

De Apocalyps Ontvouwd

Band 1

De
Apocalyps
Ontvouwd

VOLGENS
DEN GEESTELIJKEN ZIN,

Waar

onthuld worden de verborgenheden, die daar voorzien zijn,
en tot nu toe verscholen hebben gelegen.

EERSTE DEEL
Band I

Vertaling (1965) in opdracht van het Swedenborg Genootschap.

Apocalypsis

Explicata Secundum Sensem Spiritualem

UBI

REVELANTUR ARCANA QUÆ IBI PRÆDICTA,
ET HACTENUS RECONDITA LATUERUNT.

Volumen Primum

LONDINI
MDCCLIX.

Colofon

Swedenborg Bibliotheek ©2017

De Apocalyps

Eerste Hoofdstuk

1. De Onthulling van JEZUS CHRISTUS, die GOD hem heeft gegeven, om Zijn dienstknechten aan te wijzen de dingen die snel moeten geschieden, en die Hij heeft aangeduid, zedende door Zijn Engel, aan Zijn dienstknecht Johannes.
2. Die betuigd heeft het woord GODS en de Getuigenis van JEZUS CHRISTUS, alle dingen die hij heeft gezien.
3. Gezegend is hij die leest, en zijn zij die horen de woorden der Profetie, en zij die de dingen bewaren die in dezelve zijn geschreven; omdat de tijd nabij is.
4. Johannes aan de zeven Kerken die in Azië zijn: Genade zij U en vrede van Hem Die Is en Die Was en Die Komen Zal; en van de zeven Geesten die zijn in den aanblik van Zijn troon.
5. En van JEZUS CHRISTUS, Hijzelf de getrouwe Getuige, Hijzelf de Eerstverwekte uit de doden, en Hijzelf de Vorst van de koningen der aarde, van Hem liefhebbende ons en wassende ons van onze zonden in Zijn bloed.
6. En Hij heeft ons gemaakt koningen en priesters GODE en Zijn Vader: Hem zij de heerlijkheid en de sterkte tot in de eeuwen der eeuwen, amen.
7. Zie, Hij komt met de wolken, en zien zal Hem alle oog, en zij die Hem hebben doorstoken; en alle Stammen der aarde zullen over Hem rouw bedrijven, ja, amen.
8. Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, zegt DE HEER, Die Is en Die Was en Die Komen Zal, Die de Almachtige.
9. Ik, Johannes, die en uw broeder, en medegenoot in de verdrukking, en in het koninkrijk, en de geduldige verwachting van JEZUS CHRISTUS: Ik was op het Eiland genaamd Pamos, ¹⁾ om het Woord Gods en om de Getuigenis van JEZUS CHRISTUS.
10. Ik werd in den geest op des Heren dag, en ik hoorde achter mij een grote stem als van een bazuin.

---

1 De beide handschriften van de Apocalypsis Explicata hebben op al de plaatsen waar deze naam voorkomt, niet Patmos maar Pamos.

11. Zeggende: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste; hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het aan de Kerken, aan die in Azië, naar Efeze, en naar Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatire, en naar Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicea.
12. En ik keerde mij om, om te zien de stem die met mij sprak; en mij omgekeerd hebbende zag ik zeven gouden Kandelaren.
13. En in het midden van de zeven Kandelaren Een den Zoon des mensen gelijk zijnde, bekleed met een talaar, en omgord aan de borsten met een gouden gordel.
14. En Zijn hoofd en de haren blank als blanke wol, als sneeuw; en Zijn ogen als een vlam vuurs.
15. En Zijn voeten aan blinkend koper gelijk, als in den oven geblaakt, en Zijn stem als een stem van vele wateren.
16. En hebbende in Zijn rechterhand zeven sterren, en uit Zijn mond een tweesnijdend scherp slagzwaard uitgaande; en Zijn aangezicht zoals de Zon schijnt in haar macht.
17. En toen ik Hem zag, viel ik aan Zijn voeten als dood; en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste.
18. En Die Levend ben, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben Levend tot in de eeuwen der eeuwen, amen: en Ik heb de sleutels van de hel en van den dood.
19. Schrijf de dingen die gij gezien hebt, en de dingen die zijn, en de dingen die zullen zijn na dezen.
20. Het mysterie der zeven sterren, die gij gezien hebt in Mijn rechterhand, en de zeven gouden kandelaren; de zeven sterren zijn de Engelen der zeven Kerken; en de zeven kandelaren die gij gezien hebt, zijn de zeven Kerken.

1. Verscheidenen zijn er die dit profetische Boek, hetwelk de Apocalyps wordt genoemd, hebben uiteengezet, maar zij allen hebben niet den inwendigen of den geestelijken zin des Woords verstaan, en derhalve hebben zij de afzonderlijke dingen die daarin zijn, toegepast op de achtereenvolgende staten der Kerk waarmede zij zich aan de hand van de Geschiedenissen dienaangaande bekend hadden gemaakt; en bovendien hebben zij verscheidene dingen op de burgerlijke staten toegepast; vandaar is het, dat de meeste dingen gissingen zijn, die nooit in zulk een licht kunnen verschijnen dat zij als ware dingen zouden kunnen worden bevestigd; weswege zij ook na gelezen te zijn, onder de meningen werden verwezen. De oorzaak dat de Ontvouwingen die voorhanden zijn, zodanig zijn, is deze, dat zij niets over den inwendigen of den geestelijken zin des Woords, zoals gezegd is, hebben geweten; terwijl toch alle dingen die in de Apocalyps zijn geschreven, van een eenderen stijl zijn als waarin de Profetische dingen van het Oude Testament zijn geschreven; in het algemeen van een eenderen stijl als waarin alle dingen des Woords zijn; en het Woord in de letter is natuurlijk, doch in zijn schoot is het geestelijk; en dat wat zodanig is, bevat in zich een zin, die in het geheel niet verschijnt in de letter: hoedanig het verschil is van den enen en den anderen zin, kan vaststaan uit de dingen die gezegd en getoond zijn in het Werkje OVER HET WITTE PAARD, en in het aanhangsel daar uit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN.

2. Uit deze dingen kan vaststaan, dat de Apocalyps, evenzeer als de Profetische dingen van het Oude Testament, geenszins kan worden verstaan, noch iets daar, tenzij de geestelijke Zin wordt geweten, en bovendien tenzij er onthulling is vanuit den Hemel, waar het ganse Woord volgens dien Zin wordt verstaan. Dat het zo is, zal de Ontvouwing zelf die volgt, bevestigen.

3. In de nu volgende Ontvouwing worden verscheidene dingen uit de HEMELSE VERBORGENHEDEN aangehaald; men wete dus dat zij daaruit zijn.

De Ontvouwing.

4. De verzen 1, 2, 3. *De Onthulling van Jezus Christus, die God hem heeft gegeven, om Zijn dienstknechten aan te wijzen de dingen die snel moeten geschieden, en die Hij heeft aangeduid, zendende door Zijn Engel, aan Zijn dienstknecht Johannes. Die betuigd heeft het Woord Gods, en de Getuigenis van Jezus Christus, alle dingen die hij heeft gezien. Gezegend is hij die leest, en zijn zij die horen de woorden der Profetie, en zij die de dingen bewaren die in dezelve zijn geschreven; omdat de tijd nabij is.* De Onthulling van Jezus Christus, betekent de voorzeggingen over de laatste tijden der Kerk, uit den Heer: die God hem heeft gegeven, om Zijn dienstknechten aan te wijzen, betekent voor hen die in de ware dingen vanuit het goede zijn: de dingen die snel moeten geschieden, betekent de dingen die zeker zullen geschieden: en die Hij heeft aangeduid, zendende door Zijn Engel, aan Zijn dienstknecht Johannes, betekent die zijn onthuld vanuit den Hemel aan hen die in het goede der liefde zijn: die betuigd heeft het woord Gods en de Getuigenis van Jezus Christus, betekent dat zij voor hen zijn die met het hart het Goddelijk Ware en het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen: alle dingen die hij heeft gezien, betekent het verstand voor hen verlicht: gezegend is hij, betekent hen in wie de Hemel is; die leest, betekent dat zij doorvatten; en zijn zij die horen de woorden der Profetie, betekent dat die leven volgens de leer des Hemels: en zij die de dingen bewaren die in dezelve zijn geschreven, betekent dat het is vanuit het verkwikkelijke der liefde van het ware: omdat de tijd nabij is, betekent den innerlijken staat zodanig.

5. De Onthulling van Jezus Christus; dat dit betekent de voorzeggingen over de laatste tijden der Kerk, uit den Heer, staat vast uit de betekenis van de onthulling, zijnde de voorzeggingen; en omdat zij uit den Allenen Heer zijn, wordt er gezegd de Onthulling van Jezus Christus; dat de onthulling of de voorzeggingen zijn aangaande de laatste tijden der Kerk, is omdat over die vooral wordt gehandeld. Men kan van mening zijn, dat in de Apocalyps wordt gehandeld over de opeenvolgende staten der Kerk van den aanvang tot het einde; doch daar wordt niet over die gehandeld, maar alleen over den staat des Hemels en der Kerk omstreeks het einde, wanneer het Laatste Gericht daar is, aldus over de laatste tijden. Over de opeenvolgende staten der Kerk echter is door den Heer Zelf voorzegging gedaan bij Mattheus, Hfdst. xxiv en xxv, en eveneens bij Markus, Hfdst. xiiii; maar de dingen die daar staan, zijn geschreven in den Goddelijken profetischen stijl, zijnde door overeenstemmingen, en vandaar zijn het zulke dingen die alleen door

den inwendigen of den geestelijken zin kunnen worden onthuld en kunnen openliggen; derhalve is het mij van den Heer gegeven die dingen te ontvouwen in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, vóór de Hoofdstukken xxvi tot xl van Genesis, welke Ontvouwingen men daar in haar orde zie in de volgende plaatsen, n. 3353 tot 3356, 3486 tot 3489, 3650 tot 3655, 3751 tot 3759, 3897 tot 3901, 4056 tot 4060, 4229 tot 4231, 4332 tot 4335, 4422 tot 4424, 4635 tot 4638, 4661 tot 4664, 4807 tot 4810, 4954 tot 4959, 5063 tot 5071.

6. Die God hem heeft gegeven, om Zijn dienstknechten aan te wijzen; dat dit betekent voor hen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, staat vast uit de betekenis van Hij heeft hem de onthulling gegeven om aan te wijzen, zijnde de voorzeggingen aanwijzen, of, wat hetzelfde is, voor hen; en uit de betekenis van Zijn dienstknechten, zijnde zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn; dat die onder de dienstknechten Gods worden verstaan, is omdat diegenen in het Woord de dienstknechten Gods worden geheten, die luisteren en God gehoorzamen: bij hen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, is er alleen het luisteren en de gehoorzaamheid, niet echter bij hen die in de allene ware dingen of in de ware dingen zonder het goede zijn; deze immers hebben de ware dingen alleen in het geheugen, niet echter in het leven; doch zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn, hebben de ware dingen in het leven; en zij die de ware dingen in het leven hebben, doen die vanuit het hart, dat is, vanuit de liefde. Men moet weten dat nooit enig ware in het leven van den mens binnentreedt, tenzij de mens in het goede is; het goede immers is der liefde, en de liefde maakt den gansen mens; aldus neemt hij alle ware dingen op die samenstemmen, in zijn leven; dit kan heel klaarblijkend hieruit vaststaan, dat de mens zich dat wat hij liefheeft, toeëigent, en de overige dingen van zich werpt, ja zelfs daarvan afkerig is. Onder het goede wordt hier het goede der liefde tot den Heer en het goede der liefde jegens den naaste verstaan; dit goede immers is alleen het geestelijk goede, waarmede de ware dingen des geloofs samenstemmen.

7. De dingen die snel moeten geschieden; dat dit betekent de dingen die zeker zullen geschieden, staat vast uit de betekenis van de dingen die moeten geschieden, zijnde de dingen die noodwendig zullen geschieden; en uit de betekenis van snel, zijnde het zekere en het volle, waarover n. 5284, 6783. Zij die volgens den zin der letter alle dingen zien in het Woord, weten niet anders dan dat snel betekent snel, aldus hier dat de dingen die in de Apocalyps zijn voorzeggd, snel zullen geschieden; vandaar zullen zij eveneens verwonderd zijn dat er nochtans zoveel tijd is voorbijgegaan voordat het Laatste Gericht is geschied; maar zij die den inwendigen zin des Woords weten, verstaan

niet snel, maar zeker; de oorzaak dat zij voor snel verstaan zeker, is deze dat snel den tijd in zich sluit, en de tijd is aan de natuur eigen; aldus is snel een natuurlijk en niet een geestelijk woord, en alle natuurlijke woorden in het Woord betekenen de geestelijke dingen die daarmede overeenstemmen; want het Woord is in zijn schoot geestelijk, in de letter echter natuurlijk; vandaar is het, dat snel betekent zeker. Dat de tijd aan de natuur eigen is, en in de Geestelijke Wereld overeenstemt met den staat des levens, zie men in het werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, in het Artikel Over den Tijd in den Hemel, n. 162-169.

8. En die Hij heeft aangeduid, zendende door Zijn Engel, aan Zijn dienstknecht Johannes; dat dit betekent die zijn onthuld vanuit den Hemel aan hen die in het goede der liefde zijn, staat vast uit de betekenis van Hij heeft aangeduid, namelijk dat het zijn de dingen die bevat zijn in den zin der letter, aldus aanduidende de dingen die in den inwendigen zin zijn; er wordt immers gezegd: *De Onthulling, die God heeft gegeven om aan te wijzen, en die Hij heeft aangeduid;* en onder de dingen die Hij heeft aangeduid, worden de dingen verstaan die in den zin der letter zijn, aangezien al die dingen aanduiden; en de dingen die worden aangeduid, zijn de dingen die zijn bevat in den inwendigen zin; alle dingen des Woords immers zijn aanduidend voor de geestelijke dingen die in den inwendigen zin zijn: vanuit de betekenis van zendende door Zijn Engel, zijnde de dingen die onthuld zijn vanuit Hemel; zenden immers is onthullen; en door den Engel, is vanuit den Hemel; dat zenden is onthullen, is omdat alles wat vanuit den Hemel wordt gezonden, een onthulling is; er wordt immers onthuld dat wat daar is, zijnde het geestelijke, de Kerk en haar staat betreffende; maar dit wordt bij den mens verkeerd in het natuurlijke, zodanig als het is in den zin der letter in de Apocalyps en elders in het Woord; dat wat vanuit den Hemel komt, kan zich niet anders bij den mens vertonen; het geestelijke valt immers in zijn overeenstemmend natuurlijke, als het vanuit de geestelijke wereld in de natuurlijke valt; vandaar is het, dat het profetische Woord zodanig is in den zin der letter, en dat het, omdat het zodanig is, in zijn schoot geestelijk is, en dat het Goddelijk is: dat onder den Engel wordt verstaan vanuit den Hemel, is omdat dat wat de Engel spreekt, vanuit den Hemel is; de Engel immers spreekt, wanneer hij met den mens spreekt, zulke dingen die des Hemels en der Kerk zijn; niet spreekt hij zoals de mens met den mens die uit het geheugen de bevelen van een ander overbrengt; maar bij den Engel vloeit aanhoudend datgene in wat hij spreekt, en niet in zijn geheugen, maar onmiddellijk in het verstand en daaruit in de woorden; vandaar is het, dat alle dingen die de Engelen zeiden

aan de Profeten, Goddelijk zijn, en volstrekt niets vanuit de Engelen was: of men zegt dat de onthulde dingen zijn vanuit den Hemel, dan wel vanuit den Heer, is hetzelfde, aangezien het Goddelijke des Heren bij de Engelen den Hemel maakt, en volstrekt niets wat vanuit het eigene der Engelen is; maar dit kan beter vaststaan uit de dingen die gezegd en getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 2 tot 12, en n. 254. Dat er wordt gezegd onthuld vanuit den Hemel aan hen die in het goede der liefde zijn, is omdat er wordt gezegd zendende door Zijn Engel aan Zijn dienstknecht Johannes, en door Johannes worden diegenen uitgebeeld en verstaan die in het goede der liefde zijn; door de twaalf Apostelen immers werden uitgebeeld en aangeduid al diegenen in de Kerk die in de ware dingen vanuit het goede zijn, bijgevolg ook alle ware dingen vanuit het goede vanuit welke de Kerk is, en afzonderlijk door een ieder enig speciale, zoals door Petrus het Geloof, door Jakobus de Naastenliefde, en door Johannes het Goede der naastenliefde of het Goede der liefde; en omdat Johannes dit Goede heeft uitgebeeld, is derhalve de onthulling aan hem geschied; want de onthulling vanuit den Hemel, die zodanig is, kan niet geschieden aan anderen dan aan hen die in het goede der naastenliefde of der liefde zijn; de anderen kunnen weliswaar de dingen horen die vanuit den Hemel zijn, maar ze niet doorvatten; alleen diegenen hebben de geestelijke doorvatting, die in het goede der liefde zijn; de oorzaak hiervan is deze, dat zij die dingen niet slechts met het gehoor, maar ook met de liefde opnemen; en opnemen met de liefde is opnemen ten volle, aangezien ze worden geliefd; en zij die aldus opnemen, zien die in hun verstand; daar is de gewaarwording [*sensatio*] van het inwendige gezicht van hen: dat het zo is, werd mij door veel ondervinding bewezen, en het kan eveneens met veel rede worden verlicht; maar het is nog niet geoorloofd tot daaraan toe uit te weiden: hier moet het slechts worden vermeld, dat alle Namen die in het Woord voorkomen, niet personen, maar zaken betekenen; zoals dat Johannes diegenen betekent die in het goede der liefde zijn, aldus abstract genomen het Goede der liefde. Dat alle Namen in het Woord zaken betekenen, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 768, 1888, 4310, 4442, 10329. Dat de Namen van personen en van plaatsen in het Woord den Hemel niet kunnen binnentreden, maar dat zij worden verkeerd in de dingen die zij aanduiden, n. 1876, 5225, 6516, 10216, 10282, 10432. Hoe bevallig de inwendige zin des Woords is, hoewel het louter namen bevat, door voorbeelden verlicht, n. 1224, 1264, 1888. Dat de twaalf Discipelen des Heren alle dingen des geloofs en der liefde in de samenvatting hebben uitgebeeld en vandaar aangeduid, eender als de twaalf Stammen van Israël, n. 2129, 3354, 3488, 3858, 6397. Dat

Petrus, Jakobus, en Johannes, het Geloof, de Naastenliefde, en het Goede der naastenliefde, in hun orde hebben uitgebeeld en vandaar aangeduid, Voorrede tot Hfdst. XVIII en XXII van Genesis, en n. 3934, 8581, 10087.

9. Wanneer iemand weet, dat alle Namen in het Woord zaken betekenen, en dat de Namen der twaalf zonen van Jakob, of van de twaalf Stammen, alle ware en goede dingen der Kerk in de samenvatting betekenen, en eender de Namen der twaalf Discipelen des Heren, en dat Petrus, Jakobus, en Johannes, het Geloof, de Naastenliefde, en het Goede der naastenliefde betekenen, zo kan hij verscheidene verborgenheden in het Woord zien; gelijkerwijs waarom *de Heer aan Simon den naam Petrus gaf, en aan Jakobus en Johannes de namen Boanerges, welke betekenen zonen des donders*, Markus III: 16, 17; Petrus immers betekent, evenals rots [*petra*], den Heer ten aanzien van het ware vanuit het goede, of het geloof vanuit de naastenliefde; en de zonen des donders betekenen hen die vanuit de aandoening die der liefde is, de ware dingen des Hemels opnemen; dat de Rots den Heer betekent ten aanzien van het ware vanuit het goede, of het geloof vanuit de naastenliefde, zie men in n. 8581, 10580; eender de Steen Israëls, n. 6426; en dat de Donderslagen de Goddelijke ware dingen vanuit den Hemel betekenen, n. 7573, 8914; en de bliksemflitsen de glanzen ervan, n. 8813; vandaar ook werden de Donderslagen stemmen geheten, n. 7573, 8914. Enige verborgenheden die degenen kunnen zien die weten dat Petrus het geloof betekent, en Johannes het goede der naastenliefde, zou ik willen vermelden: De Eerste, waarom de Heer tot Petrus zeide: *“Ik zeg u, omdat gij zijt Petrus, en op deze Rots zal Ik Mijn Kerk bouwen; en Ik zal u de sleutels geven van het Koninkrijk der Hemelen”*, Matth. XVI: 18, 19. Het schijnt volgens de letter, alsof aan Petrus die macht werd gegeven, terwijl er toch geen aan Petrus is gegeven; maar het werd tot hem gezegd, omdat Petrus betekende het ware vanuit het goede dat uit den Heer is, en het ware vanuit het goede dat uit den Heer is, heeft alle macht, aldus heeft de Heer die vanuit het goede door het ware; dat het zo is, zie men toegelicht in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 57. De Tweede Verborgenheid die men kan zien wanneer men weet dat Petrus het Geloof betekent, is: *Waarom de Heer tot hem zeide dat hij, voordat de haan zou hebben gekraaid, Hem driemaal zou verloochen; hetgeen ook is geschied*, Matth. XXVI: 34 en vervolg: met die dingen werd aangeduid, dat er in den laatsten tijd der Kerk geen geloof in den Heer zou zijn, omdat er geen naastenliefde zou zijn; het hanengekraai immers betekent, evenzeer als de morgenschemering, de laatste tijd der Kerk, n. 10134; en drie ofwel driemaal betekent het volledige tot het einde, n. 2788, 4495, 5159, 9198, 10127: dat het einde der Kerk daar is, wanneer er niet het geloof is,

omdat de naastenliefde er niet is, zie men in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39, e.v. De Derde Verborgenheid die men kan zien, is: Wat deze volgende dingen aangaande Petrus en Johannes betekenen: *“Jezus zeide tot Petrus: Simon Jona, bemint gij Mij? Hij zeide tot Hem: Ja, Heer, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid Mijn lammeren. Hij zeide tot hem ten tweeden male: Simon Jona, bemint gij Mij? Hij zeide tot hem: Ja, Heer, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid Mijn schapen. Hij zeide tot hem ten derde male: Simon Jona, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden male tot hem zeide: Hebt gij Mij lief? En hij zeide tot Hem: Heer, Gij weet alle dingen, Gij bekent dat ik U liefheb. En Hij zeide tot hem: Weid Mijn schapen. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelf, en gij wandelde waarheen gij wilde; wanneer gij echter zult oud geworden zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden en u leiden waarheen gij niet wilt. En dit uitgesproken hebbende, zeide Hij tot hem: Volg Mij. Zich omgekeerd hebbende zag Petrus den discipel volgen dien Jezus beminde. En hij zeide: Heer, wat zal deze? Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil dat hij blijft totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Volg gij Mij”*, Joh. XXI: 15 tot 22. Wat deze dingen betekenen, kan niemand weten tenzij men den inwendigen zin weet, en dat Petrus het geloof betekent, en Johannes het goede der naastenliefde; aldus Petrus degenen in de Kerk die in het geloof zijn, en Johannes hen die in het goede der naastenliefde zijn; dat Jezus driemaal tot Petrus zeide: Hebt gij Mij lief, en dat Petrus driemaal zeide: Gij weet dat ik U liefheb, en dat Jezus toen zeide: Weid Mijn lammeren, en: Weid Mijn schapen, betekent dat zij die in het geloof zijn vanuit de liefde, diegenen moeten onderrichten die in het goede der liefde tot den Heer en in het goede der naastenliefde jegens den naaste zijn; zij immers die in het geloof vanuit de liefde zijn, zijn ook in de ware dingen, en zij die vandaar in de ware dingen zijn, onderrichten aangaande het goede, en leiden tot het goede; want al het geestelijk goede dat de mens heeft, wordt verworven en ingeplant door de ware dingen: dat de lammeren degenen betekenen die in het goede der onschuld en der liefde tot den Heer zijn, zie men in n. 3994, 10132: dat de schapen degenen zijn die in het goede der naastenliefde jegens den naaste zijn, n. 4169, 4809; en dat weiden onderrichten is, n. 5201, 6078. Daarop werd beschreven van den Heer, hoedanig het geloof zal zijn in den eersten tijd van de Kerk, en hoedanig het zal zijn in den laatsten; de eerste tijd van de Kerk wordt verstaan onder toen gij jonger waart, en de laatste tijd onder wanneer gij zult oud geworden zijn; dat hij, toen hij jonger was, zichzelf gordde, en wandelde waarheen hij wilde, betekent dat zij in den eersten tijd der Kerk de ware dingen vanuit het goede

der naastenliefde zouden putten, en dat zij vanuit het vrije zouden handelen, want vanuit het vrije handelen is vanuit de aandoening van het ware vanuit het goede handelen; wanneer gij zult oud geworden zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden en u leiden waarheen gij niet wilt, betekent dat zij in den laatsten tijd der Kerk niet langer vanuit het goede der naastenliefde de ware dingen zouden putten, aldus ze niet ergens anders vandaan zouden weten dan daarvandaan omdat die door anderen worden gezegd, en zo dat zij in een slaafsen staat zullen zijn, want de slaafse staat breekt aan, wanneer niet het goede leidt: dat de bekleedselen de ware dingen betekenen, zie men in n. 1073, 2576, 5319, 5954, 9212, 9216, 9952, 10536; en dat derhalve zich gorden is de ware dingen putten en ontwaren [*appercipere*], n. 9952; dat wandelen is handelen en leven: dat vanuit het vrije handelen is vanuit de liefde of de aandoening, aangezien de mens dat wat hij liefheeft, vrijelijk doet, n. 2870, 3158, 8987, 8990, 9585, 9591. Dat elke Kerk aanvangt uit de naastenliefde, maar dat zij in den loop des tijds afbuigt tot het geloof, en ten slotte tot het geloof-alleen, n. 1834, 1835, 2231, 4683, 8094. Omdat het geloof in den laatsten tijd der Kerk zodanig wordt, dat het het goede der naastenliefde verwerpt, door te zeggen dat het geloof-alleen de Kerk maakt en zaligt, en niet het goede des levens, hetwelk de naastenliefde is, zeide Jezus derhalve tot Petrus, onder wien daar zulk een geloof wordt verstaan: Volg Mij; en zich omgekeerd hebbende zag Petrus den discipel volgen dien Jezus beminde, en hij zeide: Heer, wat zal deze? waarmede wordt aangeduid dat het geloof zich in den laatsten tijd der Kerk zou afwenden van den Heer, want het wordt gezegd van Petrus, met wien dat geloof wordt aangeduid, dat hij zich *omgekeerd hebbende*, zag; en eveneens zeide hij aangaande den discipel dien Jezus beminde, of aangaande Johannes, met wien het goede der naastenliefde wordt aangeduid: Wat zal deze? dit is, dat het niet iets is: maar Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil dat hij blijft totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Volg gij Mij; waarmede wordt aangeduid, dat het goede der naastenliefde den Heer zal volgen, en Hem zal erkennen, tot aan den laatsten tijd der oude Kerk en den eersten der nieuwe: dat de laatste tijd der oude Kerk de Voleinding der eeuw wordt geheten, en de aanvang der nieuwe de Komst des Heren wordt geheten, zie men in n. 4535, 10622. De Vierde Verborgeneheid die men kan zien, is waarom de Heer Johannes beminde boven de overige discipelen, en waarom derhalve Johannes lag aan de borst of in den schoot des Heren, Joh. XIII: 23, Hfdst. XXI: 20; namelijk dat het geweest is omdat het goede der liefde was in den aanblik des Heren wanneer Hij Johannes zag, die dat goede heeft uitgebeeld en aangeduid, omdat het dat goede is hetwelk den Hemel en

de Kerk maakt; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13 tot 19. De Vijfde Verborgenheid is dat wat openligt wanneer men weet dat Johannes het Goede der liefde heeft uitgebeeld, namelijk wat er wordt aangeduid met des Heren woorden van het kruis af tot Maria de moeder en tot Johannes: “*Jezus ziet de moeder en daarbijstaande den discipel dien Hij beminde; Hij zegt tot Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon; en Hij zegt tot dien discipel: Zie, uw moeder; en van die ure aan nam haar die discipel in zijn eigen huis*”, Joh. XIX: 26, 27; onder de moeder en onder de vrouw daar wordt de Kerk verstaan, en onder Johannes het goede der naastenliefde; en onder die dingen, dat de Kerk zal zijn waar het goede der naastenliefde is; dat onder de vrouw in het Woord de Kerk wordt verstaan, zie men in n. 252, 253, 749, 770, 3160, 6014, 7337, 8994; dat zij eender onder de Moeder wordt verstaan, n. 289, 2691, 2717, 3703, 4257, 5581, 8897, 10490; dat in het eigen huis nemen is samenwonen, is duidelijk. Uit deze dingen nu kan vaststaan hoeveel verborgenheden er schuilen in het Woord, welke alleen openliggen voor hen die zijn inwendigen of geestelijken zin weten: zonder dien zin kan men ook niet weten wat daarmede wordt aangeduid dat *de Apostelen op twaalf tronen zullen zitten, en de twaalf Stammen Israëls zullen richten*, Matth. XIX: 28, Lukas XXII: 30; onder de Apostelen worden daar niet de Apostelen verstaan, maar alle ware dingen vanuit het goede, welke uit den Heer zijn; aldus wordt met die woorden aangeduid, dat de Heer Alleen allen zal richten vanuit de ware dingen die vanuit het goede zijn, aldus een ieder volgens die.

10. Die betuigd heeft het woord Gods en de Getuigenis van Jezus Christus; dat dit betekent dat zij voor hen zijn die met het hart het Goddelijk Ware en het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen, staat vast uit de betekenis van betuigen, zijnde met het hart erkennen, waarover aanstonds; uit de betekenis van het woord of van de rede Gods, zijnde het Goddelijk Ware, waarover n. 4692, 5075, 9987; en uit de betekenis [van de Getuigenis] van Jezus Christus, zijnde de erkenning van het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke; dat dit met de getuigenis van Jezus Christus wordt aangeduid, is omdat getuigen betekent met het hart erkennen, en met het hart Jezus Christus erkennen, is het Goddelijke in Zijn Menselijke erkennen; want hij die den Heer erkent, en niet tegelijk het Goddelijke in Zijn Menselijke, dezelve erkent den Heer niet; Zijn Goddelijke immers is in Zijn Menselijke, en niet buiten dat; het Goddelijke immers is in Zijn Menselijke zoals de ziel in het lichaam; en daarom is denken over het Menselijke des Heren en niet tegelijk over Zijn Goddelijke, zoals denken over den mens los van de ziel of het leven van hem, hetgeen niet is denken over den mens: dat het Goddelijke

des Heren is in Zijn Menselijke, en dat zij tegelijk één Persoon zijn, leert de in de ganse Christelijke Wereld aanvaarde Leer; deze leert aldus: *“Hoewel Christus God en Mens is, zijn zij nochtans niet twee, maar één Christus; Hij is één, doch niet aldus dat het Goddelijke is veranderd in het Menselijke, maar het Goddelijke neemt tot Zich het Menselijke op: Hij is volstrekt één, maar niet aldus dat de beide naturen zijn vermengd, maar Hij is de Enige Persoon; omdat zoals de Ziel en het Lichaam één mens maakt, aldus God en de Mens één Christus is”*; uit de Geloofsbelijdenis van Athanasius: daaruit blijkt ook, dat zij die het Goddelijke onderscheiden in drie Personen, wanneer zij over den Heer als een anderen Persoon denken, over het ene en het andere, zowel over het Menselijke als over het Goddelijke, tegelijk moeten denken; want er wordt gezegd dat zij een enige Persoon zijn, en dat zij één zijn zoals de ziel en het lichaam: zij dus die anders denken, denken niet over den Heer; en zij die niet over den Heer aldus denken, kunnen niet denken over het Goddelijke dat des Vaders wordt genoemd, want de Heer zegt: *“Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven; niemand komt tot den Vader dan door Mij”*, Joh. xiv: 6: omdat deze erkenning wordt aangeduid met de getuigenis van Jezus Christus, wordt derhalve gezegd *dat de getuigenis van Jezus is de geest der profetie*, Apoc. xix: 10; de geest der profetie is het leven en de ziel der Leer; dat de geest in den inwendigen zin des Woords het leven of de ziel betekent, zie men in n. 5222, 9281, 9818; en dat de profetie de leer betekent, n. 2534, 7269; en de erkenning van den Heer is het leven zelf of de ziel van alle leer in de Kerk. Maar over deze dingen meer in hetgeen volgt. Dat betuigen is met het hart erkennen, is omdat er wordt gehandeld over de geestelijke dingen, en niemand kan aangaande die betuigen dan vanuit het hart, want nergens anders vandaan doorvat hij dat het zo is: betuigen echter aangaande zulke dingen als in de wereld bestaan, is betuigen vanuit de wetenschap, of vanuit het geheugen en de denking, omdat men het aldus heeft gezien of gehoord; anders echter in de geestelijke dingen, want deze vervullen het ganse leven en maken dat; de geest van den mens, waarin het leven van den mens primair zetelt, is niet iets anders dan zijn wil of zijn liefde, en daaruit zijn verstand en zijn geloof; en het hart in het Woord betekent den wil en de liefde, en daaruit het verstand en het geloof: daaruit blijkt vanwaar het is, dat onder betuigen in den geestelijken zin wordt verstaan erkennen met het hart. Omdat met het hart het goede der liefde wordt aangeduid, en dit alleen het is wat het Goddelijk Ware en het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkent, en dat goede met Johannes wordt aangeduid, zegt derhalve Johannes ook, dat hij het woord Gods betuigt en de getuigenis van Jezus Christus; zoals eveneens elders: *“En die het heeft*

gezien, die heeft het getuigd, en de getuigenis van hem is waar; en hij weet dat hij ware dingen zegt, opdat gij moogt geloven”, Joh. XIX: 35; en elders: “Deze is de discipel die van deze dingen getuigt en deze dingen schrijft, en wij weten dat zijn getuigenis waar is”, Joh. XXI: 24.

11. Alle dingen die hij heeft gezien; dat dit betekent het verstand voor hen verlicht, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde verstaan, waarover n. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, 3869, 4403 tot 4421, 10705; hier verstaan vanuit de verlichting, aangezien er wordt gehandeld over de dingen der Kerk en des Hemels, welke niet worden verstaan en doorvat dan vanuit de verlichting; de dingen immers der Kerk en des Hemels, welke de geestelijke dingen worden genoemd, treden niet in het verstand van den mens binnen, dan door middel van het licht des Hemels, en het licht des Hemels verlicht dat: dit is de oorzaak, dat het Woord, in hetwelk de dingen der Kerk en des Hemels zijn, niet dan door den verlichte kan worden verstaan; en verlicht worden diegenen alleen, die in de aandoening van het ware vanuit het goede zijn, bijgevolg zij die in de liefde tot den Heer en in de naastenliefde jegens den naaste zijn; het goede van dezen is het geestelijk goede, met hetwelk en vanuit hetwelk is het licht des Hemels dat verlicht.

12. Gezegend is hij; dat dit betekent hen in wie de Hemel is, staat vast uit de betekenis van den gezegende, zijnde hij die tot in het eeuwige gelukzalig is, aldus in wien de Hemel is; de gezegendheid die niet eeuwig is, wordt weliswaar gezegendheid genoemd, maar nochtans is zij het naar verhouding niet; zij gaat immers voorbij, en dat wat voorbijgaat, is ten opzichte van dat wat niet voorbij gaat, zoals niets. Er wordt gezegd in wien de Hemel is, omdat de Hemel in den mens is; de Hemel die buiten den mens is, vloeit in den Hemel in die in hem is, en wordt opgenomen voorzoveel als zij overeenstemmen: dat de Hemel in den mens is, en dat het Inwendige van den mens die in de hemelse liefde is, de Hemel in den kleinsten vorm is, overeenstemmende met den Grootsten, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 51 tot 58: en dat diegene in den Hemel komt die den Hemel in zich heeft, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 232 tot 236.

13. Die leest; dat dit betekent dat zij doorvatten, staat vast uit de betekenis van het woord lezen, zijnde vanuit de verlichting verstaan, aldus doorvatten; lezen immers betekent iets eenders als zien, omdat hij die leest, ziet, en zien betekent doorvatten vanuit de verlichting, zoals vlak boven n. 11.

14. En zijn zij die horen de woorden der Profetie; dat dit betekent dat die leven volgens de leer des Hemels, staat vast uit de betekenis van horen, zijnde doorvatten en gehoorzamen, waarover n. 2542, 3869, 4653, 5017, 7216,

836I, 8990, 93II, 9397, 1006I; aldus eveneens leven dienvolgens; want zij die doorvatten en gehoorzamen, leven dienvolgens; en uit de betekenis van de woorden der profetie, zijnde de ware dingen die van de leer des Hemels zijn; de woorden immers zijn de ware dingen, n. 4962, 5075, en de Profetie is de leer, n. 2534, 7269; hier de leer des Hemels, omdat het de Profetie is van het Woord, hetwelk vanuit den Hemel is. Dat horen is gehoorzamen en leven, is omdat de dingen die worden gehoord, bij de hemelse Engelen het leven binnentreden; maar omdat dit onbekend is, zou ik het met enkele dingen willen toelichten: er zijn den mens een tweetal zinnen gegeven die als middelen van dienst zijn om de dingen op te nemen door welke het redelijke wordt geformeerd, en eveneens de dingen door welke de mens wordt hervormd, namelijk de zin van het gezicht en de zin van het gehoor; de overige zinnen zijn voor andere nutten; de dingen die binnentreden door den zin van het gezicht, treden in zijn verstand binnen, en verlichten het; en daarom wordt met het gezicht het verlichte verstand aangeduid; het verstand immers stemt overeen met het gezicht van het oog, zoals het licht des Hemels met het licht der wereld; de dingen echter die binnentreden door den zin van het gehoor, treden binnen in het verstand en tegelijk in den wil; en daarom wordt met het gehoor de doorvatting en de gehoorzaamheid aangeduid; vandaar is het, dat het in de menselijke Talen een aanvaard gebruik is, om te zeggen iemand horen, en eveneens naar iemand horen; voorts gehoor geven en luisteren; en onder iemand horen wordt doorvatten verstaan, en onder naar iemand horen wordt gehoorzamen verstaan, alsmede onder gehoor geven, en het ene en het andere onder luisteren; dit is in de menselijke talen ingevloed vanuit de geestelijke wereld, in welke de geest des mensen is. Maar waarvandaan dit in de geestelijke wereld is, zal ook worden gezegd; zij die daar in het gebied van het oor zijn, zijn gehoorzaamheden vanuit de doorvatting. Dat allen die in de geestelijke Wereld zijn, in enig Gebied zijn dat genoemd wordt naar de Leden, de Organen, of de Ingewanden van den mens, omdat zij daarmede overeenstemmen, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 87 tot 102; en het Gebied van het oor is in de as des Hemels, en derhalve vloeit in dat, of in hen die daar zijn, de ganse geestelijke Wereld in met de doorvatting dat aldus moet worden gedaan; dit immers is de regerende doorvatting in den Hemel; vandaar is het, dat zij die daar zijn, Gehoorzaamheden vanuit de doorvatting zijn. Dat de dingen die door het gehoor binnentreden, onmiddellijk door het verstand in den wil binnentreden, kan nog worden toegelicht door het onderricht van de Engelen van het hemelse Rijk, die de wijste zijn; die nemen al hun wijsheid op door het gehoor, en niet door het

gezicht; al wat zij immers aangaande de Goddelijke dingen horen, nemen zij vanuit de verering en de liefde op met den wil, en zij maken het van hun leven; en omdat zij die dingen terstond met het leven opnemen, en niet eerst met het geheugen, spreken derhalve de Engelen niet over de dingen des geloofs; maar op de dingen die door de anderen worden gezegd, antwoorden zij slechts ja, ja, ofwel neen, neen, volgens des Heren woorden bij Mattheus, Hfdst. v: 37. Uit deze dingen blijkt, dat het gehoor voornamelijk aan den mens is gegeven om de wijsheid op te nemen, het gezicht echter om het inzicht op te nemen; de wijsheid is doorvatten, willen, en doen; het inzicht is weten en doorvatten: dat de hemelse Engelen door het gehoor de wijsheid putten, en niet door het gezicht, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 270, 271, en bovendien aangaande die Engelen n. 20 tot 28.

15. En zij die de dingen bewaren die in dezelve zijn geschreven; dat dit betekent dat het is vanuit de liefde van het ware, staat vast uit de betekenis van in acht nemen en bewaren, zijnde doorvatten, willen en doen volgens hetzelfde, hier volgens de leer des Hemels; en uit de betekenis van de dingen die in dezelve zijn geschreven, zijnde vanuit de liefde van het ware, of vanuit het verkwikkelijke dier liefde; dat wat immers vanuit de liefde geschiedt, geschiedt vanuit het verkwikkelijke; het verkwikkelijke is nergens anders vandaan: dat dit wordt aangeduid met de dingen die in dezelve zijn geschreven, is omdat de dingen die in de leer des Hemels zijn, aan het hart van hen, aldus aan het leven van hen, zijn ingeschreven; en de dingen die zijn ingeschreven aan het hart en aan het leven, zijn ingeschreven aan de liefde, want het hart in het Woord betekent de liefde, n. 7542, 9050, 10336: dat het is de liefde van het ware, is omdat die dingen worden gezegd van de leer des Hemels, en de leer des Hemels is vanuit de ware dingen. Meermalen wordt er in het Woord gezegd de geboden, de bevelen, de woorden, de wet in acht nemen en bewaren; en met in acht nemen en bewaren wordt daar aangeduid verstaan, willen en doen; zoals bij Mattheus: *“Lerende hen bewaren alle dingen, welke dan ook, die Ik u heb bevolen”*, xxviii: 19; bij Lukas: *“Gezegend zijn zij die het woord Gods horen en hetzelfde bewaren”*, xi: 28; bij Johannes: *“Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand Mijn woord zal hebben bewaard, die zal den dood niet zien tot in het eeuwige”*, viii: 51. Bij denzelfde: *“Indien iemand Mij bemint, zo bewaart hij Mijn woord; wie Mij niet bemint, die bewaart Mijn woorden niet”*, xiv: 15, 23, 24; bij denzelfde: *“Indien gij Mijn geboden zult hebben bewaard, zo zult gij in Mijn liefde blijven; gij zijt Mijn vrienden, indien gij de dingen zult hebben gedaan die Ik u gebied”*, xv: 10, 14; doen is willen, en willen is doen, omdat in de daden de wil alles is.

16. Omdat de tijd nabij is; dat dit betekent den innerlijken staat zodanig, staat vast uit de betekenis van den tijd, zijnde de staat, waarover in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 162 tot 169, waar wordt gehandeld over den Tijd in den Hemel; en uit de betekenis van nabij, zijnde het inwendige, hier dus zijnde, omdat het wordt gezegd van den staat, een zodanige innerlijke staat als boven is beschreven: onder den staat wordt de staat der aandoening en der denking daaruit verstaan. Wie dit leest, en niet iets aangaande den inwendigen zin weet, meent dat onder de tijd is nabij, wordt verstaan dat de tijd waarop de dingen zouden worden vervuld die in de Apocalyps zijn bevat, nabij was; maar dat dit niet wordt verstaan, kan hieruit vaststaan, dat er zeventien eeuwen zijn verlopen, voordat zij werden vervuld: maar omdat het Woord in de letter natuurlijk, en innerlijk geestelijk is, wordt er derhalve gezegd de tijd is nabij, opdat in den Hemel de innerlijke staat zou worden verstaan; want indien de innerlijke staat volgens den geestelijken zin daar was gezegd, zo zou het door de Engelen niet zijn verstaan, want dezen doorvatten alle dingen des Woords volgens de overeenstemmingen. Dat nabij betekent innerlijk, is omdat de afstanden in den Hemel zich geheel en al volgens de verschillen van het goede der liefde gedragen; en daarom zijn zij die in een verwant goede zijn, ook elkander nabij; waarvandaan het is, dat de verwantschappen op aarde nabestaande betrekkingen worden geheten, omdat zij de geestelijke verwantschappen weergeven, die in den Hemel daadwerkelijk zodanig zijn: de oorzaak dat het in den Hemel aldus is, is deze dat het goede der liefde verbindt, en hoe innerlijker het is, des te nader het verbindt: vandaar is het, dat de Hemel den mens des te dichter nabij is, naarmate hij innerlijker in het goede der liefde is: dit ontleent den oorsprong hieraan, dat de Heer den Engel, den geest, en den mens des te dichter nabij is, naarmate zij Hem innerlijker liefhebben; Hem innerlijk liefhebben, is Zijn geboden innerlijk liefhebben, dat is, vanuit het verkwikkelijke der liefde dezelve doorvatten, willen en doen; vandaar is het, dat het nabije in het Woord de tegenwoordigheid [of aanwezigheid] en de verbinding betekent; men zie n. 5911, 9378, 9997, 10001. Dit nabije wordt aldus beschreven bij Johannes: *“Jezus zegt: Wie Mij liefheeft, bewaart Mijn woord, en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en Wij zullen verblijf bij hem maken”*, XIV: 23; en bij denzelfde: *“Gij kent den Parakleet, den Geest der Waarheid, omdat Hij bij u blijft, en in u zal zijn”*, XIV: 17. De Parakleet, de Geest der waarheid, is het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer; en daarom wordt er gezegd: Hij zal in u zijn.

17. De naaste of gemene ontvouwingen van de vorengaande woorden zullen als het ware verstrooid uiteenliggend verschijnen, omdat zij niet in een

doorlopende reeks te voorschijn zijn gebracht, hetgeen geschiedt als ieder woord op zichzelf wordt uiteengezet, en de inwendige zin onmiddellijk wordt neergelaten op den zin der letter, welke een andere is, en ieder ding afzonderlijk wordt beschouwd: doch nochtans geschiedt niet aldus bij de Engelen, die in den inwendigen zin zijn; dezen zien niet den zin der letter, noch weten zij iets aangaande dien, maar slechts den inwendigen zin; en omdat zij dezen zien in het licht des Hemels, zien zij hem in zulk een reeks, en in zulk een verband, en eveneens in zulk een overvloed, en vandaar in zulk een wijsheid, dat het niet met menselijke woorden uitgedrukt en beschreven kan worden; de ideeën der Engelen, welke geestelijk zijn, verbinden ook op wonderbaarlijke wijze alle dingen, en zij vatten meer dingen samen, dan de mens voor het duizendste deel met zijn ideeën, welke natuurlijk zijn, kan omvatten en uitspreken.

18. *Vers 4, 5, 6. Johannes aan de zeven Kerken die in Azië zijn: Genade zij u en vrede van Hem Die Is en Die Was en Die Komen Zal; en van de zeven Geesten die zijn in den aanblik van Zijn troon. En van Jezus Christus, Hijzelf de getrouwe Getuige, Hijzelf de Eerstverwekte uit de doden, en Hijzelf de Vorst van de koningen der aarde, van Hem liefhebbende ons en wassende ons van onze zonden in Zijn bloed. En Hij heeft ons gemaakt koningen en priesters Gode en Zijn Vader: Hem zij de heerlijkheid en de sterkte tot in de eeuwen der eeuwen, amen.* Johannes, betekent den Heer ten aanzien van de leer: aan de zeven Kerken, betekent tot al degenen die in de ware dingen vanuit het goede, of in het geloof vanuit de naastenliefde zijn: in Azië, betekent degenen die in het licht van het inzicht zijn: genade zij u en vrede, betekent het verkwikkelijke van het ware en het goede: van Hem Die Is en Die Was en Die Komen Zal, betekent van Hem, Die is het al in alle dingen des Hemels en der Kerk uit het eeuwige tot in het eeuwige: en van de zeven Geesten, betekent het Goddelijke in den Hemel: die zijn in den aanblik van Zijn Troon, betekent de tegenwoordigheid en de voorzienigheid: en van Jezus Christus, betekent uit den Heer ten aanzien van het Goddelijke Menselijke: Hijzelf de trouwe Getuige, betekent uit Wien al het Ware in den Hemel is: Hijzelf de Eerstverwekte uit de doden, betekent vanuit Wien al het goede daar is: en Hijzelf de Vorst van de koningen der aarde, betekent vanuit Wien al het ware vanuit het goede in de Kerk is; van Hem liefhebbende ons en wassende ons van onze zonden in Zijn bloed, betekent Zijn liefde, en de wederverwekking uit Hem door de ware dingen die uit Hem zijn: en Hij heeft ons gemaakt koningen en priesters, betekent dat wij uit Hem zijn in het geestelijk en het hemels Rijk van Hem: Gode en Zijn Vader, betekent door het Goddelijk

Ware en het Goddelijk Goede: Hem zij de heerlijkheid en de sterkte tot in de eeuwen der eeuwen, betekent dat die uit Hem Alleen zijn tot in het eeuwige: amen, betekent de Goddelijke bevestiging.

19. Johannes; dat dit betekent den Heer ten aanzien van de leer, staat vast uit de uitbeelding van Johannes, zijnde het goede der liefde, waarover boven n. 8; en omdat hij het goede der liefde is, is hij in den hoogsten zin de Heer, aangezien al het goede der liefde uit den Heer is; de mens, de geest, en de Engel, zijn slechts opnemenden; en van hen die opnemenden zijn, wordt gezegd dat zij datgene betekenen wat uit den Heer is: iets eenders geschiedt met vele anderen in het Woord, zoals met Abraham, Izak, Jakob, David, Elias, Elisa, Johannes den Doper, Petrus, en de overige Apostelen; een ieder van hen betekent enig goede of ware des Hemels en der Kerk, maar nochtans betekenen die allen in den hoogsten zin den Heer; zo betekent David in den inwendigen zin het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk, hetwelk het Koningschap des Heren wordt geheten; en daarom betekent hij in den hoogsten zin den Heer ten aanzien van dat Ware en ten aanzien van het Koningschap; weswege van David in het Woord wordt gezegd, dat hij zal komen en zal regeren over de zonen Israëls, Ezech. xxxvii: 24, 25; Hoschea iii: 5; eender Elias en Elisa, die, omdat zij in den inwendigen zin het Woord betekenen, derhalve in den hoogsten zin betekenen den Heer, uit Wien het Woord is; dat Elias en Elisa het Woord betekenen, aldus den Heer ten aanzien van het Woord, zie men in n. 2762, 5247; desgelijks Johannes de Doper, die derhalve Elias werd geheten, n. 7643, 9372: dat Petrus het Geloof betekent, en vandaar den Heer ten aanzien van het geloof, omdat het geloof uit den Heer is, zie men boven in n. 9: daaruit kan vaststaan waarvandaan het is dat Johannes den Heer betekent; dat hij Hem ten aanzien van de leer betekent, is omdat er wordt gezegd *Johannes aan de zeven Kerken*, en onder de zeven Kerken worden in den inwendigen zin al degenen verstaan die in de ware dingen vanuit het goede, of in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, want die zijn het die de Kerk maken, en het is de leer welke die dingen leert: vandaar is het, dat de Heer, zoals Hij het Woord is, ook de Leer der Kerk is; want alle leer is vanuit het Woord: dat de Heer de Leer der Kerk is, omdat al het ware dat der leer is, vanuit het Woord is, aldus uit den Heer, n. 2531, 2859, 3712.

20. Aan de zeven Kerken; dat dit betekent tot al degenen die in de ware dingen vanuit het goede, of in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, staat vast uit de betekenis van zeven, zijnde allen, want zeven in het Woord betekent den aanvang en het einde, aldus een volledige periode, en een vollen staat, eender als de week, n. 728, 6508, 9228; en omdat het het volle betekent, betekent het

ook allen, aangezien allen het volle maken; de volheid immers met betrekking tot hen die enig gezelschap maken, hier de Kerk, zijn allen; en daarom wordt, wanneer er in het Woord over de grootte wordt gehandeld, met zeven het volle aangeduid, en wanneer er over de menigte wordt gehandeld, worden allen aangeduid. Drie betekent in het Woord ook het volle en allen, men zie n. 2788, 4495, 7715; doch waar in het Woord over een heilige zaak wordt gehandeld, wordt zeven gezegd, en waar over onverschillig welke andere zaak wordt gehandeld, wordt drie gezegd, n. 10127; hier wordt dus zeven gezegd, omdat er wordt gehandeld over de ware dingen vanuit het goede, welke de heilige dingen der Kerk zijn: en uit de betekenis van de Kerken, zijnde zij die in de ware dingen vanuit het goede of in het geloof vanuit de naastenliefde zijn; de oorzaak dat die onder de Kerken worden verstaan, is deze, dat die dingen de Kerk bij een ieder maken; zij immers die niet in de ware dingen vanuit het goede zijn, zijn, hoewel zij binnen de Kerk zijn geboren, nochtans niet van de Kerk, omdat er in hen geen Kerk is; vandaar is het, dat de Kerk des Heren is vanuit al degenen, waar ze ook zijn, die de Kerk zijn, dat is, die in de ware dingen vanuit het goede zijn; dat de Kerk, zoals de Hemel, in den mens is, en niet buiten hem, en dat vandaar de mens die in de ware dingen vanuit het goede is, de Kerk is, zie men in n. 3884, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 53, 54, 57: er wordt ook gezegd die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, omdat het iets eenders is; het ware immers is des geloofs, en het goede is der naastenliefde, want al datgene wordt het ware geheten wat de mens gelooft, en al datgene het goede wat de mens liefheeft: dat al het ware is vanuit het goede, en het al des geloofs is vanuit de naastenliefde, zie men in de Werkjes OVER NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER, n. 84 tot 107, 108 tot 122: en OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39: voorts OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 364, 424, 482, 526. Hij die niets aangaande den inwendigen zin des Woords kent, gelooft, wanneer hij deze dingen leest, niet anders dan dat onder de zeven Kerken, de zeven Kerken worden verstaan die daarna worden genoemd, Vers 11; doch er worden geen Kerken verstaan, maar allen die van de Kerk zijn, omdat dit de geestelijke zin des Woords is.

21. In Azië; dat dit degenen betekent die in het licht van het inzicht zijn, kan nergens anders vandaan vaststaan dan vanuit de geestelijke idee, zodanig als die der Engelen is, aangaande de Streken van dezen aardbol; wanneer Azië wordt genoemd, doervatten zij het Zuiden, wanneer Europa wordt genoemd, doervatten zij het Noorden, en wanneer Afrika wordt genoemd, doervatten zij het Oosten; en omdat met het Zuiden het heldere licht van het inzicht wordt aangeduid, wordt derhalve met Azië dat licht aangeduid; dit is mij

eveneens te doorvatten gegeven, zo vaak als ik in de geestelijke idee ben geweest, en over Azië heb gedacht. Dat er een zodanige idee is aangaande Azië, is omdat de Kerk daar in de oude tijden is geweest, toenmaals uitgebreid over verscheidene Streken daar; en derhalve zijn zij die daarvandaan in den Hemel zijn, in het licht van het inzicht; waarvandaan het is, dat wanneer over Azië wordt gedacht, het licht zodanig als het in het zuiden des Hemels is, invloeit: dat in de oude tijden, en eveneens in de Oudste, de Kerk in Azië is geweest, uitgebreid over verscheidene Koninkrijken daar, zie men uit *DE HEMELSE VERBORGENHEDEN* in het Werkje *OVER NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER*, n. 247; en dat het Zuiden het licht van het inzicht betekent, in het Werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, n. 141 tot 153, waar wordt gehandeld over de vier Streken in den Hemel. Echter worden onder Azië hier niet degenen verstaan die in Azië zijn, maar allen, waar zij ook zijn, die in het geestelijk licht van het inzicht zijn, of, wat hetzelfde is, die in de ware dingen vanuit het goede zijn; zij immers die in de ware dingen vanuit het goede zijn, zijn in het geestelijk licht van het ware; die allen maken de Kerk des Heren uit: dat de Kerk des Heren ook bij de natiën is, hoewel in het bijzonder daar waar de Heer bekend is en het Woord wordt gelezen, zie men in het Werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, n. 318 tot 328; en *OVER NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER*, n. 244, 246.

22. Genade zij u en vrede; dat dit het verkwikkelijke van het ware en het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de genade, zijnde het verkwikkelijke van het ware, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den vrede, zijnde het verkwikkelijke van het goede der onschuld en der liefde, waarover in het Werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, waar er wordt gehandeld over den staat des Vredes in den Hemel, n. 284 tot 290. Dat de genade is het verkwikkelijke van het ware, is omdat het twee dingen zijn die voortgaan uit den Heer, het ene en het andere in den oorsprong verenigd; doch bij hen die opnemen, wordt het onderscheiden, want er zijn er die het Goddelijk Ware meer dan het Goddelijk Goede opnemen, en er zijn er die het Goddelijk Goede meer dan het Goddelijk Ware opnemen; zij die het Goddelijk Ware meer dan het Goddelijk Goede opnemen, zijn in het geestelijk Rijk des Heren, en zij worden vandaar de Geestelijken genoemd; degenen echter die het Goddelijk Goede meer dan het Goddelijk Ware opnemen, zijn in het hemels Rijk des Heren, en zij worden vandaar de Hemelsen genoemd; over die beide Rijken in den Hemel en de Kerk zie men het Werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, n. 20 tot 28. Aan hen die in het geestelijk Rijk zijn, wordt het uit den Heer gegeven in de aandoening van het ware terwille van het ware te zijn, en het is

dit Goddelijke dat de Genade wordt geheten; vandaar is het, dat voor zoveel als iemand in die aandoening is, hij voor zoveel in des Heren Goddelijke Genade is; ook is er geen andere Goddelijke Genade bij den mens, den geest, en den Engel, dan aangedaan te worden door het ware omdat het het ware is, aangezien in die aandoening de Hemel en de gezegendheid voor die is gelegen; men zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA n. 232, 236, 238; en OVER DEN HEMEL EN DE HEL n. 395 tot 414. Of gij zegt de aandoening van het ware, dan wel het verkwikkelijke van het ware, het is hetzelfde, want een aandoening zonder het verkwikkelijke is er niet. Dit is het, wat onder de genade in het bijzonder wordt verstaan in het Woord, zoals bij Johannes: *“En het Woord is Vlees geworden, en het heeft in ons gewoond, en wij hebben Zin heerlijkheid gezien, als de heerlijkheid van den Enigverwekte uit den Vader, vol van Genade en Waarheid: vanuit Zin volheid hebben wij allen opgenomen Genade voor Genade, omdat de Wet door Mozes is gegeven, de Genade en de Waarheid is door Jezus Christus geworden”*, I: 14, 16, 17; omdat de Genade de aandoening en het verkwikkelijke van het ware is, wordt er derhalve gezegd Genade en Waarheid: en bij Lukas: *“Nadat de Heer de Profetische uitspraak van Jesaja in de synagoge aangaande Zichzelf, aldus het Goddelijk Ware, had ontvouwd, verwonderden allen zich over de woorden van Genade die van Zijn mond uitgingen”*, IV: 22; de Goddelijke Ware dingen die de Heer sprak, worden geheten: woorden van Genade uitgaande van Zijn mond, omdat zij aanvaard, aangenaam, en verkwikkelijk waren. In het algemeen is de Goddelijke Genade al datgene wat door den Heer gegeven wordt; en omdat al datgene betrekking heeft op het geloof en de liefde, en het geloof de aandoening van het ware vanuit het goede is, wordt derhalve die onder de Goddelijke Genade in het bijzonder verstaan; want begiftigd worden met het geloof en de liefde, of met de aandoening van het ware vanuit het goede, is begiftigd worden met den Hemel, aldus met de eeuwige gelukzaligheid.

23. Van Hem Die Is en Die Was en Die Komen Zal; dat dit betekent van Hem, Die is het al in alle dingen des Hemels en der Kerk uit het eeuwige tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van Die Is en Die Was en Die Komen Zal, zijnde uit het eeuwige tot in het eeuwige, en eveneens zijnde het al in alle dingen des Hemels en der Kerk: dat het is uit het eeuwige tot in het eeuwige, is omdat alle tijden in het Woord niet tijden betekenen, maar de staten des levens, zoals kan vaststaan uit de dingen die over den Tijd in den Hemel zijn gezegd en getoond in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 162 tot 169; en omdat alle tijden de staten des levens betekenen, betekenen die derhalve, wanneer over den Heer wordt gehandeld, den Oneindigen Staat,

en de Oneindige Staat ten aanzien van den tijd is het Eeuwige: dat alle tijden worden samengevat met Die Is en Die Was en Die Komen Zal, is duidelijk. Er kunnen tal van dingen worden gezegd over het Eeuwige, hetwelk van den Allenen Heer is, maar die dingen worden niet verstaan door den natuurlijken mens, wiens denkingen voornamelijk zijn gegrondvest op Tijd, Ruimte, en Materie, terwijl toch het Eeuwige in zich niet zulke dingen insluit; en daarom, indien de mens kon denken over het Eeuwige zoals de Engelen des Hemels denken, zo zou hij in enige idee ervan kunnen komen, en het zo ook begrijpen wat is uit het Eeuwige, hetgeen wordt aangeduid met Die Was, voorts wat het Goddelijk Vooruitzien is, namelijk dat het in de afzonderlijke dingen is uit het Eeuwige, en wat de Goddelijke Voorzienigheid, namelijk dat zij in de afzonderlijke dingen is tot in het Eeuwige; bijgevolg dat al wat uit den Heer voortgaat, is uit het eeuwige tot in het eeuwige, en dat, indien het niet zo was, de Hemel en het Heelal niet zou blijven bestaan; maar het staat nog niet vrij om in deze verborgenheid verder voort te schrijden; men zie slechts iets hierover in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 167; dit slechts moet men weten, dat iets eenders wordt verstaan onder JEHOVAH als onder Die Is, Die Was en Die Komen Zal, aangezien Is, zijnde JEHOVAH, in zich sluit het voorafgaande, zijnde Die Was, en eveneens in zich sluit het toekomstige, zijnde Die Komen Zal, aldus betekent UIT HET EEUWIGE TOT IN HET EEUWIGE. Dat Is betekent uit het Eeuwige, is ook in de Christelijke Wereld bekend vanuit de Psalm van David, waar wordt gezegd: *“Ik zal van het besluit verhalen: Jehovah heeft tot Mij gezegd: Mijn zoon Gij, Ik, Heden heb Ik U gegeneerd”*, II: 7. Men weet, dat deze dingen aangaande den Heer zijn gezegd, en dat onder Heden wordt verstaan uit het Eeuwige: dat ook Morgen in het Woord, waar over den Heer wordt gehandeld, tot in het Eeuwige betekent, zie men in n. 3998. Dat Die Is Die Was en Die Komen Zal ook betekent het al in alle dingen des Hemels en der Kerk, is omdat het betekent het Eeuwige, en het Eeuwige kan met geen ander woord in den Hemel worden uitgedrukt dan met het Goddelijke; de oorzaak hiervan is deze, dat het Oneindige niet in de engellijke idee, en te minder in de menselijke kan vallen; en het Eeuwige is Oneindig Bestaan vanuit Oneindig Zijn; maar dit alleen valt in de idee, dat het Eeuwige, hetwelk het Goddelijke is ten aanzien van Bestaan, is het al in alle dingen des Hemels en der Kerk; de algehele Hemel immers is niet de Hemel vanuit het eigene der Engelen, maar vanuit het Goddelijke des Heren, noch is de Kerk de Kerk vanuit het eigene der mensen, maar vanuit het Goddelijke des Heren; al het Goede der liefde en het Ware des geloofs immers is uit den Heer, en het Goede der liefde en het

Ware des geloofs maken den Hemel en de Kerk; de Engelen en de mensen zijn slechts de opnemingen en voor zoveel als zij opnemen, voor zoveel is in hen de Hemel en de Kerk: maar deze dingen zie men met meer dingen toegelicht in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 7 tot 12, waar het wordt getoond, dat het Goddelijke des Heren den Hemel maakt, en dat het Goddelijke hetwelk den Hemel maakt, het Goddelijk Menselijke is, zijnde Goddelijk Bestaan vanuit Goddelijk Zijn, n. 78 tot 86.

24. En van de zeven Geesten; dat dit het Goddelijke in den Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van zeven, namelijk dat het is het volle, en vandaar allen, en dat het wordt gezegd van de Heilige Goddelijke dingen die voortgaan uit den Heer, waarover boven n. 20; en uit de betekenis van de Geesten, zijnde degenen vanuit wie de Hemel is, want die allen worden Geesten Gods genoemd, aangezien de Geest Gods is het Goddelijke, voortgaande, of het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in den Hemel en in de Kerk, waarover n. 9818, en het Goddelijke, voortgaande, of het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede, formeert en scheidt den Engel, aldus maakt hem volgens het hoedanige en het hoevele der opneming, zoals men getoond zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 7 tot 12: uit welke dingen blijkt dat onder de zeven Geesten, waarover meer dingen zullen worden gezegd in hetgeen volgt, niet zeven Geesten worden verstaan, maar allen in den Hemel, zoals onder de zeven Kerken niet zeven Kerken worden verstaan, maar allen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, of die van de Kerk zijn, over welke zaak boven n. 20. Uit deze dingen, verstaan zijnde, blijkt de Verborgenheid, wat er wordt verstaan onder Jehovah God in het Woord, namelijk dat onder Jehovah wordt verstaan het Goddelijk Zijn, en onder God het Goddelijk Bestaan in den Hemel; dat het Goddelijke dat onder God wordt verstaan, is het Goddelijk Bestaan in den Hemel, is omdat het Goddelijke daar in verscheidenen is; derhalve wordt in de Hebreeuwse Taal God Elohim in het meervoud genoemd, en derhalve worden de Engelen goden genoemd; niet dat zij goden zijn, maar omdat het Goddelijke des Heren, dat in hen is, onder God wordt verstaan. Dat in het Woord Jehovah wordt gezegd krachtens Zijn of het Wezen, en God krachtens Bestaan of het Bestaan [*Existere seu Existentia*] zie men in n. 300, 3910, 6905. Dat ook Goddelijk Zijn het Goddelijk Goede is, en dat Goddelijk Bestaan het Goddelijk Ware is, n. 3061, 6280, 6880, 6905, 10579: en in het algemeen, dat het goede is zijn, en het ware is bestaan daaruit, n. 5002. Dat de Engelen goden worden geheten vanwege de opneming van het Goddelijk Ware, voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, n. 4295, 4402, 7268, 7873, 8301, 8192. En dat het

Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in den Hemel met één woord het Goddelijk Ware wordt genoemd, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13, 133, 140.

25. Die zijn in den aanblik [*conspetus*] van Zijn troon; dat dit de tegenwoordigheid en de voorzienigheid betekent, staat vast uit de betekenis van den aanblik, welke vanuit het Goddelijke is, zijnde de tegenwoordigheid, en vandaar de voorzienigheid, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den troon Gods, zijnde het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer, aldus de Hemel, omdat deze het receptakel is, waarover n. 5313, 6937. Dat de aanblik [*aspectus*] is de tegenwoordigheid, is omdat met den aanblik en het gezicht het verstand en de denking daaruit wordt aangeduid, en in het verstand vertoont zich alles tegenwoordig wat gedacht wordt; vandaar is het, dat in de Geestelijke Wereld zij met wie de ander verlangt te spreken, tegenwoordig verschijnen, als hij slechts enige voorstelling vanuit het gezicht over hem in de wereld heeft gehad, vooral indien het van beide kanten het geval is: vandaar is het, dat vrienden daar samenkomen, en eveneens de vrouwen-echtgenoten en de mannen-echtgenoten; de oorzaak hiervan is deze, dat het inwendig gezicht, hetwelk des verstands is, bij den geest als één optreedt met zijn uitwendig gezicht of dat van het oog; en omdat de ruimten in de geestelijke wereld niet zijn zoals de ruimten in de natuurlijke wereld, is daar nabij wat iemand verlangt te zien, en veraf wat hij niet verlangt; hiervandaan nu is het, dat de aanblik de tegenwoordigheid betekent: dat de aanblik en het gezicht het verstand betekent, zie men in n. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, 3869, 10705, en dat het vandaar de tegenwoordigheid betekent, n. 4723; en dat de ruimten in den Hemel niet zodanig zijn als de ruimten in de wereld, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 191 tot 199. Dat de aanblik, wanneer het den Heer betreft, zoals hier, Zijn Goddelijke Tegenwoordigheid betekent, is omdat de Heer allen kent, en omgekeerd diegenen den Heer kennen die in de liefde tot en het geloof in Hem zijn; vandaar is het, dat de Heer bij hen tegenwoordig is in de goede dingen der liefde en in de ware dingen des geloofs die uit Hem bij hen zijn; die dingen immers zijn de Heer in den Hemel en in de Kerk, want de dingen die uit Hem voortgaan, zijn niet slechts van Hem, maar zij zijn Hijzelf; daaruit blijkt, hoe de Heer is in den mens, aldus hoe het moet worden verstaan, wat Hij sprak bij Johannes: “*Blijft in Mij, en Ik in u; wie blijft in Mij en Ik in hem, deze draagt veel vrucht*”, xv: 4 tot 7: bij denzelfde: “*Die Mij bemint, bewaart Mijn Woord; en de Vader en Ik, Wij zullen tot hem komen, en verblijf bij hem maken*”, xiv: 23: bij denzelfde: “*Jezus tot de discipelen: Gij kent den Parakleet, den Geest der Waarheid, omdat*

Hij bij u blijft, en in u zal zijn", XIV: 17; de Parakleet, de Geest der Waarheid, is het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer, of, wat hetzelfde is, de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware; en de discipelen zijn allen die in de goede dingen en daaruit in de ware dingen zijn; derhalve wordt er gezegd: Die zal in u zijn: en bij denzelfde: "*Het Woord is Vlees geworden, en het heeft in ons gewoond*", I: 14; het Woord ook is het Goddelijk Ware, en dat dit de Heer is, is duidelijk, want er wordt gezegd dat het Woord Vlees geworden is; dat het Woord het Goddelijk Ware en den Heer betekent, zie men in n. 4692, 5075, 9987. Dat ook met den aanblik hier de Voorzienigheid wordt aangeduid, is omdat alle tegenwoordigheid des Heren de Voorzienigheid is, zoals kan vaststaan uit hetgeen is gezegd en getoond in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER, n. 267 tot 279, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 9, 12, 143, 145.

26. En van Jezus Christus; dat dit betekent uit den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, staat hieruit vast, dat dit de Naam des Heren in de wereld was, aldus de Naam van Zijn Menselijke; ten aanzien van het Goddelijke echter was Zijn Naam Jehovah en God. Er wordt gezegd het Goddelijk Menselijke, omdat de Heer Zijn Menselijke Goddelijk heeft gemaakt toen Hij in de wereld was; Hij heeft dat immers verenigd met het Goddelijke dat in Hem uit ontvangst was, en dat voor Hem de ziel vanuit den Vader was, aldus dat voor Hem Zijn leven was, want de ziel van een ieder is diens leven, en het lichaam, hetwelk het menselijke is, leeft daaruit, weswege er, toen het Goddelijke met het Menselijke was verenigd in den Heer, zoals de ziel met het lichaam, wordt gezegd het Goddelijk Menselijke: dat het vanuit de Leer der Kerk is, dat zoals de ziel en het lichaam één mens maken, aldus het Goddelijke en het Menselijke één Christus was, alsmede dat het Goddelijke en het Menselijke één Persoon was, zie men boven in n. 10: zij die dus denken over het Menselijke des Heren, en niet tegelijk over Zijn Goddelijke, laten in het geheel niet het woord Goddelijk Menselijke toe; zij denken immers afgescheiden van het Menselijke en afgescheiden van het Goddelijke, aldus als het ware over een mens afgescheiden van zijn ziel of leven, hetgeen evenwel niet over den mens denken is, te minder over den Heer: en omdat zulk een gescheiden idee in hun denking is, bidden zij derhalve dat de Vader Zich erbarme terwille van den Zoon; terwijl toch aan den Heer Zelf moet worden gebeden dat Hij Zich erbarme, in Wien, volgens de universele Leer der Kerk, het Goddelijke is zodanig als dat des Vaders is; want die leert "*dat zoals de Vader, ook de Zoon is Ongeschapen, Oneindig, Eeuwig, Almachtig, God, Heer; en niemand van Hen is de eerste en de laatste,*

noch de grootste of de kleinste”, uit de Geloofsbelijdenis van Athanasius; en het is eveneens volgens de Leer gegeven door den Heer Zelf, welke is, “*dat Hij en de Vader één zijn; en dat wie Hem ziet, den Vader ziet, omdat Hij in den Vader is en de Vader in Hem: en dat Hij is de weg, de waarheid, en het leven; en dat niemand tot den Vader komt dan door Hem*”: daaruit blijkt hoezeer diegenen van den weg en van de waarheid afwijken, die den Heer voorbijgaan en tot den Vader gaan. Maar omdat ik tal van dingen over deze zaak heb gesproken met de Engelen, en eveneens met de Geesten, die, toen zij als mensen in de wereld leefden, van de Hervormde Kerk en vanuit den Pauselijken Godsdienst waren geweest, zou ik in hetgeen volgt die dingen willen vermelden; uit welke dingen het zal verschijnen in hoedanig licht de Kerk zou zijn aangaande het Goddelijke, hetwelk het eerste en het primaire van haar is, indien zij het Goddelijk Menselijke des Heren zou erkennen en geloven.

27. Hijzelf de getrouwe Getuige; dat dit betekent uit Wien al het Ware in den Hemel is, staat vast uit de betekenis van de getrouwe Getuige, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde de erkenning van het Goddelijk Menselijke, uit Hetwelk al het ware in den Hemel is, waarover aanstonds; dat er wordt gezegd in den Hemel, is omdat het Goddelijk Ware, voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, den Hemel in het gemeen maakt, en bij iederen Engel daar in het bijzonder; dat het zo is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13, 126 tot 140; en dat het is uit Zijn Goddelijk Menselijke, n. 7 tot 12, 78 tot 86. De Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke wordt de getrouwe Getuige geheten, omdat het Goddelijk Ware, voortgaande uit Hem in den Hemel, van Hem getuigt; deze Getuigenis is universeel in het Goddelijk Ware daar; hetgeen hieruit kan vaststaan dat de Engelen van den innerlijken Hemel niet anders over het Goddelijke kunnen denken dan onder den Menselijken vorm, aldus over het Goddelijk Menselijke, ter oorzake hiervan dat het Goddelijk Menselijke des Heren den algehelen Hemel vult en dien formeert, en de denkingen der Engelen gaan en vloeien volgens den vorm des Hemels; men zie in het boven aangehaalde Werk n. 59 tot 102, 200 tot 212, 265 tot 275; vandaar is het, dat de getuigenis van Jezus Christus betekent de erkenning van het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke, waarover boven n. 10. Uit deze dingen blijkt, wat er in den geestelijken zin wordt verstaan onder getuigen en onder de getuigenis in deze volgende plaatsen: “*Johannes (hier Johannes de Doper) kwam tot een Getuigenis, om van het Licht te getuigen, opdat allen door hem zouden geloven: hij was het Licht niet, maar opdat hij van het Licht zou Getuigen: het was het ware Licht, hetwelk elk mens verlicht [illustrat]: en ik heb gezien, en*

ik heb Getuigd”, Joh. 1: 7, 8, 9, 34: het Licht betekent het Goddelijk Ware, en daarom wordt de Heer daar genoemd het ware Licht hetwelk elk mens verlicht [*illuminat*] ; en van het Licht getuigen betekent de erkenning van Zijn Goddelijk Menselijke, vanuit hetwelk het Goddelijk Ware voortgaat; dat het Licht betekent het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer, zie men in het werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, in het Artikel over het Licht des Hemels, n. 126 tot 140: bij denzelfde: “*Gijlieden hebt tot Johannes gezonden, en hij heeft der waarheid Getuigenis gegeven. Ik echter neem niet van een mens Getuigenis aan*”, v: 33, 34: bij denzelfde: “*Jezus zeide: Voorwaar zeg Ik u, dat Wij de dingen die Wij weten, spreken, en de dingen die Wij gezien hebben, getuigen. Die van den Hemel komt, is boven allen, en hetgeen Hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt Hij*”, III: 11, 31, 32: bij denzelfde: “*Jezus zeide: Hoewel Ik van Mijzelf Getuig, is Mijn Getuigenis waarachtig, omdat Ik weet van waar Ik ben gekomen en waarheen Ik ga*”, VIII: 14; waarmede wordt aangeduid dat Hij van Zichzelf getuigt vanuit Zichzelf, omdat Hij het Goddelijk Ware was: bij denzelfde: “*Wanneer de Parakleet, de Geest der waarheid, zal zijn gekomen, zo zal Die van Mij Getuigen*”, xv: 26; de Parakleet, de Geest der waarheid, is het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer; men zie n. 9818, 9820, 10330, en boven n. 25: en bij denzelfde: “*Pilatus zeide: Zijt Gij dan een Koning. Jezus antwoordde: Gij zegt het, omdat Koning ben Ik; hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid Getuigenis geve; een elk bestaande vanuit de waarheid, hoort Mijn stem. En Pilatus zeide: Wat is Waarheid*”, xviii: 37, 38. Dat de Heer aldus heeft geantwoord toen Hem gevraagd werd of Hij Koning was, was omdat de Heer als Koning is het Goddelijk Ware, want dit is het Koningschap des Heren in den Hemel; Zijn Goddelijk Goede echter is het Priesterschap daar; vandaar is het, dat de Heer zeide dat Hij Koning is, dat Hij daartoe is geboren, en daartoe in de wereld is gekomen, *opdat Hij der Waarheid Getuigenis zou geven, en dat hij die in de waarheid is, Zijn stem hoort*; en derhalve vroeg Pilatus: *Wat is waarheid*, aldus of die de Koning was: dat het Goddelijk Ware het Koningschap des Heren in de Hemelen is, zie men in n. 3009, 5068; en dat derhalve de Koningen in het Woord degenen betekenen die in de Goddelijke Ware dingen zijn, aldus los van de personen de Goddelijke Ware dingen betekenen, n. 1672, 2015, 2069, 4575, 4581, 4966, 5044: dat de Koningen diegenen betekenen die in de Goddelijke ware dingen zijn, zal helderder blijken in de Ontvouwing van de volgende dingen in de Apocalyps, waar de Koningen worden genoemd, en vlak hieronder, waar wordt gezegd: *Hij heeft ons koningen en priesters gemaakt Gode en Zijn Vader*. Uit deze dingen kan vaststaan, dat met van

Jezus Christus, Hijzelf de getrouwe Getuige, de Heer wordt aangeduid ten aanzien van de erkenning van het Goddelijk Menselijke, uit Hetwelk al het ware in den Hemel is.

28. Hijzelf de Eerstverwekte uit de doden; dat dit betekent vanuit Wien al het goede daar is, staat vast uit de betekenis van den Eerstverwekte, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde het Goddelijk Goede in den Hemel, aldus al het goede daar; dat de Eerstverwekte dat betekent, is omdat met de verwekkingen in het algemeen en in het bijzonder de geestelijke verwekkingen worden aangeduid, zijnde die van het goede en het ware, of van de liefde en het geloof; vandaar is het, dat met den vader, de moeder, de zonen, de dochteren, de schoonzonen, de schoondochteren, de zonen der zonen, de goede en de ware dingen worden aangeduid die verwekken, en die verwekt worden in hun orde, n. 10490; in den Hemel immers zijn er geen andere geboorten; en omdat het aldus is, wordt onder den Eerstverwekte niet de Eerstverwekte verstaan, maar het goede des Hemels en der Kerk, omdat dit op de eerste plaats is: omdat het nu de Heer is, vanuit Wien al het goede daar is, wordt Hij derhalve de Eerstverwekte genoemd: dat Hij de Eerstverwekte uit de doden wordt genoemd, is omdat Hij, toen Hij uit de doden was opgestaan, Zijn Menselijke door het één-zijn [*unio*] met het Goddelijke, dat in Hem vanuit de ontvangenis was, het Goddelijk Goede heeft gemaakt; vandaar is het, dat Hij de Eerstverwekte uit de doden wordt geheten, en aangaande Hem bij David: *“Ik zal Hem ten Eerstverwekte geven, hoog boven de koningen der aarde”*, Psalm LXXXIX: 28: wat er wordt verstaan onder hoog boven de koningen der aarde, zie men in het volgende Artikel. Dat de Heer, toen Hij uit de wereld was heengegaan, Zijn Menselijke het Goddelijk Goede heeft gemaakt, zie men in n. 3194, 3210, 6864, 7499, 8724, 9199, 10076; aldus dat Hij van den Vader is uitgegaan en tot den Vader is teruggegaan, n. 3194, 3210; en dat na de vereniging [*unitio*] het Goddelijk Ware, zijnde de Parakleet, de Geest der waarheid, uit Hem voortgaat, n. 3704, 3712, 3969, 4577, 5704, 7499, 8127, 8241, 9199, 9398, 9407; maar deze Verborgenschap zie men vollediger ontvouwd in het Werkje over DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 293, 294, 295, en in de plaatsen daar aangehaald uit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 303, 304, 305. Aangezien de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke de Eerstverwekte werd genoemd, ter oorzaak hiervan dat al het goede uit Hem voortgaat, waren derhalve alle Eerstverwekte dingen in de Israëlietische Kerk heilig voor Jehovah, en werden derhalve de Levieten in de plaats van alle Eerstverwekten in Israël aangenomen; door de zonen van Levi immers werden diegenen van de Kerk uitgebeeld die in het goede der naastenliefde

zijn; en derhalve stonden zij aan den Eerstverwekte twee delen uit de erfenis af; en al deze dingen ter oorzaak hiervan, dat het Eerstverwekte het goede betekende dat uit den Heer is, en in den hoogsten zin den Heer Zelf ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, vanuit Hetwelk al het goede is; alle dingen immers die in de Joodse Kerk bevolen zijn geweest, waren uitbeeldend voor de Geestelijke en de Hemelse Goddelijke dingen. Dat alle Eerstverwekte dingen in de Israëlietische Kerk heilig voor Jehovah waren, staat vast bij Moscheh in deze volgende plaatsen: “*Heilig Mij elken Eerstverwekte, de opening van elke baarmoeder onder de zonen Israëls; in den mens en in het beest dat zij Mijn zijn*”, Exod. XIII: 2. “*Gij zult elke opening van de baarmoeder tot Jehovah doen overgaan; en elke opening van het beest, zoveel als gij zult hebben, de mannetjes voor Jehovah*”, Exod. XIII: 12. “*De eerstelingen van uw veldvruchten, en de eerstelingen van uw win zult gij niet uitstellen: den Eerstverwekte uwer zonen zult gij Mij geven: zo zult gij doen met uw os en uw kleinvee: zeven dagen zal het met zijn moeder zijn, op den achtsten dag zult gij dat Mij geven; en mannen der heiligheid zult gij Mij zin*”, Exod. XXII: 29, 30, 31; dat zij ook de Eerstverwekten van het beest zouden geven, was omdat ook die uitbeeldden; en omdat zij uitbeeldden, werden zij ook in de brandoffers en de slachtoffers gebezigd; wat de verschillende beesten daar uitbeeldden, zie men in n. 1823, 3519, 9280, 10042. Dat de Leviëten in de plaats van alle Eerstverwekten in Israël werden aangenomen, waarover men zie Num. III: 12, 13, 41, 45; Hfdst. VIII: 15 tot 19, was ter oorzaak hiervan, zoals boven is gezegd, dat de zonen van Levi het goede der naastenliefde uitbeeldden en vandaar betekenden, en Levi in den hoogsten zin den Heer ten aanzien van dat goede; men zie n. 3875, 3877, 4497, 4502, 4503, 10017. Dat zij aan den Eerstverwekte twee delen uit de erfenis afstonden, Deut. XXI: 17, was omdat de twee delen het goede der liefde betekenden, n. 720, 1686, 5194, 8423.

29. En Hijzelf de Vorst van de koningen der aarde; dat dit betekent vanuit Wien al het ware vanuit het goede in de Kerk is, staat vast uit de betekenis van de Vorst van de koningen, zijnde uit Wien al het ware is; de Vorst is het primaire, en de koningen zijn de ware dingen; en omdat er over den Heer wordt gehandeld, Die hier de Vorst van de koningen wordt genoemd, is het uit Wien al het ware is: dat de vorst het primaire is, zie men in n. 1482, 2089, 5044; en dat de koningen de ware dingen zijn, zal men zien in de Ontvouwing van het volgende Vers, waar wordt gezegd: *En Hij heeft ons gemaakt koningen en priesters*, n. 31: en uit de betekenis van de aarde, zijnde de Kerk, waarover aanstonds. Wie niet den inwendigen zin des Woords weet, kan niet anders weten dan dat hier de Koningen der ganse aarde worden

verstaan; doch nochtans worden niet de Koningen, noch de Aarde verstaan, maar onder de Koningen al diegenen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en onder de Aarde de Kerk: dat met de Aarde de Kerk wordt aangeduid, is met vele dingen getoond in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, waaruit men deze dingen daar zie: Dat met de Aarde het Koningschap des Heren en de Kerk wordt aangeduid, n. 662, 1066, 1068, 1262, 1413, 2928, 3355, 4447, 4535, 5577, 8011, 9325, 9643. Ter oorzaak vooral hiervan dat onder de Aarde [of het land] het Land Kanaän wordt verstaan, en daar van de Oudste tijden af de Kerk was geweest, n. 567, 3686, 4447, 4454, 4516, 4517, 5136, 6516, 9325, 9327: en omdat in den geestelijken zin onder het land de natie die daar is en haar eredienst wordt verstaan, n. 1262. Dat de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Aarde de Kerk in den Hemel en in de landen betekent, n. 1733, 1850, 2117, 2118, 3355, 4535, 10373. Dat met de Schepping van den Hemel en de Aarde, in de Eerste Hoofdstukken van Genesis, in den inwendigen zin de instauratie van de Oudste Kerk wordt beschreven, n. 8891, 9942, 10545; dat scheppen is instaureren en wederverwekken, n. 10373. Dat de grond [*Humus*] ook de Kerk betekent, maar de grond vanwege de opneming van de zaden, zijnde de ware dingen, de Aarde [of het Land] echter vanwege de natie en haar eredienst, n. 566, 1068, 10570. Bovendien betekent de Aarde, omdat zij de Kerk betekent, ook het Godsdienstige, waarvandaan ook het Afgodische, zoals het Land van Egypte, het Land der Filistijnen, het Land Chaldea en van Babel, en verschillende andere. Dat de Aarde de Kerk betekent, zie men ook in het kort getoond in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 3, 4.

30. Van Hem liefhebbende ons en wassende ons van onze zonden in Zijn bloed; dat dit betekent Zijn liefde, en de wederverwekking door de ware dingen die uit Hem zijn, staat vast uit de betekenis van wassen van de zonden, zijnde wederverwekken, waarover in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 202 tot 209; en uit de betekenis van in Zijn bloed, zijnde door de ware dingen die uit Hem zijn, waarover in dezelfde LEER, n. 210 tot 213, en uit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, daar n. 217, 219, 222. Dat het Bloed des Heren de ware dingen vanuit het goede betekent, aldus de ware dingen vanuit den Heer, kan bezwaarlijk worden doorvat en geloofd door den mens, die niets aangaande den geestelijken zin des Woords weet; en bovendien schijnt het ver verwijderd om de ware dingen uit den Heer in plaats van Zijn bloed te verstaan; maar nochtans wordt niet iets ander onder het bloed des Heren verstaan in den Hemel, en dit ter oorzaak hiervan, dat de Heer het met het Goddelijk Goede verenigde Goddelijk Ware is; vandaar denkt daar niemand over Zijn bloed en vlees; de denking daarover noemen zij stoffelijk, en deze is

er niet bij hen; zij zeggen ook dat zij evenmin weten dat het vlees en het bloed in het Woord worden genoemd, ter oorzaak hiervan dat de dingen die van den zin der letter des Woords zijn, bij hen in geestelijke dingen worden verkeerd, aangezien zij geestelijk zijn, en niet natuurlijk; aldus wordt het vlees, waar het aangaande den Heer wordt gezegd, verkeerd in het Goddelijk Goede, en het bloed in het Goddelijk Ware, het ene en het andere voortgaande uit den Heer. Dat het vlees en het bloed in den zin der letter des Woords worden genoemd, is ter oorzaak hiervan, dat de overeenstemmende geestelijke dingen mogen worden doorvat in den Hemel; want alle geestelijke dingen houden stil in de natuurlijke dingen, en zij hebben in deze hun laatste vlak; en daarom houdt het door de Hemelen heengaande Goddelijke in hetzelfde stil en blijft daar staan, vergelijkenderwijs zoals een huis op zijn fundament, en dan is het in zijn volle; vandaar is het, dat het Woord in de letter zodanig is, en dat het vlees en het bloed worden genoemd: maar nochtans verwonderen de Engelen zich, dat de mens der Kerk, die vanuit het Woord ook geestelijk kan worden, zich niet boven den zin der letter laat verheffen, en over den Heer en Zijn vlees en bloed niet geestelijk, maar stoffelijk [blijft] denken: maar omdat zij verwonderd waren, en het hun werd gezegd dat de meesten, vooral de eenvoudigen, geestelijk over die dingen denken, onderzochten zij deswege, of iemand geestelijk dacht; en zij bevonden dat de meesten, en bijna alle eenvoudigen, wanneer zij aan het Heilig Avondmaal deelnamen, in het geheel niet hadden gedacht over het vlees en het bloed, maar alleen over het Heilige dat zij dan uit den Heer hadden; en zij doorvatten dat hierin bij voortduur door den Heer wordt voorzien, ter oorzaak hiervan dat de mens der Kerk dan in de geestelijke idee en niet in een stoffelijke zij. Dat de stoffelijke nuttiging [*manducatio*] in de leren is verstaan en aanvaard, is ter oorzaak hiervan, dat men over het Menselijke des Heren heeft gedacht zoals over het menselijke van een ander mens, en dan niet tegelijk over het Goddelijke in Zijn Menselijke, terwijl men het woord “Goddelijk Menselijke” verwierp; en zij die zo over het Menselijke des Heren hebben gedacht, hebben wel niet anders dan stoffelijk over Zijn vlees en bloed kunnen denken; anders zou het gesteld zijn, indien zij over den Heer hadden gedacht volgens de universele Leer der Kerk, welke is, dat Zijn Goddelijke en Menselijke één enige Persoon is, en het ene en het andere verenigd zoals de ziel en het lichaam; men zie boven n. 10 en 26. Bovendien wordt in het Woord op vele plaatsen het Bloed genoemd, alsmede eveneens in de Apocalyps, zoals in Hfdst. VI: 12; Hfdst. VII: 14; Hfdst. VIII: 7, 8; Hfdst. XI: 6; Hfdst. XII: II; Hfdst. XIV: 20; Hfdst. XVI: 3, 4, 6; Hfdst. XVIII: 24; Hfdst. XIX: 2, 13; en daarom zou ik in

hetgeen volgt, door meer dingen willen bevestigen, dat met het Bloed wordt aangeduid het Ware dat uit den Heer is, en in den tegengestelden zin het valse dat Ware geweld aandoende.

31. En Hij heeft ons gemaakt koningen en priesters; dat dit betekent dat wij uit Hem zijn in het geestelijk en het hemels Rijk van Hem, staat vast uit de betekenis van de koningen, zijnde zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en omdat die het geestelijk Rijk des Heren uitmaken, zijnde zij die in Zijn geestelijk Rijk zijn; dat de Koningen in het Woord hen betekenen, zal blijken uit hetgeen volgt; en uit de betekenis van de priesters, zijnde zij die in het goede der liefde zijn, en omdat die het hemels Rijk des Heren uitmaken, zijnde zij die in Zijn hemels Rijk zijn: dat er twee Rijken zijn waarin de Hemelen in het gemeen zijn onderscheiden, zie men in het werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, n. 20 tot 28; en dat het geestelijk Rijk het koninklijk Rijk des Heren wordt geheten, en dat het hemels Rijk Zijn priesterlijk Rijk wordt geheten, aldaar n. 24. In zeer veel plaatsen in het Profetische Woord worden de Koningen genoemd, en hij die den inwendigen zin niet weet, gelooft, dat onder de Koningen daar Koningen worden verstaan; doch niet Koningen worden verstaan, maar al degenen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, of in het geloof vanuit de naastenliefde, uit den Heer; de oorzaak hiervan is deze dat de Heer de Allene Koning is, en zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn uit Hem, Zijn zonen worden genoemd; vandaar is het, dat onder de vorsten, de zonen des Koninkrijks, de zonen des Konings, en eveneens onder de Koningen genen worden verstaan; en dat los van de idee van personen, zoals in den Hemel het geval is, de ware dingen vanuit het goede worden verstaan, of, wat hetzelfde is, het geloof vanuit de naastenliefde, omdat het ware is des geloofs, en het goede is der naastenliefde: dat er niet Koningen worden verstaan, kan alleen al hieruit vaststaan, dat er hier wordt gezegd dat Jezus Christus ons koningen en priesters heeft gemaakt, en daarna: *“Gij hebt ons onzen Gode gemaakt koningen en priesters, en wij zullen regeren op de aarde”*, v: 10; en bij Mattheus: *“Het zaad in het veld [akker] gezaaid, zijn de zonen des Koninkrijks”*, XIII: 38; het zaad des velds zijn de ware dingen vanuit het goede uit den Heer bij den mens; men zie n. 3373, 10248, 10249: een ieder kan ook doorvatten, dat de Heer niet al degenen waarover hier wordt gehandeld, koningen zal maken, maar dat Hij hen koningen heet vanwege de macht en vanwege de heerlijkheid die degenen hebben die in de ware dingen vanuit het goede zijn uit den Heer. Uit deze dingen nu kan men zien, dat onder den Koning in het Profetische Woord wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, en onder de koningen en vorsten zij die in

de ware dingen vanuit het goede zijn uit den Heer; en dat, omdat de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelden zin hebben, in dien zin met de koningen diegenen worden aangeduid die in de valse dingen vanuit het boze zijn. Dat onder de Koning in het Woord de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware, blijkt uit de woorden van den Heer Zelf tot Pilatus: *“Pilatus zeide: Zijt Gij dan een Koning? Jezus antwoordde: Gij zegt het, omdat Koning ben Ik. Hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der WAARHEID GETUIGENIS zou geven; een elk bestaande in de WAARHEID, hoort Mijn stem. Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid”, Joh. XVIII: 37, 38; uit de vraag van Pilatus: Wat is Waarheid, blijkt, dat hij verstond dat de Heer de Waarheid Koning noemde; maar omdat hij een heiden was, en niet vanuit het Woord iets kende, had hij niet kunnen worden onderricht, dat het Goddelijk Ware was uit den Heer, en dat Hijzelf was het Goddelijk Ware; derhalve, onmiddellijk na de ondervraging “ging hij uit tot de Joden, zeggende: Ik vind geen schuld in Hem; en daarna zette hij op het kruis: Deze is Jezus, de Koning der Joden. En toen de oversten der priesteren tot hem zeiden: Schrijf niet: De Koning der Joden, maar dat Hijzelf heeft gezegd: Ik ben de Koning der Joden, zo antwoordde Pilatus: Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven”, Joh. XIX: 19 tot 22. Uit deze dingen kan men, wanneer men ze heeft verstaan, weten wat er onder de Koningen wordt verstaan in de volgende plaatsen in de Apocalyps: “De zesde Engel goot zijn fiool uit op den groten stroom, den Eufraat, en zijn water is uitgedroogd, opdat zou worden bereid de weg der Koningen van den opgang der zon”, XVI: 12. “Met de grote loonhoer zittende op vele wateren, hebben de Koningen der aarde gehoereerd”, XVII: 2. “De zeven hoofden zijn de zeven bergen waar de vrouw zit, en zeven Koningen zijn zij; de vijf zijn gevallen, [en de een is,] en de ander is nog niet gekomen: en de tien hoornen die gij hebt gezien, tien Koningen zijn zij, die het Koninkrijk nog niet hebben ontvangen; maar zij ontvangen mogendheid als Koningen één uur met het beest: dezen zullen met het Lam strijden, en het Lam zal hen overwinnen, aangezien Het Heer der heren is en Koning der koningen”, XVII: 9, 10, 12, 14. “En de vrouw die gij hebt gezien, is de grote stad, hebbende het Koninkrijk over de Koningen der aarde”, XVII: 18. “Van den wijn des toorns der hoererij van Babylon hebben alle natiën gedronken, en de Koningen der aarde hebben met haar gehoereerd”, XVIII: 3. “En ik zag het beest en de Koningen der aarde, en hun heirlegers vergaderd, om slag te leveren tegen Hem Die op het paard zat, en tegen Zijn heirleger”, XIX: 19. “En de natiën die gezaligd zijn, zullen in Zijn schijnsel wandelen, en de Koningen der aarde zullen hun heerlijkheid en eer in dezelve aanbrengen”, XXI: 24: in deze plaatsen worden onder de Koningen niet Koningen verstaan, maar allen die*

òf in de ware dingen vanuit het goede zijn, òf in de valse dingen vanuit het boze, zoals boven is gezegd. Eender bij Daniël, *onder den Koning van het Zuiden en onder den Koning van het Noorden, die onder elkander krijg voerden*, Hfdst. XI: 1 tot het einde: onder den koning van het Zuiden worden daar degenen verstaan die in het licht van het ware vanuit het goede zijn en onder den Koning van het Noorden zij die in de duisternis vanuit het boze zijn; dat het Zuiden in het Woord degenen betekent die in het licht van het ware vanuit het goede zijn, zie men in n. 1458, 3708, 3195, 5672, 9642; en het Noorden hen die in de duisternis van het valse vanuit het boze zijn, n. 3708; en in het algemeen in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 141 tot 153, waar wordt gehandeld over de vier Streken in den Hemel. De Koningen worden ook meermalen genoemd bij de Profeten in het Oude Testament, en onder hen worden eender diegenen verstaan die in de ware dingen vanuit het goede uit den Heer zijn, en in den tegengestelden zin zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn, zoals bij Jesaja: *“Hij zal vele natiën besprengen; over Hem zullen de Koningen hun mond sluiten, want hetgeen hun niet verteld was, hebben zij gezien, en hetgeen zij niet hebben gehoord, hebben zij verstaan”*, LII: 15: bij denzelfde: *“Het Zion van den Heilige Israëls, gij zult de melk der natiën zuigen, en de borsten der Koningen zult gij zuigen”*, LX: 16: bij denzelfde: *“Koningen zullen uw voedsterheren zijn, en de vorstenvrouwen uw zoogsters; met het aangezicht zullen zij zich ter aarde inkrommen voor u”*, XLIX: 23; en bovendien Jes. XIV: 9; Hfdst. XXIV: 21; Hfdst. LX: 10; Jerem. II: 26; Hfdst. IV: 9; Hfdst. XLIX: 38; Kgl. II: 6, 9; Ezech. VII: 26, 27; Hoschea III: 4; Zef. I: 8; Psalm II: 10; CX: 5; de valse dingen, Gen. XLIX: 20. Omdat de Koningen degenen betekenen die in de ware dingen vanuit het goede uit den Heer zijn, is het derhalve van de oude tijden afkomstig, dat de Koningen wanneer zij werden gekroond, zulke onderscheidingen ontvingen die de ware dingen vanuit het goede betekenen; zoals dat de Koning met olie werd gezalfd, dat hij een kroon van goud droeg, in de rechterhand een scepter hield, met een purperen overkleed werd bekleed, op een zilveren troon zat, en met die onderscheidingen getooid op een wit paard reed: de olie immers betekent het goede vanuit hetwelk het ware is, n. 886, 4638, 9780, 9954, 10011, 10261, 10268: de Kroon van goud op het hoofd iets eenders, n. 9930: de Scepter, zijnde een Stok, de macht van het Ware vanuit het goede, n. 4581, 4876, 4966: het Overkleed en de Mantel het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk, n. 9825, 10005; en het Purper de geestelijke liefde van het goede, n. 9467; de Troon het Koninkrijk van het ware vanuit het goede, n. 5313, 6397, 8625; het Zilver dat ware zelf, n. 1551, 1552, 2954, 5658; het witte Paard het vanuit die dingen verlichte verstand, in het

Werkje over HET WITTE PAARD, n. 1 tot 5; dat de Rituële dingen bij de kroningen van de Koningen zulke dingen behelzen, maar dat de erkenenis aangaande die dingen heden ten dage te gronde is gegaan, n. 4581, 4966. Omdat men vanuit deze dingen weet, wat de Koning in het Woord betekent, zou ik aan deze dingen willen toevoegen, waarom de Heer, toen Hij Jeruzalem binnenging, gezeten was op het veulen van een ezelin, en het volk Hem toen tot Koning uitriep, en zij eveneens de bekleedselen over den weg spreidden, Matth. XXI: 1 tot 8; Markus XI: 1 tot 11; Lukas XIX: 28 tot 40; Joh. XII: 14, 15, 16: hetgeen voorzeggd was bij Zacharia: *“Spring op, dochter Zions, juich, dochter Jeruzalems, zie, uw Koning zal u komen, gerecht en zaligende, rijdende op een ezel en op het veulen van een ezelin”*, IX: 9; Matth. XXI: 5; Joh. XII: 15; de oorzaak hiervan was deze, dat zitten op een ezel en op het veulen van een ezelin, het onderscheidingsteken was van den Opperrechter en den Koning; hetgeen kan vaststaan uit deze volgende dingen: *“Mijn hart is tot de Wetgevers van Israël, gij die rijdt op blanke ezellinnen”*, Richt. v: 9, 10. *“De schepter zal van Jehudah niet wijken, noch de Wetgever van tussen zijn voeten, totdat Schilo komt, die zijn veulen der ezelen zal binden aan den wijnstok, en aan den edelen wijnstok den zoon zijner ezelin”*, Gen. XLIX: 10, 11: omdat zitten op een ezel en op het veulen van een ezelin zulk een onderscheidingsteken was, *reden derhalve de Rechters op witte ezellinnen*, Richt. v: 9, 10; en *hun zonen op de veulens van een ezelin*, Richt. v: 9, 10, en Hfdst. XII: 14; en *de Koning zelf, wanneer hij werd gekroond, op een muilezelin*, I Kon. 1: 33; en *zijn zonen op muildieren*, II Sam. XIII: 29. Wie niet weet, wat met het paard, het muildier, en het veulen van een ezelin in den uitbeeldenden zin wordt aangeduid, zal geloven, dat het rijden van den Heer op het veulen van een ezelin de ellende en de vernedering heeft betekend; maar het betekende de Koninklijke Grootmachtigheid, weswege ook het volk toen den Heer als Koning uitriep, en zij de bekleedselen over den weg spreidden: dat dit is geschied toen Hij naar Jeruzalem ging, was ter oorzaak hiervan, dat met Jeruzalem de Kerk wordt aangeduid; men zie in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER, n. 6; en dat de bekleedselen de ware dingen het goede bekleedende en hetzelfde van dienst zijnde beteken, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1073, 2576, 5248, 5319, 5954, 9212, 9215, 9216, 9952, 10536, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 177 tot 182. Uit deze dingen nu blijkt wat met den Koning en met de Koningen in het Woord wordt aangeduid, aldus eveneens wat met den GEZALFDE, den MESSIAS, en den CHRISTUS; want de Gezalfde, de Messias, en de Christus beteken, eender als de Koning, den Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware voortgaande vanuit Zijn Goddelijk

Goede; de Koning immers wordt Gezalfd geheten, en de Gezalfde wordt Messias genoemd in de Hebreeuwse Taal, en Christus in de Griekse Taal: maar dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke Alleen DE GEZALFDE VAN JEHOVAH is geweest, omdat in Hem Alleen het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde uit de ontvangenis was, Hij was immers uit Jehovah ontvangen, doch dat alle Gezalfden Hem slechts hebben uitgebeeld, zie men in n. 9954, 10011, 10268, 10269. Dat echter de Priesters het goede betekenen zodanig als het in het hemels Rijk is, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, namelijk dat de Priesters den Heer hebben uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, n. 2015, 6148. Dat het Priesterschap uitbeeldend was voor den Heer ten aanzien van het werk der Zaliging, omdat dit was vanuit het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, n. 9809. Dat het Priesterschap van Aharon, van diens zonen, en van de Levieten, uitbeeldend is geweest voor het werk der Zaliging in de opeenvolgende orde, n. 10017. Dat vandaar met het Priesterschap en met de Priesterschappen in het Woord het goede der liefde hetwelk uit den Heer is, wordt aangeduid, n. 9806, 9809. Dat met de twee Namen, Jezus en Christus, zowel het Priesterlijke als het Koninklijke van Hem wordt aangeduid, namelijk met Jezus het Goddelijk Goede, en met Christus het Goddelijk Ware, n. 3004, 3005, 3009. Dat de priesters die den Heer niet erkennen, het tegendeel betekenen, eender de koningen, namelijk het boze en het valse vanuit het boze, n. 3670.

32. Gade en Zijn Vader; dat dit betekent door het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, kan hieruit vaststaan, dat God het Goddelijk Ware is, en Jehovah het Goddelijk Goede, en dat derhalve in het Woord de Heer wordt geheten God waar gehandeld wordt over het Goddelijk Ware, en Jehovah waar gehandeld wordt over het Goddelijk Goede, n. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4287, 4402, 7010, 9167; maar hier wordt in de plaats van Jehovah gezegd Vader, omdat de Vader des Heren Jehovah was, en onder den Vader wordt iets eenders verstaan als onder Jehovah. Onder den een en den ander, God en Vader, wordt de Allene Heer verstaan, want de Vader was in Hem, zoals de ziel is in haar lichaam; men zie boven n. 10 en 26; Hij was immers ontvangen uit Jehovah, en uit wien iemand wordt ontvangen, uit denzelve is diens ziel; weswege de Heer wanneer Hij den Vader noemde, Zijn Goddelijke in Hemzelf verstond; vandaar is het, dat Hij heeft gezegd *dat de Vader in Hem is, en Hij in den Vader*, Joh. x: 38; Hfdst. XIV: 10, 11; *dat de Vader en Hij één zijn*, Joh. x: 30; *dat Hij niet alleen is, maar Hij en de Vader*, Joh. XVI: 32. Dat de Heer het Goddelijke van Jehovah, hetwelk in Hem was vanuit de ontvangenis,

en hetwelk het Zijn van het leven van Hem in Zijn Menselijke, den Vader heeft genoemd, en het Goddelijk Ware, hetwelk vanuit het Goddelijk Goede is, den Zoon, n. 2803, 3704, 7499, 8328, 8897. Dat de Zoon des mensen het Goddelijk Ware is, en de Vader het Goddelijk Goede, n. 1729, 1733, 2159, 2628, 2803, 2813, 3255, 3704, 7499, 8897, 9807. Bovendien zie men de dingen die in de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA vanuit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn aangehaald over de vereniging van het Goddelijke dat Jehovah de Vader wordt genoemd, met het Goddelijk Menselijke des Heren, n. 304.

33. Hem zij de heerlijkheid en de sterkte tot in de eeuwen der eeuwen; dat dit betekent dat die dingen, namelijk het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, uit den Heer Alleen zijn tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van de heerlijkheid, zijnde het Goddelijk Ware in den Hemel, waarover n. 4809, 5922, 8267, 8427, 9429; en uit de betekenis van de sterkte, zijnde het Goddelijk Goede door het Goddelijk Ware, aangezien het Goddelijk Goede door het Goddelijk Ware alle sterkte en alle macht heeft; men zie n. 3091, 3563, 6344, 6423, 8304, 9643, 10019, 10182; en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, waar wordt gehandeld over de macht van de Engelen des Hemels uit den Heer, n. 228 tot 233; dat in de eeuwen der eeuwen is tot in het eeuwige, is zonder ontvouwing duidelijk. Dat de heerlijkheid is het Goddelijk Ware in den Hemel, is omdat het Goddelijk Ware daar het Licht is; en de dingen die vanuit het Licht des Hemels ontstaan, worden de heerlijkheid genoemd, omdat zij ontstaan uit den Heer, en het Goddelijk Ware uitbeelden dat uit Hem is, en Zijn heerlijkheid vertellen, vooral de dingen die binnen den Engel zijn, welke van het inzicht en van de wijsheid zijn; dat het Licht des Hemels het Goddelijk Ware is, en dat alle dingen die in den Hemel zijn, zowel buiten als binnen den Engel, uit het Licht daar ontstaan, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140, 172, 173, 176. In de wereld gelooft men, dat onder *de Heerlijkheid zij God* wordt verstaan dat God van den mens de heerlijkheid wil om Zijnentwil, en door die wordt aangedaan, en Hij deswege weldoet; maar men vergist zich; God wil van den mens de heerlijkheid terwille van den mens; zo immers kent de mens alle dingen toe aan het Goddelijke en niets aan zichzelf; en wanneer hij dit doet, kan dan het Goddelijke invloeien met het Goddelijk Ware, en hem inzicht en wijsheid geven; zo en niet anders wordt de Heer verheerlijkt in den mens; de Heer immers heeft een ieder lief en vanuit de Liefde wil Hij, dat Zijn heerlijkheid, dat is, het Goddelijk Ware, in hen zij; hetgeen de Heer ook leert bij Johannes: *“Indien gij in Mij zult zijn gebleven en Mijn woorden in u zullen zijn gebleven, zo wat gij zult hebben gewild, zult gij vragen, en het zal u geschieden; hierin is*

Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt, en gij tot Mijn discipelen wordt”, xv: 7, 8. Dat het heil van het menselijke geslacht de heerlijkheid des Heren is, n. 4347, 4593, 5957, 7550, 8263, 10646.

34. Amen; dat dit de Goddelijke bevestiging betekent, staat vast uit de betekenis van amen, zijnde de waarheid; dit immers wordt met amen in de Hebreeuwse Taal aangeduid; en omdat elke waarheid die de waarheid is, Goddelijk is, betekent derhalve amen, wanneer het in het Woord wordt gezegd, de Goddelijke bevestiging; het ware immers bevestigt alle dingen, en het Goddelijk Ware bevestigt Zich Zelf; en omdat de Heer het Goddelijk Ware Zelf was, toen Hij in de wereld was, zeide de Heer derhalve zo vaak amen.

35. Vers 7, 8. *Zie, Hij komt met de wolken, en zien zal Hem alle oog, en zij die Hem hebben doorstoken; en alle Stammen der aarde zullen over Hem rouw bedrijven, ja, amen. Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, zegt de Heer, Die Is en Die Was en Die Komen Zal, Die de Almachtige.* Zie, Hij komt met de wolken, betekent dat de Heer Zich zal onthullen in het Woord door den inwendigen zin: en zien zal Hem alle oog, betekent dat allen zullen erkennen die in de ware dingen vanuit het goede zijn: en zij die Hem hebben doorstoken, betekent dat ook zullen zien zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn: en alle Stammen der aarde zullen over Hem rouw bedrijven, betekent dat de valse dingen der Kerk weerstand zullen bieden: ja, amen, betekent de Goddelijke bevestiging dat het zo zal geschieden: Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, betekent dat Hij alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, en zo alle dingen des Hemels tot in het eeuwige: zegt de Heer, Die Is en Die Was en Die Komen Zal, betekent uit Hem Die is het al in alle dingen des Hemels en der Kerk, uit het eeuwige tot in het eeuwige, en Jehovah: Die de Almachtige, betekent vanuit Zich.

36. Zie, Hij komt met de wolken; dat dit betekent dat de Heer Zich zal onthullen in het Woord door den inwendigen zin, staat vast uit de betekenis van komen, wanneer het den Heer betreft, Zijnde Zich onthullen; en uit de betekenis van de wolken, zijnde de Goddelijke ware dingen in laatsten, aldus het Woord in de letter, want het Woord ten aanzien van den zin der letter is het Goddelijk Ware in laatsten; en omdat ieder ding daar een inwendigen of geestelijken zin bevat, is derhalve komen met de wolken Zich onthullen door dien zin. Dat de Wolken de Goddelijke Ware dingen in laatsten betekenen, is vanuit de schijnbaarheden in de geestelijke wereld; daar verschijnen wolken in verschillend licht, in den Binnensten of Derden Hemel in een vlammig licht, in den Middelsten of Tweeden in een blinkend wit licht, en in den Laatste of Eersten in een dichter licht; en een ieder daar weet dat zij het

Goddelijk Ware uit den Heer door de Engelen betekenen; want wanneer het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, zijnde het Licht zelf des Hemels, door de Engelen heengaat, verschijnt het zoals een wolk, zuiverder en dichter volgens hun inzicht; zulke wolken zijn van mij vele malen gezien, en het werd eveneens doorvat wat zij betekenen; vandaar is het, dat met de wolken zodanig als zij voor de ogen der mensen in de wereld verschijnen, het Goddelijk Ware in laatsten wordt aangeduid, en dat, omdat het Woord in de letter het Goddelijk Ware in laatsten is, dit met de wolken wordt aangeduid. Wie niet weet, dat de Wolken dit betekenen, kan geloven, dat de Heer tot het Laatste Gericht zal komen in de wolken, en in de heerlijkheid zal verschijnen, volgens Zijn woorden bij de Evangelisten, waar Hij zegt: *“Dan zal het teken van den Zoon des mensen verschijnen in den Hemel, en zij zullen zien den Zoon des mensen komende in de Wolken des Hemels met macht en veel heerlijkheid”*, Matth. xxiv: 30; Markus xiii: 26; Lukas xxi: 27; de voleinding der eeuw, waarover daar wordt gehandeld, is de laatste tijd der Kerk, en de Komst des Heren alsdan is de Onthulling van Hemzelf, en van het Goddelijk Ware dat uit Hem is, in het Woord door den inwendigen zin; ergens anders dan in het Woord onthult de Heer Zich niet, noch anders daar dan door den inwendigen zin; de macht en de heerlijkheid ook betekenen het Woord in den inwendigen zin: dat heden ten dage dit is vervuld, namelijk dat de eeuw is voleindigd, en het Laatste Gericht voltrokken, en eveneens dat de Heer is gekomen in de Wolken, dat is, den inwendigen zin des Woords heeft onthuld, kan vaststaan uit het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, van den aanvang tot het einde; en eveneens in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 1; voorts in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 249 tot 266. Dat de voleinding der eeuw de laatste Tijd der Kerk betekent, zie men in n. 4535, 10622: dat de Komst des Heren is de Onthulling van het Goddelijk Ware door den inwendigen zin, n. 3900, 4060: dat de Wolken de zin der letter des Woords zijn, n. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8106, 8781, 9430, 10551, 10574: dat de heerlijkheid het Goddelijk Ware in den Hemel betekent, aldus den inwendigen zin, omdat deze is het Goddelijk Ware in den Hemel, n. 5922, 9429, 10574. Dat er wordt gezegd: Hij zal komen in macht, is omdat het Goddelijk Ware, hetwelk uit den Heer is, alle macht heeft, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 228 tot 233, 539. Iets eenders wordt verstaan onder des Heren woorden tot den Overste der Priesters: *“Jezus zeide tot den overste der priesters: Van nu aan zult gij zien den Zoon des mensen, zittende ter rechterhand der macht, en komende in de wolken des Hemels”*, Matth. xxvi: 64; Markus xiv: 62; de Zoon des mensen is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware; zitten aan

de rechterhand der macht, is hetwelk de almacht heeft; komen in de wolken des hemels, is de onthulling van het Goddelijk Ware aangaande Hem in het Woord, want Hij heeft Zichzelf onthuld; en eveneens heeft Hij alle dingen vervuld die zijn bevat in den inwendigen zin, waarin voornamelijk wordt gehandeld over de Verheerlijking van Zijn Menselijke. Iets eenders wordt met de Wolken aangeduid in deze volgende plaatsen; bij Daniël: *“Ik zag in de gezichten [visiones] des nachts, en zie, met de Wolken des Hemels kwam Een, den Zoon des mensen gelijk”*, vii: 13. In de Apocalyps: *“Ik aanschouwde, en zie een blanke Wolk, en op de Wolk was Een gezeten, den Zoon des mensen gelijk, hebbende op Zijn Hoofd gesteld een kroon”*, xiv: 14, 16. Bij Jesaja: *“Zie, Jehovah zittende op een lichte Wolk”*, xix: 1. Bij David: *“Zingt Gode, looft Zijn Naam, verhoogt Hem Die op de Wolken rijdt”*, Psalm LXVIII: 5; bij denzelfde: *“Jehovah stelt de wolken tot Zijn wagen; Hij wandelt op de vleugelen des winds”*, Psalm CIV: 3; wie kan niet zien, dat men deze dingen niet moet verstaan volgens den zin der letter, namelijk dat Jehovah zit op een wolk, dat Hij rijdt op de wolken, en dat Hij de wolken tot Zijn wagen stelt; wie geestelijk denkt, deze kan weten dat Jehovah in Zijn Goddelijk Ware is, dit immers gaat uit Hem voort; bijgevolg dat dit het is wat onder de wolken daar wordt verstaan; derhalve wordt er ook gezegd, dat Jehovah de wolken tot Zijn wagen stelt; met den wagen immers wordt de leer van het ware aangeduid; men zie n. 2762, 5321, 8215. Eender in deze plaatsen; bij Jesaja: *“Drupt, gij hemelen, van boven af, en de hogere Wolken de gerechtigheid”*, xlv: 8. Bij Nahum: *“De weg van Jehovah is met de Wolk en den Wervelwind, en de Wolken zijn het stof Zijner voeten”*, i: 3. Bij David: *“Kent God sterkte toe, Wiens hoogheid is over Israël, en Wiens sterkte is in de hogere Wolken”*, Psalm LXVIII: 35. Bij Mozes: *“Niet zoals God, o Jeschurun, rijdende in den hemel tot uw hulp, en in Zijn grootheid op de Wolken”*, Deut. xxxiii: 26. Bij David: *“De Getuige in de Wolken is getrouw”*, Psalm LXXXIX: 38. Uit deze dingen kan vaststaan wat daarmede wordt aangeduid *dat de Wolk den innerlijken Voorhof vervulde*, Ezech. x: 3, 4: en *dat de Wolk op de tent bleef rusten*, waarover meermalen bij Mozes. Voorts, *dat Jezus, toen Hij van gedaante was veranderd, in de heerlijkheid werd gezien, en dat een Wolk Zijn drie discipelen omsluisde, en dat hun vanuit de Wolk werd gezegd: Deze is Mijn beminde Zoon”*, Matth. xxvii: 1 tot 10; Markus ix: 1 tot 11; Lukas ix: 28 tot 36. Men zie ook de dingen die aangaande den Heer in het midden der Engelen in een Wolk verschenen, in het Werkje over DE AARDBOLLEN IN HET HEELAL, n. 171, zijn gezien.

37. En zien zal Hem alle oog; dat dit betekent dat allen zullen erkennen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, staat vast uit de betekenis van zien,

zijnde verstaan, doorvatten en erkennen, waarover n. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, 3869, 4723, 10705; en uit de betekenis van het oog, zijnde het verstand en het geloof, waarover n. 2701, 4403 tot 4421, 4523 tot 4534, 9051, 10569, aldus zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn, want dezen zijn in het geloof en daaruit in het verstand. Dat het oog het verstand en het geloof betekent, is vanwege de overeenstemming; het verstand immers is het inwendige gezicht, en het is dit gezicht hetwelk ziet door het oog; het bepaalt dit immers tot de objecten, en het schikt de innerlijke dingen ervan, welke er verscheidene zijn, tot de opneming; vandaar verschijnt het regenboogvlies en de pupil nu eens verwijd, en dan weer samengetrokken, nu eens duister, dan weer lichtend, somtijds vonkelend, geheel en al volgens de begeerte en het verlangen van het verstand; vandaar is het, dat men enigermate uit de ogen de aandoening der denking kan zien; vanwege deze overeenstemming is het, dat het oog het verstand betekent: dat het oog ook het geloof betekent, is omdat de ware dingen des geloofs nergens anders zetelen dan in het verstand; de ware dingen die niet daar zetelen, zijn niet in den mens; men zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 28 tot 36. Dat het oog in den geestelijken zin het geloof is, is eveneens vanwege het aanzien [*aspectus*] van den Heer door de Engelen; zij keren immers bij voortduur het aangezicht tot Hem, en zij zien Hem met het geloof en het verstand; over welke toekering men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 123, 142, 143, 145, 151, 153, 255, 272, 510.

38. En zij die Hem hebben doorstoken; dat dit betekent dat ook zullen zien zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn, staat vast uit de betekenis van doorsteken, zijnde zij die den Heer geheel en al ontkennen; die immers doden en doorsteken Hem bij zich; zij zijn het ook die worden verstaan onder den krijgsknecht die Zijn zijde doorstak, Joh. XIX: 34, 35, 36, 37; onder den krijgsknecht en de krijgsknechten daar worden degenen verstaan die van de Kerk zijn, en voor den Heer zich moesten te weer stellen, daar in het bijzonder zij die van de Joodse Kerk zijn, en in het algemeen allen die van de Kerk in de valse dingen vanuit het boze zijn: omdat de krijgsknechten die betekenen, hebben zij derhalve de bekleedselen des Heren verdeeld, en over den rok het lot geworpen, onder welke dingen wordt verstaan, dat de Joodse Kerk de Goddelijke ware dingen heeft verstrooid die in den zin der letter des Woords zijn, doch dat zij de innerlijke ware dingen of de ware dingen die van den inwendigen zin zijn, niet hebben kunnen verstrooien; want de bekleedselen betekenen de ware dingen in laatsten, n. 2576, 5248, 6918, 9158, 9212; verdelen betekent verdrijven en verstrooien, n. 4424, 6360, 6361, 9093; en de Rok [*Tunica*] de innerlijke ware dingen, n. 9048, 9212, 9216, 9826.

39. En alle Stammen der aarde zullen over Hem rouw bedrijven; dat dit betekent dat de valse dingen der Kerk weerstand zullen bieden, staat vast uit de betekenis van rouw bedrijven, zijnde rouwen, smarten, verontwaardigd zijn, toornen, afkerig zijn, aldus eveneens weerstand bieden; en uit de betekenis van de Stammen, zijnde alle ware en goede dingen in de samenvatting, en in den tegengestelden zin alle valse en boze dingen in de samenvatting, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de aarde, zijnde de Kerk, waarover boven n. 29; vandaar wordt met alle Stammen der aarde de ganze Kerk aangeduid, en daarmee dat zij over Hem zullen rouw bedrijven, wordt aangeduid dat de ware en de goede dingen er niet langer zullen zijn, omdat de valse en de boze dingen zullen regeren en weerstand zullen bieden; er wordt immers in dit Vers in het algemeen gehandeld over den staat der Kerk hoedanig die zal zijn in haar einde, wanneer er niet langer het geloof is omdat er geen naastenliefde is, namelijk dat de Heer Zich dan zal onthullen, en allen zullen erkennen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en eveneens degenen zullen zien die in de valse dingen vanuit het boze zijn, maar dat de valse dingen der Kerk weerstand zullen bieden: dat in de Apocalyps niet wordt gehandeld over de opeenvolgende staten der Kerk, maar over den laatsten staat wanneer haar einde daar is, zie men boven in n. 5; en dat haar einde daar is, wanneer het geloof er niet is omdat er geen naastenliefde is, in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39, e.v.; en wanneer het geloof er niet is omdat er geen naastenliefde is, regeren dan de valse dingen vanuit het boze, welke aan de ware dingen vanuit het goede weerstand bieden. Meermalen worden in het Woord de Stammen genoemd, omdat het Israëlitische volk in twaalf Stammen was verdeeld; en wie den inwendigen zin des Woords niet weet, is van mening dat onder de Stammen worden verstaan de Stammen van Israël; doch nochtans worden onder de Stammen niet de Stammen verstaan, noch wordt onder Israël Israël verstaan; maar onder de Stammen worden allen verstaan die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en onder Israël de Kerk des Heren; hij wien dit niet bekend is, grijpt gemakkelijk het gemene geloof aan, dat de zonen Israëls boven allen in het algehele wereldrond waren uitverkoren, en eveneens dat zij ten slotte in het Land Kanaän moeten worden binnengeleid, ja zelfs ook dat vanuit hen vooral de Hemel zal bestaan, terwijl toch onder de namen van hen niet zij worden verstaan, maar degenen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, aldus die van de Kerk zijn, onder de twaalf Stammen allen, en onder een ieder enig speciaal ware en goede, hetwelk zij hebben die van de Kerk zijn. Uit deze dingen, wanneer men ze heeft verstaan, kan vaststaan wat er wordt verstaan

onder deze dingen in de Apocalyps: *“Ik hoorde het getal der gezegelden, 144000 gezegelden vanuit alle Stammen der zonen Israëls: vanuit den Stam van Jehudah 12000 gezegelden: vanuit den Stam Ruben 12000 gezegelden: vanuit den Stam Gad 12000 gezegelden: vanuit den Stam Ascher 12000 gezegelden: vanuit den Stam Naftali 12000 gezegelden: vanuit den Stam Menasche 12000 gezegelden: vanuit den Stam Schimeon 12000 gezegelden: vanuit den Stam Levi 12000 gezegelden: vanuit den Stam Isaschar 12000 gezegelden: vanuit den Stam Zebulon 12000 gezegelden: vanuit den Stam Jozef 12000 gezegelden: vanuit den Stam Benjamin 12000 gezegelden”*, VII: 4 tot 8; hier worden niet degenen verstaan die van de Israëlietische natie zijn, maar allen, hoevelen het er ook zijn, die in de ware dingen vanuit het goede zijn; dezen immers zijn allen gezegeld tot den Hemel; de getallen 144000 en 12000 betekenen ook allen, en iederen Stam al degenen die in dat ware of goede zijn hetwelk met den naam ervan wordt aangeduid; zoals kan vaststaan uit de dingen die in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond; zoals welk goede en ware wordt aangeduid met Jehudah, n. 388I, 6363; welk met Ruben, n. 386I, 3866, 4605, 473I, 4734, 476I, 6342 tot 6345; welk met Gad, n. 3934, 3935; welk met Ascher, n. 3938, 3939, 6408; welk met Naftali, n. 3927, 3928; welk met Menasche, n. 3969, 5354, 6222, 6234, 6238, 6267, 6296; welk met Schimeon, n. 3869 tot 3872, 4497, 4502, 4503, 5482, 5626, 5630; welk met Levi, n. 3875, 3877, 4497, 4502, 4503; welk met Isaschar, n. 3956, 3957; welk met Zebulon, n. 3960, 396I, 6383; welk met Jozef, n. 3969, 397I, 4669, 64I7; en welk met Benjamin, n. 3969, 4592, 54II, 54I3, 5443, 5639, 5686, 5688, 5689, 6440. Dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, n. 482, 487, 647, 648, 755, 8I3, I963, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 6I75, 9488, 9659, I02I7, I0253; dat twaalf allen en alle dingen betekent ten aanzien van de ware dingen vanuit het goede, n. 577, 2089, 2I29, 2I30, 3272, 3858, 39I3; eender de getallen 72, I44, I2000, I44000, omdat zij uit twaalf door vermenigvuldiging oprijzen, n. 7973: dat de vermenigvuldigde getallen iets eenders betekenen als de enkelvoudige waaruit zij door vermenigvuldiging ontstaan, n. 529I, 5335, 5708, 7973. Wie niet weet, dat de getallen dingen betekenen, en wat de getallen I2, I44, en I2000, voorts wat de Stammen, en de Apostelen, kan ook niet weten wat deze dingen in de Apocalyps betekenen: *“De heilige Stad [Civitas] Nova Hierosolyma had een groten en hogen muur, hebbende I2 Poorten, en in de poorten I2 Engelen, en namen daarin geschreven, zijnde de namen der I2 Stammen Israëls: en de muur had I2 fundamenten, in welke de I2 namen der Apostelen des Lams: de muur was I44 ellen: en de lengte en de breedte der Stad was I2000 stadiën”*, XXI: I2, I4, I6, I7; wat met al die dingen wordt aangeduid, zie men ontvouwd in het Werkje

aangaande NOVA HIERSOLYMA EN HAAR LEER, n. 1, namelijk dat met Hierosolyma de Kerk ten aanzien van de leer wordt aangeduid, met haar muur de beschermende ware dingen, met de poorten de binnenleidende ware dingen, met de fundamenten de erkentissen waarop de leer wordt gegrondvest, met de 12 Engelen en met de 12 Stammen alle ware en goede dingen in de samenvatting, eender met de 12 Apostelen; en dat met de getallen 12, 144, 12000, alle dingen en allen worden aangeduid. Verder kan hij die weet dat zulke dingen met de 12 Stammen worden aangeduid, de verborgenheid zien die daarin is gelegen waarom de Namen van de 12 Stammen waren gegraveerd in de kostbare stenen in de Urim en Thummim, en bovendien wat die Borstlap betekende, Exod. xxviii: 21; Hfdst. xxxix: 10 tot 15; die verborgenheid zie men ontwikkeld in n. 3858, 6335, 6640, 9863, 9865, 9873, 9874, 9905; hij kan ook zien, wat daarmede wordt aangeduid *dat de twaalf Apostelen zouden zitten op twaalf tronen, en de twaalf Stammen Israëls zouden richten*, Matth. xix: 28, namelijk dat de Heer Alleen een ieder zal richten door de ware dingen vanuit het goede, n. 2129, 6397; voorts wat wordt verstaan onder de Profetische dingen van Israël, den vader, over zijn zonen, Gen. xlix; alsmede wat in zeer vele plaatsen in het Woord, waar de Stammen worden genoemd, zoals in Jes. xix: 13; Hfdst. xlix: 6; Hfdst. lxiii: 17; Jerem. x: 16; Ezech. xlvi: 1 e.v.; Psalm cxxii: 3, 4, 5; Deut. xxxii: 8; Num. xxiv: 2; Apoc. v: 9; Hfdst. vii: 9; Hfdst. xi: 9; Hfdst. xiii: 7; Hfdst. xiv: 6, en elders: en verder wat onder des Heren woorden aangaande de Voleinding der eeuw en aangaande Zijn Komst: *“Na de verdrukking dier dagen zal de Zon worden verduisterd, en de Maan zal haar schijnsel niet geven, en de Sterren zullen van den Hemel vallen, en de machten der Hemelen zullen worden bewogen: en dan zal het teken van den Zoon des mensen verschijnen in den Hemel; en dan zullen alle Stammen der aarde rouw bedrijven: en zij zullen zien den Zoon des mensen komende in de wolken des hemels met macht en veel heerlijkheid”*, Matth. xxiv: 29; 30; welke dingen men ten aanzien van de afzonderlijke dingen zie ontvouwd in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 1; en deze volgende dingen in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, namelijk dat de 12 Stammen Israëls hebben uitgebeeld en vandaar hebben betekend alle ware en goede dingen in de samenvatting, aldus alle dingen des geloofs en der liefde, n. 3858, 3926, 4060, 6335; eendere dingen de 12 Apostelen, n. 2129, 3354, 3488, 3858, 6397. Dat zij verschillende dingen betekenen volgens de orde waarin zij worden genoemd, n. 3862, 3926, 3939, 4603 e.v., 6337, 6640, 10335.

40. Ja, amen; dat dit betekent de Goddelijke bevestiging dat het zo zal geschieden, staat vast uit de betekenis van ja, zijnde de bevestiging van de voorafgaande dingen dat het zo zal geschieden; en uit de betekenis van amen, zijnde de Goddelijke bevestiging, waarover boven n. 34.

41. Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde; dat dit betekent dat Hij alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, en zo alle dingen des Hemels, tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van de Alfa en de Omega, zijnde de eerste en de laatste, of in de eerste dingen en in de laatste dingen; en wie in de eerste dingen en in de laatste dingen is, regeert ook de tussenliggende dingen [*intermedia*], aldus alle dingen: deze dingen worden gezegd aangaande het Goddelijk Menselijke des Heren, omdat zij worden gezegd aangaande Jezus Christus, onder welken Naam Zijn Goddelijk Menselijke wordt verstaan; men zie boven n. 26; door Dit is de Heer in eersten en laatsten. Dat Hij echter alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, is een verborgenheid die nog niet door den mens kan worden doorvat; de mens immers weet niet iets aangaande de opeenvolgende graden waarin de Hemelen zijn onderscheiden, en waarin ook de innerlijke dingen van den mens zijn onderscheiden, en slechts weinig dienaangaande dat de mens ten aanzien van het vlees en de beenderen is in laatsten; ook doorvat hij niet, hoe de tussenliggende dingen door laatsten uit eersten worden geregeerd; en nochtans is de Heer in de wereld gekomen, opdat Hij het Menselijke zou aantrekken, en Dit verheerlijken, dat is, Goddelijk maken tot aan het laatste, dat is, tot aan het vlees en de beenderen, opdat Hij zo alle dingen zou regeren: dat de Heer zulk een Menselijke heeft aangetrokken, en het met Zich in den Hemel heeft gedragen, is in de Kerk bekend, uit hoofde hiervan dat Hij niets van Zijn Lichaam heeft achtergelaten in het graf; en eveneens uit Zijn woorden tot de discipelen, door te zeggen: “*Ziet Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het Zelf ben; [betast Mij], en ziet, omdat een geest geen vlees en beenderen heeft zoals gij Mij ziet hebben*”, Lukas XXIV: 39; daardoor dus is de Heer in laatsten; en omdat Hij deze dingen ook Goddelijk heeft gemaakt, heeft Hij Zich in de Goddelijke macht gebracht van alle dingen te regeren vanuit eersten door laatsten: indien de Heer dit niet had gedaan, zo zou het menselijk geslacht op dezen Aardbol tot den eeuwigen dood te gronde zijn gegaan: maar deze Verborgenheid wordt niet verder uitgelegd, omdat men meer dingen moet weten waardoor men een idee kan vormen en verwerven aangaande de Goddelijke Regering door laatsten vanuit eersten: toch kan iets uit de dingen die in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond, tot het verstand komen, zijnde deze: Dat de innerlijke dingen opeenvolgend invloeden

in de uitwendige dingen, tot in het uiterste of het laatste, en dat zij daar ook ontstaan en dat zij daar blijven bestaan, n. 634, 6239, 6465, 9216, 9217. Dat zij niet slechts opeenvolgend invloeden, maar ook in het laatste het gelijktijdige vormen, in welke orde, n. 5897, 6451, 8603, 10099. Dat derhalve alle innerlijke dingen in een nexus worden samengehouden uit het eerste door het laatste, n. 9828, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 297. Dat vandaar in de laatste dingen de sterkte en de macht is, n. 9836. Dat vandaar ook het laatste meer dan de innerlijke dingen heilig is, n. 9824. Dat vandaar het Eerste en het Laatste alle dingen betekenen; n. 10044, 10329, 10335. Over de opeenvolgende graden, waarin de Hemelen zijn onderscheiden, en waarin ook de innerlijke dingen van den mens zijn onderscheiden, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 38. Er wordt ook gezegd, dat de Heer de Aanvang en het Einde is, en daaronder wordt verstaan uit het eeuwige tot in het eeuwige; maar dit kan ook niet verder tot de bevassing worden ontvouwd, dan boven in n. 23 is ontvouwd, welke dingen men zie.

42. Zegt de Heer, Die Is en Die Was en Die Komen Zal; dat dit betekent uit Hem Die is het al in alle dingen des Hemels en der Kerk uit het eeuwige tot in het eeuwige, en Jehovah, staat vast uit de dingen die boven in n. 23 zijn ontvouwd, waar dezelfde dingen staan.

43. Die de Almachtige; dat dit betekent vanuit Zich, staat hieruit vast dat geen enige macht in de Hemelen heeft dan de Allene Heer; en daarom zijn de Engelen voor zoveel machten, of voor zoveel machtig, als zij uit den Heer ontvangen; en zij ontvangen voor zoveel, als zij in het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware zijn, want Dit is de Heer in den Hemel: daaruit blijkt, dat de Allene Heer Machtig is, en nooit iemand in den Hemel dan uit den Heer; de oorzaak hiervan is deze, dat het Goddelijke des Heren is het al in alle dingen daar; het maakt immers den Hemel in het gemeen, en bij een ieder in het bijzonder: door Hem zijn ook alle dingen geschapen die geschapen zijn, aldus de Hemel en de Aarde, hetgeen Hijzelf ook leert bij Johannes: *“In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is: in Hetzelve was het leven, en het leven was het licht der mensen. En het Woord is Vlees geworden, en het heeft in ons gewoond”*, 1: 1, 3, 4, 14; onder het Woord wordt verstaan het Goddelijk Ware dat in de Hemelen is, uit Hetwelk alle dingen daar zijn; dat dit de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, is duidelijk, omdat er wordt gezegd: en *het Woord is Vlees geworden, en het heeft in ons gewoond*; en omdat het gehele leven der Engelen daaruit is, en eveneens al het licht in de Hemelen daaruit is, wordt er

gezegd: *In Hetzelve was het leven, en het leven was het licht der mensen*; maar al deze dingen zie men beter toegelicht in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, namelijk dat het Goddelijke des Heren den Hemel maakt, n. 7 tot 12; dat Dit Zijn Goddelijk Menselijke is, n. 78 tot 86; dat de Engelen daaruit het gehele leven hebben, n. 9; en eveneens al het licht des Hemels, n. 126 tot 140. Dat de Engelen al de macht hebben vanuit den Heer, en geen uit henzelf, n. 228 tot 233. Uit deze dingen blijkt, dat Almachtig is vanuit Zich zijn, leven, en kunnen. Dat het Goddelijk Menselijke des Heren evenzeer vanuit Zich is, leeft, en kan, als Zijn Goddelijke in Hem, hetwelk de Vader wordt genoemd, leert de Heer ook: *“Gelijkerwijs de Vader het leven heeft in Zichzelf, aldus heeft Hij den Zoon gegeven het leven in Zichzelf te hebben”*, Joh. v: 26; en dat niemand anders het leven in zichzelf heeft: *“Jezus zeide: Zonder Mij kunt gij niet wat ook doen”*, Joh. xv: 5.

44. Vers 9, 10, 11. *Ik, Johannes, die en uw broeder, en medegenoot in de verdrukking, in het Koninkrijk, en de geduldige verwachting van Jezus Christus; ik was op het eiland genaamd Parmos, om het woord Gods, en om de getuigenis van Jezus Christus. Ik werd in den geest op des Heren dag, en ik hoorde achter mij een grote stem als van een bazuin, zeggende: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste; hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het aan de Kerken, aan die in Azië, naar Efeze en Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatire en Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicea.* Ik, Johannes, betekent de leer aangaande den Heer: die en uw broeder, betekent en aangaande het goede der liefde tot Hem: en medegenoot in de verdrukking, betekent het ware des geloofs, bestookt door de valse dingen: in het Koninkrijk, betekent in de Kerk waar de ware dingen zijn: en de geduldige verwachting van Jezus Christus, betekent waar de erkentenis is van het Goddelijke in Zijn Menselijke: ik was op het Eiland genaamd Parmos, betekent de onthulling aan de natiën: om het woord Gods, betekent opdat het Goddelijk Ware worde opgenomen: en om de getuigenis van Jezus Christus, betekent en opdat het Goddelijk Menselijke des Heren worde erkend: ik werd in den geest, betekent den geestelijken staat, wanneer er onthulling is: op des Heren dag, betekent toen den Goddelijken invloed: en ik hoorde achter mij een grote stem als van een bazuin, betekent de klaarblijkende doorvatting van het Goddelijk Ware vanuit den Hemel onthuld: zeggende: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste, betekent Die alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, en zo alle dingen des Hemels tot in het eeuwige: hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, betekent opdat de onthulde dingen mogen zijn voor het nageslacht: en zend het aan de Kerken, aan die in Azië, betekent en dan voor al degenen

die in het licht van het inzicht zijn: naar Efeze en Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatire en Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicea, betekent in het bijzonder volgens de opneming.

45. Ik, Johannes; dat dit de leer aangaande den Heer betekent, kan vaststaan uit de uitbeelding van Johannes, namelijk dat in den hoogsten zin onder hem wordt verstaan de Heer ten aanzien van de leer; men zie boven n. 19; en daarom wordt ook met hem de leer aangaande den Heer aangeduid, want den Heer kennen is het voornaamste van alle dingen der leer, of het eerste ervan en het laatste; want het primaire der Kerk is Zijn Goddelijke kennen en erkennen, want zij wordt met Zijn Goddelijke verbonden door de erkenning en het geloof, en zonder de verbinding met het Goddelijke zijn alle dingen der leer van hoegenaamd geen waarde; hetgeen ook de oorzaak is, dat het Goddelijke Zich heeft onthuld: het Goddelijke dat Zich heeft onthuld, is het Goddelijk Menselijke; dat er zonder de erkenning van het Goddelijke in het Menselijke des Heren geen heil is, zie men met veel dingen getoond in DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, n. 280 tot 310. Vandaar nu is het, dat Johannes, omdat hij den Heer ten aanzien van de leer uitbeeldt, ook de leer aangaande den Heer uitbeeldt.

46. Die en uw broeder; dat dit betekent en aangaande het goede der liefde tot Hem, staat vast uit de betekenis van den broeder, zijnde het goede der liefde; de oorzaak dat de broeder het goede der liefde betekent, is deze, dat er in den Hemel geen andere verwantschappen zijn dan geestelijke, aldus ook geen andere broederschappen; daar immers worden zij niet krachtens de een of andere geboorte broeders; en eveneens kennen zij die broeders zijn geweest in de wereld, daar elkander niet, maar een ieder kent den ander vanuit het goede der liefde; zij die het meest verbonden zijn, als broeders, en de overigen volgens de verbinding door het goede als verwanten en als vrienden; vandaar is het, dat met den broeder in het Woord het goede der liefde wordt aangeduid; dit leert de Heer ook, door te zeggen: *“Iemand zeide tot Jezus: Zie, Uw Moeder en Uw Broeders staan buiten, zoekende U te spreken. Doch Hij, antwoordende, zeide: Wie is Mijn Moeder, en wie zijn Mijn Broeders. Mijn Moeder en Mijn Broeders zijn zij die horen het woord Gods en hetzelve doen”*, Matth. XII: 47 tot 50; Lukas VIII: 19, 20, 21. En elders: *“Een is uw Meester, Christus; gij allen echter zijt Broeders”*, Matth. XXIII: 8; daaruit blijkt, wat het is een broeder in den Heer te zijn. Maar men zie de dingen die over deze zaak eerder zijn getoond; zoals dat in den Hemel allen zijn vergezelschap volgens de geestelijke verwantschappen, zijnde die van het goede der liefde en des geloofs, en dat die elkander kennen zoals verwanten, in het Werk OVER DEN

HEMEL EN DE HEL n. 205, en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN n. 685, 917, 2739, 3612, 3815, 4121; dat vandaar onder de broeders in het Woord diegenen worden verstaan die verbonden zijn door het goede, n. 2360, 3303, 3803, 3815, 4121, 4191, 4267, 5409, 6756, 10490. Dat door den Heer diegenen broeders werden geheten, die in het goede der liefde en des geloofs uit Hem zijn, n. 4191, 5686, 5692, 6756. Dat zij ook broeders werden geheten vanwege de geestelijke verwantschap, n. 6756. Dat de naastenliefde en het geloof, aldus het goede en het ware, broeders zijn, in welk opzicht, n. 367, 3160, 9806. Dat het goede en het ware ook zijn broeder en zuster, in welk opzicht, n. 2508. 2524, 3160. Dat ook het goede en het ware echtelieden zijn, in welk opzicht, n. 3160. De man met den broeder, dat dit is het ware met het goede, n. 3459, 4725.

47. En medegenoot in de verdrukking; dat dit betekent het ware des geloofs, bestookt door de valse dingen, staat vast uit de betekenis van den genoot, zijnde het ware des geloofs, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de verdrukking, zijnde de bestoking door de valse dingen, waarover n. 6663, 6851, 9196. In verscheidene plaatsen in het Woord wordt gezegd broeder en genoot, en met die wordt het goede en het ware aangeduid; ook werden in de oude tijden diegenen broeders genoemd, die in het goede waren, en genoten zij die in de ware dingen waren, ter oorzake hiervan, dat het ware moet worden vergezelschap aan het goede, en wanneer het vergezelschap is, wordt het de broeder; vandaar is het, dat met den medegenoot hier het ware des geloofs wordt aangeduid: dat het goede en het ware onder den broeder en den genoot worden verstaan in het Woord, zie men in n. 6756, 10490. Dat de Verdrukking [*afflictio*] de bestoking door de valse dingen betekent, is omdat het gemoed dat in de ware dingen is, wordt verdrukt door de valse dingen, wanneer zij onderling strijden; de geestelijke verdrukking is nergens anders vandaan; deze derhalve wordt in het Woord met de verdrukking aangeduid; zoals bij Mattheus: *“Die op de steenachtige plaatsen was gezaaid, heeft geen wortel in zichzelf; wanneer de Verdrukking en de vervolging komt om des Woords wil, zo wordt hij terstond geërgerd”*, XIII: 20, 21: en bij denzelfde: *“In de voleinding der eeuw zullen zij u overleveren in de Verdrukking: en dan zal er een grote Verdrukking zijn, hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal. Terstond na de Verdrukking dier dagen zal de Zon verduisterd worden”*, Matth. XXIV: 9, 21, 29; Markus XIII: 19, 24: de voleinding der eeuw is de laatste tijd der Kerk; en omdat dan de valse dingen zullen regeren en weerstand bieden aan de ware dingen, wordt er derhalve gezegd dat zij in de verdrukking zullen zijn, en in een zo grote als er niet is geweest van het begin der wereld: het is deze verdrukking, die wordt verstaan

onder de verdrukking waarvan Johannes de medegenoot wordt geheten, en onder Johannes wordt hier de leer aangaande den Heer verstaan, want in de Apocalyps wordt over den laatsten tijd der Kerk gehandeld, men zie boven n. 5.

48. In het Koninkrijk; dat dit betekent in de Kerk waar de ware dingen zijn, staat vast uit de betekenis van het Koninkrijk in het Woord, zijnde de Hemel en de Kerk; dat het de Kerk is ten aanzien van het ware, of waar de ware dingen zijn, is omdat met het Koningschap des Heren het uit Hem voortgaande Goddelijk Ware wordt aangeduid, en vandaar worden met de Koningen de ware dingen aangeduid, zoals men boven in n. 31 zie getoond; er wordt gezegd de Kerk ten aanzien van het ware, en er wordt verstaan de Kerk ten aanzien van de ware dingen vanuit het goede; de oorzaak hiervan is deze, dat er geen ware dingen bestaan zonder het goede; de ware dingen immers hebben het leven vanuit het goede; de ware dingen bij den mens die niet in het goede is, zijn weliswaar in zich ware dingen, maar het zijn niet ware dingen in hem, zoals men met verscheidene dingen zie getoond in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 11 tot 27. Dat het Koninkrijk in het Woord betekent den Hemel en de Kerk ten aanzien van de ware dingen, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, waarvan ik er enige zou willen aanvoeren; zoals bij Mattheus: *“De zonen des Koninkrijks zullen worden uitgeworpen in de uiterlijke duisternis”*, VIII: 12; de zonen des Koninkrijks daar zijn zij die van de Kerk zijn waar niet de ware maar de valse dingen regeren: bij denzelfde: *“Als iemand het woord des Koninkrijks hoort, en niet oplet, zo komt de boze, en rukt weg hetgeen gezaaid was in zijn hart; deze is degene die bij den weg bezaaid is: het veld is de wereld, het zaad zijn de zonen des Koninkrijks”*, XIII 19, 38; het woord des Koninkrijks horen, is de ware dingen der Kerk horen; en omdat het zaad de ware dingen betekent, worden derhalve zij die de ware dingen opnemen, de zonen des Koninkrijks geheten; dat het zaad het ware der Kerk is, zie men in n. 3038, 3373, 3671, 10248, 10249: bij denzelfde: *“Derhalve zal van u het Koninkrijk Gods worden afgenomen, en het zal worden gegeven aan een natie die vrucht maakt”*, XXI: 43; dat het Koninkrijk Gods daar de Kerk ten aanzien van de ware dingen betekent, aldus eveneens de ware dingen der Kerk, is duidelijk, aangezien er wordt gezegd dat het hun zal worden afgenomen, en zal worden gegeven aan een natie die vrucht maakt; de vrucht is het goede: bij denzelfde: *“In de voleinding der eeuw zal natie tegen natie worden opgewekt, en Koninkrijk tegen Koninkrijk”*, XXIV: 7; de voleinding der eeuw is de laatste tijd der Kerk; natie tegen natie, is het boze tegen het goede; en Koninkrijk tegen Koninkrijk, is het valse tegen het ware; dat de natie het goede der

Kerk is, en in den tegengestelden zin het boze daar, zie men in n. 1059, 1159, 1258, 1259, 1260, 1416, 1849, 6005. Uit deze dingen blijkt, wat er onder het Koninkrijk wordt verstaan in des Heren gebed: *“Uw Koninkrijk kome, en Uw Wil geschiede, zoals in den Hemel ook op de Aarde; Uw is het Koninkrijk, de macht en de heerlijkheid”*, Matth. vi: 10, 13; Uw Koninkrijk kome, betekent dat het ware worde opgenomen; Uw Wil geschiede, betekent dat het worde opgenomen door hen die den wil Gods doen; Uw is het Koninkrijk, de macht en de heerlijkheid, betekent tekent het Goddelijk Ware uit God Alleen; er wordt ook gezegd de macht en de heerlijkheid, omdat het Goddelijk Ware alle macht en heerlijkheid heeft; men zie boven n. 33: uit deze dingen kan men zien, wat het Koninkrijk Gods betekent in zeer vele plaatsen in het Woord, namelijk de Kerk ten aanzien van de ware dingen, en den Hemel, en in den hoogsten zin den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke: dat in den hoogsten zin met het Koninkrijk de Heer wordt aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, is omdat uit Hem al het Goddelijk Ware voortgaat; en dat met het Koninkrijk de Hemel wordt aangeduid, is omdat de Hemel bij de Engelen nergens anders vandaan is dan vanuit het Goddelijk Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Menselijke des Heren; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 7 tot 12, 78 tot 86, 126 tot 140.

49. En de geduldige verwachting van Jezus Christus; dat dit betekent waar de erkenenis is van het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke, staat vast uit de betekenis van de verwachting van Jezus Christus, namelijk dat het betekent wanneer die tijd komt, waarop de Kerk den Heer kent; en de Kerk kent den Heer wanneer zij het Goddelijke in Zijn Menselijke erkent; dat onder Jezus Christus wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijke in Zijn Menselijke, zie men boven in n. 26: de Kerk waarvan deze dingen worden gezegd, is de Kerk die zal komen na deze, want er wordt gezegd in de verwachting: de Kerk die er heden ten dage is, weet weliswaar dat het Goddelijke is in het Menselijke des Heren, want zij weet, volgens de aanvaarde leer, dat het Goddelijke en het Menselijke niet zijn twee maar één enige Persoon, en eveneens dat zij zijn zoals in den mens de ziel en het lichaam; men zie boven n. 10, 26; maar nochtans bekent zij niet dat het Menselijke des Heren Goddelijk is; zij scheidt immers het ene van het andere, hetgeen ook blijkt hieruit, dat zij niet het woord “Goddelijk Menselijke” toelaten, en eveneens dat zij tot den Vader gaan opdat Hij Zich erbarme terwille van den Zoon, terwijl toch het Goddelijke Zelf in den Hemel is het Goddelijk Menselijke; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 78 tot 86; en omdat deze erkenenis en erkenning aldus is te gronde gegaan, en dit toch

het voornaamste is van alle dingen der Kerk, zoals het is het voornaamste van alle dingen in den Hemel, wordt derhalve de Nieuwe Kerk door den Heer geïnstaurerd bij de natiën, waar dit niet slechts wordt geweten, maar ook erkend. Dit nu is het, wat wordt aangeduid met de verwachting van Jezus Christus.

50. Ik was op het Eiland genaamd Parmos; dat dit betekent de onthulling aan de natiën, staat vast uit de betekenis van Parmos, zijnde de onthulling die in de Apocalyps is; alle plaatsen immers die in het Woord worden vermeld, betekenen dingen; en de dingen die zij betekenen, zijn of uit den eredienst daar, of uit een gedenkwaardigheid die daar is geschied, of uit de ligging in de landen of aan de landen door welke het godsdienstige der natie wordt aangeduid; dat Parmos de onthulling betekent, is vanwege de gedenkwaardigheid dat daar de onthulling aan Johannes is geschied: dat de onthulling op een Eiland is geschied, is ter oorzaak hiervan dat het Eiland betekent de natie die verwijderd is van den waren eredienst, maar nochtans verlangende om verlicht te worden; dit wordt met de Eilanden in het Woord aangeduid, zoals uit de volgende dingen zal blijken: eerst zal hierover dat de namen van plaatsen in het Woord dingen betekenen, iets worden gezegd; allen over wie en door wie het Woord werd geschreven, werden heengeleid tot plaatsen die aanduiden, ter oorzaak hiervan, dat alle dingen aanduidend zouden zijn voor de geestelijke dingen; ja zelfs ging de Heer Zelf tot eendere plaatsen om dezelfde oorzaak, zoals naar Galilea, tot Tyrus en Sidon, tot Jeruzalem, op den Olijfberg daar, en eveneens werd Hij, toen Hij een klein kind was, heengeleid naar Egypte; dat iets eenders het geval is geweest met de Profeten en met verscheidenen die in het Historische Woord worden vermeld, kan met vele dingen worden getoond; derhalve ook werd het Johannes bevolen zich naar het Eiland Parmos te begeven, opdat daar de dingen zouden worden onthuld die zouden geschieden aan het einde der Kerk, omdat het Eiland de natie betekende die de ware dingen der leer zou gaan aannemen; dat Eiland is eveneens in den Archipelagus, waar verscheidene andere Eilanden zijn; vandaar eveneens is het dat met Griekenland in het Woord ook zodanige natiën worden aangeduid, zoals bij Daniël Hfdst. VIII: 21; Hfdst. X: 20; Hfdst. XI: 2; Joh. XII: 20, 21; Markus VII: 26 e.v. Dat alle namen van plaatsen in het Woord dingen betekenen, zie men in n. 1224, 1264, 1876, 1888, 4310, 4442, 10329. Dat de Eilanden betekenen de natiën die tot den waren eredienst Gods zullen toetreden, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“In de Urim eert Jehovah, in de Eilanden der zee den Naam van den God Israëls”*, XXIV: 15. Bij denzelfde: *“Hij zal niet uitblussen, en Hij zal niet verbreken,*

totdat Hij het gericht op de aarde stelt, en in Zijn wet zullen de Eilanden hopen. Zingt Jehovah een nieuw lied, Zijn lofprijzingen, gij uiteinden der aarde, gij die ter zee afdaalt, de Eilanden, en de bewoners ervan; zij zullen Jehovah de heerlijkheid stellen, en zij zullen Zijn lof in de Eilanden verkondigen", XLII: 4, 10, 12. Bij denzelfde: "Let op Mij, gij Eilanden, en luistert toe, gij volken van verre", XLIX: 1. Bij denzelfde: "In Mij zullen de Eilanden hopen, en op Mijn arm zullen zij vertrouwen", LI: 5. Bij denzelfde: "Mij zullen de Eilanden vertrouwen, en de schepen van Tharschisch", LX: 9. Bij Jeremia: "Hoort de woorden van Jehovah, gij natiën, en verkondigt in de Eilanden van verre", XXXI: 10. Bij Zefanja: "Jehovah zal alle goden der aarde doen vermageren, opdat zij Hem aanbidden, een ieder in zijn plaats; alle Eilanden der natiën", II: 11; en elders, zoals in Jes. XXIII: 2, 6; Hfdst. XLI: 1, 5; Hfdst. XLII: 15; Hfdst. LXVI: 19; Jerem. II: 10; Hfdst. XXV: 22; Ezech. XXVII: 3, 7, 15, 35. Uit deze plaatsen en uit andere staat vast, dat de Eilanden de natiën betekenen, in het bijzonder de natiën ten aanzien van de leer van het ware, en elders ten aanzien van de leer van het valse; want de meeste dingen in het Woord betekenen ook de tegengestelde dingen.

51. Om het woord Gods; dat dit betekent opdat het Goddelijk Ware worde opgenomen, staat vast uit de betekenis van het woord Gods, zijnde het Goddelijk Ware, waarover n. 4692, 5075, 9987.

52. En om de getuigenis van Jezus Christus; dat dit betekent opdat het Goddelijk Menselijke des Heren worde erkend, staat vast uit de betekenis van de getuigenis, zijnde de erkenning met het hart, waarover boven n. 10, 27; en uit de betekenis van de Namen Jezus Christus, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, waarover ook boven n. 26. Deze dingen worden gezegd aangaande de Kerk der natiën, welke het Goddelijk Ware zal opnemen, en het Goddelijk Menselijke des Heren zal erkennen: dat deze dingen worden zgeegd aangaande de Kerk der natiën, zie men vlak boven in n. 50. De Christelijke Kerk erkent weliswaar het Goddelijke des Heren, maar niet het Goddelijk Menselijke; weswege zij wanneer zij vanuit de leer denken, en spreken over den Heer, Zijn Menselijke scheiden van het Goddelijke, en Zijn Menselijke eender maken aan het menselijke van een ander mens; terwijl toch in Zijn Menselijke het Goddelijke is, zoals de ziel in het lichaam: dit is ook de oorzaak, dat deze zelfden niet enige idee over het Goddelijke kunnen hebben, en nochtans verbindt de idee, omdat de denking verbindt; en toch is er geen heil zonder de verbinding met het Goddelijke door de denking en de aandoening, of, wat hetzelfde is, door het geloof en de liefde; er wordt gezegd, dat de verbinding door de denking en de aandoening hetzelfde is als

de verbinding door het geloof en de liefde, aangezien ik dat wat ik geloof, denk, en door dat wat ik liefheb, word aangedaan: geloven in het onzichtbare, is niet ver af van geloven in het binnenste der natuur, iets waartoe het gemoed ook gemakkelijk vervalt, wanneer het zich aan zijn fantasieën overgeeft; toch is het aan een ieder vanuit den Hemel ingeënt, welk ingeënte is vanwege den aanhoudenden invloed daarvandaan, om zijn Goddelijke te willen zien, en wel onder den Menselijken Vorm; dit ingeënte is er bij de eenvoudigen, en eveneens bij de rechtschape natiën; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 82; weswege die allen, indien zij ook het leven der naastenliefde hebben geleefd, door den Heer worden opgenomen, en met den Hemel begiftigd; de overigen kunnen niet worden opgenomen, omdat zij niet verbonden zijn: dat alle Engelen in den Hemel, dat ook de wijsten in de oude tijden, en dat allen die het geestelijke geloof hebben, dat is, bij wie het geloof leeft, zowel op dezen Aardbol, als op alle in het heelal, in de denking hun Goddelijke zien, omdat zij het Goddelijk Menselijke erkennen, en derhalve door den Heer worden aangenomen, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 280 tot 310: in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 79 tot 86, 316, 321, en in het Werkje over DE AARDBOLLEN IN HET HEELAL, n. 7, 40, 41, 65, 68, 91, 98, 99, 107, 121, 141, 154, 158, 159, 169. Aangezien dit ingeënte, hetwelk is bij een ieder vanuit den Hemel, bij de Ontwikkelden der wereld bijna is uitgeworpen, en zo de toegang tot het Goddelijke is afgesloten, wordt derhalve door den Heer een nieuwe Kerk geïnstaurerd bij de natiën die deze idee, en met de idee het geloof, niet hebben uitgeroeid. Dat dit ingeënte uit de Christelijke wereld is uitgeroeid, ontleent den eersten oorsprong aan de Babylonische natie, welke het Menselijke des Heren van het Goddelijke heeft gescheiden, opdat het opperhoofd van hen zou worden erkend als de Plaatsvervanger van het Menselijke des Heren, en zo Zijn Goddelijke mogendheid [*potestas*] op zich zou overdragen, zeggende dat de Heer die mogendheid had aangenomen van den Vader, terwijl Hij haar toch uit Zichzelf had aangenomen, omdat Hij haar uit Zijn Goddelijke had aangenomen; zo niet willens iets te horen aangaande het Goddelijk Menselijke; men zie in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 4738. Maar aangaande deze zaak zullen, omdat zij de primaire van alle is in de Kerk, meer dingen worden vermeld in hetgeen volgt.

53. Ik werd in den geest; dat dit betekent den geestelijken staat wanneer er onthulling is, staat vast uit de betekenis van in den geest worden, zijnde gebracht worden in den staat waarin de geesten en de Engelen zijn, welke staat de geestelijke staat is; in dezen staat wordt de mens gebracht wanneer

hij in den staat zijns geestes is; ieder mens immers is een geest ten aanzien van zijn innerlijke dingen; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 432 tot 444: wanneer de mens in dien staat is, dan verschijnen hem de dingen die in de geestelijke wereld zijn, even helder als de objecten in de natuurlijke wereld verschijnen; maar de dingen die verschijnen, zijn, omdat zij vanuit den geestelijken oorsprong zijn, in zich geestelijk, en zulke dingen welke der hemelse wijsheid zijn, vertonen zich in een als het ware natuurlijk beeld, aldus de Goddelijke dingen in vormen die zichtbaar zijn voor de ogen der geesten en der Engelen; vandaar is het, dat alle dingen die in den Hemel worden gezien, uitbeeldend en aanduidend zijn, en eveneens die welke door Johannes werden gezien, waarover in de Apocalyps: hoedanig zij verder zijn, kan men weten uit de dingen die gezegd en getoond zijn over de Uitbeeldende dingen en de Verschijningen [*Apparentiae*] in de Hemel, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL n. 170 tot 176. Wanneer de mens in het lichaam is, ziet hij zulke dingen niet die in den Hemel zijn, tenzij het gezicht van zijn geest wordt geopend; en wanneer dit wordt geopend, dan ziet hij; aldus zag Johannes deze dingen welke in de Apocalyps zijn beschreven; en eveneens eender zagen de Profeten, die derhalve ZIENDEN en GEOPENDEN VAN OGEN werden genoemd; ook werden aldus de Engelen gezien in de oude tijden, en eveneens aldus werd de Heer door de discipelen gezien na de Wederopstanding. Dit gezicht is het gezicht van den geestelijken mens; en omdat dan alle dingen uitbeeldenderwijs verschijnen, was derhalve Johannes in dit gezicht. De mens die niet iets aangaande dit gezicht weet, gelooft, dat de Engelen, toen zij door de mensen werden gezien, den Menselijken vorm hadden aangenomen, en dat zij, wanneer zij uit hun aanblik waren verdwenen, dien vorm hadden afgelegd; maar het is niet zo; de Engelen waren echter toen verschenen in hun eigen vorm, welke de menselijke is, niet voor het gezicht van de ogen van hun lichaam, maar voor het gezicht van hun geest, welk gezicht toen werd geopend; dit kan helder vaststaan uit den gezienen Heer door de discipelen, en dat Hij mens was in elken vorm, toonde Hijzelf hun, Lukas xxiv: 39; Joh. xx: 20 tot 28; en nochtans werd Hij onzichtbaar; toen zij Hem immers zagen, waren de ogen van hun geest geopend; doch toen Hij onzichtbaar werd, waren die ogen gesloten. Dat de mens zulk een gezicht heeft, staat voor mij vast uit veel ondervinding; alle dingen immers die ik in de Hemelen heb gezien, zijn door dat gezicht gezien; en toen was ik in een eenderen staat van waken als waarin ik was wanneer zij niet werden gezien: maar dat gezicht wordt heden ten dage zelden aan iemand geopend door den Heer, om verscheidene oorzaken.

54. Op des Heren dag; dat dit betekent toen den Goddelijken invloed, staat vast uit de betekenis van des Heren dag, zijnde wanneer de Heer den mens onderricht, aldus wanneer Hij invloet: des Heren dag is de dag van den sabbath, en de Sabbath was in de oude Kerken, welke Uitbeeldende Kerken waren, het heiligste van den eredienst, ter oorzaak hiervan, dat deze betekende het één-zijn [*unio*] van het Goddelijke en het Menselijke in den Heer, en vandaar eveneens de verbinding van Zijn Goddelijk Menselijke met den Hemel ; men zie n. 8494, 8495, 10356, 10360, 10370, 10374, 10668: maar toen de Heer Zijn Goddelijke met Zijn Menselijke had verenigd, hield dat Heilig Uitbeeldende op, en werd die dag de dag van het onderricht, n. 10360: vandaar is het, dat de Onthulling is geschied aan Johannes op des Heren dag; de Onthulling daar is het onderricht aangaande den staat der Kerk.

55. En ik hoorde achter mij een grote stem als van een bazuin; dat dit betekent de klaarblijkende doorvatting van het Goddelijk Ware dat vanuit den Hemel moet worden onthuld, staat vast uit de betekenis van horen, zijnde doorvatten en gehoorzamen, waarover n. 2542, 3869, 4653, 5017, 7216, 8361, 8990, 9311, 9397; uit de betekenis van achter mij, zijnde klaarblijkend, waarover aanstonds; uit de betekenis van de stem, wanneer zij vanuit den Hemel is, zijnde het Goddelijk Ware, waarover n. 219, 220, 3563, 6971, 8813, 8914; en uit de betekenis van de bazuin [*tuba*], zijnde hetzelfde hetwelk vanuit den Hemel moet worden onthuld, waarover ook aanstonds. Dat achter mij betekent klaarblijkend, is omdat de dingen die vanuit den Hemel in de aandoening van den mens invloeien, in zijn achterhoofd invloeien, en zo tot zijn klaarblijkende doorvatting komen; want de dingen die binnentreden in de aandoening, worden klaarblijkend doorvat; het gehele leven der doorvatting immers is daarvandaan; doch de dingen die onmiddellijk invloeien in de denking vanuit den Hemel, vloeien in de streek boven het voorhoofd in; over welken invloed men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 251; daaruit blijkt, wat het betekent dat hij hoorde *achter zich*, en daarna dat *hij zich omkeerde om de stem te zien die met hem sprak*. Dat de Bazuin of de Trompet [*Tuba seu Buccina*] betekent het Goddelijk Ware dat vanuit den Hemel moet worden onthuld, is omdat aldus het Goddelijk Ware somtijds wordt gehoord, wanneer het nedervloet uit den Heer door den Hemelen bij den mens; het neemt immers toe bij het nederdalen, en zo vloeit het in; maar zo wordt het alleen in het begin gehoord bij hen door wie het Goddelijk Ware in den laatsten zin, welke uitbeeldend is voor de innerlijke dingen, moet worden onthuld; maar daarna wordt het gehoord zoals een menselijke stem; vanuit deze dingen blijkt, vanwaar het is dat de stem der trompet of der

bazuin het Goddelijk Ware betekent hetwelk vanuit den Hemel moet worden onthuld. Wie weet dat de bazuin of de trompet het Goddelijk Ware vanuit den Hemel betekent, die kan verscheidene plaatsen in het Woord verstaan, waar die worden genoemd; zoals bij Mattheus: “*Hij zal de Engelen zenden met de grote stem ener Trompet, en zij zullen de uitverkorenen vergaderen vanuit de vier winden*”, xxiv: 31. Bij Jesaja: “*Alle gij bewoners der wereld, en gij inwoners der aarde, wanneer de banier der bergen zal worden opgericht, aanschouwt; en wanneer de Trompet wordt geblazen, hoort*”, xviii: 3. Bij Jeremia: “*Roept uit met de Trompet in het land; werpt de banier op naar Zion: hoe lang zal ik de banier zien, de stem der Trompet horen; aangezien Mijn volk dwaas is; zotte zonen zijn zij, en niet verstandig zijn zij*”, iv: 5, 6, 21, 22. Bij denzelfde: “*Ik heb wachters over ulieden gesteld; let op de stem der Trompet; maar zij zeiden: Wij zullen niet opletten; en daarom hoort, gij natiën*”, vi: 17, 18. Bij Ezechiël: “*Hij hoorde de stem der Trompet, en toch wachtte hij zich niet; zijn bloed zal op hem zijn; dat indien hij zich had gewacht, hij zou zijn ziel hebben ontruikt*”, xxxiii: 5. Bij Hoschea: “*Aan uw verhemelte de Bazuin, omdat zij Mijn verbond hebben overtreden, en tegen Mijn wet hebben overtreden*”, viii: 1. Bij Zacharia: “*De Heer Jehovih zal de Trompet blazen, en Hij zal voorttreden in de stormen van het zuiden*”, ix: 14. Bij David: “*God is opgeklommen met geklank, en Jehovah met de stem der Trompet*”, xlvii: 6. En eveneens in de Apocalyps Hfdst. iv: 1; Hfdst. viii: 2, 7, 8, 13; Hfdst. ix: 1, 13, 14; Hfdst. x: 7; Hfdst. xviii: 22. Omdat de Trompet het Goddelijk Ware betekende, werden derhalve toen het Goddelijk Ware voor het eerst voor het Israëlietische volk moest worden onthuld, stemmen der Trompet gehoord van den berg Sinai af, Exod. xix: 16. En derhalve was bij hen de Trompet blazen uitbeeldend geworden, wanneer zij werden samengeropen, en wanneer zij optrokken, en eveneens bij de plechtigheden, bij de aanvangen der maanden, bij de brandoffers en de dankslachtoffers, Num. x: 1 tot 10; en eveneens bliezen zij op de trompetten wanneer zij slag leverden tegen de Midianieten, Num. xxxi: 6: en toen zij de stad Jericho namen, Jozua vi: 4 tot 20; de oorlogen immers en de veldslagen betekenden geestelijke worstelingen, zijnde die van het ware tegen het valse, en van het valse tegen het ware.

56. Zeggende: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste; dat dit betekent Die alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, en zo alle dingen des Hemels tot in het eeuwige, staat vast uit de dingen die boven in n. 41 zijn gezegd en getoond.

57. Hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek; dat dit betekent opdat de onthulde dingen mogen zijn voor het nageslacht, is zonder ontvouwing duidelijk.

58. En zend het aan de Kerken, aan die in Azië; dat dit betekent en dan voor al degenen die in het licht van het inzicht zijn, staat vast uit de betekenis van de zeven Kerken, zijnde allen die in de ware dingen vanuit het goede of in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, aldus die van de Kerk zijn, waarover boven n. 20; en uit de betekenis van Azië, zijnde zij die in het licht van het inzicht zijn, waarover ook boven, n. 21.

59. Naar Efeze en Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatire, en naar Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicea; dat dit betekent in het bijzonder volgens de opneming, kan vaststaan uit hetgeen volgt, waar over die Kerken in het bijzonder wordt gehandeld. Gezegd wordt volgens de opneming, omdat niet het licht van het inzicht de Kerk bij den mens maakt, maar de opneming van het licht in de warmte, dat is, de opneming van het ware in het goede: de opneming van het licht in de warmte wordt gezegd, omdat het geestelijk Licht het Goddelijk Ware is, en de geestelijke Warmte het Goddelijk Goede is; en die twee in de geestelijke Wereld gedragen zich zoals het Licht en de Warmte in de natuurlijke Wereld, namelijk dat voor zoveel als de lente- en de zomerwarmte op het licht toetreedt, alle dingen groeien en ontspruiten, doch voor zoveel als die warmte niet op het licht toetreedt, alle dingen verstarren en afsterven: dat het Licht in de geestelijke Wereld het Goddelijk Ware is, en de Warmte daar het Goddelijk Goede is, en zij zich eender gedragen als het Licht en de Warmte in de natuurlijke Wereld, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140.

60. Vers 12, 13, 14, 15, 16. *En ik keerde mij om, om te zien de stem die met mij sprak; en mij omgekeerd hebbende zag ik zeven gouden Kandelaren. En in het midden van de zeven Kandelaren Een den Zoon des mensen gelijk, bekleed met een talaar, en omgord aan de borsten met een gouden gordel. En Zijn hoofd en de haren blank als blanke wol, als sneeuw; en Zijn ogen als een vlam vuurs. En Zijn voeten aan blinkend koper gelijk, als in den oven geblaakt; en Zijn stem als een stem van vele wateren. En hebbende in Zijn rechterhand zeven sterren; en uit Zijn mond een tweesnijdend scherp slagzwaard uitgaande; en Zijn aangezicht zoals de zon schittert in haar macht.* En ik keerde mij om, om te zien de stem die met mij sprak, betekent het verstand verlicht: en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden Kandelaren, betekent den Nieuwen Hemel en de Nieuwe Kerk, welke in het goede der liefde zijn: en in het midden van de zeven Kandelaren Een den Zoon des mensen gelijk, betekent den Heer, uit Wien het al des Hemels en der Kerk is: bekleed met een talaar, betekent het Goddelijk Ware, voortgaande uit Hem: en omgord aan de borsten met een gouden gordel, betekent het Goddelijk Goede eender: en Zijn hoofd en de haren blank,

betekent Zijn Goddelijke in eersten en laatsten: als blanke wol, als sneeuw, betekent ten aanzien van het goede en het ware daar: en Zijn ogen als een vlam vuurs, betekent de Goddelijke Voorzienigheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde: en Zijn voeten aan blinkend koper gelijk, als in den oven geblaakt, betekent het laatste der Goddelijke orde, zijnde het Natuurlijke: en Zijn stem als een stem van vele wateren, betekent het Goddelijk Ware in laatsten: en hebbende in Zijn rechterhand zeven sterren, betekent erkentnissen van het goede en het ware, alle uit Hem: en uit Zijn mond een tweesnijdend scherp slagzwaard uitgaande, betekent vanuit het Woord de verstrooiing van alle valse dingen: en Zijn aangezicht zoals de Zon schittert in haar macht, betekent Zijn Goddelijke Liefde, vanuit welke alle dingen des Hemels zijn.

61. En ik keerde mij om, om te zien de stem die met mij sprak; dat dit betekent het verstand verlicht, kan enigermate vaststaan uit hetgeen boven in n. 55 is gezegd, waar het wordt ontvouwd wat daarmede wordt aangeduid *dat hij een stem achter zich hoorde*; dat er in deze dingen een verborgenheid is, en dat men die niet kan weten tenzij men weet hoe het Goddelijke vanuit den Hemel bij den mens invloeit, is duidelijk; het was immers vanuit den invloed, dat de stem achter hem werd gehoord, en dat hij daarna zich omgekeerd hebbende om die te zien, de dingen zag die volgen: de Goddelijke invloed vanuit den Hemel is in den wil van den mens, en door dien in het verstand van hem; de invloed in den wil is in het achterhoofd, omdat hij is in het cerebellum, en van daar gaat hij naar de meer naar voren liggende dingen in het cerebrum, waar het verstand is; en wanneer hij langs dien weg in het verstand komt, zo komt hij ook in het gezicht, want de mens ziet vanuit het verstand; dat de invloed zodanig is, is mij door veel ondervinding te weten gegeven: of gij zegt de invloed in den wil, dan wel in de liefde, het is hetzelfde, aangezien de wil het receptakel van de liefde is; en eveneens of gij zegt het verstand of het geloof, is hetzelfde, aangezien het verstand het receptakel van het geloof is; over welke zaak men de dingen zie die in de LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, n. 28 tot 35, zijn aangevoerd: maar het is niet geoorloofd meer over deze dingen nog aan te voeren, omdat zij tot dusver onbekend zijn; slechts die weinige dingen zijn gezegd, opdat men wete wat het insluit dat Johannes een stem achter zich hoorde, en dat hij zich omkeerde om die te zien; en waarvandaan het is, dat dit betekent het verstand verlicht; dat wat immers door den wil in het verstand, of door de liefde in het geloof binnentreedt, komt in de verlichting, want dat wat de mens wil of liefheeft, doorvat hij helder; anders is het gesteld indien het binnentreedt langs den weg van het allene verstand. De stem zien, wordt gezegd, omdat met zien, wanneer het de geestelijke dingen betreft,

verstaan vanuit verlichting wordt aangeduid, zoals boven in n. 11 is getoond; en indien zien niet verstaan betekende, zo zou er niet gezegd hebben kunnen worden de stem zien.

62. En mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden Kandelaren; dat dit den Nieuwen Hemel en de Nieuwe Kerk betekent, welke in het goede der liefde zijn, staat vast uit de betekenis van zich omgekeerd hebbende zien, zijnde verstaan vanuit verlichting, waarover vlak boven n. 61; uit de betekenis van zeven, zijnde het volle en allen, en dat het gezegd wordt daar waar wordt gehandeld over de heilige dingen die des Hemels en der Kerk zijn, waarover boven n. 20, 24; uit de betekenis van den Kandelaar, zijnde de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Kerk, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9510, 9874, 9881. Dat de zeven Kandelaren den Hemel en de Kerk betekenen, staat vast uit het laatste Vers van dit Hoofdstuk, waar wordt gezegd: *De zeven Kandelaren, die gij hebt gezien, zijn de zeven Kerken*; dat de zeven Kerken allen betekenen die van de Kerk des Heren zijn, aldus de Kerk in het gemeen, zie men boven in n. 20; dat zij ook den Hemel betekenen, is omdat de Hemel en de Kerk één maken; ook is in hen in wie de Kerk is, de Hemel; de oorzaak hiervan is deze, dat het goede der liefde en des geloofs bij den mens de Kerk maakt, en bij hem zoals bij de Engelen den Hemel maakt; en daarom komen degenen in den Hemel na den dood, die in zich de Kerk, dat is, de goede en de ware dingen der Kerk, hebben gehad in de wereld; dat het zo is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 12; en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 57, 221 tot 227. Dat het de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Kerk is, welke onder de zeven Kandelaren hier worden verstaan, is omdat over die ten laatste wordt gehandeld in de Apocalyps; men zie Hoofdstuk XXI; en zo maken zij het besluit van alle dingen daar; en omdat dat wat het laatste is, ook het eerste is, wordt derhalve de voorzegging aangaande die dingen in den aanvang geplaatst; in het Woord is het ook gebruikelijk om de dingen in de eerste plaats te vermelden die in de laatste zullen geschieden, omdat zij de tussenliggende dingen insluiten; het eerste immers in den geestelijken zin is het einddoel waarom [*propter quem*], aangezien dit het eerste en het laatste is, en tot dit de overige dingen schouwen; men zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 98. Dat de Kandelaar den Hemel en de Kerk betekent, kan vaststaan uit de beschrijving van den kandelaar die in den Tabernakel was; door den Tabernakel immers werd de ganse Hemel in de samenvatting uitgebeeld, en door den Kandelaar daar de geestelijke Hemel, zijnde de Tweede Hemel, men zie n. 3478, 9457, 9481, 9485, 9548 tot 9577, 9783; dat

het zo is, blijkt duidelijk hieruit, dat Johannes zag in het midden van de zeven Kandelaren Een den Zoon des mensen gelijk; en de Zoon des mensen is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, vanuit hetwelk het Goddelijke Ware is, hetwelk het al in alle dingen des Hemels en der Kerk is. In den Geestelijken Hemel verschijnen ook Kandelaren in veel pracht, door welke hun Hemel wordt uitgebeeld; het is mij eveneens gegeven die te zien. Daaruit kan vaststaan wat in het Woord onder de Kandelaren en onder de Lampen in deze volgende plaatsen in den geestelijken zin wordt verstaan. In de Apocalyps: *“Ik zal uw Kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet boete doet”*, II: 5; den kandelaar verwijderen, is van hen den Hemel en de Kerk wegnemen. Bij Zacharia: *“De Engel zeide tot den Profet: Wat ziet gij? Ik zeide tot hem: Ik zie, en zie, een Kandelaar gans van goud, zijn oliekruijke op zijn hoofd, en zijn zeven Lampen daarop, niet zeven pijpen voor de Lampen”*, IV: 12; daar wordt gehandeld over Zerubabel, die het huis Gods zou gaan grondvesten, en hetzelfde vervolmaken, door wien de Heer wordt uitgebeeld, namelijk dat Hij zou komen en den Hemel en de Kerk zou instaureren, welke de Kandelaar zijn; en de heilige ware dingen daar zijn de zeven lampen. Omdat de Kandelaar het uitbeeldende ontleent aan de Lampen, en de Lampen hetzelfde ontleenen aan het Licht, hetwelk in den Hemel het Goddelijk Ware is, wordt derhalve de Heer eveneens de Lamp genoemd, zoals in de Apocalyps: *“De Heilige Hierosolyma heeft niet van node de zon, noch de maan, om in haar te schijnen; de heerlijkheid zal haar verlichten, en haar Lamp is het Lam”*, XXI: 23; Hfdst. XXII: 5. Vandaar is het ook, dat David en de Koningen na hem werden geheten *de Lampen Israëls*, II Sam. XXI: 17; I Kon. XI: 36; Hfdst. XV: 4; II Kon. VIII: 19; door David immers werd de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Koningschap, eender door de Koningen van Jehudah en Israël; dat Hij door David werd uitgebeeld, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1888, 9954; en dat Hij het werd door de Koningen, boven in n. 31. Dat de Kandelaren die gezien werden, van goud waren, was ter oorzaak hiervan dat het goud het goede der liefde betekent, en al wat uit den Heer voortgaat, is vanuit de Goddelijke Liefde; weswege het Goddelijke des Heren in de Hemelen is de liefde tot Hem, en de liefde jegens den naaste, welke de naastenliefde is; men zie in het werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13 tot 19. Dit is de oorzaak, dat de Kandelaar, en eveneens de Kandelaar in den Tabernakel, uit goud was.

63. En in het midden van de zeven Kandelaren Een den Zoon des mensen gelijk; dat dit den Heer betekent, uit Wien het al des Hemels en der Kerk is, staat vast uit de betekenis van in het midden, zijnde in het binnenste, waarover

n. 1074, 2940, 2973; en omdat vanuit het binnenste alle dingen voortgaan zoals het licht vanuit het middelpunt tot de omtrekken, wordt derhalve met in het midden aangeduid uit Wien; uit de betekenis van de zeven Kandelaren, zijnde de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Kerk, waarover vlak boven n. 62; en uit de betekenis van den Zoon des MENSEN, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, en eveneens ten aanzien van het Goddelijk Ware, omdat dit uit Zijn Goddelijk Menselijke voortgaat: uit deze dingen kan vaststaan waarom de Heer verscheen in het midden van de zeven Kandelaren, namelijk dat het hieruit kan vaststaan, dat uit Hem het al des Hemels en der Kerk voortgaat; het is immers het goede der liefde en des geloofs hetwelk den Hemel en de Kerk maakt; en dat dit goede uit het Goddelijke is, is in de Christelijke wereld bekend; en omdat het uit het Goddelijke is, is het uit den Heer, aangezien de Heer de God des Hemels is, en aangezien het Goddelijke des Heren den Hemel maakt; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 2 tot 6, en 7 tot 12; en dat Dit Zijn Goddelijk Menselijke is, n. 78 tot 86. Dat de Zoon des mensen de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, en eveneens ten aanzien van het Goddelijk Ware, omdat Dit uit Zijn Goddelijk Menselijke voortgaat, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar de Zoon des mensen wordt genoemd; zoals bij Johannes: *“De schare zeide tot Jezus: Hoe zegt Gij: De Zoon des mensen moet worden verhoogd? Wie is deze Zoon des mensen? Jezus antwoordde hun: Nog een korten tijd is het Licht met ulieden; wandelt zolang gij het Licht hebt, opdat de duisternis u niet bevangt; zolang gij het Licht hebt, geloofd in het Licht, opdat gij zonen des Lichts zijt”*, XII: 34, 35, 36; uit deze dingen blijkt dat met den Zoon des mensen iets eenders wordt aangeduid als met het Licht; want toen zij vroegen: Wie is deze Zoon des mensen, antwoordde de Heer dat Hijzelf het Licht was in hetwelk zij zouden geloven; dat het Licht het Goddelijk Ware is, voortgaande vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140, en in de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 49; aldus eveneens de Zoon des mensen. Bij Lukas: *“Gezegend zijt gij, wanneer de mensen u zullen haten, om des Zoons des mensen wil”*, VI: 22; om des Zoons des mensen wil, is om het Goddelijk Ware dat voortgaat uit den Heer; het Goddelijk Ware is het al des geloofs en der liefde tot den Heer; omdat de bozen die dingen ontkennen, en zij die ontkennen ook haten, en de goeden erkennen, wordt derhalve gezegd dat dezen gezegend zijn. Bij denzelfde: *“De dagen zullen komen, wanneer gij zult verlangen een der dagen van den Zoon des mensen te zien, maar gij zult dien niet zien; dan zullen zij tot u zeggen: Zie hier, of zie daar; gaat niet heen, noch vorst na”*, XVII: 22, 23; een der dagen van den

Zoon des mensen zien, is *het Goddelijk Ware* [*Verum Divinum*] ²) verlangen, hetwelk het echte is, ten aanzien van iets ervan; daar wordt het einde der Kerk verstaan, wanneer er geen geloof meer is omdat er geen naastenliefde is, in welken tijd al het Goddelijk Ware [*Divinum Verum*] zal vergaan; en omdat *het Goddelijk Ware* wordt aangeduid met den Zoon des mensen, wordt er derhalve gezegd: “Dan zullen zij zeggen: Zie hier, of zie daar; vorst niet na”. Bij denzelfde: “*Als de Zoon des mensen komt, zal Hij geloof vinden op de aarde*”, xviii: 8; dat is, dat *het Goddelijk Ware*, wanneer het vanuit den Hemel zal worden onthuld, niet zal worden geloofd; de Zoon des mensen is ook hier de Heer ten aanzien van *het Goddelijk Ware*; de Komst des Heren is de onthulling van het Goddelijk Ware aan het einde der Kerk, n. 3900, 4060. Bij Mattheus: “*Zoals de bliksem uitgaat van het oosten, en verschijnt tot aan het westen, aldus zal de Komst van den Zoon des mensen zijn; dan zal het teken van den Zoon des mensen verschijnen in den Hemel, en dan zullen alle Stammen der aarde rouw bedrijven, en zij zullen zien den Zoon des mensen komende in de wolken des Hemels met macht en heerlijkheid*”, xxiv: 27, 30; dat met de Komst des Heren in de wolken des Hemels daar de Onthulling van het Goddelijk Ware aan het einde der Kerk wordt aangeduid, zie men boven in n. 36. Bij denzelfde: “*Ik zeg ulieden: Van nu aan zult gij zien den Zoon des mensen, zittende aan de rechterzijden der macht, en komende in de wolken des hemels*”, xxvi: 64; en bij Lukas: “*Van nu aan zal de Zoon des mensen zijn zittende aan de rechterzijden der kracht Gods*”, xxii: 69. De Zoon des mensen is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en ten aanzien van het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem ; zitten aan de rechterzijden der macht, is dat Hij de Almacht heeft; dat er wordt gezegd dat zij dit nu zouden zien, is dat het Goddelijk Ware in Zijn Almacht was toen de Heer in de wereld de hellen had overwonnen, en Hij alle dingen daar en in de Hemelen in de orde had hersteld, en dat zo diegenen konden worden gezaligd die Hem met het geloof en de liefde zouden opnemen, n. 9715: Dat zitten aan de rechterzijden de Almacht is, zie men in n. 3387, 4592, 4933, 7518, 8281, 9133; dat alle macht van het goede is door het ware, n. 6344, 6423, 8304, 9327, 9410, 9639, 9643; dat de Goddelijke Macht zelf is door het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren, n. 6948; dat de wolken waarin de Zoon des mensen zal komen, het Woord in de letter is, zijnde het Goddelijk Ware in het laatste der orde,

---

2 Evenals in de HEMELSE VERBORGENHEDEN zal ook hier „het Goddelijk Ware” gecursiveerd worden overal waar het Latijn heeft *Verum Divinum* in plaats van *Divinum Verum*.

Voorrede tot Hfdst. XVIII van Genesis, n. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8443, 8781 ; en dat de heerlijkheid het Goddelijk Ware zelf is, zodanig als het is in den inwendigen zin des Woords, n. 4809, 5922, 8267, 9429. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat wordt aangeduid met deze dingen in de Apocalyps: *“Ik zag, en zie, een witte Wolk; en op de Wolk zittende Een den Zoon des mensen gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon”*, XIV: 14; en bij Daniël: *“Ik was ziende in de gezichten [visiones] van den nacht, en zie, met de wolken der hemelen kwam Een zoals de Zoon des mensen”*, VII: 13. Omdat alle gericht geschiedt vanuit het ware, wordt er derhalve gezegd *dat het aan den Heer is gegeven gericht te houden, omdat Hij de Zoon des mensen is*, Joh. v: 27; en *dat de Zoon des mensen een ieder zal vergelden volgens zijn werken*, Matth. XVI: 27; en *wanneer de Zoon des mensen zal komen, zo zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid, en Hij zal richten*, Matth. XXV: 31. Bij Mattheus: *“Wie het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen; de akker is de wereld, het goede zaad zijn de zonen des koninkrijks; het onkruid zijn de zonen van den boze”*, XIII: 37, 38; het goede zaad is *het Goddelijk Ware*; derhalve wordt er gezegd dat de Zoon des mensen dit zaait; de zonen des koninkrijks zijn de Goddelijk ware dingen in den Hemel en in de Kerk ; de zoon immers is het ware, n. 489, 491, 533, 1147, 2623; en in den tegengestelden zin het valse, hetgeen ook de zoon van den boze is. Bij denzelfde: *“De Zoon des mensen heeft niet waar Hij het hoofd nederlegge”*, VIII: 20, voor dat het Goddelijk Ware niet ergens een plaats had, of bij enig mens te dien tijde. *Dat de Zoon des mensen zou lijden en gedood worden*, Matth. XVII: 12, 22, 23; Hfdst. XXVI: 2, 24, 45; Markus VIII: 31; Hfdst. IX: 12, 31, betekende dat zij zo met het Goddelijk Ware zouden doen, bijgevolg met den Heer, Die het Goddelijk Ware Zelf was; hetgeen ook Hijzelf leert bij Lukas: *“Eerst moet de Zoon des mensen lijden, en door dit geslacht verworpen worden”*, XVII: 25. Bij Jeremia: *“Niet zal daar de man wonen, noch daar de zoon des mensen vertoeven”*, XLIX: 18, 33; en bij denzelfde: *“In de steden zal niet enig man wonen, noch zal door dezelve de zoon des mensen doorgaan”*, LI: 43; wie niet den geestelijken zin des Woords weet, zal geloven dat onder de steden hier steden worden verstaan, en onder de man en onder den zoon des mensen een man en een zoon, en dat de steden zo verlaten zouden worden dat daar niemand zou zijn; maar het is de staat der Kerk ten aanzien van de leer van het ware, welke met die dingen wordt beschreven; de steden immers zijn de leerstellige dingen der Kerk; men zie n. 402, 2449, 3216, 4492, 4493; de man is haar ware zelf, verbonden met het goede, n. 3134, 7716, 9007; aldus is de zoon des mensen het ware. Aangezien met den Zoon des mensen het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer werd aangeduid,

werden derhalve eveneens de Profeten, door wie het werd onthuld, *Zonen des mensen* genoemd, zoals Daniël, Hfdst. VIII: 17; en Ezechiël, Hfdst. II: 1, 3, 6, 8; Hfdst. III: 1, 3, 4, 10, 17, 25; Hfdst. IV: 1, 16; Hfdst. VIII: 5, 6, 8, 12, 15; Hfdst. XII: 2, 3, 9, 18, 22, 27. Zoals de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelden zin hebben, aldus eveneens de betekenis van den *zoon des mensen*, die in dien zin het aan het ware tegenovergestelde valse is: zoals bij Jesaja: “*Wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterft, en voor den zoon des mensen, aan wien gras wordt gegeven*”, LI: 12; en bij David: “*Vertrouwt niet op vorsten, op den zoon des mensen, die geen heil heeft*”, Psalm CXLVI: 3; de vorsten zijn de primaire ware dingen, n. 2089, 5044, aldus in den tegengestelden zin de primaire valse dingen; en de zoon des mensen is het valse zelf.

64. Bekleed met een talaar; dat dit betekent het Goddelijk Ware, voortgaande uit Hem, staat vast uit de betekenis van de klederen, zijnde de ware dingen die het goede bekleeden, waarover n. 1073, 2576, 5248, 5319, 5954, 9212, 9216, 9952, 10536; hier wordt slechts de talaar genoemd, welke een gemeen bekleedsel is, waarmede derhalve, omdat over den Heer wordt gehandeld, in het algemeen al het Goddelijk Ware wordt aangeduid. Omdat hier de Heer wordt beschreven ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, hetwelk hier de Zoon des mensen is, verschijnende in het midden van de kandelaren, en er wordt gezegd dat Hij met een talaar was bekleed, en omgord aan de borsten met een gouden gordel, en daarna dat Zijn aangezicht schitterde zoals de Zon in haar macht, zou ik een ontvouwing willen geven over de dingen die bij de Evangelisten worden vermeld over den Heer toen Hij van gedaante was veranderd, waar enige eendere dingen staan, en daarna over die dingen dat de soldaten Zijn bekleedselen verdeelden, en over den rok het lot wierpen. Over den van gedaante veranderden Heer leest men aldus: “*Jezus nam Petrus, Jakobus, en Johannes, op een zeer hogen berg, en Hij werd voor hen veranderd van gedaante; en Zijn Aangezicht schitterde zoals de Zon, en Zijn Bekleedselen werden blank zoals het Licht: en zie, hun verschenen Mozes en Elias, met Hem samensprekende: en zie, een lichtende wolk omschaduwde hen, en zie, een stem vanuit de wolk, zeggende: Deze is Mijn beminde Zoon, in Wien Ik rust vind* ³⁾; *hoort Hem*”, Matth. XVII: 1 tot 5; Markus IX: 2 tot 8; Lukas IX: 28 tot 36. Dat de Heer Petrus, Jakobus en Johannes nam, was omdat door hen werd uitgebeeld de Kerk ten aanzien van het Geloof, de Naastenliefde, en de Werken der naastenliefde; dat het was op een hogen berg, was omdat met den berg de Hemel wordt aangeduid; dat Zijn aangezicht schitterde zoals

3 Acquiesco; elders Mihi complacuit, Mijn welbehagen vind.

de Zon, was omdat het aangezicht de innerlijke dingen betekent, welke, omdat zij Goddelijk waren, schitterden zoals de Zon; de Zon immers is de Goddelijke Liefde; dat Zijn bekleedselen blank waren zoals het Licht, was omdat de bekleedselen het uit Hem voortgaande Goddelijk Ware betekenen, eender ook het Licht; dat Mozes en Elias verschenen, was omdat beiden het Woord betekenen, Mozes het Historische Woord, en Elias het Profetische Woord; dat een lichtende wolk hen omschaduwde, was omdat de lichtende wolk het Woord betekent in de letter waarin de inwendige zin is; dat een stem vanuit de wolk zeide: Deze is Mijn beminde zoon, in Wien Ik rust vind; hoort Hem, was omdat de stem vanuit de wolk het Goddelijk Ware vanuit het Woord betekent, en de beminde Zoon Zijn Goddelijk Menselijke; en omdat het Goddelijk Ware uit Hem is, en vandaar al het ware der Kerk, werd vanuit de wolk gezegd: *In Wien Ik rust vind; hoort Hem*: dat het Goddelijk Menselijke des Heren zo werd gezien, is duidelijk, omdat het Goddelijke Zelf niet aan iemand kan verschijnen dan alleen door het Goddelijk Menselijke, hetgeen ook de Heer leert bij Johannes: *“Niemand heeft ooit God gezien; de Enigverwekte Zoon, Die in den schoot des Vaders is, heeft Hem uiteengezet”*, 1: 18, en elders: *“Noch hebt gij de stem des Vaders ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien”*, v: 37; dat zulke dingen met die woorden bij de Evangelisten worden aangeduid, kan vaststaan uit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, waar de afzonderlijke dingen zijn getoond; namelijk dat met Petrus, Jacobus, en Johannes, in het Woord het Geloof, de Naastenliefde, en de Werken der naastenliefde worden aangeduid, n. 3750, en boven n. 8, 9. Dat met den hogen berg de Hemel wordt aangeduid, n. 8327, 8805, 9420, 9422, 9434, 10608. Dat met het aangezicht de innerlijke dingen die des gemoeds zijn, worden aangeduid, n. 1999, 2434, 3527, 4066, 4797, 5102, 9306, 9546; en met het Aangezicht des Heren de Barmhartigheid, de Vrede, en al het Goede, n. 222, 223, 5585, 9306, 9546, 9888. Dat met de Zon de Goddelijke Liefde wordt aangeduid, n. 2495, 4060, 7083, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 125. Dat met de bekleedselen, wanneer over den Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Ware wordt aangeduid, n. 9212, 9216: dat iets eenders wordt aangeduid met het Licht, n. 3195, 3222, 5400, 8644, 9399, 9548, 9684; en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140. Dat Mozes en Elias het Woord betekenen; dat Mozes het betekent, n. 5922, 6723, 6752, 6771, 6827, 7010, 7014, 7089, 7382, 9372, 10234; en dat Elias het betekent, n. 2762, 5247. Dat de wolk het Woord betekent, boven n. 36. Dat de beminde Zoon is het Goddelijk Menselijke des Heren, is duidelijk. Daaruit dat de Bekleedselen des Heren het Goddelijk Ware betekenen, kan men

weten wat daarmee wordt aangeduid dat de krijgsknechten de Klederen des Heren onder elkander verdeelden, en over Zijn Rok [*Tunica*] het lot wierpen, waarover aldus bij Johannes: “*De krijgsknechten namen Zijn Bekleedselen, en zij maakten vier delen, voor elken krijgsknecht een deel, en den rok; de rok echter was zonder naad, van boven af geheel geweven; zij dan zeiden onder elkander: Laat ons dien niet verdelen, maar laat ons daarover loten, wiens die zijn zal; opdat de Schrift zou worden vervuld, zeggende: Zij hebben Mijn Klederen onder zich verdeeld, en over Mijn bekleedsel hebben zij het lot geworpen: dit dan hebben de krijgsknechten gedaan*”, XIX: 23, 24. Wie niet weet dat in de afzonderlijke dingen des Woords een inwendige zin is, welke geestelijk is, kan niet enige verborgenheid daarin zien; hij weet slechts dat de krijgsknechten de klederen hebben verdeeld, en niet den rok, en behalve die dingen niets verder; terwijl er toch een Goddelijke verborgenheid niet slechts in deze zaak is, maar ook in de afzonderlijke dingen die over het lijden des Heren worden vermeld: de verborgenheid die in deze zaak is gelegen, is deze dat de klederen des Heren het Goddelijk Ware betekenden, aldus het Woord, omdat het Woord het Goddelijk Ware is, de klederen die zij verdeelden, het Woord in de letter, en de rok het Woord in den inwendigen zin; die verdelen betekent verstrooien en vervalsen, en de krijgsknechten betekenen hen die van de Kerk zijn, die voor het Goddelijk Ware moesten vechten; daarom wordt er gezegd: *Dit dan hebben de krijgsknechten gedaan*; daaruit blijkt, dat onder die woorden in den geestelijken zin wordt verstaan, dat de Joodse Kerk heeft verstrooid het Goddelijk Ware dat in den zin der letter is, en dat zij niet hebben kunnen verstrooien het Goddelijk Ware dat in den inwendigen zin is: dat de Klederen des Heren het Goddelijk Ware betekenen, aldus het Woord, werd boven getoond; dat Zijn Rok het Goddelijk Ware of het Woord in den inwendigen zin betekent, zie men in n. 9826, 9942: dat verdelen is verstrooien en van het goede en ware scheiden, aldus vervalsen, n. 4424, 6360, 6361, 9094. Dat de krijgsknechten degenen betekenen die van de Kerk zijn, daar van de Joodse Kerk, die moesten vechten voor het Goddelijk Ware, blijkt uit den geestelijken zin van den krijgsdienst en den oorlog; dat de oorlog de geestelijke worstelingen betekent, zijnde die van het ware tegen het valse, zie men in n. 1659, 1664, 8295, 10455; vandaar is het, dat van de Levieten, wier functie er een was van zulke dingen die der Kerk zijn, wordt gezegd *dat zij den krijgsdienst vervulden en den krijg krijgden, door de bediening in de Tent der samenkomst waar te nemen*, Num. IV: 23, 35, 39, 43, 47; Hfdst. VIII: 23, 24.

65. En omgord aan de borsten met een gouden gordel; dat dit betekent het Goddelijk Goede eender, staat vast uit de betekenis van omgord aan de

borsten met een gordel, zijnde bekleed zijn ten aanzien van de borst; er wordt borsten en gordel gezegd, omdat de borsten van de borst uitstaan, en de gordel omkleedt; dat dit het Goddelijk Goede is, voortgaande uit den Heer, hetgeen wordt verstaan, is omdat de Borst in het algemeen, en de borsten in het bijzonder, dat beteken; dat het is het goede voortgaande, is omdat alle omkledingen de dingen beteken die voortgaan; zij zijn immers buiten het lichaam en omkleden dat, zoals de dingen die voortgaan ook buiten het lichaam zijn en dat gorden; dat het zo is, kan ook vaststaan uit de dingen die zijn getoond in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL aangaande de klederen waarmede de Engelen zijn bekleed, n. 177 tot 182, namelijk dat een ieder met klederen wordt bekleed volgens zijn aandoening van verstaan en wijs zijn, en het is deze welke uit hen voortgaat; er is immers een sfeer die voortgaat uit iederen Engel en geest, welke de sfeer der aandoening is en de sfeer van zijn leven wordt genoemd; volgens deze sfeer hebben zij klederen; dat zij vanuit die sfeer zijn, verschijnt niet voor hun ogen, maar nochtans weten zij dat zij het zijn; over deze sfeer zie men n. 2489, 4464, 5179, 7454, 8630. Uit deze dingen kan vaststaan, dat de bekleedselen des Heren beteken het Goddelijke, voortgaande, zijnde het Goddelijk Ware, verenigd met het Goddelijk Goede, hetwelk den algehelen Hemel vervult, en binnentreedt in de innerlijke dingen des gemoeds, en aan hem die opneemt, het inzicht en de wijsheid geeft; dit wordt verstaan onder met witte klederen bekleed worden. Omdat het Goddelijk Goede, voortgaande, wordt aangeduid met den gordel waarmede Hij was omgord, verscheen derhalve de gordel van goud; met het goud immers wordt het goede der liefde aangeduid; men zie n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9510, 9874, 9881. Dat de borsten worden genoemd in de plaats van de borst, welke met den gordel was omgord, is omdat de borsten de geestelijke liefde beteken, en de borsten haar goede zelf: die liefde wordt ook met de borsten aangeduid bij Jesaja: *“Ik zal U stellen tot een grootheid der eeuwigheid, een vreugde van geslacht en geslacht; gij zult de melk der natiën zuigen, en de borsten der koningen zult gij zuigen”*, LX: 15, 16; de koningen zijn de ware dingen vanuit het goede uit den Heer; men zie boven n. 31; de borsten en de borst zijn dat goede, zijnde het goede der geestelijke liefde. Dat de Borst het goede der geestelijke liefde betekent, is vanwege de overeenstemming met den Hemel; de ganse Hemel immers stemt overeen met alle dingen van den mens; de Binnenste of de Derde Hemel stemt overeen met het Hoofd, de Middelste of de Tweede met de Borst, en de Laatste of de Eerste met de Voeten; omdat er zulk een overeenstemming is, wordt ook de Hemel de Grootste Mens genoemd; en omdat de Binnenste of de Derde Hemel overeenstemt

met het Hoofd, wordt derhalve met het Hoofd het goede der hemelse liefde aangeduid, zijnde het goede der liefde tot den Heer; de oorzaak hiervan is deze, dat dit goede daar regeert en dien maakt; en omdat de Middelste of de Tweede Hemel overeenstemt met de Borst, wordt derhalve met de Borst het goede der geestelijke liefde aangeduid, zijnde het goede der liefde jegens den naaste; de oorzaak hiervan is deze, dat dit goede daar regeert en dien maakt; en omdat de Laatste of de Eerste Hemel overeenstemt met de Voeten, wordt derhalve met de Voeten het goede der natuurlijke liefde vanuit de geestelijke aangeduid, zijnde het goede des geloofs; de oorzaak hiervan is deze, dat dit goede daar regeert en dien maakt: uit deze dingen blijkt waarvandaan het is, dat de Borsten de geestelijke liefde betekenen, en de Borst haar goede: maar deze dingen kunnen beter worden verstaan uit hetgeen is getoond in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, vooral uit de Artikels waar wordt gehandeld over de Drie Hemelen, n. 29 tot 39; dienaangaande dat het Goddelijke des Heren in de Hemelen is de Liefde tot Hem en de Naastenliefde jegens den naaste, n. 13 tot 19; dat de algehele Hemel één mens weergeeft, n. 59 tot 67; en dat er een overeenstemming is van den Hemel met alle dingen van den mens, n. 87 tot 102; en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 4938, 4939, 10087. Het is geoorloofd deze weinige dingen ter toelichting daaruit aan te voeren, namelijk dat de Borst het goede der geestelijke liefde betekent, ook vanwege die oorzaak dat van binnen in de borst het Hart en de Long zijn, en het Hart vanwege de overeenstemming de hemelse liefde betekent, en de Long de geestelijke liefde, maar de Long vult de borst; dat er die overeenstemming is, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 3883 tot 3896, 9280, 9300. Wat de hemelse liefde is, en wat de geestelijke liefde, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 23.

66. En Zijn Hoofd en de Haren blank; dat dit betekent Zijn Goddelijke in eersten en laatsten, staat vast uit de betekenis van het Hoofd, wanneer over den Heer wordt gehandeld, over Wien deze dingen worden gezegd, zijnde het Goddelijke in eersten, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de haren, zijnde het Goddelijke in laatsten, waarover ook aanstonds; en uit de betekenis van blank, zijnde het zuivere; dat wit en blank [*album et candidum*] het zuivere is, zie men in n. 3301, 3993, 4007, 5319. Dat het Hoofd, wanneer over den Heer wordt gehandeld, is het Goddelijke in eersten, is omdat het hoofd het hoogste van den mens is, en daarin zijn de eerste dingen van hem, welke de beginselen worden genoemd, uit welke de dingen worden afgeleid die in het lichaam geschieden; in het hoofd immers zijn het Verstand en de Wil, uit welke als uit hun eersten of beginselen de overige dingen vloeien,

zijnde de dingen van het verdere leven van den mens, zoals de spraak en alle daden. Dat echter de Haren, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijn het Goddelijke in laatsten, is omdat de haren de laatste dingen zijn; die groeien immers vanuit de laatste dingen bij den mens, en in die houden de eerste dingen stil; weswege er, wanneer er wordt gezegd hoofd en haren, de eerste en de laatste dingen worden verstaan. Wie weet, dat het Hoofd de eerste dingen betekent, en de Haren de laatste dingen, ook in de geestelijke dingen, en dat de eerste en de laatste dingen alle dingen betekenen, zoals boven in n. 41 is getoond, kan verscheidene verborgenheden van den inwendigen zin weten, waar die worden genoemd, zoals dat de Nazireër de lokken van zijn hoofd niet zou scheren, omdat die, zoals gezegd wordt, het Nazireerschap Gods op zijn hoofd waren, en dat hij die, nadat de dagen vervuld waren, zou afscheren en toewijden, Num. vi: 1 tot 21; voorts dat Simson de sterkte had in de haren, en dat hij nadat zij waren afgeschoren, zwak werd, en dat hij toen zij waren opgegroeid, in de sterkte kwam, Rich. xvi: 13 tot het einde. Voorts dat twee en veertig knapen door berinnen werden verscheurd, omdat zij Elisa hadden bespot, hem kaal noemende, II Kon. 23, 24; alsmede dat Elias was bekleed met een haren rok, II Kon. 1: 8, en Johannes de Doper met kamelenharen, Markus 1: 6; en bovendien wat het hoofd, de haren, de baard, en de kaalheid betekenen waar zij in het Woord worden genoemd. *Dat de Nazireër de lokken niet zou scheren, omdat die, zoals gezegd wordt, het Nazireerschap Gods op zijn hoofd waren, en dat hij die, nadat de dagen vervuld waren, zou afscheren en toewijden,* was omdat de Nazireër den Heer uitbeeldde in eersten en in laatsten, en Zijn Goddelijke in laatsten was Zijn Menselijke, hetwelk Hij Goddelijk maakte tot aan het vlees en de beenderen toe, welke de laatste dingen zijn; dat het was tot aan het vlees en de beenderen toe, blijkt hieruit, dat Hij niets in het graf heeft achtergelaten, en dat Hijzelf tot de discipelen zeide *dat Hij het vlees en de beenderen had, welke een geest niet heeft*, Lukas xxiv: 39, 40: en wanneer het Goddelijke Zelf ook in laatsten Goddelijk is, dan regeert het vanuit eersten door laatsten alle dingen, zoals kan vaststaan uit hetgeen boven in n. 41 is gezegd en getoond, vooral uit hetgeen in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN is aangehaald; namelijk dat de Innerlijke dingen opeenvolgend in de Uiterlijke dingen invloeiën, tot aan het Uiterste of het Laatste toe, en dat zij daar ook ontstaan en blijven bestaan, n. 634, 6239, 6465, 9215, 9216. Dat zij niet slechts opeenvolgend invloeiën, maar ook in het laatste het gelijktijdige vormen, in welke orde, n. 5897, 6451, 8603, 10099. Dat derhalve alle Innerlijke dingen in een nexus worden samengehouden uit het Eerste door het Laatste, n. 9828; en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 297. Dat vandaar het Laatste

meer dan de Innerlijke dingen heilig is, n. 9824; dat vandaar in de Laatste de sterkte en de macht is, 9836. Vandaar nu is het, dat het Nazireerschap was ingesteld; dat hij ten laatste zijn lokken zou toewijden door die in het vuur van het altaar te brengen, was omdat die het Goddelijk Heilige uitbeeldden, en het vuur van het altaar betekende dat heilige, n. 934, 6314, 6832. Uit deze dingen kan eveneens vaststaan *waarom Simson de sterkte had in de lokken*, Richt. xvi: 13 tot het einde; want gezegd wordt dat hij een Nazireër is geweest van de baarmoeder der moeder aan, Richt. xiii: 7; Hfdst. xvi: 17. Vandaar eveneens was het, dat het den hogepriester en diens zonen, noch den Levieten, geoorloofd was het hoofd te scheren, en kaalheid over zich te brengen, Levit. x: 6; Hfdst. xxi: 5, 10; Ezech. xliv: 20; voorts dat den baard afsnijden, hetgeen ook iets eenders betekende, bij het Israëlietische volk iets smadelijks was, II Sam. x: 4, 5. *Dat twee en veertig knapen door berinnen werden verscheurd, omdat zij Elisa hadden bespot, hem Kaal noemende*, was ter oorzaak hiervan, dat Elias en Elisa den Heer uitbeeldden ten aanzien van het Woord, zijnde het Goddelijk Ware, hetwelk de heiligheid en de sterkte heeft in laatste vanuit eersten, zoals vlak boven is gezegd; omdat zo de kaalheid de beroving ervan betekende, is dit derhalve geschied; de beren betekenen ook het ware in laatste; dat Elias en Elisa den Heer ten aanzien van het Woord hebben uitgebeeld, zie men in n. 2762, 5247. Uit deze dingen blijkt eveneens, waarom Elias een harig kleed had, en Johannes een van kamelenharen; Johannes de Doper immers beeldde eender als Elias den Heer uit ten aanzien van het Woord, weswege hij ook Elias werd geheten; men zie n. 7643, 9372. Wanneer deze dingen zijn verstaan, kan men daaruit weten, wat er wordt aangeduid met het hoofd, de haren, den baard, en de kaalheid in het Woord, zoals bij Jesaja: *“Te dien tijde zal Jehovah door den koning van Aschur scheren het hoofd, en de haren der voeten; ook den baard zal Hij voleinden”*, vii: 20. Bij denzelfde: *“Op alle hoofden kaalheid, elke baard afgeschoren”*, xv: 2; bij Jeremia: *“De waarheid is vergaan, en zij is afgesneden van hun mond; scheer de lokken, en werp ze af”*, vii: 28, 29. Bij Ezechiël: *“Neem een scheermes, en laat het doorgaan over het hoofd en den baard”*, v: 1; bij denzelfde: *“Op elk aangezicht zal de schaamte zijn, en op alle hoofden de kaalheid”*, vii: 18; bij denzelfde: *“Elk hoofd ontkaald”*, xxix: 18; bij Amos: *“Ik zal op elk hoofd de kaalheid doen opklimmen”*, viii: 10; bij David: *“God zal verbrijzelen het hoofd der vijanden, de kruin der haren, van hen die wandelen in de schuldigheden”*, Psalm lxxviii: 22; in deze en andere plaatsen wordt met het hoofd scheren, den baard afscheren, en de kaalheid aanbrengen, aangeduid beroven van elk ware en goede, aangezien hij die wordt beroofd van de laatste dingen, ook beroofd

wordt van de eerdere dingen; de eerdere dingen immers ontstaan en blijven bestaan in de laatste dingen, zoals boven is gezegd. In de wereld der geesten verschijnen er ook die kaal zijn, en ik ben onderricht dat het diegenen zijn die het Woord hebben misbruikt, en den zin der letter, welke het Goddelijk Ware daar in laatsten is, hebben aangewend tot misdadige dingen, en vandaar van elk ware werden beroofd; zij zijn ook de boosaardigsten; verscheidenen van hen zijn van de Babylonische natie: van den anderen kant verschijnen de Engelen in tegendeel met bevallige haarlokken.

67. Als blanke wol, als sneeuw; dat dit betekent ten aanzien van het goede en het ware daar, staat vast uit de betekenis van de blanke wol, zijnde het goede in laatsten, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de sneeuw, zijnde het ware in laatsten; dat de sneeuw is het ware in laatsten, is vanwege het water vanuit hetwelk het is, en vanwege de witheid en de blankheid; dat het water het ware betekent, zie men beneden in n. 71; en dat de witheid en de blankheid het ware betekent vanwege de doorschijnendheid van het licht, n. 3301, 3993, 4007, 5319, 8459. Dat de blanke wol het goede in laatsten betekent, is omdat de wol op de lammeren en de schapen iets eenders betekent als de lokken op den mens, en de lammeren en de schapen betekenen het goede, de lammeren het hemels goede, n. 3519, 3994, 10132, en de schapen het geestelijk goede, n. 4169, 4809; vandaar is het, dat van de haren, waarmee het Goddelijk Ware in laatsten wordt aangeduid, wordt gezegd blank als blanke wol, en als sneeuw; zoals eveneens aangaande den Heer toen Hij van gedaante was veranderd: *“Zijn bekleedselen werden glinsterende, zeer blank, als sneeuw, hoedanige geen voller op aarde wit kan maken”*, Markus ix: 3; en aangaande den Oude der dagen, bij Daniël: *“Ik was ziende totdat de tronen werden nedergeworpen, en de Oude der dagen zich zette; Zijn kleed was wit als de sneeuw, en de lokken Zijns hoofds als blanke wol”*, vii: 9; het kleed betekent ook het Goddelijke in laatsten; men zie boven n. 64; en de Oude der dagen den Heer uit het eeuwige. Omdat de Wol het goede betekent in laatsten, wordt derhalve het goede enige malen in het Woord beschreven met wol, en het ware met linnen en met sneeuw; zoals bij Hoschea: *“Zij zeide: Ik zal mijn boelen nagaan, gevende mijn brood en mijn wateren, mijn Wol en mijn Linnen; Ik zal derhalve wederkeren en Mijn koren nemen op zijn tijd; en Ik zal Mijn Wol en Mijn Linnen wegnemen”*, ii: 4, 8. Bij Ezechiël: *“Gij eet het vet, en gij bekleedt u met Wol; wat het beste is, slacht gij; gij weidt de kudde van kleinvee niet”*, xxiv: 3. Bij David: *“Jehovah zal Zijn woord zenden op de aarde; Hij geeft de sneeuw zoals de wol”*, Psalm cxlvii: 15, 16. En bij Jesaja: *“Al waren uw zonden als het ware dubbelgedoopt, zij zullen wit worden als de Sneeuw; al waren zij*

rood als het purper, zij zullen zijn als de Wol”, 1: 18; dat er van de sneeuw wordt gesproken met betrekking tot de zonden die als het ware dubbelgedoopt waren, en van de wol met betrekking tot de zonden die rood waren als purper, is omdat het dubbelgedoopte het ware vanuit het goede betekent, en in den tegengestelden zin het valse vanuit het boze, n. 4922, 9468: en het rood en het purper het goede, en in den tegengestelden zin het boze van elk geslacht, n. 3300, 9467, 9865.

68. En Zijn ogen als een vlam vuurs; dat dit de Goddelijke Voorzienigheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde betekent, staat vast uit de betekenis van de ogen, zijnde het verstand, waarover boven n. 37, en wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde de tegenwoordigheid en vandaar de Voorzienigheid, n. 3869, 10569, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de vlam vuurs, zijnde, wanneer over den Heer wordt gehandeld, de Goddelijke Liefde: de oorzaak dat de vlam vuurs is de Goddelijke Liefde, is deze dat de Heer vanuit den Hemel verschijnt als de Zon, en het Goddelijke dat voortgaat uit Hem, als het Licht, vlammig in den binnensten of derden Hemel, en blinkend wit in den middelsten of tweeden Hemel; het is de Goddelijke Liefde zelf welke zo verschijnt; vandaar is het, dat het vuur en de vlam in het Woord de liefde betekenen, zoals kan vaststaan uit de dingen die in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond; namelijk dat het Vuur in het Woord de liefde in beiderlei zin betekent, n. 934, 4906, 5215. Dat het gewijde en het hemelse Vuur de Goddelijke Liefde is, en elke aandoening die van die Liefde is, n. 934, 6314, 6832. Dat er twee oorsprongen van de warmte zijn, de ene vanuit de zon der wereld, vanuit welke alle dingen op den aardbol gedijen, de andere vanuit de Zon des Hemels, zijnde de Heer, vanuit Welke de Engelen en de mensen het al des levens hebben, n. 3338, 5215, 7324. Dat de liefde het vuur des levens is, en dat het leven zelf daadwerkelijk daaruit is, n. 4906, 5071, 6032, 6314. Dat de vlam het ware vanuit het goede van den binnensten Hemel is, en het licht het ware vanuit het goede van den binnensten Hemel, n. 3222, 6832: ter oorzake hiervan, dat het Licht in den binnensten Hemel vlammig verschijnt, en in den middelsten Hemel blinkend wit, n. 9570: en bovendien in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 140. Dat de Ogen, wanneer over den Heer wordt gehandeld, de Goddelijke Voorzienigheid betekenen, is omdat zij, wanneer over den mens wordt gehandeld, het verstand betekenen, en het Goddelijke Verstand is, omdat het oneindig is, de Goddelijke Voorzienigheid; niet iets anders wordt er onder de ogen van Jehovah verstaan bij Jesaja: “*Neig, o Jehovah, Uw oor en hoor; en open, o Jehovah, Uw ogen en zie*”, xxxvii: 17. Bij Jeremia: “*Ik zal Mijn Oog stellen op hen ten goede, en Ik zal hen terugleiden op*

hun land, en Ik zal hen bouwen”, xxiv: 6. Bij David: “*Zie, het Oog van Jehovah is op hen die Hem vrezen*”, Psalm xxxiii: 18; en bij denzelfde “*Jehovah in den tempel Zijner heiligheid; Zijn Ogen zien, en Zijn oogleden proeven de zonen des mensen*”, Psalm xi: 4; en elders. Wat de Goddelijke Voorzienigheid is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 267 tot 279.

69. En Zijn voeten aan blinkend koper gelijk, als in den oven geblaakt; dat dit betekent het laatste der Goddelijke orde, zijnde het natuurlijke, vol van de Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van de Voeten, zijnde het natuurlijke, waarover n. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938 tot 4952; vandaar zijnde, wanneer over den Heer wordt gehandeld, het laatste der Goddelijke Orde, omdat dit het natuurlijke is; uit de betekenis van het blinkende koper of het gepolijste brons, zijnde het natuurlijk goede, waarover aanstonds; en uit de betekenis van geblaakt, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde dat wat vanuit de Goddelijke Liefde is, waarover n. 10055; gezegd wordt als in den oven geblaakt, opdat de Goddelijke Liefde in den hoogsten graad en in haar volle wordt aangeduid; want het Goddelijke is in zijn volle wanneer het in zijn laatste is, en het laatste is het natuurlijke; men zie boven n. 66; daaruit blijkt dat met Zijn Voeten aan blinkend koper gelijk, als in den oven geblaakt, het laatste der Goddelijke orde, zijnde het natuurlijke, vol van de Goddelijke Liefde, wordt aangeduid. Deze dingen, zoals eveneens de voorafgaande, worden vergelijkenderwijze gezegd, zoals dat het hoofd en de haren blank waren *als* blanke wol, *als* sneeuw, en dat de Voeten aan blinkend koper *gelijk* waren, *als* in den oven geblaakt; maar men moeten weten, dat alle vergelijkingen in het Woord aanduiden, omdat zij, eender als de zaken zelf, vanuit de overeenstemmingen zijn; men zie n. 3579, 4599, 8989. Dat de Voeten, wanneer over den Heer wordt gehandeld, het laatste der Goddelijke orde betekenen, en dat dit is het natuurlijke, is omdat de Hemel de Hemel is vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren, en dat vandaar de Hemel in de ganse samenvatting één Mens weergeeft; en dat, omdat er drie Hemelen zijn, de hoogste Hemel het Hoofd weergeeft, de middelste het Lichaam, en de laatste de Voeten. Het Goddelijke dat den hoogsten Hemel maakt, wordt het hemels Goddelijke genoemd, het Goddelijke echter dat den middelsten Hemel maakt, wordt het geestelijk Goddelijke genoemd, en het Goddelijke dat den laatsten Hemel maakt, wordt genoemd het natuurlijk Goddelijke vanuit het geestelijke en het hemelse; vandaar blijkt de oorzaak waarom hier de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zijnde de Zoon des mensen, gezien in het midden van de kandelaren, wordt beschreven niet slechts ten aanzien van de Klederen, maar ook ten aanzien van het Hoofd, en van de Borst, en van

de Voeten; dat de Zoon des mensen de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zie men boven in n. 63; en dat de kandelaren de Hemel zijn, ook boven n. 62. Maar omdat deze dingen verborgenheden zijn, tot dusver in de wereld onbekend, en het toch dingen zijn die moeten worden verstaan, opdat de inwendige zin van deze dingen en van de volgende in dit profetische Boek begrepen worde, zijn derhalve de afzonderlijke dingen beschreven in het bijzonder in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL; zoals dat het Goddelijk Menselijke des Heren den Hemel maakt, n. 7 tot 12, 78 tot 86, e.v.: dat vandaar de Hemel in de ganse samenvatting één Mens weergeeft, n. 59 tot 77. Dat er drie Hemelen zijn, en dat de hoogste het Hoofd weergeeft, de middelste het Lichaam, en de laatste de Voeten, n. 29 tot 40. Vanuit deze dingen daaruit kan, wanneer zij verstaan zijn, vaststaan wat er wordt aangeduid met de Voeten van Jehovah, of van den Heer, in het Woord, namelijk het laatste der Goddelijke orde of het Natuurlijke; en omdat het Uitwendige van de Kerk, van den Eredienst, en van het Woord, is het laatste der Goddelijke orde in de Kerk, en is het Natuurlijke, wordt derhalve dit met de Voeten van Jehovah of van den Heer in het bijzonder aangeduid. Omdat dit met de Voeten van Jehovah of van den Heer wordt aangeduid, werd derhalve de Heer, wanneer Hij als Engel werd gezien door de Profeten elders, ook eender gezien, zoals door Daniël: *“Ik hief mijn ogen op, en ik zag, zie, een Man met linnen bekleed, wiens Lenden waren gegord met goud van Ufaz; Zijn Lichaam zoals Tharschisch; en Zijn Ogen zoals fakkelen vuurs; Zijn Armen en Zijn Voeten zoals de glans van gepolijst brons”*, x: 5, 6. Eender werden de Cherubim, waaronder de Heer wordt verstaan ten aanzien van de Voorzienigheid en de Bewaking, n. 9277, 9509, 9673, gezien door Ezechiël: *“Hun Voeten waren glinsterend zoals de glans van gepolijst brons”*, i: 7. Eender werd de Heer gezien als Engel daarna in de Apocalyps: *“Ik zag een Engel nederdalende van den Hemel, bekleed met een wolk, en een regenboog rondom het Hoofd, en Zijn Aangezicht als de Zon, en Zijn Voeten evenals kolommen vuurs”*, x: 1. Omdat de Heer zodanig werd gezien ten aanzien van de Voeten, werd derhalve door sommigen van de zonen Israëls gezien onder de Voeten “als het ware een werk van saffiersteen, en als het ware de substantie des Hemels ten aanzien van de zuiverheid”, Exod. xxiv: 10: dat de Heer door hen niet werd gezien ten aanzien van de Voeten, maar onder de Voeten, was ter oorzaak hiervan dat zij niet in het Uitwendige van de Kerk, van den Eredienst, en van het Woord waren, maar onder dat; men zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 248. Aangezien de Voeten van Jehovah of van den Heer het laatste der Goddelijke orde betekenen, en dit in het bijzonder het Uitwendige is van de Kerk, van den Eredienst, en van

het Woord, wordt derhalve dit in het Woord de Voetbank Zijner Voeten genaamd, zoals bij Jesaja: “*De heerlijkheid van den Libanon zal tot U komen, om te versieren de plaats Mijns Heiligdoms; Ik zal de plaats Mijner Voeten eerwaardig maken; en zij zullen zich inkrommen aan de planten Uwer Voeten*”, LX: 13, 14. Bij denzelfde: “*De Hemel is Mijn Troon, en de Aarde de Voetbank Mijner Voeten*”, LXVI: 1. Bij Jeremia: “*God gedenkt niet aan de Voetbank Zijner Voeten in den dag des toorns*”, Klaagl. II: 1. Bij David: “*Aanbidt Jehovah naar de Voetbank der Voeten van Hem*”, Psalm XCIX: 5. Bij denzelfde: “*Wij zullen binnegaan in Zijn Habitakels, wij zullen ons inkrommen voor de Voetbank der Voeten van Hem*”, Psalm CXXXII: 7. Bij Nahum: “*De wolk van Jehovah is het stof der Voeten van Hem*”, I: 3. Dat de Wolk het Uitwendige des Woords is, of het Woord ten aanzien van de letter, zie men boven in n. 36; en omdat de Wolk is het Uitwendige des Woords, is zij ook het Uitwendige van de Kerk en van de Eredienst, want de Kerk en de Eredienst zijn vanuit het Woord; het stof der Voeten wordt gezegd, omdat de dingen die in den zin der letter des Woords zijn, welke natuurlijk is, uiteenliggend verschijnen.

70. Dat van de Voeten werd gezegd dat zij aan blinkend koper gelijk waren, is omdat het blinkend koper gepolijst brons is, glinsterende vanwege een zeker vurige, en het brons betekent in het Woord het natuurlijk goede: de metalen zijn evenzeer aanduidend als de overige dingen in het Woord; het Goud daar betekent het hemels goede, zijnde het binnenste goede; het Zilver betekent het ware ervan, zijnde het geestelijk goede; het Brons het natuurlijk goede, zijnde het laatste goede; en het IJzer het ware ervan, zijnde het natuurlijk ware: dat de Metalen die dingen betekenen, is vanwege de overeenstemming; er verschijnen immers in den Hemel tal van dingen die als het ware van goud en van zilver flonkeren, en eveneens tal van dingen als van brons en van ijzer, en het is daar bekend dat met die dingen de boven vermelde goede en ware dingen worden aangeduid. Vandaar is het, dat de Ouden, die in de wetenschap der overeenstemmingen waren, de eeuwen hebben genoemd naar die Metalen, de Eerste eeuw de gouden, omdat toen de onschuld, de liefde, en daaruit de wijsheid regeerde; de Tweede eeuw echter de zilveren, omdat toen het ware vanuit dat goede regeerde, of het geestelijke goede, en daaruit het inzicht; de Derde eeuw de bronzen, of de koperen [*aenum seu cuprum*], omdat toen slechts het natuurlijk goede regeerde, zijnde het gerechte en het oprechte van het zedelijke leven; de Laatste eeuw echter noemden zij de ijzeren, omdat toen slechts het ware zonder het goede regeerde, en wanneer dat regeert, dan regeert eveneens het valse: al deze dingen vanwege de geestelijke betekenis dier Metalen. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met

het door Nebuchadnezar in den droom geziene Beeld, *“welks Hoofd was van goud, de Borst en de Armen van zilver, de Buik en de Zijden van brons, de Benen van ijzer, en de Voeten deels van ijzer, deels van leem”*, Dan. II: 32, 33, namelijk de staat der Kerk ten aanzien van het goede en het ware, van den eersten tijd tot den laatsten ervan toe; de laatste ervan was er, toen de Heer in de wereld kwam. Wanneer men weet dat het Goud het hemels goede betekent, het Zilver het geestelijk goede, het Brons het natuurlijk goede, en het IJzer het natuurlijk ware, zo kan men verscheidene verborgenheden in het Woord weten waar die Metalen worden genoemd, zoals wat er wordt aangeduid bij Jesaja: *“Voor Brons zal Ik Goud brengen, voor IJzer zal Ik Zilver brengen, en voor Hout Brons, en voor Stenen IJzer; Ik zal uw overheid tot vrede stellen, en uw schatters tot gerechtigheid”*, LX: 17. Maar omdat hier wordt gehandeld over de betekenis van het Brons, zijnde het natuurlijk goede, zou ik slechts enige plaatsen willen aanvoeren, waar het Brons wordt genoemd en dat goede betekent; bij Mozes: *“Ascher zij zijn broederen aangenaam, en dopende in de olie zijn voet; ijzer en brons uw schoen, en zoals uw dagen uw faam”*, Deut. XXXIII: 24, 25; Ascher als de ene Stam betekent de gezegendheid des levens en het verkwikkelijke der aandoeningen, n. 3938, 3939, 6408; in de olie den voet dopen, betekent het natuurlijk verkwikkelijke, de olie het verkwikkelijke, n. 9954, de voet het natuurlijke, zoals vlak boven, n. 69; ijzer en brons de schoen, betekent het laagste natuurlijke vanuit het ware en het goede; de schoen is het laagst natuurlijke, n. 1748, 1860, 6844; het ijzer is het ware ervan, en het brons is het goede ervan, zoals boven. *“Jehovah uw God zal u binnenleiden in een welvarend land, een land vanuit welks stenen gij ijzer, en vanuit welks bergen gij brons zult uithouwen”*, Deut. VIII: 7, 9. Bij Jeremia: *“Ik zal u aan dit volk geven tot een versterkten muur van brons, zodat zij u bestrijden en u niet overmogen”*, xv: 20. Bij Ezechiël: *“Javan, Thubal, en Meschech uw kooplieden, met de ziel des mensen, en met vaten van brons hebben zij uw koophandel gedreven”*, xxvii: 13; in dat Hoofdstuk wordt gehandeld over de koopwaren van Tyrus, waarmede de erkentissen van het goede en het ware worden aangeduid; met de namen Javan, Thubal, en Meschech, worden zulke dingen aangeduid die van het goede en het ware zijn, aangaande welke dingen de erkentissen zijn; de ziel des mensen is het ware des levens, de vaten van brons zijn de wetenschappelijke dingen van het natuurlijk goede; wat met Tyrus wordt aangeduid, zie men in n. 1201: wat met de koopwaren, in n. 2967, 4453; wat met Thubal en Meschech, n. 1151: wat met Javan, in n. 1152, 1153, 1155; wat met de ziel des mensen, n. 2930, 9050, 9281; wat met de vaten, in n. 3068, 3079, 3316, 3318. Bij denzelfde: *“De voeten der*

Cherubim waren glinsterende zoals de gedaante van gepolijst brons", 1: 7; wat de Cherubim zijn, en wat de voeten, zie men vlak boven in n. 69. Bij denzelfde: *"Ik zag, en zie, een Man, wiens aanblik was zoals de aanblik van brons, en een draad van linnen in zijn handen; hij was staande in de poort"*, xl: 3; omdat die Engel den muur en de poorten van het huis Gods mat, welke de uitwendige dingen der Kerk betekenen, werd zijn aanblik gezien zoals de aanblik van brons. Wie weet dat het Brons het uitwendige der Kerk betekent, hetwelk in zich het natuurlijke is, die heeft enigermate kunnen weten waarom het Altaar van het brandoffer was overtrokken met brons, en er een rooster van brons rondom dat was, en de vaten van brons waren, Exod. xxvii: 1 tot 4; alsmede waarom het grote Vat dat de zee werd genoemd, met de twaalf ossen daaronder, en de tien wasvaten met de voetstukken, alsmede alle vaten van den Tabernakel voor het huis Gods, door Salomo zijn gemaakt uit gepolijst brons, 1 Kon. vii: 43 tot 47. Wie weet, wat het Brons betekent, kan ook in die verborgenheid komen, waarom het was bevolen dat een bronzen slang zou worden opgesteld om door het volk te worden aangezien, waarover aldus bij Mozes: *"Jehovah zond slangen onder het volk, welke het volk beten; en Hij zeide tot Mozes: Maakt u een slang, en stel ze op een stang, en het zal geschieden dat al wie gebeten zal zijn, en haar zal hebben aangezien, zal leven. En Mozes maakte een slang van brons, en hij stelde ze op een stang; en het geschiedde wanneer een slang een man beet, en hij zag de slang aan, zo herleefde hij"*, Num. xxi: 6, 8, 9. Dat die den Heer heeft aangeduid, leert Hijzelf bij Johannes: *"Zoals Mozes de slang in de woestijn heeft verhoogd, aldus moet de Zoon des mensen worden verhoogd, opdat een elk die in Hem gelooft, niet verga, maar het eeuwige leven hebbe"*, iii: 14, 15; met de slang wordt datgene aangeduid wat het laatste des levens bij den mens is, en het uitwendig zinlijke wordt genoemd, zijnde het natuurlijke; omdat dit laatste in den Heer Goddelijk was, werd derhalve bij de zonen Israëls, bij wie alle dingen uitbeeldend waren, de slang van brons gemaakt, en zij betekende dat zij indien zij tot het Goddelijk Menselijke des Heren opzagen, zouden herleven, dat is, indien zij in Hem geloofden, het eeuwige leven zouden hebben, zoals eveneens de Heer Zelf leert; dat zien in den geestelijken zin geloven is, zie men ook boven in n. 37, 68; en dat de slang het uitwendig zinlijke is, zijnde het laatste des levens van den mens, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 195, 196, 197, 6398, 6949, 10313. Dat het Brons en het IJzer in het Woord ook het harde betekenen, zoals in Jes. xlviii: 4; Dan. vii: 9, en elders, zal men zien in hetgeen volgt.

71. En Zijn stem als een stem van vele wateren; dat dit het Goddelijk Ware in laatsten betekent, staat vast uit de betekenis van de stem, wanneer zij uit den

Heer is, zijnde het Goddelijk Ware, waarover n. 219, 220, 3563, 6971, 8813, 8914, en boven n. 55; en uit de betekenis van de wateren, zijnde de ware dingen des geloofs, en eveneens de erkentissen van het ware, waarover n. 2702, 3058, 5668, 8568, 10238; en omdat de erkentissen van het ware zijn in laatsten, wordt derhalve met de stem zoals een stem van vele wateren, omdat over den Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Ware in laatsten aangeduid; dat de erkentissen en de wetenschappelijke dingen van den uitwendigen of natuurlijke mens zijn, omdat zij in het licht der wereld zijn, aldus in laatsten, zie men in n. 5212, en in het algemeen daarover in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 51. Aangezien het nog niet bekend is, dat de Wateren in het Woord de ware dingen des geloofs en de erkentissen van het ware betekenen, misschien wel ter oorzaak hiervan dat het verafgelegen schijnt, zou ik derhalve in het kort hier willen tonen dat onder de Wateren in het Woord die dingen worden verstaan; hetgeen ook nodig is, omdat men zonder de erkentenis wat de Wateren betekenen, niet kan weten wat de Doop betekent, noch wat de Wassing in de Israëlietische Kerk, waarvan zo vaak melding wordt gemaakt. De Wateren betekenen de ware dingen des geloofs, omdat het Brood het goede der liefde betekent; dat de wateren en het brood die betekenen, is omdat de dingen die van de geestelijke voeding zijn, in den zin der letter worden uitgedrukt door zulke dingen die van de natuurlijke voeding zijn; de Wateren immers en het Brood, waaronder elke drank en elke spijs in het algemeen wordt verstaan, voeden het lichaam; en de ware dingen des geloofs en het goede der liefde voeden de ziel; dit is eveneens vanwege de overeenstemming, want wanneer men in het Woord Brood en Water leest, zo verstaan de Engelen, omdat zij geestelijk zijn, de dingen die hen voeden, zijnde de goede dingen der liefde en de ware dingen des geloofs. Hier zou ik enige plaatsen willen aanvoeren, opdat men wete dat de Wateren de ware dingen des geloofs betekenen, voorts de erkentissen van het ware: bij Jesaja: *“De Aarde is vol van de wetenschap van Jehovah, zoals de Wateren de zee bedekken”*, XI: 9. Bij denzelfde: *“Dan zult gij de Wateren met blijdschap putten uit de bronnen des heils”*, XII: 3. Bij denzelfde: *“Wie in de gerechtigheden wandelt, en de rechtheden spreekt; het Brood zal worden gegeven en de Wateren zullen getrouw zijn”*, XXXIII: 15, 16. Bij denzelfde: *“De armen en de behoeftigen zoeken het Water, maar het is niet; hun tong versmacht van dorst: Ik zal op de hellingen rivieren openen, en in het midden der dalen zal Ik bronnen stellen, de woestijn tot een poel der wateren, en het dorre land tot watertochten; opdat zij zien, en bekennen, en opletten, en verstaan”*, XLI: 17, 18, 20. Bij denzelfde: *“Ik zal Wateren uitgieten op den dorstige, en vloeiende op het droge; Ik zal Mijn geest*

uitgieten op uw zaad, en Mijn zegen op de geborenen”, XLIV: 3. Bij denzelfde: “Uw licht zal opgaan in de duisternis, en uw donkerheid zal zijn zoals de middag, opdat gij zij zoals een besproeide tuin, en zoals een uitgang der Wateren, welks Wateren niet zullen liegen”, LVIII: 10, 11. Bij Jeremia: “Twee boze dingen heeft Mijn volk gedaan; Mij hebben zij verlaten, de bron der levende Wateren, om zich kuilen uit te houwen die geen Wateren bevatten”, 11: 13. Bij denzelfde: “De rijksgroten hebben de minderjarigen om Wateren gezonden; zij zijn tot de kuilen gekomen, en zij hebben geen Wateren gevonden; zij zijn teruggekeerd met hun vaten ledig; zijn zijn beschaamd geworden en met schande aangedaan”, XIV: 3. Bij denzelfde: “Zij hebben verlaten de bron der levende Wateren, Jehovah”, XVII: 13. Bij denzelfde: “Met geweene zullen zij komen, en met gebeden zal Ik hen aanbrengen; Ik zal hen heenleiden tot de bronnen der Wateren in den weg van het rechte”, Hoofdstuk XXXI: 9. Bij Ezechiël: “Ik zal den stok des Broods breken, en zij zullen het brood eten met gewicht en met kommer, en de Wateren zullen zij met maat en met verbijstering drinken, opdat zij des Broods en des Waters gebrek hebben, en verlaten worden, de man en de broeder, en uitteren vanwege de ongerechtigheden”, IV: 16, 17; Hfdst. XII: 18, 19; Jes. LI: 14. Bij Amos: “Zie, de dagen komen, waarop Ik een honger in het land zal zenden, niet een honger naar brood, noch een dorst naar wateren, maar om te horen het Woord van Jehovah: zij zullen zwerven van zee tot zee, en zij zullen rondsnelen om het Woord van Jehovah te horen, en zij zullen het niet vinden; te dien dage zullen de schone maagden en de jonge mannen van dorst versmachtten”, VIII: 11, 12, 13. Bij Zacharia: “Te dien dage zullen de levende Wateren uitgaan van Hierosolyma”, XIV: 8. Bij David: “Jehovah is mijn Herder; mij zal niet ontbreken; tot de Wateren der rusten zal Hij mij heenleiden”, Psalm XXIII: 1, 2. Bij Jesaja: “Zij zullen niet dorsten, Hij zal hun wateren uit de rots doen uitvloeien, en Hij zal de rots klieven opdat de wateren uitvloeien”, XLVIII: 2. Bij David: “O God, in den morgen zoek ik U; mijn ziel dorst, ik ben mat zonder wateren”, Psalm LXIII: 2. Bij denzelfde: “Jehovah zendt Zijn Woord, Hij doet den wind blazen, zodat de wateren vloeien”, Psalm CXLVII: 18. Bij denzelfde: “Looft Jehovah, gij Hemelen der Hemelen, en gij Wateren die van boven de Hemelen zijt”, CXLVIII: 4. Bij Johannes: “Jezus kwam tot de bron Jakobs; een vrouw uit Samaria kwam om wateren te putten, tot wie Jezus zeide: Geef Mij te drinken; indien gij de gave Gods wist, en Wie Hij is Die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zoudt gij van Hem vragen dat Hij u het levende water zou geven. De vrouw zeide tot Hem: Van waar hebt Gij het levende water. Jezus zeide tot haar: Een elk die van dit water drinkt, zal wederom dorsten; wie echter zal hebben gedronken van het Water dat Ik zal geven, dien zal tot in het eeuwige niet dorsten; en het Water dat Ik zal geven, zal in hem worden

een bron van water springende tot in het eeuwige leven”, iv: 7 tot 15. Bij denzelfde: “Jesus zeide: Indien iemand zal hebben gedorst, die kome tot Mij, en hij drinke; een ieder die in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt, stromen des levenden Waters zullen uit zijn buik vloeien”, vii: 37, 38. In de Apocalyps: “Den dorstige zal uit de bron van het Water des levens om niet worden gegeven”, xxi: 6: elders: “De Engel toonde hem een rivier van het Water des levens, blinkende zoals kristal, uitgaande van den Troon Gods en des Lams”, xxii: i. En nog daar: “De Geest en de Bruid zeggen: Die hoort, zegge: Kom; en die dorst heeft, kome; en die wil, neme het Water des levens om niet”, xxii: 17. Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men wete dat met de Wateren in het Woord de ware dingen des geloofs worden aangeduid, en vandaar wat met het Water des Doops, waarover de Heer aldus leert bij Johannes: “Indien de mens niet is verwekt geweest vanuit Water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan”, iii: 5; de wateren daar zijn de ware dingen des geloofs, en de Geest is het leven volgens die; men zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 202 tot 209, e.v. Omdat het niet bekend was geweest, dat de Wateren de ware dingen des geloofs betekenden, noch dat alle dingen die bij de zonen Israëls waren ingesteld, uitbeeldend waren voor de geestelijke dingen, werd het derhalve geloofd dat met de hun bevolen Wassing en de zonden waren afgewist van hen, terwijl dit toch niet in het minst het geval was; zij beeldden slechts de zuivering uit van de boze en de valse dingen door de ware dingen des geloofs en het geloof volgens die; men zie in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 3147, 5954, 10237, 10240. Uit deze dingen nu blijkt, dat *onder de stem, namelijk dat zij was zoals een stem van vele wateren*, het Goddelijk Ware wordt verstaan; zoals eveneens bij Ezechiël: “Zie, de heerlijkheid van den God Israëls kwam van den weg van het oosten, en Zijn stem was zoals de stem van vele wateren, en de aarde was verlicht van Zijn heerlijkheid”, xliii: 2. Bij David: “De stem van Jehovah op de Wateren; Jehovah op vele wateren”, Psalm xxix: 3. En in de volgende dingen in de Apocalyps: “Ik hoorde een stem vanuit den Hemel, als een stem van vele wateren”, xiv: 2. Ik weet dat sommigen zich daarover zullen verwonderen, waarom in het Woord van de wateren melding wordt gemaakt, en niet van de ware dingen des geloofs, terwijl toch het Woord den mens zal leren aangaande diens geestelijk leven; en dat de mens, indien er de ware dingen des geloofs was gezegd in de plaats van de wateren, zou hebben geweten, dat de wateren des doops en der wassing niet iets bijdroegen tot des mensens zuivering van de boze en de valse dingen; maar men moet weten, dat het Woord, opdat het Goddelijk zij, en tegelijk voor den Hemel en voor de Kerk, te enen male natuurlijk zal zijn in de letter; want indien het niet natuurlijk was in de letter, zo zou er door

hetzelve geen verbinding zijn van den Hemel met de Kerk; het zou immers zijn zoals een huis zonder fundament, en zoals een ziel zonder lichaam; de laatsten immers omsluiten alle innerlijke dingen en grondvesten die; men zie boven n. 41; de mens is ook in de laatste dingen, en op de Kerk bij hem wordt de Hemel gegroundvest: vandaar nu is het, dat er een zodanige stijl in het Woord is; en daarom wordt de mens, wanneer hij geestelijk denkt vanuit de natuurlijke dingen, die in den zin der letter des Woords zijn, verbonden met den Hemel, met welken hij anders niet zou worden verbonden.

72. En hebbende in Zijn rechterhand zeven sterren; dat dit betekent de erkentissen van het goede en ware, alle uit Hem, staat vast uit de betekenis van in Zijn rechterhand hebben, zijnde uit Hem; de hand immers betekent de macht, en vandaar al wat bij hem is, aldus eveneens al wat uit hem is; dat er de rechterhand wordt gezegd, is omdat de rechterhand de macht van het goede door het ware betekent; dat de hand de macht betekent, zie men in n. 878, 3091, 4931 tot 4937, 6947, 10019; en vandaar dat zij betekent al wat bij hem is, aldus eveneens al wat uit hem is, n. 9133, 10019, 10405; dat de rechterhand de macht van het goede door het ware betekent, n. 9604, 9736, 10061: en dat de rechterhand van Jehovah de Goddelijke macht des Heren betekent, aldus de Almacht, n. 3387, 4592, 4933, 7518, 7673, 8281, 9133, 10019; en uit de betekenis van de sterren, zijnde de erkentissen van het goede en het ware, waarover aanstonds; en uit de betekenis van zeven, zijnde allen, waarover boven, n. 20, 24. Dat de Sterren de erkentissen van het goede en het ware betekenen, aldus de goede en de ware dingen, is vanuit den schijn in de geestelijke wereld; daar immers verschijnt de Heer als Zon, en verschijnen de Engelen uit de verte als Sterren; dat de Engelen aldus verschijnen, is vanwege de opneming van het licht vanuit den Heer als Zon, aldus vanwege de opneming van het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, want dit is het Licht des Hemels; vandaar is het, dat er wordt gezegd bij Daniël: *“De inzichtsvollen zullen blinken zoals de glans des uitspansels, en zij die velen rechtvaardigen, als de Sterren tot in het eeuwige”*, XII: 3; de inzichtsvollen zijn zij die in de ware dingen zijn; en zij die rechtvaardigen zij die in de goede dingen zijn; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 346, 347, 348. Wanneer het bekend is, dat de Zon den Heer betekent ten aanzien van de Goddelijke Liefde, aldus eveneens de Goddelijke Liefde uit den Heer, en dat de Sterren de ware dingen der Kerk en de erkentissen ervan betekenen, zo kan men weten wat daarmee in het Woord wordt aangeduid dat de Zon zal worden verduisterd, en dat de Sterren niet zullen lichten, en eveneens dat zij van den hemel zullen vallen; en bovendien wat

de Sterren elders betekenen in het Woord waar zij genoemd worden, zoals in deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Ik zal het land tot woestheid stellen, opdat Hij deszelfs zondaars verderve: de Sterren der hemelen en de gesternten ervan zullen met haar licht niet lichten; de Zon zal worden verduisterd in haar opgang, en de Maan zal haar licht niet laten blinken”*, XIII: 9, 10; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk, welke er is wanneer er niet langer het goede der liefde en de ware dingen des geloofs zijn; het land dat tot woestheid zal worden gesteld, is de Kerk; dat het Land de Kerk is, zie men boven, n. 29. Bij Ezechiël: *“Ik zal, wanneer Ik u zal hebben uitgeblust, de hemelen bedekken, en Ik zal de Sterren zwart maken; Ik zal de Zon met een wolk bedekken, en de Maan zal haar licht niet laten lichten; alle luchters des lichts [luminaria lucis] zal Ik over u zwart maken, en Ik zal duisternis op het land geven”*, XXXII: 7, 8; de duisternis op het land, zijn de valse dingen in de Kerk. Bij Joël: *“De Zon en de Maan zullen zwart zijn, en de Sterren zullen haar glans intrekken”*, II: 10, 11; Hfdst. III: 15. Bij Mattheus: *“In de voleinding der eeuw, na de verdrukking der dagen, zal de Zon verduisterd worden, de Maan zal haar schijnsel niet geven, en de Sterren zullen van den hemel vallen, en de krachten [virtutes] der hemelen zullen bewogen worden”*, XXIV: 29; Markus XIII: 24. Bij Daniel: *“Van een van de hoornen van den geitebok ging één hoorn van het kleine uit, en groeide zeer naar het zuiden, en naar den opgang, en naar het sierlijke; en hij groeide naar het heir der hemelen, en hij wierp neder van het heir en van de Sterren, en hij vertrad ze; ja zelfs tot den Vorst des heirs verhief hij zich”*, VIII: 9, 10, 11; het heir der hemelen zijn de goede en de ware dingen der Kerk in de samenvatting, n. 3448, 7236, 7988, 8019; in het bijzonder die welke strijden tegen de valse dingen, n. 7277; vandaar wordt Jehovah geheten Jehovah Zebaoth, dat is, der heirscharen, n. 3448, 7988. In de Apocalyps: *“De draak trok met zijn staart het derde deel der Sterren des hemels op de aarde”*, XII: 4; de Sterren ook daar zijn de goede en de ware dingen der Kerk en de erkentnissen ervan; het derde deel is het merendeel; wat echter de Draak is, zal in hetgeen volgt worden gezegd: elders: *“De Sterren des hemels vielen op de aarde”*, Apoc. VI: 13; elders: *“Een ster is uit den hemel op de aarde gevallen”*, Apoc. IX: 1; elders: *“Er viel uit den hemel een grote Ster, brandende als een toorts; zij viel op het derde deel der rivieren, en op de bronnen der wateren”*, Apoc. VIII: 10. Omdat de Sterren de ware en de goede dingen der Kerk betekenen, en de erkentnissen ervan, wordt met het vallen ervan uit den hemel aangeduid, dat die vergaan. Bij David: *“Jehovah telt het getal der Sterren, Hij noemt ze alle met namen”*, Psalm CXLVII: 4; bij denzelfde: *“Looft Jehovah, gij Zon en Maan, looft Hem, alle gij Sterren des lichts”*, Psalm CXLVIII: 3. In het Boek der Richteren: *“De koningen*

zijn gekomen; zij hebben gestreden vanuit den hemel; de Sterren hebben gestreden van haar wegen", v: 19, 20. Aangezien de Engelen in den geestelijken Hemel lichten als Sterren, en aangezien alle ware en goede dingen die bij hen zijn, uit den Heer zijn, wordt derhalve de Heer, evenals Hij Engel wordt genoemd, ook Ster genoemd, zoals bij Mozes: "*Een Ster zal opkomen vanuit Jakob, en een Schepter zal opstaan vanuit Israël*", Num. xxiv: 17: en in de Apocalyps: "*Jezus, de blinkende en morgenlijke Ster*", xxii: 16. Daaruit blijkt, vanwaar het was *dat de wizen vanuit het oosten een Ster zagen, en haar volgden, en dat die stilstond waar Jezus geboren was*, Matth. ii: 1, 2, 9. Uit deze dingen nu kan men weten, wat er wordt aangeduid met de zeven Sterren die waren in de rechterhand van den Zoon des mensen, Die daar de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; men zie boven n. 63.

73. En uit Zijn mond een tweesnijdend scherp slagzwaard uitgaande; dat dit betekent vanuit het Woord de verstrooiing van alle valse dingen, staat vast uit de betekenis van uit den mond uitgaan, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde het Goddelijk Ware, aldus het Woord, want vanuit den mond des Heren gaat dat voort; en uit de betekenis van het slagzwaard of van het zwaard, zijnde het strijdende ware; en omdat door het ware, wanneer het strijdt, de valse dingen worden verstrooid, wordt derhalve ook met het slagzwaard de verstrooiing van de valse dingen aangeduid: dat het slagzwaard tweesnijdend scherp wordt geheten, is omdat het geheel en at verstrooit: dat het slagzwaard of het zwaard betekent het ware strijdende tegen de valse dingen en ze vernietigende, zie men in n. 2799, 6353, 8294. Omdat in hetgeen volgt het slagzwaard ettelijke malen wordt vermeld, zoals in Hfdst. ii: 12, 16; Hfdst. vi: 4, 8; Hfdst. xiii: 10, 14; Hfdst. xix: 15, 21, wordt ervan afgezien om hier enige plaatsen uit het Woord aan te voeren die toelichten en tonen dat het betekent het ware strijdende en de verstrooiing van de valse dingen; het zal in die plaatsen toegelicht en getoond worden.

74. En Zijn aangezicht zoals de Zon schittert in haar macht; dat dit betekent Zijn Goddelijke Liefde, vanuit Welke alle dingen des Hemels zijn, staat vast uit de betekenis van het aangezicht, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde de Goddelijke Liefde, vanuit welke al het goede is, aldus eveneens alle dingen des Hemels, n. 5585, 9306, 9546, 9888; en dat de Heer in het Woord ten aanzien van het Goddelijk Menselijke het Aangezicht van Jehovah wordt geheten, n. 10579. Dat de Heer vanuit de Goddelijke Liefde vanuit den Hemel als een schitterende [*fulgens*, letterlijk flitsend] Zon verschijnt, en dat uit Hem als Zon alle dingen des Hemels ontstaan en blijven bestaan, zie men in het

Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 125, en uit de dingen die daar daarna volgen.

75. Vers 17, 18, 19, 20. *En toen ik Hem zag, viel ik aan Zijn voeten als dood: en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste. En Die Levend ben, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben Levend tot in de eeuwen der eeuwen, amen: en Ik heb de sleutels van de hel en van den dood. Schrijf de dingen die gij gezien hebt, en de dingen die zijn, en de dingen die zullen zijn [na dezen]. Het mysterie der zeven sterren die gij gezien hebt in Mijn rechterhand, en de zeven gouden kandelaren: de zeven sterren zijn de Engelen der zeven Kerken; en de zeven kandelaren die gij gezien hebt, zijn de zeven Kerken.* En toen ik Hem zag, betekent de tegenwoordigheid der Goddelijke Majesteit: viel ik aan Zijn voeten, betekent de aanbidding vanuit de vernedering des harten voor het Goddelijke: als dood, betekent de onmacht van het eigen leven: en Hij legde Zijn rechterhand op mij, betekent het leven uit Hem: zeggende tot mij: Vrees niet, betekent de herstelling: Ik ben de Eerste en de Laatste, betekent Die alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, en zo alle dingen des Hemels: en Die Levend ben, betekent Die uit het eeuwig is: en Ik ben dood geweest, betekent dat Hij verworpen is: en zie, Ik ben Levend tot in de eeuwen der eeuwen, betekent, uit Hem het eeuwig leven: amen, betekent de Goddelijke bevestiging: en Ik heb de sleutels van de hel en van den dood, betekent dat Hij heeft de macht van te zaligen: schrijf de dingen die gij gezien hebt, en de dingen die zijn, en de dingen die zullen geschieden na dezen, betekent dat alle dingen voor het nageslacht mogen zijn, omdat zij Goddelijk zijn: het mysterie der zeven sterren die gij gezien hebt in Mijn rechterhand, betekent de onthulling aangaande de goede en de ware dingen, welke alle uit Hem zijn: en de zeven gouden kandelaren, betekent en aangaande die in den nieuwen Hemel en op de nieuwe Aarde: de zeven sterren zijn de Engelen der zeven Kerken, betekent hen die de goede en de ware dingen uit den Heer opnemen: en de zeven kandelaren die gij gezien hebt, zijn de zeven Kerken, betekent dat die allen in den nieuwen Hemel en in de nieuwe Kerk zijn.

76. En toen ik Hem zag; dat dit de tegenwoordigheid der Goddelijke Majesteit betekent, staat vast uit de dingen die voorafgaan aangaande den Zoon des mensen, welke alle der Goddelijke Majesteit zijn, zoals blijkt uit de ontvouwing ervan in den inwendigen zin, zoals dat Hij bekleed was met een talaar, en omgord aan de borsten met een gouden gordel, waarmede wordt aangeduid dat het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede uit Hem voortgaat; dat Zijn hoofd en de haren blank waren als blanke wol, als sneeuw,

waarmede het Goddelijke in eersten en laatsten wordt aangeduid; dat Zijn voeten aan blinkend koper gelijk waren, als in den oven geblaakt, waarmede wordt aangeduid dat Zijn Menselijke ook in laatsten vol was van de Goddelijke Liefde; dat Zijn stem was als een stem van vele wateren, waarmede wordt aangeduid dat al het Goddelijk Ware uit Hem is; dat Hij in Zijn rechterhand zeven sterren had, waarmede wordt aangeduid dat daarvandaan alle goede en ware dingen des Hemels en der Kerk zijn; dat uit Zijn mond een tweesnijdend scherp slagzwaard uitging, waarmede wordt aangeduid dat door Hem alle valse dingen worden verstrooid; dat Zijn aangezicht zoals de Zon schitterde in haar macht, waarmede wordt aangeduid dat uit Zijn Goddelijke Liefde alle dingen des Hemels waren: dat deze dingen Goddelijk zijn, en dat zij vol van de Goddelijke Majesteit werden gezien, is duidelijk. Dat zien hier de tegenwoordigheid, nu de binnenste, van die dingen betekent, kan hieruit vaststaan, dat ook eerder is gezegd dat hij die *zag*, Vers 12, volgens welk gezicht ook die dingen beschreven zijn; en dat nu wederom wordt gezegd *ik zag Hem*, en hij tengevolge van het gezicht aan Zijn voeten als dood viel; vandaar is het dat met *zien* hier de tegenwoordigheid der Goddelijke Majesteit wordt aangeduid: deze tegenwoordigheid is aan Johannes geschied toen hij Zijn aangezicht zag zoals de Zon in haar macht; vandaar immers werd hij verlicht en vervuld met verbijstering voor het Goddelijke, want uit den Heer als Zon is alle Goddelijke Licht, en het Goddelijke Licht gaat over in de innerlijke dingen; daarvandaan is zulk een tegenwoordigheid en zulk een vervulling, zoals kan vaststaan uit de dingen die getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL aangaande den Heer als Zon, n. 116 tot 125; aangaande het Licht en de Warmte in den Hemel daarvandaan, n. 126 tot 140, en aangaande de toekering tot Hem, n. 17, 123, 144, 145, 151, 255, 272, 510, 548, 651. Verder moet men weten, dat de mens tweërlei gezicht heeft, het ene vanuit het denkende geloof [*fides cogitativa*], het andere vanuit de liefde; als hij slechts het gezicht heeft vanuit het denkende geloof, dan is het gezicht zonder de verbijstering voor de Goddelijke Majesteit van Hem; wanneer hij echter het gezicht heeft vanuit de liefde, dat is het met de verbijstering voor de Goddelijke Majesteit; de oorzaak hiervan is deze, dat hij dan tot Hem gekeerd is; de liefde immers keert zich toe, niet echter het denkende geloof zonder de liefde, zoals kan vaststaan uit de nu boven aangehaalde plaatsen aangaande de toekering, uit het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL; dat het zo is, is overbekend in de Geestelijke Wereld: daaruit blijkt, dat met “ik zag Hem”, ten tweeden male, de tegenwoordigheid der Goddelijke Majesteit wordt aangeduid.

77. Viel ik aan Zijn voeten; dat dit betekent de aanbidding vanuit de vernedering des harten voor het Goddelijke, staat vast uit de betekenis van aan de voeten vallen, zijnde de aanbidding vanuit de vernedering; dat het is de vernedering des harten, is omdat de vernedering die vanuit het hart komt voor het Goddelijke, dat voorovervallen voortbrengt; alle aandoeningen, welke dan ook, hebben overeenstemmende gebaren in het lichaam; in deze wordt het lichaam ge voerd en verglijdt het zoals vanuit zich, als men innerlijk in de aandoening is; de vernedering voor een mens brengt een inkromming [*incurvatio*] voort volgens de achting, maar voor het Goddelijke een totale inkromming, vooral wanneer de mens denkt dat het Goddelijke alles is ten aanzien van de macht en de wijsheid, en de mens niets naar verhouding, of dat uit het Goddelijke al het goede is, en uit hem niets dan het boze; wanneer de mens in deze erkenning is vanuit het hart, dan komt hij als het ware buiten zich, en vandaar valt hij op het aangezicht; en wanneer de mens zo buiten zich is, is hij ook verwijderd van het eigene, hetwelk in zich louter boos is; wanneer dit verwijderd is, vervult het Goddelijke hem, en richt hem op; niet dat het Goddelijke zulk een vernedering voor Zich wil, maar omdat dan het boze wordt verwijderd; en voor zoveel als het boze wordt verwijderd bij den mens, voor zoveel vloeit het Goddelijke in; het boze immers staat alleen in den weg; een voorbeeld van zulk een vernedering zie men in het Werkje OVER DE AARDBOLLEN IN HET HEELAL, n. 91. De staat des mensen wanneer de Goddelijke tegenwoordigheid het eigene bij den mens verwijderd, en hem daarna vervult, wordt in dit Vers aldus beschreven: *“Toen ik Hem zag, viel ik aan Zijn voe ten als dood; en Hij legde de rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet”*. Deze staat wordt uitvoeriger beschreven bij Daniël: *“Ik hief mijn ogen op, en zag, zie, een Man met linnen bekleed, Wiens aangezicht was zoals de aanblik van den bliksem, en Zijn ogen zoals fakkelen vuurs, Zijn voeten zoals de glans van gepolijst brons; ik zag, ik alleen, het gezicht; de mannen echter die met mij waren, zagen het niet, maar een grote vrees viel op hen, en zij vluchtten: ook in mij bleven geen krachten over, en ik viel in een diepen slaap, en mijn aangezichten waren op de aarde; maar zie, een hand raakte mij aan, en hief mij op de knieën, en op de palmen miner handen; en Hij zeide: Vrees niet”*, x: 5 tot 12. Deze staat wordt ook beschreven bij Ezechiël, toen hij de Cherubim zag, waarmede de Heer ten aanzien van de Voorzienigheid wordt aangeduid: *“Toen ik de heerlijkheid van Jehovah zag, viel ik op mijn aangezichten; en ik hoorde een stem sprekende, welke zeide: Zoon des mensen, sta op uw voeten, opdat Ik tot u spreek: en in mij kwam de geest toen Hij tot mij sprak, en Hij stelde mij op mijn voeten, en ik hoorde Hem tot mij spreken”*, I: 28; Hfdst. II: 1, 2;

Hfdst. III: 24. En eveneens eender, toen Jezus van gedaante was veranderd voor Petrus, Jacobus, en Johannes, waarover aldus bij Mattheus: *“Terwijl Petrus nog sprak, zie, een lichtende wolk heeft hen omschaduwde, en zie, een stem uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn beminde Zoon, in Wien Ik rust vind, hoort Hem: en toen de discipelen deze dingen hoorden, vielen zij op hun aangezicht, en zij vreesden zeer; toen, toetredende, raakte Jezus hen aan, en Hij zeide: Staat op, vreest niet; en de ogen opheffende, zagen zij niemand dan Jezus alleen”*, xviii: 5, 6, 7, 8. Uit deze dingen blijkt, hoedanig de tegenwoordigheid van het Goddelijk Menselijke des Heren is bij den mens die in de vernedering des harten is, namelijk dat hij op het aangezicht valt, en door de aanraking van Zijn hand op de voeten wordt opgericht. Dat het de tegenwoordigheid des Heren ten aanzien van het Goddelijk Menselijke was, kan vaststaan, want voor Johannes verscheen aldus de Zoon des mensen, Die in het midden van de kandelaren was; dat de Zoon des mensen de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke is, zie men boven in n. 63: eender voor de discipelen, toen de Heer van gedaante was veranderd; weswege er ook wordt gezegd, dat zij, de ogen opheffende, niemand zagen dan Jezus alleen. Dat het ook de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke is geweest, Die door Daniël en Ezechiël werd gezien, kan vaststaan uit de woorden van den Heer Zelf: *“dat zij noch de stem des Vaders ooit hebben gehoord, noch Zijn gedaante gezien”*, Joh. v: 37; Hfdst. I: 18. Dat zij ook den Heer hebben aangebeden toen Hij in de wereld was, door voorover te vallen op het aangezicht aan Zijn voeten, zie men bij Mattheus, Hfdst. xxviii: 9; bij Markus, Hfdst. vii: 25, 26; bij Lukas, Hfdst. viii: 41; Hfdst. xvii: 15, 16, 18; en bij Johannes, Hfdst. xi: 32.

78. Als dood; dat dit de onmacht van het eigen leven betekent, staat vast uit de betekenis van als dood, wanneer er wordt gehandeld over de Goddelijke tegenwoordigheid bij den mens, zijnde de onmacht van het eigen leven; het eigen leven immers van den mens is het waarin hij geboren wordt, hetwelk in zich niet dan het boze is; het is immers geheel en al omgedraaid, want het beschouwt zich alleen en de wereld, en vandaar keert het zich achterwaarts van God en van den Heer af; het leven dat den mens niet eigen is, is dat in hetwelk hij wordt voortgeleid wanneer hij door den Heer wordt wederverwekt; en wanneer hij in dit komt, beschouwt hij God en den Hemel in de eerste plaats, en zich en de wereld in de tweede; dit leven vloeit in bij den mens wanneer de Heer tegenwoordig is; daaruit blijkt dater voorzoveel als dit invloeit, een omkering van het leven geschiedt; wanneer deze omkering plotseling geschiedt, zo maakt zij dat het den mens toeschijnt alsof hij dood was; vandaar is het dat met als dood hier de onmacht van het eigen leven

wordt aangeduid. Maar die beide staten des levens kunnen niet bevattelijk worden beschreven; zij zijn ook andere bij een mens, en andere bij een geest en zij verschillen geheel en al bij de bozen en bij de goeden: de mens kan bij de tegenwoordigheid van het Goddelijke niet met het lichaam leven, en zij die leven worden omstuwd door een engellijke kolom, welke den Goddelijken invloed matigt; want het lichaam van ieder mens is niet ontvankelijk voor het Goddelijke, weswege dat sterft en verworpen wordt: dat de mens bij de tegenwoordigheid van het Goddelijke niet met het lichaam kan leven, kan vaststaan uit des Heren woorden tot Mozes: *“Gij kunt Mijn aangezichten niet zien, omdat de mens Mij niet zal zien en leven”*, Exod. xxxiii: 20; weswege Mozes, omdat hij wilde zien, in de opening van een rots werd gesteld, en werd bedekt totdat de Heer was voorbijgegaan: het was ook den ouden bekend dat de mens niet God kan zien en leven, zoals vaststaat uit het Boek der Richteren: *“Manoach zeide tot de echtgenote: Al stervende zullen wij sterven, omdat wij God hebben gezien”*, xiii: 22; en dit werd eveneens betuigd bij de zonen Israëls, toen de Heer werd gezien van den berg Sinai af, waarover aldus bij Mozes: *“Zijt bereid op den derden dag, omdat op den derden dag Jehovah zal nederdalen in de ogen van al het volk op den berg Sinai; en het volk zal omheinen rondom, al zeggende: Wacht u van op den berg te klimmen en aan het uiteinde ervan te raken; al wie den berg zal hebben aangeraakt, al stervende zal hij sterven”*; en omdat de vrees hen beving, zeiden zij tot Mozes: *“Spreek gij met ons, en wij zullen horen; niet echter spreke God met ons, opdat wij misschien niet sterven”*, Exod. xix: 11, 12; Hfdst. xx: 16: dat met den berg Sinai de Hemel waar de Heer is, wordt aangeduid, en dat met aanraken wordt aangeduid vergemeenschappen, overdragen, en opnemen, en dat het vandaar is dat het verboden was aan het uiteinde van dien berg te raken, zie men in de Ontvouwing over dat Hoofdstuk in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN. Dat Jehovah door verscheidenen is gezien, over wie in het Woord wordt gehandeld, was omdat zij toen omringd waren door een kolom van geesten, en zo bewaard, zoals boven is gezegd; aldus eveneens is de Heer enige malen door mij gezien. Anders echter is de staat der geesten bij de Goddelijke tegenwoordigheid dan de staat der mensen; de geesten kunnen niet sterven; weswege zij, indien zij boos zijn, bij de Goddelijke tegenwoordigheid den geestelijken dood sterven, en hoedanig deze is, zal straks worden gezegd; zij echter die goed zijn, worden tot gezelschappen gevoerd waar de sfeer der Goddelijke tegenwoordigheid getemperd is en aangepast aan de opneming: vandaar is het, dat er drie Hemelen zijn, en in iederen Hemel verscheidene gezelschappen, en dat zij die in de hogere Hemelen zijn, den Heer dichter

nabij zijn, en zij die in de lagere Hemelen zijn, verder van Hem verwijderd zijn; over welke dingen men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 20 tot 28, 29 tot 40, 41 tot 50, 206 tot 209. Wat de geestelijke dood is dien de boze geesten sterven bij de Goddelijke tegenwoordigheid, zal in het kort worden gezegd; de geestelijke dood is de afkering en de verwijdering van den Heer weg; wanneer echter de boze geesten die nog niet verwoest zijn, dat is, bepaald tot hun regerende liefde, enig engellijk gezelschap binnentreden, dan worden zij, omdat het Goddelijke des Heren daar is, afgrijselijk gemarteld, en keren zij zich niet slechts af, maar werpen zich ook neder in de diepe plaatsen, waar geen licht des Hemels binnentreedt, sommigen in duistere rotsspelonken, in één woord, in de hellen, over welke zaak men de dingen zie die getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 54, 400, 410, 510, 525, 527. Het is deze afkering en verwijdering van den Heer weg, die de geestelijke dood wordt genoemd; het geestelijke des Hemels is ook dood bij hen.

79. En Hij legde Zijn rechterhand op mij; dat dit het leven uit Hem betekent, staat vast uit de betekenis van de rechterhand, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde het leven uit Hem, waarover boven n. 72; dat dit het leven uit Hem betekent, is omdat het onmiddellijk volgt na dit *dat hij aan Zijn voeten als dood viel*; en bovendien wordt met aanraken met de hand aangeduid vergemeenschappen en overdragen op een ander dat wat bij iemand is, en eveneens opnemen van den ander; en vergemeenschappen en overdragen op een ander dat wat bij iemand is, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zoals hier, is het leven vergemeenschappen en overdragen zodanig als degenen hebben die in verlichting zijn, en zulke dingen die in den Hemel zijn, zien en horen; hetgeen ook met Johannes is geschied, want deze was in zulk een verlichting, toen hij de dingen zag en hoorde die in de Apocalyps beschreven zijn. Dat met de hand aanraken is vergemeenschappen en op den ander overdragen, is omdat in de handen is overgedragen de gehele macht van den mens vanuit het lichaam; en daarom doen de armen en de handen dat wat het gemoed wil dat het lichaam doe; vandaar is het, dat met de armen en de handen in het Woord de macht wordt aangeduid; men zie n. 878, 3091, 4931 tot 4937, 6947, 7673, 10019; maar deze macht is de natuurlijke macht, en de vergemeenschapping door haar is de uitstrekking van de krachten des lichaams; de geestelijke kracht echter is het goede van den ander willen en, voor zoveel het kan, op den ander willen overdragen dat wat bij hemzelf is; het is deze macht welke met de hand in den geestelijken zin wordt aangeduid, en de vergemeenschapping en de overdracht met aanraken

met de hand. Uit deze dingen kan vaststaan, wat daarmede wordt aangeduid dat de Heer, Die daar de Zoon des mensen wordt genoemd, Zijn rechterhand legde op Johannes toen hij als dood nederlag, namelijk dat Hij aan hem het leven uit Zich vergemeenschapte en overdroeg, waarover boven. Iets eenders wordt met aanraken en met de hand aanraken in verscheidene plaatsen in het Woord aangeduid, zoals in deze volgende ; bij Daniël: *“De Heer, Die hem daar verscheen als de Man met linnen bekleed, Wiens aanblik was zoals de aanblik van den bliksem, en de ogen zoals fakkelen van vuur, en de voeten zoals de glans van gepolijst brons, Raakte hem aan, en herstelde hem op zijn standplaats, en hief hem op zijn knieën; en Hij Raakte zijn lippen aan, en Hij opende zijn mond; en Hij voer voort hem aan te Raken, en Hij versterkte hem”*, x: 4 tot het einde. Bij Jeremia: *“Jehovah zond Zijn hand uit, en Hij Raakte mijn mond aan, en Hij zeide: Ik geef Mijn woorden in uw mond”*, i: 9. Bij Mattheus: *“Jezus, de hand tot den melaatse uitstreckende, Raakte hem aan, zeggende: Ik wil, wees gereinigd; en terstond was zijn melaatsheid gereinigd”*, viii: 3. Bij denzelfde: *“Jezus zag de schoonmoeder van Petrus door koorts bevangen, en Hij Raakte haar hand aan, en de koorts verliet haar”*, viii: 14, 15. Bij denzelfde: *“Jezus Raakte de ogen der twee blinden aan, en hun ogen werden geopend”*, ix: 29, 30. Bij denzelfde: *“Nog was Petrus sprekende, zie, een lichtende wolk overschaduwde de discipelen, en zie, een stem vanuit de wolk, zeggende: Deze is Mijn beminde Zoon, in Wien Ik rust vind, hoort Hem; en toen de discipelen deze dingen hadden gehoord, vielen zij op hun aangezicht, en vreesden zij zeer; toen, toetredende, Raakte Jezus hen aan, en Hij zeide: Staat op, vrees niet”*, xvii: 5, 6, 7, 8. Bij Lukas: *“Jezus trad toe, en Hij Raakte de baar van den overledene aan, en Hij zeide: Jongeling, Ik zeg Sta op. Toen zat hij die dood was, op, en ving aan te spreken”*, vii: 14, 15. Bij denzelfde: *“Jezus Raakte het oor van den dienstknecht* aan, en Hij genas hem”*, xxii: 51. Bij Markus: *“Zij brachten tot Jezus de kleine kinderen opdat Hij hen zou Aanraken; en Hij nam ze in de armen, Hij legde de handen op hen, en Hij zegende hen”*, x: 13, 16. Bij denzelfde: *“Zij brachten de kwalijk gestelden tot Jezus, opdat zij ten minste de franje van Zijn bekleedsel zouden Aanraken, en zovelen als er Aanraakten, werden gezond”*, vi: 56; Matth. xiv: 36. Bij Lukas: *“Een vrouw, lijdende aan den vloed des bloeds, Raakte de franje van het bekleedsel van Jezus aan, en terstond selpte de vloed des bloeds. Jezus zeide: Wie is het die Mij heeft Aangeraakt; iemand heeft Mij Aangeraakt; Ik heb bekend dat kracht van Mij is uitgegaan”*, viii: 43, 44, 45, 46. Omdat met Aanraken en de handen opleggen wordt aangeduid vergemeenschappen en overdragen op een ander wat bij iemand is, was het derhalve van de oude tijden aan aanvaard in de Kerken om de handen te

leggen op hoofd van hen die worden ingewijd en gezegend, zoals het ook aan Moscheh werd bevolen om te doen aan Jozua, Num. xxvii: 18 tot 23; Deut. xxxiv: 9. Aangezien alle dingen uitbeeldend en aanduidend waren voor de geestelijke dingen bij de zonen Israëls, was het derhalve ook de Aanraking; en daarom werden degenen geheiligd die het heilige hadden aangeraakt, en werden degenen bezoedeld die het onreine hadden aangeraakt; de Aanraking immers betekende de vergemeenscapping en de overdracht op een ander, en de opneming door den ander, zoals kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Mozes: *“Een elk die zal hebben Aangeraakt de Tent der samenkomst en de Ark der getuigenis, en de Tafel en alle Vaten ervan, en den Kandelaar en de Vaten ervan, en het Altaar van het reukwerk, en het Altaar van het brandoffer en alle Vaten ervan, en het Wasvat en het voetstuk ervan, zal geheiligd worden”*, Exod. xxx: 26 tot 29. *“Al wat zal hebben Aangeraakt het Altaar, zal heilig zijn”*, Exod. xxix: 37. *“Al wat zal hebben Aangeraakt de rest van het Spijsoffer, en de rest van het Vlees van de slachtoffers, zal geheiligd worden”*, Levit. vi: 18, 27. *“Een elk die een dode Aanraakt, en zich niet zal hebben ontzondigd, bezoedelt het Habitakel van Jehovah; derhalve zal deze ziel afgesneden worden van Israël. Een elk die zal hebben Aangeraakt op de oppervlakte des velds een doorboorde met het zwaard, of het been eens mensen, of een graf, zal zeven dagen onrein zijn. Hij die de wateren der afzondering Aanraakt, is onrein tot aan den avond. Al wat de onreine zal hebben Aangeraakt, zal onrein worden; en de ziel die het zal hebben Aangeraakt, is onrein tot aan den avond”*, Num. xix: ii, i3, i6, 2i, 22. *“Wie onreine beesten Aanraakt, en onreine kruipende dieren, zal onrein zijn. Alles waarop zij zullen vallen, zal onrein zijn, hetzij een vat van hout, een kleed, water, een aarden vat, voedsel, drank, een oven, ([niet echter] een bron, een put, een receptakel der wateren), zij zullen onrein zijn”*, Levit. xi: 3i tot 36; behalve elders, zoals in Levit. v: 2, 3; Hfdst. vii: 2i; Hfdst. xi: 37, 38; Hfdst. xv: i tot het einde; Hfdst. xxii: 4; Num. xvi: 26; Jes. lii: ii, Klaagl. iv: 14, 15; Hoschea iv: 2, 3; Haggai ii: 12, i3, 14.

8o. Zeggende tot mij: Vrees niet; dat dit de herstelling betekent, staat vast uit de reeks der dingen in den inwendigen zin; Johannes lag immers als dood ter neder, en de Heer, gezien als de Zoon des mensen, legde Zijn rechterhand op hem, en Hij zeide tot hem: Vrees niet; dat hij als dood ter neder lag, betekende de onmacht van het eigen leven; dat de Heer de rechterhand op hem legde, betekende het leven uit Hem; vandaar betekende dat Hij tot hem zeide: Vrees niet, de herstelling; allen immers die plotseling van het eigen leven tot een zeker geestelijk leven komen, vrezen eerst, maar zij worden door den Heer hersteld; de herstelling [*recreatio*] gewordt hun daardoor dat

de Goddelijke tegenwoordigheid en de vrees voor haar, wordt aangepast aan de opneming. Bij allen in het heelal weliswaar is de Heer tegenwoordig, maar meer van nabij en verder af volgens de opneming van het goede door de ware dingen bij hen uit Hem; het goede immers is het waarin de Heer tegenwoordig is bij den Engel, den geest, en den mens; vandaar is er zoveel en zodanige tegenwoordigheid van den Heer als het hoevele en het hoedanige van het goede uit Hem bij hen is; indien de tegenwoordigheid dit te boven gaat, ontstaat angst en beving, maar de herstelling geschiedt door de aanpassing aan de opneming, zoals eveneens kan vaststaan uit de dingen die vlak boven in n. 78 gezegd en getoond zijn; het is deze herstelling welke wordt aangeduid met *vrees niet*; ook elders waar door den Heer of een Engel des Heren, gezien zijnde, werd gezegd *vrees niet*; zoals in Daniël Hfdst. x: 12, 19; Lukas I: 12, 13; Hfdst. II: 8, 9, 10; Matth. xxviii: 5, 9, 10. De herstelling die geschiedt door aanpassing aan de opneming, verschijnt in de geestelijke wereld, wanneer zij zich zichtbaar vertoont, zoals een wolk; met zulk een wolk worden daar alle Gezelschappen oversluierd, een dichtere en dunnere volgens de opneming: dat ook de Engelen met een dunnere overeenstemmende wolk worden oversluierd opdat zij niet door een naderen Goddelijken invloed des Heren worden beschadigd, zie men in n. 6849. Wat de wolk in de geestelijke wereld is, en vandaar in den geestelijken zin, zie men boven in n. 36.

81. Ik ben de Eerste en de Laatste; dat dit betekent Die alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, en zo alle dingen des Hemels, staat vast uit de dingen die boven in n. 41 zijn ontvouwd.

82. En Die Levende ben; dat dit betekent Die uit het eeuwige is, staat hieruit vast dat Hij de enig Levende is Die uit het eeuwige is, en dat de overigen, die niet uit het eeuwige zijn, uit Hem geschapen zijn, en zo de opnemenden van het leven uit Hem geworden zijn; en daarom heeft Alleen Hij Die uit het eeuwige is, het leven in Zich, en niemand behalve Hij. Dat de Heer zowel ten aanzien van het Goddelijke als ten aanzien van het Menselijke het leven heeft in Zich, staat vast bij Johannes: *“In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; in Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen; en het Woord is Vlees geworden, en heeft in ons gewoond”*, I: 1, 4, 14. Dat het de Heer is, Die onder het Woord wordt verstaan, is duidelijk, want er wordt gezegd: Het Woord is Vlees geworden, en heeft in ons gewoond. Bij denzelfde: *“Gelijkerwijs de Vader het leven heeft in Zichzelf, aldus heeft Hij den Zoon gegeven het leven in Zichzelf te hebben”*, v: 26. Bij denzelfde: *“Jezus zeide: Ik ben de opstanding en het leven”*, xi: 25. En bij denzelfde: *“Jezus zeide: Ik ben de weg, de waarheid, en het leven”*, xiv: 6. Men

gelooft in de wereld dat de mens het leven aan zich heeft ingeënt, en zo dat het niet aanhoudend invloeit uit Hem Die Alleen het leven in Zichzelf heeft, en Die zo Alleen het Leven is; maar dat dit geloof het geloof van het valse is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 9.

83. En Ik ben dood geweest; dat dit betekent dat Hij verworpen is, kan hieruit vaststaan dat de Heer dood wordt geheten wanneer er niet langer het geloof in en de liefde tot Hem is; de Heer immers leeft bij hen die in de liefde tot en het geloof in Hem zijn, maar Hij leeft niet bij hen die niet in de liefde en het geloof zijn; bij dezen wordt de Heer dood geheten omdat Hij verworpen is. Dit wordt in den inwendigen zin hier verstaan onder Ik ben dood geweest; doch in den zin der letter dat Hij gekruisigd is: iets eenders wordt ook in den inwendigen zin daarmee aangeduid dat de Heer gekruisigd is, namelijk dat Hij verworpen en zo behandeld is door de Joden; de Heer immers was, toen Hij in de wereld was, het Goddelijk Ware zelf; en omdat het Goddelijk Ware door de Joden geheel en al verworpen is, heeft derhalve eveneens de Heer, Die dat was, Zich laten kruisigen; zulke dingen worden met alle dingen aangeduid die bij de Evangelisten worden vermeld over het Lijden des Heren; de afzonderlijke dingen, tot de meest afzonderlijke toe, sluiten dit in; weswege de Heer Zich, waar Hij over Zijn Lijden spreekt, de Zoon des mensen noemt, dat is, het Goddelijk Ware; men zie boven n. 63; dat het Goddelijk Ware door de Joden verworpen is, is bekend; want zij hebben niet wat ook erkend dat door Hem gezegd is, en zelfs niet dat Hijzelf de Zoon Gods was; uit deze dingen kan men weten hoe ook de dingen moeten worden verstaan die de Heer over de verwerping van Hem door genen heeft gesproken tot de discipelen; zoals bij Lukas: *“De Zoon des mensen moet vele dingen lijden en verstoten worden door de ouderen en de oversten der priesteren en de schriftgeleerden”*, IX: 22. Bij denzelfde: *“De Zoon des mensen moet vele dingen lijden en verstoten worden door dit geslacht”*, XVII: 25. Bij Markus: *“Het is geschreven van den Zoon des mensen, dat Hij vele dingen zal lijden en voor niets zal worden geacht”*, IX: 12. Bij Lukas: *“Jezus, de twaalfen genomen hebbende, zeide tot hen: Zie, wij gaan op naar Jeruzalem, en alle dingen zullen worden volbracht die voorspeld zijn door de Profeten over den Zoon des mensen, dat Hij aan de natiën zal worden overgeleverd, en bespot, en met smaadheden aangedaan, en bespogen; en nadat zij Hem zullen hebben gegeseld, zullen zij Hem doden, maar ten derden dage zal Hy wederopstaan”*, XVIII: 31, 32, 33; deze afzonderlijke dingen duiden aan, hoe zij het Goddelijk Ware, hetwelk vanuit het Woord was, hebben behandeld. Jeruzalem daar is de Joodse Kerk; overgeleverd worden aan de natiën, bespot, met smaadheden aangedaan, bespogen, gegeseld, gedood worden, zijn de

schandelijke wijzen waarop zij het Goddelijk Ware hebben behandeld; en omdat de Heer het Goddelijk Ware zelf was, omdat Hij het Woord was, Joh. 1: 14, en het voorspeld is bij de Profeten dat dit aan het einde der Kerk aldus zou worden bejegend, wordt er derhalve gezegd: Opdat alle dingen worden volbracht die door de Profeten zijn voorspeld over den Zoon des mensen: eender elders bij denzelfde: *“Dit zijn de dingen die Ik tot u gesproken heb, toen Ik nog met u was, dat alle dingen moeten worden vervuld die geschreven zijn in de Wet van Mozes, en in de Profeten, en in de Psalmen, aangaande Mij”*, xxiv: 44. Dat alle dingen waren volbracht, toen Jezus gekruisigd was, zeide Hijzelf toen Hij op het kruis was: *“Toen Jezus wist dat alle dingen volbracht waren opdat de Schrift zou worden vervuld, zeide Hij: Mij dorst”*, Joh. xix: 28; dat Hij toen heeft gezegd: Mij dorst, kwam omdat Hij naar de nieuwe Kerk verlangde die Hem erkennen zou; dat dorsten in den geestelijken zin verlangen betekent, en dat het wordt gezegd aangaande de ware dingen der Kerk, zie men in n. 4958, 4976, 8568. Deze dingen eveneens zijn het, die door Daniël voorspeld zijn aangaande de verwoesting en de verlating: *“Na twee en zestig weken zal de Messias worden afgesneden, maar niet voor Hemzelf; daarop zal het volk van den Vorst die komen zal, de Stad en het Heiligdom verderven, aldus dat deszelfs einde zal zijn met overstroming: tenslotte over den vogel der gruwelen de verlating, en tot aan de voleinding en de beslissing zal zij druipen op de verwoesting”*, ix: 26, 27; de verlating en de verwoesting betekenen de verstoting en de verwerping van het Goddelijk Ware bij hen die van de Kerk zijn; men zie n. 5360, 5376. Dat het Goddelijk Ware, hetwelk het Woord is, aldus door de Joden verstoten is, wordt ook onder deze dingen bij Mattheus verstaan: *“Ik zeg u, dat Elias reeds gekomen is, dien zij niet hebben erkend, maar zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben; aldus zal het geschieden dat de Zoon des mensen zal lijden van hen”*, xvii: 12; met Elias wordt het Woord aangeduid; men zie de Voorrede tot Hoofdstuk xviii van Genesis, en n. 2762, 5247; en eveneens met Johannes den Doper; en daarom werd deze Elias geheten, n. 7643, 9372; daaruit blijkt wat daarmede wordt aangeduid, dat Elias gekomen is, en dat zij hem hebben gedaan al wat zij gewild hebben, en dat het zal geschieden dat de Zoon des mensen van hen zal lijden; hoe de Joden het Woord hebben ontvouwd en zo dat hebben verworpen, blijkt uit zeer vele plaatsen bij de Evangelisten, waar de Heer dit openbaart. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat met Ik ben dood geweest, wordt aangeduid dat Hij verworpen is. Dat ook de Heer door het Lijden des kruises Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat is, Dit Goddelijk heeft gemaakt, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 294, 295, 302, 305.

84. En zie, Ik ben Levend tot in de eeuwen der eeuwen; dat dit betekent, uit Hem het eeuwige leven, staat vast uit de betekenis van levend zijn, zijnde zijn uit het eeuwige, en in Hem Alleen het leven uit Zich Zelf, waarover boven n. 82, hier echter zijnde het leven in de anderen, en het leven van Hemzelf in de anderen is het eeuwige leven; want er wordt vlak tevoren gezegd dat Hij dood is geweest, waarmede wordt aangeduid dat Hij verworpen is geweest, omdat Hij niet is opgenomen met het geloof en de liefde; en daarom wordt hier met levend zijn aangeduid, dat Hij wordt opgenomen door hen die in het leven van Hemzelf zijn, welk leven is in het geloof en de liefde bij den mens, en dat leven is het eeuwige leven: dat met tot in de eeuwen der eeuwen wordt aangeduid tot in het eeuwige, is zonder ontvouwing duidelijk. Dat het leven des Heren is het leven des geloofs in en der liefde tot Hem, en dat dit leven het eeuwige leven is, staat uit verscheidene plaatsen in het Woord vast, zoals uit de volgende; bij Johannes: *“Zoals Mozes de slang in de woestijn heeft verhoogd, aldus moet de Zoon des mensen worden verhoogd, opdat een elk die in Hem gelooft, niet verga, maar het eeuwige leven hebbe. Wie in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; wie echter niet gelooft in den Zoon, zal het leven niet zien”*, III: 14, 15, 16, 36. Bij denzelfde: *“Het water dat Ik zal geven, zal in hem worden een bron des waters springende tot in het eeuwige leven”*, IV: 10, 11, 14; het water is het ware des geloofs; men zie boven n. 71. Bij denzelfde: *“Een elk die den Zoon ziet en in Hem gelooft, heeft het eeuwige leven; de woorden die Ik spreek, zijn geest en zijn leven”*, VI: 40, 63; de woorden die de Heer spreekt, zijn ook de ware dingen des geloofs. Bij denzelfde: *“Ik ben de opstanding en het leven; die in Mij gelooft, ook al sterft hij, zal leven”*, XI: 25, 26. Bij denzelfde: *“Werkt de spijs die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des mensen geeft”*, VI: 27; de spijs die de Heer geeft, is ook het ware en het goede des geloofs, omdat de geestelijke spijs wordt verstaan, n. 3114, 4459, 4792, 5147, 5293, 5340, 5342, 5410, 5426, 8562, 9003. Gezegd is dat het leven des Heren is in het geloof in en de liefde tot Hem bij den mens; de oorzaak hiervan is deze, dat het al des geloofs en der liefde uit Hem is, en dat wat uit Hem is, is ook Hijzelf; het is immers Zijn Goddelijke voortgaande, hetwelk de Geest der waarheid en de Heilige Geest wordt genoemd: en omdat het Goddelijke daarin is, en het Hijzelf is, wordt er derhalve gezegd, dat zij in den Heer zullen blijven, waaronder wordt verstaan in het geloof en de liefde in Hem uit Hem; zoals bij Johannes: *“Jezus zeide: Blijft in Mij, en Ik in u: indien gij in Mij gebleven zult zijn, en Mijn woorden in u gebleven zullen zijn, al wat gij gewild zult hebben, zult gij vragen, en het zal u geschieden: blijft in Mijn liefde; indien gij Mijn woorden bewaard zult hebben, zo zult gij in Mijn liefde blijven: die in Mij blijft,*

en Ik in hem, deze draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook doen kunt", xv: 4 tot 10. Uit deze dingen kan men weten, wat er wordt verstaan onder deze dingen bij Johannes: "*Gij ziet Mij; omdat Ik leef, zult ook gij leven*", xiv: 19; dat den Heer zien is in Hem geloven, zie men boven in n. 14, 25, 37; en dat geloof hebben of geloven in den Heer is in de liefde en de naastenliefde zijn, in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39, en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 108 tot 122.

85. Amen; dat dit de Goddelijke bevestiging betekent, zie men boven in n. 34.

86. En Ik heb de sleutels van de hel en van den dood; dat dit betekent dat Hij heeft de macht van te zaligen, staat vast uit de betekenis van de sleutels, zijnde de macht van te openen en te sluiten, waarover n. 9410; en uit de betekenis van de hel, zijnde de boze dingen, aangezien alle boze dingen vanuit de hel zijn, en der hel zijn; en uit de betekenis van den dood, zijnde de verdoemenis, welke ook de geestelijke dood wordt genoemd, waarover n. 5407, 6119, 9008; dat de sleutels van de hel en van den dood hebben, ook is de macht van te zaligen, is omdat de Heer Alleen de hellen bij den mens verwijderd, en daardoor de verdoemenis; en wanneer die verwijderd zijn, wordt dan de mens gezaligd, want in de plaats van deze vloeit de Hemel en het eeuwige leven in; want de Heer is bestendig tegenwoordig bij den mens, en Hij wil hem vervullen met den Hemel, maar de boze dingen staan in den weg dat deze wordt opgenomen; weswege de Heer voor zoveel als de hellen worden verwijderd, dat is, voor zoveel als de mens van de boze dingen aflaat, met den Hemel invloeit. Dat de Heer hier van Zich zegt de sleutels van de hel en van den dood te hebben, is omdat in de vlak voorafgaande dingen wordt gezegd dat Hij is levende tot in de eeuwen der eeuwen, waaronder wordt verstaan dat uit Hem het eeuwige leven is: voor zoveel ook als de Heer wordt opgenomen met het geloof en de liefde, is Hij in den mens, en voor zoveel als Hij in den mens is, verwijderd Hij de boze dingen, en zo de hellen en den eeuwigen dood; Alleen Hij doet dit, weswege Hij moet worden opgenomen, zoals eveneens kan vaststaan uit de plaatsen vanuit het Woord vlak boven in n. 83 aangevoerd. Dat met de hel de boze dingen van elk geslacht worden aangeduid, is omdat alle boze dingen daaruit zijn; al wat de mens denkt en wil, is of vanuit de hel of vanuit den Hemel; indien hij het boze denkt en wil, zo is het vanuit de hel; indien hij echter het goede denkt, zo is het vanuit den Hemel; de denking en de wil van den mens bestaat niet ergens anders vandaan; de mens die gelooft dat hij denkt en wil vanuit zich, weet dit niet; maar ik kan vanuit alle ondervinding aangaande deze zaak verzekeren, dat alle dingen die de mens denkt en wil, uit het ene of uit het andere zijn; dit is

ook de oorzaak, dat de mens die het boze denkt en wil, daadwerkelijk in de hel is; en waar hij daadwerkelijk is wanneer hij in de wereld leeft, daar komt hij ook na den dood; hij kan niet ergens anders komen, omdat de geest van hem wordt geformeerd en samengesteld vanuit de dingen die de mens denkt en wil; en daarom is hij, wanneer hij het boze denkt en wil, gans geformeerd en samengesteld uit het boze, zo dat hij zijn boze in vorm is; vandaar is het, dat de helse geesten geheel en al de beelden van hun boze zijn, en monsters, huiveringwekkend volgens de soort van het boze; maken echter dat de geest wordt geformeerd en samengesteld tot den Hemel, daartoe is het enige middel dit, dat men den Heer opneemt met het geloof en de liefde; want de Heer Alleen verwijdt, omdat Hij tegenwoordig is in het geloof en de liefde bij den mens, de boze dingen, en maakt hem tot een beeld des Hemels, welke de Engel is: vanuit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de sleutels van de hel en van den dood hebben. Dat er sleutels wordt gezegd, is omdat alle hellen toegesloten zijn, en zij slechts geopend zijn wanneer de boze geesten daar worden ingeworpen, en wanneer enigen daaruit worden gehaald, hetgeen geschiedt wanneer de boze dingen bij den mens aanwassen; die openingen welke er dan zijn, worden Poorten geheten, en omdat zij Poorten worden geheten, wordt er derhalve van sleutels gesproken, waarmede derhalve de macht van te openen en te sluiten wordt aangeduid; het openen immers en het toesluiten van de poorten geschiedt door sleutels. Iets eenders als hier wordt ook aangeduid met de aan Petrus gegeven sleutels, Matth. xvi: 18, 19, aangezien met Petrus daar het ware vanuit het goede dat uit den Heer is, wordt aangeduid; aldus dat de Heer Alleen, uit Wien al het ware des geloofs en het goede der liefde is, die macht heeft; men zie in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 57.

87. Schrijf de dingen die gij gezien hebt, en de dingen die zijn, en de dingen die zullen geschieden na dezen; dat dit betekent dat alle dingen voor het nageslacht mogen zijn, omdat zij Goddelijk zijn, staat vast uit de betekenis van schrijven, zijnde dat zij ter herinnering zijn, waarover n. 862o, aldus dat zij voor het nageslacht zijn; en uit de betekenis van de dingen die gij gezien hebt, en de dingen die zijn, en de dingen die zullen zijn na dezen, zijnde alle dingen, want de drie tijden, namelijk de voorbijgegane, de tegenwoordige, en de toekomstige-betekenen alle dingen; en omdat de dingen die hij zou schrijven, uit den Heer waren, betekenen zij derhalve de Goddelijke dingen, want uit den Heer gaat niets dan alleen het Goddelijke voort: ook de afzonderlijke dingen die in de Apocalyps geschreven zijn, hebben evenzeer als de afzonderlijke dingen die in de Profetische dingen des Woords elders staan,

een inwendigen zin, en de inwendige zin is in het licht des Hemels, hetwelk is het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer: hier wordt gezegd de dingen die gij gezien hebt en die zijn en die zullen zijn, omdat er boven aangaande de Heer gezegd is Die Is, en Die Was, en Die Komen Zal; daar waar het aldus gezegd is, is gehandeld over den Heer Zelf; hier echter over de Goddelijke dingen uit Hem bij den mens, zoals kan vaststaan uit de voorafgaande en de volgende dingen in de reeks.

88. Het mysterie der zeven sterren die gij gezien hebt in Mijn rechterhand; dat dit betekent de onthulling aangaande de goede en de ware dingen, welke alle uit Hem zijn, staat vast uit de betekenis van het mysterie, zijnde dat wat verborgen schuilt in het gezicht dat Johannes had, hier echter hetzelfde onthuld, aangezien in de nu volgende dingen wordt gezegd wat er verstaan is onder de zeven sterren en onder de zeven kandelaren; en uit de betekenis van de zeven sterren, zijnde de erkentnissen van alle dingen van het goede en het ware, en vandaar alle goede en ware dingen, waarover boven n. 72; en uit de betekenis van in de rechterhand, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde dat wat uit Hem is, waarover ook n. 72; daaruit blijkt, dat met het mysterie der zeven sterren die gij gezien hebt, wordt aangeduid de onthulling aangaande de goede en de ware dingen, welke alle uit Hem zijn.

89. En de zeven gouden kandelaren; dat dit betekent, en aangaande die in den nieuwen Hemel en op de nieuwe Aarde, staat vast uit de betekenis van de zeven kandelaren, zijnde de nieuwe Hemel en de nieuwe Kerk, waarover boven n. 62; dat het de goede en de ware dingen zijn die degenen hebben die in den nieuwen Hemel en in de nieuwe Kerk zijn, is omdat zij in den inwendigen zin met de vlak voorafgaande dingen aldus samenhangen; de dingen immers die in den zin der letter uiteenliggend verschijnen, zijn in den inwendigen zin samenhoudend; men zie boven n. 17.

90. De zeven sterren zijn de Engelen der zeven Kerken; dat dit degenen betekent die de goede en de ware dingen uit den Heer opnemen, staat vast uit de betekenis van de zeven sterren, zijnde de goede en de ware dingen, alle uit den Heer, waarover boven n. 72; uit de betekenis van de Engelen, zijnde zij die in een eender overeenstemmend goede en ware zijn in de Hemelen met hen die in de Kerk zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de zeven Kerken, zijnde allen die in de ware dingen vanuit het goede of in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, aldus allen die van de Kerk zijn, waarover boven in n. 20; uit welke dingen samengenomen als besluit volgt, dat met de zeven sterren zijn de Engelen der zeven Kerken, allen worden aangeduid die de goede en de ware dingen uit den Heer opnemen. Dat met de Engelen

hier degenen worden aangeduid die in een eender overeenstemmend goede en ware zijn in den Hemel met hen die in de Kerk zijn, komt omdat de algehele Hemel in Gezelschappen is onderscheiden, en de Gezelschappen zijn geordend volgens de aandoeningen van het goede en het ware in het algemeen en in het bijzonder; deze Gezelschappen stemmen overeen met degenen op aarde die in eendere aandoeningen van het goede en het ware zijn; al deze Gezelschappen worden Engelen genoemd, en een ieder wordt een Engel genoemd; en eveneens verschijnt een Gezelschap, wanneer het uit de verte verschijnt en wanneer het zich zichtbaar als een ene vertoont, als één Engel ; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 62, 68 tot 72. Bovendien is er alleszins een overeenstemming van den Hemel met de Kerk, of van de Engelen des Hemels met de mensen der Kerk; door deze overeenstemming maakt de Hemel met de Kerk één. Uit deze dingen blijkt, wat er hier wordt aangeduid met de Engelen der zeven Kerken, en in het volgende Hoofdstuk met den Engel van iedere Kerk, waar er wordt gezegd: Schrijf aan den Engel der Efezische Kerk, aan den Engel der Kerk van die van Smyrna, aan den Engel der Pergamo'se Kerk, aan den Engel der Thyatirische Kerk, aan den Engel der Kerk in Sardis, aan den Engel der Filadelfische Kerk, en aan den Engel der Laodicensische Kerk; het blijkt duidelijk dat het niet bevolen is te schrijven aan de Engelen, maar aan de Kerken, aldus aan hen die in een zodanig goede en ware uit den Heer zijn, en dezen worden met iedere Kerk beschreven, waarover in hetgeen volgt. Dat in het Woord onder den Engel niet iets anders wordt verstaan, dan het goede en het ware dat uit den Heer bij den Engel en den mens is, zal vollediger getoond worden in hetgeen volgt; ondertussen zie men de dingen die getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL aangaande de Hemelen en aangaande de Engellijke Gezelschappen, aangezien men zonder de erkenning aangaande die dingen daaruit slechts weinig kan verstaan wat in hetgeen volgt over de Engelen zal worden gezegd; de erkenning immers zal voorafgaan, opdat het verstand in de verlichting kan zijn.

91. En de zeven gouden kandelaren die gij gezien hebt, zijn de zeven Kerken; dat dit betekent dat die allen in den nieuwen Hemel en in de nieuwe Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van de zeven kandelaren, zijnde de nieuwe Hemel en de nieuwe Kerk, waarover boven n. 62; en uit de betekenis van de zeven Kerken, zijnde zij die in de ware dingen vanuit het goede, of in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, waarover boven n. 20: daaruit blijkt, dat met de zeven kandelaren zijn de zeven Kerken, die allen worden aangeduid die in den nieuwen Hemel en in de nieuwe Kerk zullen zijn. Alle dingen die

in de Apocalyps zijn, schouwen tot dat wat met de zeven gouden kandelaren wordt aangeduid, namelijk tot den nieuwen Hemel en de nieuwe Kerk, als tot hun einddoel en besluit; over die derhalve wordt in de laatste Hoofdstukken gehandeld; de overige dingen, welke daartussenin optreden, zijn zulke dingen die in den weg staan en die moeten worden verwijderd, zoals de dingen die over den Draak en die over de Beesten van Babylonië vermeld worden; en wanneer deze niet langer in den weg staan, of wanneer deze verwijderd zijn, verrijst en vertoont zich de nieuwe Hemel en de nieuwe Kerk.

De Apocalyps

Tweede Hoofdstuk

1. Aan den Engel der Efezische Kerk schrijf: Deze dingen zegt Hij Die de zeven Sterren in Zijn rechterhand houdt, wandelende in het midden der zeven gouden Kandelaren.
2. Ik ken uw werken, en uw arbeid, en uw lijdzaamheid, en dat gij de bozen niet kunt dragen, en hebt beproefd degenen die zeggen dat zij Apostelen zijn, en zijn het niet, en ze leugenaars hebt bevonden.
3. En gij hebt verdragen, en gij hebt lijdzaamheid, en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid, en gij zijt het niet moede geworden.
4. Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten.
5. Gedenk dus vanwaar gij uitgevallen zijt, en kom tot inkeer, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u snel komen, en Ik zal uw Kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet tot inkeer komt.
6. Maar dit hebt gij dat gij de werken der Nikolaieten haat, welke ook Ik haat.
7. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken: die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, welke in het midden van het Paradijs Gods is.
8. En aan den Engel der Kerk van die van Smyrna schrijf: Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest, en leeft.
9. Ik ken uw werken, en verdrukking en armoede, [maar gij zijt rijk] ⁴⁾ en de lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar een synagoge des satans.
10. Vrees niets van de dingen die gij zult lijden; zie, het zal zijn dat de duivel er vanuit u in de bewaring zal werpen, opdat gij verzocht wordt, en gij zult een verdrukking hebben tien dagen: zijt getrouw tot den dood toe, en Ik zal u geven de kroon des levens.
11. Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.
12. En aan den Engel der Kerk in Pergamus schrijf: Deze dingen zegt Hij Die het scherpe tweesnijdende slagzwaard heeft.

---

4 In manuscript doorgehaald, maar in n. 111 wederom opgevat.

13. Ik ken uw werken, en waar gij woont, waar de troon des satans is; en gij houdt Mijn Naam, en gij hebt Mijn geloof niet verloochend, ook in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden, waar de satan woont.
14. Maar ik heb enkele dingen tegen u, dat gij daar hebt die de leer van Balaäm houden, die Balak leerde een aanstoot te werpen vóór de zonen Israëls om dingen der afgodenoffers te eten en te hoereren.
15. Aldus hebt ook gij er die de leer der Nikoläieten houden, hetgeen Ik haat.
16. Kom tot inkeer; en zo niet, Ik zal u snel komen, en Ik zal met hen strijden met het slagzwaard Mijnsmonds.
17. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken; die overwint, Ik zal hem geven te eten van het weggeborgene manna, en Ik zal hem geven een witten keursteen, en in den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand kent dan die hem ontvangt.
18. En aan den Engel der Kerk in Thyatire schrijf: Deze dingen zegt de Zoon Gods, hebbende Zijn ogen als een vlam vuurs, en Zijn voeten blinkend koper gelijk.
19. Ik ken uw werken en naastenliefde, en bediening, en geloof, en uw lijdzaamheid, en uw werken, en de laatste meer dan de eerste.
20. Maar Ik heb enkele dingen tegen u, dat gij toelaat de vrouw Jezabel, die van zichzelf zegt een profetes te zijn, Mijn dienstknechten te leren en te verleiden om te hoereren en dingen der afgodenoffers te eten.
21. En Ik heb haar tijd gegeven opdat zij tot inkeer zou komen van haar hoerij, en zij is niet tot inkeer gekomen.
22. Zie, Ik werp haar te bed, en die met haar boeleren, in een grote verdrukking, indien zij niet tot inkeer zullen zijn gekomen van hun werken.
23. En haar zonen zal Ik door den dood ombrengen, en alle Kerken zullen bekennen dat Ik het ben Die de nieren en de harten doorvors; en Ik zal aan een ieder uwer geven naar zijn werken.
24. Tot ulieden echter zeg Ik, en tot de overigen in Thyatire, zovelen als er deze leer niet hebben, en die niet hebben leren kennen de diepten des satans, zoals zij zeggen; Ik leg op u niet een anderen last.
25. Evenwel, hetgeen gij hebt, behoudt dat totdat Ik kom.
26. En die overwint, en tot het einde toe Mijn werken bewaart, Ik zal hem mogendheid geven over de natiën.

27. En hij zal dezelve regeren met een ijzeren roede; zij zullen als lemen vaten verbrijzeld worden; zoals ook Ik van Mijn Vader heb ontvangen.
28. En Ik zal hem de morgenlijke ster geven.
29. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken.

92. In de voorafgaande dingen is gezegd, wat er wordt verstaan onder de zeven Kerken en onder de Engelen ervan, namelijk dat onder de zeven Kerken allen worden verstaan die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en onder de zeven Engelen allen die met genen overeenstemmen in den Hemel; men zie n. 20 en 90; en omdat de Hemel en de Kerk door overeenstemming één maken, wordt derhalve in hetgeen volgt gezegd: *Schrijf aan den Engel der Kerk*, en niet: *Schrijf aan de Kerk*: de oorzaak dat het aldus wordt gezegd, is deze, dat er overeenstemming zal zijn, opdat de Kerk zij de Kerk bij den mens; indien er geen overeenstemming was, zou er geen vergemeenschapping van den Hemel zijn, aldus geen Hemel bij hem; en indien de Hemel er niet was, zou ook de Kerk niet bij hem zijn; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 241 tot 248. Wat de overeenstemming van den mens der Kerk met den Hemel is, kan niet in het kort worden gezegd; maar wie wil, kan dienaangaande worden onderricht wat het is uit de dingen die gezegd en getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 87 tot 115 en 291 tot 310: kortom, er is overeenstemming wanneer de mens geestelijk is geworden, en de mens wordt geestelijk, wanneer hij het Goddelijke erkent, en in het bijzonder den Heer, en het liefheeft om te leven volgens de geboden in het Woord, want wanneer hij dit doet, wordt hij verbonden met den Hemel, en dan stemt het geestelijke overeen met het natuurlijke dat bij hem is. Maar ik weet, dat voor verscheidenen deze dingen de bevatting van hen schijnen te boven te gaan; doch de oorzaak hiervan is deze, dat het niet het verkwikkelijke hunner liefde is die dingen te weten; indien dit het verkwikkelijke hunner liefde was, zo zouden zij die dingen niet alleen helder doorvatten, maar ook veel meer dingen verlangen te weten; dit immers verlangt de mens wat hij liefheeft, en dat wat hij liefheeft, is het verkwikkelijke van hem; al wat ook wordt geliefd, dit treedt met vreugde en tegelijk met licht binnen in de idee des gemoeds.

93. Er wordt hier eerst geschreven aan den Engel der Efezische Kerk, en *onder den Engel dier Kerk worden al degenen in de Kerk verstaan die in de erkenissen van het ware en het goede zin, aldus in de erkenissen van zulke dingen die des Hemels en der Kerk zin, en toch niet ofnog niet in het leven volgens die*; onder deze erkenissen worden vooral de leerstellige dingen verstaan; doch de allene leerstellige dingen of de allene erkenissen van het ware en het goede maken niet den geestelijken mens, maar het leven volgens die; de leerstellige dingen immers of de erkenissen zonder het leven volgens die, zetelen slechts in het geheugen en daaruit in de denking, en alle dingen die daar alleen zetelen, zetelen in diens natuurlijken mens; weswege de mens niet eerder geestelijk wordt, dan wanneer die het leven binnentreden; en zij

treden dan het leven binnen wanneer de mens de dingen wil die hij denkt, en ze vandaar doet: Dat het zo is, kan een ieder alleen al hieruit weten, dat iemand, indien hij alle wetten kent van het zedelijk en het burgerlijk leven, en niet volgens die leeft, nochtans geen zedelijk en burgerlijk mens is; hij kan weliswaar over die dingen geleerder dan de anderen spreken, maar nochtans wordt hij verworpen: iets eenders is het ook, indien iemand de tien geboden van den Decaloog weet, en wel dermate dat hij ze kan ontvouwen en inzichtsvol daarover prediken, en toch niet volgens die leeft. Over degenen dus binnen de Kerk die in de erkentnissen zijn van zulke dingen die der Kerk zijn, dat is, die in de erkentnissen van het ware en het goede vanuit het Woord zijn, en niet of nog niet in het leven volgens die, wordt hier eerst gehandeld; en die worden beschreven met de dingen die geschreven zijn aan den Engel der Efezische Kerk.

De Ontvouwing.

94. *Vers 1 tot 7. Aan den Engel der Efezische Kerk schrijf: Deze dingen zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, wandelende in het midden der zeven gouden Kandelaren. Ik ken uw werken en uw arbeid, en uw lijdzaamheid, en dat gij de bozen niet kunt dragen, en hebt beproefd degenen die zeggen dat zij Apostelen zijn, en zijn het niet, en ze leugenaars bevonden. En gij hebt verdragen, en gij hebt lijdzaamheid, en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid, en gij zijt het niet moede geworden. Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten. Gedenk dus waarvan gij uitgevallen zijt, en kom tot inkeer, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u snel komen, en Ik zal uw Kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet tot inkeer komt. Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaieten haat, welke ook Ik haat. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken: die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, welke in het midden van het paradijs Gods is.* Aan den Engel der Efezische Kerk schrijf, betekent, ter behartiging voor hen die binnen de Kerk in de erkennissen van het ware en het goede vanuit het Woord zijn: deze dingen zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, betekent, uit Wien alle erkennissen van het goede en het ware zijn: wandelende in het midden der zeven gouden kandelaren, betekent, uit Wien allen in den nieuwen Hemel en de nieuwe Kerk het leven hebben: Ik ken uw werken, en uw arbeid, en uw lijdzaamheid, betekent alle dingen die zij denken, willen, en doen, aldus alle dingen der liefde en des geloofs in den geestelijken en den natuurlijken mens: en dat gij de bozen niet kunt dragen, betekent dat zij de boze dingen verwerpen: en hebt beproefd degenen die zeggen dat zij Apostelen zijn, en zijn het niet, en ze leugenaars hebt bevonden, betekent ook de valse dingen voorzoveel als zij ze kunnen uitvorsen: en gij hebt verdragen, en gij hebt lijdzaamheid, betekent den weerstand tegen hen die de ware dingen des geloofs bestrijden, en de naarstigheit in het onderrichten: en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid, betekent de erkenning van den Heer en van de erkennissen van het ware die Hem beogen: en gij zijt het niet moede geworden, betekent, tot zover als zij het hebben gekund: maar Ik heb tegen u dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten, betekent dat zij niet het leven zodanig als degenen het hadden die in de Kerk waren toen deze inzette, tot het wezenlijke der erkennissen maken: gedenk dus waarvan gij uitgevallen zijt, en kom tot inkeer en doe de eerste werken, betekent de herinnering van de vorige dingen, en vandaar dat zij van het ware zijn afgeweken, en opdat het goede des levens der Kerk toen deze inzette, hun in den zin kome: en zo niet,

Ik zal u snel komen, en Ik zal uw kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet tot inkeer komt, betekent indien niet, dat het zeker is dat de Hemel niet wordt gegeven: maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaïeten haat, welke ook Ik haat, betekent de afkering van de zijde van het Goddelijke ten opzichte van hen die het goede scheiden van het ware, of de naastenliefde van het geloof, tengevolge waarvan er niet het leven is: die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken, betekent dat wie verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn: die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, betekent, wie met het hart opneemt, zal worden vervuld met het goede der liefde en daaruit met de hemelse vreugde: welke in het midden van het paradijs Gods is, betekent dat daarheen schouwen en daaruit voortgaan alle erkentissen van het goede en het ware in den Hemel en in de Kerk.

95. Aan den Engel der Efezische Kerk schrijf; dat dit betekent, ter behartiging voor hen die binnen de Kerk in de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord zijn, staat vast uit de betekenis van schrijven, zijnde ter behartiging, waarover n. 8620; dat het is voor degenen binnen de Kerk die in de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord zijn, is omdat die het zijn die onder den Engel der Efezische Kerk worden verstaan; dat die worden verstaan, staat vast uit de dingen die aan den Engel dier Kerk geschreven zijn; nergens anders vandaan kan men weten wat onder den Engel van iedere Kerk wordt verstaan dan vanuit den inwendigen zin van die dingen welke geschreven volgen: gezegd wordt vanuit den inwendigen zin, omdat alle dingen die in de Apocalyps staan, profetische dingen zijn, en de profetische dingen zijn niet ontvouwbaar dan door den inwendigen zin; wie die de Profeten leest, ziet niet dat daar verborgenheden zijn, die dieper weggeborgen zijn dan in den vlakken zin der letter? En omdat die verborgenheden door den alleen natuurlijke mens niet kunnen worden gezien, gaan deswege zij die het Woord heilig houden, aan de dingen die zij niet verstaan voorbij, zeggende dat daaraan een verborgenheid inis die zij niet weten, en die sommigen mystisch noemen; dat deze het geestelijke des Woords is, weten enigen, omdat zij denken dat het Woord in zijn schoot geestelijk is omdat het Goddelijk is; maar nochtans is het tot dusver onbekend geweest, dat dit de geestelijke zin ervan is, en dat het Woord in dezen zin door de Engelen wordt verstaan, en dat er door dien zin verbinding is van den Hemel met den mens der Kerk; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 303 tot 310. Dat zij die in de erkentissen van het ware en het goede *vanuit het Woord* zijn, worden verstaan onder den Engel der Efezische Kerk, is omdat

onder de erkentissen van het ware en het goede de leerstellige dingen der Kerk worden verstaan, en deze kan men nergens anders vandaan hebben dan vanuit het Woord. Waarom er wordt gezegd: aan den Engel der Kerk schrijf, en niet: aan de Kerk, zie men boven in n. 92.

96. Deze dingen zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt; dat dit betekent uit Wien alle erkentissen van het goede en het ware zijn, staat vast uit de betekenis van de zeven sterren, zijnde alle erkentissen van het goede en het ware, waarover boven n. 72; en uit de betekenis van de rechterhand, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde dat wat uit Hem is, waarover ook boven n. 72, 79; vandaar wordt met deze dingen: Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, aangeduid dat uit den Heer alle erkentissen van het goede en het ware zijn. Dat gezegd wordt: zo zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, en wandelt in het midden der zeven gouden kandelaren, is omdat met de Sterren de erkentissen van het goede en het ware worden aangeduid, en met de gouden Kandelaren de nieuwe Hemel en de nieuwe Kerk; er wordt zo aan iedere beschrijving van een Kerk een Goddelijk kenteken vooropgeplaatst dat aanwijst waarover wordt gehandeld, zoals eveneens van te voren aan de beschrijving van de volgende Kerken, als in Vers 8, 12, 18; Hfdst. III: 1, 7, 14; de oorzaak dat het wordt vooropgeplaatst, is deze dat het al der Kerk uit den Heer is; daaruit blijkt eveneens, waarom in het Eerste Hoofdstuk de Heer ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke is beschreven met de uitbeeldende dingen die door Johannes werden gezien, namelijk dat het was opdat daaruit zou worden genomen dat wat aan de beschrijving van iedere Kerk moest worden vooropgeplaatst, tot een getuigenis en een gedachtenis, dat het al der Kerk uit den Heer is, en wel uit het Goddelijk Menselijke van Hem; vanuit dit immers gaat al het goede der liefde en ware des geloofs voort die de Kerk maken; dat wat onmiddellijk voortgaat vanuit Zijn Goddelijke Zelf, bereikt den mens niet, omdat Zijn Goddelijke Zelf onzichtbaar is, en vandaar niet in de denking valt; en dat wat niet in de denking valt, valt ook niet in het geloof, want al wat des geloofs is, zal gedacht worden. Dat de Zoon des mensen, Die met de door Johannes geziene uitbeeldende dingen in het Eerste Hoofdstuk is beschreven, de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, zie men boven in n. 63. Dat hier eerst over de erkentissen van het ware en het goede wordt gehandeld, is omdat die de eerste dingen der Kerk zijn; niemand immers kan worden ingewijd in het geloof en de naastenliefde, welke de Kerk maken, tenzij door de erkentissen

die der Kerk zijn vanuit het Woord; men zie het aanhangsel uit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, na n. 356.

97. Wandelende in het midden der zeven gouden kandelaren; dat dit betekent, uit Wien allen in den nieuwen Hemel en in de nieuwe Kerk het leven hebben, staat vast uit de betekenis van wandelen, zijnde leven, en, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde het leven zelf, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de zeven gouden kandelaren, zijnde allen in den nieuwen Hemel en in de nieuwe Kerk, waarover boven n. 62: daaruit blijkt, dat het feit dat de Heer werd gezien in het midden der kandelaren, was omdat het midden het binnenste betekent, de kandelaar den Hemel en de Kerk, en wandelen het leven; en in het midden zijn betekent, wanneer over den Heer wordt gehandeld, in alle dingen rondom zijn; en daarom wordt daarmee aangeduid dat al het leven des geloofs en der liefde in den Hemel en in de Kerk uit Hem is; men zie boven n. 48. Dat het midden het binnenste en het middelpunt is *a quo*, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1074, 2940, 2973, 7777. Dat de Heer het gemene middelpunt is uit Hetwelk alle richting en bepaling in den Hemel is, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 123, 124. Dat de voortplanting van het licht des Hemels, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, vanuit hetwelk de Engelen het inzicht en de wijsheid hebben, eveneens geschiedt uit het midden tot hen die rondom zijn, ook daar, n. 43, 50, 189. Dat wandelen betekent leven, en wanneer over den Heer wordt gehandeld, het leven zelf, is vanwege de schijnbaarheden in de geestelijke Wereld; daar wandelen allen volgens hun leven, de bozen in geen andere wegen dan die leiden tot de hel, de goeden echter in geen andere wegen dan die leiden tot den Hemel; en daarom worden daar alle geesten gekend aan de wegen die zij wandelen; er verschijnen ook daadwerkelijk wegen, doch voor de bozen niet dan alleen de wegen tot de hel, en voor de goeden niet dan alleen de wegen tot den Hemel; vandaar is het dat een ieder tot zijn gezelschap wordt gevoerd; daarvandaan is het, dat wandelen leven betekent: over deze wegen en over de wandelingen op dezelve in de geestelijke Wereld zie men de dingen die getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 195, 479, 534, 590, en in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 48. Dat in het Woord de Wegen de ware of de valse dingen betekenen, en dat wandelen leven betekent, kan vaststaan uit verscheidene plaatsen daar; hier zou ik er slechts enige terwille van de bevestiging willen aanvoeren: bij Jesaja: *“Tegen Jehovah hebben wij gezondigd; ook hebben zij niet in Zijn wegen willen wandelen, noch hebben zij Zijn wet gehoord”*, xlii: 24. Bij Mozes: *“Indien gij de geboden zult hebben bewaard door Jehovah uw God lief te hebben, door te wandelen in al Zijn*

wegen”, Deut. XI: 22. Bij denzelfde: “Gij zult geheel dit gebod bewaren om dat te doen, door Jehovah uw God lief te hebben, en door te wandelen in Zijn wegen alle dagen”, Deut. XIX: 9; Hfdst. XXVI: 17. Bij denzelfde: “Ik zal Mijn Habitakel geven in het midden van hen, en IK ZAL WANDELEN IN HET MIDDEN VAN U, en Ik zal u tot God zijn”, Levit. XXVI: II, 12. Bij denzelfde: “Jehovah uw God WANDELENDE IN HET MIDDEN VAN UW KAMP, en derhalve zal uw kamp heilig zijn”, Deut. XXIII: 15. Bij Jesaja: “Jehovah, gedenk dat ik heb gewandeld vóór U in de waarheid”, XXXVIII: 3. Bij denzelfde: “Binnentredende in vrede, wandelende in rechtheid”, LVII: 2. Bij Malachia: “In vrede en in rechtheid heeft hij met Mij gewandeld”, II: 6. Bij David: “Gij hebt mijn voeten bevrijd van aanstoot, om te wandelen vóór God in het licht der levenden”, Psalm LVI: 14. Bij Johannes: “Jezus zeide: Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal niet wandelen in de duisternis, maar hij zal hebben het licht des levens”, VIII: 12. Bij denzelfde: “Nog slechts weinig is het Licht met ulieden; wandelt terwijl gij het Licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange; en die in de duisternis wandelt, weet niet waarheen hij gaat; terwijl gij het Licht hebt, gelooft in het Licht”, XII: 35, 36. Bij Markus: “De farizeeën en de schriftgeleerden vragen: Waarom wandelen de discipelen niet volgens de overlevering der ouderen”, VII: 5. Bij Mozes: “Indien gij wandelt met Mij in tegenheid, en aan Mijn stem niet zult gehoorzaamd hebben, zo zal ook Ik wandelen met u in tegenheid”, Levit. XXVI: 21, 23, 24, 27. Bij Jesaja: “Dit volk, zij die in de duisternis wandelen, hebben een groot licht gezien; zij die wonen in het land der schaduw, over hen heeft het licht opgeflitst”, IX: 1. Bij Micha: “Alle volken wandelen in den Naam huns Gods, en wij zullen wandelen in den Naam van Jehovah onzen God”, IV: 5. Bij Jesaja: “Wie onder ulieden vreest Jehovah; hij die wandelt in de duisternis, geen glans heeft hij”, I: 10: behalve meermalen elders, zoals in Jerem. XXVI: 4; Ezech. v: 6; Hfdst. XX: 13, 16; Micha IV: 5; Zach. X: 12; Lukas I: 6. Uit deze dingen kan vaststaan, dat met wandelen in den geestelijken zin leven wordt aangeduid; en omdat het leven betekent, wordt dus, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zoals hier, het Leven zelf aangeduid; de Heer immers is het Leven zelf, en de overigen zijn de recipiënten van het leven uit Hem; men zie boven n. 82, 84.

98. Ik ken uw werken, en uw arbeid, en uw lijdzaamheid; dat dit betekent alle dingen die zij willen, denken en doen, aldus alle dingen der liefde en des geloofs in den geestelijken en den natuurlijke mens, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die des wils en der liefde zijn, waarover aanstonds; uit de betekenis van den arbeid, zijnde de dingen die der denking en des geloofs zijn, waarover ook aanstonds; en uit de betekenis van de

lijdzaamheid, zijnde de dingen die daaruit geschieden, of de dingen die zij doen: maar dat deze dingen met die woorden worden aangeduid, kan men bezwaarlijk begrijpen, tenzij men weet dat alle dingen die van den mens geschieden, vloeien vanuit de innerlijke dingen die van zijn gemoed zijn, en dat het gemoed het al is in alle dingen die de mens verricht, en dat het lichaam slechts gehoorzaamheid is, door hetwelk zich dat wat het gemoed wil en denkt, in een voor de ogen verschijnenden vorm vertoont; vandaar is het, dat met die uitwendige dingen welke hier de Werken, de Arbeid, en de Lijdzaamheid zijn, worden aangeduid willen, denken, en daaruit doen, en, wat op hetzelfde neerkomt, liefhebben en geloven en daaruit vertonen in de daad. Maar nochtans zijn deze dingen niet begrijpelijk, tenzij men ook weet dat de mens twee vermogens heeft, welke de Wil en het Verstand worden genoemd, en dat die twee vermogens met één woord het Gemoed worden geheten; voorts dat de mens een Inwendige en een Uitwendige heeft, het Inwendige in het licht der geestelijke Wereld, het Uitwendige in het licht der natuurlijke Wereld; over deze en gene dingen is gehandeld in de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, over den Wil en het Verstand in n. 28 tot 35, en over den Inwendigen en den Uitwendigen mens in n. 36 tot 52. Wanneer deze dingen zijn verstaan, kan men weten dat onder de Werken in den geestelijken zin al datgene wordt verstaan wat de mens wil en liefheeft, en onder den arbeid al datgene wat de mens denkt of gelooft, en onder de lijdzaamheid al datgene wat de mens daaruit doet. Maar laten wij van deze dingen, omdat zij misschien te onbekend en vandaar te duister zijn om helder doorvat te worden, overgaan tot dit alleen dat onder de Werken in den geestelijken zin al die dingen worden verstaan die van den wil of van de liefde des mensen zijn; en dit deswege, omdat in hetgeen volgt, waar over de zeven Kerken wordt gehandeld, overal eerst wordt gezegd: *Ik ken uw werken*, zoals in Vers 8, 9: “*Aan den Engel der Kerk van die van Smyrna schrijf Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste: Ik ken uw WERKEN, en verdrukking en armoede*”. Vers 12, 13: “*Aan den Engel der Kerk in Pergamo schrijf: Deze dingen zegt Hij Die het scherp tweesnijdend slagwaard heeft: Ik ken uw WERKEN, en waar gij woont*”. Vers 18, 19: “*Aan den Engel der Kerk in Thyatire schrijf: Deze dingen zegt de Zoon Gods: Ik ken uw WERKEN en naastenliefde*”. Hfdst. III: Vers 1: “*Aan den Engel der Kerken in Sardis schrijf: Deze dingen zegt Hij Die de zeven geesten Gods heeft: Ik ken uw WERKEN, dat gij zegt te leven*”. Vers 7, 8: “*Aan den Engel der Filadelfische Kerk schrijf: Dit zegt de Heilige en de Ware: Ik ken uw WERKEN*”. En Vers 14, 15: “*Aan den Engel der Laodicensische Kerk schrijf: Deze dingen zegt de Amen, de trouwe en ware Getuige: Ik ken uw WERKEN*”. Omdat overal daar wordt gezegd

Ik ken uw Werken, is het duidelijk dat met de Werken in het algemeen alle dingen die der Kerk zijn worden aangeduid; en omdat alle dingen der Kerk betrekking hebben op de Liefde en het Geloof, worden derhalve die onder de Werken in den geestelijken zin verstaan: dat die onder de Werken in den geestelijken zin worden verstaan, is omdat elk Werk, of elke Daad, of elke Handeling, welke naar den schijn geschieden vanuit het lichaam, niet geschieden vanuit het lichaam, maar door het lichaam vanuit den wil en de denking van den mens; er beweegt zich immers niet een deeltje van het lichaam tenzij vanuit die; vandaar is het dat met de Werken die dingen worden aangeduid, niet echter de dingen die in den uitwendigen vorm verschijnen: dat het zo is, weet ook een ieder die nadenkt; wie die wijs is, ziet een mens aan naar de daden alleen; doet hij het niet naar den wil van hem? Indien gene goed wil, heeft hij diens daden lief; indien gene echter boos wil, heeft hij diens daden niet lief; hij ziet deze ook, en hij legt ze uit volgens de bedoeling van diens wil; hij die geestelijk is, let nog minder op de daden, en onderzoekt den wil; de oorzaak is, als gezegd, deze dat de daden niets zijn in zich, maar dat het al ervan is vanuit den wil; de daden immers zijn de wil in de handeling. Gezegd wordt de wil, maar in den geestelijken zin wordt verstaan de liefde, aangezien de mens dat wil wat hij liefheeft, en dat liefheeft wat hij wil; de wil des mensen is slechts het receptakel van zijn liefde; men zie hetgeen gezegd en getoond is in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA aangaande dat vermogen des mensen, n. 28 tot 35; en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 358, 470 tot 484. Omdat de werken of de daden in het Woord in het bijzonder de dingen betekenen die vanuit des mensen wil of liefde voortgaan, wordt derhalve meermalen in het Woord gezegd, dat de mens volgens de Werken zal worden gericht, en hem zal worden vergolden, en er wordt verstaan dat hij het zal worden niet volgens de Werken in den uitwendigen vorm, maar in den inwendigen; zoals in de volgende plaatsen: “*De Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijn Engelen, en dan zal Hij een ieder vergelden naar zijn Werken*”, Matth. XVI: 27. “*Gezegend de doden die in den Heer sterven; ja, zegt de Geest, opdat zij rusten van hunne arbeiden; hun Werken volgen hen*”, Apoc. XIV: 13. “*Ik zal een ieder geven naar zijn Werken*”, Apoc. II: 23. “*Ik zag de doden, klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend; en de doden werden gericht naar de dingen die geschreven waren in de boeken volgens hun Werken; de zee gaf hen die in haar gestorven waren, en de dood en de hel gaf hen die in dezelve waren, en zij werden gericht, een ieder volgens hun Werken*”, Apoc. XX: 12, 13. “*Zie, Ik kom, en Mijn loon met Mij, opdat Ik een ieder geve volgens zijn Werken*”, Apoc. XXII: 12. Bij

Jeremia: “Ik zal hen vergelden naar hun Werk, en naar de Daad hunner handen”, xxv: 14. “Jehovah, Wiens ogen geopend zijn over alle wegen der mensen om te geven een ieder volgens zijn wegen en volgens de vrucht zijner Werken”, Jerem. xxxii: 19. “Ik zal bezoeking doen over zijn wegen, en zijn Werken zal Ik hem vergelden”, Hoschea iv: 9. “Jehovah, naar onze wegen en naar onze Werken doet Hij met ons”, Zach. i: 6: waar de Heer aangaande het Laatste Gericht voorzegging doet, somt Hij niet dan de Werken op, en zegt dat in het eeuwige leven zullen binnentreden zij die de goede Werken hebben gedaan, en in de verdoemenis zij die de boze Werken hebben gedaan, Matth. xxv: 32 tot 46. Dat de werken de dingen betekenen die der liefde en des geloofs zijn, openbaart ook de Heer met deze woorden: “Zij zeiden tot Jezus: Wat zullen wij doen opdat wij de Werken Gods Werken. Hij antwoordde: Dit is het Werk Gods, dat gij gelooft in Hem Dien de Vader heeft gezonden”, Joh. vi: 28, 29. En elders: “De nacht komt wanneer niemand kan Werken”, Joh. ix: 4; de nacht betekent den laatsten tijd der Kerk, wanneer er geen geloof is, omdat er geen naastenliefde is; dat de nacht dien tijd betekent, zie men in n. 2353, 6000. Dat zo vaak van de Werken wordt gesproken, is omdat de zin der letter des Woords enig en alleen uit de uitwendige dingen bestaat die in de natuur zijn en voor de ogen verschijnen; en dit ter oorzaak hiervan, dat de inwendige zin aan de afzonderlijke dingen in zij zoals de ziel aan het lichaam, want anders zou het Woord niet het vergemeenschappende met de Engelen zijn; het zou immers zijn zoals een huis zonder fundament; men zie boven n. 8, 16: vandaar eveneens is het, dat wanneer de Werken worden genoemd, door de Engelen, omdat zij geestelijk zijn, niet de werken worden verstaan, maar de dingen vanuit welke de werken zijn; en deze dingen zijn, als boven gezegd, de wil of de liefde, en daaruit de denking die des geloofs is: maar deze zaak zie gij in helderder licht uiteengezet in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 470 tot 483, waar wordt getoond, dat de mens na den dood zodanig is als zijn leven in de wereld is geweest. Dat onder den Arbeid in den geestelijken zin alle dingen worden verstaan die de mens denkt, is omdat geestelijk arbeiden denken is: en dat met de Lijdzaamheid alle dingen worden aangeduid die de mens doet, is omdat verdragen hier is van onverdroten ijver zijn, en de dingen verwijderen die in den natuurlijken mens in den weg staan, welke aanhoudend oprijzen en tegenhouden.

99. En dat gij de bozen niet kunt dragen; dat dit betekent dat zij de boze dingen verwerpen, staat vast uit de betekenis van niet kunnen dragen, zijnde verwerpen, want wat de mens niet kan dragen, dat verwerpt hij. Dat de bozen de boze dingen betekenen, is omdat de Engelen los van personen denken,

en vandaar, wanneer in den zin der letter des Woords van “de bozen” wordt gesproken, zo denken zij “de boze dingen”; onder de bozen immers worden de mensen verstaan die boos zijn, aldus personen: dat de denking der Engelen zodanig is, is omdat zij in de hemelse wijsheid zijn, en die wijsheid heeft een uitbreiding in den algehelen Hemel; en daarom zou, indien zij tot personen bepaald dachten, die uitbreiding vergaan, en met haar eveneens hun wijsheid: hierin verschilt het geestelijke van het natuurlijke: vandaar nu is het, dat met de bozen de boze dingen worden aangeduid. Aangaande de wijsheid der Engelen, namelijk dat zij is uitgebreid in den algehelen Hemel daardoor dat zij denken los van de ruimte, den tijd en het stoffelijke, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 169, 191 tot 199, 265 tot 275; en dat zij los van personen denken, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 8343, 8985, 9007.

100. En hebt beproefd degenen die zeggen dat zij Apostelen zijn, en zijn het niet, en ze leugenaars hebt bevonden; dat dit betekent ook de valse dingen voorzoveel als zij ze kunnen uitvorsen, staat vast uit de betekenis van beproeven, zijnde onderzoeken en uitvorsen; uit de betekenis van de Apostelen, zijnde zij die de ware dingen der Kerk leren, en los van personen de ware dingen zelf die geleerd worden, waarover aanstonds; en uit de betekenis van niet zijn, en van leugenaars bevonden worden, zijnde niet de ware maar de valse dingen; de leugen immers en de leugenaar betekent het valse, n. 8908, 9248; uit deze en de voorafgaande dingen kan vaststaan, dat met Ik weet dat gij de bozen niet kunt dragen, en hebt beproefd degenen die zeggen dat zij Apostelen zijn, en zijn het niet, en ze leugenaars hebt bevonden, wordt aangeduid dat zij de boze dingen verwerpen en eveneens de valse dingen voorzoveel als zij ze kunnen uitvorsen; er wordt immers in de dingen die tot deze Kerk zijn geschreven, gehandeld over hen die in de erkentissen van het ware en het goede zijn, aldus in de erkentissen van zulke dingen die des Hemels en der Kerk zijn; men zie boven n. 93; derhalve wordt over hen hier eerst gezegd dat zij de boze dingen verwerpen, en voorzoveel zij het kunnen uitvorsen ook de valse dingen; want het is van belang voor hen die in de erkentissen van de heilige dingen der Kerk zijn, dat zij eerst in het algemeen weten wat het goede en het ware is, en eveneens wat het boze en het valse is, want op de erkenis van die dingen worden alle overige erkentissen gegrondvest; daarom ook is in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA het allereerst gehandeld over het Goede en het Ware, n. 11 tot 27, uit welke ook blijkt wat het Boze en het Valse is. Dat met de Apostelen degenen worden aangeduid die de ware dingen der Kerk leren, is omdat zij Apostelen werden geheten naar aanleiding daarvan dat

zij gezonden waren om te leren en om te evangeliseren aangaande den Heer en aangaande de nadering van het Koninkrijk Gods door Hem, aldus de ware dingen der Kerk, door welke de Heer wordt gekend en het Koninkrijk Gods wordt genaderd; het Koninkrijk Gods op aarde is de Kerk: daaruit kan vaststaan wat onder de Apostelen in den geestelijken zin des Woords wordt verstaan, namelijk dat het niet zijn de twaalf Apostelen die door den Heer werden gezonden om te leren aangaande Hem en aangaande Zijn Rijk, maar al degenen die in de ware dingen der Kerk zijn, en los van personen de ware dingen zelf: in het Woord immers is het gebruikelijk om van Personen te spreken, doch zij die in den geestelijken zin ervan zijn, zoals de Engelen zijn, denken in het geheel niet aan personen, maar los van die, bijgevolg alleen over de dingen; de oorzaak hiervan is deze, dat het stoffelijk is om over personen te denken, doch geestelijk om te denken zonder de idee van persoon; zo ook waar in het Woord melding wordt gemaakt van Discipelen, waar van Profeten, waar van Priesters, waar van Koningen, waar van Joden, waar van Israëel, waar van de Bewoners van Zion en van Hierosolyma, en zo voort; ook de namen zelf der personen en plaatsen worden in dingen verkeerd bij de Engelen, men zie n. 768, 1224, 1264, 1876, 1888, 4310, 4442, 5225, 5095, 6516, 10216, 10282, 10329, 10432; en dat de Engelen los van personen denken, n. 8343, 8985, 9007. Dat de Discipelen des Heren Apostelen werden geheten uit hoofde hiervan dat zij werden gezonden om te leren aangaande Hem en aangaande Zijn Rijk, blijkt bij Lukas: *“Jezus zond Zijn twaalf Discipelen om het Koninkrijk Gods te prediken; en teruggekeerd zijnde vertelden de Apostelen Hem alle dingen die zij hadden gedaan; en Jezus sprak hun over het Koninkrijk Gods”*, IX: 1, 2, 10, 11. Bij denzelfde: *“Toen het dag was geworden, riep Jezus Zijn Discipelen, en Hij koos uit hen twaalf uit, die Hij ook Apostelen noemde”*, VI: 13. Bij denzelfde: *“Ik zal tot hen Profeten en Apostelen zenden, en uit die zullen zij er doden en achtervolgen”*, XI: 49: profeten en apostelen worden zij geheten, omdat onder de Profeten evenzeer als onder de Apostelen degenen worden verstaan die gezonden zijn om de ware dingen te leren; maar onder de Profeten zij die in het Oude Testament gezonden zijn, en onder de Apostelen zij die in het Nieuwe Testament gezonden zijn: dat de Profeten in het Woord hen betekenen die de ware dingen leren, en los van personen de ware dingen zelf, zie men in n. 2534. Omdat de twaalf Apostelen de ware dingen zelf der Kerk betekenen, wordt derhalve in de Apocalyps gezegd: *“De muur van Nova Hierosolyma hebbende twaalf fundamenten, en in die de Namen der twaalf Apostelen des Lams”*, XXI: 14; dat onder Nova Hierosolyma de Kerk ten aanzien van de leer wordt verstaan, zie men in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA

EN HAAR LEER, n. 6: dat met den Muur ervan de beschermende ware dingen der leer worden aangeduid, in DE HEMELSE VEEBORGENHEDEN, n. 6419: dat met de fundamenten van den muur worden aangeduid de erkentissen van het ware waarop de leer wordt gegrondvest, n. 9643; dat met twaalf alle ware dingen in de samenvatting worden aangeduid, n. 577, 2089, 2129, 2130, 3272, 3858, 3913; daaruit blijkt, waarom er wordt gezegd dat in de fundamenten van den muur de namen waren van de twaalf Apostelen des Lams.

101. En gij hebt verdragen, en gij hebt lijdzaamheid; dat dit betekent den weerstand tegen hen die de ware dingen des geloofs bestrijden, en de naarstigheid in het onderrichten, staat vast uit de betekenis van verdragen wanneer er wordt gehandeld over hen die in de erkentissen van het ware en het goede zijn, zijnde de weerstand tegen hen die de ware dingen des geloofs bestrijden; want zij die in de erkentissen zijn, verdedigen die, en wederstaan hen die tegen dezelve zijn: en uit de betekenis van lijdzaamheid of geduld hebben, zijnde de naarstigheid in het onderrichten.

102. En gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid; dat dit betekent de erkenning van den Heer en van de erkentissen van het ware die Hem beogen, staat vast uit de betekenis van den Naam van Jehovah of van den Heer, zijnde in den hoogsten zin Zijn Goddelijk Menselijke, waarover n. 2628, 6887, en in den betrekkelijken zin alle dingen der liefde en des geloofs door welke de Heer wordt vereerd, omdat deze zijn de Goddelijke dingen die uit Zijn Goddelijk Menselijke voortgaan, n. 2724, 3006, 6674, 9310; en uit de betekenis van arbeiden, zijnde zich toelleggen met lust en ijver opdat die dingen geweten en erkend mogen worden; dit immers betekent arbeiden, wanneer het wordt gezegd aangaande hen die zich bezighouden met de erkentissen van het ware en het goede: uit deze dingen volgt, dat met gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid, wordt aangeduid de erkenning van den Heer en van de erkentissen die Hem beogen; de erkentissen die Hem beogen, zijn alle dingen die der liefde en des geloofs zijn. In vele plaatsen in het Woord wordt gezegd terwille van den Naam van Jehovah, terwille van den Naam des Heren, terwille van den Naam van Jezus Christus, dat de Naam Gods moet worden geheiligd, en eendere dingen: zij die niet buiten den zin der letter denken, menen dat alleen de Naam wordt verstaan; maar niet de Naam wordt verstaan, doch al datgene waardoor de Heer wordt vereerd, al hetwelk betrekking heeft op de liefde en het geloof; vandaar worden onder den Naam des Heren in het Woord verstaan alle dingen der liefde en des geloofs door welke Hij wordt vereerd; hier echter de erkenning van den Heer en van de erkentissen van het ware die Hem beogen, omdat dit wordt gezegd tot hen

die zich slechts met de erkentissen bezig houden. Dat onder den Naam van Jehovah of van den Heer niet de Naam zelf wordt verstaan, maar alle dingen der liefde en des geloofs, ontleent de oorzaak aan de geestelijke wereld; daar worden de namen die op aarde zijn, niet uitgesproken, maar de namen der personen over wie wordt gesproken, worden gevormd vanuit de idee van alle dingen die aangaande hen worden geweten, welke dingen in één woord worden samengevoegd; zodanig is het uitspreken van de namen in de geestelijke Wereld; waarvandaan het is, dat ook de namen daar, zoals alle overige dingen, geestelijk zijn. De Naam des Heren en de Naam Jezus Christus wordt daar ook niet uitgesproken zoals op aarde, maar in plaats van die Namen wordt een Naam gevormd vanuit de idee van alle dingen die worden geweten en geloofd aangaande Hem, welke idee is vanuit alle dingen der liefde tot en des geloofs in Hem; de oorzaak hiervan is deze, dat deze dingen in de samenvatting zijn de Heer bij hen; de Heer immers is bij een ieder in de goede dingen der liefde en des geloofs die uit Hem zijn: omdat het zo is, wordt een ieder daar terstond gekend hoedanig hij is ten aanzien van de liefde tot en het geloof in den Heer, als hij slechts met een geestelijk woord of met een geestelijken naam den Heer of Jezus Christus uitspreekt: en vandaar eveneens is het, dat zij die niet in enige liefde tot of in enig geloof in Hem zijn, Hem niet kunnen noemen, dat is, enigen geestelijken Naam aangaande Hem vormen: uit deze dingen nu blijkt, vanwaar het is dat onder den Naam van Jehovah, van den Heer, of van Jezus Christus, in het Woord niet wordt verstaan de Naam, maar het al der liefde en des geloofs, waardoor Hij wordt vereerd. Opdat dus niet postvatte de mening, welke bij verscheidenen regeert, dat de allene Naam van Jezus Christus zonder de liefde tot en het geloof in Hem, aldus zonder de erkentissen door welke de liefde en het geloof is, iets tot het heil doet, zou ik enige plaatsen uit het Woord willen aanvoeren, waar gezegd wordt om Zijns Naams wil, en in Zijn Naam, vanuit welke zij die dieper denken, kunnen zien, dat niet de Naam alleen wordt verstaan; zoals: *“Jezus zeide: Gij zult van allen gehaat zijn om Mijns Naams wil”*, Matth. x: 22; Hfdst. xxiv: 9, 10. *“Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen”*, Matth. xviii: 20. *“Zovelen Hem hebben opgenomen, aan die heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zijn, aan hen die in Zijn Naam geloven”*, Joh. i: 22. *“Toen Jezus in Jeruzalem was, geloofden velen in Zijn Naam”*, Joh. ii: 23. *“Wie niet gelooft, is alreeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in den Naam des Enigverwekten Zoons Gods”*, Joh. iii: 18. *“Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam”*, Joh. xx: 31. *“Gezegend Die komt in*

den Naam des Heren”, Matth. XXI: 9; Hfdst. XXIII: 39; Lukas XIII: 35; Hfdst. XIX: 38. “Al wie zal verlaten hebben huizen, of broeders, of zusters, of vader of moeder, of echtgenote of kinderen, of velden, om Mijns Naams wil, zal honderdvoud ontvangen en het eeuwige leven”, Matth. XIX: 29; wat hier wordt aangeduid met huizen, broeders, zusters, vader, moeder, echtgenote, kinderen en velden, die verlaten zullen worden terwille van den Naam des Heren, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 10490. “Jezus zeide: Al wat gij zult gevraagd hebben in Mijn Naam, zal Ik doen”, Joh. XIV: 13, 14; vragen in Mijn Naam, is vanuit de liefde en het geloof. “Velen zullen komen in Mijn Naam, zeggende dat Ik het ben; gaat hen dan niet na”, Lukas XXI: 8, Markus XIII: 6; komen in Mijn Naam en zeggen dat Ik het ben, is valse dingen prediken en zeggen dat het ware dingen zijn, en zo verleiden. Iets eenders wordt er aangeduid met zeggen de Christus te zijn, en het toch niet te zijn, bij Mattheus: “Velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus, en zij zullen velen verleiden”, XXIV: 5, II, 23 tot 27; onder Jezus immers wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, en onder Christus de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 3004, 3005, 3009, 5502; en onder niet den Christus niet het Goddelijke maar het valse. Iets eenders als wordt verstaan onder den Naam des Heren, wordt er verstaan onder den Naam van Jehovah in het Oude Testament, omdat de Heer daar Jehovah is, zoals bij Jesaja: “Gij zult te dien dage zeggen: Belijdt Jehovah, roept Zijn Naam aan”, XII: 4. Bij denzelfde: “Jehovah, wij hebben U verwacht, tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is het verlangen onzer ziel: door U zullen wij Uws Naams gedenken”, XXVI: 8, 13. Bij denzelfde: “Van den opgang der zon zal Mijn Naam worden aangeroepen”, XLI: 25. Bij Malachia: “Van den opgang der zon tot den ondergang is Mijn Naam groot onder de natiën, en in elke plaats is Mijn Naam reukwerk toegebracht; want Mijn Naam is groot onder de natiën”, I: II. Bij Jesaja: “Een elk die genoemd is in Mijn Naam, tot Mijn heerlijkheid heb Ik hem geschapen, heb Ik hem geformeerd”, XLIII: 7. Bij Micha: “Alle volken wandelen in den Naam huns Gods; en wij zullen wandelen in den Naam van Jehovah onzen God”, IV: 5. Bij Mozes: “Gij zult den Naam uws Gods niet in het ijdele brengen; Jehovah zal niet voor onschuldig houden hem die Zijn Naam in het ijdele zal hebben gebracht”, Deut. V: II. Bij denzelfde: “Jehovah scheidde de Leviëten af, opdat zij zouden bedienen, en zegenen in den Naam van Jehovah”, Deut. X: 8. Bij denzelfde: “Zij zullen Jehovah vereren in één plaats, waar Hij Zijn Naam zal stellen”, Deut. XII: 5, II, 13, 14, 18, 26; Hfdst. XVI: 2, 6, II, 15, 16; waar Hij Zijn Naam zal stellen, is waar de eredienst vanuit het goede der liefde en de ware dingen des geloofs zal zijn; dit is geschied in Hierosolyma, en derhalve wordt

met Hierosolyma de Kerk aangeduid ten aanzien van de leer en den eredienst; men zie in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER, n. 6. Aangezien met den Naam van Jehovah of van den Heer in den geestelijken zin alle eredienst vanuit het goede der liefde en de ware dingen des geloofs wordt aangeduid, wordt derhalve in den hoogsten zin onder den Naam van Jehovah de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, ter oorzaak hiervan dat vanuit Zijn Goddelijk Menselijke het al der liefde en des geloofs voortgaat: dat de Heer in den hoogsten zin wordt verstaan onder den Naam van Jehovah, blijkt bij Johannes: *“Jezus zeide: Vader, verheerlijk Uw Naam; er kwam een stem vanuit den Hemel, zeggende: En Ik heb verheerlijkt, en Ik zal wederom verheerlijken”*, XII: 28. Bij Jesaja: *“Ik zal U geven tot een verbond aan het volk, tot een licht der natiën; Ik ben Jehovah, dit Mijn Naam, en Mijn heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven”*, XLII: 6, 8; daar wordt gehandeld over den Heer, Die komen zal. Bij Jeremia: *“Zie, de dagen zullen komen wanneer Ik aan David een gerechte Spruit zal opwekken, Die als Koning zal regeren; en dit Zijn Naam waarmede zij Hem noemen zullen: Jehovah onze Gerechtigheid”*, XXIII: 5, 6. Daaruit blijkt, wat in des Heren Gebed wordt verstaan onder *“Uw Naam worde geheiligd”*, Matth. VI: 9, namelijk dat het Goddelijk Menselijke des Heren heilig moet worden gehouden, en vereerd. Omdat de Naam des Heren die dingen betekent, kan het vaststaan wat er wordt verstaan onder deze volgende dingen; bij Johannes: *“De Herder der schapen noemt de eigen schapen bij Zijn Naam”*, X: 3. Bij Lukas: *“Verheugt u dat uw Namen geschreven zijn in den Hemel”*, X: 20. En in de Apocalyps: *“Gij hebt weinige Namen in Sardis”*, III: 4. Wie niet weet wat de Naam betekent in het Woord, kan geenszins weten hoe deze dingen moeten worden verstaan bij Mattheus: *“Al wie een profet opneemt in den naam eens profeten, zal het loon eens profeten ontvangen: en wie een gerechte opneemt in den naam eens gerechten, zal het loon eens gerechten ontvangen: en wie te drinken zal gegeven hebben aan een van deze kleinen een beker van het koude, alleen in den naam eens Discipels, voorwaar Ik zeg u, hij zal zijn loon niet verliezen”*, X: 41, 42. Opnemen een profet in den naam eens profeten, een gerechte in den naam eens gerechten, en te drinken geven in den naam eens discipels, betekent het ware liefhebben om het ware, het goede om het goede, en de naastenliefde uitoefenen vanuit het geloof van het ware; met den profet immers wordt het ware aangeduid, met den gerechte wordt het goede aangeduid, en met den discipel wordt het goede vanuit het ware aangeduid; en te drinken geven van het koude, is vanuit de gehoorzaamheid de naastenliefde uitoefenen; in den naam van hen, is om het hoedanige van hen, aldus om die dingen; wie zou ooit die dingen verstaan,

indien hij niet wist wat de naam betekent. Het ware liefhebben en doen om het ware, en het goede om het goede, is door het ware en het goede worden aangedaan om dezelve, en niet om zijn roem, eer, en gewin; die aandoening van het ware en het goede is de ware geestelijke aandoening; doch de aandoening van het ware en het goede om zijn eigen roem, eer en gewin, is een louter natuurlijke aandoening; en omdat zij die het ware en het goede liefhebben om het ware en het goede, of omdat het het ware en het goede is, in de geestelijke aandoening van het ware en het goede zijn, wordt er derhalve gezegd dat zij het loon eens profeten en eens gerechten zullen ontvangen, dit is, dat zij in de geestelijke aandoening van het ware en het goede zijn, welke aandoening in zich het loon heeft, omdat zij den Hemel heeft. Dat de gelukzaligheid des Hemels is in de aandoening van het ware en het goede liefhebben en doen zonder het doel van beloning, aldus terwille van het ware en het goede, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 6388, 6478, 9174, 9984. Dat de Profeet betekent hem die het ware leert, aldus eveneens abstract genomen het ware dat wordt geleerd, n. 2434, 7269; dat de Gerechte het goede der liefde tot den Heer betekent, n. 2235, 9857. Dat de Discipel het goede vanuit het ware betekent, zijnde het goede der naastenliefde, n. 2129, 3354, 3488, 3858, 6397. Dat te drinken geven is onderrichten in de goede en de ware dingen des geloofs, en aldus de naastenliefde uitoefenen, n. 3069, 3772, 4017, 4018, 8562, 9412. En dat de Naam betekent het hoedanige der zaak, n. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 3237; vandaar betekent de Naam van Jehovah of van den Heer al het hoedanige waardoor Hij wordt vereerd, n. 2724, 3006, 6674, 9310.

103. En gij zijt het niet moede geworden; dat dit betekent tot zover als zij het hebben gekund, staat vast uit de betekenis van niet moede worden, wanneer het degenen betreft die zich bezig houden met de erkentissen van het ware en het goede, zijnde voor zoveel als zij kunnen; er wordt immers in hetgeen nu volgt gehandeld over het leven volgens die; zij die in het leven volgens die zijn, gaan verder, en worden niet moede; maar zij die nog in de allene erkentissen zijn, schrijden voort tot zover als zij kunnen; ook hebben zij nog niet het licht des levens, vanuit hetwelk de geestkracht [*vigor*] is.

104. Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten; dat dit betekent dat zij niet het leven, zodanig als degenen hadden die in de Kerk waren toen deze inzette, tot het wezenlijke der erkentissen maken, staat vast uit de betekenis van de eerste naastenliefde, zijnde het leven volgens de erkentissen van het goede en het ware, zodanig als degenen het hadden die in de Kerk waren toen deze inzette, waarover aanstonds; en uit de betekenis

van die naastenliefde verlaten, zijnde hetzelfde niet tot het wezenlijke der erkentissen maken; want zij die zich bezig houden met de erkentissen van het ware en het goede, en geloven dat zij door die gezaligd worden, maken de erkentissen tot het wezenlijke, en niet het leven, terwijl toch het leven volgens de erkentissen het wezenlijke is. Maar omdat in hetgeen nu volgt wordt gehandeld over dit wezenlijke der Kerk en des heils, zullen meer dingen erover daar worden gezegd. Dat de naastenliefde is het leven, is omdat alle leven volgens de geboden des Heren in het Woord de naastenliefde wordt genoemd, weswege de naastenliefde uitoefenen is volgens die geboden leven; dat het zo is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, in het artikel over de liefde jegens den naaste of de naastenliefde, n. 84 tot 106; en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39. Het leven van de inzettende Kerk wordt hier verstaan onder de eerste naastenliefde, want elke Kerk vangt aan uit de naastenliefde, en zij buigt geleidelijk van die af tot het geloof-alleen, ofwel tot de op verdienste gerichte werken; over deze zaak, en over de naastenliefde, zie men de dingen die in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond, namelijk: dat elke Kerk aanvangt uit de naastenliefde, maar dat zij in den loop des tijds van die afbuigt, n. 494, 501, 1327, 3773, 4689: en zo tot de valse dingen vanuit het boze, en ten slotte tot de boze dingen, n. 1834, 1835, 2910, 4683, 4689: gemeenlijk tot het geloof-alleen, n. 1834, 1835, 2231, 4683, 8094: de vergelijking van de inzettende en de afnemende Kerk met den opgang en den ondergang der zon, n. 1837; en met des mensen kindsheid en ouderdom, n. 10134. Dat niet eerder de Kerk is bij den mens, dan wanneer de erkentissen van het ware en het goede zijn ingeplant aan het leven, n. 3310. Dat de naastenliefde de Kerk maakt, n. 809, 916, 1798, 1799, 1844, 1894. Dat het inwendige der Kerk de naastenliefde is, n. 4766, 5826. Dat er één Kerk zou zijn, en niet verscheidene, zoals heden ten dage, indien allen werden beschouwd vanuit de naastenliefde, hoewel zij verschilden ten aanzien van de leerstellige dingen des geloofs en ten aanzien van de rituele dingen van den eredienst, n. 1286, 1316, 1798, 1799, 1834, 1844, 2385, 2982, 3267, 3451. Dat de eredienst des Heren bestaat in het leven der naastenliefde, n. 8254, 8256. Dat het hoedanige van den eredienst is volgens het hoedanige der naastenliefde, n. 2190.

105. Gedenk dus waarvan gij uitgevallen zijt, en kom tot inkeer, en doe de eerste werken; dat dit betekent de herinnering van de vorige dingen, en vandaar dat zij van het ware zijn afgeweken, en opdat het goede des levens der Kerk toen deze inzette, hun in den zin kome, staat vast uit de betekenis van gedenken, zijnde hier de herinnering van de vorige dingen; uit de betekenis van

waarvan gij uitgevallen zijt, zijnde de afwijking daarvan, aldus de afwijking van het ware; uit de betekenis van tot inkeer komen, zijnde opdat het in den zin kome; en uit de betekenis van de eerste werken doen, zijnde het goede des levens der Kerk toen zij inzette; dat de werken al die dingen des levens zijn welke voortgaan vanuit de liefde en het geloof, zie men in n. 98; en dat de eerste werken, welke der naastenliefde zijn, die van de inzettende Kerk zijn, vlak boven in n. 104. Dat het leven volgens de erkentissen het wezenlijke der Kerk is, en niet de erkentissen zonder het leven volgens die, kan voor een ieder vaststaan die het overweegt; de erkentissen immers zetelen zolang niet volgens die wordt geleefd, alleen in het geheugen; en zolang zij daar alleen zetelen, doen zij de innerlijke dingen van den mens niet aan; want het geheugen is den mens gegeven, opdat het een receptakel zij waaruit de dingen mogen worden genomen die het leven van dienst zullen zijn, en zij zijn dan het leven van dienst wanneer de mens die wil en die doet. De ganse geest des mensen is niets anders dan zijn wil, weswege de mens wanneer hij een geest wordt, niet enig ding kan weerstaan dat niet tegen zijn wil is; hij gans en al immers streeft daarnaar: dat het zo is, is overbekend in de geestelijke wereld; en eveneens heb ik het ettelijke malen zien onderzocht, of een geest kon handelen tegen zijn wil, vanuit welken hij is, en het werd bevonden dat hij het niet kon: daaruit bleek dat het des mensen wil is die den geest van hem formeert, en dat de geest des mensen, nadat hij het lichaam heeft verlaten, zijn wil is. Of gij zegt den wil, dan wel de liefde, het is hetzelfde, want wat de mens liefheeft, dat wil hij; en daarom ook, of gij zegt dat de geest des mensen zijn wil niet kan weerstaan, dan wel of gij zegt dat hij zijn liefde niet kan weerstaan, het is hetzelfde. De erkentissen van het ware en het goede, voordat zij den wil of de liefde des mensen binnentreden, doen volstrekt niets tot zijn heil toe, ter oorzaak hiervan dat zij niet binnen den mens zijn, maar buiten hem; doch nochtans zijn de erkentissen nodig, aangezien zonder die de mens niets kan weten aangaande het geestelijke leven; en hij die niets aangaande dezelve weet, kan ook niet geestelijk worden; wat immers de mens weet, dit kan hij denken, kan hij willen, en kan hij doen, niet echter dat wat hij niet weet; maar nochtans doen zij, indien zij niet dieper binnentreden dan in het geheugen en daaruit in de denking, hen niet aan, bijgevolg zaligen zij niet. Het wordt door verscheidenen heden ten dage in de wereld geloofd, vooral door hen die het geloof-alleen tot het wezenlijke der Kerk maken, dat de leerstellige dingen weten, en vanuit de wetenschap geloven dat zij waar zijn, den mens zaligt, hoe hij ook leeft; maar ik kan verzekeren, dat niemand door die alleen wordt gezaligd; ik heb verscheidenen, ook de meest geleerde,

in de hel zien geworpen; doch andersom zij die hebben geleefd volgens de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord, verheven tot den Hemel: daaruit blijkt, dat de erkentissen niets doen, maar het leven volgens die, en dat de erkentissen slechts leren hoe men leven moet. Leven volgens de erkentissen van het ware en het goede, is denken dat men zo en niet anders moet doen, omdat het door den Heer in het Woord is geboden; wanneer de mens daaruit denkt, en daaruit wil en handelt, zo wordt hij geestelijk; maar het betaamt hem die binnen de Kerk zijn, om in den Heer te geloven, en wanneer zij over Hem denken, te denken over Zijn Goddelijke in het Menselijke, aangezien vanuit Zijn Goddelijk Menselijke het al der naastenliefde en des geloofs voortgaat.

106. Zo niet, Ik zal u snel komen, en Ik zal uw kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet tot inkeer komt; dat dit betekent indien niet, dat het zeker is dat de Hemel niet wordt gegeven, staat vast uit de betekenis van snel komen, zijnde voorzeker; dat snel zeker is, zie men boven in n. 7; uit de betekenis van den kandelaar, zijnde de Kerk en de Hemel, waarover ook boven, n. 62; vandaar is den kandelaar verwijderen van zijn plaats, scheiden van de Kerk en den Hemel, of hun niet den Hemel geven. Dat zij die in de allene erkentissen zijn en niet in het leven volgens die, den Hemel niet hebben, zie men boven in n. 104.

107. Maar dit hebt gij dat gij de werken der Nikolaïeten haat, welke ook Ik haat; dat dit betekent de afkering van de zijde van het Goddelijke ten opzichte van hen die het goede scheiden van het ware, of de naastenliefde van het geloof, tengevolge waarvan er niet het leven is, staat vast uit de betekenis van gij hebt dat gij haat, zijnde de afkering; dat het is de afkering van de zijde van het Goddelijke, is omdat er wordt gezegd welke ook Ik haat; uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die des gemoeds zijn, waarvandaan de werken zijn, waarover boven n. 98; uit de betekenis van de Nikolaïeten, zijnde zij die het goede scheiden van het ware, of de naastenliefde van het geloof; zij die dit doen, hebben niet het leven; dat zij niet het leven hebben, is omdat alle geestelijke leven is van de naastenliefde, en er geen is van het afgescheiden geloof; des geloofs immers is weten en denken, doch der naastenliefde is willen en doen; zij die de naastenliefde scheiden van het geloof, kunnen volstrekt niets weten dienaangaande wat den Hemel en de Kerk maakt bij den mens, aldus wat het geestelijk leven, aangezien zij niet denken binnen zich, maar buiten zich; denken buiten zich is alleen vanuit het geheugen, want dit is buiten den mens, zoals de voorhof is, door welchen men binnentreedt in het huis en de kamers ervan; en in de denking die buiten den mens is, kan de

Hemel niet invloeien, want de Hemel vloeit in de dingen in die binnen den mens zijn, en door deze in de dingen die buiten hem zijn; vandaar is het, dat zij ook niet onderricht kunnen worden dienaangaande wat den Hemel en de Kerk, of het eeuwige leven, maakt; want een ieder wordt onderricht vanuit den Hemel, dat is, door den Hemel uit den Heer, over zulke dingen die van het eeuwige leven zijn, aldus langs den weg van zijn leven, zijnde langs den weg van zijn ziel en hart: wie gelooft, dat zij die de naastenliefde scheiden van het geloof, in de erkenningen van het ware kunnen zijn, dwaalt zeer; zij vatten immers alle dingen uit zich, en niets vanuit den Hemel; en de dingen die de mens uit zich vat en niet vanuit den Hemel, deze zijn vals, omdat zij in de duisternis denken, en niet in het licht; elk licht in zulke dingen die der Kerk zijn, zal vanuit den Hemel komen. Er zijn er weliswaar in de Kerk verscheidenen, die zeggen dat de naastenliefde het wezenlijke der Kerk is, en niet het afgescheiden geloof, maar dat zeggen en dat geloven, en niet het leven der naastenliefde leven, is slechts zeggen dat zij het is, en haar niet tot het wezenlijke maken, en daarom zijn zij in de zelfde plaats als degenen die zeggen dat het geloof het wezenlijke is; voor hen immers is de naastenliefde van het geloof-alleen, en niet van het leven, weswege zij ook niet kunnen worden verlicht: in de geestelijke Wereld verschijnt bij hen een zeker sneeuwige zoals van licht; maar dat licht, vanuit hetwelk dat sneeuwige is, is natuurlijk, en dit is zodanig dat het bij het invloeien van het licht des Hemels, hetwelk het geestelijk licht is, in duisternis wordt verkeerdt; zij wonen ter linkerzijde daar, bijna in den hoek van het noorden en het westen; zij zijn voor zoveel inzichtsvol als zij de erkenningen van het ware en het goede hebben toegepast op het leven. Al degenen die in de erkenningen van het ware en het goede zijn, en niet volgens die in het goede des levens, kunnen evenzeer een zedelijk leven leven als zij die in de erkenningen zijn en door die in het goede des levens; maar nochtans is hun zedelijk leven natuurlijk, en niet geestelijk, aangezien zij in hun leven niet oprecht, gerecht, en goed leven vanuit den godsdienst; en zij die niet vanuit den godsdienst goed leven, kunnen niet met den Hemel worden verbonden; want de godsdienst maakt den mens geestelijk, en verbindt hem met de Engelen, die slechts geestelijk zijn; vanuit den godsdienst goed leven, is denken, willen en doen, omdat het aldus geboden is in het Woord, en omdat de Heer dat heeft bevolen; doch niet vanuit den godsdienst leven, is denken, willen en doen alleen terwille van de burgerlijke en de zedelijke wetten; dezen verbinden zich, omdat zij niet ergens anders heen schouwen dan tot deze wetten, derhalve alleen met de wereld, voor welke die wetten zijn; doch genen schouwen tot den Heer,

en vandaar verbinden zij zich met Hem: dat de natiën worden gezaligd, is enig en alleen uit hoofde hiervan, dat zij in hun leven schouwen tot den godsdienst, denkende en zeggende dat men zo en niet anders moet doen, omdat het tegen de wetten van hun godsdienst is, aldus tegen het Goddelijke; en wanneer zij zo denken en vandaar doen, doordrenken zij zich van het geestelijk leven, hetwelk zodanig is bij hen, dat zij daarna in de geestelijke wereld de ware dingen meer opnemen dan die Christenen, die in het geheel niet denken vanuit het Woord en vanuit de leer der Kerk die vanuit het Woord is, als zij iets doen. Zij die niet vanuit den godsdienst denken, omdat zij niet geestelijk zijn, hebben ook niet het geweten; en daarom zouden zij zich, indien hun uitwendige banden, welke zijn voor de wet en voor de faam, van hen werden losgelaten, in elke misdaad storten; doch omgekeerd zouden zij die vanuit den godsdienst denken, indien hun de uitwendige banden werden afgenomen, welke de vrees voor de wet en de faam zijn, nochtans oprecht, gerecht, en goed handelen; want zij vrezen God, en zij worden in het leven der gehoorzaamheid en der naastenliefde gehouden vanuit den Hemel uit den Heer, met Wien zij verbonden zijn. Dat zij, die de naastenliefde scheiden van het geloof, Nikolaïeten worden geheten, is voornamelijk vanwege den klank van dat woord in den Hemel; want het klinkt vanuit het ware of het geloof, en niet vanuit het goede of de naastenliefde: dat men vanuit de woorden in het Woord kan weten of zij het goede dan wel het ware insluiten, aldus eveneens of het ene van het andere gescheiden is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 241.

108. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken; dat dit betekent dat wie verstaat, ernaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van die een oor heeft, hore, zijnde wie verstaat, luistere of gehoorzame; dat horen is verstaan en doen, of luisteren naar, zie men boven in n. 14; uit de betekenis van den Geest, hier den Geest Gods, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, waarover in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 3704, 5307, 6788, 6982, 6993, 7004, 7499, 8302, 9199, 9228, 9228, 9229, 9303, 9407, 9818, 9820, 10330; en uit de betekenis van de Kerken, zijnde zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn, of in het geloof vanuit de naastenliefde; aldus zij die van de Kerk zijn, want geen anderen zijn van de Kerk. Deze woorden, namelijk: *Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken*, worden gezegd aan iedere Kerk, hier aan de Efezische, daarna aan die van Smyrna, Vers 11, aan die van Pergamo, Vers 17, aan die van Thyatire, Vers 29, aan die van Sardis, Hfdst. III: Vers 6, aan die van Filadelfia, Vers 13,

en aan die van Laodicea, Vers 22, ter oorzaak hiervan dat een ieder die van de Kerk is, wete dat de ware en de goede dingen des geloofs, of de leerstellige dingen, en eveneens het Woord, weten en verstaan, niet de Kerk maakt, maar luisteren, dat is, verstaan en doen; dit immers betekent die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken. Omdat dit de Kerk maakt en den Hemel formeert bij den mens, en niet weten en verstaan zonder doen, zegt derhalve ook de Heer hetzelfde ettelijke malen, namelijk: “*Die een oor heeft om te horen, hore*”, zoals in Matth. XI: 15; Hfdst. XIII: 43; Markus IV: 9, 23; Hfdst. VII: 16; Lukas VIII: 8; Hfdst. XIV: 35. In de Apocalyps wordt er aan toegevoegd: Wat de Geest zegt aan de Kerken, omdat het betekent wat het Goddelijk Ware leert en zegt aan hen die van de Kerk zijn, of, wat hetzelfde is, wat de Heer leert en zegt, want al het Goddelijk Ware gaat uit Hem voort; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13, 133, 137, 139; derhalve ook zeide de Heer Zelf niet: Wat de Geest zegt, omdat Hijzelf het Goddelijk Ware was, Die zeide. Dat niet de Goddelijk ware dingen weten en verstaan de Kerk maakt en den Hemel formeert bij den mens, maar weten, verstaan en doen, leert de Heer openlijk in zeer vele plaatsen, zoals bij Mattheus: “*Wie Mijn woorden hoort, en dezelve doet, wordt vergeleken met een voorzichtig man; wie echter hoort en niet doet, wordt vergeleken met een dwazen man*”, VII: 24, 26. Bij denzelfde: “*Wie in de goede aarde gezaaid is, deze is het die het woord hoort, en oplet, en vandaar vrucht draagt*”, XIII: 23. Bij Lukas: “*Een elk die tot Mij komt, en Mijn woorden hoort, en dezelve doet, Ik zal tonen wien hij gelijk is; hij is gelijk aan een mens die een huis bouwt, en hij legde het fundament op een rots; doch hij die hoort en niet doet, is gelijk aan een mens die een huis bouwt op de aarde zonder fundament*”, VI: 47, 48, 49. Bij denzelfde: “*Mijn moeder en Mijn broeders zijn zij die het Woord Gods horen en hetzelfde doen*”, VIII: 19, 20, 21, behalve in vele andere plaatsen; in deze plaatsen betekent horen eenvoudig horen, zijnde weten en verstaan; horen betekent dat ook in de gewone spreektaal wanneer er wordt gezegd: dat horen; doch het betekent zowel verstaan als doen wanneer er wordt gezegd naar iemand horen of het oor lenen [*audiens esse*, hoorder zijn], eender luisteren. Bovendien zijn zij die het leven hebben gescheiden van het geloof, eender aan hen over wie de Heer spreekt bij Mattheus: “*Ziende zien zij niet, en horende horen zij niet, noch verstaan zij*”, XIII: 13, 14, 15; Ezech. XII: 2.

109. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens; dat dit betekent, wie met het hart opneemt, zal worden vervuld met het goede der liefde, en daaruit met de hemelse vreugde, staat vast uit de betekenis van overwinnen, zijnde met het hart opnemen, waarover aanstonds; uit de

betekenis van eten, zijnde toegeëigend en verbonden worden, waarover n. 2187, 2343, 3168, 3813, 5643; en uit de betekenis van den boom des levens, zijnde het goede der liefde en daaruit de hemelse vreugde, waarover ook aanstonds. Dat overwinnen is met het hart opnemen, is omdat een elk die het geestelijk leven zal gaan opnemen, zal strijden tegen de boze en de valse dingen die van zijn natuurlijk leven zijn; en wanneer hij die overwint, dan neemt hij de goede en de ware dingen, die van het geestelijke leven zijn, met het hart op; met het hart opnemen is met den wil en de liefde, want het hart in het Woord betekent die; men zie n. 2930, 3313, 7542, 8910, 9050, 9113, 10336; weswege met het hart opnemen is vanuit den wil of de liefde die dingen doen; dit wordt verstaan onder overwinnen. Dat de boom des levens het goede der liefde en daaruit de hemelse vreugde betekent, is omdat de bomen zulke dingen betekenen die bij den mens zijn in diens innerlijke dingen, die van zijn gemoed of animus zijn, het loof en de bladeren de dingen die van de erkentnissen van het ware en het goede zijn, en de vruchten de goede dingen zelf des levens: deze betekenis van de bomen ontleent haar oorsprong aan de geestelijke wereld; daar immers verschijnen bomen van elk geslacht; en de bomen die verschijnen, stemmen overeen met de innerlijke dingen der Engelen en der geesten die van hun gemoed zijn; de schoonste en vruchtdragende bomen stemmen overeen met de innerlijke dingen van hen die in het goede der liefde en daaruit in de wijsheid zijn; de minder schone en vruchtdragende bomen met hen die in het goede des geloofs zijn, doch de alleen gebladerde bomen en zonder vruchten met hen die slechts in de erkentnissen van het ware zijn; en de lelijke bomen met boosaardige vruchten stemmen overeen met hen die in de erkentnissen zijn en in het boze des levens; aan hen echter die niet in de erkentnissen zijn, en in het boze des levens, verschijnen niet bomen, maar in de plaats ervan stenen en zandvlakten: deze aanschijnen in de geestelijke wereld vloeien daadwerkelijk vanuit de overeenstemming, want de innerlijke dingen die van hun gemoed zijn, vertonen zich door zulke afbeeldingen daadwerkelijk voor hun ogen: maar deze dingen kunnen beter worden gezien uit de beide Artikelen in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, in het Eerste waar gehandeld wordt over *de Overeenstemming van den Hemel met alle dingen van den Aardbol*, n. 103 tot 115, en in het Tweede waar gehandeld wordt over *de Uitbeeldende dingen en de Aanschijnen in den Hemel*, n. 170 tot 176, en in de volgende dingen daar, n. 177 tot 190. Vandaar nu is het, dat in het Woord zo vaak bomen worden vermeld, met welke daar worden aangeduid die dingen bij de mensen welke van hun gemoed zijn; en vandaar is het eveneens, dat er in de Eerste

Hoofdstukken van Genesis wordt gezegd dat twee Bomen in den tuin van Eden waren gesteld, de ene welke de Boom des Levens wordt genoemd, en de andere welke de Boom der Wetenschap wordt genoemd; met den Boom des Levens daar wordt aangeduid het goede der liefde tot den Heer, en daaruit de hemelse vreugde, welke degenen hadden die toen van de Kerk waren, en die worden verstaan onder den Mens en zijn Echtgenote; en met den Boom der Wetenschap wordt aangeduid het verkwikkelijke der erkentissen zonder een ander nut dan om voor geleerd te gelden en om den roep van een grote eruditie te behalen terwille van de eer of het gewin: dat de Boom des Levens ook de hemelse vreugde betekent, is omdat het goede der liefde tot den Heer, hetwelk in het bijzonder met dien boom wordt aangeduid, de hemelse vreugde in zich heeft; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 395 tot 414, en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 230 tot 239. Dat de bomen, welke zo vaak in het Woord worden vermeld, de innerlijke dingen van den mens betekenen die van zijn gemoed en animus zijn, en dat de dingen die op de bomen zijn, zoals de bladeren en de vruchten, zulke dingen betekenen die vanuit dezelve zijn, kan vaststaan uit deze volgende plaatsen: *“Ik zal in de woestijn geven den cederboom van Schittim, en den mirteboom, en den olieboom; Ik zal in de wildernis stellen den denneboom, den pijnboom, en den busboom”*, Jes. xli: 19; daar wordt gehandeld over de instauratie van de Kerk. *“De heerlijkheid van den Libanon zal tot u komen, de denneboom, de pijnboom, en de busboom tegelijk, om te versieren de plaats Mijns heiligdoms”*, Jes. lx: 13. *“Laten alle bomen des velds bekennen dat Ik, Jehovah, den hogen boom verneder, den nederigen boom verhoog, den groenen boom verdroog, en den dorren boom doe spruiten”*, Ezech. xvii: 24. *“Zie, Ik zal in u een vuur doen ontbranden dat in u den groenen boom, en elken dorren boom zal verteren”*, Ezech. xxi: 3. *“De wijnstok is verdord, en de vijgeboom kwijnt; de granaatappelboom, en ook de palmboom en de appelboom, alle bomen des velds zijn uitgedroogd; de vreugde is verdord van de zonen der mensen”*, Joël i: 12. *“Toen de Engel heeft gebazuind, is er geworden hagel en vuur, welke viel op de aarde, en het derde deel der bomen is verbrand”*, Apoc. viii: 7. *“Beltshazar⁵⁾ zag in den droom een boom in het midden der aarde, welker hoogte groot was, het blad schoon, de bloem veel, en spijs voor allen in hem”*, Dan. iv: 7, 8, 9. Omdat de bomen in het algemeen zulke dingen betekenen die bij den mens zijn, en de innerlijke maken die van zijn gemoed zijn, en zo eveneens de geestelijke dingen die der Kerk zijn, en deze en gene verschillend zijn, worden derhalve

---

5 Zo in handschrift, i.p.v. Nebuchadnezar. Eender in Apoc. Onth. 717.

zovele soorten van bomen genoemd, en iedere soort betekent iets verschillends; wat de verschillende soorten betekenen, is getoond in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, zoals wat de Olieboom, n. 9277, 10261; wat de Cederboom, n. 9472, 9486, 9528, 9715, 10178; wat de Wijnstok, n. 1069, 5113, 6375, 6378, 9277; wat de Vijgeboom, n. 217, 4231, 5113; en zo voort. Bovendien betekenen de dingen die op de bomen zijn, zoals de bladeren en de vruchten, zulke dingen die bij den mens zijn, de Bladeren de ware dingen bij hem, en de Vruchten de goede dingen; zoals in de volgende plaatsen: *“Hij zal zijn zoals een Boom geplant aan de wateren, en aan de rivier zendt hij de wortels uit; zijn blad zal groen zijn; ook zal hij niet ophouden van vrucht te dragen”*, Jerem. xvii: 8. *“Aan de rivier uitgaande van het Huis Gods, klimt op den oever aan deze en aan gene zijde de Boom der spijs, welks blad niet afvalt, en zijn vrucht wordt niet verteerd; in zijn maanden wordt hij wedergeboren, omdat zijn wateren uitgaan van het Heiligdom, waarvandaan zijn vrucht tot spijs is, en zijn blad tot geneesmiddel”*, Ezech. xlvii: 12. *“In het midden der straat en der rivier uitgaande van den Troon Gods en des Lams, aan deze zijde en aan gene zijde, was de Boom des levens makende twaalf vruchten, met iedere maand gevende zijn vrucht, en de bladeren des booms waren tot genezing der natiën”*, Apoc. xxii: 1, 2. *“Gezegend de man wiens welbehagen is in de wet; hij zal zijn zoals een Boom geplant aan waterbeken, welke zijn vrucht zal geven in zijn tijd, en welks blad niet afvalt”*, Psalm 1: 3. *“Vreest niet, omdat de Boom vrucht zal dragen, de Vijgeboom en de Wijnstok zal zijn kracht geven”*, Joël ii: 22. *“De bomen van Jehovah zijn verzadigd, de Cederbomen van den Libanon welke Hij geplant heeft”*, Psalm civ: 16. *“Looft Jehovah, gij vruchtbomen en alle cederbomen”*, Psalm cxlviii: 7, 9. Omdat de vruchten de goede dingen des levens bij den mens betekenen, was het derhalve bevolen in de Israëlietische Kerk, welke een uitbeeldende Kerk was, dat zij de vruchten der bomen, zoals de mensen zelf, zouden besnijden, waarover men aldus leest: *“De vrucht des booms die tot voedsel van dienst is, zal besneden worden in het land Kanaän, en zij zullen met de voorhuid behept zijn drie jaren; en in het vierde jaar zal alle vrucht heilig zijn, lofprijzingen aan Jehovah; in het vijfde echter zullen zij gegeten worden”*, Levit. xix: 23, 24, 25. Omdat de vruchten des booms de goede dingen des levens betekenen, werd derhalve ook bevolen *dat zij in het Feest der Tabernakelen zouden nemen de vruchten van den boom der eer, en de takken, en zich verblijden vóór Jehovah, en zo het feest zouden vieren*, Levit. xxiii: 40, 41. Met de Tabernakelen immers worden de goede dingen der hemelse liefde, en daaruit de heilige erediensdienst aangeduid, n. 414, 1102, 2145, 2152, 3312, 4391, 10545; en met het Feest der Tabernakelen werd de inplanting van dat goede of van die liefde aangeduid,

n. 9296. Omdat de vruchten de goede dingen der liefde betekenden, zijnde de goede dingen des levens, *behoorde het derhalve onder de zegeningen, dat de boom des velds zijn vrucht zou geven; en onder de vervloekingen dat hij geen vrucht zou geven*, Levit. xxvi: 4, 20. En derhalve eveneens was het verboden wanneer de ene of andere stad zou worden belegerd *dat zij de bijl zouden drijven aan enigen boom van goede vrucht*, Deut. xx: 19, 20. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat met de vruchten de goede dingen der liefde worden aangeduid, of, wat hetzelfde is, de goede dingen des levens, welke ook de werken worden genoemd; zoals eveneens in deze plaatsen bij de Evangelisten: *“De bijl ligt aan den wortel des booms; elke boom die geen goede vrucht maakt, zal worden uitgehouwen en in het vuur geworpen”*, Matth. iii: 10; Hfdst. vii: 16 tot 21. *“Of maakt den boom goed en de vrucht goed, of maakt den boom rot en de vrucht rot; aan de vrucht immers wordt de boom gekend”*, Matth. xii: 33; Lukas vi: 43, 44. *“Elke rank die geen vrucht draagt, zal weggenomen worden; elke rank echter die vrucht draagt, zal gesnoeid worden, opdat zij meer vrucht drage”*, Joh. xv: 2 tot 8. *“Iemand had een Vijgeboom in zijn Wijngaard geplant; hij kwam vrucht zoekende in denzelve, maar hij vond niet; hij zeide tot den wijngaardenier: Zie, drie jaar kom ik zoekende vrucht aan den vijgeboom, en ik vind niet; houw hem uit; wat zal hij de aarde onvruchtdragend maken”*, Lukas xiii: 6 tot 9. *“Jezus zag een Vijgeboom aan den weg; Hij kwam tot denzelve, en Hij vond niets in denzelve dan alleen bladeren. Hij zeide: Nooit zal uit u vrucht zijn; en terstond is de vijgeboom verdord”*, Matth. xxi: 19; Markus xi: 13, 14, 20. De vijgeboom betekent den natuurlijke mens en diens innerlijke dingen, en de vrucht de goede dingen van hem, n. 217, 4231, 5113; de bladeren echter betekenen de erkentissen, n. 885; daaruit blijkt wat daarmede wordt aangeduid, dat de vijgeboom is verdord omdat de Heer in denzelve alleen bladeren vond, en geen vrucht. Al dit is aangevoerd, opdat men wete wat wordt aangeduid met den Boom des levens in het midden van het Paradijs Gods, namelijk het goede der liefde voortgaande uit den Heer, en daaruit de hemelse vreugde.

110. Welke in het midden van het paradijs Gods is; dat dit betekent dat daarheen schouwen en daaruit voortgaan alle erkentissen van het goede en het ware in den Hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van het midden, zijnde het middelpunt waarheen alle dingen die rondom zijn, schouwen en vanuit hetwelk zij voortgaan, waarover boven n. 97; en uit de betekenis van het Paradijs, zijnde de erkentissen van het goede en het ware, en daaruit het inzicht, waarover n. 100, 108, 1588, 2702, 3220; en omdat die dingen met het Paradijs worden aangeduid, wordt derhalve met het Paradijs

Gods de Hemel aangeduid; en omdat de Hemel het wordt, wordt ook de Kerk aangeduid, want de Kerk is de Hemel des Heren op aarde; en deze worden het Paradijs Gods genoemd, omdat de Heer in het midden daar is, en uit Hem alle inzicht en wijsheid is. Aangezien het tot dusver niet bekend is geweest, dat alle dingen in het Woord door overeenstemmingen zijn geschreven, en vandaar dat geestelijke dingen daar zijn in de afzonderlijke dingen die daar gezegd zijn, gelooft men dat onder het Paradijs waarover wordt gehandeld in het Tweede Hoofdstuk van Genesis, een paradijsse Tuin wordt verstaan; maar daar wordt niet enig aards Paradijs verstaan, maar het hemelse Paradijs, hetwelk degenen hebben die in het inzicht en de wijsheid zijn vanuit de erkenningen van het goede en het ware; men zie boven n. 109, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 176, 185; daaruit kan vaststaan niet alleen wat met het Paradijs of met den Tuin in Eden is aangeduid, maar ook wat met het Paradijs of met de Tuinen Gods in het Woord; zoals bij Jesaja: *“Jehovah zal Zion troosten, Hij zal troosten al haar woestheden, dermate dat Hij haar woestijn zal stellen tot Eden, en de wildernis tot een Tuin van Jehovah; blijdschap en vreugde zal daarin worden gevonden”*, LI: 3. Bij Ezechiël: *“In Eden, den Tuin Gods, zijt gij geweest; alle kostelijke steen was uw bedeksel”*, XXVIII: 13; deze dingen worden gezegd aangaande Tyrus, omdat met Tyrus in het Woord de Kerk wordt aangeduid die in de erkenningen van het ware en het goede, en daaruit in het inzicht is; men zie in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1201; haar inzicht daaruit is Eden, de tuin Gods; eender de kostelijke steen vanuit welken het bedeksel is, n. 114, 9863, 9868, 9865, 9873. Bij denzelfde: *“Zie, Asschur was een Ceder in den Libanon; de ceders hebben hem niet verborgen in den Tuin Gods; alle boom in den Tuin Gods was hem niet gelijk in schoonheid; Ik heb hem schoon gemaakt door de veelheid zijner takken, en hem benijdden alle bomen van Eden in den Tuin Gods”*, XXXI: 3, 8, 9. Onder Asschur in het Woord worden degenen verstaan die door de erkenningen van het goede en het ware redelijk zijn geworden, aldus zij van wie het gemoed is verlicht vanuit den Hemel; dat Asschur het redelijke van den mens is, zie men in n. 119, 1186. Het zal enigermate ook hier worden ontvouwd, hoe het moet worden verstaan, dat alle erkenningen van het goede en het ware schouwen tot het goede der liefde tot den Heer, en eveneens dat zij daaruit voortgaan, welke worden aangeduid met: Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, welke in het midden van het Paradijs Gods is; het goede der liefde tot den Heer is de Heer zelf, aangezien de Heer is in het goede Zijner liefde bij den mens, den geest, en den Engel: dat alle erkenningen van het goede en het ware daarheen schouwen of tot Hem, is bekend in de

Christelijke Kerk; de leer immers daar leert dat er zonder den Heer geen heil is, en eveneens dat in den Heer alle heil is; de erkenningen van het goede en het ware, of de leerstellige dingen vanuit het Woord, leren hoe de mens kan komen tot God en met Hem verbonden worden; dat niemand met God kan worden verbonden tenzij uit den Heer en in den Heer, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 283, 296. Daaruit kan vaststaan, dat alle dingen die de Kerk leert vanuit het Woord, den Heer en de liefde tot Hem beogen, als het einddoel waartoe [*ad quem*]: dat alle erkenningen van het goede en het ware, of de leerstellige dingen vanuit het Woord, voortgaan uit den Heer, is ook bekend in de Kerk; het wordt immers daar geleerd, dat het al der liefde en het al des geloofd is vanuit den Hemel, en niets uit den mens, en dat niemand God kan liefhebben en in Hem geloven uit zich; God liefhebben en in Hem geloven sluiten alle dingen in die de Kerk leert, welke de leerstellige dingen en de erkenningen worden genoemd, aangezien vanuit deze wordt geliefd en geloofd; liefde en geloof zonder voorafgaande erkenningen is er niet, want zonder die zou de mens ledig zijn; uit deze dingen volgt, dat zoals het al der liefde en des geloofs voortgaat uit den Heer, aldus eveneens alle erkenningen van het goede en het ware, welke de liefde en het geloof maken en formeren. Omdat alle erkenningen van het goede en het ware den Heer beogen en uit Hem voortgaan, en dit wordt aangeduid met den Boom des levens in het midden van het Paradijs Gods, worden derhalve alle bomen in het Paradijs de bomen des levens en de bomen van Jehovah genoemd: de bomen des levens in de Apocalyps: “*In het midden van de straat en van de rivier, uitgaande van den Troon Gods en des Lams, aan deze en aan gene zijde, de Boom des levens, makende twaalf vruchten*”, xxii: 2: en de Bomen van Jehovah, bij David: “*De Bomen van Jehovah worden verzadigd, en de Ceders van den Libanon welke Hij geplamt heeft*”, Psalm civ: 16: daaruit eveneens blijkt, dat onder den Boom des levens in het midden van het Paradijs elke boom daar wordt verstaan, dat is, elk mens, in wiens midden, dat is, in wien, de Heer is. Uit deze dingen en uit die welke in het voorafgaande Artikel zijn getoond, kan men weten, wat daarmede wordt aangeduid dat de Heer aan hem die overwint, zal geven te eten van den Boom des levens, welke in het midden van het Paradijs Gods is.

III. Vers 8, 9, 10, 11. *En aan den Engel der Kerk van die van Smyrna schrijf: Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest, en leeft. Ik ken uw werken, en verdrukking en armoede, maar gij zijt rijk, en de lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar een synagoge des Satans. Vrees niets van de dingen die gij zult lijden; zie, het zal zijn dat de duivel er vanuit u in de bewaring zal werpen, opdat gij verzocht wordt, en gij zult een verdrukking*

hebben tien dagen; zijt getrouw tot den dood toe; en Ik zal u geven de kroon des levens. Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden. En aan den Engel der Kerk van die van Smyrna schrijf, betekent ter behartiging voor hen binnen de Kerk, die het Woord willen verstaan, en nog niet verstaan, en vandaar nog slechts weinig in de erkentissen van het ware en het goede zijn, welke zij evenwel van harte verlangen: deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, betekent den Heer, Die alle dingen vanuit het Goddelijk Menselijke regeert vanuit eersten door laatsten: Die dood is geweest, en leeft, betekent dat Hij verworpen is, en evenwel uit Hem het eeuwige leven is: Ik ken uw werken, betekent de liefde: en verdrukking, betekent de benauwenis vanwege het verlangen van de ware dingen te kennen: en armoede, maar gij zijt rijk, betekent de erkenning dat zij niets vanuit zich weten: en de lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn, en zijn het niet, betekent de smadelijke bejegening van de zijde van hen die menen dat zij in de erkentissen van het goede en het ware zijn omdat zij het Woord hebben, en het toch niet zijn: maar een synagoge des Satans, betekent de leer van alle valse dingen bij hen: vrees niets van de dingen die gij zult lijden, betekent, laat het hun niet smarten dat dezulken ulieden vervolgen: zie, het zal zijn dat de duivel er vanuit u in de bewaring zal werpen, betekent dat zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn, het erop zullen toelagen om hen van elk ware vanuit het Woord te beroven: opdat gij verzocht wordt, betekent, daarvandaan de aanwassing van het verlangen van het ware: en gij zult een verdrukking hebben tien dagen, betekent dat de bestoking en vandaar de verzoeking enigen tijd zal duren: zijt getrouw tot den dood toe, betekent de standvastigheid in de ware dingen tot het einde: en Ik zal u geven de kroon des levens, betekent de wijsheid en daaruit de eeuwige gelukzaligheid: die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn: en die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden, betekent dat hij die volhardt in de echte aandoening van het ware tot het einde van zijn leven in de wereld, in den nieuwen Hemel zal komen.

112. En aan den Engel der Kerk van die van Smyrna schrijf; dat dit betekent ter behartiging voor hen binnen de Kerk, die het Woord willen verstaan, en nog niet verstaan, en vandaar nog slechts weinig in de erkentissen van het ware en het goede zijn, welke zij evenwel van harte verlangen, staat vast uit de betekenis van schrijven, zijnde ter behartiging, zoals boven n. 95; en uit de betekenis van den Engel der Kerk van die van Smyrna, zijnde degenen binnen

de Kerk die het Woord willen verstaan, en nog niet verstaan, en vandaar slechts weinig in de erkentissen van het ware en het goede zijn, welke zij evenwel van harte verlangen; dat dezen onder den Engel der Kerk van die van Smyrna worden verstaan, staat vast uit de dingen die tot dien Engel geschreven zijn, welke volgen; want niet ergens anders vandaan kan men weten wie er worden verstaan onder den Engel van iedere Kerk, dan vanuit de aan hem geschreven dingen in den inwendigen zin. In de dingen die geschreven zijn tot den Engel der Efezische Kerk, waarover vlak eerder, zijn degenen beschreven die in de erkentissen van het ware en het goede zijn, en niet tegelijk, of nog niet, in het leven volgens die; hier nu worden degenen beschreven die in de erkentissen van het ware en het goede zijn, en tegelijk in het leven volgens die; dezen dus zijn zij, die in de aandoening van het ware vanuit geestelijken oorsprong zijn, genen echter zij die in de aandoening van het ware vanuit natuurlijken oorsprong zijn: de aandoeningen van het ware zijn in het algemeen vanuit twee oorsprongen, namelijk vanuit den natuurlijken oorsprong en vanuit den geestelijken oorsprong; zij die in de aandoening van het ware vanuit den natuurlijken oorsprong zijn, schouwen primair tot zich en tot de wereld, en vandaar zijn zij natuurlijk; doch zij die in de aandoening van het ware vanuit den geestelijken oorsprong zijn, schouwen primair tot den Heer en tot den Hemel, en vandaar zijn zij geestelijk; de aandoening of de liefde van den mens schouwt òf omlaag òf schouwt omhoog; zij die tot zich en tot de wereld schouwen, schouwen omlaag; doch zij die tot den Heer en tot den Hemel schouwen, schouwen omhoog; de innerlijke dingen van den mens die van zijn gemoed zijn, schouwen daadwerkelijk daarheen waar zijn liefde of aandoening is, want de liefde bepaalt die; en hoedanig de bepaling is van de innerlijke dingen van den mens die van zijn gemoed zijn, zodanig blijft de mens na den dood tot in het eeuwige: omlaag of omhoog schouwen is vanuit de liefde door het verstand, aldus door de dingen die het verstand formeren en maken, zijnde de erkentissen van het ware en het goede. Dat er aangaande degenen binnen de Kerk die in de erkentissen van het ware en het goede zijn, en niet tegelijk, of nog niet, in het leven volgens die, aldus aangaande hen die in de aandoening van het ware vanuit natuurlijken oorsprong zijn, aan den Engel der Efezische Kerk geschreven is, en nu aan den Engel der Kerk van die van Smyrna aangaande hen die in de erkentissen van het ware en het goede zijn en tegelijk in het leven volgens die, aldus aangaande hen die in de aandoening van het ware vanuit geestelijken oorsprong zijn, is ter oorzaak hiervan, dat het eerstgenoemde het eerste der Kerk is, en het laatstgenoemde het tweede; niemand immers kan in de Kerk binnengeleid

en tot den Hemel geformeerd worden, tenzij door de erkentissen vanuit het Woord; zonder die weet de mens niet den weg tot den Hemel, en zonder die kan de Heer niet bij hem wonen; dat zonder de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord niemand iets weet aangaande den Heer, aangaande den Engellijken Hemel, aangaande de naastenliefde en het geloof, kan bekend zijn; en dat wat de mens niet weet, kan hij niet denken, aldus ook niet willen, bijgevolg ook niet geloven en liefhebben; daaruit blijkt, dat de mens door de erkentissen den weg tot den Hemel leert: dat zonder de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord de Heer niet aanwezig kan zijn en den mens leiden, is ook bekend; want hij die niets kent aangaande den Heer, aangaande den Hemel, aangaande de naastenliefde en het geloof, diens geestelijke gemoed, hetwelk het hogere gemoed is en zal zien door het licht des Hemels, is ledig, en heeft niets vanuit het Goddelijke in zich; en toch kan de Heer niet bij den mens zijn dan in het Zijne bij hem, dat is, in de dingen die uit Hem zijn; vandaar is het, dat er is gezegd, dat de Heer niet kan wonen bij den mens tenzij deze is in de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord, en daaruit in het leven. Uit deze dingen, als in een kort bestek, volgt, dat de natuurlijke mens geenszins geestelijk kan worden zonder de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord. Dat onder den Engel der Kerk van die van Smyrna degenen binnen de Kerk worden verstaan die het Woord willen verstaan, en nog niet verstaan, en vandaar nog slechts weinig in de erkentissen van het ware en het goede zijn, welke zij evenwel verlangen, is omdat die in de geestelijke aandoening van het ware zijn; en zij die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, zijn ook in het leven der naastenliefde, want daaruit hebben zij de geestelijke aandoening; nergens anders vandaan heeft de mens het geestelijke dan vanuit de naastenliefde; zij die in die aandoening zijn, bestuderen het Woord, en niets verlangen zij méér dan hetzelfde te verstaan; en omdat ontelbare dingen daarin zijn die zij niet verstaan, aangezien het Woord in zijn schoot geestelijk is en dit oneindig vele verborgenheden in zich sluit, kan derhalve de mens zolang hij nog in de wereld leeft, en dan vanuit den natuurlijke mens ziet, slechts weinig in de erkentissen van het ware en het goede zijn, maar alleen in de gemene dingen, waaraan nochtans ontelbare dingen kunnen worden ingeplant wanneer hij in de geestelijke wereld of in den Hemel komt: de mens die in de aandoening van het ware vanuit den geestelijken oorsprong is, weet veel meer dingen dan hij kent, want de gemene erkentissen die bij hem zijn, zijn zoals vaten die met vele dingen gevuld kunnen worden, en die eveneens daadwerkelijk worden gevuld als hij in den Hemel komt; dat het

zo is, kan alleen al hieruit vaststaan dat alle Engelen die in den Hemel zijn, vanuit het menselijke geslacht zijn, en toch hebben zij zulk een wijsheid dat zij wordt beschreven met onuitsprekelijke en onbegrijpelijke dingen, zoals bekend is: dat de Engelen des Hemels nergens anders vandaan zijn dan vanuit het menselijke geslacht, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 311 tot 317; en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 14 tot 22. Die vulling van het inzicht en de wijsheid is het, welke wordt verstaan onder des Heren woorden bij Lukas: “Een goede, gedrukte, geschudde, en overvloeiende maat zal in uw schoot gegeven worden”, vi: 38; bij Mattheus: “Al wie heeft, dien zal gegeven worden opdat hij overvloediger hebbe”, xiii: 12; Hfdst. xxv: 29; en bij Lukas: “De heer zeide tot den knecht die met de hem gegeven mina tien minna’s had verkregen: Omdat gij in het bescheiden getrouw zijt geweest, zult gij mogendheid hebben over tien steden”, xix: 16, 17; met tien wordt daar het vele en het volle aangeduid, en met de steden het inzicht en de wijsheid: dat tien het vele en het volle betekent, zie men in n. 1988, 3107, 4638; en dat de steden de dingen betekenen die van het inzicht en de wijsheid zijn, n. 2449, 2712, 2943, 3216, 3584, 4492, 4493, 5297.

113. Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste; dat dit den Heer betekent, Die alle dingen vanuit het Goddelijk Menselijke regeert vanuit eersten door laatsten, staat vast uit de betekenis van den Eerste en den Laatste, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde Hij die alle dingen regeert vanuit eersten door laatsten, waarover boven n. 41: dat het de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, Die hier en in de volgende dingen spreekt tot de Engelen der Kerken, kan vaststaan uit het voorgaande Hoofdstuk, waar eendere dingen aangaande den Zoon des mensen worden gezegd; en de Zoon des mensen is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; men zie boven n. 63; dit blijkt ook duidelijk uit de ter vergelijking bijeengebrachte plaatsen, namelijk, in het voorgaande Hoofdstuk wordt de Zoon des mensen beschreven dat Hij werd gezien *in het midden der gouden kandelaren, hebbende in Zijn rechterhand zeven sterren*, Vers 13, 16; deze zelfde dingen worden voorafgezonden aan hetgeen geschreven is aan den Engel der Efezische Kerk, met deze woorden: “Deze dingen zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, Die in het midden der gouden kandelaren wandelt”, Vers 1 van dit Hoofdstuk. In het vorengaande Hoofdstuk wordt de Zoon des Mensen aldus beschreven: “Ik ben de Eerste en de Laatste, en Die Levend ben, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben Levend tot in de eeuwen der eeuwen”, Vers 17, 18; deze dingen worden voorafgezonden aan hetgeen geschreven is aan den Engel der Kerk van die van Smyrna, met deze woorden: “Deze

dingen zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest, en leeft”, Vers 8. In het voorgaande Hoofdstuk wordt de Zoon des mensen beschreven dat *uit Zijn mond werd gezien een tweesnijdend scherp slagzwaard uitgaande*, Vers 16; dit wordt voorafgezonden aan hetgeen geschreven is aan den Engel der Kerk van Pergamo, met deze woorden: “*Deze dingen zegt Hij Die het tweesnijdend scherp slagzwaard heeft*”, Vers 12. In het voorgaande Hoofdstuk wordt de Zoon des mensen beschreven dat Hij werd gezien *te hebben ogen als een vlam vuurs, en voeten aan blinkend koper gelijk, als in den oven geblaakt*, Vers 14, 15; deze dingen worden voorafgezonden aan hetgeen geschreven is aan den Engel der Kerk van Thyatire, met deze woorden: “*Deze dingen zegt de Zoon Gods, hebbende Zijn ogen als een vlam vuurs, en Zijn voeten blinkend koper gelijk*”, Vers 18; eender vooraan de geschreven dingen aan de Engelen der drie overige Kerken, waarover in het volgende Hoofdstuk: uit deze dingen kan vaststaan, dat het de Zoon des mensen is, Die de dingen zegt die aan de Kerken worden geschreven; en omdat onder den Zoon des mensen wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zoals boven in n. 63 is getoond, zo volgt dat alle dingen die geschreven zijn aan de Kerken, uit het Goddelijk Menselijke des Heren zijn; en eveneens volgt daaruit, dat het Goddelijk Menselijke het al in alle dingen der Kerk is, zoals Het is het al in alle dingen des Hemels; hier ook wordt daarmede dat Hij de Eerste en de Laatste is, aangeduid dat de Heer vanuit Zijn Goddelijk Menselijke alle dingen vanuit eersten door laatsten regeert. Dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke het al in alle dingen des Hemels is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 7 tot 12, en n. 78 tot 86, en de overige dingen daar: en omdat de Heer het al in alle dingen des Hemels is, is Hij ook het al in alle dingen der Kerk, want de Kerk is het Rijk des Heren op aarde. Dit kan ik verzekeren, dat niemand die binnen de Kerk is, en niet het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkent, in den Hemel kan binnentreden: het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen, is denken over Zijn Goddelijke wanneer men over Zijn Menselijke denkt; de oorzaak dat men aldus moet denken, is deze, dat de ganse Hemel is vanuit Zijn Goddelijk Menselijke, zoals men getoond zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL van den aanvang tot het einde, en boven in de Ontvouwing over de Apocalyps, n. 10, 49, 52, 82.

114. Die dood is geweest, en leeft; dat dit betekent dat Hij verworpen is, en evenwel uit Hem het eeuwige leven is, staat vast uit de betekenis van dood zijn, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde verworpen zijn, waarover boven n. 83; en uit de betekenis van leven, zijnde dat uit Hem het eeuwige

leven is, waarover ook boven, n. 84. De Heer wordt verworpen geheten, wanneer men niet tot Hem gaat en Hem vereert, en eveneens als men tot Hem gaat en Hem vereert alleen ten aanzien van Zijn Menselijke, en niet tegelijk ten aanzien van het Goddelijke; en daarom wordt Hij heden ten dage binnen de Kerk verworpen door hen die niet tot Hem gaan en Hem vereren, maar den Vader bidden dat Hij Zich erbarme terwille van den Zoon; terwijl toch nooit enig mens, noch enig Engel, tot den Vader kan gaan, en Hem onmiddellijk vereren; het Goddelijke immers is onzichtbaar, en met Hetzelve kan niemand worden verbonden door het geloof en de liefde: dat wat immers onzichtbaar is, valt niet in de idee der denking, en derhalve ook niet in de aandoening van den wil; en dat wat niet in de idee der denking valt, valt ook niet in het geloof, want de dingen die des geloofs zullen zijn, zullen gedacht worden; en eveneens treedt dat wat niet in de aandoening van den wil binnentreedt, ook niet binnen in de liefde, want de dingen die der liefde zullen zijn, zullen den wil des mensen aandoen; in dezen immers zetelt alle liefde die de mens heeft; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 28 tot 35: doch het Goddelijk Menselijke des Heren valt in de idee der denking en zo in het geloof, en daaruit in de aandoening van den wil of in de liefde; daaruit blijkt dat er geen verbinding is met den Vader tenzij uit den Heer en in den Heer; dit leert de Heer Zelf zeer helder bij de Evangelisten; bij Johannes: *“Niemand heeft ooit God gezien; de Enigverwekte Zoon, Die in den schoot des Vaders is, heeft Hem uiteengezet”*, i: 18: bij denzelfde: *“Noch hebt gij ooit de stem des Vaders gehoord, noch Zijn gedaante gezien”*, v: 37: bij Mattheus: *“Niemand kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoon wil onthullen”*, xi: 27: bij Johannes: *“Ik ben de weg, de waarheid, en het leven; niemand komt tot den Vader dan door Mij”*, xiv: 6: bij denzelfde: *“Indien gij Mij kent, kent gij ook Mijn Vader; die Mij ziet, ziet den Vader. Filippus, gelooft gij niet dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is? Geloof Mij, dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is”*, xiv: 7 tot ii; en *“dat de Vader en de Heer één zijn”*, Hfdst. x: 30, 38: bij denzelfde: *“Ik ben de Wijnstok, gij de ranken; zonder Mij kunt niet wat ook doen”*, xv: 5. Daaruit kan vaststaan, dat de Heer verworpen is door diegenen binnen de Kerk die onmiddellijk tot den Vader gaan, en Hem bidden dat Hij Zich erbarme terwille van den Zoon; dezen immers kunnen niet anders dan over het Menselijke des Heren denken zoals over het menselijke van een ander mens, aldus niet tegelijk over Zijn Goddelijke in het Menselijke, nog minder over Zijn Goddelijke verbonden met Zijn Menselijke zoals de ziel verbonden is met het lichaam, volgens de leer die in de gehele Christelijke wereld is aanvaard; men zie boven n. 10 en 26: wie ooit in de

Christelijke wereld, die het Goddelijke des Heren erkent, wil zodanig zijn dat hij Zijn Goddelijke stelt buiten Zijn Menselijke, terwijl toch denken over het allene Menselijke en niet tegelijk over Zijn Goddelijke in het Menselijke, is die afgescheiden beschouwen, hetgeen niet is den Heer beschouwen, noch het Ene en het Andere als één Persoon; terwijl toch de in de Christenheid aanvaarde leer ook is, dat het Goddelijke en het Menselijke des Heren niet zijn twee, maar één enige Persoon. De mensen der Kerk heden ten dage denken weliswaar over het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke, wanneer zij vanuit de leer der Kerk spreken, doch volstrekt anders als zij denken en bij zichzelf spreken buiten de leer; maar laat men weten, dat de mens een anderen staat heeft wanneer hij vanuit de leer denkt en spreekt, en een anderen wanneer hij buiten de leer denkt en spreekt; als hij vanuit de leer denkt en spreekt, dan denkt en spreekt hij vanuit het geheugen van zijn natuurlijke mens; doch wanneer hij buiten de leer denkt en spreekt, dan denkt en spreekt hij vanuit zijn geest; want vanuit den geest denken en spreken, is denken en spreken vanuit de innerlijke dingen van zijn gemoed, waarvandaan zijn geloof zelf is; des mensen staat ook na den dood wordt zodanig als de denking en de spraak bij zichzelf van zijn geest is geweest buiten de leer, en niet zodanig als zijn denking en spraak is geweest vanuit de leer, indien deze niet één is geweest met gene: dat de mens twee staten heeft ten aanzien van het geloof en de liefde, den enen als hij in de leer is, en den anderen als hij buiten de leer is, doch dat de staat van zijn geloof en liefde buiten de leer hem zaligt, en niet de staat van zijn spreken over het geloof en de liefde wanneer het vanuit de leer geschiedt, tenzij deze staat één maakt met genen, weet de mens niet; terwijl toch denken en spreken vanuit de leer aangaande het geloof en de liefde, is spreken vanuit den natuurlijke mens en diens geheugen, zoals alleen al hieruit kan vaststaan dat de bozen evenzeer als de goeden zo kunnen denken en spreken wanneer zij met anderen zijn; weswege ook de boze voorgangers evenzo als de goede, of de voorgangers die geen geloof hebben evenzeer als zij die geloof hebben, het Evangelie kunnen prediken met een naar den schijn eenderen ijver en eendere aandoening; de oorzaak hiervan is deze, dat dan de mens, zoals gezegd is, vanuit zijn natuurlijke mens en diens geheugen denkt en spreekt; doch denken vanuit zijn geest is niet denken vanuit den natuurlijke mens en diens geheugen, maar vanuit den geestelijken mens en het geloof en de aandoening van dezen: uit dit alleen al kan het vaststaan, dat de mens twee staten heeft, en dat de vorige staat hem niet zaligt, maar de latere; de mens immers is na den dood een geest; hoedanig derhalve de mens is geweest in de wereld ten aanzien van den geest, zodanig blijft hij na het

heengaan uit de wereld. Bovendien is het uit veel ondervinding te weten gegeven dat de mens der Kerk die twee staten heeft; de mens immers kan na den dood in den enen en den anderen staat worden gebracht, en ook wordt hij daadwerkelijk in den enen en den anderen gebracht. Velen van hen spraken, wanneer zij in den vorigen staat werden gebracht, als Christenen, en naar die spraak werd door de anderen van hen geloofd dat zij Christenen waren; maar zodra zij in den lateren staat werden teruggebracht, welke de eigenlijke staat van hun geest was, spraken zij zoals de duivelse geesten, en geheel en al tegen de dingen die zij tevoren hadden gesproken; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 49I tot 498, en 499 tot 5II. Uit deze dingen kan vaststaan, hoe het ook moet worden verstaan, dat de Heer heden ten dage is verworpen door hen die binnen de Kerk zijn, namelijk dat het weliswaar vanuit de leer is, dat men het Goddelijke des Heren in denzelfden graad moet erkennen en geloven als waarin men het het Goddelijke des Vaders doet, want de leer leert *dat zoals de Vader het is, ook de Zoon is ongeschapen, oneindig, eeuwig, almachtig, God, Heer, en niemand van Hen de Grootste en de Kleinste, de Eerste en de Laatste*; men zie de Geloofsbelijdenis van Athanasius; en nochtans naderen en vereren zij niet den Heer en Zijn Goddelijke, maar dat des Vaders, hetgeen geschiedt als zij den Vader bidden dat Hij Zich erbarme terwille van den Zoon; en wanneer zij dit zeggen, denken zij in het geheel niet over het Goddelijke des Heren, maar over Zijn Menselijke gescheiden van het Goddelijke, aldus over Zijn Menselijke als eender aan het menselijke van een ander mens; en eveneens tegelijk dan niet over één God, maar over twee of drie: zo over den Heer denken is Hem verwerpen, want het is niet tegelijk denken over Zijn Goddelijke wanneer men over Zijn Menselijke denkt; door de scheiding sluiten zij dan het Goddelijke uit, terwijl zij toch niet twee zijn maar één Persoon, en één maken zoals de ziel en het lichaam. Ik sprak eens met geesten die, toen zij in de wereld leefden, van den Pauselijken godsdienst waren geweest, en ik vroeg of zij in de wereld ooit over het Goddelijke des Heren hadden gedacht. Zij zeiden, dat zij erover hadden gedacht zo vaak als zij in de leer met het gezicht waren, en dat zij dan Zijn Goddelijke als gelijk aan het Goddelijke des Vaders hadden erkend; doch dat zij wanneer zij buiten de leer waren, alleen over Zijn Menselijke hadden gedacht, en niet over het Goddelijke. Het werd hun gevraagd waarom zij zeggen dat de mogendheid die Zijn Menselijke had, aan Hetzelve was gegeven uit den Vader, en niet uit Hemzelf, omdat zij Zijn Goddelijke als gelijk aan het Goddelijke des Vaders hadden erkend. Toen keerden zij zich af, niets antwoordende. Maar het werd hun gezegd dat de oorzaak hiervan deze is geweest, dat zij op henzelf Zijn

gehele Goddelijke mogendheid hadden overgedragen, hetgeen zij niet zouden hebben kunnen doen als zij ze niet hadden gescheiden. Dat de Heer bij hen verworpen is, kan een ieder hieruit opmaken, dat zij in plaats van den Heer den Paus vereren, en dat zij aan den Heer geen mogendheid meer toekennen. Hier zou ik ook het grote schandaal willen mededelen dat gehoord werd van den Paus die Benedictus xiv is genoemd; hij zeide openlijk, dat hij toen hij in de wereld leefde, heeft geloofd dat de Heer geen mogendheid heeft, omdat Hij haar geheel had overgedragen op Petrus, en vandaar op zijn opvolgers; daaraan toevoegende, dat hij heeft geloofd dat hun Heiligen meer mogendheid hebben dan de Heer, omdat zij die van God den Vader hebben; doch dat de Heer van haar geheel heeft afstand gedaan en ze aan de Pausen heeft gegeven; maar dat Hij nochtans vereerd moet worden, omdat zonder dit de Paus niet heilig vereerd wordt. Maar omdat hij het Goddelijke ook na den dood voor zich opeiste, werd hij na ettelijke dagen in de hel geworpen.

115. Dat de Heer aan den Engel van deze Kerk zegt: Ik ben de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest, en leeft, is omdat hier wordt gehandeld over degenen binnen de Kerk die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, zijnde degenen die de ware dingen vanuit het Woord opsporen, en wanneer zij ze vinden, zo verheugen zij zich van harte, alleen ter oorzaak hiervan, dat het ware dingen zijn; en tevens wordt hier gesproken over hen die in de louter natuurlijke aandoening van het ware zijn, zijnde degenen die niet de ware dingen opsporen, noch zich daarover verheugen dat het ware dingen zijn, maar alleen berusten in de leerstellige dingen hunner Kerk, en zich niet daarom bekommeren of zij waar dan wel vals zijn; deze dingen leren zij met het gehuegen alleen, en eveneens bevestigen zij ze vanuit den zin der letter des Woords; en dit doen zij alleen om faam, eerbewijzen of winst te behalen; dezen zijn het, bij wie de Heer dood, dat is, verworpen is. De geestelijke aandoening van het ware, zijnde het ware liefhebben omdat het het ware is, bestaat niet dan alleen bij hen die met den Heer verbonden zijn door de erkenning en het geloof van Zijn Goddelijke in het Menselijke, aangezien al het ware des Hemels en al het ware der Kerk nergens anders vandaan is dan vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren; daaruit immers gaat het Goddelijk Ware voort dat de Geest der waarheid of de Heilige Geest wordt genoemd; daaruit hebben de Engelen des Hemels alle aandoening van het ware en alle wijsheid; dat het zo is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140, 265 tot 275, 346 tot 356; dezen zijn het bij wie de Heer leeft.

116. Ik ken uw werken, dat dit de liefde betekent, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die des wils of der liefde zijn, omdat de werken daaruit voortgaan; en dat waaruit iets voortgaat, maakt het al in dat wat voortgaat; eender als de oorzaak in de uitwerking; want wanneer de oorzaak is weggenomen of ophoudt, zo houdt de uitwerking op; aldus is het ook met den wil des mensen en de werken daaruit; de wil is de oorzaak, en de werken zijn de uitwerking; en het is bekend dat wanneer de wil ophoudt, het werk ophoudt; daaruit blijkt, dat de werken de wil in de oorzaak zijn: de wil des mensen is geestelijk, de werken echter daaruit zijn natuurlijk; vandaar nu is het, dat onder de werken in den geestelijken zin de wil wordt verstaan: dat ook onder de werken de liefde wordt verstaan, is omdat de mens dat wat hij liefheeft, wil, en dat wat hij van hart wil, liefheeft; en indien gij er een dieperen blik in werpt, zo zult gij zien dat alle dingen van des mensen innerlijken wil zijn van zijn liefde: dat evenwel in het gewone spraakgebruik wordt gesproken van des mensen liefde, en niet van zijn wil, is omdat de liefden veelvoudig zijn, en er verscheidene in één mens zijn, en alle tegelijk in den wil, welke niet anders dan als één door den mens wordt doorvat, omdat hij onderscheid maakt tussen den wil en het verstand: de wil is dus het geestelijke zelf van den mens, omdat de liefde geestelijk is. Dat in het Woord de werken worden vermeld, en niet de wil of de liefde, zoals hier en in de volgende dingen aan de Engelen der Kerken: *Ik ken uw werken*, en niet: Ik ken uw wil, of uw liefde, is ter oorzake hiervan, dat alle dingen die in den zin der letter des Woords natuurlijk zijn, en in zich de geestelijke dingen bevatten; weswege, opdat de geestelijke zin des Woords uitkome, het geestelijke moet worden uitgevorst dat in het natuurlijke is, of waaruit het natuurlijke voortgaat.

117. En verdrukking; dat dit de benauwenis betekent vanwege het verlangen van de ware dingen te kennen, staat vast uit de betekenis van de verdrukking, zijnde de benauwenis des gemoeds vanwege het verlangen van de ware dingen te kennen; er wordt immers gehandeld over hen die het Woord willen verstaan, en nog niet goed verstaan; men zie boven n. 112; en dezen zijn in de benauwenis ten aanzien van den geest, wanneer zij niet verstaan: dat die zulk een benauwenis hebben wanneer zij niet verstaan, kunnen geen anderen weten dan zij die in de aandoening van het ware om het ware zijn, aldus die in de geestelijke aandoening zijn; wie zij zijn, zie men vlak boven in n. 115. De oorzaak hiervan is deze, dat zij verbonden zijn met de Engelen des Hemels; en dezen verlangen aanhoudend de ware dingen, omdat zij het inzicht en de wijsheid verlangen; zij verlangen dezelve zoals een hongerige spijs, weswege ook het inzicht en de wijsheid de geestelijke spijs wordt genoemd; dit verlangen

heeft ook de mens van de kindsheid aan, omdat de mens wanneer hij een klein kind is, en daarop wanneer hij een knaap is, met den Hemel is verbonden, en vanuit den Hemel dit verlangen is; maar het vergaat bij hen die zich tot de wereld keren. Uit deze dingen kan men weten, wat de benauwenis des gemoeds of de geestelijke benauwenis is die hier met de verdrukking wordt aangeduid. Dat zij zulk een benauwenis hebben, wanneer zij het Woord lezen, en dat niet goed verstaan, is omdat alle ware dingen des Hemels en der Kerk daaruit zijn en daar weggeborgen schuilen in den geestelijken zin ervan, doch niet aan anderen worden geopend dan aan hen die met den Hemel verbonden zijn, aangezien die zin des Woords in den Hemel is; maar vanuit den Hemel vloeit niet de geestelijke zin zelf des Woords in bij den mens, doch hij vloeit in diens aandoening in, en door deze in de erkentissen die bij hem zijn, en zo ontsteekt hij zijn verlangen; en voorzoveel als hij dan vanuit den letterlijken zin des Woords kan zien, ontvangt hij de echte ware dingen der Kerk. Een ieder die in de geestelijke aandoening van het ware is, bemerkt dat het weinige dingen zijn die hij weet, en oneindig vele die hij niet weet; hij is ook ermede bekend dat zulks weten en erkennen de eerste trede tot de wijsheid is; en dat zij die prat gaan op hun wetenschappen en zich daarvandaan voor uiterst inzichtsvol houden, niet tot de eerste trede gekomen zijn; dezen plegen zich ook meer op de valse dingen dan op de ware dingen te beroemen; zij beogen immers hun faam, en worden alleen door deze aangedaan, en niet door het ware zelf; zodanig zijn zij, die alleen in de natuurlijke aandoening en daaruit in het verlangen zijn, waarover men ook boven zie, n. 115.

118. En armoede, maar gij zijt rijk; dat dit betekent de erkenning dat zij niets vanuit zich weten, staat vast uit de betekenis van de armoede, zijnde de erkenning des harten dat zij niets vanuit zich weten, waarover aanstonds, en uit de betekenis van evenwel rijk zijn, zijnde de geestelijke aandoening van het ware, waarover ook aanstonds. Dat onder de Armoede hier de geestelijke armoede wordt verstaan, en dat onder Rijk zijn geestelijk rijk zijn wordt verstaan, is duidelijk, aangezien die dingen worden gezegd aan de Kerk; geestelijk arm zijn en toch rijk zijn, is van harte erkennen dat men niets vanuit zich weet, verstaat, en in niets vanuit zich wijs is, maar dat hetgeen men weet, verstaat, en waarin men wijs is, geheel is vanuit den Heer; in zulk een erkenning zijn alle Engelen des Hemels, weswege zij ook inzichtsvol en wijs zijn, en in dien graad in welken zij in de erkenning en de doorvatting zijn dat het zo is; zij weten immers en doorvatten dat niets van het ware dat des geloofs wordt genoemd, en niet van het goede dat der liefde wordt genoemd, uit henzelf is, maar uit den Heer; en dat alle dingen die zij verstaan en waarin

zij wijs zijn, betrekking hebben op het ware des geloofs en op het goede der liefde; vandaar eveneens weten zij dat zij alle inzicht en wijsheid hebben uit den Heer; en omdat zij dit weten en erkennen, en eveneens dit willen en liefhebben, vloeit derhalve aanhoudend uit den Heer het Goddelijk Ware in, uit hetwelk alle inzicht en wijsheid is, welke zij opnemen voorzoveel zij door hetzelfde aangedaan worden, dat is, voorzoveel zij hetzelfde liefhebben: omgekeerd echter geloven de geesten der hel, dat alle dingen die zij denken, willen, en vandaar spreken en doen, uit henzelf zijn, en niets uit God; want zij geloven niet in het Goddelijke; vandaar eveneens hebben zij in plaats van inzicht en wijsheid waanzin en dwaasheid; zij denken immers tegen het ware, en zij willen tegen het goede, hetgeen is waanzinnig en dwaas zijn: eender doet elk mens die in de liefde van zich is; omdat deze slechts schouwt tot zichzelf, kan hij niet anders dan alle dingen aan zichzelf toekennen; en omdat hij dit doet, is hij niet in enige erkenning, dat alle inzicht en wijsheid is uit den Heer; vandaar eveneens is het, dat zij, wanneer zij bij zichzelf denken, tegen de ware en de goede dingen der Kerk en des Hemels denken, hoewel zij, wanneer zij met de mensen spreken, anders zeggen, om de faam niet te verliezen. Uit deze dingen kan men weten, wat er onder de armoede in den geestelijken zin wordt verstaan. Dat hij die geestelijk arm is, nochtans rijk is, is omdat hij in de geestelijke aandoening van het ware is; het inzicht immers en de wijsheid vloeit uit den Heer in deze aandoening in; de aandoening immers van een ieder neemt de dingen op die met hem overeenkomen, en drinkt ze in, zoals de spons het water; aldus de geestelijke aandoening van het ware de geestelijke ware dingen, zijnde de ware dingen der Kerk vanuit het Woord. Dat de geestelijke aandoening van het ware nergens anders vandaan is dan uit den Heer, is omdat de Heer in den Hemel en de Kerk het Goddelijk Ware is; het gaat immers uit Hem voort; en omdat de Heer het liefheeft om een ieder tot Zich te leiden en te zaligen, en Hij dit niet kan dan alleen door de erkenningen van het ware en het goede vanuit het Woord, heeft Hij het derhalve lief om dezelve aan den mens in te geven, en dezelve van diens leven te maken; zo immers, en niet anders, kan Hij iemand tot Zich leiden en hem zaligen; daaruit blijkt dat elke geestelijke aandoening van het ware is uit den Heer, en dat niemand in haar kan zijn tenzij hij het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkent; door deze erkenning immers is er verbinding, en volgens de verbinding opneming; maar over deze dingen zie men meer in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, waar gehandeld is over *de wijsheid der Engelen des Hemels*, n. 265 tot 275, en over *de Wijzen en de Eenvoudigen in den Hemel*, n. 346 tot 356; en bovendien daar n. 13, 19, 25, 26, 133, 139, 140, 205,

297, 422, 523, 603; en in DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, n. II tot 27; en boven in de Ontvouwing over de Apocalyps, n. 6, 59, 112, 115, 117. In het Woord worden hier en daar de armen en de behoeftigen genoemd, en eveneens de hongerenden en de dorstenden; en met de armen en de behoeftigen worden degenen aangeduid die geloven dat zij niets weten vanuit zich, en eveneens zij die niet weten omdat zij het Woord niet hebben; en met de hongerenden en de dorstenden worden degenen aangeduid die aanhoudend de ware dingen verlangen en door die vervolmaakt te worden; Dezen en genen zijn het die worden verstaan onder de amen, de behoeftigen, de hongerenden, en de dorstenden, in deze plaatsen: *“Gezegend de armen van geest, aangezien hunner het Koninkrijk der Hemelen is; gezegend zij die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, aangezien zij verzadigd zullen worden”*, Matth. v: 3, 6. *“Gezegend de armen, omdat hunner het Koninkrijk der Hemelen is; gezegend de hongerenden, aangezien gij verzadigd zult worden”*, Lukas vi: 20, 21. *“Den armen zal het Evangelie gepredikt worden, en de armen horen het Evangelie”*, Lukas vii: 22, Matth. xi: 5. *“De heer des huizes zeide tot den dienstknecht dat hij zou heengaan in de straten en de wijken der stad, en de armen zou binnenleiden”*, Lukas xiv: 21. *“Dan zullen de eerstverwekten der armen weiden, en de behoeftigen zullen vertrouwd nederliggen”*, Jes. xiv: 30. *“Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken gegeven”*, Matth. xxv: 35. *“De Armen en de Behoeftigen zoeken water, maar er is niet; hun tong versmacht van dorst; Ik, Jehovah, zal hen verhoren; Ik zal op de hellingen rivieren openen, en in het midden der valleien zal Ik bronnen stellen”*, Jes. xli: 17, 18; uit deze laatste plaats blijkt, dat de armen en de behoeftigen degenen zijn die de erkentissen van het goede en het ware verlangen; het water immers dat zij zoeken, is het ware; dat het water het ware des geloofs is, zie men boven in n. 71; het verlangen van hen wordt daarmede beschreven dat hun tong van dorst versmacht; en de overvloed dien zij zullen hebben, daarmede dat rivieren zullen worden geopend op de hellingen, en bronnen in het midden der valleien. Zij die niet weten, dat met de rijken degenen worden aangeduid die het Woord hebben, en daaruit in de erkentissen van het ware en het goede kunnen zijn, en dat met de armen degenen worden aangeduid die het Woord niet hebben, en nochtans de ware dingen verlangen, weten niet anders dan dat onder den rijke, Lukas xvi: 19 e.v., die bekleed werd met purper en fijn lijnwaad, de rijken in de wereld worden verstaan, en onder den arme die lag uitgestrekt aan zijn voorhuis, en die verlangde verzadigd te worden van de kruimels die van de tafel van den rijke vielen, de armen in de wereld worden verstaan; maar onder den rijke

wordt daar de Joodse natie verstaan, welke het Woord had en daaruit in de erkenissen van het ware en het goede had kunnen zijn, en onder den arme worden daar de natiën verstaan, welke het Woord niet hadden en toch de erkenissen van het ware en het goede verlangden; dat de rijke daarmede wordt beschreven, dat hij bekleed was met purper en fijn lijnwaad, was omdat het purper het echte goede betekent, n. 9476; en het fijn lijnwaad het echte ware, n. 5319, 9469, 9596, 9744, het ene en het andere vanuit het Woord; en dat de arme daarmede wordt beschreven dat hij lag uitgestrekt aan het voorhuis van den rijke, en verlangde verzadigd te worden van de kruimels die van de tafel van den rijke vielen, was omdat uitgestrekt liggen aan het voorhuis, was verworpen worden en verstoken zijn van de lezing en het verstaan van het Woord; en willen verzadigd worden van de kruimels van de tafel van den rijke, is enige ware dingen daaruit verlangen; want de spijs betekent de dingen die van de wetenschap, van het inzicht, en van de wijsheid zijn, in het algemeen het goede en het ware, n. 3114, 4459, 4792, 5147, 5293, 5340, 5342, 5410, 5426, 5576, 5582, 5588, 5655, 8562, 9003; en de tafel betekent het receptakel ervan, n. 9527. Omdat de arme in dat verlangen was, hetwelk hetzelfde is als de geestelijke aandoening van het ware, wordt er derhalve van hem gezegd dat hij door de Engelen werd opgeheven in den schoot van Abraham, waarmede wordt aangeduid, dat hij werd opgeheven in den engellijken staat ten aanzien van het inzicht en de wijsheid; de schoot van Abraham is het Goddelijk Ware dat in den Hemel is; zij immers die in hetzelfde zijn, zijn bij den Heer; dat Abraham in het Woord den Heer betekent, zie men in n. 2010, 2833, 2836, 3245, 3251, 3305, 3439, 3703, 6089, 6185, 6276, 6804, 6847. Iets eenders als met den rijke en met den hongerende arme daar, wordt aangeduid, wordt met de rijken en de hongerenden aangeduid bij Lukas: *“De hongerenden heeft Hij met het goede vervuld, en de rijken heeft Hij ledig weggezonden”*, 1: 53. Dat onder de rijkdommen in het Woord de geestelijke rijkdommen worden verstaan, zijnde de erkenissen van het ware en het goede vanuit het Woord, zie men in n. 1694, 4508, 10227; en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 365; en in den tegengestelden zin de erkenissen van het valse en het boze, welke zij bevestigen vanuit den zin der letter des Woords, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1694. Dat de Rijkdommen in het Woord de erkenissen van het ware en het goede betekenen, en daaruit het inzicht en de wijsheid, is vanwege de overeenstemming; in den Hemel immers bij de Engelen verschijnen alle dingen zoals flonkerend van goud, en zilver en kostbare stenen; en dit voorzoveel als zij in het inzicht van het ware en de wijsheid van het goede zijn:

ook bij de geesten die beneden de Hemelen zijn, zijn rijkdommen in een schijn volgens de opneming van het ware en het goede uit den Heer bij hen.

119. En de lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn, en zijn het niet; dat dit betekent de smadelijke bejegening van de zijde van hen die menen dat zij in de erkentnissen van het goede en het ware zijn omdat zij het Woord hebben, en het toch niet zijn, staat vast uit de betekenis van de lastering, zijnde de berisping en de smadelijke bejegening; en uit de betekenis van de Joden, zijnde zij die in de erkentnissen van het goede en het ware vanuit het Woord zijn, want Judah in den hoogsten zin van het Woord betekent den Heer ten aanzien van de hemelse liefde, in den inwendigen zin het hemelse Rijk des Heren en het Woord, en in den uitwendigen zin de leer vanuit het Woord die van de hemelse Kerk is; men zie in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 3881, 6363; daaruit kan vaststaan, dat met de lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn, en zijn het niet, wordt aangeduid de berisping en de smadelijke bejegening van de zijde van hen die zeggen dat zij den Heer erkennen, en in Zijn Rijk zijn, en in de ware leer, omdat zij het Woord hebben, en het toch niet zijn, in het algemeen zij die zeggen dat zij in de erkentnissen van het goede en het ware zijn vanuit het Woord, en toch in valse en boze dingen zijn. Zij die niets aangaande den inwendigen zin des Woords kennen, kunnen niet anders weten dan dat in de Profetische dingen des Woords onder Jehudah en de Joden Jehudah en de Joden worden verstaan; doch onder hun namen daar worden niet die verstaan, maar allen die in de ware leer der Kerk zijn, aldus die in de erkentnissen van het goede en het ware vanuit het Woord zijn, en in den tegengestelden zin zij die in de valse leer zijn, aldus die de ware en de goede dingen des Woords hebben verechtbreukt: dat niet Jehudah en de Joden zijn verstaan, kan alleen al hieruit vaststaan, dat er een inwendige zin is in de afzonderlijke dingen des Woords, en eveneens in de namen van personen en plaatsen, en dat er in dien zin niet dan alleen over de dingen des Hemels en der Kerk wordt gehandeld; vandaar eveneens door de namen van Jehudah en van Israël; en omdat bij hen een Kerk was ingesteld waarin alle dingen uitbeeldend en aanduidend waren voor de hemelse dingen, zo werd derhalve met hun namen datgene aangeduid wat wezenlijk de Kerk maakt, namelijk in den hoogsten zin de Heer zelf, en in den inwendigen zin Zijn Woord, en in den uitwendigen de Leer vanuit het Woord, zoals boven is gezegd: daaruit blijkt hoezeer diegenen ijlen die volgens de letter geloven, dat de Joden moeten worden teruggebracht in het land Kanaän, en dat zij meer dan de anderen uitverkoren en bestemd zijn tot den Hemel; terwijl toch weinigen uit die natie worden gezaligd, aangezien geen anderen

worden gezaligd dan zij die in den Heer geloven; en hij die in den Heer geloofd in de wereld, geloofd in Hem na het overlijden; en die natie verwerpt Hem geheel en al uit haar geloof. Dat onder Jehudah de Heer wordt verstaan ten aanzien van Zijn Rijk en ten aanzien van het Woord, kan vaststaan uit de Profetische uitspraak van Israël aangaande zijn zonen, en wanneer deze door den inwendigen zin wordt ontwikkeld, zo blijkt wat iedere Stam in de Kerk heeft uitgebeeld. Dat de Stam van Jehudah het Rijk des Heren of de Kerk waar het Woord is, heeft uitgebeeld, staat klaarblijkend vast; want van Jehudah wordt gezegd: *“Een leeuwenwelp Jehudah; van den roof zijt gij opgeklommen, mijn zoon: niet zal wijken de schepter van Jehudah, noch de Wetgever van tussen zijn voeten, totdat Schilo komt, en tot Hem de aankleving der volken; die zal binden aan den wijnstok zijn ezelsveulen, en aan den edelen wijnstok den zoon zijner ezelin; als hij zal gewassen hebben in den wijn Zijn bekleedsel, en in het bloed der druiven Zijn omhulsel”*, Gen. XLIX: 9, 10, 11; dat deze afzonderlijke dingen het Rijk des Heren of de Kerk betekenen, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, waar die dingen worden ontvouwd. Wie weet dat onder Jehudah in den hoogsten zin de Heer wordt verstaan, en in den inwendigen Zijn Rijk en het Woord, en in den uitwendigen de leer vanuit het Woord, en in den tegengestelden zin zij die den Heer ontkennen en het Woord schenden, kan weten wat met Jehudah in de meeste plaatsen in het Woord wordt aangeduid, zoals in deze volgende: *“Hoort, huis van Jakob, de genoemden met den naam van Israël, en die vanuit de wateren van Jehudah zijn uitgegaan”*, Jes. XLVIII: 1; het huis van Jakob en van Israël is de Kerk; vanuit de wateren van Jehudah uitgaan, is vanuit de leer vanuit het Woord; de Kerk immers is daaruit; dat de wateren de ware dingen der leer vanuit het Woord zijn, zie men boven in n. 71. *“De zonen van Jehudah en de zonen van Jeruzalem hebt gij verkocht aan de zonen der Grieken, opdat gij ze ver zoudt verwijderen van hun grenzen. Het zal geschieden te dien dage, alle beken van Jehudah zullen vloeien van wateren, en een bron zal vanuit het huis van Jehovah uitgaan, en Jehudah zal tot in het eeuwige zitten”*, Joël III: 6, 18, 20; de zonen van Jehudah en de zonen van Jeruzalem verkopen aan de zonen der Grieken, is de goede en de ware dingen der Kerk vervalsen; te dien dage, is wanneer er het einde van die Kerk is, en de nieuwe bij de natiën geïnstaurerd; alle beken van Jehudah zullen vloeien van wateren, betekent een overvloed van het ware en het goede vanuit het Woord voor hen die in de nieuwe Kerk zijn; dat het is vanuit het Woord, wordt daarmee aangeduid dat een bron zal uitgaan van het huis van Jehovah; daaruit blijkt dat onder Jehudah die tot in het eeuwige zal zitten, niet Jehudah of de Joodse natie wordt verstaan,

maar al degenen die in het goede door de ware dingen vanuit het Woord zijn. Eendere dingen worden onder Jehudah verstaan in deze volgende plaatsen: “Over het huis van Jehudah zal Ik Mij ontfermen, en Ik zal hen redden; en de zonen van Jehudah en de zonen van Israël zullen samen vergaderd worden, en zij zullen zich één hoofd stellen, en zij zullen uit het land opklimmen, omdat de dag van Jehovah groot is”, Hoschea 1: 7, 11. “Dan zullen vele natiën Jehovah aankleven te dien dage; zij zullen Mij tot een volk zijn; want Ik zal in u wonen; dan zal Jehovah Zich van Jehudah een erfenis maken, Zijn deel op het land der heiligheid, en Hij zal Hierosolyma wederom verkiezen”, Zach. II: 11, 12. “Jehovah Zebaoth zal Zijn kudde van kleinvee bezoeken, het huis van Jehudah, en Hij zal hen stellen tot het paard der heerlijkheid in den oorlog; Ik zal het huis van Jehudah machtig maken”, Zach. x: 3, 6. “God zal Zion redden, en Hij zal de steden van Jehudah bouwen, en zij zullen daar wonen, en zij zullen haar erven; en het zaad Zijner knechten, zij zullen haar erven, en zij die den Naam van Jehovah liefhebben, zullen in haar wonen”, Psalm LXIX: 36, 37. “Ik zal vanuit Jakob zaad voortbrengen, en vanuit Jehudah een erfgenaam van Mijn bergen, opdat Mijn uitverkorenen het bezitten”, Jes. LXV: 9, behalve in zeer vele andere plaatsen. Dat de Joodse natie niet is verstaan in het Woord in die plaatsen, en in de andere waar zij de Uitverkorenen en de Erfgenamen worden genoemd, kan men verder zien uit de dingen die aangaande die natie uit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn aangevoerd in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 248. Uit deze dingen nu kan vaststaan wat er wordt aangeduid met de lastering dergenen die zeggen dat zij Joden zijn, en zijn het niet.

120. Maar een synagoge des Satans; dat dit de leer betekent van alle valse dingen bij hen, staat vast uit de betekenis van de synagoge, zijnde de leer, waarover aanstonds, en uit de betekenis van den satan, zijnde de hel vanuit welke alle valse dingen zijn; er zijn twee geslachten van hellen, de ene waarin degenen zijn die in de boze dingen zijn, en de andere waarin degenen zijn die in de valse dingen van het boze zijn; de hel waarin degenen zijn die in de boze dingen zijn, wordt met één woord Duivel genoemd, en de hel waarin degenen zijn die in de valse dingen van het boze zijn, wordt met één woord Satan genoemd: dat de Hellen zo worden genoemd, is dengenen onbekend die niets aangaande de Hellen weten, en die aangaande den duivel de mening hebben opgevat dat hij als een Engel des lichts geschapen is geweest, en dat hij, omdat hij opstandig was geworden, met zijn bende is nedergeworpen, en zo de Hel is ontstaan: dat de Hellen Duivel en Satan worden geheten, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 311, 544, 533; en in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT in het Artikel waar het is getoond, dat *de Hemel en de hel*

zijn vanuit het Menselijk Geslacht, n. 14 tot 22. Bovendien moet men weten, dat zoals alle goede en ware dingen zijn vanuit de Hemelen uit den Heer, aldus alle boze en valse dingen vanuit de Hellen; wie gelooft dat de goede en de ware dingen ergens anders vandaan zijn dan vanuit de Hemelen uit den Heer, en dat de boze en de valse dingen ergens anders vandaan zijn dan vanuit de Hellen, dwaalt zeer; de mens is alleen het receptakel van deze, en waarheen hij zich keert, daarvandaan neemt hij op; indien hij zich tot den Hemel keert, hetgeen geschiedt door de goede dingen der liefde en de ware dingen des geloofs, dan neemt hij de goede en de ware dingen uit den Heer op; doch indien hij zich keert tot de Hel, hetgeen geschiedt door de boze dingen der liefde en de valse dingen des geloofs, dan neemt hij de boze en de valse dingen uit de Hellen op: aangezien nu alle boze en valse dingen uit de hellen zijn, en de hellen met één woord ofwel Duivel, ofwel Satan worden geheten, zo volgt dat met den Duivel ook alle boze dingen worden aangeduid, en met den Satan alle valse dingen; vandaar nu is het, dat met de synagoge des Satans de leer van alle valse dingen wordt aangeduid. Dat met de synagoge de leer wordt aangeduid, is omdat in de synagogen werd geleerd, en eveneens de twisten in leerstellige dingen werden beslecht; dat in de synagogen werd geleerd, blijkt bij Matth. Hfdst. IV: 23; Hfdst. IX: 35; Hfdst. XIII: 54; Markus I: 21, 22, 29, 39; Hfdst. VI: 2; Lukas IV: 15, 16, 44; Hfdst. XIII: 10, 14; Joh. XVIII: 20: dat de twisten in leerstellige dingen werden beslecht, kan worden opgemaakt uit de dingen die worden gezegd bij Matth. X: 17; Markus XIII: 9; Lukas XII: 11; Hfdst. XXI: 12; Joh. IX: 22; Hfdst. XII: 42; Hfdst. XVI: 2, 3. Dat bij de Joodse natie de leer van alle valse dingen is geweest, kan vaststaan uit vele dingen die van die natie bekend zijn, namelijk dat zij den Heer hebben ontkend, dat zij een Messias willen wiens Rijk op de aarde is en die hen verheft boven alle natiën in de wereld; dat zij den gehelen eredienst in de uitwendige dingen stellen, en dat zij de inwendige dingen van den eredienst, welke des geloofs in en der liefde tot den Heer zijn, verwerpen; dat zij alle dingen in het Woord op zichzelf toepassen, en hetzelfde vervalsen door overleveringen die door henzelf zijn uitgevonden; men zie Matth. XV: 6 tot 9; Markus VII: 1 tot 13; verder kan hoedanig die natie van den beginne aan ten aanzien van haar innerlijke dingen is geweest, vaststaan uit het lied van Mozes, Deut. Hfdst. XXXII, en meermalen elders, en in de dingen die uit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn verzameld in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 248.

121. Vrees niet de dingen die gij zult lijden; dat dit betekent laat het hun niet smarten dat dezulken ulieden vervolgen, staat vast uit de betekenis van vrees niet, wanneer er wordt gehandeld over hen die vervolgingen zullen

ondergaan, zijnde dat het hun niet smarte in den animus, want hun vrees is ook de smart; en uit de betekenis van de dingen die gij zult lijden, namelijk van de zijde van hen die in de leer van alle valse dingen zijn, zijnde dat dezulken zullen vervolgen. Er wordt nu gehandeld over de vervolging van hen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, door hen die in de valse dingen zijn: dit kan vooral vaststaan uit hen die zodanig in de Wereld der geesten zijn; over welke Wereld men zie in het werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 421 en 535; want daar vertonen zich allen zodanig als zij zijn ten aanzien van de innerlijke dingen die der denking en der bedoeling zijn, aangezien een ieder daar in zich is, omdat hij een geest is, en het de geest is die denkt en bedoeling heeft: alle geesten daar zijn òf verbonden met de hellen, òf verbonden met de Hemelen; zij die verbonden zijn met de hellen, vangen, zodra zij bemerken dat iemand in de geestelijke aandoening van het ware is, aan van haat te blaken, en zij streven daarnaar om hem te verderven; zij houden den aanblik van hem niet uit; de meesten van hen worden, als zij slechts een klein weinig het verkwikkelijke gewaarworden van de geestelijke aandoening van het ware, zijnde het verkwikkelijke zelf des Hemels, als het ware waanzinnig, en dan is hun niets verkwikkelijker dan dit uit te blussen; daaruit blijkt dat alle hellen tegen de geestelijke aandoening van het ware zijn, en dat alle Hemelen in dezelve zijn. Iets eenders zou het op aarde onder de mensen zijn, indien zij in de doorvatting waren waarin de geesten zijn; maar omdat zij in zulk ene niet zijn, en vandaar niet weten wie zij zijn, laten zij het erbij, en gaan vriendschappelijk met elkander om volgens de verkwikkelijke dingen der wereld: maar nochtans openbaart het zich tussen de Kerken bij hen die zich op de godsdienstige dingen toeleggen: en eveneens openbaart het zich bij hen die in de geestelijke aandoening zijn, en wel daardoor dat de valse dingen in hun denkingen binnendringen, trachtende hun verlangen en het verkwikkelijke daaruit uit te blussen; die valse dingen welke in de denkingen binnendringen, zijn uit de hel, want alle dingen die de mens denkt, zijn òf vanuit de hel, òf vanuit den Hemel, zoals boven in n. 120 is gezegd.

122. Zie, het zal zijn dat de duivel er vanuit u in de bewaring zal werpen; dat dit betekent dat zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn, het erop zullen toeleggen om hen van elk ware vanuit het Woord te beroven, staat vast uit de betekenis van in de bewaring werpen, wanneer het hen betreft die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, zijnde streven en het erop toeleggen om te beroven van de ware dingen vanuit het Woord, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den duivel, zijnde de hellen die in het boze en de valse dingen daaruit zijn, waarover boven n. 120. Dat in de bewaring werpen,

wanneer er wordt gehandeld over hen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, is streven en het erop toelagen om van de ware dingen vanuit het Woord te beroven, is omdat de ware dingen als het ware in de bewaring of in de gevangenis zijn, wanneer de valse dingen binnendringen; en zolang als deze onder den blik zijn, kunnen de ware dingen niet verschijnen, te minder in vrijheid worden uitgelaten; zij die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, zijnde degenen die de ware dingen liefhebben omdat zij waar zijn, worden in zulk een gevangenis zo vaak vastgehouden als zij het Woord niet verstaan, en toch willen verstaan; de valse dingen die gevangen houden, staan op uit de hel in den natuurlijken mens, wanneer daar de verkwikkelijke dingen der liefde van zich en van de wereld heersen; deze verkwikkelijke dingen immers zijn de oorsprongen van alle boze dingen en de valse dingen daaruit; men zie in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA*, n. 65 tot 83. Dit wordt in den geestelijken zin verstaan onder in de bewaring worden geworpen door den duivel; de duivel immers doet, omdat hij de Hel is, en vanuit de Hel elk boze opstaat, en de invloed ervan in den natuurlijken mens en niet in den geestelijken is, derhalve allen aan die in de verkwikkelijke dingen dier liefden zijn, en dezen onderwerpt hij aan zich en maakt hen tot zijn bende; want allen die in de Hellen zijn, zijn in de boze dingen en vandaar in de valse dingen vanuit de liefden van zich en van de wereld; men zie in het Werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, n. 551 tot 565; maar dat de verkwikkelijke dingen dier liefden worden verkeerd in overeenstemmingen, en hoedanig deze zijn, zie men ook daar, n. 485 tot 490. Dit in de bewaring werpen door den duivel wordt in het Woord daarmede beschreven dat de Joden en de bozen de Discipelen des Heren zullen vervolgen, hun smaadheden zullen aandoen en hen zullen doden; want onder de Discipelen des Heren worden allen verstaan die in de ware dingen vanuit het goede zijn, aldus die in de Ware dingen vanuit den Heer zijn; en wanneer die onder de Discipelen des Heren worden verstaan, zo worden ook in den zin die los is van de personen, welke zin de geestelijke zin zelf des Woords is, de ware en de goede dingen zelf verstaan die vanuit den Heer door Zijn Woord zijn; dat onder de twaalf Discipelen des Heren alle dingen des geloofs en der liefde in de samenvatting worden verstaan, aldus alle ware en goede dingen der Kerk, zie men in n. 2129, 3354, 3488, 3858, 6397; dat het Woord in den Hemel los van personen wordt verstaan, zie men boven in n. 99, 100. Wien het bekend is dat onder de discipelen des Heren allen worden verstaan die in de ware dingen vanuit het goede uit den Heer zijn, en in den abstracten zin de ware dingen zelf vanuit het goede, en dat onder het werpen van hen in de bewaring door den duivel

het streven wordt aangeduid van degenen die in de valse dingen van het boze zijn, om genen van de ware dingen te beroven, en in den zin die los is van personen het vasthouden en het gevangen houden van de ware dingen door de valse dingen, zoals boven, dezelve kunnen verstaan wat er in den enen en den anderen zin wordt aangeduid in deze volgende plaatsen: *“Zij zullen de handen aan ulieden slaan en u vervolgen, u overleverende in de synagogen en de bewaringen, om Mijns Naams wil”*, Lukas XXI: 12; dat om des Heren Naam, betekent om de goede dingen der liefde en de ware dingen des geloofs uit Hem, zie men boven in n. 102. *“Dan zullen zij u overleveren in verontrustingen, en zij zullen u doden, en gij zult gehaat worden, om Mijns Naams wil”*, Matth. XXIV: 9, 11. *“Zij zullen u overleveren in de Synedria en in de Synagogen, en zij zullen u geselen, om Mijnentwil”*, Matth. x: 17, 18; Markus XIII: 9. *“Zie, Ik zend tot u Profeten, en wijzen en schriftgeleerden, en uit dezelve zult gij er doden en kruisigen, en uit dezelve zult gij er geselen in uw Synagogen, en gij zult hen vervolgen van stad tot stad”*, Matth. XXIII: 34. *“Een Mens, een Heer des huizes, plantte een wijngaard, en hij verhuurde dien den landlieden; toen de tijd der vruchten naderde, zond hij zijn dienstknechten tot de landlieden, om zijn vruchten te ontvangen; maar de landlieden, grijpende de dienstknechten, hebben den enen geslagen met roeden, den tweeden gedood, den anderen gestenigd: wederom zond hij andere dienstknechten, maar zij deden hun desgelijks. Ten slotte zond hij tot hen zijn Zoon; maar de landlieden, den Zoon ziende, zeiden onder elkander: Deze is de Erfgenaam, komt, laat ons Hem doden, en Zijn erfenis bezitten; en Hem grijpende, wierpen zij Hem uit buiten den wijngaard, en zij doodden Hem”*, Matth. XXI: 33 tot 44. *“De Wijsheid Gods zeide: Ik zal tot hen zenden Profeten en Apostelen, en uit die zullen zij er doden en vervolgen”*, Lukas XI: 49; dat onder de Profeten in het Woord degenen worden verstaan die de ware dingen leren, en in den zin die los is van personen, de leer van het ware, zie men in n. 2534, 7269; en dat eendere dingen worden verstaan onder de Apostelen, boven in n. 100. *“Gezegend zijt gij wanneer zij u smaadheden zullen hebben aangedaan, en vervolgd zullen hebben, en ligende elk boos woord tegen u gezegd zullen hebben, om Mijnentwil; verheugt u en springt op, aangezien uw loon groot is in de Hemelen; zo immers hebben zij vervolgd de Profeten die vóór u geweest zijn”*, Matth. v: 11, 12. *“Gezegend zijt gij wanneer de mensen u zullen hebben gehaat, en wanneer zij u zullen hebben afgescheiden, en smaadheid aangedaan, en uw naam als boos uitgeworpen, om des Zoons des mensen wil; volgens dit deden hun vaders den Profeten”*, Lukas VI: 22, 23. Iets eenders als in deze plaatsen, wordt ook aangeduid met de woorden des Heren, dat zij Hem zouden volgen en hun kruis dragen, in deze volgende dingen: *“Jezus zeide tot*

Zijn discipelen: Indien iemand achter Mij wil komen, zo verloochene hij zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij", Matth. xvi: 24; Markus viii: 34; zichzelf verloochenen is de boze dingen verwerpen die vanuit het eigene zijn. "Wie niet zijn kruis draagt en achter Mij komt, kan Mijn discipel niet zijn", Lukas xiv: 27. "Jesus zeide tot den rijken jongeling: Een ding ontbreekt u: Ga heen, verkoop al wat gij hebt, en kom, volg Mij, dragende het kruis", Markus x: 21; onder dit wordt in den geestelijken zin verstaan dat hij de valse dingen zou verwerpen die van de Joodse leer waren, en de leer van het ware uit den Heer zou aannemen, en dat hij de aanvallen en de verzoekingen van de zijde der valse dingen zou ondergaan; en daarom dwalen zij, die geloven dat zij die den Heer willen volgen, hun goederen hebben te verkopen en het kruislijden te ondergaan. Aangezien de Heer het Goddelijk Ware zelf was, hetwelk bij Johannes, Hfdst. I: 1, 2, 3, 14, het Woord wordt genoemd, wordt derhalve daarmede dat de Heer Zich heeft laten geselen en kruisigen, aangeduid dat door de Joden zo gedaan is met het Goddelijk Ware dat in het Woord is: dat alle dingen die over het Lijden des Heren bij de Evangelisten worden vermeld, insluiten en betekenen dat de Joden zo het Goddelijk Ware bejegend hebben, zie men boven in n. 83; en daarom zegt de Heer: "Gedenk Mijns woords: Indien zij Mij vervolgd hebben, zullen zij ook u vervolgen", Joh. xv: 20. Dat de Joden in het bijzonder worden verstaan onder den duivel die de discipelen des Heren in de bewaringen zou werpen, en dat in het algemeen allen worden verstaan die zich Joden noemen en het niet zijn, maar een synagoge des Satans, volgens de dingen die boven in n. 119, 120, zijn aangevoerd, blijkt uit des Heren woorden bij Johannes: "Gij kent Mijn spraak niet, omdat gij Mijn rede niet kunt horen; gij zijt uit den vader den duivel, en gij wilt de verlangens uws vaders doen; die was een mensenmoorder van den beginne, en in de waarheid stond hij niet, omdat de waarheid niet in hem is; wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij vanuit het eigene, omdat hij een leugenaar is en de vader ervan", viii: 43, 44; dat zij van den beginne tegen de ware dingen zijn geweest, en in de valse dingen vanuit het boze, wordt daarmede aangeduid dat hun vader was een mensenmoorder van den beginne, en dat niet de waarheid, maar de leugen in hem was; de mensenmoorder is de vernietiger van het ware der Kerk, en de vader zijn de vorigen. Aangaande de Joodse natie hoedanig zij is geweest en eveneens heden ten dage is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 248. Dat met de gebonden in de gevangenis degenen worden aangeduid die in de valse dingen vanuit het boze zijn, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 4958, 5096. Dat met gebonden worden in de gevangenis, wordt aangeduid vastgehouden worden en gescheiden worden van de ware dingen, n. 5073,

5083, 5086, 5096; en eveneens verzocht worden, n. 5037, 5038. Dat de Joden zodanig zijn geweest als nu beschreven is, was omdat zij meer dan de andere natiën in de liefde van zich en van de wereld zijn geweest; en zij die zodanig zijn, passen, wanneer zij het Woord lezen, alle dingen op hun liefden toe, en de Joden vooral, omdat zij zo vaak genoemd zijn: eender geschiedt met de anderen die in die liefden zijn; want de liefde die heerst, keert het gemoed van den lezer alleen tot de dingen die haar begunstigen; de liefde immers is als het ware een vuur, tengevolge waarvan de dingen licht geven die begunstigen; de overige dingen worden of voorbijgegaan als niet gezien, of naar de eigen zijde getrokken door averechtse uitlegging, en zo worden zij vervalst. Dezen en genen bestoken hen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, en zij worden verstaan onder den duivel, die hen die van de Kerk des Heren zijn, in de bewaring werpt; vanuit dezen immers vloeien vanuit de geestelijke wereld alle valse dingen in bij hen die de ware dingen verlangen, en deze valse dingen houden hen als het ware in een gevangenis gebonden; zij worden ook verstaan onder hen over wie de Heer zegt: *“Ik ben in de bewaring geweest, en gij hebt Mij niet bezocht”*, Matth. xxv: 43.

123. Opdat gij verzocht wordt; dat dit betekent, daarvandaan de aanwassing van het verlangen van het ware, staat vast uit de betekenis van verzocht worden, zijnde bestookt worden door de valse dingen, waarover in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 197, 198; hier echter wordt, omdat gezegd wordt dat de duivel er uit u in de bewaring zal werpen, waaronder die bestoking wordt verstaan, derhalve met verzocht worden aangeduid de aanwassing van het verlangen en vandaar die van het ware, aangezien de verzoeking dit bewerken: dat door de verzoeking waarin de mens overwint, verlichting en doorvatting van het ware en het goede ontstaat, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 8367, 8370. Dat daaruit het inzicht en de wijsheid ontstaat, n. 8966, 8967. Dat de ware dingen na de verzoeking tot in het onmetelijke aanwassen, n. 6663; behalve meer dingen, waarover men zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 187 tot 201.

124. En gij zult een verdrukking hebben tien dagen; dat dit betekent dat de bestoking en vandaar de verzoeking enigen tijd zal duren, staat vast uit de betekenis van de verdrukking, zijnde de bestoking en de verzoeking van hen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, door hen die in de valse dingen zijn; dat dit onder de verdrukking wordt verstaan, is duidelijk, aangezien het aangaande hen wordt gezegd; en uit de betekenis van tien dagen, zijnde een duur van enigen tijd: de oorzaak dat met tien dagen de duur van enigen tijd wordt aangeduid, is deze dat met veertig dagen de volledige

duur der bestoking en der verzoeking wordt aangeduid; men zie n. 2959, 7985, 7986; en tien is vandaar enig deel ervan; alle getallen in het Woord immers betekenen dingen of staten, en verschillende volgens de betrekking tot de andere getallen; het getal tien zonder betrekking tot de andere getallen betekent het volle of het vele; men zie n. 3107, 4638; doch met betrekking tot een groter getal betekent het zoveel als tot nut strekt, n. 9757; hier dus den duur van enigen tijd, aldus zoals het nut eist. Dat alle getallen in het Woord dingen of staten betekenen, n. 482, 487, 647, 755, 813, 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 6175, 9488, 9659, 10217, 10253. Wie daarover nadenkt, kan zien dat hier met de verdrukking van tien dagen die degenen zullen hebben die in de bewaring zijn geworpen door den duivel, iets anders wordt aangeduid dan een verdrukking van tien dagen.

125. Zijt getrouw tot den dood toe; dat dit de standvastigheid in de ware dingen tot het einde betekent, staat zonder ontvouwing vast: gezegd wordt tot den dood toe, omdat de mens hoedanig hij is wanneer hij sterft, zodanig blijft tot in het eeuwige; het tevoren geleide leven is slechts het leven van de formering van zijn geest, over welke dingen men meer dingen zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 470 tot 484.

126. En Ik zal u geven de kroon des levens; dat dit betekent de wijsheid en daaruit de eeuwige gelukzaligheid, staat vast uit de betekenis van de kroon, wanneer er wordt gehandeld over hen die in de geestelijke aandoening der erkennenissen van het ware en het goede zijn, zijnde de wijsheid, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het leven, zijnde de eeuwige gelukzaligheid, welke ook het eeuwige leven wordt genoemd: dat zij die in de geestelijke aandoening van het ware en het goede zijn, over wie hier wordt gehandeld, de eeuwige gelukzaligheid hebben, is omdat de Hemel bij den mens wordt ingeplant door de erkennenissen van het ware en het goede vanuit het Woord; wie gelooft dat de Hemel wordt ingeplant door andere middelen, dwaalt zeer; de mens immers wordt alleen natuurlijk geboren, met het vermogen om geestelijk te kunnen worden; maar hij wordt geestelijk door de ware dingen vanuit het Woord en door het leven volgens die; wie kan ooit geestelijk worden, indien hij niet iets weet aangaande den Heer, aangaande den Hemel, aangaande het leven na den dood, aangaande het geloof en aangaande de liefde, en aangaande de overige dingen die de middelen des heils zijn; indien die dingen den mens onbekend waren, zou hij natuurlijk blijven, en de louter natuurlijke mens kan niet iets gemeen hebben met de Engelen des Hemels, die geestelijk zijn: er zijn twee gemoederen bij den mens, het ene uiterlijk en het andere innerlijk; het uiterlijke gemoed wordt het natuurlijk

gemoed genoemd, het innerlijke gemoed echter wordt het geestelijke gemoed genoemd; het eerstgenoemde of het natuurlijke gemoed, wordt geopend door de erkentissen van de dingen die in de wereld zijn; het laatstgenoemde of het geestelijke gemoed echter, wordt geopend door de erkentissen van de dingen die in den Hemel zijn, welke het Woord leert, en vanuit het Woord de Kerk; door deze wordt de mens geestelijk als hij die kent en leeft volgens die: dit wordt verstaan onder des Heren woorden bij Johannes: *“Tenzij iemand zal verwekt zijn geweest vanuit water en geest, kan hij niet binnenschrijden in het Koninkrijk Gods”*, III: 5; met het water worden de ware dingen des geloofs aangeduid, en met den geest het leven volgens die; men zie boven n. 71; en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 202 tot 209. De meesten heden ten dage geloven, dat zij in den Hemel zullen komen alleen door den heiligen eredienst in de tempels, en door de aanbiddingen en de gebeden; maar degenen van hen die zich niet bekommeren om de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord, en zich niet daarvan doordrenken, niet alleen met het geheugen, maar ook met het leven, blijven natuurlijk zoals tevoren, en worden ook niet geestelijk, want hun heilige eredienst, hun aanbiddingen en gebeden gaan niet voort vanuit enigen geestelijken oorsprong; hun geestelijk gemoed immers is niet geopend door de erkentissen van de geestelijke dingen en door het leven volgens die, maar het is leeg; en een eredienst die voortgaat vanuit het lege, is slechts een natuurlijk gebaar waaraan niet enig geestelijke inis; indien dezulken ten aanzien van het zedelijk en het burgerlijk leven onoprecht en ongerecht zijn, dan hebben hun heilige eredienst, hun aanbiddingen en gebeden van binnen in zich iets zodanigs dat de Hemel van hen afstoot, in plaats dat zij, naar zij geloven, door die dingen den Hemel opnemen; hun heilige eredienst immers is zoals een vat waarin lelijke en vuile dingen zijn die er doorheen zweten; en deze is zoals een glanzend kleed waarbinnen een lichaam is overdekt met zweren; ik heb dezulken bij vele duizenden in de hel zien neergeworpen: anders echter is het gesteld met den heiligen eredienst, de aanbiddingen en de gebeden bij hen die in de erkentissen van het ware en het goede zijn, en in het leven volgens die; bij dezen behagen die dingen den Heer, want zij zijn de uitwerkingen van hun geest in het lichaam, of de uitwerkingen van hun geloof en liefde; zo zijn het niet alleen natuurlijke gebaren, maar geestelijke daden. Uit deze dingen kan vaststaan, dat de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord en het leven volgens die, alleen den geestelijken mens maken, en dat aan hem die door die dingen geestelijk wordt, de engellijke wijsheid door den Heer kan worden ingegeven, en met deze de eeuwige gelukzaligheid;

ook hebben de Engelen nergens anders de gelukzaligheid vandaan dan vanuit de wijsheid. Dat de Kroon de wijsheid betekent, is omdat alle dingen die den mens bekleeden en hem onderscheiden, de betekenis ontleenen aan dat deel van den mens hetwelk zij bekleeden of onderscheiden; men zie n. 9827; en de Kroon betekent de wijsheid, omdat het een onderscheidingsteken op het hoofd is, en met het hoofd wordt in het Woord de wijsheid aangeduid; zij zetelt immers daar: zoals bij Ezechiël: *“Ik versierde u met sieraad, en Ik gaf armringen op uw handen, en een keten op uw keel. Bovendien gaf Ik een hanger op uw neus, en oorringen op uw oren, en een Kroon des sieraads op uw hoofd”*, XVI: II, 12; daar wordt gehandeld over Hierosolyma, waarmede de Kerk wordt aangeduid, zodanig als die door den Heer geïnstalureerd is; onder deze afzonderlijke onderscheidingstekenen worden in den geestelijken zin zulke dingen verstaan die der Kerk zijn, en de betekenis ontleenen aan het deel waaraan zij worden aangeplooid; onder de Kroon des sieraads daar wordt de wijsheid verstaan; wat echter onder het sieraad wordt verstaan, zie men in n. 10536, 10540: wat onder de armringen, n. 3103, 3105: wat onder de keten, n. 5320: wat onder den hanger, n. 4551: en wat onder de oorringen, n. 4551, 10402. Eender wordt de wijsheid die is vanuit de erkentnissen van het ware en het goede vanuit het Woord, en vanuit het leven volgens die, aangeduid met de Kroon in verschillende andere plaatsen in het Woord, zoals in Jes. XXVIII: 5; Jerem. XIII: 8; Klaagl. v: 15, 16; Ezech. XXI: 30, 31; Hfdst. XXIII: 42; Zach. VI: II tot 13; Psalm LXXXIX: 39, 40; Psalm CXXXII: 17, 18; Job XIX: 9; Apoc. III: II; Hfdst. IV: 4. Dat de Koningen worden gekroond, is vanuit de oude tijden, toen zij de uitbeeldende en de aanduidende dingen wisten; zij wisten immers, dat de Koningen den Heer uitbeeldden ten aanzien van het Goddelijk Ware, en dat de Kroon de wijsheid zou aanduiden: dat de Koningen den Heer hebben uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie men in n. 1672, 2015, 2069, 3009, 4581, 4966, 5068, 6148. Dat diegenen Koningen en zonen des Konings worden geheten, die in de ware dingen zijn, zie men boven in n. 31; en omdat die Koningen worden geheten in het Woord, en de koningen een kroon hebben, wordt derhalve hier, waar over die gehandeld wordt, gezegd dat zij de Kroon des levens zullen ontvangen.

127. Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; dat dit betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn, zie men boven in n. 108, waar eendere dingen worden gezegd.

128. En die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden; dat dit betekent dat hij die volhardt in de echte aandoening van het ware

tot het einde van zijn leven in de wereld, in den nieuwen Hemel zal komen, staat vast uit de betekenis van overwinnen, wanneer er wordt gehandeld over hen die de erkentnissen van het ware en goede vanuit het Woord verlangen, zijnde volharden in de echte aandoening van het ware tot aan het einde van het leven in de wereld toe; gezegd wordt die overwint, omdat diegenen het zijn die de geestelijke verzoeking, welke er is door de boze en de valse dingen, ondergaan, en strijden; en deze dingen wederstaan, en dezelve temmen en onder-jukken zoals zijn vijanden, is overwinnen. Maar niemand overwint, indien hij niet volhardt in de geestelijke aandoening van het ware tot aan het einde van het leven in de wereld toe; dan is het werk voltooid, want de mens blijft tot in het eeuwige zodanig als hij dan is, namelijk zodanig als zijn leven tot die grens is geweest; de dood is het complement ervan. Maar overwinnen kan niemand dan alleen de Heer; de mens die gelooft dat hij vanuit zich overwint, en niet de Heer bij hem, overwint niet, maar bezwijkt; het is immers het geestelijke geloof dat overwint, en niets van het geestelijke geloof is uit den mens, maar het al ervan uit den Heer; wat het geestelijke geloof is, zie men in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39, en in de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 108 tot 120; en wat de Geestelijke Verzoeking, aldaar n. 187 tot 201. Dat niet beschadigd worden door den tweeden dood, is in den nieuwen Hemel komen, kan men niet weten tenzij men weet wat de vorige Hemel is, en wat de nieuwe Hemel, waarover in de Apocalyps, Hfdst. XXI; iets van wat de vorige Hemel is, is getoond in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 65 tot 72, en wat de nieuwe Hemel, in NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER, n. 1 tot 7. Maar wat de eerste dood, en wat de tweede dood is, voorts wat de eerste Wederopstanding, en wat de tweede Wederopstanding, zal gezegd worden in de ontvouwing tot Hfdst. XX, XXI, waar wordt gezegd: *“De overigen van de doden zullen niet herleven, totdat de duizend jaren zullen voleindigd geweest zijn; dit is de eerste Wederopstanding: gezegend en heilig hij die deel heeft in de tweede Wederopstanding; over dezen heeft de tweede dood geen mogendheid, maar zij zullen priesters zijn van God en van den Christus”*, xx: 5, 6. *“Hun deel zal zijn in den poel brandende van vuur en zwavel, hetwelk is de tweede dood”*, XXI: 8: daaruit blijkt dat de tweede dood de verdoemenis is; vandaar is van dien beschadigd worden, verdoemd worden; en is andersom van dien niet beschadigd worden, gezaligd worden; en omdat allen die worden gezaligd in den nieuwen Hemel komen, wordt derhalve met niet beschadigd worden van den tweeden dood, aangeduid in den nieuwen Hemel komen; en over dezen Hemel, en uit wie die is, zie men in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER, n. 2 tot 6.

129. Vers 12 tot 17. *En aan den Engel der Kerk in Pergamus schrijf: Deze dingen zegt Hij Die het scherpe tweesnijdende slagzwaard heeft. Ik ken uw werken, en waar gij woont, waar de troon des satans is; en gij houdt Min Naam, en gij hebt Mijn geloof niet verloochend; ook in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar die gedood is bij ulieden waar de satan woont. Maar Ik heb enkele dingen tegen u, dat gij daar hebt die de leer van Balaäm houden, die Balak leerde een aanstoot te werpen vóór de zonen Israëls, om dingen der afgodenoffers te eten, en te hoereren. Aldus hebt ook gij er die de leer der Nikolaiëten houden, hetgeen Ik haat. Kom tot inkeer, en zo niet, Ik zal u snel komen, en Ik zal met hen strijden met het slagzwaard Mijns monds. Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt: die overwint, Ik zal hem geven te eten van het weggeborgene Manna, en Ik zal hem geven een witten keursteen, en in den keursteen een nieuwen naam geschreven, dien niemand kent dan die hem ontvangt.* En aan den Engel der Kerk in Pergamus schrijf, betekent ter behartiging voor diegenen binnen de Kerk die in de verzoekeningen zijn: deze dingen zegt Hij Die het scherpe tweesnijdende slagzwaard heeft, betekent den Heer Die Alleen in de verzoekeningen strijdt: Ik ken uw werken, betekent de liefde en het geloof: en waar gij woont, betekent, tussen wie hij nu leeft: waar de troon des satans is, betekent, waar alle valse dingen regeren: en gij houdt Mijn Naam, betekent de erkenning van het Goddelijke in Zijn Menselijke: en gij hebt Mijn geloof niet verloochend, betekent de bestendigheid in de ware dingen: ook in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden, betekent, in dien tijd en staat waarin allen worden gehaat die het Goddelijk Menselijke des Heren belijden: waar de satan woont, betekent, door hen die in de leer van alle valse dingen zijn: maar Ik heb enkele dingen tegen u, betekent dat men op zijn hoede moet zijn: dat gij daar hebt die de leer van Balaäm houden, die Balak leerde een aanstoot te werpen vóór de zonen Israëls, betekent hen die ten aanzien van het verstand verlicht zijn en de ware dingen leeraren, maar het nochtans liefhebben om met arglist hen die van de Kerk zijn, te verderven: om dingen der afgodenoffers te eten en te hoereren, betekent, opdat zij zich doordrenken met boze dingen en de valse dingen daaruit: aldus hebt ook gij er die de leer der Nikolaiëten houden, hetgeen Ik haat, betekent hen die het goede scheiden van het ware, of de naastenliefde van het geloof, hetgeen tegen de Goddelijke orde is: kom tot inkeer, betekent de verbreking van de vergezelschapping met die: en zo niet, Ik zal u snel komen, en Ik zal met hen strijden met het slagzwaard Mijns monds, betekent, indien niet, dat zij, wanneer de bezoeking komt, verstrooid zullen worden: die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent dat hij

die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn: die overwint, Ik zal hem geven te eten van het weggeborgden manna, betekent dat voor hen die in de verzoeken overwinnen, het verkwikkelijke der hemelse liefde vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren is: en Ik zal hem geven een witten keursteen, betekent de wijsheid en het inzicht: en in den witten keursteen een nieuwen naam geschreven dien niemand kent dan die hem ontvangt, betekent den staat van het innerlijk leven, onbekend aan allen, uitgezonderd aan hen die in denzelve zijn.

130. En aan den Engel der Kerk in Pergamus schrijf; dat dit betekent ter behartiging voor diegenen binnen de Kerk die in de verzoeken zijn, staat vast uit de betekenis van schrijven, zijnde ter behartiging, waarover n. 8620; uit de betekenis van den Engel, zijnde de recipiënt van het Goddelijk Ware, en in den hoogsten zin het Goddelijk Ware Zelf voortgaande uit den Heer, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de Kerk in Pergamus, zijnde diegenen binnen de Kerk die in de verzoeken zijn; dat het dezen zijn die onder de Kerk in Pergamus worden verstaan, blijkt uit de aan haar geschreven dingen, welke volgen; nergens anders vandaan kan men weten wat met iedere Kerk van de zeven wordt aangeduid; want niet wordt er, zoals eerder is getoond, enige Kerk verstaan in Efeze, in Smyrna, in Pergamus, Thyatire, Sardis, Filadelfia en Laodicea, maar allen die van de Kerk des Heren zijn; en onder een iedere iets dat de Kerk maakt bij den mens; en omdat de eerste dingen der Kerk zijn de erkenningen van het ware en het goede, en de geestelijke aandoening van het ware, is derhalve over die het eerst gehandeld, namelijk in de dingen geschreven aan den Engel der Efezische en der Smyrnase Kerk, over de erkenningen van het ware en het goede aan den Engel der Efezische Kerk, en over de geestelijke aandoening van het ware aan den Engel der Smyrnase Kerk: en omdat niemand doordrenkt kan worden van de erkenningen van het ware en het goede ten aanzien van het leven en volharden in de geestelijke aandoening van het ware, indien hij niet verzoeken ondergaat, wordt derhalve nu over die gehandeld in de dingen die geschreven zijn aan den Engel der Kerk in Pergamus: daaruit verschijnt het, in welke orde de dingen volgen die onder de namen der zeven Kerken worden geleerd. Dat gezegd wordt *aan den Engel der Kerk schrijf*, en niet aan de Kerk, is omdat met den Engel wordt aangeduid het Goddelijk Ware dat de Kerk maakt; het Goddelijk Ware immers leert hoe de mens zal leven opdat hij Kerk worde: dat onder den Engel in het Woord in deszelfs geestelijken zin niet enig Engel wordt verstaan, maar in den hoogsten zin het Goddelijk Ware

voortgaande uit den Heer, en in den betrekkelijken zin hij die dat opneemt, kan hieruit vaststaan dat alle Engelen de recipiënten van het Goddelijk Ware uit den Heer zijn, en dat geen Engel vanuit zich een Engel is, en dat hij voor zoveel een Engel is als hij dat opneemt; want meer dan de mensen weten [*sciunt*] en doorvatten de Engelen dat al het goede der liefde en ware des geloofs niet is uit henzelf, maar uit den Heer; en omdat het goede der liefde en het ware des geloofs de wijsheid en het inzicht van hen maken, en deze den gansen Engel, kennen [*norunt*] en zeggen zij derhalve dat zij slechts de recipiënten zijn van het Goddelijke voortgaande uit den Heer, en dat zij zo in dien graad Engelen zijn waarin zij hetzelfde opnemen. Vandaar is het, dat zij willen dat “Engelen” geestelijk worden verstaan, dat is, los van personen, namelijk de Goddelijk ware dingen. Onder het Goddelijk Ware wordt tegelijk het Goddelijk Goede verstaan, aangezien zij verenigd voortgaan uit den Heer; men zie in het werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13, 140. Omdat nu het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer den Engel maakt, wordt derhalve in den hoogsten zin in het Woord onder den Engel de Heer Zelf verstaan, zoals bij Jesaja: *“De Engel der aangezichten van Jehovah heeft hen bevrijd, om Zijn liefde en Zijn vergevendheid heeft Deze hen verlost en hen aangenomen, en Hij heeft hen gedragen al de dagen der eeuwigheid”*, LXIII: 9. Bij Mozes: *“De Engel die mij verlost heeft van elk boze, zegene hen”*, Gen. XLVIII: 16. Bij denzelfde: *“Ik zend een Engel vóór u, om u te behoeden in den weg; hoedt u voor Zijn aangezichten, omdat Mijn Naam in het midden van Hem is”*, Exod. XXIII: 20 tot 23. Omdat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware Engel wordt genoemd, worden derhalve ook de Goddelijke ware dingen in den geestelijken zin verstaan onder Engelen, zoals in de volgende plaatsen: *“De Zoon des mensen zal Zijn Engelen zenden, die vanuit Zijn Koninkrijk zullen verzamelen alle aanstoten. In de voleinding der eeuw zullen de Engelen uitgaan en de bozen uit het midden der gerechten afscheiden”*, Matth. XIII: 41, 49. *“In de voleinding der eeuw zal de Zoon des mensen Zijn Engelen zenden met een grote stem der bazuin [tuba], en Hij zal de uitverkorenen vergaderen uit de vier winden”*, Matth. XXIV: 31. *“Wanneer de Zoon des mensen zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid, en alle heilige Engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid”*, Matth. XXV: 31. *“Jezus zeide: Van nu aan zult gij den Hemel zien zich openende, en de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen”*, Joh. 1: 52: in deze plaatsen worden in den geestelijken zin onder de Engelen de Goddelijke ware dingen verstaan, en niet Engelen; zoals in de vorengaande plaatsen dat in de voleinding der eeuw de Engelen alle aanstoten zullen verzamelen, de bozen uit het midden der gerechten

zullen afscheiden, de uitverkorenen zullen verzamelen met een grote stem der bazuin uit de vier winden, en dat de Zoon des mensen met de Engelen zal zitten op den troon der heerlijkheid; daar wordt niet verstaan dat de Engelen dit samen met den Heer zullen doen, maar dat alleen de Heer het zal doen door Zijn Goddelijke Ware dingen, aangezien de Engelen niets van macht [*potentia*] vanuit zich hebben, maar de Heer alle macht heeft door Zijn Goddelijk Ware; men zie in het werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 230 tot 233: iets eenders wordt daaronder verstaan dat zij zullen zien de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen, namelijk dat de Goddelijke Ware dingen in Hem en uit Hem zouden zijn. Onder de Engelen worden ook elders de Goddelijke Ware dingen verstaan die uit den Heer zijn, bijgevolg de Heer ten aanzien van de Goddelijke Ware dingen, zoals dat *aan de zeven Engelen worden gegeven zeven bazuinen, en dat die Engelen op de bazuinen hebben geblazen*, Apoc. VIII: 2, 6, 7, 8, 10, 12, 13; Hfdst. IX: 1, 13, 14; gezegd wordt dat aan de Engelen bazuinen werden gegeven, en dat zij daarop hebben geblazen, omdat met de bazuinen en het geschal ervan het te onthullen Goddelijk Ware wordt aangeduid; men zie boven n. 55. Eendere dingen worden ook verstaan *onder de Engelen strijdende tegen den Draak*, Apoc. XII: 7, 9; *onder den Engel vliegende in het midden des Hemels, hebbende het eeuwige Evangelie*, Apoc. XIV: 6; *onder de zeven Engelen uitgietende de zeven fiolen*, Apoc. XVI: 1, 2, 3, 4, 8, 10, 12; *onder de twaalf Engelen op de twaalf poorten van Nova Hierosolyma*, Apoc. XXI: 12; dat het zo is, zal ook worden gezien in hetgeen volgt. Dat onder de Engelen de Goddelijke Ware dingen worden verstaan die uit den Heer zijn, blijkt duidelijk bij David: *“Jehovah maakt Zijn Engelen Winden, en Zijn Dienaars een vlammend Vuur”*, Psalm CIV: 4, waarmede het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede wordt aangeduid; want de Wind van Jehovah in het Woord betekent het Goddelijk Ware, en Zijn Vuur het Goddelijk Goede, zoals kan vaststaan uit de dingen die in de HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond, zoals dat de Wind der neusgaten van Jehovah het Goddelijk Ware is, n. 8286; dat de vier Winden alle dingen van het ware en het goede zijn, n. 3708, 9642, 9668; dat vandaar ademen in het Woord betekent den staat des levens des geloofs, n. 9281: uit welke dingen blijkt, wat daarmede wordt aangeduid dat Jehovah blies in de neusgaten van Adam, Gen. II: 7: daarmede dat de Heer blies op de discipelen, Joh. XX: 22: daarmede dat er wordt gezegd: “De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn stem, en gij weet niet vanwaar hij komt”, Joh. II: 8; over welke dingen men zie n. 96, 97, 9229, 9281; en bovendien n. III9, 3886, 3887, 3889, 3892, 3893: dat het vlammend Vuur is de Goddelijke Liefde en daaruit het

Goddelijk Goede, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 133 tot 140, 567, 568, en boven n. 68. Dat de Engel betekent het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, blijkt duidelijk uit deze dingen in de Apocalyps: “*Hij mat den muur van Nova Hierosolyma, 144 ellen, de maat eens mensen, welke is des Engels*”, xxi: 17; dat de muur van Hierosolyma niet is de maat des Engels, kan een ieder zien, maar dat het alle beschermende ware dingen zijn, die onder den Engel daar worden verstaan, blijkt uit de betekenis van den muur van Hierosolyma, en uit de betekenis van het getal honderd vier en veertig; dat de Muur alle beschermende ware dingen betekent, zie men in n. 6419: dat het getal honderd vier en veertig alle dingen van het ware in de samenvatting betekent, n. 7973; dat de maat betekent het hoedanige der zaak ten aanzien van het ware en het goede, n. 3104, 9603, 10262; men zie ook die dingen ten aanzien van den geestelijken zin ontvouwd in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR LEER, n. 1. Omdat met de Engelen in het Woord de Goddelijke Ware dingen worden aangeduid, worden derhalve de mensen vanuit wie Goddelijke ware dingen zijn, somtijds in het Woord Engelen geheten, zoals bij Malachia: “*De lippen des priesters moeten de wetenschap bewaren, en zij zullen de wet zoeken vanuit den mond van hem, omdat Engel van Jehovah hij*”, ii: 7; Engel van Jehovah wordt hij geheten uit hoofde hiervan, dat hij het Goddelijk Ware leert; niet dat deze een Engel van Jehovah is, maar het Goddelijk Ware dat hij leert, is het: het is ook bekend in de Kerk, dat niemand het Goddelijk Ware heeft vanuit zich; de Lippen betekenen ook daar de leer van het ware, en de Wet het Goddelijk Ware zelf; dat de Lippen de leer van het ware betekenen, zie men in n. 1286, 1288; en dat de Wet het Goddelijk Ware betekent, n. 3382, 7463. Vandaar eveneens is het, dat Johannes de Doper Engel wordt geheten: “*Jezus zeide: Deze is het over wien geschreven is: Zie, Ik zend Mijn Engel vóór Uw aangezicht, die Uw weg vóór U bereiden zal*”, Lukas vii: 27; de oorzaak dat hij Engel is geheten, is deze dat met hem in den geestelijken zin het Woord wordt aangeduid, hetwelk het Goddelijk Ware is, eender als Elias; men zie n. 7643, 9372; en dat wat wordt aangeduid, wordt onder den persoon in het Woord verstaan; men zie n. 665, 1097, 1361, 3147, 3670, 3881, 4208, 4281, 4288, 4292, 4307, 4500, 6304, 7048, 7439, 8588, 8788, 8806, 9229. Gezegd wordt dat onder de Engelen in het Woord in den geestelijken zin ervan de Goddelijke ware dingen uit den Heer voortgaande worden verstaan, aangezien deze de Engelen maken; en als zij die dingen spreken, spreken zij niet vanuit zich, maar vanuit den Heer; dat het zo is, weten de Engelen niet slechts, maar zij door-vatten het ook; de mens die gelooft dat niets van het geloof is uit hem, maar uit God, weet dat

eveneens, maar hij doorvat het niet: dat niets van het geloof is uit den mens, maar geheel uit God, is dat niets van het ware dat het leven heeft, uit den mens is, maar uit God; want het ware is van het geloof, en het geloof is van het ware.

131. Deze dingen zegt Hij Die het scherpe tweesnijdende slagzwaard heeft; dat dit den Heer betekent, Die Alleen in de verzoeking strijdt, staat vast uit de betekenis van het slagzwaard of het zwaard, zijnde het ware strijdende tegen het valse, en in den tegengestelden zin het valse strijdende tegen het ware; scherp tweesnijdend wordt gezegd, omdat het aan weerszijden doordringt: omdat dit met het slagzwaard wordt aangeduid, wordt derhalve ook de verstrooiing van de valse dingen aangeduid, en eveneens de verzoeking; dat de verstrooiing van de valse dingen het wordt, zie men boven in n. 73; dat de verzoeking het wordt, is omdat er in de dingen die geschreven zijn aan den Engel van deze Kerk wordt gehandeld over de verzoeking; dat ook de verzoeking wordt aangeduid met het slagzwaard, is omdat de verzoeking de strijd is van het ware tegen het valse, en van het valse tegen het ware; dat de geestelijke verzoeking zulk een strijd is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 187 tot 201; dat met *Deze dingen zegt Hij Die het scherpe tweesnijdende slagzwaard heeft* de Heer wordt verstaan, namelijk dat Hij Alleen in de verzoeking strijdt, is omdat in het vorengaande Hoofdstuk, Vers 16, is gezegd *dat gezien werd dat uit den mond van den Zoon des mensen, wandelende tussen de zeven kandelaren, een scherp tweesnijdend zwaard uitging*; en onder den Zoon des mensen wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware; men zie boven n. 63; dat de Heer Alleen in de verzoeking strijdt, en in het geheel niet de mens, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 195 tot 200. Dat met het slagzwaard of het zwaard wordt aangeduid de strijd van het ware tegen het valse, en van het valse tegen het ware, is omdat met de Oorlogen in het Woord de geestelijke Oorlogen worden aangeduid, en de geestelijke oorlogen zijn die van de ware dingen tegen de valse, en van de valse dingen tegen de ware dingen; en omdat de oorlogen in het Woord zulke dingen betekenen, betekenen derhalve ook alle oorlogswapenen, zoals het zwaard, de speer, de boog, de pijlen, het schild, en meer dingen zekere speciale dingen van den geestelijken strijd, het zwaard vooral, omdat in de oorlogen met zwaarden wordt gestreden: dat de Oorlogen de geestelijke gevechten betekenen, zie men in n. 1659, 1664, 8295, 10455; en dat vandaar de afzonderlijke oorlogswapenen iets van den geestelijken strijd betekenen, n. 1788, 2686. Dat het zwaard in het Woord het ware strijdende tegen het valse, en het valse strijdende tegen het ware betekent, en vandaar de

verstrooiing van de valse dingen, en eveneens de geestelijke verzoeking, kan vaststaan uit zeer vele plaatsen daar, waarvan ik enige hier terwille van de bevestiging in het midden wil brengen; zoals bij Mattheus: *“Jezus zeide dat Hij niet gekomen was om den vrede te brengen op de aarde, maar het zwaard”*, x: 34; onder het zwaard wordt daar de strijd der verzoeking verstaan; de oorzaak dat het aldus is gezegd, was deze, dat de mensen te dien tijde in de valse dingen waren, en de Heer de innerlijke ware dingen opendeekte, en de valse dingen niet dan door de gevechten vanuit deze ware dingen kunnen worden uitgeworpen. Bij Lukas: *“Jezus zeide tot de discipelen: Wie nu een buidel heeft, die neme hem; eender een ransel; die echter geen heeft, verkope zijn bekleedsel, en kope een zwaard”*, xxii: 35 tot 38; met den buidel en den ransel worden de geestelijke erkentnissen aangeduid, aldus de ware dingen; met de bekleedselen worden de eigen dingen aangeduid, en met het zwaard de strijd. Bij Jeremia: *“Zwaard! tegen de Chaldeeën en tegen de bewoners van Babel, en tegen haar vorsten en tegen haar wijzen; zwaard! tegen de leugenaars, opdat zij verdwazen; zwaard! tegen haar sterken, opdat zij verbijsterd worden; zwaard! tegen haar paarden, en tegen haar wagens; zwaard! tegen haar schatten, opdat zij geplunderd worden; droogte over haar wateren, opdat zij uitdrogen”*, l: 35, 36, 37, 38; met het Zwaard wordt daar de verstrooiing en de verwoesting van het ware aangeduid; met die afzonderlijken bij wie het zal zijn, zoals met de Chaldeeën, de bewoners van Babel, haar vorsten en wijzen, de leugenaars, de sterken, de paarden, de wagens, de schatten, worden degenen of die dingen aangeduid die verwoest zullen worden; zoals met de paarden de verstandelijke dingen, met de wagens de leerstellige dingen, en met de schatten de erkentnissen; vandaar wordt gezegd: Droogte over haar wateren, opdat zij uitdrogen; de wateren immers zijn de ware dingen der Kerk, en de droogte opdat zij uitdrogen, is de verwoesting; dat de droogte en de uitdroging is waar niet het ware is, zie men in n. 8185; dat de wateren de ware dingen der Kerk zijn, boven in n. 71: dat de schatten de erkentnissen zijn, n. 1694, 4508, 10227; dat de paarden de verstandelijke dingen zijn, en de wagens de leerstellige dingen, in het Werkje over HET WITTE PAARD, n. 2 tot 5. Bij Jesaja: *“Jehovah zal in het recht treden, en in Zijn Zwaard met alle vlees, en de doorboorden van Jehovah zullen vermenigvuldigd worden”*, lxvi: 16. Bij Jeremia: *“Op alle heuvels in de woestijn zijn de verstoorders gekomen, omdat het Zwaard van Jehovah is verterende van het einde des lands tot aan het einde des lands”*, xii: 12. Bij Ezechiël: *“Profeteer en zeg: Het Zwaard, gescherpt en ook geveegd, opdat het een slachting slachte is het gescherpt, opdat het een glinster hebbe, is het geveegd; verdubbeld worde het Zwaard ten derden male, het Zwaard der doorboorden,*

het Zwaard der grote doorboring, doordringende in de binnenkameren, opdat het hart versmelte, en de aanstoten vermenigvuldigd worden; tegen al hun poorten zal Ik de punt des Zwaards geven; ach, het is gemaakt tot een bliksem", XXI: 9 tot 15, 28. Bij Jesaja: "Brenge den dorstige tegemoet wateren aan, bejegent met brood den zwervende; want voor het zwaard zullen zij zwerven, voor het uitgetrokken zwaard, en voor den gespannen boog, en om de zwaarigheid des oorlogs", XXI: 14, 15. Bij Ezechiël: "Zij zullen huiveren wanneer Ik Mijn zwaard zal hebben doen vliegen voor hun aangezichten, opdat zij elk ogenblik sidderen, de man om zijn ziel; door de zwaarden der machtigen nederwerpende hun menigte", XXXII: 10, 12. Bij David: "De heiligen zullen opspringen in de heerlijkheid, zij zullen zingen op hun bedden; de verheffingen Gods zullen in hun keel zijn, en het tweesnijdende zwaard in hun hand", Psalm CXLIX: 5, 6. Bij denzelfde: "Gord Uw zwaard op Uw dij, o Machtige, beklim in Uw eer den wagen, rijd op het woord der waarheid; Uw rechterhand zal U wonderbaarlijke dingen leren; Uw pijlen zijn scherp", Psalm XLV: 4, 5, 6. In de Apocalyps: "Aan hem die op het rossige paard zat, werd een groot slagzwaard gegeven", VI: 4; en elders: "Uit den mond van hem die op het witte paard zat, ging een scherp slagzwaard uit, opdat hij daarmee de natiën sla: de overigen werden gedood met het slagzwaard van hem die op het paard zat", XIX: 15, 21; met het zwaard wordt op die plaatsen het strijdende en vernietigende ware aangeduid: deze vernietiging verschijnt vooral in de geestelijke wereld; zij daar die in de valse dingen zijn, houden het ware niet uit; zij worden beangst zoals zij die met den dood worstelen, wanneer zij in de sfeer van het licht komen, dat is, waar het Goddelijk Ware is; en eveneens worden zij zo beroofd van de ware dingen, en verwoest. Zoals de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelden zin hebben, heeft eveneens het zwaard dien; en in dien zin betekent het het valse strijdende tegen het ware en dat vernietigende. De verwoestingen van de Kerk, welke er zijn wanneer daar niet langer de ware dingen zijn, maar slechts de valse, worden in het Woord beschreven met het zwaard, zoals in deze volgende plaatsen: "Zij zullen vallen door den mond des zwaards, en zij zullen gevangen genomen worden onder alle natiën; tenslotte zal Jeruzalem vertreden zijn door alle natiën, totdat de tijden der natiën zullen worden vervuld", Lukas XXI: 24; de voleinding der eeuw, waarover daar wordt gehandeld, is de laatste tijd der Kerk, wanneer de valse dingen zullen regeren; vallen door den mond des zwaards, is dat het ware zal worden vernietigd door het valse; de natiën daar zijn de boze dingen; Jeruzalem is de Kerk. Bij Jesaja: "Ik zal den Mens zeldzamer maken dan zuiver goud; de gevondene zal doorboord worden, en elke vergaderde zal vallen door het zwaard", XIII: 12, 15; de mens die zeldzaam is, voor hen die in de ware dingen

zijn; doorboord worden en vallen door het zwaard, voor verteerd worden door het valse. Bij denzelfde: *“Te dien dage zullen zij verwerpen, de man de afgoden van zijn zilver en de afgoden van zijn goud, welke uw handen u gemaakt hebben. Dan zal Aschur vallen door het zwaard, niet eens mans; en het zwaard, niet eens mensen, zal hem eten; wie echter voor zich vlucht voor het zwaard, zijn jongelingen zullen tot schatting zijn”*, xxxi: 7, 8. De afgoden die de handen gemaakt hebben, zijn de valse dingen vanuit het eigen inzicht; Aschur is het redelijke waardoor het geschiedt; vallen door het zwaard, niet eens mans, en niet eens mensen, is niet vernietigd worden door enigen strijd van het ware tegen het valse; wie voor zich vlucht voor het zwaard, zijn jongelingen zullen tot schatting zijn, is het ware dat niet wordt vernietigd, zal aan de valse dingen van dienst zijn: dat dit de zin dier woorden is, verschijnt niet in den zin der letter; daaruit blijkt hoezeer de geestelijke zin van den zin der letter afstaat. Bij Jeremia: *“Ten goede ⁶) heb Ik uw zonen geslagen, en zij hebben de tucht niet aangenomen; ulieder zwaard heeft uw profeten gegeten”*, ii: 30. Bij denzelfde: *“Zie de profeten zeggende: Gij zult het zwaard niet zien, en gij zult geen honger hebben; door het zwaard en den honger zullen de profeten verteerd worden; indien ik uitschrijd in het veld, zie, de doorboorden door het zwaard; en indien ik de stad binnentreed, zie, de ziekten van den honger”*, xiv: 13 tot 18. Hier en daar wordt gehandeld over de verwoesting der Kerk ten aanzien van het ware; de profeten zijn zij die de ware dingen leren, en het zwaard dat hen verteert, is het strijdende en vernietigende valse; het veld is de Kerk, de stad is de leer; de doorboorden door het zwaard in het veld, zijn zij bij wie in de Kerk de ware dingen vernietigd zijn; de honger die binnen de stad is, is het gebrek aan elk ware in de leer. Bij denzelfde: *“Zij hebben Jehovah verloochend toen zij hebben gezegd: Hij is niet; niet zal over ons het boze komen, en het zwaard en de honger zullen wij niet zien”*, v: 12. Bij denzelfde: *“De jongelingen zullen sterven door het zwaard, en de zonen en de dochteren van hen zullen sterven door den honger”*, xi: 22; de jongelingen zijn zij die in de ware dingen zijn, en abstract genomen de ware dingen zelf; sterven door het zwaard, is vernietigd worden door de valse dingen; de zonen en de dochteren zijn de erkentnissen van het ware en het goede; de honger is het gebrek eraan. In de Klaagliederen: *“Met het gevaar van onze zielen halen wij ons brood vanwege het zwaard der woestijn”*, v: 9; de woestijn is waar niet het goede is, omdat er niet het ware is; het zwaard ervan is de vernietiging van het ware; het brood is het goede, hetwelk met het gevaar van de zielen wordt opgenomen, omdat elk goede den mens wordt ingeplant

---

6 Het handschrift heeft in bonum (ten goede); A.C. 2799 heeft in vanum (tevergeefs).

door het ware. Bij Ezechiël: *“Het zwaard is buiten, en de pest en de honger van binnen; wie in het veld is, zal door het zwaard sterven; wie in de stad is, de pest en de honger zullen hem verslinden”*, VII: 15; het zwaard is de vernietiging van het ware; de pest is daarvandaan de vertering; de honger is het volslagen gebrek: eender elders, zoals in Jerem. XXI: 7; Hfdst. XXIX: 17, 18; Hfdst. XXXIV: 17. Bij Zacharias: *“Wee den herder van niets, verlatende de kudde; het zwaard over zijn arm, en over zijn rechteroog; zijn arm zal al uitdrogende uitdrogen, en zijn rechteroog zal al verdonkerende verdonkeren”*, XI: 17; het zwaard over den arm is de vernietiging van het willijke ten aanzien van het goede; het zwaard over het rechteroog, is de vernietiging van het verstandelijke ten aanzien van het ware; dat al het goede en al het ware zal vergaan, wordt daarmee aangeduid dat de arm al uitdrogende zal uitdrogen, en het rechteroog al verdonkerende zal verdonkeren. Bij Jesaja: *“Zo zult gij zeggen tot uw heer: Vrees niet vanwege de woorden die gij gehoord hebt, waarmee de knapen des Konings van Aschur Jehovah hebben gelasterd; zie, Ik zal hem doen vallen door het zwaard in zijn land. En Sancherib, de Koning van Aschur, keerde weder, en het geschiedde toen hij zich inkromde in het huis van Nisroch, zijn god, de twee zonen sloegen hem met het zwaard”*, XXXVII: 6, 7, 38. Omdat het het Redelijke is dat het Goddelijke erkent en dat het ontkent, en wanneer het ontkent, elk valse aangrijpt in de plaats van het ware, en zo vergaat, geschiedde derhalve dit uitbeeldende, namelijk dat de Koning van Aschur, omdat hij Jehovah had gelasterd, door de zonen in het huis van Nisroch, zijn god, met het zwaard werd geslagen; Aschur betekent het redelijke in den enen en den anderen zin, n. 119, 1186; de zonen van dien koning betekenen de valse dingen, en het zwaard de vernietiging door dezelve. Bij Moscheh: *“De stad die andere goden vereert, zou geslagen worden met het zwaard, en met vuur verbrand”*, Deut. XIII: 12, 13, 15, 16; dit was vastgesteld omdat te dien tijde alle dingen uitbeeldend waren; andere goden vereren is vereren vanuit de valse dingen; geslagen worden met het zwaard is vergaan door het valse; en met vuur verbrand worden is vergaan door het boze van het valse. Bij denzelfde: *“Al wie in het veld een met het zwaard doorboorde zal hebben aangeraakt, zal onrein zijn”*, Num. XIX: 16, 18, 19; de met het zwaard doorboorde in het veld beeldde degenen binnen de Kerk uit die de ware dingen bij zich hebben vernietigd; het veld daar is de Kerk. Dat het zwaard betekent het valse vernietigende het ware, blijkt bij David: *“De zonen des mensen worden ontvlamd, hun tanden zijn speer en pijlen, en hun tong een scherp zwaard”*, Psalm LVII: 5. *“Zie, zij rispen op met hun mond, zwaarden zijn in hun lippen”*, Psalm LIX: 8. *“De werkers der ongerechtigheid scherpen zoals het zwaard hun tong, zij leggen hun*

pijl aan met een bitter woord”, Psalm LXIV: 4. Uit deze dingen blijkt, wat er wordt aangeduid met des Heren woorden tot Petrus: *“Allen die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan”*, Matth. XXVI: 51, 52, namelijk dat zij die de valse dingen geloven, door de valse dingen zullen vergaan. Uit deze dingen nu blijkt, wat er met het slagzwaard, de sabel, of het zwaard in het Woord in den enen en den anderen zin wordt aangeduid. Dat zulke dingen met het zwaard worden aangeduid, is eveneens vanwege de schijnbaarheden in de geestelijke wereld; wanneer daar geestelijke gevechten zijn, welke de gevechten zijn van het ware tegen het valse en van het valse tegen het ware, dan verschijnen er verschillende oorlogswapenen, zoals Houwdegens, Speren, Schilden, en andere dingen; niet dat voor hen de gevechten met zulke dingen zijn, maar het zijn slechts schijnbaarheden, uitbeeldend voor de geestelijke gevechten; wanneer de valse dingen verbitterd tegen de ware dingen strijden, dan verschijnt somtijds vanuit den Hemel de glans of flitsing van een houwdegen die naar alle kanten heen en weer schiet, waardoor een grote schrik ontstaat, tengevolge waarvan zij die vanuit de valse dingen strijden, worden verstrooid: daaruit blijkt, wat er onder deze dingen bij Ezechiël wordt verstaan: *“Zij zullen huiveren wanneer Ik Mijn zwaard zal hebben doen vliegen voor de aangezichten van hen, opdat zij elk ogenblik zullen sidderen voor hun ziel”*, xxxii: 10, 11, 12. En bij denzelfde: *“Profeteer en zeg: Het zwaard is gescherpt, en ook geveegd, opdat het een glans hebbe, opdat het hart versmelte; ach, het is gemaakt tot een bliksem”*, xxi: 9, 10, 15; dat er daarvandaan zulk een grote schrik is, is omdat het ijzer waaruit de houwdegen is, het ware in de laatste dingen betekent, en de glans en de flitsing is vanuit het licht des Hemels en de trilling ervan daarop; het licht des Hemels is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; het Goddelijk Ware dat aldus valt op hen die in de valse dingen zijn, jaagt zulk een schrik aan. Daaruit blijkt eveneens wat daarmede wordt aangeduid dat nadat Adam was uitgeworpen, *Hij aan het oosten van Eden de Cherubim deed wonen, en de vlam des zwaards zich heen en weder kerende en trillende, om te bewaren den weg tot den boom des levens*, Gen. iii: 24; met den boom des levens wordt de hemelse liefde aangeduid, zijnde de liefde tot den Heer; met de Cherubim de bewaking; met de vlam des zwaards zich heen en weder kerende de schrikaan jagende verdrijving en verwerping van allen die in de valse dingen zijn; het oosten van Eden is waar de tegenwoordigheid des Heren is in die liefde: er wordt dus met die dingen aangeduid dat elke toegang tot het erkennen van den Allenen Heer gesloten is voor hem die niet het leven der liefde leeft. Dat met het zwaard het valse wordt aangeduid, blijkt duidelijk bij Ezechiël, waar van den vorst van Tyrus

dit wordt gezegd: “*Zij zullen de zwaarden ontbloten over de schoonheid uwer wijsheid*”, XVIII: 7; met den vorst van Tyrus wordt het inzicht aangeduid dat vanuit de erkenningen van het ware is; omdat dit wordt uitgeblust door de valse dingen, wordt derhalve gezegd over de wijsheid, hetgeen niet gezegd had kunnen worden als niet onder de zwaarden de valse dingen werden verstaan.

132. Ik ken uw werken; dat dit de liefde en het geloof betekent, staat vast uit hetgeen boven in n. 98 en 116 is getoond.

133. Waar gij woont; dat dit betekent, tussen wie hij nu leeft, staat vast uit de betekenis van wonen, zijnde leven; dat wonen in den geestelijken zin is leven, is omdat de woningen in de geestelijke wereld alle zijn onderscheiden volgens de levens en de verschillen van leven, zoals kan vaststaan uit hetgeen in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL over de gezelschappen in den Hemel, n. 41 tot 50, en n. 205, is getoond; vandaar is het, dat in het Woord met wonen leven wordt aangeduid. Dat wonen leven is, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1293, 3384, 3613, 4451, 6051; dat samenwonen is een samenstemmend leven leiden, n. 6792. Dat de woningen in het Woord de dingen betekenen die des gemoeds zijn, aldus die des inziichts en der wijsheid zijn, vanuit welke de mens het leven heeft, n. 7719, 7910. Dat van steden wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen der leer, van bewoners met betrekking tot het goede des levens, n. 2268, 2451, 2712. Dat wonen in het midden van hen, wanneer het betrekking heeft op den Heer, is Zijn tegenwoordigheid en de invloed in het leven der liefde en des geloofs, n. 10153. Dat het Habitakel des Heren de Hemel is, n. 8269, 8309. Dat het Habitakel der Tent bij de zonen Israëls de Hemel heeft uitgebeeld en aangeduid, n. 9481, 9594, 9632.

134. Waar de troon des satans is; dat dit betekent, waar alle valse dingen regeren, staat vast uit de betekenis van waar de troon is, zijnde waar regeert, want met den troon wordt het koninkrijk aangeduid; uit de betekenis van den satan, zijnde de hellen waar en waarvandaan alle valse dingen zijn, waarover n. 120. In vele plaatsen in het Woord worden tronen vermeld, en met die wordt in den geestelijken zin het gericht vanuit de Goddelijke ware dingen aangeduid, en in den hoogsten zin het geestelijk Rijk des Heren, waar het Goddelijk Ware meer dan het Goddelijk Goede des Heren wordt opgenomen; men zie n. 2129, 5313, 5315, 6397, 8625; maar omdat de troon hier wordt genoemd in den tegengestelden zin, wordt er van afgezien nu uit de plaatsen vanuit het Woord dit te tonen; het zal worden getoond in hetgeen volgt.

135. En gij houdt Mijn Naam; dat dit betekent de erkenning van het Goddelijke in het Menselijke des Heren, en alle dingen der liefde tot en des geloofs in Hem, staat vast uit de dingen die boven aangaande de betekenis van den Naam van Jehovah, van den Heer, en van Jezus Christus, in n. 102 getoond zijn. Dat onder den Naam des Heren in het Woord vooreerst de erkenning van het Goddelijke in Zijn Menselijke wordt verstaan, is omdat daaruit alle dingen der liefde en des geloofs zijn; niet immers gaan ergens anders vandaan de Goddelijke goede dingen die der liefde zijn, en de Goddelijke ware dingen die des geloofs zijn, voort dan uit den Allenen Heer; en deze dingen kunnen niet invloeien bij den mens indien hij niet denkt over het Goddelijke des Heren tegelijk wanneer hij over Zijn Menselijke denkt; Zijn Goddelijke is ook niet gescheiden van het Menselijke, maar het is in het Menselijke; men zie boven n. 10, 26, 49, 52, 77, 97, 113, 114; ik kan uit alle ondervinding aangaande de geestelijke wereld verzekeren, dat niemand in de ware dingen des geloofs en in de goede dingen der liefde is, dan alleen hij die over het Goddelijke des Heren denkt tegelijk wanneer hij over Zijn Menselijke denkt; alsmede dat niemand geestelijk of een Engel is, indien hij niet in die denking en dan in de erkenning is geweest in de wereld; de mens moet met Zijn Goddelijke verbonden worden door het geloof en de liefde, opdat hij kan worden gezaligd; en alle verbinding is met den Heer, en verbonden worden alleen met Zijn Menselijke en niet tegelijk met het Goddelijke, is niet de verbinding; want het Goddelijke zaligt, niet het Menselijke zonder het Goddelijke: dat het Menselijke des Heren Goddelijk is, zie men in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA*, n. 280 tot 310.

136. En gij hebt Mijn geloof niet verloochend; dat dit de bestendigheid in de ware dingen betekent, staat vast uit de betekenis van niet verloochenen, wanneer over het geloof wordt gehandeld, zijnde bestendig zijn, want wie bestendig is, verloochent niet; en uit de betekenis van het geloof, zijnde de ware dingen, aangezien het ware is des geloofs, en het geloof is van het ware. Het zijn twee dingen die het geestelijk leven van den mens maken, de liefde en het geloof; al het goede heeft betrekking op de liefde, en al het ware op het geloof; maar het ware is voor zoveel des geloofs bij den mens als het trekt vanuit het goede der liefde, aangezien al het ware is vanuit het goede; het is immers de vorm ervan, en al het goede is het Zijn van het ware; het goede immers wordt, wanneer het wordt geformeerd, opdat het aan het gemoed en door het gemoed in de spraak verschijnt, het ware genoemd; vandaar is gezegd dat het goede het Zijn van het ware is: maar over deze dingen zie men

meer in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. II tot 27, voorts 28 tot 35, 54 tot 64, 108 tot 122.

137. En in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden; dat dit betekent in dien tijd en staat waarin allen worden gehaat die het Goddelijk Menselijke des Heren belijden, staat vast uit de betekenis van den dag, zijnde de tijd en de staat, waarover n. 23, 488, 493, 893, 2788, 3462, 3785, 4850, 10656; vandaar betekent in de dagen in welke, in dien tijd en staat; uit de betekenis van Antipas, Mijn trouwe martelaar [*martyr*], zijnde zij die het Goddelijk Menselijke des Heren belijden, waarover aanstonds; en uit de betekenis van gedood worden, zijnde gehaat worden; dat gedood worden is gehaat worden, is omdat hij die haat, voortdurend doodt; hij heeft niets anders in den zin en wil niets anders dan doden, en eveneens zou hij doden als niet de wetten het verhinderden; dit schuilt in den haat; weswege hij die den naaste haat, in het andere leven, wanneer hem de uitwendige banden worden afgenomen, aanhoudend naar den dood van den ander haakt; dit is mij door veel ondervinding bewezen. Dat Antipas, de trouwe martelaar, degenen betekent die gehaat worden vanwege de erkenning van het Goddelijk Menselijke des Heren, is omdat een zekere Antipas te dien tijde deswege is gedood; weswege onder hem allen worden verstaan die daarom worden gehaat: zoals onder Lazarus, die lag uitgestrekt aan het voorhuis van den rijke, en verlangde verzadigd te worden van de kruimels die van diens tafel vielen, allen worden verstaan die de Heer liefheeft, omdat zij de ware dingen verlangen vanuit de geestelijke aandoening; men zie boven n. 118; dat de Heer een zeker iemand, Lazarus geheten, heeft liefgehad, dien Hij ook uit de doden heeft opgewekt, blijkt bij Johannes, Hfdst. XI: 3, 5, 36; en dat hij met den Heer aan tafel heeft aangezeten, Hfdst. XII, weswege diegene Lazarus werd geheten door den Heer die wilde verzadigd worden door de kruimels vallende van de tafel van den rijke, waarmede het verlangen tot de ware dingen vanuit de geestelijke aandoening wordt aangeduid, zoals boven in n. 118 is getoond: zoals hij deswege Lazarus is genoemd, aldus is Antipas het, omdat hij martelaar is geworden terwille van den Naam des Heren, dat is, terwille van de erkenning van Zijn Goddelijk Menselijke. Dat die worden gehaat door al diegenen die niet denken over het Goddelijke des Heren tegelijk wanneer zij over Zijn Menselijke denken, kan men niet weten uit hen die in de wereld zijn, maar uit de zelfden in het andere leven; die allen daar blaken van zulk een groten haat tegen hen die tot den Allenen Heer gaan, dat het niet in het kort beschreven kan worden; niets begeren zij liever dan hen te doden; de oorzaak hiervan is deze, dat allen die in de hellen zijn, tegen

den Heer zijn, en dat allen die in de Hemelen zijn, met den Heer zijn; en zij die van de Kerk zijn en niet het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen, één maken met de hellen; vandaar is het, dat zij zulk een groten haat hebben: het is hun meermalen gezegd dat zij boos doen, omdat zij vanuit het Woord weten *dat de Heer alle mogendheid heeft in de Hemelen en op aarde*, Matth. xxviii: 18, aldus dat Hij de God des Hemels en der aarde is. *Voorts dat Hij is de weg, de waarheid, het leven, en dat niemand tot den Vader komt dan door Hem*, Joh. xiv: 6; alsmede dat *wie den Heer ziet, den Vader ziet, omdat Hij in den Vader is, en de Vader in Hem is*, Joh. xiv: 7 tot 11; en *dat niemand de gedaante des Vaders heeft gezien, noch Zijn stem heeft gehoord, en dat het alleen de Heer is, Die in Zijn schoot is, en Die één met Hem is*, Joh. i: 18; Hfdst. v: 37; behalve meer dingen; wanneer zij deze dingen horen, keren zij zich af; zij kunnen ze immers niet ontkennen; maar zij voelen zich beledigd, en zij haken nochtans naar den dood van allen die den Heer belijden, zoals tevoren, ter oorzaak hiervan, dat de haat hun is ingeënt; men zie boven n. 114. Dat genen allen zullen worden gehaat ter oorzaak van den Heer, had de Heer voorzeggd in bepaalde plaatsen, zoals bij Mattheus: *“In de voleinding der eeuw zullen zij u overleveren in de verdrukking, en u doden, en gij zult gehaat worden door allen om Mijns Naams wil”*, xxiv: 9, 10; bij Johannes: *“Jezus zeide: Indien de wereld u haat, weet dat zij Mij eerder dan u heeft gehaat: indien zij Mij hebben vervolgd, zullen zij ook u vervolgen; al deze dingen zullen zij u doen om Mijns Naams wil”*, xv: 18 tot 25; en behalve deze dingen zie men de plaatsen boven in n. 122 uit het Woord aangevoerd. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete dat onder Antipas, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden, degenen worden verstaan die gehaat worden omdat zij het Goddelijk Menselijke des Heren belijden.

138. Waar de satan woont; dat dit betekent door hen die in de leer van alle valse dingen zijn, staat vast uit de dingen die boven in n. 120 en 134 aangevoerd en getoond zijn. In de voorafgaande dingen wordt het beschreven onder wie zij zijn die in de verzoeking zijn, namelijk dat zij zijn onder hen die in de valse dingen van elk geslacht zijn; de mens immers is ten aanzien van zijn lichaam met de mensen in de natuurlijke wereld, doch ten aanzien van de denkingen en de bedoelingen is hij met de geesten in de geestelijke wereld; wanneer hij in de geestelijke verzoeking komt, dan is hij onder die geesten die in de valse dingen zijn; dezen binden zijn denkingen, en houden die zoals gebonden in de gevangenis, en zij gieten aanhoudend ergernissen in tegen de ware dingen des geloofs, en zij roepen de boze dingen van zijn leven op; maar de Heer beschermt den mens aanhoudend door in te vloeien uit het innerlijke, en zo

houdt Hij den mens in de bestendigheid van wederstaan; zodanig zijn de geestelijke Verzoekingingen. Dat de mens die in de verzoekingingen is, onder de geesten is die in de valse dingen zijn, wordt verstaan onder deze dingen in dit Vers: *Ik weet waar gij woont, waar de troon des satans is*; en eveneens onder deze dingen: *En in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden waar de satan woont*; en de bestendigheid van wederstaan, wordt aangeduid met deze dingen: *Gij houdt Mijn Naam, en gij hebt Mijn geloof niet verloochend*. Maar in de geestelijke Verzoekingingen worden geen anderen ingelaten dan zij die het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen, en in de geestelijke aandoening van het ware zijn; de overigen zijn natuurlijke mensen, die niet kunnen worden verzocht. Maar over de Verzoekingingen zie men de dingen die in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 187 tot 201, getoond zijn.

139. Maar Ik heb enkele dingen tegen u; dat dit betekent dat men op zijn hoede moet zijn, staat vast uit hetgeen volgt, want daar wordt het gezegd voor welke dingen men op zijn hoede moet zijn.

140. Dat gij daar hebt die de leer van Balaäm houden, die Balak leerde een aanstoot te werpen vóór de zonen Israëls; dat dit hen betekent die ten aanzien van het verstand verlicht zijn en de ware dingen leeraren [*docent*], maar het nochtans liefhebben om met arglist hen die van de Kerk zijn, te verderven, staat vast uit de Historische dingen des Woords aangaande Bileam en Balak, in den geestelijken zin verstaan, welke eerst moeten worden vermeld: Bileam vanuit Pethor van Mesopotamië was een Tovenaar, en deswege was hij door Balak, den koning van Moab, geroepen om het Israëlietische volk te vervloeken; maar dit verhinderde Jehovah, en Hij gaf het hem om profetisch te spreken; maar nochtans ried hij daarna Balak aan om dat volk met arglist te verderven, door het af te leiden van den eredienst van Jehovah tot den eredienst van Baälpeor: vandaar nu worden onder Bileam degenen verstaan die ten aanzien van het verstand verlicht zijn en de ware dingen leeraren, maar het nochtans liefhebben om met arglist hen die van de Kerk zijn, te verderven. Dat Bileam een Tovenaar is geweest, staat vast uit deze dingen bij Mozes: *“De ouderen van Moab en de ouderen van Midian gingen tot Bileam, en de toverijen waren in hun hand”*, Num. xxii: 7. *“Toen Bileam zag dat het goed was in de ogen van Jehovah, Israël te zegenen, ging hij niet zoals de vorige malen tegemoet met waarzeggerijen”*, Num. xxiv: 1. En bij Jozua: *“De zonen Israëls doodden Bileam, den zoon van Beor, den tovenaar, met het zwaard, over hun doorboorden”*, xiii: 22. Dat hij door Balak, den koning van Moab, werd geroepen om het Israëlietische volk te vervloeken, zie men in Num. xxii: 5, 6,

16, 17; Deut. xxiii: 4, 5; maar dat Jehovah dit heeft verhinderd, en het hem heeft gegeven profetisch te spreken, Num. xxii: 9, 10, 12, 20; Hfdst. xxiii: 5, 16; de Profetische dingen die hij heeft gesproken, zie men in Num. xxiii: 7 tot 15, 18 tot 24; Hfdst. xxiv: 5 tot 9, 16 tot 19, 20 tot 24; al welke dingen ware dingen zijn, omdat er wordt gezegd *dat Jehovah het woord heeft gelegd in zijn mond*, Num. xxiii: 5, 12, 16. Dat hij daarna Balak heeft aangeraden om het Israëlitische volk met arglist te verderven door het af te leiden van den eredienst van Jehovah tot den eredienst van Baälpeor, blijkt uit deze dingen bij Mozes: *“In Schittim ving het volk aan te hoereren met de dochteren van Moab, en zij riepen het volk tot de slachtoffers harer goden; het volk at en kromde zich in voor haar goden; vooral verbond het zich aan Baälpeor; derhalve werden van Israël vier en twintig duizend gedood”*, Num. xxv: 1, 2, 3, 9, 18. *“Zij doodden Bileam tussen de Midianieten; en de zonen Israëls leidden gevankelijk alle vrouwen uit de Midianieten; hetgeen was vanuit den raad van Bileam om hen over te leveren tot overtreding tegen Jehovah, door de zaak van Peor”*, Num. xxxi: 8, 9, 16. Dat onder Bileam degenen worden verstaan die ten aanzien van het verstand verlicht zijn en de ware dingen leeraren, volgt uit de nu getoonde dingen, want hij sprak profetisch ware dingen aangaande Israël en eveneens aangaande den Heer; dat het eveneens was aangaande den Heer, zie men in zijn profetie, Num. xxiv: 17; profetisch spreken aangaande Israël is niet aangaande het Israëlitische volk, maar aangaande de Kerk des Heren, welke met Israël wordt aangeduid; de verlichting van zijn verstand beschrijft hij ook zelf met deze woorden: *“Het gezegde van Bileam, den zoon van Beor, het gezegde van den man wien de ogen geopend zijn, het gezegde van hem die de woorden Gods hoort, die voorover valt en wiens ogen onthuld zijn”*, Num. xxiv: 3, 4, 15, 16; die geopend is van ogen en wien de ogen onthuld zijn, is de verlichte ten aanzien van het verstand; de ogen immers in het Woord betekenen het verstand; men zie n. 2701, 4410 tot 4421, 4523 tot 4534, 9051, 10569. Dat onder Biliam tegelijk degenen worden verstaan die het liefhebben om met arglist te verderven hen die van de Kerk zijn, blijkt ook uit de boven getoonde dingen; bovendien overdacht hij het aanhoudend, terwijl hij op de ezelin reed, om toverijen aan te wenden ter verderving van de zonen Israëls; en toen hij dit niet kon bereiken door vervloekingen, ried hij Balak aan om hen te verderven door hen te roepen tot de slachtoffers van diens goden, en door te hoereren met de dochteren van Moab; met de zonen Israëls, die hij wilde verderven, wordt de Kerk aangeduid, aangezien bij hen de Kerk was ingesteld; men zie n. 6426, 8805, 9340. De verborgenheid aangaande de ezelin waarop Bileam reed, welke driemaal van den weg afboog bij het zien van den Engel met het

ontblote zwaard, en dat zij tot Bileam sprak, zou ik hier in het kort willen ontvouwen: Bileam overdacht toen hij op de ezelin reed, aanhoudend toverijen tegen de zonen Israëls; het gewin waarmede hij geëerd zou worden, had hij in den zin; hetgeen ook blijkt uit deze zijn woorden: *Hij ging niet zoals de vorige malen de waarzeggerijen tegemoet*, Num. xxiv: 1; in zijn hart was hij ook een tovenaar; en daarom dacht hij, wanneer hij vanuit zich dacht, aan niets anders; met de ezelin waarop hij rijdt, wordt in den geestelijken zin des Woords het verlichte verstandelijke aangeduid; deswege was rijden op een ezelin of op een muil het onderscheidingsteken van den Opperrechter en den Koning; men zie boven n. 31 [b], en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 278I, 574I, 92I2; de Engel met het ontblote zwaard betekent het Goddelijk Ware verlichtende en strijdende tegen het valse; men zie ook boven n. 131; vandaar wordt daarmede dat de ezelin driemaal van den weg afboog, aangeduid dat het verlichte verstand niet samenstemde met de denking van den tovenaar, hetgeen ook daaronder wordt verstaan dat de Engel tot Bileam zeide: *“Zie, ik ben uitgegaan in tegenheid, omdat de weg boos is vóór mij”*, Num. xxii: 32; met den weg wordt in den geestelijken zin des Woords datgene aangeduid wat de mens vanuit de bedoeling denkt; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 479, 534, 590; en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 48; dat hij van de denking en de bedoeling om toverijen aan te wenden, werd afgehouden door de vrees van den dood, blijkt uit de dingen door den Engel tot hem gezegd: *“Indien niet de ezelin vóór mij was afgebogen, voorzeker ik zou u ook nu hebben gedood”*, Num. xxii: 33. Het werd door Bileam gehoord alsof de ezelin tot hem sprak; maar nochtans sprak niet die, doch het spreken werd gehoord alsof het van haar kwam; dat het zo is, is mij door levende ondervinding meermalen getoond; het werd gegeven paarden te horen alsof zij spraken, hetgeen evenwel niet was door die, maar zoals door die; met Bileam is daadwerkelijk zo geschied, ter oorzaak hiervan dat die geschiedenis in het Woord zou worden beschreven terwille van den inwendigen zin in de afzonderlijke dingen, in welchen zin wordt beschreven hoe de Heer degenen beschermt die in de ware en de goede dingen zijn, opdat zij niet benadeeld worden door dezulken die spreken als het ware vanuit verlichting, en het toch in den zin en in de bedoeling hebben om te verleiden; wie gelooft dat Bileam de zonen Israëls door toverijen zou hebben kunnen benadelen, dwaalt ten zeerste; want de toverijen zouden niets hoegenaamd tegen hen vermocht hebben; hetgeen ook Bileam zelf bekende door te zeggen: *“Niet vermag waarzeggerij tegen Jakob, noch toverij tegen Israël”*, Num. xxiii: 23. Dat Bileam dat volk met arglist had kunnen verleiden, was ter

oorzake hiervan dat dat volk zodanig van harte was; zij vereerden Jehovah slechts met den mond, maar Baälpeor met het hart; en omdat zij zodanig waren, was dit derhalve toegelaten. Bovendien moet men weten, dat de mens in de verlichting kan zijn ten aanzien van het verstand, hoewel hij in het boze is ten aanzien van den wil; het verstandelijke vermogen immers is gescheiden van het willijke vermogen bij allen die niet wederverwekt zijn, doch alleen bij hen die wederverwekt zijn maken zij één; des verstands immers is de ware dingen weten, denken, en spreken, des wils echter is de dingen willen die men verstaat, en vanuit den wil of de liefde dezelve doen: de tweespalt tussen het ene en het andere verschijnt klaarblijkend bij de boze geesten; wanneer die worden gekeerd tot de goede geesten, verstaan zij ook de ware dingen en eveneens erkennen zij die, bijna alsof zij verlicht waren; doch zodra zij zich van genen afkeren, komen zij terug tot de liefde van hun wil, en zien zij niets van het ware, ja zelfs ontkennen zij de dingen die zij hebben gehoord; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 153, 424, 455. Dat het verstand in de verlichting kan zijn, is den mens gegeven terwille van de hervorming; in den wil immers van den mens zetelt al het boze, zowel in dat waarin hij geboren wordt, als in dat waarin hij zichzelf binnenleidt; en de wil kan niet verbeterd worden tenzij de mens de ware en de goede dingen, en eveneens de valse en de boze dingen, weet en door het verstand erkent; anders kan hij deze niet verafschuwen en gene liefhebben. Meer over den wil en het verstand zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 28 tot 35.

141. Om dingen der afgodenoffers te eten en te hoereren; dat dit betekent, opdat zij zich doordrenken met boze dingen en de valse dingen daaruit, staat vast uit de betekenis van eten, zijnde zich toeëigenen en vergezelschap worden, waarover n. 2187, 2343, 3168, 3513, 5643, 8001, aldus eveneens zich doordrenken; uit de betekenis van de dingen der afgodenoffers, zijnde de dingen die aan de afgoden zijn geheiligd, zijnde de boze dingen van elk geslacht, waarover aanstonds; en uit de betekenis van hoereren, zijnde de ware dingen vervalsen, waarover ook aanstonds. Dat Bileam Balak aanried om de zonen Israëls uit te nodigen tot de slachtoffers van diens goden, staat vast uit de dingen die in het voorgaande Artikel zijn getoond, en uit deze dingen bij Mozes: *“Israël verbleef in Schittim, waar het volk aanving te hoereren met de dochteren van Moab; hij riep immers het volk tot de slachtoffers zijner goden, en het volk at, en het kromde zich in voor haar goden; vooral verbond het volk zich aan Baälpeor; derhalve ontbrandde de toorn van Jehovah tegen Israël, en er werden vier en twintig duizend gedood”*, Num. xxv: 1, 2, 3, 9; het behoorde tot de inzetten waar de slachtoffers waren ingesteld, dat er van de slachtoffers,

vooral van de dankoffers, enige zouden worden verbrand op het altaar, en enige zouden worden gegeten in de heilige plaats; de slachtoffers zelf betekenden den erediens vanuit de liefde en het geloof, en de samenetingen de toeëigeningen van dat goede: dat de slachtoffers alle dingen van den erediens vanuit het goede der liefde en des geloofs hebben betekend, zie men in n. 923, 6905, 8680, 8936, 10042; en dat de samenetingen de toeëigening van het goede hebben betekend, n. 10109. Omdat de samenetingen van de aan Jehovah geheiligde dingen de toeëigening van het goede betekenden, betekenden derhalve de samenetingen van de slachtoffers die voor de goden der natiën waren, en de dingen der afgodenoffers [*idolothytz*] werden genoemd, de toeëigening van het boze. Dat hoereren in den geestelijken zin betekent zich doordrenken van de valse dingen, voorts eveneens de ware dingen vervalsen, staat vast uit tal van plaatsen in het Woord; iets eenders werd aangeduid met de hoerereien van de zonen Israëls met de dochteren van Moab; alle Historische dingen immers in het Woord sluiten geestelijke dingen in en betekenen die, zoals kan vaststaan uit de Ontvouwingen over Genesis en Exodus, welke DE HEMELSE VERBORGENHEDEN worden genoemd; en omdat de samenetingen der zonen Israëls vanuit de dingen der afgodenoffers en de hoerereien van hen met de dochteren van Moab zulke dingen eveneens insluiten, want wat de dingen betekenen dat sluiten zij in, werd het derhalve bevolen dat de Hoofden des volks Jehovah zouden worden opgehangen vóór de zon, en derhalve doorboorde Pinchas, de zoon van Eleazar, in een bordeel een man uit Israël en een Midianietische vrouw, weswege hij ook werd gezegend; en derhalve werden er eveneens uit Israël gedood tot vier en twintig duizend toe; men zie Num. xxv: 1 tot het einde. Zulke straffen en zulke plagen zouden geenszins alleen om het sameneten van de dingen der afgodenoffers en om het hoereren met de vrouwen van een andere natie hebben kunnen geschieden op bevel, indien zij niet de schandelijke dingen tegen den Hemel en de Kerk hadden ingesloten, welke niet uitkomen in den letterlijken zin des Woords, maar alleen in den geestelijken zin ervan; die schandelijke dingen welke werden ingesloten, waren deze dat zij tegelijk de goede en de ware dingen der Kerk ontwijdden; hetgeen, zoals boven is gezegd, de toeëigening van het boze en valse was. Dat de echtbreuken en de hoerereien zulke dingen insluiten, staat vast uit zeer vele plaatsen in het Woord, waar die worden vermeld, uit welke duidelijk blijkt, dat met dezelve de echtbrekingen van het goede en de vervalsingen van het ware worden aangeduid, zoals in deze volgende plaatsen; bij Ezechiël: *“Jeruzalem, gij hebt vertrouwd op uw schoonheid, en gij hebt gehoereerd vanwege uw faam, dermate dat gij uw*

hoererijen hebt uitgestort over allen voorbijganger. Gij hebt gehoereerd met de zonen van Egypte, uw naburen, groot van vlees; en gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd. Gij hebt gehoereerd met de zonen van Aschur, daar er voor u geen verzadiging was met wie gij hebt gehoereerd. Gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd tot aan het land van koophandel, Chaldea: de vrouw overspelig onder haar man, neemt de vreemden aan. Allen geven aan hun loonhoeren loon, gij echter hebt beloningen gegeven aan al uw minnaars, en gij hebt hen beloond, opdat zij tot u komen van den omtrek in uw hoererijen; en daarom, o loonhoer, hoor het woord van Jehovah”, xvi: 15, 26, 28, 29, 32, 33, 35, e.v.: wie kan niet zien, dat hier onder de hoererijen niet hoererijen in den gewonen natuurlijke zin worden verstaan; er wordt immers gehandeld over de Kerk, waar alle ware dingen des Woords zijn vervalst; deze dingen zijn het, die onder de hoererijen worden verstaan, want de hoererijen in den geestelijken zin, of de geestelijke hoererijen, zijn niet iets anders dan de vervalsingen van het ware; Jeruzalem daar is de Kerk; de zonen van Egypte, met wie zij hoereerde, zijn de wetenschappelijke dingen en de erkentissen van elk geslacht, averechts aangeplooid om de valse dingen te bevestigen; de zonen van Aschur zijn de redeneringen vanuit dezelve; het land van koophandel, Chaldea, is de ontwijding van het ware; de beloningen die zij aan haar minnaars heeft gegeven, zijn de aanprijzingen van de valse dingen; vanwege de echtbreking van het goede door de vervalsingen van het ware wordt die Kerk genoemd de vrouw overspelig onder haar man. Bij denzelfde: “Twee vrouwen, de dochters van één moeder, hebben gehoereerd in Egypte; in haar jeugd hebben zij gehoereerd: de ene heeft gehoereerd onder Mij, en zij heeft als minnaars gemind de nabije Assyriërs; zij heeft haar hoererijen op hen gegeven; evenwel heeft zij haar hoererijen in Egypte niet verlaten. De andere heeft haar liefde meer verdorven dan zij, en haar hoererijen boven de hoererijen der zuster; zij heeft aan de hoererijen toegedaan, zij heeft de Chaldeërs liefgehad; tot haar zijn gekomen de zonen van Babel tot de bijligging der liefden, en zij hebben haar bevlekt met hun hoererij”, xxiii: 2, 3, 5, 7, 8, 11, 14, 16, 17, e.v.: dat onder de hoererijen hier eender de geestelijke hoererijen worden verstaan, blijkt uit de afzonderlijke dingen; de twee vrouwen, de dochters van één moeder, zijn de beide Kerken, de Israëlitische en de Joodse; de hoererijen met de Egyptenaren, de Assyriërs, en de Chaldeërs betekenen hier eendere dingen als die vlak boven; de bijligging der liefden met de zonen van Babel is de ontwijding van het goede. Bij Jeremia: “Gij hebt gehoereerd met vele genoten; gij hebt het land ontwijld met uw hoererijen en uw boosheid; hebt gij de dingen gezien die de afgekeerde Israël heeft gedaan; deze is heengegaan op elken hogen berg, en onder elken groenen

boom; en gij hebt daar gehoereerd: ook zij, de trouweloze Jehudah, is heengegaan en zij heeft gehoereerd, dermate dat zij door de stem harer hoererij het land heeft ontwijld; zij heeft geboeleerd met den steen en het hout", III: 1, 2, 6, 8, 9; Israël is de Kerk die in het ware is, Jehudah is de Kerk die in het goede is; deze beide Kerken immers hebben zij uitgebeeld; de vervalsingen van het ware worden aangeduid met de hoererijen van Israël, en de echtbrekingen van het goede met de hoererijen van Jehudah; heengaan tot elken hogen berg en onder elken groenen boom en hoereren, is alle erkentenissen van het goede en het ware, ook vanuit het Woord navorsen, en ze vervalsen; boeleren met steen en hout, is elk ware en goede verdraaien, en ontwijden; de steen betekent het ware, en het hout het goede. Bij denzelfde: *"Loopt om door de straten van Jeruzalem, en zoekt in haar wijken, of gij een man vindt, of er een is die het gericht doet, die de waarheid zoekt; als Ik hen had verzadigd, hebben zij gehoereerd, en zij zijn bij hopen gekomen in het huis der loonhoer"*, V: 1, 7; omlopen door de straten en zoeken in de wijken van Jeruzalem, is zien en onderzoek doen in de leerstellige dingen van die Kerk, want Jeruzalem is de Kerk, en de straten en de wijken zijn de leerstellige dingen; of gij een man vindt, of er een is die het gericht doet, die de waarheid zoekt, is of daar enig ware is; als Ik hen had verzadigd, hebben zij gehoereerd, is dat toen hun de ware dingen waren onthuld, zij die hebben vervalst; een Kerk die zodanig is ten aanzien van de leer, is het huis der loonhoer, waarin zij bij hopen komen. Bij denzelfde: *"Uw echtbreuk, uw gehinnik, de misdaad uwer hoererij, op de heuvelen in het veld, Ik heb uw gruwelen gezien; wee u, Jeruzalem, gij zult niet gereinigd worden"*, XIII: 27; het gehinnik zijn de ontwijdingen van het ware, omdat het paard het verstandelijke betekent waar het ware is; de heuvelen in het veld zijn de goede dingen van het ware in de Kerk, welke verdraaid zijn. Bij denzelfde: *"In de Profeten van Jeruzalem heb Ik een huiveringwekkende verstoktheid gezien om te echtbreken en te gaan in de leugen"*, XXIII: 14; bij denzelfde: *"Zij hebben dwaasheid gedaan in Israël, en zij hebben geboeleerd met de vrouwen-echtgenoten hunner genoten, en zij hebben leugenachtig Mijn woord in Mijn Naam gesproken"*, XXIX: 23; echtbreken en boeleren staat hier klaarblijkend voor de ware dingen verdraaien; de profeten betekenen hen die de ware dingen vanuit het Woord leren; want er wordt gezegd: door te echtbreken en te gaan in de leugen, en leugenachtig hebben zij Mijn woord gesproken; de leugen betekent in het Woord het valse. Bij Mozes: *"Uw zonen zullen weidende zijn in de woestijn veertig jaren; en zij zullen hun hoererijen dragen, totdat hun lichamen worden verteerd in de woestijn"*, Num. XIV: 33; dat de zonen Israëls niet de hoererijen hebben gedragen en derhalve werden verteerd in de woestijn, maar omdat zij

de hemelse ware dingen hebben versmaad, staat hieruit vast, dat dit hun werd gezegd, omdat zij niet hadden willen binnengaan in het land Kanaän, maar wilden terugkeren tot Egypte; met het land Kanaän wordt de Hemel en de Kerk met haar ware dingen aangeduid, en met Egypte worden aangeduid die ware dingen vervalst en in magische dingen verkeerd. Bij Micha: *“Al haar gesneden beelden zullen vermorzeld worden, en alle hoerenbeloningen zullen met vuur verbrand worden; en al haar afgoden zal Ik stellen tot een woestheid, want van hoerenloon heeft zij ze vergaderd; derhalve zullen zij tot het hoerenloon wederkeren”*, I: 7; de gesneden beelden en de afgoden betekenen de valse dingen die vanuit het eigen inzicht zijn; de hoerenbeloningen zijn de erkentissen van het ware en het goede die zij hebben aangeplooid aan de valse en de boze dingen en ze zo hebben verdraaid. Bij Hoschea: *“Jehovah sprak tot den Profeet: Neem u een vrouw der hoererijen en kinderen der hoererijen, omdat al hoererende het land heeft gehoereerd van achter Jehovah”*, I: 2; door dit is het uitgebeeld, hoedanig de Kerk was, namelijk dat zij gans in de valse dingen was. Bij denzelfde: *“Zij hebben tegen Mij gezondigd; Ik zal hun heerlijkheid in schande verkeren; zij hoereerden, omdat zij Jehovah hebben verlaten; de hoererijs, de wijn, en de most hebben hun hart in beslag genomen; uw dochteren hoereren, en uw schoondochters echtbreken”*, IV: 7, 10, 11, 13; de hoererijs, de wijn, en de most zijn de vervalste ware dingen; de hoererijs is de vervalsing zelf, de wijn is het innerlijk valse, de most is het uiterlijk valse; de dochteren die hoereren, zijn de verdraaide goede dingen van het ware; de schoondochteren die echtbreken, zijn de boze dingen verbonden met de valse dingen daaruit. Bij Jesaja: *“Het zal geschieden aan het einde van zeventig jaren dat Jehovah Tyrus zal bezoeken, opdat zij terugkere tot haar hoerenloon, en hoerere met alle Koninkrijken der aarde op de aangezichten van het wereldrond; ten slotte zal haar koopwaar en haar hoerenloon het heilige voor Jehovah zijn”*, XXIII: 17, 18; Tyrus in het Woord is de Kerk ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede; het hoerenloon zijn de zelfde erkentissen aangeplooid aan de boze en de valse dingen door ze te verdraaien; haar koopwaar is de aanprijzing van die erkentissen; hoereren met alle Koninkrijken der aarde, is met alle en de afzonderlijke ware dingen der Kerk; dat de koopwaar en het hoerenloon het heilige voor Jehovah zal zijn, is omdat met dezelve de erkentissen van het ware en het goede worden aangeduid, door hen aangeplooid aan de valse en de boze dingen, en de mens kan door de erkentissen zelf, in zich beschouwd, wijs worden; want de erkentissen zijn de middelen om wijs te worden, en eveneens zijn zij de middelen om waanzinnig te worden; zij zijn de middelen om waanzinnig te worden wanneer

zij worden vervalst door aanplooiingen aan de boze en de valse dingen; iets eenders wordt daarmee aangeduid, dat zij zich vrienden zouden maken vanuit den onrechtvaardigen mammon, Lukas xvi: 9; en daarmee, dat het bevolen was dat zij van de Egyptenaren zouden lenen goud, zilver en klederen, en hun die afnemen, Exod. iii: 22; Hfdst. xii: 35, 36; met de Egyptenaren immers worden de wetenschappelijke dingen van elk geslacht aangeduid, welke zij gebruikten om de ware dingen te vervalsen. Bij Mozes: *“Ik zal de ziel uithouwen die omziet naar de waarzeggers en naar de duivelskunstenaars, om die na te hoereren”*, Levit. xx: 5, 6. Bij Jesaja: *“Hij gaat den vrede binnen, hij wandelt in de rechtheid; gij echter nadert, gij zonen der toveres, zaad van den echtbreker en die gehoereerd heeft”*, lvii: 2, 3. Bij Nahum: *“Wee der stad der bloeden, gans in de leugen: de ruiter klimt op, en de glans van het zwaard, en de bliksem van de spies, en een veelheid van doorboorden; vanwege de menigte der hoerereien der hoer, der meesteres der toverijen; verkopende de natiën door haar hoerereien”*, iii: 1, 3, 4. Bij Mozes: *“Men moet geen verbond maken met de bewoners des lands, opdat de zonen en de dochteren hun goden niet nahoereren”*, Exod. xxxiv: 15, 16. Bij denzelfde: *“Opdat gij gedenkt aan alle geboden van Jehovah, en die doet, en niet naspeurt achter uw hart en achter uw ogen, welke gij pleegt na te hoereren”*, Num. xv: 39. In de Apocalyps: *“Babylon heeft uit den wijn des toorns der hoererij alle natiën gedrenkt”*, xiv: 8. *“De Engel zeide: Ik zal u tonen het gezicht der grote loonhoer, zittende op vele wateren, met wie de koningen der aarde hebben gehoereerd”*, xvii: 1, 2. *“Babylon heeft uit den wijn der woede harer hoererij alle natiën gedrenkt, en de koningen der aarde hebben met haar gehoereerd”*, xviii: 3. *“Hij heeft de grote loonhoer gericht, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij”*, xix: 2; dat in deze plaatsen onder de hoerereien de vervalsingen van het ware worden verstaan, is duidelijk. Omdat zulke dingen met de hoerereien en de echtbreuken worden aangeduid, en eveneens zulke dingen daarmee worden aangeduid in den Hemel, waren derhalve in de Israëlietische Kerk, welke een Uitbeeldende Kerk was, waarin alle dingen aanduiden, de volgende geboden: *Dat er geen loonhoer en hoereerder in Israël zou zijn*, Deut. xxiii: 17. *Dat de man die echtbreuk zal hebben gepleegd met de echtgenote eens mans, en die echtbreuk zal hebben gepleegd met de echtgenote van een genoot, door te doden zou worden gedood*, Levit. xx: 10. *Dat geen hoerengave zou worden gebracht in het huis van Jehovah tot enige gelofte*, Deut. xxiii: 18. *Dat de zonen van Aharon geen loonhoer tot echtgenote zouden nemen, noch een vrouw verstoten door haar man. Dat de Hogepriester een maagd tot echtgenote zou nemen. Dat de dochter van een Priester indien zij zich zal hebben ontwijfd door te hoereren, met vuur zou worden*

verbrand, Levit. XXI: 7, 9, 13, 14; behalve meer dingen. Dat de Hoererijen en de Echtbreuken zulke dingen insloten, is vanuit veel ondervinding in het andere leven bewezen; de sferen vanuit de geesten die zodanig zijn geweest, openbaarden die dingen; van de tegenwoordigheid der geesten, die bij zich de valse dingen hebben bevestigd, en de ware dingen vanuit den zin der letter des Woords hebben aangeplooid om gene dingen te bevestigen, wasemt de schandelijke sfeer der hoerij uit: met alle verboden graden, waarover in Levit. XX: 11 tot 21, stemmen zulke sferen overeen, met een verschil volgens de aanplooiing van de ware dingen aan de valse dingen, en volgens de verbinding van de valse dingen met de boze dingen, vooral met de boze dingen die opwellen vanuit de liefde van zich, waarover men meer dingen zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 384, 385, 386.

142. Aldus hebt gij er die de leer der Nikolaïeten houden, hetgeen Ik haat; dat dit hen betekent die het goede scheiden van het ware, of de naastenliefde van het geloof, hetgeen tegen de Goddelijke orde is, staat vast uit de dingen die boven in n. 107 gezegd en getoond zijn, waar eendere dingen staan. Waaraan dit moet worden toegevoegd, dat zij die het ware scheiden van het goede, of het geloof van de naastenliefde, van zich elken invloed des Hemels in de goede dingen die zij doen, afkeren, waarvandaan hun goede dingen niet goed zijn; de Hemel immers vloeit in, dat is, door den Hemel vloeit in de Heer in het goede der liefde van den mens; weswege hij die het goede der naastenliefde wegwerpt uit de leer des geloofs, en in de plaats ervan die dingen alleen opneemt welke des geloofs worden genoemd, van den Hemel is buitengesloten; de ware dingen bij hem hebben niet het leven; en het leven van het ware, zijnde het goede, verbindt; niet echter het ware zonder het leven, of het geloof zonder de naastenliefde; maar meer dingen hierover zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, waar wordt gehandeld over de Naastenliefde, n. 84 tot 107, en over het Geloof, n. 108 tot 122.

143. Kom tot inkeer; dat dit betekent de verbreking van de vergezelschapping met die, staat vast uit de betekenis van tot inkeer komen [*resipiscere*], wanneer wordt gehandeld over hen die worden aangeduid met de leer van Balaäm, en met de leer der Nikolaïeten, zijnde de vergezelschapping met hen verbreken; het tot inkeer komen is ook niet iets anders; want niemand heeft het tot inkeer komen, tenzij hij zich daadwerkelijk scheidt van de dingen waaromtrent hij tot inkeer is gekomen; en hij scheidt zich dan van dezelve, wanneer hij ze schuwt, en ze verafschuwt; dat dit het tot inkeer komen of de boetedoening is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 159 tot 172.

144. En zo niet, Ik zal u snel komen, en Ik zal strijden tegen hen met het slagzwaard Mijnsmonds; dat dit betekent indien niet, dat zij, wanneer de bezoeking komt, verstrooid zullen worden, staat vast uit de betekenis van u snel komen, wanneer het den Heer betreft, zijnde de bezoeking, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het slagzwaard desmonds, zijnde het ware strijdende tegen het valse, en dan de verstrooiing van de valse dingen, waarover boven n. 73 en 131; hier echter de verstrooiing van hen die de leer van Balaäm en de leer der Nikoläieten houden, dat is, die ten aanzien van het verstand verlicht zijn en de ware dingen leeraren, en het nochtans liefhebben om met arglist hen die van de Kerk zijn, te verderven, voorts die het goede scheiden van het ware, of de naastenliefde van het geloof, over wie men boven zie n. 140 en 142. Dat snel komen is de bezoeking, is omdat de Komst des Heren in het Woord de bezoeking betekent; men zie n. 6895; de bezoeking is de uitvorsing van den mens na den dood dienaangaande hoedanig hij is, voordat hij wordt gericht.

145. Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; dat dit betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn, staat vast uit hetgeen boven in n. 14 en 108 is gezegd en getoond, waar eendere woorden staan.

146. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het weggeborggen manna; dat dit betekent dat voor hen die in de verzoeking overwinnen, het verkwikkelijke der hemelse liefde vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren is, staat vast uit de betekenis van hij die overwint, zijnde zij die in de verzoeking overwinnen, want die zijn het over wie in de dingen die geschreven zijn aan den Engel dezer Kerk, wordt gehandeld; men zie boven n. 130; uit de betekenis van te eten geven, zijnde toegeëigend en verbonden worden door de liefde en de naastenliefde, waarover n. 2187, 2343, 3168, 3513, 5643; en omdat wordt gezegd van het verborgen manna, waaronder de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke wordt verstaan, wordt met het eten ervan hier het verkwikkelijke der hemelse liefde aangeduid, want dit wordt toegeëigend door het Goddelijk Menselijke des Heren aan hen die Hem met de liefde en het geloof opnemen; en uit de betekenis van het weggeborggen manna, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; dat dit het Manna is, staat vast uit de woorden van den Heer Zelf bij Johannes. *“Onze vaders hebben het manna in de woestijn gegeten, zoals geschreven is: het Brood vanuit den Hemel gaf Hij hun, hetwelk zij eten zouden: het Brood Gods is Hij Die van den Hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft: Ik ben het Brood des levens: uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn, en zij zijn*

gestorven: *Hier is dat Brood hetwelk vanuit den Hemel nederdaalt, opdat wie daarvan eet, niet sterve. Ik ben het levende Brood, Die vanuit den Hemet ben nedergedaald; indien iemand van dit Brood zal gegeten hebben, hij zal leven tot in het eeuwige. Het Brood dat Ik zal geven, is Mijn Vlees*”, VI: 31 tot 58; dat het de Heer Zelf is Die wordt verstaan onder het Manna en het Brood, leert Hij Zelf openlijk; Hij zegt immers: Ik ben het Brood des levens, Die vanuit den Hemel ben nedergedaald; dat het de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, leert Hij ook door te zeggen: Het Brood dat Ik u zal geven, is Mijn Vlees. Hetzelfde leert de Heer wanneer Hij het Heilig Avondmaal instelt: *“Jezus nemende het brood, en zegenende, en Hij gaf aan de Discipelen, en Hij zeide: Neemt, eet, dit is Mijn Lichaam”*, Matth. xxvi: 26; Markus xiv: 22; Lukas xxii: 19; van dit brood eten is verbonden worden met Hem door de liefde, want eten betekent toegeëigend en verbonden worden, zoals boven, en de liefde is de geestelijke verbinding. Dit zelfde wordt ook aangeduid met eten in het Koninkrijk Gods, bij Lukas: *“Gezegend hij die het brood eet in het Koninkrijk Gods”*, xiv: 15; bij denzelfde: *“Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in het Koninkrijk Gods”*, xxii: 30; bij Mattheus: *“Velen zullen komen uit het oosten en het westen, en aanzitten met Abraham, Izak, en Jacob, in het Koninkrijk Gods”*, viii: 11; dat onder Abraham, Izak en Jakob, de Heer wordt verstaan, zie men in n. 1893, 4615, 6098, 6185, 6276, 6804, 6847; en bij Johannes: *“Werkt niet de spijs die vergaat, maar de spijs die blijft, welke de Zoon des mensen u zal geven”*, vi: 27; dat de Zoon des mensen de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zie men boven in n. 63. Dat wordt gezegd het weggeborgene Manna, is omdat het verkwikkelijke der hemelse liefde, hetwelk degenen ontvangen die door de liefde met den Heer verbonden zijn, volslagen onbekend is aan hen die in de niet hemelse liefde zijn; en dit verkwikkelijke kan niemand ontvangen, dan alleen hij die het Goddelijk Menselijke des Heren erkent; vanuit Dit immers gaat dat voort. Omdat dit verkwikkelijke onbekend was aan de zonen Israëls in de woestijn, noemden zij dat derhalve Man, zoals vaststaat bij Mozes: *“Jehovah zeide tot Mozes: Zie, Ik zal maken dat het voor u brood regene vanuit den Hemel zelf; en des morgens lag de dauw uitgespreid rondom het kamp zelf; en toen de uitgespreide dauw zich had opgeheven, zie, op de oppervlakte van de woestijn zelf een klein rond ding; en dit ziende, zeiden zij: Man dit? (Wat is dit?). Mozes zeide tot hen: Dit is dat brood hetwelk Jehovah u geeft om te eten: en het huis Israëls noemde den naam ervan Man”*, Exod. xvi: 3 tot het einde. En bij denzelfde: *“Jehovah heeft u gespijzigd met het manna dat gij niet kendet, noch uw vaders gekend hebben, opdat Hij u zou leren, dat niet door het brood alleen de mens leeft, maar door al hetgeen geuit*

is door den mond van Jehovah de mens leeft”, Deut. VIII: 3. Dat dit verkwikkelijke, hetwelk onder het Man wordt verstaan, aan de zonen Israëls onbekend is geweest, was omdat zij meer dan de andere natiën in het lichamenlijk verkwikkelijke waren; en zij die in dit verkwikkelijke zijn, kunnen in het geheel niet iets weten aangaande het hemels verkwikkelijke; dat de zonen Israëls zodanig zijn geweest, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 248. Er wordt het verkwikkelijke gezegd, en er wordt verstaan het verkwikkelijke der liefde, want elk verkwikkelijke des levens is der liefde. Omdat het het verkwikkelijke der hemelse liefde is hetwelk met eten van het weggeborgen Manna wordt aangeduid, wordt dit derhalve het Brood der Hemelen genoemd bij David: *“Jehovah gebood de aethers van boven, en Hij opende de ingangen der Hemelen, en Hij deed nederregenen op hen het man tot spijzen, en het koren der Hemelen gaf Hij hun”*, Psalm LXXVIII: 23, 24; en elders: *“Jehovah verzadigde hen met het brood der Hemelen”*, Psalm CV: 40; het wordt brood der Hemelen geheten, omdat het nederregende vanuit den Hemel met den dauw, maar in den geestelijken zin wordt het geheten brood der Hemelen, omdat het neervloeit uit den Heer door den engellijken Hemel; in dezen zin wordt niet een andere Hemel verstaan, en niet een ander brood dan dat hetwelk de ziel des mensen voedt; dat het brood hier in dezen zin moet worden verstaan, staat vast uit des Heren woorden zelf bij Johannes: *“Dat Hijzelf het Manna of het Brood is dat vanuit den Hemel is nedergedaald”*, VI: 31 tot 58; en bij Mozes: *“Dat Jehovah hen heeft gespijzigd met het manna, opdat Hij zou leren dat niet door het brood alleen de mens leeft, maar door al hetgeen geuit is door den mond van Jehovah”*, Deut. VIII: 3; hetgeen geuit is door den mond van Jehovah, is al wat voortgaat vanuit den Heer, en dit is in het bijzonder het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13, 133, 139, 140, 284 tot 290. Dit verkwikkelijke wordt ook met overeenstemmingen beschreven bij Mozes: *“Het man verscheen zoals korianderzaad, wit, en de smaak zoals van koek met honing bereid”*, Exod. XVI: 31; en elders bij denzelfde: *“Zij maakten uit hetzelfde koeken; de smaak ervan was zoals van het sap der olie”*, Num. XI: 7, 8; dat het man zodanig was ten aanzien van den aanblik en den smaak, was omdat het korianderzaad, wit, het ware vanuit hemelsen oorsprong betekent, de koek het goede der hemelse liefde, de honing het uitwendig verkwikkelijke ervan, de olie die liefde zelf, en het sap ervan, waarvandaan de smaak is, het inwendig verkwikkelijke ervan; de regen met den dauw, waarin het manna was, den invloed van het Goddelijk Ware, in hetwelk dat verkwikkelijke is. Dat het zaad het ware vanuit hemelsen oorsprong betekent, zie men in n. 3038, 3373,

10248, 10249; dat wit wordt gezegd van dat ware, n. 3301, 3993, 4007, 5319. Dat de koek het goede der hemelse liefde betekent, n. 7978, 9992, 9993; dat de olie die liefde zelf betekent, n. 886, 3728, 9780, 9954, 10261, 10269; vandaar betekent het sap van deze het verkwikkelijke ervan, omdat vandaar de smaak is, en de smaak is het verkwikkelijke en het liefelijke, n. 3502, 4791 tot 4805; maar meer over deze dingen zie men in de Ontvouwing over Hfst. XVI van Exodus in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN. Dat het verkwikkelijke der hemelse liefde wordt aangeduid met eten van het weggeborgen manna, terwijl toch met het weggeborgen manna de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke wordt aangeduid, is omdat het hetzelfde is of ge zegt het Goddelijk Menselijke des Heren, dan wel of ge zegt de Goddelijke Liefde, want de Heer is de Goddelijke Liefde Zelf, en dat wat uit Hem voortgaat, is het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware; het ene en het andere is der Liefde, en eveneens is het de Heer in den Hemel; vandaar is eten uit Hemzelf verbonden worden met Hem, en dit door de liefde uit Hem. Maar deze dingen kan men beter verstaan vanuit de dingen die in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13 tot 19, 116 tot 125, 126 tot 140, en eveneens in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 210 tot 222, 307, zijn gezegd en getoond, welke men zie.

147. En Ik zal hem geven een witten keursteen; dat dit betekent de wijsheid en het inzicht, staat vast uit de betekenis van den witten keursteen, wanneer deze door den Heer gegeven wordt, zijnde de opneming uit Hem en de invloed; en omdat het de opneming en de invloed uit den Heer is, is het eveneens de wijsheid en het inzicht uit Hem; want zij die opnemen uit den Heer, en bij wie de Heer invloeit, zijn in de wijsheid en het inzicht. Dat een witten keursteen geven die dingen betekent, is omdat in de gerichten de stemmen werden verzameld door keurstenen, de bevestigende gevoelens door witte keurstenen, en de ontkennde door zwarte keurstenen; vandaar wordt met den witten keursteen de opneming van de wijsheid en het inzicht aangeduid.

148. En in den witten keursteen een nieuwen naam geschreven dien niemand kent dan die hem ontvangt; dat dit den staat van het innerlijk leven betekent, onbekend aan allen, uitgezonderd aan hen die in denzelfde zijn, staat vast uit de betekenis van den naam, zijnde het hoedanige van den staat, waarover n. 1754, 1896, 2009, 3237, 3421, hier het hoedanige van den innerlijken staat, omdat er wordt gezegd een nieuwen naam dien niemand kent dan die hem ontvangt, want het hoedanige van den staat van het innerlijk leven is volslagen onbekend aan hen die niet in het innerlijk leven zijn; in het innerlijk leven zijn zij die in de liefde tot den Heer zijn, en niet anderen zijn in de liefde tot den

Heer dan zij die het Goddelijke in Zijn Menselijke erkennen; dat den Heer liefhebben is leven volgens Zijn geboden, zie men in n. 10143, 10153, 10578, 10645, 10829: het innerlijk leven is het geestelijk leven waarin de Engelen des Hemels zijn; het uiterlijk leven echter is het natuurlijk leven, waarin allen zijn die niet in den Hemel zijn; en bij hen die leven volgens de geboden des Heren, en het Goddelijke in Zijn Menselijke erkennen, wordt het innerlijk gemoed geopend, en dan wordt de mens geestelijk; doch zij die niet aldus leven, en niet erkennen, blijven natuurlijk. Dat de staat van het innerlijk of geestelijk leven onbekend is aan allen die niet in de hemelse liefde zijn, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 395 tot 414, en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 105, 238. Dat de Naam in het Woord het hoedanige van den staat betekent, staat vast uit zeer vele plaatsen daar, waarvan ik er enige hier terwille van de bevestiging zou willen aanvoeren; zoals bij Jesaja: *“Heft uw ogen in de hoogte, en ziet; wie heeft deze dingen geschapen? Hij Die in getal het heir uitleidt; Hij noemt allen bij name”*, XL: 26; Hij noemt allen bij name, is dat Hij allen weet zodanig als zij zijn, en hun geeft volgens den staat der liefde en des geloofs bij hen. Bij Johannes: *“Die binnenschrijdt door de deur, is de Herder der schapen; dezen opent de deurwachter, en de schapen horen zijn stem, en hij noemt zijn schapen bij name, en hij leidt ze uit”*, X: 2, 3; evenzo. Bij Jesaja: *“Zo zeide Jehovah uw Schepper, o Jakob, en uw Formeerder, o Israël: Vrees niet, want Ik heb u verlost, en Ik heb u geroepen bij name; Mijne zijt gij”*, XLIII: 1. Bij denzelfde: *“Opdat gij bekent, dat Ik Jehovah, Die u geroepen had bij uw naam, terwille van Mijn knecht Jakob, en Israël Mijn uitverkorene; Ik heb u bij uw naam genoemd toen gij Mij niet kendet”*, XLV: 3, 4; Ik heb u bij uw naam geroepen, is dat Hij het hoedanige van den staat der Kerk heeft gekend, want Jakob en Israël zijn de Kerk, Jakob de uitwendige Kerk, en Israël de inwendige Kerk. Bij denzelfde: *“O Israël, dat gij naar Mijn geboden hadt geluisterd; zijn naam zou vóór Mij niet zijn afgehouden, noch verdelgd”*, XLVIII: 18, 19; de naam vóór Jehovah afgehouden en verdelgd worden, is het hoedanige van den staat waardoor hij wordt verbonden, welke staat de geestelijke staat is van hem die van de Kerk is die met Israël wordt aangeduid. Bij denzelfde: *“Jehovah heeft Mij geroepen van de baarmoeder af, van de ingewanden der moeder af heeft Hij Mijn Naam vermeld”*, XLIX: 1; Hij heeft Mijn Naam vermeld, is hoedanig Hij is. Bij denzelfde: *“Om Zion zal Ik niet zwijgen, en om Jeruzalem zal Ik niet rusten; en de natiën zullen [uw] gerechtigheid zien, en alle koningen uw heerlijkheid; en u zal een nieuwen naam genoemd worden dien de mond van Jehovah zal uiten”*, LXII: 1, 2. Bij denzelfde: *“Hij zal voor Zijn knechten een anderen naam noemen”*, LXV: 15; een nieuwen naam noemen en

een anderen naam, is een anderen staat des levens geven, namelijk den staat van het geestelijk leven. Bij Ezechiël: “*Stad der bloeden, bekleekt van naam*”, xxii: 2, 5; de stad der bloeden is de leer die het goede der naastenliefde geweld aandoet, en deze wordt bekleekt van naam geheten, wanneer zij wemelt van valse dingen en van de boze dingen daaruit, welke haar hoedanige maken. Bij Mozes: “*Mozes zeide tot Jehovah: Gij hebt gezegd: Ik ken u bij name: en Jehovah zeide tot Mozes: Ook dit woord dat gij gezegd hebt, zal Ik doen, omdat Ik u ken bij name*”, Exod. xxxiii: 12, 17; dat Hij Mozes bij name kende, is dat Hij kende hoedanig hij is. In de Apocalyps: “*Gij hebt weinige namen in Sardis die hun bekleedselen niet hebben bezoedeld: die overwint, deze zal met witte klederen bekleed worden, en Ika zal zijn naam belijden voor Mijn Vader: die overwint, Ik zal op hem den Naam Mijns Gods schrijven, en den naam der stad Mijns Gods, van Nova Hierosolyma, en Mijn nieuwen Naam*”, iii: 4, 5, 12; dat de naam hier betekent het hoedanige van den staat ten aanzien van het goede der liefde en het ware des geloofs, kan vaststaan. Elders: “*Wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens*”, Apoc. xiii: 8; Hfdst. xvii: 8; de namen geschreven in het boek des levens, zijn alle dingen der liefde en des geloofs van hem, aldus alle dingen van het geestelijk leven van hem, zodanig als zij zijn. Elders: “*Zij zullen het aangezicht Gods en des Lams zien, en Zijn Naam in hun voorhoofden*”, Apoc. xxii: 4; de namen in de voorhoofden is de staat der liefde; het voorhoofd immers stemt overeen met de liefde, en betekent die vandaar. Dat de naam in het Woord het hoedanige van des mensen staat betekent, is omdat in de geestelijke wereld een ieder wordt genoemd volgens den staat des levens waarin hij is, aldus verschillend: de geestelijke spraak immers is niet zoals de menselijke spraak; alle dingen daar worden uitgedrukt volgens de ideeën aangaande de zaken en aangaande de personen, en die ideeën vallen in woorden; hetgeen beter kan vaststaan uit de dingen die aangaande de Spraak der Engelen des Hemels in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL in n. 234 tot 245 zijn getoond. Verder zie men boven n. 102 en 135, waar het wordt getoond, wat de Naam van Jehovah, van den Heer, en van Jezus Christus, in het Woord betekent.

149. Vers 18 tot 29. *En aan den Engel der Kerk in Thyatire schrijf: Deze dingen zegt de Zoon Gods, hebbende Zijn ogen als een vlam vuurs en Zijn voeten blinkend koper gelijk. Ik ken uw werken en naastenliefde, en bediening en geloof, en uw lijdzaamheid, en uw werken, en de laatste meer dan de eerste. Maar Ik heb enkele dingen tegen u, dat gij toelaat de vrouw Jezabel, die van zichzelf zegt een profetes te zijn, Mijn dienstknechten te leren en te verleiden om te hoereren en dingen der afgodenoffers te eten. En Ik heb haar tijd gegeven opdat zij tot*

inkeer zou komen van haar hoererij, en zij is niet tot inkeer gekomen. Zie, Ik werp haar te bed, en die met haar boeleren, in een grote verdrukking, indien zij niet tot inkeer zullen zijn gekomen van hun werken. En haar zonen zal Ik door den dood ombrengen, en alle Kerken zullen bekennen dat Ik het ben Die de nieren en de harten doorvors; en Ik zal aan een ieder uwer geven volgens zijn werken. Tot ulieden echter zeg Ik, en tot de overigen in Thyatire, zovelen als er deze leer niet hebben, en die niet hebben leren kennen de diepten des satans, zoals zij zeggen; Ik leg op u niet een anderen last. Evenwel, hetgeen gij hebt, behoudt dat totdat Ik kom. En die overwint en tot het einde toe Mijn werken bewaart, Ik zal hem mogendheid geven over de natiën. En hij zal dezelve regeren met een ijzeren roede; zij zullen als lemen vaten verbrijzeld worden: zoals ook Ik van Mijn Vader heb ontvangen. En Ik zal hem de zorgelijke ster geven. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken. En aan den Engel der Kerk in Thyatire schrijf, betekent degenen van de Kerk bij wie het Inwendige en het Uitwendige, of de geestelijke en de natuurlijke mens, één maken: deze dingen zegt de Zoon des mensen, ⁷⁾ betekent den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, uit Hetwelk dat der Kerk is: hebbende Zijn ogen als een vlam vuurs, betekent de Goddelijke Voorzienigheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde, en de Goddelijke wijsheid en het Goddelijke inzicht, vergemeenschap aan hen die in de liefde tot en daaruit in het geloof in Hem zijn: en Zijn voeten blinkend koper gelijk, betekent het laatste der Goddelijke orde, zijnde het natuurlijke, vol van de Goddelijke Liefde: Ik ken uw werken en naastenliefde, betekent het Inwendige van hen die van de Kerk zijn: en bediening en geloof, betekent het goede en het ware daar: en uw lijdzaamheid, betekent de verbinding met het Uitwendige: en uw werken, en de laatste meer dan de eerste, betekent de uitwendige dingen daaruit: maar Ik heb enkele dingen tegen u, betekent dat men op zijn hoede moet zijn: dat gij toelaat de vrouw Jezabel, betekent het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld: die van zichzelf zegt een profetes te zijn, Mijn dienstknechten te leren en te verleiden, betekent dat daaruit de leer van alle valse dingen is: om te hoereren en dingen der afgodenooffers te eten, betekent de vervalsingen van het ware en de echtbrekingen van het goede: en Ik heb haar tijd gegeven opdat zij tot inkeer zou komen van haar hoererij, en zij is niet tot inkeer gekomen, betekent dat zij die daarvandaan in de valse dingen zijn, zich niet bekeren tot de ware dingen en door de ware dingen: zie, Ik werp haar te bed, betekent dat zij worden overgelaten aan hun natuurlijke mens en daar aan de leer der

---

7 In Vers 18 van Hoofdstuk 11 staat *Filius Dei*, Zoon Gods.

valse dingen: en die met haar boeleren, in een grote verdrukking, betekent de zware verzoeken voor hen die zich overleveren aan de valse dingen van genen: indien zij niet tot inkeer zullen zijn gekomen van hun werken, betekent, indien zij zich niet van genen scheiden: en haar zonen zal Ik door den dood ombrengen, betekent dat zo de valse dingen worden uitgeblust: en alle Kerken zullen bekennen dat Ik het ben Die de nieren en de harten doorvors, betekent de erkenning van allen die van de Kerk zijn, dat de Heer Alleen weet en onderzoekt de uiterlijke en de innerlijke dingen, en de dingen die des geloofs en der liefde zijn: en Ik zal aan een ieder uwer geven volgens zijn werken, betekent het eeuwig gezegende volgens het inwendige van hem in het uitwendige: tot ulieden echter zeg Ik, en tot de overigen in Thyatire, betekent aan allen en de afzonderlijken bij wie het Inwendige verbonden is met het Uitwendige: zovelen als er deze leer niet hebben, betekent bij wie het uitwendig verkwikkelijke, zijnde het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld, niet heerst: en die niet hebben leren kennen de diepten des satans, zoals zij zeggen, betekent de verstriking door genen: Ik leg op u niet een anderen last, betekent dat men voor dit alleen op zijn hoede moet zijn: evenwel, hetgeen gij hebt behoudt dat totdat Ik kom, betekent de standvastigheid en den staat der liefde en des geloofs tot aan de bezoeking: en die overwint, en tot het einde toe Mijn werken bewaart, betekent, na den strijd tegen die liefden en na de verwijdering ervan voor zoveel als het kan, de volharding in de liefde en het geloof: en Ik zal hem mogendheid geven over de natiën, betekent over de boze dingen bij zichzelf, welke dan door den Heer worden uiteengeslagen: en hij zal dezelve regeren met een ijzeren roede, betekent dat hij de boze dingen zal kastijden door de ware dingen die in den natuurlijke mens zijn: zij zullen als lemen vaten verbrijzeld worden, betekent de totale verstrooiing van de valse dingen: zoals ook Ik van Mijn Vader heb ontvangen, betekent vergelijkenderwijs zoals de Heer uit Zijn Goddelijke, toen Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt: en Ik zal hem de morgenlijke ster geven, betekent het inzicht en de wijsheid uit het Goddelijk Menselijke des Heren: die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken, betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijke Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn.

150. En aan den Engel der Kerk in Thyatire schrijf; dat dit degenen van de Kerk betekent bij wie het Inwendige en het Uitwendige, of de geestelijke en de natuurlijke mens, één maken, staat vast uit de dingen die geschreven zijn aan dezen Engel, in den inwendigen zin verstaan; in die dingen wordt gehandeld over de verbinding van den Inwendigen of geestelijken mens

met den Uitwendigen of natuurlijken, of over degenen van de Kerk bij wie die verbonden zijn. Er is bij ieder mens een Inwendige en een Uitwendige; het Inwendige van hem is dat wat de geestelijke mens wordt genoemd, het Uitwendige dat wat de natuurlijke mens wordt genoemd: wanneer de mens wordt geboren, wordt eerst de Uitwendige of de natuurlijke mens geopend; en daarna, naarmate hij opgroeit en wordt vervolmaakt in inzicht en wijsheid, wordt de Inwendige of de geestelijke mens geopend; de Uitwendige of de natuurlijke mens wordt geopend door zulke dingen die de mens vanuit de wereld put, doch de Inwendige of de geestelijke mens wordt geopend door zulke dingen die hij vanuit den Hemel put; want de Uitwendige of de natuurlijke mens is geformeerd tot de opneming van zulke dingen die in de wereld zijn; en de Inwendige of de geestelijke mens tot de opneming van zulke dingen die in den Hemel zijn; de dingen die in de wereld zijn, tot de opneming waarvan de Uitwendige of natuurlijke mens geformeerd is, hebben in het algemeen betrekking op alle dingen die van het burgerlijk en het zedelijk leven zijn; doch de dingen die in den Hemel zijn, tot de opneming waarvan de Inwendige of geestelijke mens geformeerd is, hebben in het algemeen betrekking op alle dingen die der liefde en des geloofs zijn. Aangezien die twee bij den mens zijn, en het ene en het andere onderscheidenlijk door zijn middelen moeten worden geopend, is het duidelijk, dat indien niet het Inwendige door zijn middelen wordt geopend, de mens alleen natuurlijk blijft, en dat dan zijn Inwendige gesloten is: maar zij bij wie het Inwendige is gesloten, zijn niet mensen der Kerk, want de Kerk bij den mens wordt geformeerd door de vergemeenschapping met den Hemel, en de vergemeenschapping met den Hemel bestaat niet tenzij het Inwendige van hem wordt geopend door zijn middelen, welke alle, zoals boven is gezegd, betrekking hebben op de liefde en het geloof. Verder moet men weten, dat bij den mens der Kerk, zijnde hij die door den Heer is wederverwekt door de ware dingen die des geloofs worden genoemd en door het leven volgens die, het Inwendige en het Uitwendige, of de geestelijke en de natuurlijke mens, verbonden is, en dat zij verbonden zijn door overeenstemmingen; en hoedanig deze zijn, en vandaar hoedanig door die de verbinding is, kan vaststaan uit de dingen die aangaande dezelve zijn getoond in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN; men zie hetgeen daaruit is samengebracht in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 261. Omdat nu de mens niet eerder mens der Kerk wordt, dan wanneer de Inwendige of geestelijke mens geopend is, en deze verbonden is met den Uitwendigen of natuurlijken mens, wordt derhalve nu over dezen binnen de Kerk gehandeld; want, zoals boven in n. 20 is gezegd, worden onder de zeven Kerken niet zeven

Kerken verstaan, maar allen in het algemeen die van des Heren Kerk zijn; en vandaar wordt in het geschrevene tot den Engel van iedere Kerk gehandeld over zulke dingen die de Kerk maken; hier dus, of in het geschrevene tot den Engel der Kerk in Thyatire, over het Inwendige en het Uitwendige, en over de verbinding van het ene en het andere bij hen. Maar omdat het tot dusver onbekend is geweest, dat die twee daadwerkelijk bij den mens zijn, en dat zij geopend en verbonden moeten worden, opdat de mens een mens der Kerk zij, en omdat die dingen niet in het kort kunnen worden beschreven, is derhalve daarover gehandeld in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 36 tot 53 en 179 tot 182, welke men zie.

151. Deze dingen zegt de Zoon des mensen; dat dit betekent den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, uit Hetwelk dat der Kerk is, staat vast uit de betekenis van den Zoon des mensen, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, en ten aanzien van het Goddelijk Ware, omdat dit uit Hetzelve voortgaat, waarover boven n. 63; dat het ook is uit Hetwelk dat der Kerk is, namelijk de opening van den Inwendigen of geestelijken mens en diens verbinding met den Uitwendigen, is omdat het al der Kerk bij den mens is vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren; het al immers der liefde en des geloofs, welke de Kerk maken, gaat voort vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren, en niet onmiddellijk uit het Goddelijke Zelf; want dat wat onmiddellijk uit Zijn Goddelijke Zelf voortgaat, valt niet in enige denking en aandoening van den mens, en vandaar ook niet in het geloof en de liefde, omdat het ver boven die is; zoals hieruit kan vaststaan, dat de mens niet kan denken over het Goddelijke Zelf zonder den Menselijken vorm, tenzij zoals over de natuur in kleinsten; een denking die niet wordt bepaald tot enige gedaante, is naar alle kanten heen verspreid, en het verspreide wordt verstrooid; dit is vooral te weten gegeven uit diegenen van de Christelijke wereld in het andere leven, die alleen over den Vader hebben gedacht, en niet over den Heer, namelijk dat zij voor zich de natuur in kleinsten tot God maken, en ten slotte van elke idee Gods afvallen, bijgevolg van de idee en het geloof van alle dingen die des Hemels en der Kerk zijn. Anders is het gesteld met hen die over God onder den Menselijken vorm hebben gedacht; die alle hebben de ideeën tot het Goddelijke bepaald, ook zwerven zij niet zoals de eerstgenoemden naar alle kanten heen; en omdat het Goddelijke onder den Menselijken vorm het Goddelijk Menselijke des Heren is, buigt en bepaalt de Heer hun denkingen en aandoeningen tot Zich: omdat dit het primaire der Kerk is, vloeit derhalve hetzelfde bij voortduur vanuit den Hemel bij den mens in; daarvandaan is het een ieder als het ware ingeënt om over het Goddelijke te denken onder den

Menselijken vorm, en zo van binnen in zich Zijn Goddelijke te zien, uitgezonderd bij hen die dit ingeënte bij zich hebben uitgeblust; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 82. De oorzaak kan men ook daaruit zien, namelijk dat alle mensen, hoevelen het er ook zijn, na den dood, wanneer zij geesten worden, tot hun liefden worden gekeerd, en dat vandaar zij die het Goddelijke onder den Menselijken vorm hebben vereerd, tot den Heer worden gekeerd, Die hun als Zon boven de Hemelen verschijnt; zij echter die het Goddelijke niet onder den Menselijken vorm hebben vereerd, worden gekeerd tot de liefden van hun natuurlijken mens, welke alle betrekking hebben op de liefde van zich en van de wereld, aldus achterwaarts van den Heer af; en zich achterwaarts van den Heer af keren, is tot de Hel: dat allen zich tot hun liefden keren in de geestelijke wereld, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 17, 123, 142, 143, 144, 145, 151, 153, 255, 272, 510, 548, 552, 561. Allen die in de oude tijden hebben geleefd, en het Goddelijke hebben vereerd, hebben het Goddelijke onder den Menselijken vorm met de denking gezien, en nauwelijks iemand heeft een onzichtbaar Goddelijke vereerd; en het Goddelijke onder den Menselijken vorm was ook toen het Goddelijk Menselijke; maar omdat dit Goddelijk Menselijke het Goddelijke des Heren was in de Hemelen en de Hemelen doorgaande, en Dit ten slotte met den Hemel verzwakt was geworden ter oorzaak hiervan, dat de mensen, vanuit wie de Hemel is, allengs van Inwendig Uitwendig, en zo natuurlijk waren geworden, heeft het derhalve het Goddelijke Zelf behaagd het Menselijke aan te trekken, en Dit te verheerlijken of Goddelijk te maken, opdat Hij zo vanuit Zich allen zou kunnen aandoen, zowel hen die in de geestelijke wereld als hen die in de natuurlijke wereld zijn, en diegenen zaligen die Zijn Goddelijke in het Menselijke erkennen en vereren: dit is geopenbaard in zeer vele plaatsen bij de Profeten van het Oude Testament, en eveneens bij de Evangelisten, waaruit ik alleen deze dingen bij Johannes wil aanvoeren: *“In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is. In Hetzelve was het leven, en het leven was het Licht der mensen; en dat Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen. Het was het ware Licht, hetwelk verlicht [illuminat] elk mens komende in de wereld; het was in de wereld, maar de wereld heeft Hetzelve niet erkend. En het Woord is Vlees geworden, en het heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien”*, 1: 1 tot 14; dat de Heer ten aanzien van het Menselijke daar wordt verstaan onder het Woord, blijkt helder, want er wordt gezegd het Woord is Vlees geworden, en het heeft onder ons gewoond, en wij hebben

Zijn heerlijkheid gezien; en dat Hij Zijn Menselijke Goddelijk heeft gemaakt, blijkt ook: het Woord was bij God, en God was het Woord, en dit is Vlees geworden, dat is, mens: en omdat al het Goddelijk Ware voortgaat uit het Goddelijk Menselijke des Heren, en dit het Goddelijke van Hem in de Hemelen is, wordt derhalve ook met het Woord het Goddelijk Ware aangeduid; en derhalve wordt Hijzelf geheten het Licht dat verlicht elk mens komende in de wereld; het Licht is ook het Goddelijk Ware, en omdat de mensen van inwendig aldus uitwendig of natuurlijk zijn geworden dat zij niet langer het Goddelijk Ware hebben erkend, aldus ook niet den Heer, wordt derhalve gezegd dat de duisternis het Licht niet heeft begrepen, en dat de wereld Hetzelve niet heeft erkend. Dat het Woord de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, en daaruit het Goddelijk Ware voortgaande, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 263 en 304. Dat het Licht het Goddelijk Ware is, en dat de duisternis is de valse dingen waarin zij zijn die niet in het licht zijn, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140, 275. Dat zij die den Heer erkennen en Hem vereren vanuit de liefde en het geloof, en niet in de liefden van zich en van de wereld zijn, worden wederverwekt en gezaligd, wordt daar ook geleerd, met deze woorden: *“Zovelen als Hem hebben opgenomen, heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zin, aan hen die in Zijn Naam geloven; die niet vanuit de bloeden, noch vanuit den wil des vlezes, noch vanuit den wil des mans, maar vanuit God geboren zijn”*, Hfdst. 1: Vers 12, 13; daar zijn vanuit de bloeden zij die de liefde en de naastenliefde vernietigen; de wil des vlezes is al het boze vanuit de liefden van zich en van de wereld, en het is het willijk eigene des mensen, hetwelk in zich niets dan het boze is; de wil des mans is het valse daaruit vanuit dat willijk eigene; dat zij die in deze liefden niet zijn, den Heer opnemen, wederverwekt en gezaligd worden, wordt daaronder verstaan dat zij die geloven in Zijn Naam, zonen Gods worden, en vanuit God geboren zijn. Dat geloven in den Naam des Heren is Zijn Goddelijk Menselijke erkennen, en uit Hem de liefde en het geloof opnemen, zie men boven in n. 102, 135; dat de bloeden de dingen zijn die de liefde en de naastenliefde vernietigen, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 4735, 5476, 9127; dat het vlees het willijk eigene des mensen is, hetwelk in zich niets dan het boze is, n. 210, 215, 731, 874, 875, 876, 987, 1047, 2307, 2308, 3518, 3701, 3812, 4328, 8480, 8550, 10283, 10284, 10286, 10732; en dat het eigene des mensen de liefde van zich en van de wereld is, n. 694, 731, 4317, 5660. Dat de man het verstandelijke is, en vandaar het ware of het valse, aangezien hetzelve is vanuit het ene of het andere, n. 3134, 3309, 9007; aldus is de wil des mans het verstandelijk eigene,

en wanneer dit ontstaat vanuit het willijk eigene, hetwelk in zich niets dan het boze is, zo is het niets dan het valse; waar immers het boze is in den wil, daar is het valse in het verstand; dat uit God geboren worden is wederverwekt worden door den Heer, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 173 tot 184. Bovendien, dat allen in het heelal vanuit den Hemel, en vanuit de onthulling het Goddelijke onder den Menselijken vorm vereren, zie men in het Werkje over DE AARDBOLLEN IN HET HEELAL, n. 98, 121, 141, 154, 158, 159, 169; voorts dat alle Engelen der hogere Hemelen dat doen, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 78 tot 86. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat het al der Kerk, aldus eveneens het al des Hemels bij de mensen, is vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren. Omdat het zo is, wordt derhalve in het Eerste Hoofdstuk van de Apocalyps de Zoon des mensen, Die het Goddelijk Menselijke is, beschreven met verschillende uitbeeldende dingen; en daarna zijn vanuit die beschrijving de Inleidingen [*Exordia*] tot de afzonderlijke Kerken genomen, men zie boven n. 113; en in het bijzonder tot deze Kerk, in verband met welke er wordt gehandeld over het voornaamste wezenlijke der Kerk, namelijk over de verbinding van het Inwendige en het Uitwendige, of over de wederverwekking van den mens der Kerk; er wordt immers tot den Engel dezer Kerk gezegd: *Deze dingen zegt de Zoon des mensen, hebbende Zijn ogen als een vlam vuurs.*

152. Hebbende Zijn ogen als een vlam vuurs; dit betekent de Goddelijke Voorzienigheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde, en de Goddelijke wijsheid en het Goddelijke inzicht, vergemeenschap aan hen die in de liefde tot en daaruit in het geloof in Hem zijn: Dat de ogen zoals een vlam vuurs, wanneer over den Heer wordt gehandeld, Zijn Goddelijke Voorzienigheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde is, zie men boven in n. 68; dat het ook de Goddelijke wijsheid en het Goddelijke inzicht is, vergemeenschap aan hen die in de liefde tot en daaruit in het geloof in Hem zijn, is omdat met de ogen in het Woord, wanneer over de mensen wordt gehandeld, het verstand van het ware wordt aangeduid, en het verstand van het ware is het inzicht en de wijsheid; vandaar wordt met de ogen, wanneer over den Heer wordt gehandeld, de Goddelijke wijsheid en het Goddelijke inzicht voortgaande uit Hem, aangeduid; en dat wat uit Hem voortgaat, wordt vergemeenschap aan de Engelen en aan de mensen die in de liefde tot en daaruit in het geloof in Hem zijn; ook is alle wijsheid en inzicht die de Engelen en de mensen hebben, niet van hen maar van den Heer bij hen; hetgeen ook bekend is in de Kerk; men weet immers dat al het goede dat der liefde is, en al het ware dat des geloofs is, uit God is, en niets uit den mens; en de innerlijk geziene en erkende ware

dingen maken het inzicht, en deze tezamen met de innerlijk doorvatte en vandaar geziene goede dingen maken de wijsheid; vandaar nu is het, dat met ogen hebben als een vlam vuurs, ook wordt aangeduid de Goddelijke wijsheid en het Goddelijke inzicht des Heren, vergemeenschap aan hen die in de goede dingen der liefde tot en daaruit in het geloof in Hem zijn. Dat de ogen het verstand betekenen, is omdat alle gezicht der ogen bij de mensen en de Engelen daaruit is; dat alle gezicht der ogen daaruit is, verschijnt zoals een paradox voor hen die de innerlijke oorzaken der dingen niet weten, vanuit welke zich de uitwerkingen in het lichaam vertonen: zij die dezelve niet weten, geloven niet anders dan dat het oog ziet vanuit zich, het oor hoort vanuit zich, de tong proeft vanuit zich, en het lichaam gewaarwordt vanuit zich; terwijl toch het innerlijk leven des mensen, zijnde het leven van zijn geest, welk leven is het leven des verstands en des wils van hem, of der denking en der aandoening, door de organen des lichaams de dingen gewaar wordt die in de wereld zijn, en zo die dingen natuurlijk doorvat: het ganse lichaam met al zijn zinzetels is slechts het instrument van zijn ziel of van zijn geest; hetgeen ook de oorzaak is, dat, wanneer de geest des mensen wordt gescheiden van het lichaam, het lichaam in het geheel niets gewaar wordt, doch de geest daarna evenzeer evenals tevoren gewaar wordt: dat de geest des mensen evenzeer ziet, hoort, voelt, na de slaking van het lichaam, zoals tevoren in het lichaam, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 461 tot 469; bovendien over de Overeenstemming van het verstand met het gezicht van het oog, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 4403 tot 4421, 4523 tot 4534. Bij de beesten ook wordt hun innerlijk leven, hetwelk eveneens hun ziel wordt genoemd, desgelijks gewaar door de uitwendige organen van hun lichaam, maar met dit verschil, dat zij niet redelijk gewaarworden zoals de mens, aldus niet vanuit zulk een verstand en wil als de mens heeft; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 108, en over HET LAATSTE GERICHT, n. 25. Vandaar nu is het, dat met het Oog in het Woord wordt aangeduid het Verstand van het ware, of het Inzicht en de Wijsheid, zoals kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Zeg aan dit volk: Hoort al horende, maar verstaat niet; en ziet al ziende, en kent niet; maak het hart van dit volk vet, en maak zin oren zwaar, en bestrijk zijn ogen, opdat het niet misschien met zijn ogen zie”*, VI: 9, 10; Joh. XII: 40; de ogen bestrijken opdat het niet misschien met zijn ogen zie, is het verstand verduisteren opdat het niet versta. Bij denzelfde: *“Jehovah heeft op u uitgegoten den geest der sluimerigheid, en Hij heeft uw ogen toegesloten; de profeten en uw hoofden, de zienden heeft Hij toegedekt”*, XXIX: 10: Hij heeft de ogen toegesloten, de profeten en de hoofden,

en de zienden heeft Hij toegedekt, is het verstand van het ware; de profeten zijn ook zij die de ware dingen leren, en dezen worden ook de hoofden genoemd, omdat het hoofd het inzicht betekent; en eveneens worden zij de zienden genoemd vanwege de onthulling van het Goddelijk Ware bij hen. Bij denzelfde: *“Niet zullen de ogen der zienden knippen, en de oren der horenden zullen luisteren”*, xxxii: 3; de ogen der zienden, voor van hen die de ware dingen verstaan. Bij denzelfde: *“Die zijn ogen toesluit opdat zij het boze niet zien; uw ogen zullen den Koning zien in zijn schoonheid”*, xxxiii: 17; de ogen toesluiten opdat zij het boze niet zien, is het boze niet toelaten in de denking; de ogen zullen den Koning in zijn schoonheid zien, is dat het ware in zijn licht met de liefelijkheid zal worden verstaan, want onder den koning wordt daar niet een koning verstaan, maar het ware; men zie boven n. 31. Bij Jeremia: *“Hoort deze dingen, dwaas volk, hetwelk geen hart heeft, welker ogen niet zien, en welker oren niet horen”*, v: 21; Ezech. xii: 2. In de Klaagliederen: *“De kroon van ons hoofd is gevallen; vanwege dit is ons hart mat geworden, en vanwege dit zijn onze ogen verdonkerd geworden”*, v: 16, 17; de kroon des hoofds is de wijsheid; men zie boven n. 126; het matte hart is niet langer de wil van het goede; dat het hart de wil en de liefde is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 95; de ogen zijn het verstand van het ware, en deze worden verdonkerd geheten, wanneer niet langer het ware wordt verstaan. Bij Zacharia: *“De straf van den herder die de kudde verlaat: het zwaard over zijn rechteroog, en het rechteroog zal al verdonkerende verdonkeren”*, xi: 17; het zwaard over het rechteroog, en het rechteroog zal al verdonkerende verdonkeren, is dat elk ware in het verstand zal vergaan door het valse; dat het zwaard de vernietiging van het ware door het valse is, zie men boven in n. 131. Bij denzelfde: *“De plaag waarmede Jehovah zal slaan alle volken die tegen Hierosolyma zullen strijden; zijn ogen zullen uitteren in hun holten”*, xiv: 12; de volken die tegen Hierosolyma zullen strijden, zijn zij die tegen de Kerk strijden; Hierosolyma is de Kerk; dat de ogen van hen zullen uitteren, is dat het inzicht zal vergaan; zij strijden immers vanuit de valse dingen tegen de ware dingen. Bij Zacharia: *“Ik zal elk paard met verbijstering slaan, en elk paard der volken met blindheid”*, xii: 4; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk; met het paard wordt het verstandelijke aangeduid; en daarom wordt daarmede dat het paard met verbijstering en met blindheid zou worden geslagen, aangeduid dat het verstand het zal worden; dat het paard het verstandelijke betekent, zie men in het Werkje over HET WITTE PAARD, n. 1 tot 5. Bij David: *“Verhoor mij, Jehovah mijn God, verlicht mijn ogen, opdat ik niet misschien den dood slape”*, Psalm xiii: 4; verlicht de ogen, is

verlicht het verstand. Bij Mozes: “*Gij zult geen geschenk aannemen, omdat het geschenk de ogen der wijzen verblindt*”, Deut. xvi: 19; de ogen der wijzen verblinden is, opdat zij het ware niet zien of verstaan. Bij Mattheus: “*De lamp des lichaams is het oog; indien het oog eenvoudig is, is het ganse lichaam lichtend; indien het oog boos is, is het ganse lichaam verduisterd; indien derhalve het schijnsel duisternis is, hoe groot de duisternis*”, vi: 22, 23; Lukas xi: 34: hier wordt onder het oog niet het oog, maar het verstand verstaan, onder het eenvoudige oog het verstand van het ware, onder het boze oog het verstand van het valse; de duisternis is de valse dingen; het ganse lichaam is de ganse geest, want deze is geheel en al zodanig als zijn wil is en daaruit het verstand; indien hij het verstand van het ware heeft vanuit den wil van het goede, zo is hij een Engel des lichts; indien hij echter het verstand van het valse heeft, zo is hij een geest der duisternis: met die woorden wordt de hervorming van den mens door het verstand van het ware beschreven; daaruit blijkt, dat hij die weet wat het oog betekent, de verborgenheid dier woorden kan weten; dat de mens wordt hervormd door de ware dingen in het verstand, zie men boven in n. 112, 126. Bij Mattheus: “*Indien het rechteroog u zal geërgerd hebben, ruk het uit en werp het van u; want het is beter eenogig in het leven binnen te gaan dan twee ogen hebbende in de gehenna des vuurs gezonden te worden*”, v: 29; Hfdst. xviii: 9; Markus ix: 47; onder het oog wordt ook hier niet het oog verstaan, maar het denkende verstand; onder het ergerende rechteroog het verstand denkende het boze; uitrukken en hetzelfde afwerpen, is iets zodanigs niet toelaten maar verwerpen; de eenogige is het verstand niet denkende het boze, maar slechts het ware; het verstand immers kan het ware denken; indien dit het boze denkt, zo is het vanuit den wil van het boze; dat gezegd wordt het rechteroog, is omdat daarmede het verstand van het goede wordt aangeduid, en met het linkeroog het verstand van het ware; men zie n. 4410, 6923. Bij Jesaja: “*Te dien dage zullen de doven de woorden des Boeks horen, en vanuit de donkerheid en vanuit de duisternis zullen de ogen der blinden zien*”, xxix: 18. Bij denzelfde: “*Dan zullen de ogen der blinden en de oren der doven worden geopend*”, xxxv: 5. Bij denzelfde: “*Ik zal U geven tot het licht der natiën, om te openen de ogen der blinden, om den gebondene uit de gevangenis uit te leiden, en uit het huis der afsluiting hen die in de duisternis zitten*”, xlii: 6, 7. Bij denzelfde: “*Leid het blinde volk uit, dat ogen heeft, en de doven die oren hebben*”, xliii: 8; de ogen der blinden openen, is degenen onderrichten die de ware dingen nog niet kennen, en ze nochtans verlangen, aldus de natiën. Iets eenders wordt aangeduid met de gezelingen van de blinden door den Heer, Matth. ix: 27, 28, 29; Hfdst. xx: 29 tot het einde; Hfdst. xxi: 14; Markus viii: 23, 25; Lukas

xviii: 35 tot het einde; Joh. ix: 1 tot 21; want alle Wonderen des Heren sloten zulke dingen in die der Kerk en des Hemels zijn; vandaar waren ze Goddelijk; men zie n. 7377, 8364, 9031. Omdat het oog het verstand betekende, behoorde het derhalve tot de inzettingen bij de zonen Israëls *dat de blinde of een vertroebelde van oog uit het zaad van Aharon niet zou naderen om het slachtoffer te offeren, noch binnen den voorhang zou binnentreden*, Levit. xxi: 17 tot 23. *Dat het blinde niet zou worden geofferd tot slachtoffer*, Levit. xxii: 22; Mal. i: 8. Vandaar ook behoorde het tot de vervloeking: *de Koorts verterende de ogen*, Levit. xxvi: 16. Uit deze dingen nu kan men weten wat er wordt aangeduid met de ogen van den Zoon des mensen, welke waren als een vlam vuurs, namelijk dat zij zijn de Goddelijke wijsheid en het Goddelijke inzicht vergemeenschap aan hen die in de liefde tot en daaruit in het geloof in den Heer zijn: dat ook Zijn Goddelijke Voorzienigheid wordt aangeduid, staat vast uit de dingen die boven in n. 68 zijn getoond; waaraan moet worden toegevoegd, dat wat over de Cherubim wordt gezegd bij Ezechiël, en over de vier dieren rondom den Troon in de Apocalyps, waarmede ook des Heren Goddelijke Voorzienigheid wordt aangeduid, en in het bijzonder de bewaking opdat de Heer niet wordt toegegaan dan door het goede; bij Ezechiël: *“Ik zag, zie, vier Raderen naast de Cherubim; hun ganse Vlees, en hun Ruggen, en hun Handen, en hun Vleugels, en de Raderen, zij waren vol Ogen rondom”*, x: 9, 12. En in de Apocalyps: *“Rondom den Troon waren vier dieren vol ogen van voren en van achteren; een ieder had Vleugels rondom, en van binnen waren zij vol Ogen”*, iv: 6, 8; deze vier dieren waren ook Cherubim, want hun beschrijving is bijna eender aan die van de Cherubim bij Ezechiël: daaraan worden zo vele ogen toegeschreven, omdat des Heren Goddelijke Voorzienigheid, welke met de Cherubim wordt aangeduid, is alle dingen in de Hemelen en op aarde vanuit de Goddelijke wijsheid regeren; de Heer immers vanuit de Goddelijke Voorzienigheid ziet alle dingen, beschikt alle dingen, en voorziet in alle dingen. Dat met de Cherubim de Goddelijke Voorzienigheid des Heren wordt aangeduid, en in het bijzonder de bewaking opdat de Heer niet wordt toegegaan dan door het goede, zie men in n. 9277, 9509, 9673.

153. En Zijn voeten blinkend koper gelijk; dat dit betekent het laatste der Goddelijke orde, zijnde het natuurlijke, vol van de Goddelijke Liefde, staat vast uit hetgeen boven in n. 69 is gezegd en getoond, waar eendere dingen staan. Omdat er in de dingen geschreven aan den Engel dezer Kerk wordt gehandeld over het Inwendige der Kerk, hetwelk geestelijk is, en over haar Uitwendige, hetwelk natuurlijk is, namelijk dat zij één zullen maken, men zie boven n. 150, wordt er derhalve aangaande den Heer, uit Wien het al der

Kerk is, voorafgezonden: *Deze dingen zegt de Zoon des mensen, hebbende ogen als een vlam vuurs, en voeten blinkend koper gelijk*; met de ogen immers wordt met betrekking tot de mensen het Inwendige aangeduid, hetwelk geestelijk is, en met de voeten het Uitwendige, hetwelk natuurlijk is; doch met de Ogen en de Voeten worden met betrekking tot den Heer aangeduid de Goddelijke dingen, uit welke gene dingen bij de mensen zijn.

154. Ik ken uw werken en naastenliefde; dat dit het Inwendige betekent van hen die van de Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die des wils of der hemelse liefde zijn, waarover boven n. 98; en uit de betekenis van de naastenliefde, zijnde de dingen die der geestelijke liefde zijn; dat met de werken en de naastenliefde het inwendige der Kerk wordt aangeduid, is omdat de dingen die des wils of der liefde zijn, haar Inwendige maken, doch de dingen die des verstands of des geloofs zijn, haar Uitwendige maken. Het zijn twee liefden, die den Hemel of de Kerk maken, de Liefde tot den Heer, en de Liefde jegens den naaste, of de Naastenliefde; het is de liefde tot den Heer welke de hemelse liefde wordt genoemd; en het is de liefde jegens den naaste, zijnde de naastenliefde, welke de geestelijke liefde wordt genoemd; dat zij zo worden geheten, is deswege dat de Hemel is onderscheiden in twee Rijken, waarvan het ene het hemels Rijk wordt genoemd, het andere het geestelijk Rijk; vandaar eveneens worden de liefden die daar regeren, aldus genoemd; men zie het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13 tot 19, en 20 tot 28; en DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 54 tot 62, en 84 tot 100; waar ook is getoond, wat de hemelse en wat de geestelijke liefde is, namelijk dat de hemelse liefde is vanuit de aandoening des wils de geboden des Heren doen, en dat de geestelijke liefde is vanuit de aandoening des verstands de geboden des Heren doen: het zijn twee dingen bij den mens, die den Hemel of de Kerk bij hem maken, de Liefde en het Geloof; de Liefde zetelt in den Wil des mensen, want dat wat de mens liefheeft, wil hij; het Geloof echter zetelt in het Verstand des mensen, want dat wat de mens gelooft, denkt hij eveneens, en de denking is des verstands; het Inwendige dus der hemelse Kerk is vanuit de aandoening des wils, bijgevolg vanuit de liefde van het goede, de geboden des Heren doen; het Inwendige echter der geestelijke Kerk is vanuit de aandoening des verstands, bijgevolg vanuit de liefde van het ware, de geboden des Heren doen; want dat de geboden des Heren doen is Hem liefhebben, leert Hijzelf bij Johannes, Hfdst. XIV: 21, 23; het is het Inwendige der hemelse Kerk dat wordt verstaan onder de Werken, en het is het Inwendige der geestelijke Kerk dat wordt verstaan onder de Naastenliefde. Maar omdat deze dingen om helder ontwaard te worden, niet in het kort kunnen worden

uiteengezet, zie men de dingen die in DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA zijn gezegd, namelijk over den Wil en het Verstand, n. 28 tot 36. Over den Inwendigen en den Uitwendigen mens, n. 36 tot 53. Over de Liefde in het algemeen, n. 54 tot 64. Over de Liefde jegens den naaste of de Naastenliefde, n. 84 tot 107. En over het Geloof, n. 108 tot 122. En in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, waar wordt gehandeld over de hemelse liefde en over de geestelijke liefde, n. 13 tot 19.

155. En bediening en geloof; dat dit het goede en het ware daar betekent, staat vast uit de betekenis van de bediening [*ministerium*], zijnde het goede, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het geloof, zijnde het ware; de oorzaak dat het geloof het ware betekent, is deze dat het ware is des geloofs, en het geloof is van het ware. Dat de bediening het goede betekent, is omdat de bediening in het Woord wordt gezegd van het goede; vandaar is het, dat de functie van Aharon, van diens zonen en van de Levieten, de bediening was geheten, en in het algemeen werd dat de functie der priesters; en dat onder Jehovah of den Heer bedienen wordt verstaan Hem vereren vanuit het goede der liefde: daaruit blijkt, dat de bediening betrekking heeft op de werken, en het geloof op de naastenliefde, waarover vlak boven, waar gezegd is: *Ik ken uw werken en naastenliefde*, want het geloof en de naastenliefde maken één; waar immers niet de naastenliefde is, daar is ook niet het geloof; men zie in DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, n. 108 tot 122; en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 40. Dat bediening en bedienen in het Woord wordt gezegd van het goede der liefde, kan vaststaan uit de volgende plaatsen; bij David: *“Jehovah maakt Zijn Engelen geesten, Zijn bedienaren een vlamvend vuur”*, Psalm CIV: 4; dat Jehovah Zijn Engelen geesten maakt, is dat zij de recipiënten van het Goddelijk Ware zijn; men zie boven n. 130; dat Hij Zijn bedienaren een vlamvend vuur maakt, is dat zij de recipiënten van het Goddelijk Goede zijn, want met het vlamvend vuur wordt het goede der liefde aangeduid; men zie boven n. 68; daaruit blijkt dat onder de bedienaren degenen worden verstaan die in het goede der liefde zijn. Bij denzelfde: *“Zegent Jehovah, alle Zijn heirscharen, Zijn bedienaren die Zin wil doen”*, Psalm CIII: 21; de heirscharen van Jehovah worden degenen geheten die in de ware dingen zijn; men zie n. 3448, 7236, 7988, 8019; de bedienaren zij die in de goede dingen zijn; en daarom wordt gezegd die Zijn wil doen; den wil des Heren doen, is vanuit het goede der liefde, want al het goede heeft betrekking op den wil, zoals al het ware op het verstand. Bij Jesaja: *“Gij*

priesters van Jehovah zult de bedienaren uws⁸⁾ Gods worden genoemd”, LXI: 6; de priesters worden bedienaren genoemd omdat zij den Heer uitbeeldden ten aanzien van het goede der liefde; vandaar is het, dat zij die in het goede der liefde zijn, in het Woord priesters worden geheten; men zie n. 2015, 6148, 8909, 10017; deswege ook is het, dat zij bedienaren Gods worden geheten: vandaar is het, dat de functie van Aharon en van diens zonen de bediening wordt geheten, en eveneens de functie der Levieten priesters; en dat binnentreden in de tent der samenkomst en daar de bediening uitoefenen, en eveneens toetreden op het altaar en daar de bediening uitoefenen, bedienen heet; men zie Exod. xxviii: 35; Hfdst. xxx: 20; Num. viii: 15, 19, 24, 25, 26. En bij Jeremia: “Mijn verbond zal teniet worden gedaan met de Levieten priesters, Mijn bedienaren”, xxxiii: 21. Dat Aharon den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Goede der liefde, zie men in n. 9806, 9946, 10017; dat ook in het algemeen de priesters het deden, n. 2015, 6148: dat vandaar met het Priesterschap in het Woord het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren wordt aangeduid, n. 9806, 9809. Het zijn twee Rijken waarin de ganse Hemel is onderscheiden, het ene waarin de Engelen zijn die in het goede der hemelse liefde zijn, het andere waarin de Engelen zijn die in het goede der geestelijke liefde zijn, of in de naastenliefde; het hemels Rijk des Heren wordt Zijn Priesterschap genoemd, en het geestelijk Rijk wordt Zijn Koningschap genoemd; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 24, 226; aangaande hen die in het hemels Rijk zijn, wordt gezegd bedienen [*ministrare*], doch aangaande hen die in het geestelijk Rijk zijn, wordt gezegd dienen [*servire*]. Daaruit blijkt wat met bedienen en bedienaar, en wat met dienen en dienstknecht wordt aangeduid in deze volgende plaatsen: “Jezus zeide tot de Discipelen: Al wie de grootste zal willen zijn, moet uw bedienaar zijn, en al wie de eerste zal willen zijn, moet uw dienstknecht zijn; zoals de Zoon des mensen niet is gekomen opdat Hij bediend worde, maar opdat Hij bediene”, Matth. xx: 26, 27, 28; Hfdst. xxiii: ii, 12; Markus ix: 35; Lukas xxii: 24 tot 27. “Jezus zeide: Indien iemand Mij zal hebben bediend, hij volge Mij; dan zal waar Ik ben, ook Mijn bedienaar zijn; ja, indien iemand Mij zal hebben bediend, zo zal de Vader hem eren”, Job. xii: 26. “Jezus zeide: Gezegend de dienstknechten die de Heer, komende, wakende zal hebben gevonden; Ik zeg u dat Hij zich zal gorden, en hen zal doen aanzitten, en bijkomende zal Hij hen bedienen”, Lukas xii: 37. Bij Jesaja: “De zonen van den vreemdeling die Jehovah aankleven om Hem te bedienen en om den Naam van Jehovah lief te hebben”,

---

8 Vestri, uws; overall elders nostri, onzes.

LVI: 6. Omdat van bedienen wordt gesproken met betrekking tot het goede der liefde, wordt derhalve gezegd: Om Jehovah te bedienen en om lief te hebben; en derhalve wordt van den Heer gezegd dat Hijzelf zal bedienen. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat met de bediening wordt aangeduid alles wat geschiedt vanuit het goede der liefde, aldus het goede der liefde.

156. En uw lijdzaamheid; dat dit betekent de verbinding met het Uitwendige, en dan den strijd, staat vast uit de betekenis van de lijdzaamheid, wanneer het degenen betreft die in het Inwendige en het Uitwendige der Kerk zijn, over wie hier wordt gehandeld, zijnde de verbinding van het Inwendige met het Uitwendige, en de strijd dan: dat dit met de lijdzaamheid wordt aangeduid, is omdat de verbinding van het Inwendige met het Uitwendige, of van den Geestelijken mens met den Natuurlijken, geschiedt door verzoeken; anders worden zij niet verbonden; derhalve wordt de strijd waardoor die verbinding geschiedt, omdat de mens dan lijdt en verdraagt, aangeduid met de lijdzaamheid. Dat de Inwendige mens met den Uitwendigen wordt verbonden door Verzoeken, zijnde de geestelijke gevechten, zie men in *DE HEMELSE VERBORGENHEDEN*, n. 10685; en in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA*, n. 190, 194, 199.

157. En uw werken, en de laatste meer dan de eerste; dat dit betekent de uitwendige dingen daaruit, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de uitwendige dingen waarin de inwendige dingen zijn; want de Werken zijn de laatste uitwerkingen waarin de inwendige dingen zich tegelijk vertonen, en daar in een reeks; zij vormen daar hun laatste en volle; inwendige dingen worden de dingen geheten die der denking en des wils zijn, en geestelijk gesproken, de dingen die der liefde en des geloofs zijn; deze dingen zijn in de werken, waarvandaan deze de laatste dingen zijn. Dat de innerlijke dingen die des gemoeds zijn, achtereenvolgens in de uitwendige dingen invloeden tot in het uiterste of laatste, en dat zij daar ook bestaan en blijven bestaan, zie men in n. 634, 6239, 6465, 9215, 9216; dat zij ook in het laatste het gelijktijdige vormen, in welke reeks, n. 5897, 6451, 8603, 10099: dat de ganse mens is in de daden of de werken, en dat datgene nog niet bestaat wat slechts in het willen en niet in het doen is, wanneer de mens kan doen, in het Werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, n. 475, 476. Aan deze dingen zou ik een verborgenheid willen toevoegen, die nog niet bekend is: de geest des menschen verschijnt in een zodanigen menselijken vorm na den dood als waarin het leven van zijn aandoening is geweest in de wereld, in een schonen vorm indien hij het leven der hemelse liefde heeft gehad, doch in een onschonen vorm indien hij het leven der aardse liefde heeft gehad; vandaar is het, dat de Engelen vormen

der liefde en der naastenliefde zijn: maar toch hebben zij den zo schonen vorm niet vanuit de aandoening van de denking en van den wil alleen, maar vanuit de aandoening ervan in de daden of de werken; de daden immers of de werken vanuit de aandoening des wils en der denking, of der liefde en des geloofs, maken de uitwendige gedaante van den geest, aldus de schoonheid van het aangezicht, van het lichaam, en van de spraak van hem; de oorzaak hiervan is deze, dat zoals de innerlijke dingen stilstouden in de daden of de werken, als in hun uitersten, zij aldus stilstouden in den uitwendigen vorm des lichaams; want het is bekend, dat het al van des mensen wil stilsthoudt in de uiterste dingen des lichaams; het deel daar waarin de wil niet stilsthoudt, is niet een deel van het lichaam, zoals blijkt uit de daden van het lichaam, ook de kleinste, die alle vloeien op den wenk van den wil, en zich vertonen in de uiterste dingen van het lichaam; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 59, 60, en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 30, 31: hetzelfde kan ook hieruit vaststaan, dat de geest des mensen geheel zoals zijn wil is, niet zoals zijn wil die niet uitgaat in de daad wanneer hij kan; die wil is slechts een denking waarin een schijn is als van willen, maar hij is zoals de daadwerkelijke wil, welke niets liever verlangt dan te handelen; deze wil is hetzelfde als zijn liefde; volgens dezen is de ganse geest, en zijn menselijke vorm; dat de wil of de liefde de geest zelf is, zie men boven in n. 105, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 479; waarvandaan het is, dat zo vaak in het Woord wordt gezegd dat de mens de geboden moet doen, en dat hem zal worden vergolden volgens de daden, dat is, volgens de liefde in de daden, niet echter volgens de liefde zonder de daden, indien hij ze doen kan. Gezegd wordt Ik ken uw werken, en de laatste meer dan de eerste; en onder de laatste meer dan de eerste, wordt verstaan dat zij voller zijn van de liefde na de verbinding van den Inwendigen mens met den Uitwendigen; want voor zoveel als het Inwendige wordt verbonden met het Uitwendige, is er meer van het Inwendige in de Uitwendige dingen, bijgevolg in de daden of de werken; de uitwendige dingen immers of de werken zijn niets anders dan de uitwerkingen der innerlijke dingen, welke des wils en daaruit der denking zijn; en de uitwerkingen trekken hun al uit de Inwendige dingen, uit welke zij ontstaan, zoals de beweging uit haar streven; het streven in den mens is de wil, en de beweging daaruit is de handeling. Uit de dingen die in dit Vers zijn ontvouwd, kan vaststaan, in welke orde de verbinding wordt beschreven van het Inwendige met het Uitwendige bij den mens der Kerk, namelijk, het Inwendige met: “Ik ken uw werken en naastenliefde”; het goede van het Inwendige en het ware ervan met de bediening en het geloof; de

verbinding van het Inwendige met het Uitwendige met de lijdzaamheid; en de Uitwendige dingen daaruit met “Ik ken uw werken, en de laatste meer dan de eerste”: maar dat die dingen liggen opgesloten in deze woorden, kan niemand zien vanuit den zin der letter, maar vanuit den geestelijken zin welke aan den zin der letter inis.

158. Maar Ik heb enkele dingen tegen u; dat dit betekent dat men op zijn hoede moet zijn, staat vast uit hetgeen volgt, want daar wordt gezegd waarvoor men op zijn hoede moet zijn.

159. Dat gij toelaat de vrouw Jezabel; dat dit betekent het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld, staat vast uit de betekenis van de vrouw Jezabel, zijnde de Kerk geheel en al verdraaid, want met de vrouw wordt in het Woord de Kerk aangeduid; men zie n. 252, 253, 749, 770, 6014, 7337, 8994, hier de verdraaide Kerk; en omdat elke verdraaiing van de Kerk ontstaat vanuit twee liefden, namelijk vanuit de liefde van zich en de liefde van de wereld, wordt vandaar met Jezabel het verkwikkelijke dier liefden aangeduid: de Kerk waarin die liefden regeren, wordt de vrouw Jezabel genoemd deswege wijl door Isabel, de echtgenote van Achab, in het Woord het verkwikkelijke van die liefden werd uitgebeeld, en door dit de verdraaiing der Kerk; alle dingen immers die in het Woord, ook in het Historische, geschreven zijn, zijn uitbeeldend voor zulke dingen die der Kerk zijn; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 249 tot 266. Dat alle verdraaiing van de Kerk vanuit die beide liefden ontstaat als zij regeren over de hemelse liefden, is omdat die beide liefden volslagen tegenovergesteld zijn aan de beide liefden die den Hemel en de Kerk maken, zijnde de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste, en omdat vanuit die beide liefden alle boze en daaruit alle valse dingen ontstaan; dat het zo is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 59, 61, 65 tot 83, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 252, 396, 399, 400, 486, 551 tot 565, 566 tot 575. Dat Isabel, de echtgenote van Achab, de dingen heeft uitgebeeld die gezegd zijn, zal men zien in hetgeen nu volgt; hier zal eerst iets over de verkwikkelijke dingen der liefden gezegd worden: ieder mens is zodanig als zijn liefde is, en al het verkwikkelijke van zijn leven is vanuit zijn liefde; al wat immers zijn liefde begunstigt, doorvat hij als verkwikkelijk, en al wat tegen zijn liefde gekant is, doorvat hij als onverkwikkelijk; weswege het hetzelfde is of men zegt dat de mens zodanig is als zijn liefde is, dan wel of men zegt dat de mens zodanig is als het verkwikkelijke zijns levens is: zij dus die liefden van zich en van de wereld zijn, dat is, bij wie die liefden regeren, hebben geen ander verkwikkelijke des levens, of geen ander leven, dan een hels leven; want die

liefden, of de verkwikkelijke dingen des levens vanuit die, welke voortdurend zijn, keren alle denkingen en bedoelingen van hen tot zich en tot de wereld; en voor zoveel als zij die tot zich en tot de wereld keren, dompelen zij die onder in het eigene van den mens, hetwelk hij vanuit het erfelijke heeft, aldus tegelijk in de boze dingen van elk geslacht; en voor zoveel als de denkingen en de bedoelingen van den mens worden gekeerd tot zijn overgeërfd eigene, hetwelk in zich niets dan het boze is, worden zij afgekeerd van den Hemel; want de innerlijke dingen van den mens, welke van zijn gemoed zijn, dat is, welke van zijn denking en bedoeling zijn, of van zijn verstand en zijn wil, worden daadwerkelijk gekeerd tot zijn liefden, naar omlaag, dat is, tot zich, waar de liefde van zich en haar verkwikkelijke dingen regeren; en naar buiten, dat is, van den Hemel tot de wereld, waar de liefde van de wereld en haar verkwikkelijke dingen regeren: anders echter is het gesteld wanneer de mens boven alle dingen God liefheeft, en den naaste zoals zichzelf; dan keert de Heer de innerlijke dingen die van des mensen gemoed zijn, of van de denking en de bedoeling van hem, tot Zich; aldus keert Hij die af van diens eigene, en verheft ze; en dit zonder dat de mens iets dienaangaande weet: vandaar is het, dat de geest des mensen, die de mens zelf is, na de losmaking van het lichaam daadwerkelijk tot zijn liefde wordt gekeerd, omdat deze het verkwikkelijke van zijn leven, dat is, zijn leven maakt; dat alle geesten daadwerkelijk tot hun liefden worden gekeerd, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 17, 123, 142, 143, 144, 145, 151, 153, 272, 510, 548, 552, 561; en boven n. 41. Dit kan enigermate worden toegelicht hiermede, dat alle kleinste dingen van het lichaam zich keren tot het gemene middelpunt van onzen aardbol, hetwelk het middelpunt der zwaarten wordt genoemd; en dat het daarvandaan is, dat de mensen, waar zij ook zijn, ook zij die in tegengestelde richting zijn en tegenvoeters worden genoemd, op de voeten staan; doch dit middelpunt der zwaarten is slechts het middelpunt der zwaarten in de natuur; er is echter een ander middelpunt der zwaarten in de geestelijke wereld; dit wordt bij den mens bepaald vanuit de liefde waarin hij is, naar omlaag indien hij de helse liefde heeft, en naar omhoog indien hij de hemelse liefde heeft; en waarheen de liefde des mensen wordt bepaald, daarheen worden ook zijn denkingen en bedoelingen bepaald; want deze zijn in de geestelijke wereld, en zij worden gedreven door de krachten die daar zijn. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat de verdraaiing van de Kerk, welke met de vrouw Jezabel wordt aangeduid, bij de mensen enig en alleen vanuit de liefden van zich en van de wereld is, aangezien deze de innerlijke dingen van den mens die van zijn gemoed zijn, naar omlaag keren, en zo van den Hemel afkeren. De verdraaiing van de Kerk

bij den mens wordt gezegd, omdat de Kerk is in den mens, zoals de Hemel is in den Engel; elke Kerk is samengesteld uit hen die Kerken zijn, en niet uit anderen hoewel zij geboren zijn waar de Kerk is; dit kan men duidelijk hieruit weten, dat de liefde en het geloof de Kerk maken, en de liefde en het geloof zullen in den mens zijn, bijgevolg ook de Kerk: dat de Hemel in den Engel is, en dat de Kerk in den mens is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 33, 53, 54, 57, 454; en in DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, n. 232, 233, 241, 245, 246.

160. Die van zichzelf zegt een profetes te zijn, Mijn dienstknechten te leren en te verleiden; dat dit betekent dat daaruit de leer van alle valse dingen is, staat vast uit de betekenis van den profeet, zijnde hij die de ware dingen leert, en los van den persoon, de leer van het ware, waarover n. 2534, 7269; vandaar worden in den tegengestelden zin onder den profeet degenen verstaan die de valse dingen leren, en los van personen, de leer van de valse dingen; eender hier onder de profetes; omdat hier met de profetes degene wordt aangeduid die de valse dingen, en de leer van alle valse dingen leert, wordt derhalve daaraan toegevoegd dat zij de dienstknechten des Heren leert en verleidt; leren en verleiden wordt gezegd, omdat van leren wordt gesproken met betrekking tot de ware en de valse dingen, en verleiden met betrekking tot de goede en de boze dingen, en dienstknechten des Heren worden in het Woord degenen geheten die in de ware dingen zijn, en bedienaren zij die in het goede zijn; men zie boven n. 155 einde. Gezegd wordt van Isabel dat zij van zichzelf zegt een profetes te zijn; niet dat Isabel, de echtgenote van Achab, zich een profetes heeft geheten, maar omdat met haar het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld wordt aangeduid, en dit verkwikkelijke leert en verleidt degenen die in de ware dingen zijn; een ieder immers denkt, wanneer hij vanuit zich denkt, vanuit zijn liefde, en doordrenkt zich vandaar van valse dingen, hetgeen is leren en verleiden. Aangaande Isabel leest men in het Woord, dat Achab, de Koning der Israëlieten, had genomen Isabel, de dochter van den Koning der Zidoniërs, tot echtgenote, en dat hij heenging en Baäl diende, en voor hem een altaar oprichtte in Samaria, en een bos maakte, 1 Kon. xvi: 31, 32, 33. Dat Isabel de Profeten van Jehovah heeft gedood, 1 Kon. xviii: 4, 13; en dat zij ook Elias heeft willen doden, Hfdst. xix: 1, 2, e.v. Dat zij door list, door valse getuigen voor te schuiven, Naboth den wijngaard heeft afgenomen en hem heeft gedood, Hfdst. xxi: 6, 7, e.v.: vandaar werd het door Elias voorzegd, dat de honden haar zouden eten, 1 Kon. xxi: 23; II Kon. ix: 10: en dat zij daarna op bevel van Jehu uit het venster is nedergeworpen, en dat van haar bloed was gesprenkeld tegen den wand en tegen de paarden die haar

vertraden, II Kon. IX: 32, 33, 34. Met al deze dingen werd de verdraaiing van de Kerk aangeduid vanwege het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld, en vanwege de daaruit opwellende boze en valse dingen; want alle Historische dingen des Woords, evenzeer als de Profetische dingen, zijn uitbeeldend voor zulke dingen die der Kerk zijn; met Baäl, dien hij diende, en voor wien hij een altaar oprichtte, wordt de eredienst vanuit de boze dingen der liefde van zich en van de wereld aangeduid; met het bos dat hij maakte, wordt de eredienst vanuit de valse dingen daaruit aangeduid; daarmede dat zij de profeten van Jehovah heeft gedood, wordt de vernietiging van de Kerk ten aanzien van haar ware dingen aangeduid; daarmede dat zij ook Elias heeft willen doden, wordt aangeduid dat zij het Woord heeft willen te niet doen, want Elias heeft dit uitgebeeld; met den wijngaard dien zij Naboth door valse getuigen heeft afgenomen, wordt de vervalsing van het ware en de echtbreking van het goede aangeduid; met de profetische uitspraak van Elias, dat de honden haar zouden eten, wordt de onreinheid en de ontwijding aangeduid; daarmede dat zij werd geworpen uit het venster, en daarmede dat van haar bloed gesprenkeld werd tegen den wand en tegen de paarden die haar vertraden, wordt het lot aangeduid van hen die zodanig zijn; hoedanig hun lot wordt, kan vaststaan uit de afzonderlijke dingen daar in den inwendigen zin. Uit deze dingen kan men zien, dat geen andere Isabel wordt verstaan onder de vrouw Isabel die van zichzelf zegt een profetes te zijn, dan Isabel de echtgenote van Achab, over wie in het Woord wordt gehandeld, en dat met haar degenen worden beschreven die in de leer van alle valse dingen zijn vanuit de verkwikkelijke dingen der liefden van zich en van de wereld.

161. Om te hoereren en dingen der afgodenoffers te eten; dat dit de vervalsingen van het ware en de echtbrekingen van het goede betekenen, staat vast uit de betekenis van hoereren, zijnde de ware dingen vervalsen, waarover boven, n. 141; en uit de betekenis van dingen der afgodenoffers eten, zijnde het boze toeëigenen, waarover ook boven, n. 141. Dat het ook is het goede echtbreken, is omdat de toeëigeningen van het boze in de dingen der Kerk de echtbrekingen van het goede zijn; haar goede dingen immers worden op de boze dingen toegepast, en zo worden zij verechtbreukt; zo bij voorbeeld: de goede dingen der Israëlietische Kerk werden aangeduid met de altaren, de slachtoffers, en de samenetingen van de geofferde dingen; toen deze dingen aan Baäl werden toegekend, werden de goede dingen op boze dingen toegepast, behalve andere eendere dingen: desgelijks in de Kerk, waar niet de uitbeeldende dingen zijn, indien het Woord wordt aangewend om de boze dingen der liefde van zich te bevestigen, zoals geschiedt door de Pauselijke

natie om de heerschappij over den algehelen Hemel. Dat met hoereren en dingen der afgodenooffers eten, wordt aangeduid de ware dingen vervalsen en de goede dingen verechtreuken, blijkt eveneens hieruit dat de daden van Isabel met één woord hoererijen en bezweringen worden geheten, in het Tweede Boek der Koningen: *“Toen Jehoram Jehu zag, zeide hij: Is het vrede, Jehu? En deze zeide: Wat vrede, tot aan de hoererijen van Isabel uw moeder en haar vele bezweringen”*, IX: 22.

162. En Ik heb haar tijd gegeven opdat zij tot inkeer zou komen van haar hoererij, en zij is niet tot inkeer gekomen; dat dit betekent dat zij die daarvandaan in de valse dingen zijn, zich niet bekeren tot de ware dingen en door de ware dingen, staat vast uit de betekenis van tot inkeer komen van de hoererij, zijnde zich van de valse dingen bekeren tot de ware dingen; de hoererij immers is de vervalsing van het ware, en tot inkeer komen is zich van die valse dingen bekeren, want de tot inkeer koming is de daadwerkelijke bekering van de valse dingen tot de ware dingen, en de ontbinding en de afscheiding van dezelve, zoals boven n. 143; en uit de betekenis van zij is niet tot inkeer gekomen, zijnde dat zij zich niet van de valse dingen tot de ware dingen bekeren: deze dingen zijn gezegd van Isabel, maar er worden degenen verstaan die vanuit het verkwikkelijke der liefden van zich en van de wereld de ware dingen vervalst en de goede dingen verechtreukt hebben; want in de Profetische dingen des Woords wordt één persoon genoemd, en daaronder worden allen verstaan die zodanig zijn. Er zal in het kort daarover worden gesproken, dat zij die bij zich de ware dingen hebben vervalst door ze aan te passen aan het verkwikkelijke der liefde van zich, zich daarna niet bekeren tot de ware dingen; de mens ziet vanuit den geestelijken of den inwendigen mens, en vanuit diens verstandelijke de ware dingen die der Kerk zijn, vanuit het Woord; maar hij neemt die daar niet op dan voor zoveel als hij die liefheeft tot daaraan toe dat hij ze doen wil; wanneer de mens dit aldus wil, dan roept de Inwendige of geestelijke mens vanuit den natuurlijken mens en diens geweten de ware dingen die daar zijn, op, en verheft ze tot zich, en hij verbindt ze met de liefde die is van den wil van hem; aldus wordt de Inwendige geestelijke mens, waar het innerlijke en hogere gemoed des mensen is, geopend, en geleidelijk gevuld en vervolmaakt: doch indien de mens duldt, dat het natuurlijk verkwikkelijke, zijnde het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld, overheerst, dan ziet de mens vanuit dat verkwikkelijke alle dingen; en indien hij ware dingen ziet, zo past hij die op zijn liefde toe, en vervalst ze; en wanneer dit geschiedt, wordt de Inwendige geestelijke mens gesloten; want deze houdt, omdat hij is aangepast aan de opneming van zulke

dingen die des Hemels zijn, het niet uit dat de ware dingen worden vervalst; en daarom, wanneer zij worden vervalst, trekt hij zich terug en sluit zich, bijna zoals een vezeltje bij de aanraking van een naald; wanneer deze eenmaal is gesloten, regeert de liefde van zich of van de wereld, of de ene en de andere tegelijk, en zij vormt den Uitwendigen of natuurlijke mens geheel en al tot dat wat tegenovergesteld is aan den Inwendigen of geestelijken mens: vandaar nu is het, dat zij die de ware dingen hebben vervalst, door ze toe te passen op de verkwikkelijke dingen der liefde van zich en van de wereld, zich daarna niet kunnen bekeren tot de ware dingen. Deze dingen nu zijn het, die worden verstaan onder deze woorden: "Ik heb de vrouw Isabel tijd gegeven opdat zij tot inkeer zou komen van haar hoererijs, en zij is niet tot inkeer gekomen".

163. Zie, Ik werp haar te bed; dat dit betekent dat zij worden overgelaten aan hun natuurlijke mens en daar aan de leer der valse dingen, staat vast uit de betekenis van het bed, zijnde de natuurlijke mens, en eveneens de leer der valse dingen, waarover aanstonds. Er wordt in hetgeen nu volgt, gehandeld over hen die zich laten verleiden door hen die in de leer der valse dingen zijn vanuit het verkwikkelijke der liefden van zich en van de wereld, zijnde zij die onder Isabel worden verstaan, zoals boven is gezegd: zij die zich laten verleiden, zijn niet zoals zij die de ware dingen hebben vervalst en de goede dingen hebben verechtreukt vanuit het verkwikkelijke der liefden, want dezen hebben de ware dingen gezien en hebben ze toegepast ter begunstiging van hun verkwikkelijke dingen, en hebben ze zo verdraaid; dezen zijn het, die zich daarna niet kunnen bekeren tot de ware dingen en die erkennen, en dezen zijn het over wie in het vorengaande Artikel, n. 162, is gehandeld: zij echter die dit niet hebben gedaan, maar zich door hen hebben laten verleiden, hebben niet aldus den Inwendigen of geestelijken mens bij zich toegesloten; zij hebben immers niet zelf de ware dingen vervalst, maar zij geloven degenen die ze vervalst hebben, omdat zij als ware dingen klinken; zij denken immers niet dieper dan dat men de voorgangers moet geloven, omdat zij inzichtsvol en wijs zijn; aldus hangen zij aan den mond van den leermeester; zodanig zijn de meesten heden ten dage in het Christendom, vooral zij die geboren zijn in de landen waar de Pauselijke godsdienst is; dezen dus zijn het, die worden verstaan onder hen die met Isabel in bed boeleren. Dat het bed de leer der valse dingen, en tegelijk den natuurlijke mens betekent, is omdat de leer der valse dingen nergens anders vandaan is dan vanuit den natuurlijke mens gescheiden van den geestelijken; en de natuurlijke mens gescheiden van den geestelijken ziet de wereldlijke dingen in het licht, doch de hemelse dingen in dikke duisternis; vandaar het valse in de plaats van het ware, en het boze in

de plaats van het goede; en indien hij het ware ziet, vervalst hij dat, en indien hij het goede ziet, schendt hij dat; de Hemel vloeit immers door den Geestelijken of Inwendigen mens in den Natuurlijken of Uitwendigen in, en niet in den Natuurlijken of Uitwendigen onmiddellijk; in dezen vloeit dan onmiddellijk de wereld in; en wanneer de natuurlijke wereld bij den mens niet wordt geregeerd door de geestelijke wereld, dan is de band met den Hemel verbroken; wanneer deze verbroken is, maakt de mens de wereld tot alles, en de Hemel tot iets van weinig of geen waarde, voorts zich tot alles, en God tot iets van weinig of geen waarde: wanneer de Uitwendige of natuurlijke mens in zulk een staat is, dan is hij in de valse dingen vanuit de boze dingen die opwellen vanuit de liefde van zich en van de wereld: vandaar is het, dat met het bed, omdat daarmee de Natuurlijke mens wordt aangeduid, ook de leer der valse dingen wordt aangeduid. Dat met het Bed de Natuurlijke mens wordt aangeduid, is omdat hij aan den geestelijken is onder-uitgebreid, en zo de geestelijke mens in hem en in de dingen die daar zijn, neerligt zoals in een Bed. Dat het Bed den Natuurlijken mens betekent, en eveneens de leerstellige dingen die daar zijn, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar het wordt genoemd, zoals in de volgende: bij Amos: *“Zoals de herder aan den mond van den leeuw zal hebben ontrukkt twee schenkelen en een deeltje van een oor, zo zullen worden ontrukkt de zonen van Israël die wonen in Samaria in den boek van het Bed, en in het uiteinde der sponde”*, III: 12; de leeuw betekent de Kerk, hier degenen daar die de goede en de ware dingen vernietigen; de schenkelen en het deeltje van het oor zijn de goede dingen die in den natuurlijken mens zijn, en daaruit iets van gewaarwording van het ware; de zonen van Israël die wonen in Samaria zijn zij die vanuit de Kerk zijn; in den hoek van het bed en in het uiteinde der sponde, zijn zij die in een weinig natuurlijk schijnsel vanuit het geestelijke zijn, en daaruit in enige ware dingen. Bij denzelfde: *“Wee den zekereren in Zion en den vertrouwensvollen in de bergen van Samaria, hun die neerliggen op bedden van ivoor, en [zich uitstrekken] op hun sponden, en eten de lammeren van de kudde, en de kalveren uit het midden van den meststal, voor zich uitdenken zanginstrumenten, en wijn drinken uit schalen, en zich zalven met de eerstelingen der oliën, en over de verbreking van Jozef niet met smart worden aangedaan”*, VI: 1, 4, 5, 6; de vertrouwensvollen in de bergen van Samaria, zijn zij die op zichzelf vertrouwen, en vanuit het eigen inzicht leren uitbroeden; Samaria is de verdraaide geestelijke Kerk; de ivoren bedden zijn de begoochelingen der zinnen waarop de leer wordt gegrondvest; zich uitstrekken op de sponden, is daaruit de valse dingen bevestigen en vermenigvuldigen; de lammeren van de kudden eten, de kalveren uit het

midden van den meststal, wijn drinken uit schalen, en zich zalven met de eerstelingen der oliën, is de ware en de goede dingen des Woords vanuit den zin zijner letter aandragen, aanwenden, en vervalsen; niet met smart worden aangedaan over de verbreking van Jozef, is zich niets daarvan aantrekken dat de geestelijke Kerk vergaat, en dat haar ware dingen worden verbroken; dat Jozef in den hoogsten zin betekent den Heer ten aanzien van het Goddelijk geestelijke, in den inwendigen zin des Heren geestelijk Rijk, aldus ook de geestelijke Kerk, in den uitwendigen de bevruchting van het goede en de vermenigvuldiging van het ware, zie men in n. 3969, 3971, 4669, 6417, 6526. Bij Mozes: *“Dat de zegeningen uws vaders de zegeningen mijner vaderen overmogen; dat zij geschieden op het hoofd van Jozef, en op de kruin van het bed zijnder broederen”*, Gen. XLIX: 26; Jozef is als gezegd de geestelijke Kerk des Heren; de kruin van het bed der broederen, is het geestelijke dat invloet in alle ware en goede dingen dier Kerk; de twaalf zonen of stammen Israëls immers betekenen alle ware en goede dingen der Kerk in samenvatting; men zie n. 3858, 3926, 4060, 6335. Bij Lukas: *“Ik zeg u: In dien nacht zullen twee in één bed zijn, de een zal aangenomen worden, de ander zal verlaten worden; twee zullen malen, de ene zal aangenomen worden, de andere zal verlaten worden; twee zullen in het veld zijn, de een zal aangenomen worden, de ander zal verlaten worden”*, XVII: 34, 35, 36; er wordt gehandeld over de voleinding der eeuw, welke de laatste tijd der Kerk is, wanneer het Gericht komt; in één bed zijn, is in één leer der Kerk; twee die malen, zijn zij die zulke dingen verzamelen en aanleren die het geloof van dienst zijn; twee in het veld, zijn zij in de Kerk die de ware en goede dingen aan zich aanplooiën; dat de malenden degenen zijn die zulke dingen verzamelen en aanleren als het geloof van dienst zijn, zie men in n. 4335, 7780, 9995. Dat het veld de opneming van het ware en het goede is, n. 368, 3310, 9141, 9295. Bij Johannes: *“Jezus zeide tot den kranke aan het badwater van Bethsaida: Sta op, neem uw bed, en wandel; en terstond werd de mens gezond, en hij nam zijn bed op, en wandelde; daarna kwam Jezus tot hem, en Hij zeide tot hem: Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet iets ergers geschiede”*, v: 8 tot 12, 14. En bij Markus: *“Zij verwijderden het dak waar Jezus was, en zij lieten het Bed neder waarop de verlamde lag; Jezus zeide: Wat is gemakkelijker, te zeggen: Uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en neem uw Bed op, en wandel? Toen zeide Hij: Sta op, en neem uw Bed op, en ga heen naar uw huis Toen stond hij terstond op, en zijn bed opnemende ging hij uit vóór allen”*, II: 4, 9, 11, 12; dat de Heer tot die kranken zeide: Sta op, neem uw bed op, en wandel, betekent de leer en het leven volgens die, het bed de leer, en wandelen het leven; dat wandelen leven is, zie men boven,

n. 97; en de kranke betekent hen die overtreden en gezondigd hebben: weswege de Heer tot den kranke aan het badwater van Bethsaida zeide: “Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet iets ergers geschiede”; en tot den verlamde, door het dak neder-gelaten in een bed: “Wat is gemakkelijker, te zeggen: Uw zonden zijn u vergeven, of: Sta op, neem uw bed op, en wandel”: zij die niet iets weten aangaande den inwendigen zin des Woords, kunnen geloven, dat de woorden die de Heer sprak, niet méér in zich sluiten dan de dingen die uitkomen in den zin der letter; maar nochtans hebben de afzonderlijke dingen die de Heer sprak, een geestelijken zin, want Hij sprak vanuit het Goddelijke, en aldus tegelijk voor den Hemel toen Hij voor de wereld sprak; men zie n. 2533, 4637, 4807, 9048, 9063, 9086, 10126, 10276. Het bed van Og, den Koning van Baschan, wordt aldus beschreven bij Mozes: “*Og, de Koning van Baschan, was overgebleven van de overgeblevenen der Refaïm; zie, zijn bed was een bed van ijzer; is het niet in Rabbath der zonen Ammons, welks lengte is negen ellen, en vier ellen de breedte, naar de elleboog eens mans*”, Deut. III: 11; daar wordt het bed van Og beschreven, omdat hij uit de overgeblevenen der Refaïm was, en omdat hij de Koning van Baschan was; met de Refaïm immers werden degenen aangeduid die meer dan de anderen in de liefde van zich waren, en vandaar in de hoogste mate natuurlijk, en vanwege de overreding van hun uitnemendheid boven de anderen in valse dingen van elk geslacht; men zie n. 581, 1268, 1270, 1271, 1673, 7686; en met Baschan wordt het Uitwendige der Kerk aangeduid, aldus het natuurlijke; Baschan immers was buiten het land Kanän waar de Kerk was; derhalve wordt zijn Bed beschreven, hetwelk niet beschreven zou zijn, als niet zulke dingen met Og waren aangeduid; want al wat er in het Woord, ook in het Historische, wordt vermeld, duidt aan ten aanzien van elk woord; vandaar is het, dat het Woord in alle en de afzonderlijke dingen geestelijk is, bijgevolg van de binnenste tot de laatste dingen Goddelijk; vandaar eveneens is het, dat het ook is vermeld, dat het bed uit ijzer was, en dat het was in Rabbath der zonen Ammons, en dat zijn lengte negen ellen was, en de breedte vier ellen, naar de elleboog eens mans; het ijzer immers betekent het Natuurlijke; men zie beneden n. 176; Rabbath van Ammon betekent de vervalsingen van het ware; men zie in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2468; en de lengte van negen ellen, en de breedte van vier naar de elleboog eens mans, betekent de verbinding van het boze en het valse: uit deze dingen kan men zien, hoedanig het Woord in zijn schoot is. Omdat het Bed de leer betekent, behoorde het derhalve tot in inzettingen in de Kerk bij de zonen Israëls *dat elke legerstede waarop hij ligt die met den vloed is aangedaan, onrein zou zijn; en dat de man*

die de legerstede zal hebben aangeraakt, zijn klederen zal wassen, en zich met wateren zal afspoelen, Levit. xv: 4, 5; de met den vloed aangedane betekent hen die in de natuurlijke liefde zijn, gescheiden van de geestelijke; de klederen wassen en zich met wateren afspoelen, betekent de zuivering door de ware dingen des geloofs; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 202 tot 209. Omdat Jakob in het Woord de uitwendige Kerk betekent, welke bij degenen is die in het natuurlijke schijnsel zijn, en een zedelijk leven vanuit de gehoorzaamheid aan het geloof, hoewel niet vanuit de inwendige aandoening, verschijnt derhalve, wanneer er sprake is van Jakob, in de geestelijke wereld van boven ter rechterzijde als het ware een man liggende in een bed; vandaar is het, dat in het Woord van hem toen hij stierf, wordt gezegd: *“Toen Jakob voleindigd had zijn zonen te gebieden, leide hij zijn voeten samen op zijn bed, en hij gaf den geest”*, Gen. xlix: 33; hij leide zijn voeten samen op het bed, wordt gezegd, omdat met de voeten het natuurlijke wordt aangeduid; men zie n. 2162, 3147, 3986, 4280, 4938 tot 4952.

164. En die met haar boeleren, in een grote verdrukking; dat dit betekent de zware verzoeking voor hen die zich overleveren aan de valse dingen van genen, staat vast uit de betekenis van boeleren, zijnde de ware dingen vervalsen, waarover boven n. 141; vandaar is boeleren met Isabel, zich overleveren aan de valse dingen van hen die met Isabel worden aangeduid; en uit de betekenis van de verdrukking, zijnde de bestoking van het ware door de valse dingen, waarover ook boven, n. 47; hier de verzoeking, omdat de verzoeking niet iets anders is dan de bestoking van het ware door de valse dingen bij den mens; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 188, 196, 197; vandaar wordt met de boelerenden met haar in een grote verdrukking werpen, aangeduid, dat zij die zich overleveren aan de valse dingen van genen, in zware verzoeking worden gebracht. Hier wordt gehandeld over hen, bij wie de geestelijke of inwendige mens niet zo gesloten is, deswege dat zij in enige geestelijke aandoening van het ware zijn, en zich nochtans laten verleiden door hen die in de leer der valse dingen zijn; men zie boven n. 162. Omdat dezen de valse dingen opnemen in het geheugen van hun natuurlijke mens, met welke dingen de geestelijke inwendige mens niet kan samenstemmen, want deze neemt niet dan alleen de ware dingen op, ontstaat er derhalve strijd tussen den geestelijken en den natuurlijke mens; deze strijd is de verzoeking, welke wordt aangeduid met de grote verdrukking. Dat de verzoeking de strijd is tussen den geestelijken en den natuurlijke mens, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 190, 194, 197, 199.

165. Indien zij niet tot inkeer zullen zijn gekomen van hun werken; dat dit betekent, indien zij zich niet van genen scheiden, staat vast uit de betekenis van tot inkeer komen, zijnde zich scheiden van de valse dingen, waarover boven, n. 143; en uit de betekenis van de werken, zijnde hier de hoererijen met Isabel, met welke de opnemingen van de valse dingen worden aangeduid, waarover vlak boven, n. 163. Zich van genen scheiden, is boete doen, en boete doen is aflaten van de boze en de valse dingen, en daarna ze schuwen en verafschuwen; men zie DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, n. 161, 165, 169, e.v.

166. En haar zonen zal Ik door den dood ombrengen; dat dit betekent dat zo de valse dingen worden uitgeblust, staat vast uit de betekenis van de zonen, zijnde de ware dingen der Kerk vanuit het Woord, en in den tegengestelden zin de valse dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van met den dood ombrengen, zijnde uitblussen; de valse dingen immers worden afgescheiden en als het ware uitgeblust door de verzoeken, en daardoor dat de mens van die aflaat, en ze schuwt en verafschuwt. Dat de zonen in het Woord de ware dingen betekenen, en in den tegengestelden zin de valse dingen, is omdat in den geestelijken zin des Woords alleen wordt gehandeld over zulke dingen die der Kerk en des Hemels zijn, en alle dingen der Kerk en des Hemels hebben betrekking op de goede dingen die der liefde zijn, en op de ware dingen die des geloofs zijn; vandaar is het, dat de namen der bloedverwantschappen en der aanverwantschappen, zoals echtgenoot, echtgenote, zoon, dochter, broeder, zuster, schoondochter, schoonzoon, en meer namen, geestelijke dingen betekenen die betrekking hebben op de geestelijke geboorte, welke de wederverwekking is, en op het hemels huwelijk, hetwelk het huwelijk van het goede en het ware is; de dingen die vanuit dit huwelijk worden geboren, zijn ook goede en ware dingen; vandaar is het, dat met de dochteren in het Woord de goede dingen worden aangeduid, en met de zonen de ware dingen, de ene en de andere afgeleid van het goede dat wordt aangeduid met den vader, en van het ware dat wordt aangeduid met de moeder. Dat alle ware en goede dingen die bij den wederverwekten mens zijn, volgens de geestelijke verwantschappen zijn verbonden en op elkander volgen, zie men in n. 2508, 3815, 4121; dat ook allen in den Hemel zijn vergezelschap volgens de geestelijke verwantschappen in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 205. Dat de zonen de ware dingen en de aandoeningen van het ware betekenen, is getoond in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 489, 491, 533, 2623, 3373, 4257, 8649, 9807; dat de zonen der zonen de ware dingen in de opeenvolgende orde betekenen, n. 6583, 6584; dat met den vader, de moeder, de broeders, de kinderen, de goede en de ware dingen, of de boze en de valse dingen, die

bij den mens zijn, worden aangeduid, n. 10490; dat de moeder slaan over de zonen, is alle dingen der Kerk vernietigen, n. 4257; dat de Heer Zich den Zoon des mensen heeft geheten, omdat Hijzelf het Goddelijk Ware was, en omdat al het ware des Hemels en der Kerk uit Hem voortgaat, boven in n. 63. **167.** En alle Kerken zullen bekennen dat Ik het ben Die de nieren en de harten doorvors; dat dit de erkenning betekent van allen die van de Kerk zijn, dat de Heer Alleen weet en onderzoekt de uiterlijke en de innerlijke dingen, en de dingen die des geloofs en der liefde zijn, staat vast uit de betekenis van doorvorsen, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde dat Hij Alleen weet en onderzoekt; uit de betekenis van de nieren, zijnde de ware dingen des geloofs en derzelve zuivering van de valse dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de harten, zijnde de goede dingen der liefde; dat het hart het goede der liefde betekent, is omdat het twee dingen zijn die regeren in den mens, vanuit welke het gehele leven van zijn lichaam is, namelijk het Hart en de Long; en omdat alle dingen die in des mensens lichaam zijn, overeenstemmen met de dingen die in zijn gemoed zijn, en het daar eveneens twee dingen zijn die regeren, namelijk de Wil en het Verstand; deze twee Rijken des gemoeds stemmen overeen met de twee rijken des lichaams, namelijk de wil met het hart en zijn pols, en het verstand met de long en haar ademhaling; zonder die overeenstemming leeft het lichaam niet, zelfs niet een deeltje ervan: omdat het hart overeenstemt met den wil, stemt het ook overeen met het goede der liefde; en omdat de long overeenstemt met het verstand, stemt het ook overeen met de ware dingen des geloofs; vanwege deze overeenstemming is het, dat het hart de liefde betekent, en dat de ziel het geloof betekent; vandaar is het, dat er zo vaak in het Woord wordt gezegd vanuit het hart en de ziel, waaronder wordt verstaan vanuit de liefde en het geloof: maar omdat over deze overeenstemming met vele dingen is gehandeld in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, zie men die daar vollediger getoond; namelijk, dat het hart in het Woord de liefde betekent, en omdat het de liefde betekent, dat het ook den wil betekent, n. 2930, 3313, 7542, 8910, 9050, 9113, 10336. Dat het Hart overeenstemt met de dingen die der liefde zijn bij den mens, en de Long met de dingen die des geloofs bij hem zijn, n. 3883 tot 3896. Dat in den Hemel een pols is zodanig als van het hart, en een ademhaling zodanig als van de long, n. 3884, 3885, 3887. Dat de pols van het hart daar is volgens den staat der liefde, en de ademhaling der long volgens den staat des geloofs, n. 3886 tot 3889. Dat de invloed van het hart in de long zich gedraagt zoals de invloed van het goede in het ware, voorts zoals de invloed van den wil in het verstand, alsmede volgens den invloed der liefde in het geloof, en dat het eendere

vergemeenschappingen en verbindingen zijn, n. 3884, 3887 tot 3889, 9300, 9495. De invloed van den Hemel in het hart en in de long, uit ondervinding, n. 3884. Dat vanwege die overeenstemming in het Woord vanuit het hart en vanuit de ziel betekent vanuit de liefde en het geloof, n. 2930, 9050. Dat de verbinding van den geest des mensen met zijn lichaam is door de ademhaling der long en door den pols van het hart; en dat derhalve de mens wanneer die ophouden, sterft ten aanzien van het lichaam, maar leeft ten aanzien van den geest, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL; en dat wanneer de pols van het hart ophoudt, de geest wordt gescheiden, ter oorzaak hiervan dat het hart overeenstemt met de liefde, welke de levenswarmte is, n. 447 aldaar: meer over die overeenstemming zie men daar in n. 95. Dat de Nieren betekenen de ware dingen des geloofs en derzelver zuivering van de valse dingen, is omdat de zuivering van het bloed wordt volvoerd in de Nieren; en met het bloed wordt in het Woord het ware aangeduid; men zie n. 4735, 9127; iets eenders wordt ook aangeduid met het orgaan dat zuivert: elke zuivering van de valse dingen geschiedt ook door ware dingen: daaruit blijkt wat het in het Woord betekent, dat Jehovah of de Heer de Harten en de Nieren doorvorst, namelijk dat Hij de ware dingen des geloofs en de goede dingen der liefde onderzoekt, en die scheidt van de valse en de boze dingen. Dit wordt met de Nieren aangeduid in de volgende plaatsen; bij Jeremia: *“Jehovah Zebaoth, Rechter der gerechtigheid, beproevende de Nieren en het Hart”*, XI: 20: bij denzelfde: *“Gij hebt ze beproefd; zij hebben ook wortel geschoten, zij gaan voort, ook maken zij vrucht; Gij zijt nabij in hun mond, en verre van hun Nieren; Jehovah. Gij zult mij zien, en mijn Hart beproeven”*, XII: 2, 3; nabij in den mond en verre van de nieren, is het ware slechts in het geheugen en daaruit in enige denking wanneer de mens spreekt, niet echter in den wil en daaruit in de daad; het ware in den wil en daaruit in de daad is dat wat de valse dingen afscheidt en verstroot; het ware in den wil en daaruit in de daad is datgene willen en doen waarvan de mens weet en denkt dat het het ware is; dit ware is het, hetwelk in het bijzonder onder de nieren wordt verstaan. Bij denzelfde: *“Ik, Jehovah, doorvorsende het Hart en beproevende de Nieren, om een ieder te geven naar zijn wegen, en naar de vrucht zijner werken”*, XVII: 10; het hart doorvorsen, is het goede zuiveren door het boze af te scheiden; de nieren beproeven, is het ware zuiveren door het valse af te scheiden; derhalve wordt gezegd: Om een ieder te geven naar zijn wegen, en naar de vrucht zijner werken; de wegen zijn de ware dingen die des geloofs zijn, en de vruchten der werken zijn de goede dingen, die der liefde zijn; dat de wegen de ware dingen zijn die des geloofs zijn, zie men boven in n. 97; en

dat de vruchten der werken de goede dingen zijn die der liefde zijn, n. 98, 109, 116, daar: bij denzelfde: “*Jehovah Zebaoth, beproevende den gerechte, ziende de Nieren en het Hart*”, xx: 12: en bij David: “*Bevestig den gerechte, want Gij zijt het Die de Harten en de Nieren beproeft, o gerechte God*”, Psalm VII: 10; de gerechten staan voor hen die het liefhebben het ware en het goede te doen; de ware en de goede dingen van dezen worden door den Heer gezuiverd, hetgeen daaronder wordt verstaan dat Gij de nieren en de harten ziet en beproeft. Bij David: “*Beproef mij, Jehovah, en verzoek mij, onderzoek mijn Nieren en mijn Hart*”, Psalm XXVI: 2; omdat de ware dingen van de valse, en de goede dingen van de boze worden gescheiden door verzoeking, wordt derhalve gezegd: Verzoek mij. Bij denzelfde: “*Mijn Hart wordt verbitterd, en ik prikkel mij met mijn Nieren; maar ik ben dwaas, en ik ken niet*”, Psalm LXXIII: 21, 22; de bestoking van het goede door het boze, en van het ware door het valse, wordt met die woorden beschreven. Bij denzelfde: “*Zie, Gij verlangt de waarheid in de Nieren, en in het verborgene maakt Gij mij de wijsheid bekend*”, Psalm LI: 8; hier worden de Nieren met een ander woord in de oorspronkelijke Taal uitgedrukt, hetwelk zowel de afscheiding der valse dingen van de ware dingen als die der boze dingen van de goede dingen insluit; daaruit blijkt dat met de Nieren de zuivering en de afscheiding wordt aangeduid. Bij denzelfde: “*Ik zal Jehovah zegenen, Die mij raad heeft gegeven; ook in de nachten kastijden mij mijn Nieren*”, Psalm XVI: 7; de nachten betekenen den staat van den mens wanneer de valse dingen opstaan; de strijd alsdan van de ware dingen met dezelve, wordt aangeduid met mijn nieren kastijden mij. Bij denzelfde: “*Ook de duisternis maakt niet duisternis voor U, maar de nacht is lichtend zoals de dag, zoals de duisternis, aldus het licht; Gij immers bezit mijn Nieren; mijn been was voor U niet verholen, toen ik in het verborgene ben gemaakt*”, Psalm CXXXIX: 12, 13, 15; de duisternis zijn de valse dingen, en het licht zijn de ware dingen; de nieren bezitten is de valse en de ware dingen bij den mens weten; vandaar wordt gezegd: Mijn been was voor U niet verholen, toen ik in het verborgene ben gemaakt, waarmede wordt aangeduid dat niet enig valse dat geschied is, verholen is geweest; dat de duisternis de valse dingen zijn, en het licht de ware dingen zijn, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140; en dat het been het ware in het laatste der orde is, en in den tegengestelden zin het valse, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 3812, 5560, 5565, 6592, 8005. Aangezien de Nieren de van de valse dingen gezuiverde ware dingen betekenden, werden derhalve in de slachtoffers alleen de vetten en de nieren verbrand; men zie Exod. XXIX: 13; Levit. III: 4, 10, 15; Hfdst. IV: 9; en elders; dat alleen de vetten en de nieren werden verbrand op het altaar, was

ter oorzaak hiervan, dat de vetten de goede dingen der liefde betekenden, en de nieren de ware dingen des geloofs; Dat de vetten of de vettigheden [*adipes seu pinguedines*] de goede dingen der liefde betekenen, zie men in n. 353, 5943, 6409, 10033. Dat de Nieren betekenen de ware dingen des geloofs monsterende, zuiverende, en de valse dingen uit zich wegwerpende, is vanwege de overeenstemming; want alle en de afzonderlijke dingen des lichaams stemmen overeen, zoals kan vaststaan in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, waar in zijn artikel wordt getoond *dat er een Overeenstemming is van alle dingen des Hemels met alle dingen des mensen*, n. 87 tot 102; en daar over de Nieren, n. 96, 97. Wie zou, indien hij niet weet dat er zulk een overeenstemming is, ooit weten waarom er zo vaak in het Woord wordt gezegd aangaande Jehovah of den Heer, dat Hij de Nieren en het Hart doorvorst en beproeft: bovendien zie men aangaande de Overeenstemming van de Nieren, de Pisleiders, en de Blaas, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 5380 tot 5386. Dat de Nieren en de Harten doorvorsen ook betekent de Uiterlijke en de Innerlijke dingen des mensen doorvorsen, is omdat het ware buiten is en het goede binnen is; en het geestelijk goede, hetwelk in zijn wezen het ware is, en in het bijzonder met de Nieren wordt aangeduid, is het uiterlijk goede; het hemelse goede echter, hetwelk in het bijzonder met het hart wordt aangeduid, is het innerlijk goede: dit kan beter vaststaan uit de dingen die over het geestelijk Rijk en over het hemels Rijk in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 20 tot 26, zijn getoond.

168. En Ik zal aan een ieder uwer geven volgens zijn werken; idat dit betekent het eeuwig gezegende volgens het inwendige van hem in het uitwendige, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die der liefde en daaruit des geloofs zijn, waarover boven n. 98, 116, en zijnde die dingen in de daden of de werken, boven n. 157; en uit de betekenis van een ieder geven volgens zijn werken, zijnde het eeuwig gezegende, want elk gezegende en verkwikkelijke is der liefde en volgens de liefde, waarover ook boven n. 146; hier wordt met een ieder geven volgens zijn werken, het eeuwig gezegende volgens het Inwendige in het Uitwendige aangeduid, omdat hier wordt gehandeld over hen die in het Inwendige zijn en tegelijk in het Uitwendige, en over de verbinding van het ene en het andere; men zie boven n. 150. Gezegd wordt het eeuwig gezegende volgens het Inwendige in het Uitwendige, omdat elk gezegende des Hemels bij mens, geest en Engel invloeit door het Inwendige in hun Uitwendige; het Inwendige immers van hen is geformeerd tot de opneming van alle dingen des Hemels, en het Uitwendige tot de opneming van alle dingen der wereld; weswege het hemels gezegende enig en alleen bestaat bij hen bij wie het

Inwendige is geopend en geformeerd tot het beeld des Hemels; niet echter bij hen bij wie het Inwendige gesloten is; het gezegende van dezen is het verkwikkelijke van eer, roem en gewin, welk verkwikkelijke de mens heeft zolang hij in de wereld leeft; maar dit wordt na den dood, wanneer de mens een geest wordt, in het overeenstemmende verkeer, zijnde het walgelijke en het afgrijselijke; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 485 tot 490; en dat het gezegende des Hemels, hetwelk de Hemelse Vreugde wordt genoemd, alleen degenen hebben die in het Inwendige zijn en daaruit in het Uitwendige, in het zelfde Werk, n. 395 tot 414; en wat het Inwendige en het Uitwendige is, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 36 tot 53.

169. Tot ulieden echter zeg Ik, en tot de overigen in Thyatire; dat dit betekent aan allen en de afzonderlijken bij wie het Inwendige verbonden is met het Uitwendige, staat vast uit de dingen die boven in n. 150 zijn gezegd en getoond, namelijk dat in de dingen die geschreven zijn aan den Engel der Kerk in Thyatire degenen worden beschreven die in het Inwendige zijn en daaruit in het Uitwendige, aldus bij wie het Inwendige verbonden is met het Uitwendige.

170. Zovelen als er deze leer niet hebben; dat dit betekent, bij wie het uitwendig verkwikkelijke, zijnde het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld, niet heerst, staat vast uit de betekenis van die leer welke Jezabel, die van zichzelf zegt een profetes te zijn, heeft geleerd en door welke zij heeft verleid, zijnde het verkwikkelijke der liefde van zich en van de wereld, waarover boven n. 159, 160, 161: met de leer wordt hier het leven aangeduid, aldus wordt met haar niet hebben, aangeduid niet leven volgens die; verstaan wordt immers de leer hebben in zich, en de leer hebben in zich is in het leven: daaruit blijkt, dat onder de leer van Jezabel het leven der liefde van zich en van de wereld wordt verstaan.

171. En die niet hebben leren kennen de diepten des satans, zoals zij zeggen; dat dit betekent de verstrikking door genen, kan hieruit vaststaan dat het de liefden van zich en van de wereld zijn die regeren in de Hellen, en dat die liefden volstrekt tegenovergesteld zijn aan de liefden tot den Heer en jegens den naaste, welke regeren in den Hemel; de Satan, onder wien de Hel wordt verstaan, men zie boven n. 120, blaast aanhoudend de liefden van zich en van de wereld in, en deze eveneens neemt de mens op vanuit het verkwikkelijke, omdat zij aan hem in zijn vanuit het erfelijke, en vandaar zijn zij diens eigene; aldus boezemt zich de Hel in bij den mens, en verstrikt hem; dit zijn de dingen die worden aangeduid met de diepten des satans; weinigen ook zijn het wien dit bekend is, aangezien die liefden, omdat zij den mens eigen zijn

vanwege het erfelijke, zijn gemoed tot zich trekken door de verlokkingen vanuit het verkwikkelijke, en zo wegtrekken van de verkwikkelijke dingen der liefden des Hemels, en wel dermate dat hij niet weet wat de verkwikkelijke dingen des Hemels zijn: die verkwikkelijke dingen, namelijk der liefden van zich en van de wereld, zijn het welke den Inwendigen mens sluiten, en den Uitwendigen openen; en voorzoveel als deze wordt geopend, wordt gene gesloten, totdat de mens ten slotte in een totale donkerheid is ten aanzien van de dingen die des Hemels en der Kerk zijn, hoewel hij in een schijnsel is ten aanzien van de dingen die van hemzelf en de wereld zijn. Maar deze dingen zie men vollediger beschreven in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, namelijk in het Artikel n. 13 tot 19, waar het is getoond *dat het Goddelijke in den Hemel is de Liefde tot Hem en de Naastenliefde jegens den naaste*; en in het Artikel n. 551 tot 565, waarin is getoond *dat allen die in de Hellen zijn, in de boze dingen en daaruit in de valse dingen vanuit de liefden van zich en van de wereld zijn; en dat die liefden het Helse Vuur zijn*, n. 566 tot 575; en bovendien in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 65 tot 83, waar over die beide liefden is gehandeld.

172. Ik leg op u niet een anderen last; dat dit betekent dat men voor dit alleen op zijn hoede moet zijn, staat vast uit de betekenis van een last opleggen aan hen bij wie het Inwendige met het Uitwendige kan worden verbonden, zijnde dat zij daarvoor zorgvuldig op hun hoede mogen zijn, aangezien de verkwikkelijke dingen dier beide liefden alleen maken dat het Inwendige des mensen, hetwelk den Hemel beoogt, wordt gesloten; en wanneer dit gesloten is, bestaat er niet enige verbinding van dat met het Uitwendige, hetwelk de wereld beoogt, noch enige invloed vanuit den Hemel. Gezegd wordt last, omdat het eigene van den mens, zijnde zich meer liefhebben dan God, en de wereld meer dan den Hemel, weerstreeft.

173. Evenwel, hetgeen gij hebt, behoudt dat totdat Ik kom; dat dit de standvastigheid betekent in den staat der liefde en des geloofs tot aan de bezoeking, staat vast uit de betekenis van behoudt hetgeen gij hebt, zijnde aanblijven in den staat der liefde en des geloofs, aldus in den staat der verbinding van het Inwendige met het Uitwendige, waarin zij kunnen zijn voorzoveel als zij weerstand bieden aan de verkwikkelijke dingen der liefden van zich en van de wereld; voor zoveel immers wordt het Inwendige met het Uitwendige verbonden als de mens van zich die verkwikkelijke dingen verwijdert, aldus meer bij den een en minder bij den ander; en uit de betekenis van totdat Ik kom, zijnde de bezoeking, waarover boven n. 144.

174. En die overwint, en tot het einde toe Mijn werken bewaart; dat dit betekent, na den strijd tegen die liefden, en na de verwijdering ervan voor zoveel als het kan, de volharding in de liefde en het geloof, staat vast uit de betekenis van overwinnen, zijnde strijden tegen de verkwikkelijke dingen der liefden van zich en van de wereld, en die verwijderen; dat dit de geestelijke zin dier woorden is, volgt uit de reeks; en uit de betekenis van bewaren tot het einde toe, zijnde de volharding tot aan den dood toe, want wie tot aan den dood toe volhardt in de liefde en het geloof, wordt gezaligd; hij blijft immers daarna tot in het eeuwige zodanig als hij dan ten aanzien van zijn gehele leven is; men zie boven n. 125; en uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die der liefde en des geloofs zijn in de oorzaak en in de uitwerking, of in de inwendige en in de uitwendige dingen; dat deze dingen met de werken hier worden aangeduid, is omdat daarover wordt gehandeld in de dingen die aan den Engel dezer Kerk geschreven zijn; men zie boven n. 150. Gezegd wordt die *Mijn werken* bewaart, omdat het al der liefde en des geloofs, en elke opening van het Inwendige en de verbinding ervan met het Uitwendige is uit den Allenen Heer; vandaar zijn de werken waarmee die dingen worden aangeduid, niet des mensen, maar des Heren bij hem; vandaar is het dat zij *Mijn Werken* worden geheten.

175. En Ik zal hem mogendheid geven over de natiën; dat dit betekent over de boze dingen bij zichzelf, welke dan door den Heer worden uiteengeslagen, staat vast uit de betekenis van de natiën, zijnde de boze dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van mogendheid over die geven, zijnde dat die, namelijk de boze dingen, dan door den Heer worden uiteengeslagen; mogendheid hebben, wanneer er wordt gezegd over de natiën, is uiteenslaan, wanneer daarvan gesproken wordt met betrekking tot de boze dingen; aldus worden de woorden aangepast aan hun subjecten; dat zij door den Heer worden uiteengeslagen, is omdat de Heer de boze dingen uiteenslaat door de ware dingen; eerst onthult Hij ze door de ware dingen, en wanneer de mens ze erkent, dan slaat de Heer ze uiteen; dat de Allene Heer dit doet, zie men in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA*, n. 200. Meermalen worden in het Woord de Natiën en de Volken genoemd, en wie niet iets weet aangaande den geestelijken of den inwendigen zin des Woords, gelooft dat er volken en natiën worden verstaan; maar onder de volken worden degenen verstaan die in de ware dingen zijn, of in den tegengestelden zin zij die in de valse dingen zijn, en onder de natiën worden degenen verstaan die in de goede dingen zijn, of in den tegengestelden zin zij die in de boze dingen zijn; en daar onder de volken en de natiën diegenen worden verstaan, worden ook los van personen

onder de volken de ware of de valse dingen verstaan, en onder de natiën de goede of de boze dingen; want de ware geestelijke zin is los van personen, ruimten, tijden, en eendere dingen die aan de natuur eigen zijn; de natuurlijke zin des Woords, zijnde de zin der letter ervan, is één met die dingen, en de zin die één met die dingen is, is als basis van dienst voor den zin die zonder die dingen is; alle dingen immers die in de natuur zijn, zijn de laatste dingen der Goddelijke orde, en het Goddelijke blijft niet in het midden staan, maar vloeit neder tot aan zijn laatste dingen, en zo blijft het staan; vandaar is het, dat het Woord zodanig is in de letter, en indien het niet zodanig was, zou het niet aan de wijsheid der Engelen, die geestelijk zijn, als basis van dienst zijn; daaruit kan men zien, hoezeer diegenen dwalen, die het Woord verachten vanwege den stijl. Dat de natiën degenen betekenen die in het goede zijn, en abstract genomen de goede dingen, is omdat de mensen in de oude tijden hebben geleefd onderscheiden in natiën, familiën, en huizen, en elkander toen wederzijds liefhadden, en de Vader van een natie de ganse natie liefhad die vanuit hem was; aldus was onder hen het goede der liefde regerende; vandaar is het, dat met de natiën de goede dingen worden aangeduid; doch toen zij tot het tegendeel overgingen, hetgeen is geschied in de volgende tijdperken, toen de opperheerschappijen aanvingen, werden met de natiën de boze dingen aangeduid. Maar meer hierover zie men in het Werkje over DE AARDBOLLEN IN HET HEELAL, n. 49, 90, 173, 174. Dat de Natiën in het Woord de goede of de boze dingen betekenen, en de Volken de ware of de valse dingen, kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“De Natiën zullen wandelen tot Uw licht, en de Koningen tot den glans van Uw opgang. Dan zult Gij zien en toevloeien, en Uw hart zal zich verwijden, dat de veelheid der zee tot U zal worden gekeerd; het heir der natiën, zij komen tot U; Uw poorten zullen bij voortduur geopend worden, overdag en des nachts zullen zij niet gesloten worden, om tot U aan te brengen het heir der Natiën, en haar Koningen zullen worden toegeleid; want de Natie of het Koninkrijk die U niet zullen dienen, zullen vergaan. En de Natiën zullen door te verwoesten, verwoest worden: Gij zult zuigen de melk der Natiën, ja zelfs de borsten der Koningen zult Gij zuigen; de kleine zal zijn tot duizend, en de weinige tot een talrijke Natie”*, LX: 3, 5, 11, 12, 16, 22; daar wordt over den Heer gehandeld, en onder de Natiën worden allen verstaan die in het goede der liefde tot Hem zijn, en onder de Koningen allen die in de ware dingen des geloofs in Hem zijn; daaruit blijkt wie worden verstaan onder de Natiën die zullen wandelen tot Uw licht, en onder het heir der natiën die zullen worden aangebracht; en wie onder de Koningen die zullen wandelen tot den glans van Uw opgang, en onder de

Koningen der Natiën die zullen worden toegeleid; en wat daaronder wordt verstaan dat Gij zult zuigen de melk der natiën, en de borsten der Koningen; de melk is het verkwikkelijke van het goede der liefde, eender de borsten, omdat daaruit de melk is; de vermenigvuldiging van het ware en de bevruchting van het goede wordt daarmede beschreven dat de kleine zal zijn tot duizend, en de weinige tot een talrijke natie: onder de Natiën echter die verwoest zullen worden, worden allen verstaan die in de boze dingen zijn, en eveneens de boze dingen zelf. Bij denzelfde: *“Zie, Ik zal Mijn hand opheffen jegens de Natiën, en jegens de Volken zal Ik Mijn banier opheffen, opdat zij uw zonen aanbrengen in den boezem, en uw dochteren aandragen op den schouder; en de Koningen zullen uw voeders zijn, en de vorstinnen vrouwen uw zoogsters; met het aangezicht ter aarde zullen zij voor U inkrommen”*, XLIX: 22, 23; er wordt ook daar over den Heer gehandeld, en over hen die Hem zullen vereren en aanbidden; jegens de natiën de hand opheffen, en jegens de volken de banier, is allen tot Zich trekken die in de goede dingen der liefde en daaruit in de ware dingen zijn; van dezen wordt gezegd dat zij uw zonen zullen aanbrengen in den boezem, en uw dochteren zullen aandragen op den schouder; de zonen zijn de aandoeningen van het ware, en de dochteren zijn de aandoeningen van het goede; men zie boven n. 166; en van hen wordt gezegd dat hun koningen uw voeders zullen zijn, en de vorstinnen vrouwen uw zoogsters; de koningen zijn de ware dingen zelf, de vorstinnen vrouwen zijn de goede dingen ervan; omdat de mens door deze en gene dingen wordt wederverwekt en eveneens gevoed, wordt er gezegd dat zij zoogsters en voeders zijn; dat de mens door de ware dingen en door het leven volgens die wordt wederverwekt, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 23, 24, 27, 186; dit is de inwendige zin dezer woorden; wie zou dezelve verstaan zonder dien zin? Bij denzelfde: *“Jehovah zeide: Zie, Ik ben uitbreidende over Hierosolyma, zoals een rivier, den vrede, en zoals een bergstroom de heerlijkheid der natiën, opdat gij zuigt. Hij zal komen om te vergaderen alle Natiën en Tongen, opdat zij komen en Mijn heerlijkheid zien. Zij zullen Mijn heerlijkheid verkondigen onder de Natiën; dan zullen zij uw broeders aanbrengen uit alle Natiën tot een gave voor Jehovah, op de paarden en op den wagen; tot den Berg Mijner heiligheid”*, LXVI: 12, 18, 19, 20; Hierosolyma daar is de Kerk des Heren in de Hemelen en op de Aarde; de Kerk in de Hemelen wordt gezegd, omdat daar ook de Kerk is; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 221 tot 227; onder de natiën en de tongen worden allen verstaan die in de goede dingen der liefde en daaruit in de ware dingen zijn; aanbrengen uit alle natiën tot een gave voor Jehovah op de paarden en op den wagen, is de

eredienst vanuit het goede der liefde; de paarden en de wagen zijn de verstandelijke en de leerstellige dingen, want vanuit deze en op deze wordt de eredienst gegrondvest; dat de paarden en de wagen die dingen betekenen, zie men in het Werkje over HET WITTE PAARD, n. 1 tot 5. Bij denzelfde: “*Het zal te dien dage geschieden, de Natiën zullen zoeken den Wortel van Jischaji, die staande is tot een banier der volken*”, XI: 10; de Wortel van Jischaji is de Heer; staan tot een banier der volken, is om gezien te worden door hen die in de ware dingen zijn; de natiën die zullen zoeken, zijn zij die in het goede der liefde zijn; men gelooft dat onder de Natiën daar natiën worden verstaan die zullen naderen en den Heer zullen erkennen, uit welke de Kerk zal zijn die de Kerk der Natiën wordt genoemd; doch niet die worden onder de Natiën verstaan, maar allen die in de liefde tot en in het geloof in den Heer zijn, hetzij zij binnen de Kerk, hetzij zij buiten haar zijn; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 308, 318 tot 328. Bij denzelfde: “*Zij zullen U eren, een sterk volk, de stad der machtige Natiën, zij zullen U vrezen*”, XXV: 3; bij denzelfde: “*Opent de poorten opdat de gerechte Natie binnenschrijde; Gij hebt de Natie vermeerderd, o Jehovah, vermeerderd de Natie, Gij zijt verheerlijkt*”, XXVI: 2, 15. Bij denzelfde: “*Nadert, gij Natiën, om te horen, en gij Volken, luistert*”, XXXIV: 1. Bij denzelfde: “*Ik, Jehovah, heb U geroepen in gerechtigheid, tot een verbond des volks, tot een licht der natiën*”, XLII: 6. Bij Jeremia: “*De natiën zullen zich in Hem zegenen, en in Hem zullen zij zich beroemen*”, IV: 2. Bij denzelfde: “*Wie zal U niet vrezen, o Koning der natiën; en in haar gehele Koninkrijk is geen zoals Gij*”, X: 7. Bij Daniël: “*Ik was ziende in de gezichten des nachts, en zie, met de wolken des Hemels Eén zoals de Zoon des mensen; Hem werd gegeven de heerschappij, en de heerlijkheid, en het koninkrijk; en alle volken, natiën, en tongen zullen Hem vereren*”, VII: 13, 14. Bij David: “*De volken zullen U, o God, belijden, alle volken zullen U belijden; de Natiën zullen zich verblijden en juichen, omdat Gij de volken zult richten in rechtheid, en de Natiën op de aarde zult Gij leiden*”, LXVII: 4, 5, 6; bij denzelfde: “*Opdat ik zie het goede Uwer Uitverkorenen, en mij verblijde in de vreugde Uwer Natiën*”, Psalm CVI: 5. In de Apocalyps: “*Zij zullen de heerlijkheid en de eer der Natiën aanbrengen in Nova Hierosolyma*”, XXI: 26; bij Jesaja: “*Gijlieden zult priesters van Jehovah worden genoemd, bedienaren uws Gods, zal van u worden gezegd; gij zult de schatten der Natiën eten, en in haar heerlijkheid zult gij u beroemen*”, LXI: 6; in de Klaagliederen: “*De Adem [Spiritus] onzer neusgaten, de Gezalfde van Jehovah, is gevangen in hun kuilen, van Wien wij hebben gezegd: In Zijn schaduw zullen wij leven onder de natiën*”, XIV: 20; in deze plaatsen worden onder de Natiën allen verstaan die in de liefde tot den Heer zijn, hetzij zij binnen de

Kerk waar het Woord is, hetzij zij buiten haar zijn. Dat onder de Natiën in den tegengestelden zin degenen worden verstaan die in de boze dingen zijn, en abstract genomen de boze dingen zelf, kan uit de volgende dingen vaststaan; bij Jeremia: *“Ik zal over ulieden een Natie van verre brengen; een sterke Natie is die, een Natie van de eeuw is die; een Natie welker taal gij niet zult kennen; zij zal uw oogst en uw brood eten, zij zal uw zonen en uw dochteren eten, zij zal eten uw wijngaard en uw vijgeboom; zij zal de steden met het zwaard verlaten maken”*, v: 15, 17; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk, en onder de natie wordt het boze verstaan dat haar zal voleindigen; vandaar wordt er gezegd: Zij zal eten den oogst en het brood, de zonen en de dochteren, den wijnstok en den vijgeboom, en zij zal de steden arm maken met het zwaard; met welke dingen alle goede dingen der liefde en alle ware dingen des geloofs worden aangeduid; met den oogst de staat der opneming van het ware uit het goede; men zie n. 9295; met het brood het goede der liefde, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 218; met de zonen en dochteren de aandoeningen van het ware en goede, boven n. 166; met den wijnstok de inwendige Kerk, aldus de inwendige dingen der Kerk, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1069, 5113, 6367, 9277; met den vijgeboom de uitwendige Kerk, aldus de uitwendige dingen der Kerk, n. 5113; met de steden de leren, n. 402, 2449, 2712, 2943, 3216, 4492, 4493; met het zwaard het vernietigende valse, boven n. 73, 131; uit deze dingen kan vaststaan, dat met de natie het boze wordt aangeduid dat al die dingen vernietigt. Bij denzelfde: *“Zie, Ik ben gevende vóór dit volk aanstoten, opdat zich daaraan stoten, de vaders en de zonen tezamen: zie, een Volk is komende uit het land van het noorden, en een grote Natie uit de zijden der aarde; zij hebben geen erbarmen, hun stem bruist zoals de zee, en zij rijden op paarden”*, vi: 21, 22, 23; de natie ook daar voor het boze, en de volken voor de boze dingen; de aanstoten waaraan zich de vaders en de zonen zullen stoten, zijn de verdraaiingen van het goede en het ware; de vaders zijn de goede dingen, en de zonen zijn de ware dingen die daaruit zijn; gezegd wordt een volk uit het noorden, en een natie uit de zijden der aarde, omdat het noorden het valse vanuit het boze betekent, en de zijden der aarde betekenen de dingen die buiten de Kerk zijn; aldus betekenen zij de boze dingen verwijderd van de goede dingen der Kerk; bruisen zoals de zee, en rijden op paarden, is overreden vanuit de begoochelingen der zinnen, en door de redeneringen daaruit. Bij Ezechiël: *“Het land is vol van het gericht der bloeden, en de stad is vol van geweld; derhalve zal Ik de slechtste der natiën aanbrengen, opdat zij hun huizen in beslag nemen; de Koning zal rouwen, en de vorst zal met verbijstering bekleed worden”*, vii: 23, 24, 27; het land is de Kerk;

vol van het gericht der bloeden, is dat zij is in valse dingen die de goede dingen vernietigen; de stad is de leer; vol van geweld, is dat zij het goede der naastenliefde geweld aandoet; de slechtste der natiën, zijn de afgrijselijke valse dingen vanuit het boze; hun huizen in beslag nemen, is hun gemoederen; de Koning die zal rouwen, is het ware der Kerk; de vorst die met verbijstering zal worden bekleed, is het van dienst zijnde ware; dat het Land [de aarde] de Kerk is, zie men in n. 662, 1066, 1068, 1262, 1413, 1607, 2928, 3355, 4447, 4535, 5577, 8011, 9325, 9643: dat de bloeden de valse dingen zijn die het goede vernietigen, n. 374, 1005, 4735, 5476, 9127: dat de stad de leer is, n. 2268, 2449, 2451, 2712, 2943, 3216, 4492, 4493: dat het geweld het aan het goede der naastenliefde gepleegde geweld is, n. 6353: dat de huizen die dingen bij den mens zijn welke van zijn gemoed zijn, n. 710, 2231, 2233, 2559, 3128, 3538, 4973, 5023, 6690, 7353, 7848, 7910, 7929, 9150: dat de koning die zal rouwen, het ware der Kerk is, zie men boven in n. 31. Bij David: *“Jehovah doet den raad der natiën te niet, Hij werpt de denkingen der volken omver”*, Psalm xxxiii: 10; de natiën voor hen die in de boze dingen zijn, en de volken voor hen die in de valse dingen zijn; omdat genen en dezen worden aangeduid, wordt derhalve gezegd, dat Jehovah den raad der natiën te niet doet, en de denkingen der volken omver werpt, hetgeen twee uitdrukkingen als het ware van één zaak zijn, maar nochtans zijn zij onderscheiden in den inwendigen zin, waarin met de natiën iets anders wordt aangeduid dan met de volken. Bij Lukas: *“Dan zullen zij vallen door de scherpte des zwaards, en zij zullen gevangelijk weggevoerd worden onder alle natiën, en ten slotte zal Jeruzalem vertreden worden door de natiën, totdat de tijden der natiën zullen vervuld worden; dan zullen er tekenen zijn in de Zon, de Maan, en de Gesternten, en op de aarde benauwdheid der natiën, terwijl de zee en de golven bruisen”*, xxi: 24, 25; daar wordt gehandeld over de voleinding der eeuw, welke de laatste tijd der Kerk is, wanneer er geen geloof meer is omdat er geen naastenliefde is, of niet het ware omdat er niet het goede is; dit wordt daar met overeenstemmingen beschreven; vallen door de scherpte des zwaards, is vernietigd worden door de valse dingen; gevangelijk weggevoerd worden onder de natiën, is in beslag genomen worden door boze dingen van elk geslacht; Jeruzalem welke zal vertreden worden, is de Kerk; de Zon is de liefde tot den Heer, de Maan is het geloof in Hem, de Gesternten of de Sterren zijn de erkentissen van het goede en het ware; de tekenen in die, is dat zij zullen vergaan; de zee en de golven die zullen bruisen, zijn de begoochelingen en daaruit de redeneringen. Bij Mattheus: *“Natie zal tegen Natie opstaan, en Koninkrijk tegen Koninkrijk, en er zullen zijn hongersnoden, pestilenties, en aardbevingen, in de afzonderlijke plaatsen; en zij zullen u overleveren in de*

verdrukking, en gij zult gehaat zijn van alle Natiën om Mijns Naams wil", xxiv: 7, 9; Lukas xxi: 10; ook deze dingen zijn gezegd door den Heer over den laatsten tijd der Kerk, en daarmede dat natie tegen natie en koninkrijk tegen koninkrijk zal opstaan, wordt aangeduid dat er botsingen zullen zijn van de boze en de valse dingen onder elkander; met de hongersnoden en de pestilenties wordt het gebrek aan en de vertering van de ware dingen aangeduid; met de aardbevingen wordt de verdraaiing van de Kerk aangeduid; met gehaat zijn van alle natiën, wordt aangeduid gehaat zijn van allen die in het boze zijn; met den Naam des Heren, terwille waarvan zij gehaat zullen zijn, worden aangeduid alle dingen der liefde en des geloofs waardoor de Heer wordt vereerd; men zie boven n. 102, 135. Bij Ezechiël: "*Zie, Aschur was een Ceder in den Libanon; hij was hoog geworden, en zijn takken waren vermenigvuldigd; in zijn takken nestelden alle vogelen der hemelen, en onder zijn takken baarden alle beesten des velds, en in zijn schaduw woonden alle grote Natiën. Maar zijn hart is opgeheven in zijn hoogte; en daarom zal Ik hem geven in de hand van den sterke der Natiën; de vreemden, de geweldigen der Natiën, zullen hem uithouwen, en zij zullen hem nederwerpen; weswege alle volken der aarde zijn afgegaan uit zijn schaduw, en hem hebben verlaten*", xxi: 3, 5, 6, 10, 11, 12; deze dingen zal niemand verstaan, indien hij niet den geestelijken of den inwendigen zin des Woords heeft gekend; hij zal geloven dat het louter vergelijkingen zijn, waarin niet enige geestelijke betekenis is, terwijl toch de afzonderlijke dingen daar zulke dingen betekenen die des Hemels en der Kerk zijn; en daarom zullen die dingen in het kort worden ontvouwd; Aschur is het Redelijke van den mens der Kerk dat wordt verlicht; dit wordt een Ceder in den Libanon genoemd, omdat de ceder hetzelfde betekent als Aschur, in het bijzonder het ware vanuit het goede daar; en de Libanon is het gemoed waar dat is, omdat in den Libanon ceders waren; zijn takken die vermenigvuldigd waren, zijn de ware dingen daaruit; de vogelen der hemelen die in zijn takken nestelden, zijn de aandoeningen van het ware; de beesten des velds die baarden onder de takken, zijn de aandoeningen van het goede; de grote natiën die onder zijn takken woonden, zijn de goede dingen der liefde; het hart opgeheven in zijn hoogte, is de liefde van zich; gegeven worden in de hand van den sterke der natiën, en nedergeworpen worden door de geweldigen der natiën, is dat de boze dingen vanuit die liefde de goede en de ware dingen vernietigen; de volken der aarde die zijn afgegaan uit zijn schaduw en hem hebben verlaten, zijn alle ware dingen der Kerk: dat met de Natiën de goede dingen worden aangeduid, en in den tegengestelden zin de boze dingen, staat hieruit vast; met de Natiën die in zijn schaduw woonden,

de goede dingen, en met de Natiën die hem uithouwen en hem nederwerpen, de boze dingen. Bovendien zie men hetgeen over de Natiën en haar betekenis is gezegd en getoond in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, namelijk dat onder de natiën in het Woord degenen worden verstaan die in het goede zijn, en dat vandaar met die de goede dingen worden aangeduid, n. 1059, 1159, 1258, 1260, 1416, 1849, 6005: dat de menigte der Natiën de ware en de goede dingen zijn, n. 4574, 7830: dat de heilige Natie het geestelijke Rijk is, n. 9255, 9256: dat wanneer er wordt gezegd Natie en Volk, onder de Natie degenen worden verstaan die in het hemels goede zijn, en onder het Volk zij die in het geestelijk goede zijn, n. 10288. Dat onder de Natiën, vooral onder de Natiën van het land Kanaän, de boze en de valse dingen van elk geslacht worden verstaan, n. 1059, 1205, 1868, 6306, 8054, 8317, 9320, 9327.

176. En hij zal dezelve regeren met een ijzeren roede; dat dit betekent dat hij de boze dingen zal kastijden door de ware dingen die in den natuurlijken mens zijn, staat vast uit de betekenis van regeren, zijnde kastijden, want er volgt dat hij haar zal verbrijzelen als lemen vaten; en de boze dingen die worden aangeduid, worden door de ware dingen gekastijd; en uit de betekenis van de ijzeren roede, zijnde de ware dingen die in den natuurlijken mens zijn; met de roede of den stok wordt aangeduid de macht waarmede gekastijd wordt, en met het ijzer de ware dingen in den natuurlijken mens die kastijden; dat de roede of de stok de macht is, zie men in n. 4013, 4015, 4876, 4936, 6947, 7011, 7026, 7568, 7572; dat het vandaar is dat de Koningen een Schepter hebben, welke een korte stok is, n. 4581, 4876. Dat het ijzer de ware dingen in den natuurlijken mens betekent, is omdat de metalen, evenzeer als de overige dingen van den aardbol, vanwege de overeenstemming de geestelijke en de hemelse dingen betekenen, welke alle betrekking hebben op de ware en de goede dingen: het Goud betekent het goede van den Inwendigen mens, het Zilver het ware ervan; het Koper of het Brons het goede van den Uitwendigen of natuurlijken mens, het IJzer het ware ervan; vandaar is het, dat door de Ouden de eeuwen zijn genoemd naar de Metalen, namelijk de Gouden, de Zilveren, de Koperen, en de IJzeren; de Gouden vanwege de Oudste mensen, die hebben geleefd in het goede der liefde, de Zilveren vanwege de Ouden na hen, die hebben geleefd in de ware dingen vanuit dat goede; de Koperen vanwege de nakomelingen na dezen, die hebben geleefd in het uitwendig of natuurlijk goede; de IJzeren vanwege de nakomelingen van dezen, die in het allene natuurlijke ware zonder het goede waren; het natuurlijk ware is het ware met het geheugen en niet met het leven; het ware des levens is het goede; maar meer dingen over deze Overeenstemming zie men in het Werk OVER

DEN HEMEL EN DE HEL, n. 104 en 115. De opeenvolgende staten der Kerk tot aan de Komst des Heren, zijn verstaan onder het Goud, het Zilver, het Brons, en het IJzer, waaruit het standbeeld was door Nebuchadnezar in den droom gezien, waarover aldus bij Daniël: *“Zijn hoofd was goed Goud, de borst en de armen Zilver, de buik en de dijen Brons, de benen IJzer, de voeten deels ijzer, deels leem: en er werd een Steen afgesneden van de rots, en hij sloeg het beeld op deszelfs voeten, welke ijzer en leem waren, en verbrijzelde ze. Dat gij de voeten deels van pottenbakkersleem en deels van ijzer hebt gezien, betekent dat het Koninkrijk verdeeld zal zijn; deels zal het Koninkrijk sterk zijn, en deels zal het gebroken zijn: dat gij hebt gezien het ijzer gemengd met modderig leem; zij zich zullen vermengen door het zaad des mensen, maar zij zullen niet samenkleven, het ene met het andere, gelijkerwijs ijzer niet wordt vermengd met leem”*, 11: 32, 33, 34, 41, 42, 43; onder het Hoofd dat goed goud was, wordt de Eerste staat der Kerk verstaan, toen zij in het goede der liefde tot den Heer zijn geweest; onder de Borst en de Armen die zilver waren, wordt de Tweede staat der Kerk verstaan, toen zij in de ware dingen vanuit dat goede zijn geweest; onder den Buik en de Dijen, die uit brons waren, de volgende Derde staat der Kerk, toen zij niet langer in het geestelijk goede, maar in het natuurlijk goede waren, want het brons betekent dat goede; onder de Benen die uit ijzer waren, wordt de Vierde staat der Kerk verstaan, toen er niet langer het natuurlijk goede was, maar slechts het ware; onder de Voeten echter die uit ijzer en uit leem waren, wordt de Laatste staat der Kerk verstaan, wanneer er het ware en het valse is, het ware in het Woord en het valse in de leer; wanneer de ware dingen des Woords worden vervalst, en vanuit de vervalste dingen de Leer in wording komt, dan is de staat der Kerk deels uit ijzer, deels uit leem, en zo het Koninkrijk deels sterk, en deels gebroken; het Koninkrijk daar is de Kerk, en daarom wordt zij ook het Koninkrijk Gods genoemd; dat zo de ware dingen met de valse dingen zijn vermengd, maar dat zij nochtans niet samenkleven, wordt onder deze woorden verstaan: Dat gij hebt gezien het ijzer gemengd met modderig leem, zij zullen zich vermengen door het zaad des mensen; maar zij zullen niet samenkleven, het ene met het andere, gelijkerwijs ijzer niet wordt vermengd met leem; het zaad des mensen is het Goddelijk Ware dat in het Woord is; dat het zaad dat betekent, zie men in n. 3038, 3373, 10248, 10249; dat de Mens de Heer is, uit Wien het Woord is, en eveneens de Kerk, n. 768, 4287, 7424, 7523, 8547, 9276; en dat het pottenbakkersleem betekent de valse dingen die in den natuurlijke mens zijn, zie men in het terstond volgende Artikel, n. 177: onder den Steen afgesneden van de Rots, welke het beeld aan deszelfs voeten sloeg, wordt verstaan de Heer door het Goddelijk

Ware, en de vernietiging van de valse dingen, niet samenhangende met de ware dingen vanuit het Woord; dat de steen het ware is, en dat de Steen Israëls de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie men in n. 643, 1298, 3720, 6426, 8609, 10376; eender de Rots, n. 8581, 10580, en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 57: omdat ijzer de ware dingen in den natuurlijken mens betekent, werd het derhalve gezien dat de Voeten van het Standbeeld uit ijzer waren, want de Voeten betekenen het natuurlijke; men zie n. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938 tot 4952. Eendere dingen worden met Goud, Zilver, Brons en IJzer aangeduid door deze dingen bij Jesaja: *“Voor brons zal Ik goud brengen, voor ijzer zilver, voor houten brons, en voor stenen ijzer”*, LX: 17; voor brons goud brengen, is voor het natuurlijk goede het hemels goede; voor ijzer zilver, is voor het natuurlijk ware het hemels ware; voor houten brons en voor stenen ijzer, is het natuurlijk goede en ware in zulk een voorraad als er houten en stenen zijn; daar wordt gehandeld over den hemelsen staat der Kerk. Verder zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 425, 426, dat het IJzer het ware in den natuurlijken mens betekent. Deze dingen zijn aangevoerd opdat men wete wat er wordt aangeduid met de ijzeren roede, namelijk de macht waarmede de Heer de boze dingen kastijdt en de valse dingen verstroot die in den natuurlijken mens zijn; de roede immers of de stok betekent de macht, zoals boven is gezegd; en het ijzer betekent de ware dingen in den natuurlijken mens: dat de Heer de boze dingen kastijdt en de valse dingen verstroot door de ware dingen in den natuurlijken mens, is omdat alle boze dingen en de valse dingen daaruit daar zetelen, geen echter in den geestelijken of inwendigen mens; deze neemt de boze en de valse dingen niet op, maar hij wordt tegen de boze en de valse dingen gesloten; en omdat alle boze en valse dingen in den natuurlijken mens zetelen, moeten die derhalve gekastijd en verstroot worden door zulke dingen, die ook daar zijn, welke de ware dingen in den natuurlijken mens zijn; de ware dingen in den natuurlijken mens zijn de wetenschappelijke dingen en de erkenenissen, vanuit welke de mens natuurlijk kan denken, redeneren, en besluiten aangaande de ware en goede dingen der Kerk, en aangaande de valse en de boze dingen die daaraan zijn tegenovergesteld, en vandaar in een zekere natuurlijke verlichting kan zijn wanneer hij het Woord leest; het Woord immers in de letter wordt zonder verlichting niet verstaan, en de verlichting is of geestelijk, of natuurlijk; de geestelijke verlichting is er slechts bij hen die geestelijk zijn, zijnde zij die in het goede der liefde en der naastenliefde zijn, en daaruit in de ware dingen; doch de alleen natuurlijke verlichting is bij hen die natuurlijk zijn; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 153, 455, en boven n. 140. Bij

degenen ook die geestelijk zijn, is, zolang zij in de wereld leven, de verlichting [*illustratio*] in het natuurlijke, maar zij ontstaat uit de verlichting in het geestelijke; want bij die vloeit de Heer door den geestelijken of inwendigen mens in den natuurlijken of uitwendigen in, en zo beschijnt [*illuminat*] Hij dezen, vanuit welke beschijning [*illuminatio*] de mens ziet wat het ware en het goede, en wat het valse en het boze is; en wanneer de mens die dingen ziet, dan slaat de Heer de boze en de valse dingen die in den natuurlijken mens zijn, uiteen door de ware en de goede dingen die ook daar zijn, en één maken met de goede en de ware dingen in den geestelijken of den inwendigen mens; de overige dingen zie men in DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, aangaande de wetenschappen en de erkentissen, wat zij uitwerken, n. 51; en aangaande den invloed, n. 277, 278. Uit deze dingen nu kan men zien, wat er wordt aangeduid met de ijzeren roede waarmee de Heer de natiën zal regeren, dat is, de boze dingen kastijden die in den natuurlijken mens zijn. Deze dingen zijn gezegd tot den Engel dezer Kerk, omdat er in de tot hem geschreven dingen wordt gehandeld over den Inwendigen en den Uitwendigen mens, en over hun verbinding; want wanneer het Inwendige en het Uitwendige of het geestelijke en het natuurlijke zijn verbonden, dan kastijdt de Heer de boze en de valse dingen die in den natuurlijken mens zijn, en dit door de erkentissen van het ware en het goede: bij hen echter bij wie de inwendige en de uitwendige mens niet zijn verbonden, kunnen de boze en de valse dingen niet gekastijd en uiteengeslagen worden, aangezien zij niets opnemen door den geestelijken mens vanuit den Hemel, maar alle dingen die zij opnemen, zijn vanuit de wereld, welke dingen hun redelijke begunstigt, en waaraan zij de bevestigingen verstrekt. Eendere dingen als hier worden aangeduid met de ijzeren roede, worden ook aangeduid in de volgende plaatsen; bij David: “*Gij zult de natiën verbrijzelen met een ijzeren schepter, zoals een pottenbakkersvat zult Gij ze verstrooien*”, Psalm 11: 9. Bij Jesaja: “*Hij zal de aarde slaan met de roede Zijnsmonds, en met den adem [spiritus] Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden*”, xi: 4. In de Apocalyps: “*De vrouw baarde een manlijken zoon, die alle natiën zal regeren met een ijzeren roede*”, xii: 5. “*Uit den mond van Hem Die op het witte Paard zat, ging een scherp slagzwaard voort, opdat Hij daarmee de natiën zou slaan; Hij immers zal ze regeren met een ijzeren roede*”, xix: 15. En bij Micha: “*Sta op, dochter van Zion, omdat Ik uw hoorn ijzer zal maken, en uw nagelen brons zal maken, opdat gij vele volken zult verpletteren*”, iv: 13; de dochter van Zion is de hemelse Kerk; de hoorn is de macht in den natuurlijken mens; de nagelen zijn de laatste dingen daar, welke de zinlijke wetenschappelijke dingen zijn; daaruit blijkt wat is den hoorn ijzer en de nagelen brons maken;

dat de dochter van Zion de hemelse Kerk is, zie men in n. 2362, 9055; dat de hoorn is de macht van het ware vanuit het goede in den natuurlijken mens, n. 2832, 9081, 9719, 9720, 9721, 10182, 10186; en dat de nagelen de wetenschappelijke dingen van den zinlijken mens zijn, zijnde de ware dingen in het laatste der orde, n. 7729.

177. Zij zullen als lemen vaten verbrijzeld worden; dat dit de totale verstrooiing van de valse dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de lemen vaten, zijnde zulke dingen in den natuurlijken mens die vanuit het eigen inzicht zijn; en alle dingen die vanuit het eigen inzicht zijn in de zaken des Hemels en der Kerk daar, zijn vals, waarover aanstonds; en uit de betekenis van gebroken worden, zijnde verstrooid worden; van de valse dingen immers wordt verstrooid worden gezegd, wanneer van de lemen vaten gebroken worden wordt gezegd. Dat met de lemen vaten de dingen in den natuurlijken mens worden aangeduid die vanuit het eigen inzicht zijn aangaande de zaken des Hemels en der Kerk, en dat die valse dingen zijn, zal in hetgeen volgt worden getoond; hier zal eerst iets daaromtrent worden gezegd dat de dingen die vanuit het eigen inzicht binnentreden aangaande de zaken des Hemels en der Kerk, valse dingen zijn. Zij die vanuit het eigen inzicht denken, denken vanuit de wereld; want de mens heeft vanuit zijn eigene niet dan alleen die dingen lief welke der wereld en welke van hemzelf zijn; en de dingen die hij liefheeft, ziet en doorvat hij ook; de dingen die hij liefheeft, noemt hij goed, en de dingen die hij daaruit ziet en doorvat, noemt hij waar; maar de goede dingen die hij vanuit de liefde aldus noemt, zijn boze dingen; en de ware dingen die hij vanuit die liefde ziet, zijn valse dingen, aangezien zij opwellen uit de liefden van zich en van de wereld, welke liefden zijn tegenovergesteld aan de liefden des Hemels, zijnde de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste; en de dingen die uit tegengestelde dingen opwellen, zijn tegengestelden: weswege zij die het Woord alleen lezen om den naam der geleerdheid, of om roem te oogsten opdat zij tot ereposten worden verheven, of opdat zij schatten gewinnen, nooit de ware dingen zien en doorvatten, maar in plaats ervan valse dingen; en de ware dingen die daar voor ogen uitkomen gaan zij ofwel voorbij alsof zij ze niet zien, of zij vervalsen ze; de oorzaak hiervan is deze, dat het Woord lezen alleen om den naam der geleerdheid, en om den roem opdat zij tot ereposten worden verheven en schatten gewinnen, is lezen terwille van zich en van de wereld als einddoelen, aldus vanuit de liefden van zich en van de wereld; omdat deze liefden zijn van des mensen eigene, zijn derhalve de dingen die de mens vanuit gene liefden ziet en doorvat, vanuit het eigen inzicht: doch zij die het Woord lezen vanuit

de geestelijke aandoening van het ware, welke aandoening is de liefde van het ware te weten omdat het waar is, dezen zien de ware dingen daar en verheugen zich van harte wanneer zij ze zien; de oorzaak hiervan is deze, dat zij in de verlichting zijn uit den Heer; de verlichting daalt neder uit den Heer door den Hemel vanuit het licht daar, welk Licht het Goddelijk Ware is; derhalve wordt het hun gegeven de ware dingen vanuit hun licht te zien, en dit in het Woord, omdat het Woord het Goddelijk Ware is, en in dit alle ware dingen des Hemels zijn opgeborgen; maar diegenen alleen zijn in deze verlichting, die in de beide liefden des Hemels zijn, zijnde de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste; deze liefden immers openen het innerlijke of hogere gemoed, hetwelk geformeerd is om het licht des Hemels op te nemen; door dat vloeit bij hen het licht des Hemels in en verlicht; maar niet doorvatten zij de ware dingen in dat gemoed, zolang zij in de wereld leven; zij zien ze echter in het lagere gemoed, welk gemoed van den Uitwendigen of natuurlijken mens is; dezen zijn het, die niet vanuit het eigen inzicht denken wanneer zij het Woord lezen. De voornaamste oorzaak dat dezen niet vanuit het eigen inzicht denken wanneer zij het Woord lezen, is deze dat het innerlijk of geestelijk gemoed van dezen tot den Heer schouwt en dat de Heer dan hetzelfde en tegelijk het lagere of natuurlijke gemoed tot Zich verheft, en het zo onttrekt aan het eigene van den mens; hetgeen niet kan geschieden bij hen die zich en de wereld voornamelijk beschouwen. Uit deze dingen kan vaststaan dat de mens vanuit het eigen inzicht niet dan alleen de boze dingen doorvat en niet dan alleen de valse dingen ziet; doch dat hij de goede en de ware dingen die des Hemels en der Kerk zijn, doorvat en ziet vanuit den Heer. Wanneer in den Inwendigen of den geestelijken mens, het innerlijke of het hogere gemoed, waarover kort tevoren is gesproken, geopend is, dan temt de Heer de boze dingen en verstroot Hij de valse dingen die in den Uitwendigen of natuurlijken mens zijn. Deze dingen nu zijn het, die in den geestelijken mens daaronder worden verstaan dat de Zoon des mensen hun macht zal geven over de natiën, en die zal regeren met een ijzeren roede, evenals lemen vaten zullen zij verbrijzeld worden. Dat de lemen vaten de dingen betekenen die vanuit het eigen inzicht zijn, aldus de valse dingen die in den natuurlijken mens zijn, staat vast uit verschillende plaatsen in het Woord, waaruit ik ter bevestiging de volgende wil aanvoeren; bij David: *“Gij zult de natiën verpletteren met een ijzeren schepter; als een pottenbakkersvat zult Gij hen verstroomen”*, Psalm II: 9; de natiën verpletteren met een ijzeren schepter, is ook hier de boze dingen die in den natuurlijken mens zijn, kastijden en temmen; met den schepter wordt hier iets eenders aangeduid als met den stok of de

roede; als een pottenbakkersvat, wordt eraan toegevoegd, omdat daarmee het valse wordt aangeduid dat vanuit het eigen inzicht is; in den zin der letter is het een vergelijking, want er wordt gezegd zoals een pottenbakkersvat, en evenals een lemen vat, maar in den inwendigen zin worden de vergelijkingen niet als vergelijkingen doorvat, aangezien de vergelijkingen evenzeer vanuit de aanduidende dingen zijn; men zie n. 3579, 8989. Dat het pottenbakkersvat of het lemen vat het valse betekent, is omdat de pottenbakker degene is die vormt, en het vat datgene is wat gevormd wordt; wanneer de mens dat vormt, zo is het een valse, wanneer echter de Heer dat bij den mens vormt, zo is het een ware; vandaar is het, dat het pottenbakkersvat in het Woord òf het valse òf het ware betekent, en de pottenbakker den formeerder: de Heer Zelf in het Woord wordt, vanwege de formering van den mens door de ware dingen, Pottenbakker genoemd, zoals bij Jesaja: *“Jehovah, onze Vader; wij zijn leem, Gij zijt onze Pottenbakker, en wij allen zijn het werk Uwer handen”*, LXIV: 8: bij denzelfde: *“Wee den twistende met zijn Formeerder, een potscherf met de potscherven der aarde; zal het leem tot zijn Pottenbakker zeggen: Wat maakt Gij?”*, XLIV: 9. Bij denzelfde: *“Zal de Pottenbakker als leem worden geacht; zal het werk zeggen van zijn Maker: Hij heeft mij niet gemaakt? En zal het formeersel zeggen van zijn Pottenbakker: Hij verstaat niet”*, XXIX: 16. Aangezien de Joden en de Israëlieten alle ware dingen des Woords hebben vervalst door de toepassing op henzelf en op hun voorrang boven alle natiën en volken in het algehele aardrijk, worden derhalve hun valse dingen verdorven pottenbakkersvaten geheten, zoals bij Jesaja: *“Zij hebben tot de zieners gezegd: Ziet niet, en tot hen die gezichten hebben: Ziet niet voor ons de rechte dingen; spreekt tot ons vleierijen, ziet inbeeldingen; wijkt af van den weg; derhalve zal de ongerechtigheid hen breken als de breuk van een pottenbakkerskruik; al verpletterende spare zij niet, weswege in haar verbreking niet een scherf zal gevonden worden om vuur uit den haard te nemen, of met wateren te scheppen uit den kuil”*, XXX: 10, 11, 13, 14; dat zij zich geheel en al hebben beroofd van de ware dingen, en zich hebben ondergedompeld in de valse dingen, wordt daarmee beschreven, dat zij tot de zieners hebben gezegd: Ziet niet, en tot hen die gezichten hebben: Ziet niet voor ons de rechte dingen, spreekt vleierijen, ziet inbeeldingen, wijkt af van den weg; dat zij zich aldus in de valse dingen hebben ondergedompeld dat er niets van het ware overbleef, wordt beschreven met de breuk van een pottenbakkerskruik, zodat in de verbreking niet een scherf zal gevonden worden om vuur uit den haard te nemen, of om wateren te scheppen uit den kuil; waarmee wordt aangeduid dat er niet zoveel van het ware zou overblijven om enig goede en ware vanuit het Woord

te kunnen bemerken; het vuur immers betekent het goede, en de wateren het ware; de haard het Woord ten aanzien van het goede, de kuil en de bron het Woord ten aanzien van het ware. Bij Jeremia: *“Het woord geschiedde tot Jeremia: Sta op, en ga aftot het huis des pottenbakkers: Ik ging dus aftot het huis des pottenbakkers; en zie, hij maakte een werk op de schijf; maar het vat dat hij maakte, werd verdorven: en hij keerde weder, en hij maakte het tot een ander vat, gelijk als het recht was in de ogen des pottenbakkers te maken”*, XVIII: 1 tot 4: onder deze dingen wordt ook verstaan, dat er bij de Joodse natie niets dan het valse was; het verdorven vat in het huis des pottenbakkers is dat valse; het huis des pottenbakkers is waar die zijn; dat hun het ware der Kerk zou worden afgenomen en aan anderen worden gegeven, wordt daaronder verstaan dat de pottenbakker wederkeerde, en hij maakte het tot een ander vat, gelijk als het recht was in zijn ogen. Bij denzelfde: *“Jehovah zeide: Al gaande koop een kruik van een pottenbakker van aarde, van de ouderen des volks, en van de ouderen der priesteren, en ga uit tot het dal van den zoon van Hinnom; dan zult gij de kruik verbreken voor de ogen der met u gaanden, en gij zult zeggen: Ik zal dit volk en deze stad verbreken zoals men een pottenbakkersvat verbreekt, hetwelk niet meer kan worden hersteld; en zij zullen in Tofeth begraven, deswege dat er geen plaats meer is om te begraven”*, XIX: 1, 2, 10, 11; de kruik of het vat van den pottenbakker van aarde, van de ouderen des volks en der priesteren, is eveneens hier het valse waarin allen van die natie waren; dat dit valse zo groot was dat het niet door de ware dingen kon worden verstrooid, wordt daarmede beschreven dat hij dat vat zou verbreken voor de ogen der met hem gaanden, zodat het niet meer kon worden hersteld; dat zij in Tofeth zullen begraven, omdat er elders geen plaats meer is, betekent waar alle ware en goede dingen verteerd zijn. Bij Nahum: *“Scheep u wateren der belegering, verstevig uw versterkingen, ga in het slijk en tred de klei, herstel de ticheloven; daar zal het vuur u verteren, het zwaard zal u afsnijden”*, III: 14, 15; de wateren der belegering scheppen en de versterkingen verstevigen, is de valse dingen met verschillende dingen tegen de ware dingen versterken; ingaan in het slijk en de klei treden, is de valse dingen bevestigen door verzinsels en begoochelingen; de leer daaruit wordt de ticheloven genoemd, deswege omdat de helse liefde door vervalse dingen wordt gevestigd; vandaar wordt gezegd dat het vuur zal verteren en het zwaard zal afsnijden; het vuur is de helse liefde, en het zwaard is het valse dat het ware bestrijdt en vernietigt. Dat het pottenbakkersvat of het lemen vat het valse betekent, is omdat dit overeenstemt met het verdichtsel, en het verdichtsel is dat wat vanuit des mensen inzicht is; het is vanwege die overeenstemming dat den Profeten zulke dingen werden bevolen waarover nu boven is gesproken.

178. Zoals ook Ik van Mijn Vader heb ontvangen; dit betekent vergelijkenderwijs zoals de Heer uit Zijn Goddelijke, toen Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, namelijk dat Hij alle boze en valse dingen vanuit het Menselijke dat Hij van de moeder had, heeft verstrooid; onder den Vader wordt hier het Goddelijke in Hem verstaan, of dat wat Hij uit de ontvangenis had, want dit Goddelijke was één met den Vader, zoals Hijzelf zegt. Gezegd wordt vergelijkenderwijs, omdat de Heer zoals Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, aldus den mens wederverwekt, dat is, zoals Hij Zijn Goddelijke met het Menselijke en het Menselijke met het Goddelijke heeft verenigd, aldus het inwendige met het uitwendige en het uitwendige met het inwendige bij den mens verbindt: maar omdat deze Verborgenschap niet in het kort bevattelijk kan worden uiteengezet, raadplege en zie men derhalve hetgeen hierover in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA* en in *DE HEMELSE VERBORGENHEDEN* is getoond, waar het ten volle is uiteengezet; in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA*, n. 280 tot 297, en in *DE HEMELSE VERBORGENHEDEN* in de daaruit aangehaalde plaatsen in die Leer, n. 185, 298 tot 307.

179. En Ik zal hem de morgenlijke ster geven; dat dit betekent het inzicht en de wijsheid vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren, staat vast uit de betekenis van de sterren, zijnde de erkentissen van het goede en het ware, waarover boven n. 72; en omdat zij de erkentissen van het goede en het ware beteken, beteken zij ook het inzicht en de wijsheid, want door de erkentissen van het goede en het ware is alle inzicht en wijsheid; en uit de betekenis van den morgen, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; vandaar is de morgenlijke ster het inzicht en de wijsheid uit Hem. Men leest meermalen in het Woord van den morgen, en deze betekent verschillende dingen volgens de reeks in den inwendigen zin; in den hoogsten zin betekent hij den Heer, en eveneens Zijn Komst; in den inwendigen zin betekent hij Zijn Rijk en de Kerk, en haar staat des vredes; ook betekent hij den eersten staat van een Nieuwe Kerk, en eveneens den staat der liefde, voorts den staat der verlichting, bijgevolg den staat van het inzicht en van de wijsheid, en eveneens den staat der verbinding van het goede en het ware, welke er is wanneer de Inwendige mens wordt verbonden met den Uitwendigen: Dat de Morgen zoveel verschillende dingen betekent, is omdat hij in den hoogsten zin het Goddelijk Menselijke des Heren betekent, vandaar ook al die dingen welke vanuit Hetzelve voortgaan, want de Heer is in de dingen die uit Hem voortgaan, dermate dat Hijzelf daar is. Dat het Goddelijk Menselijke des Heren in den hoogsten zin wordt verstaan onder den Morgen, is omdat de Heer de Zon van den engellijken Hemel is, en de Zon van dien

Hemel niet voortschrijdt van den morgen tot den avond, of van den opgang tot den ondergang, zoals de zon der wereld naar den schijn, maar bestendig in haar plaats blijft naar voren boven de Hemelen; vandaar is het, dat zij steeds in den Morgen en nooit in den avond is; en omdat alle inzicht en wijsheid die de Engelen hebben, uit den Heer als Zon bij hen ontstaat, wordt derhalve ook de staat hunner liefde, en de staat van hun wijsheid en inzicht, en in het algemeen de staat van hun verlichting met den Morgen aangeduid; die dingen gaan immers uit den Heer als Zon voort, en dat wat uit Hemzelf voortgaat, is Hijzelf; vanuit het Goddelijke immers gaat niet iets anders dan het Goddelijke voort, en al het Goddelijke is Hijzelf. Dat de Heer de Zon van den engelligen Hemel is, en dat uit Hem als Zon alle liefde, wijsheid en inzicht ontstaat, en in het algemeen alle verlichting ten aanzien van de Goddelijk Ware dingen, vanuit welke de wijsheid is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 125, 126 tot 143, 155, 156. Uit deze dingen kan vaststaan, vanwaar het is, dat in het Woord zo vaak wordt gezegd Morgen, wanneer er wordt gehandeld over Jehovah of den Heer, over Zijn Komst, Rijk en Kerk, en over de goede dingen ervan, zoals in deze volgende plaatsen, welke ik ter toelichting wil aanvoeren; in het Tweede Boek van Samuël: *“De God Israëls zeide, de Rots Israëls sprak tot mij: Hij is zoals het licht des Morgens; de Zon gaat op, een Morgen zonder wolken”*, xxiii: 3, 4; de God Israëls en de Rots is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware; de God Israëls deswege wijl Israël Zijn geestelijke Kerk is, en de Rots wijl Zijn Goddelijke daar het Goddelijk Ware is; men zie n. 3720, 6426, 8581, 10580; omdat de Heer in den engelligen Hemel de Zon is, en daaruit de Engelen alle Licht hebben, en de Zon daar bij voortduur in haar morgen is, wordt derhalve gezegd: *“Hij is zoals het Licht des Morgens; de Zon gaat op, een Morgen zonder wolken”*. Bij David: *“Vanuit de baarmoeder des dageraads de dauw Uwer jeugd; Gij Priester tot in het eeuwige naar de wijze van Malchizedech”*, Psalm cx: 3, 4; deze dingen aangaande den Heer Die in de wereld zal komen; vanuit de baarmoeder des dageraads is U de dauw der jeugd, is de ontvangenis vanuit Zijn Goddelijke, en daaruit de verheerlijking van Zijn Menselijke; Priester tot in het eeuwige naar de wijze van Malchizedech, is dat het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit Hem voortgaat; de Heer immers als Priester is het Goddelijk Goede, en als Koning der heiligheid, zijnde Malchizedech, is Hij het Goddelijk Ware; men zie n. 1725. Bij Ezechiël: *“De Cherubim stonden aan den oostel ken ingang van de poort des Huizes; de heerlijkheid van den God Israëls was over hen van boven”*, x: 19; de Cherubim betekenen den Heer ten aanzien van de Voorzienigheid en

ten aanzien van de Bewaking, dat Hij niet worde toegegaan tenzij door het goede der liefde; de oostelijke ingang van de poort des huizes, betekent den toegang; het Huis Gods is de Hemel en de Kerk; het oosten is waar de Heer als Zon verschijnt, aldus waar Hij bij voortduur in den morgen is; vandaar wordt er gezegd: De Heerlijkheid van den God Israëls was over hen van boven. Bij denzelfde: *“De Engel leidde mij tot de poort die schouwde naar het oosten; toen zie, de heerlijkheid van den God Israëls kwam van den weg van het oosten, en de aarde was verlicht van Zijn heerlijkheid; de heerlijkheid van Jehovah trad binnen in het Huis, langs den weg der poort, welks aangezicht was naar het oosten”*, XLIII: 1, 2, 4; hier wordt in den inwendigen zin beschreven de invloed des Heren in hen die in Zijn Rijk en Kerk zijn; de God Israëls is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware; het Huis Gods is Zijn Rijk en Kerk; de heerlijkheid is het Goddelijk Ware zodanig als het in den Hemel is; komen langs den weg van het oosten in het Huis, is uit de Zon, waar het bij voortduur in zijn Morgen is: dat de heerlijkheid het Goddelijk Ware is zodanig als het in den Hemel is, zie men in n. 4809, 5922, 8267, 9429: dat het Huis Gods de Hemel en de Kerk ten aanzien van het goede is, de tempel ten aanzien van het ware, n. 3720: en dat het oosten in den hoogsten zin de Heer is, omdat Hij de Zon des Hemels is, welke steeds in de opkomst en den morgen is, en dat vandaar het oosten het goede der liefde uit Hem is, n. 3708, 5097, 9668. Bij denzelfde: *“De Engel bracht mij daarna weder tot den ingang van het Huis, waar, zie, wateren uitgaande van onder den drempel des Huizes naar het oosten; zij zullen afdalen in de vlakte, en zij zullen komen naar de zee, opdat, in de zee uitgebracht zijnde, de wateren gezond worden; weswege het geschiedt dat alle levende ziel die kruipt, waarheen de rivieren zijn gekomen, zal leven; waarvandaan de vis zeer veel wordt, omdat deze wateren daarheen zullen komen, en zij worden gezond, opdat alles leve waarheen de rivier zal gekomen zijn”*, XLVII: 1, 2, 8, 9; ook hier wordt met louter overeenstemmingen beschreven de invloed des Heren vanuit Zijn Goddelijk Menselijke bij hen die uit Zijn Rijk en Kerk zijn; met de wateren uitgaande onder den drempel des huizes naar het oosten, wordt beschreven het Goddelijk Ware dat uit Hem voortgaat, en invloeit bij hen die in het oosten zijn, dat is, die in het goede der liefde tot Hem zijn; dat de wateren afdaalden in de vlakte en in de zee, en dat vandaar de wateren der zee gezond werden, betekent den invloed in den natuurlijken mens, en in de erkentnissen die daar zijn; de vele vis die daarvandaan is, betekent de wetenschappelijke ware dingen daar; dat alles zal leven waarheen de rivier zal gekomen zijn, betekent dat zij het leven zullen hebben vanuit het Goddelijk Ware; dat deze

dingen door gene daar worden aangeduid, kan niemand zien dan alleen vanuit den inwendigen zin des Woords, terwijl toch de afzonderlijke woorden daar behelzen de verborgenheden van des mensen wederverwekking door den Heer; maar welke dingen de afzonderlijke woorden daar behelzen, zal worden opgedekt bij Hoofdstuk xxii van de Apocalyps, waar bijna eendere dingen worden gezegd in Vers 1 en 2. Bij David: *“Ik heb Jehovah verwacht, mijn ziel verwacht, mijn ziel den Heer, van de zijde der wachters in den morgen, de wachters in den morgen, omdat er met Hem zeer veel verlossing is, en Hij zal Israël verlossen”*, Psalm cxxx: 5, 6, 7, 8; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren in de wereld, en over de opneming van Hem door hen die in het goede der liefde zijn; de Komst des Heren wordt aangeduid met: Ik heb Jehovah verwacht, mijn ziel verwacht den Heer, omdat er met Hem zeer veel verlossing is, en Hij zal Israël verlossen; en de opneming van Hem door hen die in het goede der liefde zijn, wordt aangeduid met: Van de zijde der wachters in den morgen, de wachters in den morgen; de morgen betekent daar in den hoogsten zin den Heer, en in den inwendigen zin Zijn Rijk en de Kerk; en de wachters in den morgen betekent hen die de Komst des Heren verwachten, zijnde zij die in het goede der liefde zijn, aangezien die het zijn voor wie de Heer de Morgen is. Dat de Morgen de Komst des Heren in de wereld betekent, en dan de nieuwe Kerk, staat vast uit de volgende plaatsen; bij Daniël: *“Tot aan den Avond en den Morgen twee duizend drie honderd, dan zal het Heilige gerechtvaardigd worden: het gezicht van den Avond en den Morgen, hetwelk gezegd is, is de Waarheid”*, viii: 14, 26; de Avond betekent den laatsten tijd der vorige Kerk, en de Morgen den eersten der Nieuwe, aldus de Komst des Heren. Bij Jesaja: *“Tot mij roepende uit Seir: Wachter, wachter, wat is er van den nacht; wachter, wat is er van den nacht; de wachter zeide: De Morgen komt, en ook de nacht”*, xxi: 11, 12; ook daar aangaande de Komst des Heren; de Nacht is de laatste tijd der vorige Kerk, en de Morgen is de eerste der nieuwe; wat roepen vanuit Seir betekent, zie men in n. 4240, 4384. Bij Ezechiël: *“Het einde komt, het einde komt; de Morgen komt over u, gij bewoner des lands; zie, de dag komt, de morgen is uitgegaan”*, vii: 6, 7, 10; desgelijks daar over de Komst des Heren, en over het einde der vorige Kerk, en over den aanvang der nieuwe. Bij Zefanja: *“Jehovah in den Morgen, in den Morgen zal Hij Zijn gericht geven in het licht; ook zal er niet ontbreken”*, iii: 5; eender. Omdat de Morgen den Heer betekent, Zijn Komst, voorts Zijn Rijk en de Kerk, alsmede het goede der liefde dat uit Hem is, kan vandaar vaststaan, wat er onder den Morgen in deze volgende plaatsen wordt verstaan; bij David: *“Doe mij tegen den Morgen Uw barmhartigheid horen”*, Psalm cxlvi: 8; bij

denzelfde: *“Ik zal tegen den Morgen Uw barmhartigheid zingen”*, Psalm LIX: 17; bij denzelfde: *“Verzadig ons tegen den Morgen met Uw barmhartigheid, opdat wij juichen en ons verheugen al onze dagen”*, Psalm XC: 14. Bij denzelfde: *“Jehovah, des Morgens zult gij mijn stem horen, des Morgens zal ik mij tot U schikken”*, Psalm v: 4; bij denzelfde: *“God is in het midden van haar, God zal haar helpen, wanneer de Morgen schouwt”*, Psalm XLVI: 6. Bij denzelfde: *“God, mijn God, des Morgens zoek ik U”*, Psalm LXIII: 2; bij Jesaja: *“In den dag zult gij uw plant doen groeien, en in den Morgen uw zaad doen bloeien”*, XVII: II; bij denzelfde: *“Jehovah, zijt hun arm iederen morgen”*, XXXIII: 2; bij denzelfde: *“Jehovah heeft mij de tong der geleerden gegeven; Hij heeft mij iederen Morgen opgewekt”*, I: 4; bij Jeremia: *“Ik sprak tot u iederen Morgen”*, VII: 13; Hfdst. XI: 7; Hfdst. XXV: 3, 4. Uit de betekenis van den Morgen kan vaststaan, wat daaronder is verstaan *dat het manna neerregende in den Morgen*, Exod. XVI: 12, 13, 21; *dat Jehovah des Morgens nederdaalde op den berg Sinai*, Exod. XIX: 16; *dat de Priester iederen Morgen brandhout ontstak op het altaar, en daarop het brandoffer schikte*, Levit. VI: 5; en wat het behelsde, dat er van het Paasoffer wordt gezegd: *“Gij zult het Pascha offeren wanneer de zon zal zijn ondergegaan; daarna zult gij het eten, en gij zult in den Morgen u keren, en gij zult heengaan naar uw tenten”*, Deut. XVI: 6, 7; dat zij het Pascha zouden offeren wanneer de zon zal zijn ondergegaan, was omdat de ondergang der zon den laatsten tijd der Kerk betekende; dat zij zich in den morgen zouden keren, betekende de instauratie van de nieuwe Kerk, aldus de Komst des Heren. Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men wete wat er wordt aangeduid met de Morgenlijke Ster, die de Zoon des mensen zal geven, namelijk de Wijsheid en het Inzicht uit het Goddelijk Menselijke des Heren; en omdat zij die de Wijsheid en het Inzicht uit den Heer ontvangen, ook Hemzelf ontvangen, de Heer immers is in de wijsheid en het inzicht die uit Hem zijn, dermate dat Hij de Wijsheid en het Inzicht bij hen is, wordt derhalve ook de Heer Zelf genoemd de Morgenlijke Ster in de Apocalyps: *“Ik ben de stam en het geslacht Davids, die blinkende en morgenlijke ster”*, XXII: 16; eender wordt Hij de Ster genoemd in Num. XXIV: 17.

180. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken; dat dit betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn, staat vast uit de dingen die boven in n. 108 zijn gezegd en getoond, waar eendere dingen staan.

De Apocalyps

Derde Hoofdstuk

1. En aan den Engel der Kerk in Sardis schrijf: Deze dingen zegt Hij Die heeft de zeven geesten Gods en de zeven sterren: Ik ken uw werken, dat gij den naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood.
2. Zijt wakende, en bevestig de overige dingen welke gaan sterven; Ik heb immers uw werken niet vol gevonden voor God.
3. Gedenk dan hoe gij ontvangen en gehoord hebt, en neem in acht en kom tot inkeer: indien gij dan niet gewaakt zult hebben, zo zal Ik over u komen evenals een dief, en gij zult niet weten op wat ure Ik over u zal komen.
4. Gij hebt enkele namen ook in Sardis, welke hun bekleedselen niet hebben bevlekt, en zij zullen met Mij wandelen in witte, omdat zij het waardig zijn.
5. Die overwint, die zal bekleed worden met witte bekleedselen, en Ik zal zijn naam niet uitdelgen uit het boek des levens; en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn Engelen.
6. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt.
7. En aan den Engel der Kerk in Filadelfia schrijf: Deze dingen zegt de Heilige, de Ware, hebbende den sleutel Davids, openende en niemand sluit, en sluitende en niemand opent.
8. Ik ken uw werken; zie, Ik heb vóór u een geopende deur gegeven, en niemand kan die sluiten omdat gij enige macht hebt, en Mijn woord hebt in acht genomen, en Mijn Naam niet hebt verloochend.
9. Zie, Ik zal er geven vanuit de synagoge des satans, die zeggen van zichzelf dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, Ik zal maken dat die zullen komen en aanbidden aan uw voeten, en weten dat Ik u heb bemind.
10. Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid hebt bewaard, zo zal ook Ik u bewaren uit de ure der verzoeking die over het algehele wereldrond zal komen, om te onderzoeken hen die op de aarde wonen.
11. Zie, Ik kom snel; behoud hetgeen gij hebt, opdat niemand uw kroon neme.
12. Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den Tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer naar buiten uitgaan; en Ik zal op hem schrijven

- den Naam Mijns Gods, en den Naam der stad Mijns Gods, van Nova Hierosolyma, welke nederdaalt vanuit den Hemel uit Mijn God, en Mijn nieuwen Naam.
13. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt.
  14. En aan den Engel der Kerk der Laodicensen schrijf: Deze dingen zegt de Amen, de trouwe en ware Getuige, de Aanvang van het werkstuk Gods.
  15. Ik ken uw werken, dat gij noch koud zijt, noch warm; och, of gij koud waart, of warm.
  16. Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch warm, zal het geschieden dat Ik u zal uitbraken vanuit Mijn mond.
  17. Dat gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt geworden, en ik heb geens dings gebrek; en gij weet niet dat gij zijt ramspoedig, en ellendig, en arm, en blind, en naakt.
  18. Ik raad u, van Mij te kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, opdat gij verrijkt moogt worden, en witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden, opdat niet de schaamte uwer naaktheid verschijne, en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij moogt zien.
  19. Zovelen als Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; handel dan met ijver, en kom tot inkeer.
  20. Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem hoort, en de deur zal geopend hebben, Ik zal tot hem inkomen, en avondmalen met hem, en hij met Mij.
  21. Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, zoals ook Ik heb overwonnen, en ben gezeten met den Vader in Zijn troon.
  22. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt.

De Ontvouwing.

181. *Vers 1 tot 6. En aan den Engel der Kerk in Sardis schrijf: Deze dingen zegt Hij Die heeft de zeven Geesten Gods en de zeven sterren: Ik ken uw werken, dat gij den naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood. Zijt wakende, en bevestig de overige dingen welke gaan sterven; Ik heb immers uw werken niet vol gevonden voor God. Gedenk dan hoe gij ontvangen en gehoord hebt, en neem in acht en kom tot inkeer: indien gij dan niet gewaakt zult hebben, zo zal Ik over u komen evenals een dief, en gij zult niet weten op wat ure Ik over u zal komen. Gij hebt enkele namen ook in Sardis, welke hun bekleedselen niet hebben bevlekt, en zij zullen met Mij wandelen in witte, omdat zij het waardig zijn. Die overwint, die zal bekleed worden met witte bekleedselen, en Ik zal zijn naam niet uitdelgen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader, en voor Zijn Engelen. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt.* En aan den Engel der Kerk in Sardis schrijf, betekent hen die een zedelijk leven leiden, maar niet een geestelijk, omdat zij weinig gewicht hechten aan de erkentissen van de geestelijke dingen, en aan het inzicht en de wijsheid daaruit: deze dingen zegt Hij Die heeft de zeven geesten Gods, betekent den Heer vanuit Wien alle ware dingen des Hemels en der Kerk zijn: en de zeven sterren, betekent, uit Wien alle erkentissen van het ware en het goede zijn: Ik ken uw werken, betekent de dingen die van hun leven zijn: dat gij den naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood, betekent het hoedanige der denking, dat zij menen levend te zijn, omdat zij een zedelijk leven leiden, terwijl zij toch dood zijn: zijt wakende, betekent, dat zij zich het leven mogen verwerven: en bevestig de overige dingen welke gaan sterven, betekent, opdat de dingen die van het zedelijk leven zijn, worden levend gemaakt: Ik heb immers uw werken niet vol gevonden voor God, betekent dat anders het Goddelijke niet is in het zedelijk leven: gedenk dan hoe gij ontvangen en gehoord hebt, en neem in acht, betekent de herinnering dienaangaande wat de Heer in het Woord leert, en de aandacht: en kom tot inkeer, betekent zo het geestelijk leven: indien gij dan niet gewaakt zult hebben, betekent indien gij niet het geestelijk leven verwerft: zo zal Ik over u komen evenals een dief, betekent den onverwachten tijd, wanneer alle vanuit het Woord verworven erkentissen die niet het geestelijk leven hebben verkregen, zullen worden uitgerukt: en gij zult niet weten op wat ure Ik over u zal komen, betekent de onwetendheid omtrent dien tijd en den staat alsdan: gij hebt enkele namen ook in Sardis, welke hun bekleedselen niet hebben bevlekt, betekent hen die een zedelijk leven leiden vanuit geestelijken oorsprong doordien zij de erkentissen van het

ware en het goede toepassen op de nutten van hun leven: en zij zullen met Mij wandelen in witte, omdat zij het waardig zijn, betekent hun geestelijk leven, hetwelk zij hebben door de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord: die overwint, betekent die volhardt tot aan den dood: die zal bekleed worden met witte bekleedselen, betekent het inzicht en de wijsheid volgens de ware dingen en de opneming ervan: en Ik zal zijn naam niet uitdelgen uit het boek des levens, betekent dat zij in den Hemel zullen zijn, omdat zij daarvoor zijn geschikt: en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn Engelen, betekent dat zij in het Goddelijk Goede en daaruit in het Goddelijk Ware zullen zijn: die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn.

182. En aan den Engel der Kerk in Sardis schrijf; dat dit degenen betekent die een zedelijk leven leiden, maar niet een geestelijk, omdat zij weinig gewicht hechten aan de erkentissen van de geestelijke dingen, en aan het inzicht en de wijsheid daaruit, staat vast uit de dingen die tot den Engel dezer Kerk geschreven zijn, uit welke dingen, in den inwendigen of geestelijken zin gemonsterd, vaststaat, dat er wordt gehandeld over hen die een zedelijk, maar niet een geestelijk leven leiden, omdat zij weinig gewicht hechten aan de erkentissen van de geestelijke dingen, en aan het inzicht en de wijsheid daaruit: maar voordat de dingen die volgen, ten aanzien van den geestelijken zin worden ontwikkeld, moet het ontvouwd en geopend worden, wat het zedelijk leven is, en wat het geestelijk leven, voorts wat het zedelijk leven vanuit het geestelijke, en wat het zedelijk leven zonder het geestelijke. Het zedelijk leven is goed, oprecht, en gerecht handelen met de genoten, zowel in de functies als in de zaken, welke dan ook; in één woord, het is het leven verschijnende voor de mensen, omdat het met hen wordt geleefd: maar dit leven is uit tweevoudigen oorsprong, òf vanuit de liefde van zich en van de wereld, òf vanuit de liefde tot God jegens den naaste; het zedelijk leven vanuit de liefde van zich en van de wereld is niet in zich een zedelijk leven, hoewel het als zedelijk verschijnt; want de mens die dat leven heeft, handelt goed, oprecht, en gerecht alleen terwille van zich en van de wereld, en het goede, oprechte, en gerechte zijn hem van dienst als middelen tot het einddoel, zijnde òf om boven de anderen verheven te worden en over de anderen te heersen, òf om schatten te gewinnen; deze dingen denkt hij ook in zijn geest, of wanneer hij bij zichzelf denkt in het verborgene; maar hij durft de dingen die hij denkt, niet openbaar te maken, omdat zij de mening der anderen over hem vernietigen, en hij zo de middelen te niet doet, door welke hij zijn einddoelen

wil bereiken: uit deze dingen kan vaststaan, dat in zijn zedelijk leven niets anders schuilt, dan dat hij boven de anderen alle dingen verkrijgt, aldus dat hij wil dat alle anderen hem dienen, of dat hij hun goederen bezit; uit welke dingen men kan zien, dat diens zedelijk leven niet het zedelijk leven in zich is; want indien hij verkreeg wat hij beoogt, of wat hij ten doel heeft, zo zou hij de anderen als knechten aan zich onderwerpen, en hen van hun goederen beroven; en omdat alle middelen naar het einddoel smaken, en in hun wezen zodanig zijn als het einddoel is, worden zij daarom ook de bemiddelende einddoelen genoemd; derhalve is zulk een leven in zich beschouwd, slechts geslepenheid en bedrog; hetgeen ook klaarblijkend verschijnt bij degenen bij wie die uitwendige banden zijn losgemaakt; zoals geschiedt bij dezulken wanneer zij volgens de wetten van het recht tegen de genoten optreden, namelijk dat zij niets gretiger begeren dan het recht te verdraaien, en de gunst van den rechter of de genade van den Koning te winnen, en dit in het verborgene, opdat zij de anderen van hun goederen beroven; en wanneer zij dit bereiken, verheugen zij zich ook in hun geest en hart: nog duidelijker verschijnt het bij de Koningen die de eer stellen in oorlogen en overwinningen, namelijk dat het de hoogste vreugde buns harten is om gewesten en koninkrijken te onderjukkan en om, waar tegenstand wordt geboden, de onderdanen van al hun goederen en eveneens van het leven te beroven; hetgeen ook het verkwikkelijke is voor verscheidenen alsdan die den krijgsdienst vervullen: nog duidelijker verschijnt dat bij al dezulken wanneer zij geesten worden, hetgeen terstond na den dood van hun lichaam geschiedt; omdat zij dan vanuit hun geest denken en handelen, storten zij zich in elke misdaad volgens hun liefde, hoezeer zij ook in de wereld een zedelijk leven naar den schijn hebben geleid. Doch het geestelijk leven is geheel en al anders, omdat het vanuit een anderen oorsprong is; het is immers vanuit de liefde tot God en vanuit de liefde jegens den naaste, en vandaar is eveneens hun zedelijk leven anders, en is het waarlijk geestelijk leven; dezen immers denken, wanneer zij in hun geest denken, hetgeen geschiedt wanneer zij in het verborgene bij zich denken, niet vanuit zich en de wereld, maar vanuit den Heer en den Hemel; de innerlijke dingen immers die van hun gemoed zijn, dat is, die van hun denking en wil zijn, worden daadwerkelijk door den Heer tot den Hemel verheven, en daar worden zij met Hem verbonden; aldus vloeit de Heer in hun denkingen, bedoelingen en einddoelen in, en Hij regeert hen, en leidt hen weg van hun eigene, hetwelk enig en alleen vanuit de liefde van zich en van de wereld is; dezen leiden naar den schijn een eender zedelijk leven als zij over wie boven is gesproken, maar nochtans is hun zedelijk leven

geestelijk, want het is uit geestelijken oorsprong; hun zedelijk leven is slechts de uitwerking van het geestelijk leven, hetwelk de uitwerkende oorzaak is, aldus de oorsprong; zij handelen immers goed, oprecht en gerecht met de genoten vanuit de vreze Gods en vanuit de liefde van den naaste; in deze houdt de Heer hun gemoed en animus; weswege zij, wanneer zij geesten worden, hetgeen geschiedt als zij naar het lichaam sterven, met inzicht en wijsheid denken en handelen, en tot den Hemel worden verheven; van dezen kan het worden gezegd, dat bij hen al het goede der liefde en al het ware des geloofs invloeit vanuit den Hemel, dat is, door den Hemel uit den Heer; doch niet van hen over wie boven is gesproken, want het goede van dezen is niet het goede des Hemels, noch is het ware het ware des Hemels, maar het is het verkwikkelijke der begerigheid des vlezes hetwelk zij het goede noemen, en het valse daaruit hetwelk zij het ware noemen, welke tot hen vanuit henzelf en vanuit de wereld invloeien. Uit deze dingen eveneens kan men weten, wat het zedelijk leven vanuit het geestelijke is, en wat het zedelijk leven zonder het geestelijke, namelijk dat het zedelijk leven vanuit het geestelijke het waarlijk zedelijk leven is, hetwelk geestelijk moet worden genoemd, aangezien de oorzaak en de oorsprong daaruit is; doch dat het zedelijk leven zonder het geestelijke niet het zedelijk leven is, en dat het hels moet worden genoemd, want voorzoveel in hetzelve de liefde van zich en van de wereld regeert, voor zoveel is het bedriegelijk en huichelachtig. Uit de nu gezegde dingen kan men besluiten, hoedanig het uitwendige heilige is, waaronder wordt verstaan de eredienst in de tempels, de gebeden en de gebaren dan, bij hen die in de liefde van zich en van de wereld zijn, en die nochtans een schijnbaar zedelijk leven leiden, namelijk dat niets vanuit hen tot den Hemel wordt verheven, en daar gehoord, maar dat zij uitvloeien van de ene of andere denking van den uitwendigen of natuurlijken mens, en zo vanuit hun mond in de wereld; de innerlijke denkingen immers van hen, welke van hun geest zelf zijn, zijn vol geslepenheid en bedrog tegen den naaste, en nochtans geschiedt de verheffing tot den Hemel door de innerlijke dingen; en bovendien zijn hun eredienst in de tempels, en de gebeden, en de gebaren alsdan, of uit de gewoonte van de kindsheid aan en vandaar vertrouwd geworden, of uit het beginsel dat zulke uitwendige dingen alles tot het heil bewerken, of deswege dat zij op feestdagen niets van bezigheid hebben thuis en buitenshuis, of opdat zij niet door hun genoten voor goddeloos worden gehouden: doch de eredienst bij hen die het zedelijk leven vanuit geestelijken oorsprong leven, is geheel en al anders; het is immers waarlijk de eredienst Gods, want hun gebeden worden tot den Hemel verheven en gehoord; de Heer immers leidt hun gebeden door den

Hemel tot Zich. Maar meer over deze dingen zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 468, 484, 529, 530 tot 534; en boven in de Ontvouwing over de Apocalyps, n. 107. Deze dingen zijn vooruitgezonden, omdat in de dingen die aan den Engel dezer Kerk zijn geschreven, wordt gehandeld over hen die een zedelijk leven, maar niet een geestelijk leven leiden, ter oorzaak hiervan dat zij weinig gewicht hechten aan de erkentnissen van de geestelijke dingen.

183. Deze dingen zegt Hij Die heeft de zeven geesten Gods; dit betekent den Heer vanuit Wien alle ware dingen des Hemels en der Kerk zijn; dat het de Heer is Die wordt verstaan, is omdat het de Zoon des mensen is Die deze dingen zeide, zoals eveneens tot de Engelen der overige Kerken; en de Zoon des mensen is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; men zie boven n. 63, 151: onder de zeven geesten Gods worden alle ware dingen des Hemels en der Kerk verstaan, ter oorzaak hiervan, dat de Geest Gods in het Woord het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer betekent. In vele plaatsen in het Woord wordt geest gezegd, en wanneer het den mens betreft, wordt met den geest aangeduid *het Goddelijk Ware* opgenomen met het leven, aldus diens geestelijk leven; doch wanneer het den Heer betreft, wordt onder den Geest verstaan het Goddelijke dat uit Hem voortgaat, hetwelk met een algemeen woord het Goddelijk Ware wordt genoemd. Maar omdat het er heden ten dage weinigen zijn, die weten wat onder den geest in het Woord wordt verstaan, zou ik eerst uit plaatsen daaruit aangevoerd willen tonen, dat de geest, wanneer het den mens betreft, betekent het Goddelijk Ware opgenomen met het leven, aldus zijn geestelijk leven. Maar omdat het twee dingen zijn die des mensen geestelijk leven maken, namelijk het goede der liefde en het ware des geloofs, wordt er derhalve in verscheidene plaatsen gezegd Hart en Geest, en eveneens Hart en Ziel; en met het Hart wordt het goede der liefde aangeduid, en met den Geest het ware des geloofs, eender met de Ziel, want onder deze wordt in het Woord de geest van hem verstaan. Dat met den geest, wanneer het den mens betreft, het ware opgenomen met het leven wordt aangeduid, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Ezechiël: *“Maakt u een nieuw Hart en een nieuwen Geest; waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls”*, xviii: 31; bij denzelfde: *“Ik zal ulieden een nieuw Hart geven, en Ik zal een nieuwen Geest geven in het midden van ulieden”*, xxxvi: 26; bij David: *“Schep mij een rein Hart, o God, en vernieuw een vasten Geest in het midden van mij: de slachtoffers Gods zijn een gebroken Geest; een gebroken en verbrijzeld hart veracht God niet”*, Psalm li: 12, 13, 14, 19; in deze plaatsen betekent het Hart het goede der liefde, en de Geest het ware des geloofs,

vanuit welke de mens het geestelijk leven heeft; want het zijn twee dingen welke het gehele leven van den mens maken, namelijk het goede en het ware; deze twee verenigd in den mens maken diens geestelijk leven. Aangezien het Hart het goede betekent, en de Geest het ware, het ene en het andere opgenomen met het leven, betekent derhalve het Hart in den tegengestelden zin het boze, en de Geest het valse; want de meeste dingen in het Woord hebben ook een tegengestelden zin; in dezen zin wordt van hart en geest gesproken bij David: *“Het geslacht maakt zijn hart niet recht, noch is zijn geest bestendig met God”*, Psalm LXXVIII: 8; bij Ezechiël: *“Elk hart zal versmelten, en elke geest zal inkrimpen”*, XXI: 7; bij Mozes: *“Jehovah verzwaarde den geest van den Koning van Chesbon, en Hij verstokte zijn hart”*, Deut. II: 30; bij Jesaja: *“Ontvangt stro, baart stoppelen, het vuur zal uw geest verslinden”*, XXXIII: II; bij Ezechiël: *“Wee den dwazen Profeten die heengaan achter hun geest”*, XIII: 3; bij denzelfde: *“Hetgeen over uw geest opklimt, zal nooit geschieden”*, XX: 32; uit deze dingen blijkt, dat het ganse leven des menschen wordt verstaan onder Hart en Geest, en omdat zijn ganse leven betrekking heeft op deze twee dingen, namelijk op het goede en het ware, en in den geestelijken zin op de liefde en het geloof, worden derhalve onder Hart en Geest die beide levens van den mens verstaan; vandaar eveneens is het, dat Hart en Geest den Wil en het Verstand van den mens betekenen, aangezien deze beide vermogens bij den mens zijn gehele leven maken; ergens anders dan in die heeft de mens het leven niet; de oorzaak hiervan is deze, dat de Wil het receptakel is van het goede en de liefde ervan, of van het boze en de liefde ervan, en dat het Verstand het receptakel is van het ware en het geloof ervan, of van het valse en het geloof ervan; en, zoals gezegd is, alle dingen bij den mens hebben betrekking op het goede en het ware, of op het boze en het valse, en in den geestelijken zin op de liefde en het geloof; men zie de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 28 tot 35. Dat met den geest, wanneer het den mens betreft, het ware of het valse wordt aangeduid, en vanuit het ene of het andere zijn leven, is omdat onder den geest eigenlijk de geest wordt verstaan die in den mens is en denkt, en deze denkt òf vanuit de ware dingen òf vanuit de valse dingen; maar, zoals vlak boven is gezegd, het zijn twee dingen welke het leven van den mens maken, het Verstand en de Wil; het leven des verstands is denken vanuit de ware of de valse dingen, en het leven des wils is met de liefde aandoen of aansteken de dingen die het verstand denkt: deze beide levens van den mens stemmen overeen met de beide levens van zijn lichaam, zijnde het leven van de ademhaling der Long, en het leven van den pols van het Hart; door deze overeenstemming is de geest verenigd met het lichaam bij

den mens; men zie boven n. 167, en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 446, 447. Omdat er zulk een overeenstemming is, wordt derhalve de geest naar den wind geheten zowel in de oorspronkelijk Taal als in verscheidene andere Talen, en daarom ook wordt den laatsten adem uitblazen uitgedrukt met den geest geven, en dit eveneens in het Woord; zoals bij David: *“Verzamelt Gij hun geest, by blaast [den laatsten adem] uit”*, Psalm CIV: 29; bij Ezechiël: *“De Heer Jehovih zeide tot de dorre doodsbeenderen: Zie, Ik breng den geest in u opdat gij leeft; en de Heer Jehovih zeide: Van de vier winden kom, o geest, en blaas in deze gedoden in; en de geest kwam in hen, en zij herleefden”*, xxxvii: 5, 9, 10. In de Apocalyps: *“De twee Getuigen werden gedood door het beest opklimmende uit den afgrond; maar na drie dagen en een halven trad de geest des levens uit God in hen binnen, zodat zij op hun voeten stonden”*, xi: 7, 11; bij Lukas: *“Jezus, de hand van het dode meisje grijpende, riep, zeggende: Meisje, sta op; haar geest keerde dan weder, en zij is terstond opgestaan”*, viii: 54, 55. Uit deze dingen kan, wanneer zij verstaan zijn, vaststaan, wat er met den geest, wanneer het den mens betreft, wordt aangeduid in de meeste plaatsen in het Woord; uit welke ik alleen deze zou willen aanvoeren; bij Johannes: *“Tenzij dat iemand verwekt zal zijn geweest vanuit water en geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan: de wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waarheen hij gaat; zo is een elk die verwekt is vanuit den geest”*, iii: 5, 8; bij den zelfde: *“De Heer blies in de discipelen, en Hij zeide: Ontvangt den Heiligen Geest”*, xx: 22. In het Boek Genesis: *“Jehovah blies in de neusgaten des mensen de ziel der levens”*, ii: 7; behalve elders. Dat de geest in den geestelijken zin het ware betekent, en het leven des mensen vanuit hetzelfde, zijnde het Inzicht, blijkt duidelijk uit deze plaatsen; bij Johannes: *“De ure komt en is nu, wanneer de ware aanbidders den Vader zullen aanbidden in geest en waarheid”*, iv: 23. Bij Daniël: *“In hem was een uitmuntende geest van wetenschap en inzicht. Ik heb gehoord aangaande u dat de geest Gods in u is, en het licht, en het inzicht en uitmuntende wijsheid in u wordt gevonden”*, v: 12, 14. Bij Mozes: *“Gij zult spreken tot alle wijzen van hart, die Ik heb vervuld met den geest der wijsheid”*, Exod. xxviii: 3. Bij Lukas: *“Johannes wies en werd versterkt in den geest”*, i: 80; en aangaande den Heer: *“De Knaap Jezus wies, en Hij werd versterkt in den geest, en vervuld met wijsheid”*, ii: 40. Wanneer het bekend is, wat de geest bij den mens betekent, kan men weten wat de geest betekent wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot Jehovah of den Heer, aan Wien alle dingen worden toegekend die de mens heeft, zoals aangezicht, ogen, oren, armen, handen, alsmede hart en ziel, aldus eveneens geest, welke in het Woord wordt genoemd de Geest

Gods, de Geest van Jehovah, de Geest Zijner neusgaten, de Geest Zijns monds, de Geest der waarheid, de Geest der heiligheid, en de Heilige Geest; dat daaronder wordt verstaan het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord: de oorzaak dat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer de Geest Gods is, is deze dat de mensen al het leven daaruit hebben, en het hemelse leven zij die dat Goddelijk Ware met het geloof en het leven opnemen; dat dit de Geest Gods is, leert de Heer Zelf: bij Johannes: *“De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven”*, vi: 63. Bij Jesaja: *“Een rijsje is uitgegaan van den tronk van Jischaj: op Hem zal de Geest van Jehovah rusten, de geest der wijsheid en des inzichts, de geest des raads en der sterkte”*, xi: 1, 2. Bij denzelfde: *“Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven, Hij zal den natïen het gericht voortbrengen”*, xlii: 1. Bij denzelfde: *“Hij zal komen zoals een stroom; de Geest van Jehovah zal de banier tot Hem oprichten”*, lix: 19. Bij denzelfde: *“De Geest van den Heer Jehovah is op Mij; deswege heeft Jehovah Mij gezalfd, om den armen de blijde boodschap te brengen”*, lxi: 1. Bij Johannes: *“Dien de Vader heeft gezonden, Die spreekt de woorden Gods; niet met mate heeft God den geest gegeven”*, iii: 34; deze dingen betreffende den Heer. Dat de Heilige Geest is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, kan vaststaan bij Johannes: *“Ik zeg u de waarheid: Het is u nut dat Ik heenga; indien Ik niet zal zijn heengegaan, zal de Parakleet niet tot u komen; indien Ik echter zal zijn heengegaan, zo zal Ik hem tot u zenden; wanneer Hij zal gekomen zijn, de Geest der waarheid, zo zal Hij u in al de waarheid leiden; Hij zal niet uit Zichzelf spreken, maar vanuit het Mijne zal Hij nemen, en Hij zal het u verkondigen”*, xvi: 7, 13, 14; dat de Parakleet hier is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, blijkt duidelijk, want er wordt gezegd dat de Heer Zelf hun *de Waarheid* heeft gezegd, en dat Hij, wanneer Hij zal zijn heengegaan, den Parakleet, *den Geest der waarheid*, zal zenden, Die hen zal leiden in *al de waarheid*, en dat Die niet uit Zichzelf zal spreken, maar uit den Heer; er wordt gezegd: *Vanuit het Mijne zal Hij nemen*, omdat het Goddelijk Ware vanuit den Heer voortgaat, en het voortgaande wordt het Mijne geheten; de Heer Zelf immers is de Goddelijke Liefde, en het voortgaande uit Hem is het Goddelijk Ware, aldus is het het Zijne; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 139, 140, en de voorafgaande dingen daar; en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 307: dat uitgaan en voortgaan wordt verstaan onder gezonden worden en zenden, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2397, 4710, 6831, 10561; eender hier onder: Ik zal Hem tot u zenden; dat de Parakleet de Heilige Geest is, blijkt bij Johannes: *“De Parakleet, de Heilige Geest, Die zal u alle dingen leren”*, xiv: 26. Bij denzelfde: *“Jezus riep met een*

grote stem, zeggende: Zo iemand gedorst zal hebben, die kome tot Mij, en drinke; al wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien; dit zeide Hij van den Geest dien zouden ontvangen die in Hem geloven: de Heilige Geest was nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was”, VII: 37, 38, 39; dat de Heilige Geest is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, hetwelk zowel onmiddellijk uit Hem als middellijk door de Engelen en de geesten invloeit bij den mens, blijkt ook uit deze dingen duidelijk; de Heer immers zegt eerst dat wie in Hem gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien; en daarna zeide Hij dit van den Geest dien zij zouden ontvangen; het water immers in den geestelijken zin betekent het ware, en de stromen des levenden waters het Goddelijk Ware uit den Heer in overvloed; iets eenders wordt dus verstaan onder den Geest dien zij zouden ontvangen; dat water het ware betekent, en het levende water het Goddelijk Ware, zie men boven in n. 71; en omdat het Goddelijk Ware voortgaat uit het verheerlijkt Menselijke des Heren, en niet onmiddellijk uit Zijn Goddelijke Zelf, omdat dit in Zich uit het eeuwige verheerlijkt is geweest, wordt derhalve gezegd: *De Heilige Geest was nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was*; dat verheerlijken is Goddelijk maken, en dat de Heer Zijn Menselijke ten volle heeft verheerlijkt, dat is, Goddelijk gemaakt, door Zijn laatste Verzoeking en Overwinning aan het kruis, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 293, 294, 295, 300 tot 306. Zij zijn in den Hemel ten zeerste daarover verwonderd, dat de mens der Kerk niet weet dat de Heilige Geest, welke het Goddelijk Ware is, voortgaat uit het Goddelijk Menselijke des Heren, en niet onmiddellijk uit Zijn Goddelijke, terwijl toch de in de algehele Christelijke wereld aanvaarde Leer leert: *“Zoals de Vader is ook de Zoon Ongeschapen, Oneindig, Eeuwig, Almachtig, God, Heer; niemand van Hen is de Eerste en de Laatste, noch de Grootste of de Kleinste; Christus is God en Mens; God vanuit de natuur des Vaders, en Mens vanuit de natuur der moeder; maar hoewel Hij God en Mens is, zijn zij nochtans niet twee, maar is Hij één Christus; Hij is één, doch niet aldus dat het Goddelijke is veranderd in het Menselijke, maar het Goddelijke heeft het Menselijke tot Zich genomen; Hij is volstrekt één, maar niet aldus dat de beide naturen zijn vermengd, maar Hij is één enige Persoon, omdat zoals het lichaam en de ziel één mens zijn, aldus God en Mens is één Christus”*, deze dingen zijn uit de Geloofsbelijdenis van Athanasius: aangezien nu het Goddelijke en het Menselijke des Heren niet twee zijn, maar één enige Persoon, en zij verenigd zijn zoals de ziel en het lichaam, kan men weten, dat het Goddelijke dat de Heilige Geest wordt genoemd, uitgaat en voortgaat vanuit Zijn Goddelijke door het Menselijke, aldus vanuit het Goddelijk Menselijke; niets hoegenaamd

immers kan voortgaan uit het lichaam dan alleen vanuit de ziel door het lichaam, aangezien het al van het leven des lichaams is vanuit de ziel ervan; en omdat zoals de Vader aldus de Zoon is Ongeschapen, Oneindig, Eeuwig, Almachtig, God, Heer, en niemand van Hen de Eerste en de Laatste, noch de Grootste of de Kleinste, zo volgt dat het Goddelijk Voortgaande, hetwelk de Heilige Geest wordt genoemd, voortgaat uit het Goddelijke Zelf des Heren door Zijn Menselijke, en niet uit een ander Goddelijke, dat de Vader wordt genoemd; want de Heer leert dat de Vader en Hij één zijn, en de Vader in Hem, en Hij in den Vader, waarover men zie beneden, n. 200. Maar dat de meesten in de Christelijke wereld anders in hun hart denken, en vandaar anders geloven, dienaangaande hebben de Engelen gezegd, dat dit daarvandaan is dat zij aangaande het Menselijke des Heren afgescheiden van Zijn Goddelijke denken, hetgeen toch tegen de Leer is, welke leert dat het Goddelijke en het Menselijke niet zijn twee, maar één enige Persoon, en verenigd zoals de ziel en het lichaam. Daarin is door den Heer voorzien, dat dit in de Leer der ganse Christelijke wereld zij, omdat dit het Wezenlijke der Kerk is, en het Wezenlijke van aller heil. Dat zij ether het Goddelijke en het Menselijke des Heren in twee naturen hebben onderscheiden, en hebben gezegd dat de Heer God is vanuit de natuur des Vaders, en Mens vanuit de natuur der moeder, was ter oorzake hiervan, dat zij niet hebben geweten [*noverunt*] dat de Heer, toen Hij ten volle Zijn Menselijke verheerlijkte, het Menselijke vanuit de moeder uittrok en het Menselijke vanuit den Vader aantrok, volgens de dingen die in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 295, zijn getoond; dat dit ook is geschied in een Concilie terwille van den Paus door hen die daar toen waren, opdat hij als de Plaatsvervanger van Hem kon worden erkend, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 4738. Dat de Geest Gods het Goddelijk Ware is, en daaruit het geestelijk leven voor den mens die dat opneemt, blijkt nog uit deze plaatsen; bij Micha: *“Ik ben vervuld van waarheid met den geest van Jehovah, en van gericht”*, III: 8. Bij Jesaja: *“Ik zal wateren uitgieten op den dorstige, en beken op het droge, en Mijn Geest op uw zaad”*, XLIV: 3. Bij denzelfde: *“Te dien dage zal Jehovah Zebaoth zijn tot een Geest des gerichtts zittende over het gericht, en tot een sterkte voor hen”*, XXVIII: 5, 6. Bij Ezechiël: *“Opdat gij bekent dat Ik Mijn Geest zal geven in ulieden, opdat gij leeft”*, XXXVII: 13, 14. Bij Joël: *“Ik zal Mijn Geest uitgieten op alle vlees, en op de dienstknechten, en op de dienstmaagden”*, II: 28, 29. In de Apocalyps: *“De Getuigenis van Jezus is de Geest der profetie”*, XIX: 10. Omdat de Geest Gods het Goddelijk Ware betekent, wordt die derhalve genoemd *de Geest des monds van Jehovah*, Psalm XXXIII: 6: *de Geest der lippen*, Jes. XI: 4: *de Adem Gods* en

de Geest der neusgaten, Klaagl. ix: 20, Psalm xviii: 16, Job iv: 9. Bij Mattheus: *“Johannes zeide: Ik doop u met water tot boetedoening; Die echter na mij zal komen, Die zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur”*, III: 11; dopen in den geestelijken zin betekent wederverwekken, de Heilige Geest het Goddelijk Ware, en het vuur het Goddelijk Goede; dat Dopen betekent wederverwekken, zie men boven in n. 71; en dat het vuur betekent het goede der liefde, n. 68. Uit deze dingen nu kan vaststaan wat er wordt verstaan onder des Heren woorden tot de discipelen: *“Gaaf, doopt in den Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes”*, Matth. xxviii: 19; de Vader daar is het Goddelijke Zelf, de Zoon is het Goddelijk Menselijke, en de Heilige Geest is het Goddelijk voortgaande, zijnde het Goddelijk Ware; aldus is het één Goddelijke, en nochtans Drievuldig; dat het zo is, leert de Heer bij Johannes: *“Van nu aan kent gij den Vader, en hebt gij Hem gezien; die Mij ziet, ziet den Vader; Ik ben in den Vader, en de Vader is in Mij”*, xiv: 7, 9, 10. Aangezien het Goddelijk voortgaande, zijnde het Goddelijk Ware, invloeit bij den mens zowel onmiddellijk als ook middellijk door de Engelen en de geesten, heeft men derhalve geloofd, dat de Heilige Geest een derde persoon is, onderscheiden van de twee die Vader en Zoon worden genoemd; maar ik kan verzekeren dat niemand in den Hemel een ander Heilig Goddelijke kent [*sciat*] dan het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; en omdat het Goddelijk Ware aan de mensen ook middellijk door de Engelen wordt vergemeenschap, wordt derhalve gezegd bij David: *“Jehovah God maakt Zijn Engelen geesten”*, Psalm civ: 4. Deze dingen nu zijn aangevoerd, opdat men wete dat met de Zeven Geesten alle ware dingen des Hemels en der Kerk uit den Heer worden aangeduid. Dat de Zeven Geesten alle ware dingen des Hemels en der Kerk zijn, blijkt nog duidelijker uit deze dingen in de Apocalyps: *“De zeven fakkels brandende van vuur voor den Troon zijn de Zeven Geesten Gods”*, iv: 5; en verder: *“In het midden der ouderen een Lam staande, hebbende zeven hoornen en zeven ogen, dewelke zijn de Zeven Geesten Gods, uitgezonden tot de gehele aarde”*, v: 6. Dat de geesten daar niet geesten zijn, blijkt hieruit dat de fakkels en de ogen des Lams Geesten worden geheten; de Lampen betekenen de Goddelijke Ware dingen, en de Ogen het verstand van het ware, en wanneer het den Heer betreft, Zijn Goddelijke Wijsheid en Inzicht; men zie boven, n. 152.

184. En de zeven sterren; dat dit betekent uit Wien alle erkentissen van het ware en het goede zijn, staat vast uit de betekenis van zeven, zijnde het volle en alle dingen, waarover boven n. 20, 24; en uit de betekenis van de sterren, zijnde de erkentissen van het ware en het goede, waarover ook boven n. 72.

Dat er tot den Engel dezer Kerk wordt gezegd: *Deze dingen zegt Hij Die heeft de zeven geesten Gods en de zeven sterren*, is omdat er wordt gehandeld over degenen binnen de Kerk die een zedelijk, en niet een geestelijk leven leiden, omdat zij weinig gewicht hechten aan de erkentnissen van de geestelijke dingen, en aan het inzicht en de wijsheid daaruit; met de zeven geesten immers worden alle ware dingen des Hemels en der Kerk aangeduid, en met de zeven sterren de erkentnissen van het ware en het goede, door welke twee alle inzicht en wijsheid is. Aan den Engel van iedere Kerk wordt iets aangaande den Heer voorafgezonden dat de zaak aanwijst waarover wordt gehandeld; men zie boven n. 113.

185. Ik ken uw werken; dat dit betekent de dingen die van hun leven zijn, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die van des mensen leven zijn, zowel de goede als de boze dingen; de oorzaak dat de werken betekenen de dingen die des levens zijn, is deze dat zij de uitwerkingen des levens zijn, want zij gaan voort uit het leven van een ieder; indien het leven goed is, zo zijn de werken goed; indien echter het leven boos is, zo zijn de werken boos; het leven dat in de werken is, is de bedoeling, welke des wils is en daaruit der denking; en dit leven is het leven van des mensen geest, want de geest in den mens bedoelt en denkt; zonder dit leven in de werken zouden de werken alleen bewegingen zijn zodanig als die van een automaat; vandaar is het, dat de wijzen niet tot de werken schouwen, maar tot dat leven in de werken, namelijk tot de bedoeling; dit doen vooral de Engelen die bij den mens zijn; die zien niet diens werken, maar slechts de bedoelingen van diens gemoed, en daaruit besluiten zij tot het hoedanige van des mensen staat; uit welke dingen kan vaststaan, dat onder de werken in den geestelijken zin het leven wordt verstaan; en omdat het leven des mensen verschillend is, en voornamelijk afhangt van zijn liefde, wordt derhalve voornamelijk zijn liefde met de werken aangeduid, zoals boven, n. 98, 116. Dit nu is de oorzaak, dat er tot den Engel van iedere Kerk in den aanvang wordt gezegd: *Ik ken uw werken*, waaronder derhalve wordt verstaan, dat de Heer het gehele leven des mensen kent, en hoedanig hij is ten aanzien van de liefde.

186. Dat gij den naam hebt dat gij leeft, en gij zijt dood; dat dit betekent het hoedanige der denking, dat zij menen levend te zijn, omdat zij een zedelijk leven leiden, terwijl zij toch dood zijn, staat vast uit de betekenis van den naam, zijnde het hoedanige van den staat, waarover boven, n. 148; uit de betekenis van leven, zijnde het geestelijk leven hebben, waarover aanstonds; en uit de betekenis van dood zijn, zijnde niet dat leven hebben, maar slechts een zedelijk leven zonder hetzelve; dat dit is dood zijn, is omdat het leven in

het Woord het leven des Hemels bij den mens betekent, hetwelk ook daar het eeuwige leven wordt genoemd, en de dood het leven der hel, welk leven in het Woord de Dood wordt genoemd, omdat het is een verstoken zijn van het leven des Hemels; hier wordt derhalve met den naam hebben dat gij leeft, en gij zijt dood, aangeduid menen het geestelijk leven te hebben en zo gezaligd te worden, omdat zij een zedelijk leven leiden, terwijl zij toch geestelijk dood zijn: maar hoe dit moet worden verstaan, kan vaststaan uit hetgeen boven in n. 182 is gezegd aangaande het ene en het andere leven, het geestelijke en het zedelijke; namelijk, dat het zedelijk leven zonder het geestelijk leven is het leven der liefde van zich en der liefde van de wereld, doch het zedelijk leven vanuit het geestelijk leven is het leven der liefde tot den Heer en der liefde jegens den naaste; en dat het laatstgenoemde leven het leven des Hemels is, het eerstgenoemde echter het leven is dat de geestelijke dood wordt genoemd. Uit die dingen boven in n. 182, wanneer men ze verstaan heeft, kan men weten, wat hier wordt verstaan onder leven en toch dood zijn. Dat leven of levend zijn het geestelijk leven bij den mens betekent, en dat dood zijn de beroving van diens leven en de verdoemenis betekent, kan vaststaan uit verscheidene plaatsen in het Woord, waarvan ik deze zou willen aanvoeren; bij Ezechiël: *“Wanneer Ik tot den goddeloze zal hebben gezegd: Al stervende zal hij sterven, en gij hem niet zult hebben gewaarschuwd, noch zult hebben gesproken om den goddeloze terug te houden van zijn bozen weg, om hem levend te maken, de goddeloze zelf zal in zijn ongerechtigheid sterven; dat indien gij den goddeloze zult hebben gewaarschuwd, en hij niet zal zijn teruggekeerd van zijn boosheid, en van zijn bozen weg, die zal in zijn ongerechtigheid sterven; gij evenwel hebt uw ziel uitgered. Dat indien gij den gerechte zult hebben gewaarschuwd opdat hij niet meer zondige, al levende zal hij leven, omdat hij aan de waarschuwing heeft gehoorzaamd”*, III: 18 tot 21; at stervende sterven, is hier in den eeuwigen dood vergaan, zijnde de verdoemenis; het wordt immers gezegd aangaande de goddelozen; en al levende leven is het eeuwige leven genieten, zijnde de zaliging, want het wordt gezegd aangaande hen die boete doen en aangaande de gerechten. Bij denzelfde: *“Gij hebt Mij ontwijfd bij Mijn volk, om zielen te doden die niet moeten sterven, en om zielen levend te maken die niet moeten leven, terwijl gij liegt tot het volk, tot hen die de leugen horen”*, XIII: 19; hier wordt gehandeld over de vervalsing van het ware, welke wordt verstaan onder gij hebt Mij ontwijfd bij Mijn volk; en onder gij liegt tot het volk, tot hen die de leugen horen; de leugen daar betekent het valse en het vervalste; zielen doden die niet moeten sterven, is dezelve beroven van het leven vanuit de ware dingen; en zielen levend maken die niet moeten leven, is dezelve

overreden dat het eeuwige leven is vanuit de valse dingen; dat dit onder levend maken hier wordt verstaan, blijkt uit het voorafgaande Vers daar. Bij David: *“Zie, het oog van Jehovah is op hen die Hem vrezen, om hun ziel aan den dood te ontrukken, en om hen levend te maken in den honger”*, Psalm xxxiii: 18, 19. Bij denzelfde: *“Gij hebt mijn ziel bevrijd van den dood, en mijn voeten van den aanstoot, om te wandelen voor God in het licht der levenden”*, Psalm lvi: 14. Bij Jeremia: *“Zie, Ik stel voor u den weg des levens en den weg des doods”*, xxi: 8. Bij Johannes: *“Jezus zeide: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Die Mijn woord hoort, heeft het eeuwige leven, en komt niet in de veroordeling, maar hij zal uit den dood tot het leven overgaan”*, v: 24; dat in deze plaatsen de dood de verdoemenis is, en het leven de zaliging, is duidelijk. Omdat de dood de verdoemenis is, is hij ook de hel; en daarom wordt de hel in het Woord hier en daar de dood geheten, zoals in deze plaatsen; bij Jesaja: *“De Hel zal U niet belijden, noch zal de Dood U loven; zij die nederdalen in den kuil zullen niet op Uw waarheid hopen; de levende, de levende, die zal U belijden”*, xxxviii: 18, 19. Bij denzelfde: *“Wij hebben een verbond gesloten met den Dood, en met de Hel hebben wij een gezicht gemaakt”*, xxviii: 15. Bij Hoschea: *“Uit de hand der Hel zal Ik hen verlossen, uit den Dood zal Ik hen verlossen; Ik zal uw pest zijn, o Dood; Ik zal uw verderf zijn, o Hel”*, xiii: 14. Bij David: *“Niet in den Dood is Uwer gedachtenis, in de Hel wie zal U belijden?”*, Psalm vi: 6. Bij denzelfde: *“De koorden des Doods hebben mij omgeven, en de koorden der Hel”*, Psalm xviii: 5, 6. Bij denzelfde: *“Zoals het vee zullen zij worden gesteld in de Hel, de Dood zal hen weiden”*, Psalm xlix: 15. Bij denzelfde: *“Jehovah, Gij hebt mijn ziel doen opklimmen uit de Hel, Gzj hebt mij levend gemaakt”*, Psalm xxx: 4. In de Apocalyps: *“Een vaal paard, en die daarop zat, wiens naam de Dood was, en de Hel volgde hem”*, vi: 8; en elders: *“De Dood en de Hel werden in de poel des vuurs geworpen”*, xx: 14. Omdat de Dood de verdoemenis en de Hel betekent, is het duidelijk wat de Dood betekent in de volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Hij zal den Dood verzwelgen tot in het eeuwige, en de Heer Jehovah zal den traan van over alle aangezichten afwissen”*, xxv: 8. Bij denzelfde: *“Opdat Hij de goddelozen geve tot hun graf, en de rijken tot hun doden”*, liii: 9. Bij David: *“Jehovah, Gij verheft mij uit de poorten des doods”*, Psalm ix: 14. Bij denzelfde: *“Gij zult niet vrezen voor den pijl die overdag vliegt, en voor den Dood die verwoest op den middag”*, Psalm xci: 5, 6. Bij Johannes: *“Indien iemand Mijn woord zal hebben bewaard, hij zal den dood niet zien tot in het eeuwige”*, viii: 51. In de Apocalyps: *“Die zal hebben overwonnen, zal in den tweede Dood geen verderf hebben”*, ii: 11; elders: *“Vele mensen zijn gestorven van de wateren, omdat zij bitter waren geworden”*, viii: 11; en elders: *“De tweede Engel goot zijn fiool*

uit in de zee, en zij werd bloed zoals van een dode, weswege alle levende ziel is gestorven in de zee”, xvi: 3. Uit deze dingen kan vaststaan, wat de dode betekent, namelijk zij die niet het leven des Hemels in zich hebben, bijgevolg zij die in de boze dingen, en daaruit in de valse dingen zijn; dezen worden verstaan in deze plaatsen; bij David: “Zij kleefden Baäl-Peor aan, en zij aten de slachtoffers der Doden”, Psalm cvi: 28. Bij denzelfde: “Hij heeft mij doen zitten in de duisternis, zoals de Doden der wereld”, cxliii: 3; bij Mattheus: “Een van de discipelen zeide: Heer, laat mij toe dat ik eerst heenga en mijn Vader begrave; Jezus zeide: Volg Mij; laat de doden de doden begraven”, viii: 21, 22. Omdat die met de doden werden aangeduid, was het derhalve verboden dat de zonen van Aharon enigen dode zouden aanraken, Levit. xxi: 2, 3, ii; noch de priesters Levieten, Ezech. xliv: 25; noch de Nazireeër, Num. vi: 6, 7; en wie van de zonen Israëls een dode zal hebben aangeraakt, zou door her water der afzondering worden gereinigd, Num. xix: ii tot het einde. Aangezien de Dood de verdoemenis en de hel betekent, betekent vandaar omgekeer het leven de zaliging en den Hemel, zoals in deze volgende plaatsen; bij Mattheus: “Eng [is de poort] en nauw is de weg die tot het leven leidt”, vii: 14; bij denzelfde: “Het is beter eenogig tot het leven in te gaan, dan twee ogen hebbende in de gehenna des vuurs gezonden te worden”, xviii: 9; bij denzelfde: “Indien gij het leven wilt inschrijven, onderhoud de geboden”, xix: 17; bij Johannes: “Zij zullen uitgaan die de goede dingen hebben gedaan, tot de opstanding des levens”, v: 29. Vandaar is het, dat de zaliging het eeuwige leven wordt geheten, zoals Matth. xix: 16, 29; Hfdst. xxv: 46; Markus x: 30, 31; Lukas x: 25; Hfdst. xviii: 18, 30; Joh. iii: 14, 15, 16, 36; Hfdst. xvii: 2, 3; en elders; en dat de Hemel het Land der levenden wordt geheten, zoals bij David: “Jehovah, Gij zijt mijn vertrouwen, mijn deel in het land der levenden”, Psalm cxlii: 6; bij denzelfde: “Opdat ik het goede van Jehovah zie in het land der levenden”, Psalm xxvii: 13; bij denzelfde: “Zegent, gij volken, onzen God, Die onze ziel stelt onder de Levenden”, Psalm lxvi: 8, 9. Dat de Heer Alleen het leven heeft in Zichzelf, en dat elk mens het leven heeft uit Hem, leert de Heer Zelf in deze volgende plaatsen; bij Johannes: “Zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, aldus ook maakt de Zoon levend die Hij wil; gelijkerwijs de Vader her leven heeft in Zichzelf, aldus heft Hij het den Zoon gegeven het leven in Zichzelf te hebben”, v: 21, 26; bij denzelfde: “Jezus zeide: Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, hoewel hij sterft, zal leven”, xi: 25, 26; bij denzelfde: “Ik ben de weg, de waarheid, en het leven”, xiv: 6; bij denzelfde: “Ik ben het Brood des levens, nederdalende vanuit den Hemel, en der wereld het leven gevende”, vi: 33, 35, 47, 48. Vandaar is het dat de Heer de Levende en Hij Die leeft, wordt geheten [*Vivus et Vivens*],

Apoc. iv: 9, 10; Hfdst. v: 14; Hfdst. vii: 2; Hfdst. x: 6; zoals eveneens Jehovah in zeer vele plaatsen bij de Profeten. En omdat de Heer het Leven is, hebben aldus allen het leven uit Hem; hetgeen de Heer ook leert, bij Johannes: *“Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; die echter den Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien”*, iii: 36; bij denzelfde: *“Jezus zeide: Ik ben gekomen opdat de schapen het leven hebben; Ik geef hun het eeuwige leven”*, x: 10, 28. Bij denzelfde: *“Die in Mij gelooft, hoewel hij sterft, zal leven”*, xi: 25, 26. Bij denzelfde: *“Gij wilt niet tot Mij komen, opdat gij het leven hebt”*, v: 40. Dat het Leven den Heer betekent, en vandaar de zaliging en den Hemel, is omdat het al des levens vanuit één enige bron is, en die enige bron des levens is de Heer, en de Engelen en de mensen zijn slechts de vormen die het leven uit Hem opnemen; het leven zelf dat uit den Heer voortgaat, en dat den Hemel en de wereld vervult, is het leven Zijner Liefde, en het verschijnt in den Hemel zoals het Licht; en omdat dit het leven is, verlicht [*illuminat*] het de gemoederen der Engelen, en geeft hun verstaan en wijs zijn; vandaar is het, dat de Heer Zich niet slechts het Leven heet, maar ook het Licht; zoals bij Johannes: *“In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; in Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen; het was het ware Licht, hetwelk verlicht [*illuminat*] elk mens komende in de wereld”*, i: 1, 4 tot 12. Bij denzelfde: *“Jezus zeide: Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal niet wandelen in de duisternis, maar hij zal het Licht des levens hebben”*, viii: 12; en bij David: *“Jehovah, met U is de springbron des levens; in Uw Licht zien wij het licht”*, xxxvi: 10. Het Licht, hetwelk het Leven uit den Heer in den Hemel is, wordt daar het Goddelijk Ware genoemd, aangezien dit schijnt in de gemoederen van hen die daar zijn, en vandaar schijnt voor hun ogen; vandaar is het, dat het Licht in het Woord het Goddelijk Ware betekent, en daaruit het inzicht en de wijsheid, en dat de Heer Zelf het Licht wordt geheten; maar dit kan vollediger vaststaan uit de dingen die getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140, en 275, welke men zie. Dat het de Heer is, uit Wien het al des levens is, is omdat Hij de Zon van den engelligen Hemel is, en het Licht dier Zon is het Goddelijk Ware, en de Warmte dier Zon is het Goddelijk Goede; het ene en het andere is het leven; daarvandaan is de oorsprong van al het leven in den Hemel en in de Wereld; het geestelijke dat in de natuur invloeit, en het leven daar geeft, is nergens anders vandaan; maar het geeft het leven volgens de opneming; hierover zie men ook in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 125. Uit deze dingen nu blijkt, vanwaar het is, dat de Heer Zich het Leven heet, en vanwaar het is, dat van degenen die het Licht, zijnde het Goddelijk Ware, opnemen uit den Heer,

wordt gezegd dat zij het leven hebben en leven, en dat van hen die het niet opnemen, wordt gezegd dat zij niet leven maar dood zijn. Dat er één enige bron des levens is, en dat die de Heer is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 9; en in de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 278.

187. Zijt wakende; dat dit betekent dat zij zich het leven mogen verwerven, staat vast uit de betekenis van wakker zijn, zijnde in het geestelijk leven zijn; hier echter, omdat er wordt gehandeld over hen die in het zedelijk leven zijn en nog niet in het geestelijk leven, is “zijt wakende” dat zij zich het geestelijk leven mogen verwerven; dat wakker en waken dit leven betekent, is omdat het geestelijk leven ten opzichte van het zedelijk leven zonder dat, is zoals de waak is ten opzichte van den slaap, of zoals het middaglicht is ten opzichte van den avond, ja zelfs tot de duisternis: maar dat het aldus is, weten en doorvatten degenen niet die in het natuurlijk leven zijn, noch zij die in het zedelijk leven zonder het geestelijk leven zijn, want dit leven is eveneens een natuurlijk leven: de oorzaak dat zij dat niet weten en doorvatten, is deze dat zij in het allene natuurlijke schijnsel zijn; en dit schijnsel is ten opzichte van het geestelijk licht zoals de duisternis van den avond is ten opzichte van het middaglicht, en de duisternis van den avond verschijnt aan hen zoals het licht, hun innerlijk gezicht immers, hetwelk der denking is, is tot die duisternis geformeerd, geheel en al zoals het gezicht der nachtuilen, der vleermuizen, en der overige vogels die des nachts vliegen, tot de schaduwen; vandaar is het, dat zijzelf geloven dat zij in het licht zijn, omdat zij kunnen redeneren, terwijl zij toch in de duisternis zijn; dat het zo is, staat helder vast uit dezulken na den dood, wanneer zij geesten worden; dan geloven zij, wanneer zij bij de hunnen zijn, dat zij in het licht zijn, omdat zij niet alleen alle dingen zien die rondom hen zijn, maar ook omdat zij over elke zaak, onverschillig welke, kunnen denken en spreken; maar toch wordt, wanneer het licht des Hemels bij hen invloeit, hun licht dan in duisternis verkeerd, en zij worden ten aanzien van het verstand aldus verblind, dat zij niet iets kunnen denken; ook zien de Engelen, die in de Hemelen zijn, wanneer zij nederschouwen tot hen die in zulk een schijnsel zijn, daar niets anders dan louter duisternis. Dat het geestelijk leven ten opzichte van het zedelijk leven zonder dat is zoals de waak ten opzichte van den slaap, kan nog vaststaan hieruit, dat zij die in het geestelijk leven zijn, in de engellijke wijsheid en het engellijke inzicht zijn, welke zodanig is dat zij onbegrijpelijk en onuitsprekelijk is voor hen die in het allene natuurlijke schijnsel zijn, en dit niet alleen voor die mensen zolang zij in de wereld leven, maar ook voor de zelfden na den dood, wanneer zij geesten worden, en het inzicht en de wijsheid maken de waak. Uit deze dingen nu

kan vaststaan, dat met zijt wakende hier wordt aangeduid dat zij zich het geestelijk leven mogen verwerven. Iets eenders wordt met waken aangeduid in deze volgende plaatsen; bij Mattheus: *“Waakt dan, omdat gij niet weet in welke ure uw Heer zal komen”*, xxiv: 42. Bij Markus: *“Waakt; gij weet immers niet wanneer de Heer des huizes zal komen, des avonds, of te middernacht, of met het hanengekraai; opdat hij niet, wanneer Hij onvoorziens zal gekomen zijn, u slapende vindt: hetgeen Ik u zeg, zeg Ik allen: Waakt”*, xiii: 35, 36, 37; wie den inwendigen zin des Woords niet weet, zal geloven, dat het Laatste Gericht onder die dingen wordt verstaan, en dat een ieder daarvoor bereid moet zijn; maar onder die dingen wordt verstaan de staat des mensen ten aanzien van de liefde en het geloof wanneer hij sterft, want dan is er ook het gericht van hem. De avond, de nacht, en het hanengekraai, betekenen die staten; de avond den staat van het ophoudende geloof en van de ophoudende liefde, welke er is wanneer de mens zijn eigen meester wordt en de dingen uitblust die hij in de kindsheid heeft geput; de nacht is de staat van geen geloof en naastenliefde; het hanengekraai of de schemering is de staat van het inzettende geloof en van de inzettende naastenliefde, welke er is wanneer de mens liefheeft de ware dingen en de hervorming door dezelve; in welken staat de mens sterft, in dien blijft hij en volgens dien wordt hij gericht; daaruit blijkt, wat er wordt verstaan onder *“Waakt, opdat de Heer niet, wanneer Hij onvoorziens zal gekomen zijn, u slapende vindt; hetgeen Ik u zeg, zeg Ik allen: Waakt;”* dat namelijk onder waken wordt verstaan het leven opnemen uit den Heer, welk leven het geestelijk leven is, en onder slapen wordt verstaan een natuurlijk leven zonder het geestelijke leiden. Dat de avond betekent den staat van het ophoudende geloof en van de ophoudende naastenliefde, zie men in n. 3056, 3197, 3833, 8431, 10134, 10135; dat de nacht den staat betekent van geen geloof en naastenliefde, n. 221, 709, 2353, 6000, 7870, 7947; en dat de schemering vóór den morgen of het hanengekraai betekent den staat van het inzettende geloof en van de inzettende naastenliefde, n. 10134. Bij Lukas: *“Gezegend de dienstknechten die de Heer, wanneer Hij zal gekomen zijn, zal wakende gevonden hebben; voorwaar, Ik zeg u, Hij zal Zich omgorden, en Hij zal hen doen aanzitten, en bijkomende zal Hij hen bedienen: zijt bereid, omdat in welke ure gij het niet meent, de Zoon des mensen zal komen”*, xii: 37, 40; hier eveneens worden onder de wakenden degenen verstaan die geestelijk wakker zijn, zijnde zij die het geestelijk leven uit den Heer opnemen; want dezen komen in het licht van het inzicht en van de wijsheid aangaande de Goddelijke ware dingen; doch zij die niet opnemen, blijven in de schaduw en in de donkerheid aangaande die dingen, en daarom zijn dezen in den slaap, genen echter in de

waak; met Zich omgorden, hen doen aanzitten, en bijkomende bedienen, wordt aangeduid aan hen de goede dingen des Hemels vergemeenschappen, al welke dingen uit den Heer zijn. Bij Mattheus: *“Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan tien maagden; vijf waren voorzichtig, en vijf dwaas; terwijl de Bruidegom vertoefde, sluimerden zij in, en sliepen; maar toen de Bruidegom kwam, stonden zij allen op en bereidden haar lampen; en toen de dwaze kwamen, die geen olie hadden in de lampen, en zeiden: Heer, Heer, doe ons open, antwoordde de Heer: Ik zeg u, Ik ken u niet: waakt dus, omdat gij noch dien dag, noch die ure weet in dewelke de Zoon des mensen komt”*, xxv: 1 tot 13; onder de tien maagden worden allen die van de Kerk zijn, verstaan; onder vijf worden sommigen van hen verstaan; dit betekenen die getallen; met de lampen worden de dingen aangeduid die des geloofs zijn, met de olie de dingen die der liefde zijn; vandaar worden onder de vijf voorzichtige maagden degenen verstaan die in de liefde zijn en daaruit in het geloof, onder de vijf dwaze echter zij die in geen liefde zijn, maar in het geloof-alleen; omdat dezen in geen geestelijk leven zijn (want het geestelijk leven hebben zij die in de liefde en de naastenliefde zijn, aangezien dezen het zijn die in het geloof zijn) wordt derhalve, omdat zij van den Hemel zijn uitgesloten, tot hen gezegd: Ik zeg u, Ik ken u niet; daaruit blijkt duidelijk, water wordt aangeduid met *“Waakt dus, omdat gij noch dien dag, noch die ure weet in dewelke de Zoon des mensen komt”*, namelijk dat zij het geestelijk leven mogen opnemen, hetwelk degenen hebben die in de liefde en daaruit in het geloof zijn: maar dit zie men vollediger ontvouwd in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 4635 tot 4638. Bij Lukas: *“Waakt dan, te allen tijde biddende, opdat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden al de dingen die zullen geschieden, en opdat gij mocht bestaan vóór den Zoon des mensen”*, xxi: 36; waken staat ook hier voor het geestelijk leven opnemen; te allen tijde bidden, is zich voorbereiden. In de Apocalyps: *“Zie Ik kom zoals een dief; gezegend hij die waakt en zijn bekleedselen bewaart, opdat hij niet naakt wandele”*, xvi: 15; dat hier waken betekent het geestelijk leven uit den Heer opnemen, blijkt hieruit dat er wordt gezegd: Gezegend hij die waakt en zijn bekleedselen bewaart, opdat hij niet naakt wandele; de bekleedselen betekenen de erkentissen van het ware en het goede, door welke de mens het geestelijk leven heeft; en naakt wandelen betekent het leven zonder die als middelen, aldus een leven niet geestelijk, maar louter natuurlijk; dat de bekleedselen de erkentissen van het ware en het goede betekenen, zie men beneden, n. 195; en dat de naakte betekent hem die daarvan verstoken is, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1073, 5433, 5954, 9960. In de Klaagliederen *“Sta op, schreeuw in den nacht, in den aanvang*

der waken; hef tot den Heer uw handen over de zielen uwer kleine kinderen, die in onmacht gevallen zijn van honger aan het hoofd van alle straten", II: 19; de nacht hier betekent den staat van geen geloof, zoals boven; de aanvang der waken betekent den staat wanneer het geloof inzet, aldus den staat der verlichting, welke er is wanneer de mens geestelijk wordt; onder de kleine kinderen worden degenen verstaan die de ware dingen liefhebben en dezelve verlangen; in onmacht vallen door honger aan het hoofd van alle straten, is beroofd worden van het geestelijk leven vanwege het gebrek aan erkentnissen van het ware en het goede; dat de honger het gebrek aan dezelve en het verlangen naar dezelve is, zie men in n. 1460, 3364, 5277, 5279, 5281, 5300, 5360, 5376, 5893; en dat de straten de ware dingen der leer zijn, n. 2336. Omdat waken betekent het geestelijk leven opnemen, betekent vandaar slapen het natuurlijk leven zonder het geestelijke, aangezien dit leven ten opzichte van dat leven is zoals de slaap ten opzichte van de waak, zoals boven is gezegd; dit wordt met slapen aangeduid bij Mattheus: "*Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan een mens die goed zaad zaaide in zijn akker; toen echter de mensen slapen, kwam de viand en zaaide onkruid tussen de tarwe*", XIII: 24, 25; bij Jeremia: "*Wanneer zij verhit zijn, zal Ik hun gastmalen opzetten, en Ik zal hen dronken maken, opdat zij den slaap der eeuw slapen, en niet opwaken*", LI: 39, 57; bij David: "*Aanschouw, verhoor mij, Jehovah mijn God, verlicht [illumine] mijn ogen, opdat ik niet misschien den dood slape*", Psalm XIII: 4; bij denzelfde: "*De sterken van hart zijn een prooi geworden; zij hebben hun slaap gesluimerd; van Uw schelden is én wagen én paard in slaap gezonken*", Psalm LXXVI: 6, 7; wagen en paard betekenen de leer der Kerk en het verstand ervan, en van deze wordt in slaap zinken gezegd wanneer zij zonder ware dingen zijn, en vandaar de mens der Kerk zonder het geestelijk leven door dezelve is; dat de wagens en de paarden in het Woord de leer en het verstandelijke betekenen, zie men in het Werkje over HET WITTE PAARD, n. I tot 5.

188. En bevestig de overige dingen welke gaan sterven; dat dit betekent, opdat de dingen die van het zedelijk leven zijn, worden levend gemaakt, staat vast uit de betekenis van bevestigen, zijnde door de ware dingen het zedelijk leven levend maken, want de ware dingen vanuit het Woord maken hetzelfde levend, en wanneer dit wordt levend gemaakt, wordt het ook bevestigd; het werkt dan immers als één met het geestelijk leven samen; want het geestelijk leven en het zedelijk leven werken als één samen bij hen die geestelijk zijn, zoals de wil en de handeling; de wil is van den geestelijken mens en van diens leven, en de handeling is van den zedelijken mens; men zie boven n. 182. Bevestig de overige dingen welke gaan sterven, wordt er gezegd; daarmede

wordt aangeduid, opdat niet het zedelijk leven verga door de boze en de valse dingen; want het zedelijk leven zonder het geestelijk leven is niet iets anders dan een natuurlijk leven; alle goede dingen immers die de mens vanuit het zedelijk leven zonder het geestelijk leven doet, zijn vanuit geen anderen oorsprong dan vanuit de liefde van zich en van de wereld, aldus vanuit het eigene, en vanuit het eigene welt niets anders op dan het boze en het valse; want dat hij voor een zedelijk mens wil gelden, is omdat hij het goede, het oprechte en het gerechte in den uitwendigen vorm voorliegt, opdat hij de einddoelen bereike, welke terwille van zich en van de wereld zijn; vandaar is het, dat alle dingen die bij hem zijn, in zich dood zijn, aldus gaan sterven, indien zij niet worden levend gemaakt door de ware en de goede dingen, welke bewerken dat de Inwendige geestelijke mens worde geopend; door dezen immers leidt de Heer de boze en de valse dingen weg die in het natuurlijke zijn.

189. Ik heb immers uw werken niet vol gevonden vóór God; dat dit betekent dat anders het Goddelijke niet is in het zedelijk leven, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die des levens zijn, waarover boven n. 185; hier van het zedelijk leven, omdat over dit wordt gehandeld; uit de betekenis van vol vóór God, zijnde dat niet het Goddelijke in hetzelfde is; de dingen die van het zedelijk leven zijn, welke bier met de werken worden aangeduid, worden vol vóór God geheten, wanneer zij vanuit den geestelijken oorsprong zijn, doch niet vol, wanneer zij niet vanuit dien oorsprong zijn; want het zedelijk leven hetwelk het uitwendige leven van den mens is, zal òf vanuit den geestelijken oorsprong, òf vanuit niet geestelijken oorsprong zijn; het is niet geoorloofd dat het vanuit den enen en den anderen is, dat is, iets ervan vanuit den enen oorsprong, en iets ervan vanuit den anderen, of iets vanuit den Hemel, en iets vanuit de hel, omdat dit zou zijn twee heren, God en den mammon, dienen; en dan is de mens lauw, niet koud, noch warm; en daarom zullen de werken òf vol vóór God zijn, òf zij zijn gene vóór God; vandaar is het, dat met Ik heb uw werken niet vol gevonden vóór God, wordt aangeduid dat niet het Goddelijke in het zedelijk leven is: of gij zegt het zedelijk leven vanuit geestelijken oorsprong, dan wel vanuit het Goddelijke, het is hetzelfde, aangezien alle geestelijke leven is vanuit het Goddelijke; het geestelijke immers wordt het Goddelijke, voortgaande, geheten, en het is het Goddelijk Ware in den Hemel; en omdat alle Engelen des Hemels de opnemingen ervan zijn, zijn die derhalve geestelijk; eender de mensen die het Goddelijk Ware opnemen met het Geloof en het leven. Wat het geestelijke is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 48, 49.

190. Gedenk dan hoe gij ontvangen en gehoord hebt, en neem in acht; dat dit de herinnering betekent dienaangaande wat de Heer in het Woord leert, en de aandacht, staat hieruit vast dat in de dingen die geschreven zijn aan den Engel dezer Kerk, wordt gehandeld over hen die in het zedelijk leven en niet in het geestelijk leven zijn; aangaande dezen echter nu dat zij zich het geestelijk leven mogen verwerven opdat het zedelijk leven worde levendgemaakt, hetgeen wordt aangeduid met de vlak voorafgaande woorden: Zijt wakende, en bevestig de overige dingen welke gaan sterven; uit welke dingen kan vaststaan dat met: Gedenk dan hoe gij ontvangen en gehoord hebt, en neem in acht, de herinnering wordt aangeduid dienaangaande wat de Heer in het Woord leert, en de aandacht. Met in acht nemen wordt de aandacht aangeduid, zodanig als degenen hebben die in de geestelijke aandoening van het ware zijn; immers, wanneer dezen het Woord lezen, zo zien zij dat niet vanuit de leer der Kerk waar zij geboren zijn, maar zij zien dat als het ware gescheiden van haar; want zij willen verlicht worden, en van binnen in zich de ware dingen zien, en niet uit anderen. Zij die in dezen staat zijn, worden door den Heer verlicht, en het wordt hun gegeven leer voor zich te maken vanuit de ware dingen die zij zelf zien, welke leer ook aan hen wordt ingeplant, en in hun geest blijft tot in het eeuwige: doch zij die vanuit de leer, welke vanuit anderen is, het Woord lezen, kunnen niet de ware dingen zien vanuit het licht van hun geest, aldus niet van binnen in zich, maar buiten zich; zij denken immers dat het waar is, omdat anderen dat hebben gezien, en derhalve letten zij alleen op de bevestigende dingen; de overige dingen gaan zij òf voorbij alsof zij ze niet zien, òf zij halen ze over naar den kant van de dingen die de leer dicteert; dat dezen niet kunnen worden verlicht, kan een ieder zien; zij leggen immers slechts de bevestigende dingen weg in het geheugen dat van hun natuurlijken mens is, vanuit hetwelk zij daarna spreken; vandaar is het, dat dezen natuurlijk blijven zoals tevoren, en niet geestelijk worden; want geestelijk worden is zijn geest zelf doordrenken van de ware dingen vanuit het Woord; en de geest wordt niet anders doordrenkt dan door het ware te verlangen waar het ook maar in het Woord is, en door verlustigd te worden wanneer hij dat ziet en wanneer hij dat doorvat; deze aandoening is de geestelijke aandoening van het ware, waarover zo vaak eerder is gesproken. Dit nu is het, wat in den geestelijken zin wordt verstaan onder: "Gedenk hoe gij ontvangen en gehoord hebt, en neem in acht". Dat het de zaak van een wijze is om het ware te zien en te doorvatten vanuit het licht des Hemels, niet echter om te bevestigen dat wat door anderen is gezegd, zie men in n. 1017, 4741, 7012, 7680, 7950. Dat het ware zien en doorvatten vanuit het licht des

Hemels alleen bestaat bij hen die het ware liefhebben omdat het het ware is, aldus die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, n. 8521. Dat het licht der bevestiging een natuurlijk licht en niet een geestelijk licht is, bestaanbaar ook bij de bozen, n. 8780.

191. En kom tot inkeer; dat dit betekent, zo het geestelijk leven, staat vast uit de dingen die nu gezegd zijn, aldus zonder verdere ontvouwing.

192. Indien gij dan niet gewaakt zult hebben; dat dit betekent indien gij niet het geestelijk leven verwerft, staat vast uit de betekenis van waken, zijnde zich het geestelijke leven verwerven, waarover boven n. 187.

193. Zo zal Ik over u komen evenals een dief; dat dit betekent den onverwachten tijd des doods, wanneer alle vanuit het Woord verworven erkentissen die niet het geestelijk leven hebben verkregen, zullen worden uitgerukt, staat vast uit de betekenis van komen evenals een dief, wanneer het degenen betreft die niet waken, dat is, die zich niet het geestelijk leven verwerven, zijnde dat van hen zal worden afgerukt alle vanuit het Woord verworven erkentissen die niet het geestelijk leven hebben verkregen: dat ook met de zelfde woorden de onverwachte tijd des doods wordt aangeduid, is omdat de dood onverwacht komt, en nochtans de mens na den dood tot in het eeuwige in den staat van dat leven blijft hetwelk hij zich in de wereld heeft verworven, weswege hij zal waken. Omdat het aan weinigen bekend is dat alle vanuit het Woord verworven erkentissen die niet het geestelijk leven hebben verkregen, worden uitgerukt, moet het derhalve worden gezegd hoe dit geschiedt: alle dingen die in den geest des mensen zijn, blijven bij hem tot in het eeuwige; de dingen echter die niet in den geest des mensen zijn, worden na den dood, wanneer de mens een geest wordt, verstrooid: die dingen blijven in den geest des mensen welke de mens vanuit zich heeft gedacht, bijgevolg die dingen welke hij, wanneer hij alleen voor zichzelf was, vanuit zijn liefde heeft gedacht; dan immers denkt zijn geest vanuit zich, en niet vanuit de dingen die in het geheugen van zijn lichaam niet één maken met zijn liefde: er zijn twee staten van den mens, de ene wanneer hij denkt vanuit zijn geest, en de andere wanneer hij denkt vanuit het geheugen van zijn lichaam; en indien deze beide staten niet één maken, zo kan de mens anders denken bij zichzelf, en anders denken en spreken met de anderen; tot voorbeeld diene een prediker die zich en de wereld boven alle dingen liefheeft en het Goddelijke van geen waarde acht, en wel dermate dat hij Hetzelve in zijn hart ontkent, en bijgevolg boze dingen van elk geslacht beraamt in deelgenootschap met de geslepenen en de boosaardigen der wereld; deze kan evenwel, wanneer hij met anderen spreekt, vooral wanneer hij predikt, zoals vanuit ijver voor het Goddelijke en voor de

Goddelijk Ware dingen spreken, ja zelfs in die momenten eender denken; maar deze staat is de staat van zijn denking vanuit het geheugen van het lichaam, en dat deze staat gescheiden is van den staat der denking vanuit den geest, is duidelijk, want aan zichzelf alleen overgelaten denkt hij tegen die dingen; deze staat is het die den mens na den dood bijblijft; gene echter blijft niet, omdat die van zijn lichaam en niet van zijn geest is; weswege deze, wanneer hij een geest wordt, hetgeen geschiedt wanneer hij sterft, alle erkentissen die hij zich vanuit het Woord heeft verworven, die niet met het leven van zijn geest samenstemmen, van zich werpt. Anders geschiedt met hen die, wanneer zij aan zichzelf zijn overgelaten, gerecht denken over het Goddelijke, over het Woord, en over de ware dingen der Kerk daaruit, en die liefhebben tot aan het leven toe, dat is, zodat zij volgens die willen leven; de denkingen van dezen in den geest maken één met hun denkingen vanuit het geheugen des lichaams, aldus één met de erkentissen van het ware en het goede, die zij vanuit het Woord hebben; en voorzoveel als zij één maken, voor even zoveel verkrijgen die erkentissen het geestelijk leven, want zij worden door den Heer uit den Uitwendigen of natuurlijken mens verheven in den Inwendigen of geestelijken mens, en maken het leven van dezen, aldus het verstand en den wil van dezen; de ware dingen daar zijn die welke leven, omdat zij Goddelijk zijn, en vandaar leeft de mens daar vanuit dezelve. Dat het met de zaak zo is gesteld, is mij vanuit veel ondervinding te weten gegeven, en indien ik deze in haar geheel aanvoerde, zo zou het, gelijk men zegt, boekdelen vullen. Iets daarover zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 491 tot 498, 499 tot 511; en boven n. 114. Uit deze dingen nu kan vaststaan wat er in den geestelijken zin wordt verstaan onder Ik zal over u komen zoals een dief, namelijk dat na den dood alle erkentissen verworven vanuit het Woord die niet het geestelijk leven hebben verkregen, zullen worden uitgerukt. Hetzelfde wordt ook verstaan onder deze dingen in de Apocalyps: *“Zie, Ik kom evenals een dief; gezegend hij die waakt en de bekleedselen bewaart, opdat hij niet naakt wandele”*, xvi: 15; evenals een dief, wordt er gezegd, omdat de boze dingen en daaruit de valse dingen in den natuurlijken mens de erkentissen van het ware en het goede die vanuit het Woord daar zijn, wegnemen en uitwerpen; want de dingen die niet worden geliefd, worden uitgeworpen. Er is bij den mens of de liefde van het boze en daaruit van het valse, of er is de liefde van het goede en daaruit van het ware; die beide liefden zijn aan elkander tegenovergesteld, en daarom kan hij die in de ene is, niet in de andere zijn, want niemand kan twee heren dienen, of hij heeft den enen lief en haat den anderen, Matth. vi: 24. Aangezien de boze

dingen en daaruit de valse dingen uit het innerlijke doordringen, en als het ware den wand doorboren die er is tussen den staat van des mensen denking vanuit den geest en den staat zijner denking vanuit het lichaam, en de erkennissen van het ware en het goede uitwerpen die uiterlijk wonen bij den mens, zo zijn het derhalve die dingen welke onder de dieven worden verstaan, ook in de volgende plaatsen; bij Mattheus: *“Legt de schatten niet weg in de aarde, maar in den Hemel, waar de dieven niet doorgraven, noch stelen”*, vi: 19, 20; de schatten zijn de erkennissen van het ware en het goede; die wegleggen in den Hemel, is in den geestelijken mens, want deze is in den Hemel: dat de schatten de erkennissen van het ware en het goede zijn, zie men in n. 1694, 4508, 10227; en dat de Inwendige geestelijke mens in den Hemel is, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 36 tot 50. Bij denzelfde: *“Waakt dan; gij weet immers niet in welke ure uw Heer zal komen; bekennt dit, dat indien de heer des huizes geweten had in welke ure de dief komen zou, hij voorzeker zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet hebben laten doorgraven”*, xxiv: 42, 43; onder dit wordt verstaan, dat indien de mens het uur van zijn dood wist, hij zich weliswaar zou voorbereiden, doch niet vanuit de liefde van het ware en het goede, maar vanuit de vrees voor de hel, en al wat de mens vanuit de vrees doet, blijft niet bij hem, maar dat wat hij vanuit de liefde doet, weswege hij zich bij voortduur zal voorbereiden; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 143, 168. Bij Obadja: *“Indien de dieven tot u gekomen zullen zijn, indien verstoorders des nachts, hoe zult gij uitgeroeid zijn; zullen zij niet stelen zoveel hun genoeg is”*, Vers 5; hier ook worden de valse en de boze dingen dieven genoemd, en er wordt stelen van hen gezegd; de valse dingen zijn de dieven, en de boze dingen de verstoorders des nachts; des nachts wordt gezegd, omdat de nacht den staat van geen liefde en geloof betekent. Bij Joël: *“In de stad zullen zij omlopen, op den muur zullen zij lopen, in de huizen zullen zij klimmen, door de vensters zullen zij overschrijden zoals een dief”*, ii: 9; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk door de valse dingen vanuit het boze; de stad en de muur betekenen de dingen die der leer zijn; de huizen en de vensters de dingen die van het gemoed zijn dat opneemt; het huis datgene des gemoeds wat de wil wordt genoemd, waar het goede is, en de vensters datgene des gemoeds wat het verstand wordt genoemd, waar het ware is; dat de stad in het Woord de leer is, zie men in n. 402, 2449, 2712, 2943, 3216, 4492, 4493; dat de muur het beschermende ware der leer is, n. 6419; dat het huis datgene des gemoeds is wat de wil wordt genoemd, waar het goede is, n. 2231, 2233, 2559, 3128, 5023, 6690, 7353, 7910, 7929, 9150; en dat de vensters datgene des gemoeds zijn wat het verstand wordt genoemd, waar het

ware is, n. 655, 658, 3391; daaruit blijkt, wat daarmede wordt aangeduid dat zij op den muur zullen lopen, en in de huizen zullen klimmen, en door de vensters zullen binnenschrijden zoals een dief. Bij Hoschea: *“Ik heb Israël genezen; toen is de ongerechtigheid van Efraïm onthuld, en de boze dingen van Samaria, omdat zij de leugen hebben gedaan; en de dief komt, en de bende verspreidt zich naar buiten”*, VII: 1; de ongerechtigheid van Efraïm betekent de valse dingen des verstands; en de boze dingen van Samaria de boze dingen des wils; de leugen doen, is het valse vanuit boze denken en willen; de dief is het valse dat het ware wegneemt en verstrooit; en de bende die zich verspreidt, is het boze dat het goede uitwerpt. Dat Efraïm het verstandelijke is van zulke dingen die der Kerk zijn, zie men in n. 3969, 5354, 6222, 6234, 6238, 6267, 6296; dat de leugen het valse vanuit het boze is, n. 8908, 9248; dat de bende het goede is dat het boze uitwerpt, en in den tegengestelden zin het boze dat het goede uitwerpt, n. 3934, 3935, 6404, 6405. Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men wete wat er met den dief in het Woord wordt aangeduid, namelijk het verwoestende valse, zijnde het valse dat het ware wegneemt en vernietigt. Het is boven getoond, dat na den dood alle erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord die niet het geestelijk leven hebben verkregen, worden weggenomen, bijgevolg aan hen die niet door de erkentissen vanuit het Woord geestelijk zijn geworden: dit zelfde is ook met verscheidene dingen in de Historische dingen des Woords aangeduid, hetgeen nochtans niemand kan zien dan alleen hij die den geestelijken zin des Woords weet, dit is daarmede aangeduid, dat de zonen Israëls van de Egyptenaren goud, zilver, en klederen zouden lenen, en zo die dingen als het ware diefstal zouden wegnemen, waarover aldus bij Mozes: *“Het werd bevolen dat zij van de Egyptenaren zouden lenen vaten van goud en vaten van zilver, en klederen: en Jehovah gaf genade in de ogen der Egyptenaren, zodat zij hun leenden; en aldus beroofden zij de Egyptenaren”*, Exod. XII: 35, 36; door de Egyptenaren worden degenen uitgebeeld die louter natuurlijk zijn, en toch vele erkentissen bezitten; door de zonen Israëls zij die geestelijk zijn; met de vaten van goud, van zilver en eveneens de klederen, worden de erkentissen van het ware en het goede aangeduid, welke de geestelijken aanplooiën aan het goede, maar welke de natuurlijke aanplooiën aan het boze, en zo vernietigen. Iets eenders is daarmede aangeduid, dat de natiën aan de vervloeking werden overgegeven, en tegelijk alle dingen die bij haar waren, of verbrand, of weggesleept werden, waarover hier en daar in het Boek Jozua en in de Boeken van Samuël en van de Koningen; de natiën immers van het land Kanaän beeldden degenen uit die in de boze en de valse dingen zijn, en de zonen Israëls hen die in de ware

en de goede dingen zijn. Dat de erkentissen van het ware en het goede die vanuit het Woord zijn, zullen worden weggenomen van hen die zich niet het geestelijk leven hebben verworven, wordt ook verstaan in de Gelijkenissen van den Heer aangaande de talenten en de mina's, gegeven aan de dienstknechten om daarmede handel te drijven en winst te maken, en aangaande den dienstknecht die niet handel had gedreven en niets had gewonnen, waarover in de Gelijkenissen aldus: *“Tot hem die zijn talent in de aarde had verborgen, zeide de Heer: Gij slechte en luie dienstknecht, gij moest mijn geld bij de wisselaren hebben uitgezet, opdat ik, komende, dat wat het mijne is, zou hebben wedergenomen met woeker: neemt dan van hem het talent weg, en geeft het dengene die de tien talenten heeft; want een elk die heeft, dien zal gegeven worden, opdat hij overvloedig hebbe; van hem echter die niet heeft, zal dat wat hij heeft, weggenomen worden; en werpt den onnutten dienstknecht uit in de uiterlijke duisternis”*, Matth. xxv: 14 tot 30. En elders: *“Hij die de ene mina had ontvangen, kwam, zeggende: Heer, zie uw mina, welke ik in een zweetdoek heb weggelegd; de Heer zeide: Waarom hebt gij mijn geld niet aan de bank gegeven, opdat ik, komende, hetzelfde met woeker zou hebben wedergenomen: en hij zeide: Neemt van hem de mina weg, en geeft dezelve aan hem die de tien mina's heeft; Ik zeg u: Een elk die heeft, dien zal gegeven worden; van hem echter die niet heeft, zal genomen worden ook wat hij heeft”*, Lukas xix: 13 tot 26; de talenten, de mina's en het geld, betekenen de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord; handel drijven, winst maken, dezelve geven aan de wisselaren of op de bank, betekent zich het geestelijk leven en het inzicht door dezelve verwerven; ze wegleggen in de aarde en in een zweetdoek, betekent alleen in het geheugen van den natuurlijken mens; van dezen wordt dus gezegd, dat hun de dingen worden weggenomen die zij hebben, volgens hetgeen in den aanvang van dit Artikel is gezegd. Dit geschiedt met allen in het andere leven die zich erkentissen vanuit het Woord hebben verworven, en dezelve niet aan het leven maar alleen aan het geheugen hebben toevertrouwd; hij die de erkentissen vanuit het Woord slechts in het geheugen heeft, ook al waren het er duizenden, en ze niet aan het leven heeft toevertrouwd, blijft nochtans natuurlijk zoals tevoren. De erkentissen die vanuithet Woord zijn, aan het leven toevertrouwen, is denken vanuit dezelve wanneer hij aan zichzelf overgelaten vanuit zijn geest denkt, en ze willen, en ze doen; dit immers is de ware dingen liefhebben omdat zij ware dingen zijn; en dezen zijn het die door de erkentissen vanuit het Woord geestelijk worden.

194. En gij zult niet weten op wat ure Ik over u zal komen; dat dit betekent de onwetendheid omtrent dien tijd en den staat alsdan, staat vast uit de betekenis

van het uur, zijnde de tijd waarop de mens zal sterven, en eveneens zijn staat alsdan; en uit de betekenis van hetzelfde niet weten, zijnde de onwetendheid: gezegd wordt Op wat ure Ik over u zal komen, namelijk als een dief, en daaronder wordt in den zin der letter verstaan, dat de Heer zo zal komen; maar in den geestelijken zin wordt verstaan, dat het boze en het valse de erkennenissen zal stelen die bij hen vanuit het Woord zijn; want in den zin der letter des Woords wordt het aan Jehovah of den Heer toegekend dat Hij het boze doet, maar in den geestelijken zin wordt verstaan dat Hij niemand het boze doet, maar de mens het zichzelf doet; men zie n. 2447, 5798, 6071, 6991, 6997, 7533, 7632, 7643, 7877, 7679, 7710, 7926, 8227, 8228, 8284, 8483, 8632, 9010, 9128, 9306, 10431. Dat het uur ook den staat betekent, is omdat alle tijden in het Woord, zoals de dag, de week, de maand, het jaar, de eeuw, de staten des levens betekenen; aldus eveneens het uur; de oorzaak zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 162 tot 169, waar over de Tijden in de Hemelen wordt gehandeld: maar omdat het Uur zowel den tijd als den staat betekent, kan men derhalve in het Woord waar er wordt gezegd het Uur, nauwelijks weten dat er iets anders mede wordt aangeduid dan de tijd; zoals bij Mattheus: *“De heer des huizes huurde arbeiders in zijn wijngaard, die arbeidden van de derde, de zesde, de negende, de elfde ure, en gelijk loon ontvingen”*, XX: 1 tot 17; onder deze uren worden in de wereld tijden verstaan, maar in den Hemel staten des levens, omdat er in den Hemel geen uren zijn, ter oorzaak hiervan dat de tijden niet meetbaar zijn en worden onderscheiden in dagen, en deze in uren, zoals in de wereld; en daarom doervatten zij daarvoor in de plaats de staten des levens der mensen, die sterven als grijsaards, jongemannen, jongelingen, of knapen, die zich evengelijk het geestelijk leven hebben verworven; arbeiden in den wijngaard is zich hetzelfde verwerven door de erkennenissen van het ware en het goede vanuit het Woord aangeplooid aan de nutten des levens; met het derde, het zesde en het negende uur wordt een eendere staat des levens aangeduid, want alle getallen in het Woord duiden aan, en die getallen iets eenders: dat de wijngaard in het Woord de geestelijke Kerk betekent, en bij den mens het geestelijk leven, zie men in n. 9139, 3220: dat drie den vollen staat betekent, of het volledige tot aan het einde toe, n. 2788, 4495, 7715, 8347, 9825; iets eenders zes en negen. Elf echter betekent een nog niet vollen staat, maar nochtans een ontvankelijken staat, zodanig als die is bij de rechtschapen knapen en de kleine kinderen. Het twaalfde uur, tot hetwelk allen hebben gearbeid, betekent de ware en de goede dingen in hun volle, n. 577, 2089, 2129, 2130, 3272, 3858, 3913. Dat alle getallen in het Woord aanduiden, n. 4495, 4670, 5265, 6175, 9488, 9659, 10217, 10253; en

dat de vermenigvuldigde getallen iets eenders betekenen als de enkelvoudige waaruit zij door de vermenigvuldiging oprijzen, vandaar iets eenders drie, zes, en negen, n. 5291, 5335, 5708, 7973. Aangezien twaalf de ware en de goede dingen in hun volle betekent, aldus den staat des lichts of des inziichts van den mens vanuit dezelve, zegt de Heer derhalve: *“Zijn er niet twaalf uren van den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zo stoot hij zich niet”*, Joh. xi: 9. Elders ook worden met de uren de staten des levens aangeduid, zoals in de Apocalyps: *“Die vier Engelen zijn ontbonden, die bereid waren tegen de ure, tegen den dag, en de maand, en het jaar, opdat zij het derde deel der mensen zouden doden”*, ix: 15; hier worden onder vermelde tijden de staten van het boze bij den mens verstaan, hetgeen men zal zien in de Ontvouwing dier woorden in hetgeen volgt. Uit deze dingen nu blijkt, dat met Gij zult niet weten op wat ure Ik over u zal komen, niet slechts wordt verstaan dat men niet den tijd des doods kent, maar ook alsdan den staat des levens welke tot in het eeuwige zal blijven; want hoedanig de staat is van des mensen afgelopen leven tot aan het einde toe, zodanig blijft de mens tot in het eeuwige. Iets eenders zegt de Heer hier en daar bij de Evangelisten; bij Mattheus: *“Gij weet niet in welke ure uw Heer zal komen ... gij, zijt bereid, omdat in welke ure gij het niet weet, de Zoon des mensen zal komen”*, xxiv: 42, 44. *“De Heer van den dienstknecht zal komen ten dage in welchen hij het niet verwacht, en ter ure, die hij niet kent”*, xxiv: 50; en bij denzelfde: *“Waakt dan, omdat gij den dag niet kent, noch de ure, in dewelke de Zoon des mensen zal komen”*, xxv: 13. Men moet weten, dat de mens tot in het eeuwige zodanig blijft als hij is ten aanzien van zijn ganse leven tot aan het einde, en volstrekt niet zodanig als hij is in het uur des doods; het tot inkeer komen alsdan bij de bozen maakt niets uit, maar bij de goeden bevestigt het.

195. Gij hebt enkele namen ook in Sardis, welke hun bekleedselen niet hebben bevekt; dat dit degenen betekent die een zedelijk leven leiden vanuit geestelijken oorsprong doordien zij de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord toepassen op de nutten van hun leven, staat vast uit de betekenis van den naam, zijnde het hoedanige van den staat des levens van den mens, waarover boven n. 148; hier betekenen dus de namen de mensen die zodanig zijn; uit de betekenis van de Kerk in Sardis, zijnde zij die een zedelijk leven, maar niet een geestelijk leven leiden, omdat zij weinig gewicht hechten aan de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord, waarover ook boven, n. 148, 182; hier echter worden degenen verstaan die een zedelijk leven leiden vanuit geestelijken oorsprong, want er wordt gezegd Die hun bekleedselen niet hebben bevekt; en uit de betekenis van de bekleedselen,

zijnde de wetenschappelijke ware dingen en de erkentenissen die in den natuurlijken mens zijn, waarover aanstonds; vandaar wordt met zijn klederen niet bevlekkten, aangeduid niet als zedelijk mens leven terwille van zich en de wereld, zijnde alleen terwille van het lichaam en het leven ervan, maar terwille van den Heer en den Hemel, zijnde terwille van de ziel en het leven ervan; daaruit blijkt dat met Gij hebt enkele namen ook in Sardis, welke hun bekleedselen niet hebben bevlekt, degenen worden aangeduid die zodanig zijn, dat zij een zedelijk leven leiden vanuit geestelijken oorsprong doordien zij de erkentenissen van het ware en het goede vanuit het Woord toepassen op hun leven. Maar omdat weinigen weten, wat is een zedelijk leven vanuit geestelijken oorsprong leven, en wat is de erkentenissen van het ware en het goede vanuit het Woord toepassen op de nutten zijns levens, zal het vandaar worden gezegd. De mens heeft een zedelijk leven vanuit geestelijken oorsprong, wanneer hij vanuit den godsdienst hetzelfde leeft, aldus wanneer hij denkt, als zich het boze, het onoprechte of het ongerechte voordoet, dat aldus niet moet worden gedaan, omdat het tegen de Goddelijke wetten is; omdat hij zich daarvan onthoudt die dingen te doen terwille van de Goddelijke wetten, verwerft hij zich het geestelijk leven, en zijn zedelijk leven is dan daaruit; want door zulk een denking en geloof heeft de mens gemeenschap met de Engelen des Hemels, en door de vergemeenschapping met den Hemel wordt zijn inwendigen geestelijken mens geopend, wiens gemoed het hogere gemoed is zodanig als de Engelen des Hemels hebben, en hij wordt vandaar doordrenkt van het hemelse inzicht en de hemelse wijsheid; daaruit kan vaststaan dat een zedelijk leven vanuit geestelijken oorsprong leiden, is vanuit den godsdienst, en binnen de Kerk vanuit het Woord; want zij die vanuit die dingen een zedelijk leven leiden, worden verheven boven hun natuurlijken mens, en zo boven hun eigene, en zij worden geleid door den Hemel uit den Heer; vandaar is het, dat zij het geloof hebben, de vreze Gods, en het geweten, en eveneens de geestelijke aandoening van het ware, welke aandoening de aandoening van de erkentenissen van het ware en het goede vanuit het Woord is, want deze zijn voor hen de Goddelijke wetten volgens welke zij leven: zodanig geestelijk leven leven velen vanuit de natiën; zij denken immers dat men het boze niet moet doen, omdat het tegen hun godsdienst is; vandaar is het, dat zovelen vanuit die worden gezaligd. Omgekeerd echter is een zedelijk leven niet vanuit den godsdienst leiden, maar slechts vanuit de vrees voor de wet in de wereld, en vanuit de vrees voor het verlies van faam, eer en gewin, een zedelijk leven leiden niet vanuit geestelijken oorsprong, maar vanuit natuurlijken oorsprong; vandaar hebben zij geen vergemeenschapping met

den Hemel; en omdat zij onoprecht en ongerecht aangaande den naaste denken, hoewel zij anders spreken en handelen, wordt derhalve voor hen de Inwendige geestelijke mens gesloten, en slechts de Inwendige natuurlijke mens geopend, en wanneer deze geopend is, zijn zij in het licht der wereld, doch niet in het licht des Hemels; en daarom achten dezulken in zich de Goddelijke en de hemelse dingen gering, en sommigen ontkennen dezelve, en van de natuur en de wereld geloven zij dat die alles zijn. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat is een zedelijk leven vanuit geestelijken oorsprong, en wat is hetzelfde leiden vanuit natuurlijke oorsprong; maar men zie deze dingen in klaarder licht uiteengezet in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 528 tot 535. Van hen die een zedelijk leven alleen vanuit natuurlijke oorsprong leiden, wordt gezegd dat zij hun bekleedselen bevleken, want onder de bekleedselen wordt datgene verstaan wat buiten den mens zelf is, en hem bekleedt, aldus zijn natuurlijke mens met de dingen die daar zijn, zijnde de wetenschappelijke dingen en de erkentnissen; wanneer deze vanuit het Woord zijn, worden zij bevekt daardoor dat men ze aanleert en houdt alleen terwille van de faam om voor ontwikkeld en geleerd te gelden, of om daardoor eerbewijzen te behalen en schatten te winnen, en buiten die doeleinden bekommert men zich niet daarom; aldus worden de erkentnissen vanuit het Woord bezoedeld en bevuild door de liefden van zich en van de wereld, want zij wonen samen met de boze en de valse dingen die vanuit die liefden als vanuit haar bronnen opwellen. Er is boven gezegd, dat de mens geestelijk wordt door de erkentnissen van het ware en het goede vanuit het Woord, toegepast op de nutten des levens; doch het zal nu worden gezegd, waarom de mens geestelijk wordt door die vanuit het Woord, en niet door andere; alle dingen die in het Woord zijn, zijn Goddelijk, en zij zijn Goddelijk daardoor dat zij in zich een geestelijken zin hebben, en door dien zin gemeenschap hebben met den Hemel en met de Engelen daar; deswege heeft de mens, wanneer hij erkentnissen heeft vanuit het Woord en die op het leven toepast, alsdan door dezelve gemeenschap met den Hemel, en door die vergemeenschapping wordt hij geestelijk; want de mens wordt geestelijk daardoor dat hij in eendere ware dingen is als de Engelen des Hemels, of in overeenstemmende; in overeenstemmende wordt gezegd, omdat alle en de afzonderlijke dingen die in den zin der letter des Woords zijn, overeenstemmingen zijn; zij stemmen immers overeen met de ware dingen die bij de Engelen zijn: de erkentnissen echter die vanuit andere boeken zijn, welke de leerstellige dingen der Kerk bieden en met verschillende dingen bevestigen, maken geen vergemeenschapping met den Hemel, tenzij door de

erkentnissen daar vanuit het Woord; deze vergemeenschappen, indien zij waarlijk worden verstaan, en niet worden toegepast op het geloof-alleen, maar op het leven: dat het zo is, kan een ieder hieruit weten dat het Woord in zich Goddelijk is; en dat wat in zich Goddelijk is, kan Goddelijk bij den mens worden, indien hij het toepast op het leven: onder Goddelijk worden bij den mens, wordt verstaan dat de Heer verblijf kan hebben bij hem, Joh. XIV: 23, aldus wonen bij hem in het Zijne; dat de Heer in het Zijne bij den mens en den Engel woont, en niet in het eigene van hen, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 12; en de Heer woont in het Zijne, wanneer Hij woont in de dingen bij den mens die vanuit het Woord zijn, want de Heer is het Woord, Joh. I: 1, 2, 14; *en de woorden die Hij sprak*, dat is, die in het Woord zijn, *zijn geest en zijn leven*, Joh. VI: 63, 68; Hfdst. XII: 50. Dat de bekleedselen de dingen betekenen die in den natuurlijken mens zijn, zijnde de wetenschappelijke dingen, waar of vals, of de erkentnissen, is vanuit de geestelijke wereld; daar immers verschijnen allen, hoevelen het er ook zijn, bekleed volgens hun zedelijk leven; en daarom verschijnen zij die een zedelijk leven vanuit geestelijken oorsprong hebben geleefd, gekleed in glanzende witte, zoals van fijn lijnwaad; degenen echter die een zedelijk leven vanuit allenen natuurlijken oorsprong hebben geleid, verschijnen bekleed volgens het hoedanige ervan; zij die hetzelfde hebben beoedeld met boze en valse dingen, verschijnen in klederen die donker, minderwaardig, verscheurd, en lelijk van aanblik zijn; over de klederen van hen zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 177 tot 182. Vandaar nu is het, dat de bekleedselen in het Woord de ware dingen vanuit het goede betekenen, en in den tegengestelden zin de valse dingen vanuit het boze, en gene en deze in den natuurlijken mens, in wien de ware en de valse dingen de wetenschappelijke dingen en de erkentnissen worden genoemd. Dat de bekleedselen in het Woord de ware of de valse dingen betekenen, kan klaarblijkend vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Waak op, waak op, trek uw sterkte aan, o Zion, trek de Klederen uws sieraads aan, o Hierosolyma, aangezien tot u niet meer zal komen de met de voorhuid behepte en de onreine”*, LII: 1; Zion in het Woord betekent het hemels Rijk des Heren, aldus eveneens de hemelse Kerk, en Hierosolyma het geestelijk Rijk en de geestelijke Kerk; wat het hemels Rijk en het geestelijk Rijk is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 20 tot 28; de klederen des sieraads die Hierosolyma zal aantrekken, zijn de Goddelijk Ware dingen; de met de voorhuid behepte en de onreine, die niet tot die Kerken zullen komen, zijn zij die in de boze en de valse dingen zijn. Bij Ezechiël: *“Hierosolyma, Ik bekleedde u met stiksel; Ik schoeide u met dassenvel,*

Ik gordde u aan met fijn lijnwaad, en Ik versierde u met sieraad, en Ik gaf armringen op uw handen, en een keten op uw keel, en een hanger op uw neus, en oorringen op uw oren, ja zelfs een kroon des sieraads op uw hoofd; zo waart gij aangedaan met goud en zilver, en uw klederen waren fijn lijnwaad, zijde, en stiksel; waarvandaan gij zeer schoon werd, en voorspoedig waart tot aan het koninkrijk toe. Maar gij hebt van uw klederen genomen, en gij hebt u geplekte hoogten gemaakt, opdat gij zoudt hoereren op dezelve, en gij hebt ook de klederen van uw stiksel genomen, en gij hebt de mansbeelden bedekt, met welke gij hebt gehoereerd”, XVI: 10 tot 14, 16, 17, 18; hier wordt de Kerk beschreven zodanig als zij was toen zij voor het eerst door den Heer was geïnstaureerd; de klederen die worden genoemd, zijn de ware dingen vanuit het goede; het stiksel is het wetenschappelijk ware; het fijn lijnwaad en de zijde zijn de ware dingen vanuit den hemelsen oorsprong; de armringen, de keten, de hanger, de oorringen, de kroon, zijn de onderscheidingsteken waarmede de geestelijke dingen van verschillend geslacht worden aangeduid; het goud en het zilver waarmede zij was aangedaan, zijn het goede der liefde en het ware ervan; daarop wordt de zelfde Kerk beschreven wanneer zij verdraaid is, daarmede dat zij van de klederen heeft genomen en zich geplekte hoogten heeft gemaakt, waarmede de vervalste ware dingen worden aangeduid; en daarmede dat zij de klederen van het stiksel heeft genomen en de mansbeelden heeft bedekt, wordt aangeduid dat zij de waarheden van den zin der letter des Woords hebben aangewend om de valse dingen tot aan den schijn toe te bevestigen; met dezelve, en onder dezelve hoereren, betekent vanuit de valse dingen de leer en den eredienst maken; dat dit hoereren is, zie men boven in n. 141, 161. Dat Hierosolyma de Kerk is waar de ware leer is, zie men in n. 402, 3654, 9166. Dat het stiksel het wetenschappelijke is, n. 9688; dat het fijn lijnwaad het ware vanuit hemelsen oorsprong is, n. 5319, 9469; dat de armringen de ware en de goede dingen der Kerk zijn, n. 3103, 3105; dat de keten het uitbeeldende is voor de verbinding van de innerlijke en de uiterlijke dingen, n. 5320. Dat de hangers en de oorringen de uitbeeldende dingen zijn voor de doorvatting en de gehoorzaamheid, n. 4551. Dat de kroon de wijsheid is, boven n. 126; dat het goud het goede der liefde is, n. 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9510, 9874, 9881; dat het zilver het ware vanuit dat goede is, n. 1551, 1552, 2954, 5658. Dat de geplekte hoogten de vervalste ware dingen zijn, n. 796, 4005; dat een man of de manlijke het ware is, n. 749, 2046, 4005, 7838; vandaar zijn de mansbeelden de schijnbaarheden van het ware. Bij denzelfde: “Fijn linnen in stiksel vanuit Egypte was uw uitbreidse; hemelsblauw en purper vanuit de eilanden van Elischa was uw dekse; Syrië was uw handelaarster door purper en stiksel en fijn

lijnwaad, met chrysopraas; Dedan was uw handelaarster met klederen der vrijheid voor den wagen; Aschur en Kilmad met pakken van hemelsblauw en stiksel, en met schatten van kostbare klederen", xxvii: 7, 16, 20, 23, 24; daar wordt gehandeld over Tyrus en de koopwaren ervan; en met Tyrus worden de erkentissen van het ware en het goede aangeduid, en met handel drijven en zaken doen wordt aangeduid zich die erkentissen verwerven en ze vergemeenschappen; met het purper en het hemelsblauw wordt de hemelse liefde van het goede en het ware aangeduid; met Egypte wordt het wetenschappelijke van den natuurlijken mens aangeduid; iets eenders met het stiksel daarvandaan; met Syrië wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede; met Aschur het redelijke dier Kerk, met Dedan hen die in de erkentissen van de hemelse dingen zijn; daaruit kan vaststaan, dat onder de koopwaren van Tyrus, waarover in dat ganse Hoofdstuk wordt gehandeld, niet deze of gene koopwaren worden verstaan, maar dat onder alle en de afzonderlijke dingen worden verstaan de geestelijke dingen die moeten worden verworven, waarvan men zich moet doordrenken, en die moeten worden vergemeenschap. Dat Tyrus de erkentissen van het ware en het goede betekent, zie men in n. 1201; dat Egypte het wetenschappelijke van den natuurlijken mens is, n. 1164, 1165, 1186, 1462, 5700, 5702, 6015, 6651, 6679, 6682, 6683, 6692, 7269, 9340, 9391; dat Syrië de Kerk is ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede, n. 1232, 1234, 3664, 3680, 4112. Dat Dedan degenen betekent die in de erkentissen van de hemelse dingen zijn, n. 3240, 3241; dat Aschur het redelijke daaruit is, n. 119, 1186. Dat het purper de hemelse liefde van het goede is, n. 9467; dat het hemelsblauw de hemelse liefde van het ware is, n. 9466, 9687, 9833; eender de chrysopraas, 9868: wat het fijn lijnwaad en het stiksel is, zie men vlak boven. Bij David: *"Gans heerlijk is de dochter des Konings van binnen, en uit vlechtsels van goud haar kleed; in stiksels zal zij tot den Koning worden geleid"*, Psalm XLV: 14, 15; met de dochter des Konings wordt aangeduid de geestelijke aandoening van het ware, en vandaar de Kerk uit hen die in die aandoening zijn; de Koning betekent den Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware; het kleed uit vlechtsels van goud, het inzicht en de wijsheid vanuit dat ware; de stiksels waarin zij tot den Koning zal worden geleid, zijn de erkentissen van het ware. Dat de dochter de aandoening van het ware en vandaar de Kerk betekent, zie men in n. 2362, 2623, 3373, 3963, 4257, 6729, 6775, 6779, 8649, 9055, 9807: dat de Koning de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, boven in n. 31. In het Tweede Boek van Samuël: *"Dochters van Israël, weent over Saul, die u heeft gekleed in het dubbelgedoopte met verrukkelijke dingen, en die op uw kleed heeft*

gelegd een sieraad van goud", i: 24; deze dingen staan in de weeklacht van David over Saul, waarboven hij schreef: Om den zonen van Jehudah den boog te leren, ald. Vers 18; met den boog wordt aangeduid het ware strijdende tegen het valse, men zie n. 2686, 2709; met Saul daar als Koning wordt dat ware aangeduid; met de zonen van Jehudah worden degenen aangeduid die in de ware dingen vanuit het goede zijn; de dochters Israëls kleden in het dubbelgedoopte en met een sieraad van goud leggen op het kleed, is het inzicht en de wijsheid toedelen aan hen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn. Bij Mattheus: *"Als de Koning ingegaan was om de aanzittenden te zien, zag hij daar een mens niet gekleed met een bruiloftskleed; en hij zeide tot hem: Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed hebbende; deze verstomde. Toen zeide de Koning: Bindt zijn voeten en handen, en werpt hem uit in de buitenste duisternis"*, XXII: 11, 12, 13; het bruiloftskleed betekent het inzicht van den geestelijken mens, hetwelk is vanuit de erkentissen van het ware en het goede; doch niet gekleed zijn met een bruiloftskleed betekent den huichelaar, die door een zedelijk leven het geestelijk leven voorgoochelt, terwijl het toch louter natuurlijk is; de voeten en de handen binden, betekent de beroving van de erkentissen vanuit het Woord, door welke hij den geestelijken mens had voorgegoocheld; uitgeworpen worden in de buitenste duisternis, betekent onder hen die in de valse dingen vanuit het boze zijn; de buitenste duisternis is de valse dingen vanuit het boze. Bij Zefanja: *"Ik zal bezoeking doen over de vorsten en over de zonen des Konings, en over allen die bekleed zijn met de bekleedselen van den vreemdeling"*, i: 8; de vorsten en de zonen des Konings betekenen hen die in de ware dingen zijn, en in den tegengestelden zin, zoals hier, hen die in de valse dingen zijn; dezen worden geheten bekleed met het bekleedsel van den vreemdeling, omdat het bekleedsel het valse betekent, en de vreemdeling hen die buiten de Kerk zijn, en de ware dingen der Kerk niet erkennen. Bij Mattheus: *"Wacht u voor de Pseudoprofeten, die tot u komen in de bekleedselen der schapen; van binnen zijn zij grijpende wolven"*, VII: 15; de Pseudoprofeten in de bekleedselen der schapen, die van binnen grijpende wolven zijn, zijn zij die de valse dingen leren alsof het ware dingen waren, en een zedelijk leven naar den schijn leiden, maar bij zichzelf, als zij vanuit hun geest denken, niets anders denken dan over zich en de wereld, en daarnaar trachten om allen van de ware dingen te beroven. Bij Johannes: *"Jezus zeide tot Petrus: Toen gij jong waart, gorddet gij uzelf en wandeldet waarheen gij wilde; wanneer gij echter oud geworden zult zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gordden, en u leiden waarheen gij niet wilt"*, XXI: 18; wat deze dingen in den geestelijken zin

betekenen, zie men boven in n. 9, namelijk dat onder Petrus het geloof der Kerk wordt verstaan; onder hem toen hij jonger was, toen hij zichzelf gordde en wandelde waarheen hij wilde, het geloof der Kerk in den aanvang, wanneer zij in het goede der naastenliefde zijn, namelijk dat zij dan vanuit den geestelijken mens over de ware dingen der Kerk denken, en vanuit dien denken is vanuit hun geest denken, aldus vanuit de geestelijke aandoening van het ware denken, hetgeen is vanuit het vrije denken; daaronder echter dat hij, wanneer hij oud geworden zal zijn, de handen zal uitstrekken, en een ander hem zal gorden, wordt het geloof der Kerk aan haar einde verstaan, wanneer er het geloof zonder de naastenliefde zal zijn, namelijk dat zij dan niets over de ware dingen der Kerk zullen denken vanuit zich, maar vanuit de anderen, aldus alleen vanuit de leer en niet vanuit het Woord, hetgeen naar verhouding het slaafse is; want geloven wat een ander zegt, is het slaafse, doch geloven wat men zelf denkt vanuit het Woord, is het vrije, volgens des Heren woorden bij Johannes: “*Indien gij in Mijn Woord zult gebleven zijn, zijt gij waarlijk Mijn discipelen, en gij zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrij maken*”, VIII: 31, 32. Bij Lukas: “*Niemand zet een lap van een nieuw bekleedsel op een oud bekleedsel; anders scheurt dat nieuwe het oude, en met het oude komt de lap van het nieuwe niet overeen. En niemand doet nieuwen wijn in oude lederzakken; anders zal de nieuwe wijn de lederzakken doen bersten, en dezelve zal uitgestort worden, en de lederzakken zullen verderven*”, v: 36, 37, 38; Math. IX: 16, 17; Markus II: 21, 22; omdat het bekleedsel het ware betekent, vergelijkt derhalve de Heer de ware dingen der vorige Kerk, welke een Kerk was uitbeeldend voor de geestelijke dingen, met een lap van een oud bekleedsel, en de ware dingen der nieuwe Kerk, welke de geestelijke ware dingen zelf waren, met een lap van een nieuw bekleedsel: eender heeft Hij die vergeleken met wijnzakken, omdat met den wijn eender het ware wordt aangeduid, en de lederzakken zijn de erkenissen die dat bevatten; dat de wijn in het Woord het ware betekent, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 219. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er met de klederen in het Woord elders wordt aangeduid, want zij worden daar meermalen genoemd, zoals in de volgende plaatsen; in de Apocalyps: “*Op de tronen vierentwintig ouderen zittende, bekleed met witte bekleedselen*”, IV: 4. Elders: “*De legers van Hem Die op het witte paard zat, volgden Hem, bekleed met fijn lijnwaad, wit en rein*”, Apoc. XIX: 14. Elders: “*Zij die voor den Troon in den aanblik van het Lam stonden, waren bekleed met witte lange klederen*”, Apoc. VII: 9. Elders: “*De zeven Engelen vanuit den Tempel waren bekleed met linnen, rein en blinkend*”, Apoc. XV: 6. Elders: “*Aan de afzonderlijken die onder*

het altaar waren, werden gegeven witte lange klederen”, Apoc. VI: II. Elders: “Koop goud en witte bekleedselen”, Apoc. III: 18. Bij Ezechiël: “Hij geve den hongerige zijn brood, en hij bedekke den naakte met een kleed”, XVIII: 16; den hongerige brood geven, betekent in den geestelijken zin vanuit het goede der naastenliefde diegenen onderrichten die de ware dingen verlangen; den naakte met een kleed bedekken, betekent eender hen die niet in de ware dingen zijn. Bij denzelfde: “De vijanden zullen u de klederen uittrekken, en zij zullen de vaten uws sieraads wegnemen”, XXIII: 26. Bij Zacharia: “Jehoschua was bekleed met bezoedelde klederen, en zo stond hij voor den Engel, die zeide tot de voor hem staanden: Verwijdert de bezoedelde klederen van over hem; en hij zeide tot hem: Ik heb uw ongerechtigheid van over u doen voorbijgaan, door u te bekleden met wisselklederen”, III: 3, 4, 5. In de Klaagliederen: “Zij zwierven als blinden in de straten, zij zijn bezoedeld met bloed, de dingen die zij niet kunnen, raken zij met hun bekleedselen aan”, IV: 14. Uit de betekenis van de klederen kan men weten wat er wordt verstaan onder verscheidene inzettingen bij de zonen Israëls, zoals dat zij geen gemengde klederen zouden aandoen, Levit. XIX: 19; Deut. XXII: II; dat de vaten van een man niet zouden zijn op een vrouw, noch een man zou worden bekleed met de klederen van een vrouw, Deut. XII: 5; dat de klederen zouden worden gewassen, opdat zij gezuiverd en zo geheiligd zouden worden, Exod. XIX: 14; Levit. XI: 25, 28, 40; Hfdst. XIV: 8, 9; Num. XIX: II tot het einde: en elders dat zij in den rouw om de overtreding tegen de Goddelijke ware dingen, de klederen zouden uittrekken, en een zak aantrekken, Jes. XV: 3; Hfdst. XXII: 12; Hfdst. XXXVII: I, 2; Jerem. IV: 8; Hfdst. VI: 26; Hfdst. XLVIII: 37; Hfdst. XLIX: 3; Klaagl. II: 10; Ezech. XXVII: 31; Amos VIII: 10; Jon. III: 5, 6, 8: en dat zij de klederen zouden scheuren, Jes. XXXVII: I; en elders. Voorts wat het betekent dat de discipelen hun bekleedselen legden op de ezelin en het veulen, toen de Heer naar Jeruzalem ging, en dat het volk toen zijn bekleedselen uitspreidde op den weg, Matth. XXI: 7, 8, 9; Markus XI: 7, 8; Lukas XIX: 35, 36, zie men boven in n. 31. Dat de klederen de ware dingen betekenen, is vanwege dien oorsprong dat het Licht des Hemels is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer als Zon daar, en dat alle dingen die in de Hemelen ontstaan, vanuit het Licht daar ontstaan, eender ook de Klederen waarmede de Engelen bekleed verschijnen; vandaar is het dat de Engelen zittende aan het graf des Heren een gewaad hadden wit als sneeuw, Matth. XXVIII: 3; en dat hun klederen blinkende waren, Lukas XXIV: 4. Dat de klederen waarmede de Engelen bekleed verschijnen, overeenstemmen met hun inzicht, en dat zij het inzicht hebben volgens de opneming van het Goddelijk Ware uit den Heer, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE

HEL, n. 177 tot 182: en dat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer het Licht in den Hemel is, n. 126 tot 135 aldaar. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de Klederen waar over den Heer wordt gehandeld, namelijk het Goddelijk Ware vanuit Hem voortgaande; en omdat het Goddelijk Ware wordt aangeduid, wordt ook het Woord aangeduid, want het Woord is het Goddelijk Ware uit den Heer op aarde en in de Hemelen. Dit is uitgebeeld door de Klederen des Heren toen Hij van gedaante was veranderd voor Petrus, Jacobus, en Johannes, waarover aldus bij de Evangelisten: *“Toen Jezus van gedaante was veranderd, blonk Zijn aangezicht zoals de Zon, en Zijn bekleedselen werden wit zoals het Licht”*, Matth. xvii: 2; en *“flitsend wit”*, Lukas ix: 29; en *“blinkende wit zoals de sneeuw, hoedanige geen voller op aarde wit kan maken”*, Markus ix: 3. Iets eenders leest men over den Oude der dagen, bij Daniël: *“De Oude der dagen zat, en Zijn kleed was wit zoals de sneeuw”*, vii: 9; de Oude der dagen is de Heer uit het eeuwige. Omdat het Licht is het Goddelijk Ware, en dit wordt aangeduid met de klederen wanneer over den Heer wordt gehandeld, wordt derhalve bij David gezegd: *“Jehovah bedekt Zich met het licht zoals met een kleed”*, Psalm civ: 2. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er met de klederen des Heren elders in het Woord wordt aangeduid, zoals bij David: *“Hij heeft al Uw klederen gezalfd met myrrhe, aloë, en kassie”*, Psalm xlv: 8, 9; aldaar aangaande den Heer: bij Mozes: *“Hij zal zijn kleed wassen in den wijn, en in het bloed der druiven zijn mantel”*, Gen. xlix: ii; ook deze dingen worden gezegd met betrekking tot den Heer; de wijn en het bloed der druiven betekenen het Goddelijk Ware. Omdat de klederen des Heren het Goddelijk Ware betekenden, werden derhalve ook *zij die de franje van Zijn bekleedsel aanraakten, genezen*, Matth. ix: 20, 21; Markus v: 27, 28, 30; Hfdst. vi: 56; Lukas viii: 44. Bij Jesaja: *“Wie is Deze die vanuit Edom komt, de klederen besprenkeld vanuit Bozra; Deze, eerwaardig in Zijn gewaad: Waarom zijt Gij rood aan Uw kleed, en zijn Uw klederen zoals van een die in den wijnpers treedt: hun overwinning is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn bekleedsel heb Ik bezoedeld”*, lxiii: 1, 2, 3; deze dingen eveneens aangaande den Heer; met de klederen hier wordt het Woord aangeduid, hetwelk, zoals gezegd is, het Goddelijk Ware uit den Heer op aarde en in de Hemelen is; het geweld dat het Goddelijk Ware of het Woord is aangedaan door hen die toen van de Kerk waren, wordt daarmede beschreven dat Hij rood was aan Zijn kleed, zoals van een die in de wijnpers treedt, en dat de overwinning is gesprengd op de klederen, en dat Hij al Zijn bekleedsel heeft bezoedeld. In de Apocalyps: *“Hij Die op het Witte Paard zat, was omkleed met een bekleedsel geveerd in bloed, en Zijn Naam wordt het Woord Gods genoemd”*, xix: 13. Hier

wordt klaarblijkelijk gezegd, dat Hij Die op het Witte Paard zat, het Woord Gods wordt genoemd; dat het de Heer is, is duidelijk, want terstond daarop wordt van Hem gezegd: *“Hij heeft op Zijn bekleedsel en op de dij geschreven den Naam: Koning der koningen, en Heer der heren”*, Hfdst. XIX: 16; het is dus het Woord in de letter hetwelk wordt aangeduid met het bekleedsel geverfd met bloed, aangezien aan dit geweld is aangedaan, niet echter aan het Woord in den geestelijken zin; aan dezen kon geen geweld worden aangedaan, omdat zij aangaande dien niets wisten. Dat aan het Woord in den zin der letter geweld is aangedaan, niet echter aan het Woord in den geestelijken zin, wordt ook aangeduid met de Klederen des Heren welke door de soldaten werden verdeeld, niet echter de Rok, waarover aldus bij Johannes: *“De soldaten namen Zijn Bekleedselen, en zij maakten vier delen, voor iederen soldaat een deel, en den Rok; de Rok echter was zonder naad, van boven af geheel geweven; zij dan zeiden onder elkander: Laat ons dien niet verdelen, maar laat ons daarover loten wiens die zijn zal. De soldaten dan hebben deze dingen gedaan”*, XIX: 23, 24; en bij David: *“Zij hebben Mijn klederen verdeeld, en over Mijn bekleedsel hebben zij het lot geworpen”*, Psalm XXII: 19; met de Klederen des Heren die zij hebben verdeeld, wordt het Woord in de letter aangeduid, met Zijn Rok het Woord in den geestelijken zin; met de soldaten worden degenen aangeduid die van de Kerk zijn, die voor het Goddelijk Ware moesten vechten; derhalve wordt gezegd: De soldaten dan hebben deze dingen gedaan; dat de Rok het Goddelijk Ware of het Woord in den geestelijken zin betekent, zie men in n. 9826, 9942; dat de soldaten diegenen betekenen die van de Kerk zijn en voor het Goddelijk Ware moesten vechten, zie men boven in n. 64 einde, waar deze dingen vollediger worden ontvouwd: men moet weten dat de afzonderlijke dingen die over het Lijden des Heren worden vermeld bij de Evangelisten, behelzen en aanduiden hoe de Kerk toenmaals, welke bij de Joden was, het Goddelijk Ware, aldus het Woord, had bejegend, want dit was bij hen het Goddelijk Ware; en de Heer was het Woord, omdat Hij het Goddelijk Ware was, Joh. I: 1, 2, 14; maar wat de afzonderlijke dingen behelzen en aanduiden, kan men niet weten dan alleen vanuit den inwendigen zin; nu wordt alleen vermeld, wat de Klederen des Heren betekenden, omdat hier over de betekenis van de klederen wordt gehandeld, namelijk dat zij de ware dingen betekenen, en waar het den Heer betreft, het Goddelijk Ware. Eendere dingen als de Klederen des Heren betekenen, hebben ook de Klederen van Aharon en van diens zonen betekend, aangezien Aharon met diens zonen den Heer hebben uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, en hun Klederen Hem ten aanzien van het Goddelijk Ware; maar deze dingen zie

men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN ontvouwd en getoond; zoals dat Aharon den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, n. 9806, 9946, 10017; wat de afzonderlijke Klederen van hen, namelijk de Borstlap, de Efod, de Mantel, de geblokte Rok, de Tulband, de Bandelier, n. 9814, 9823 tot 9828, en volgende nummers.

196. En zij zullen met Mij wandelen in witte, omdat zij het waardig zijn; dat dit hun geestelijk leven betekent, hetwelk zij hebben door de erkenningen van het ware en het goede vanuit het Woord, staat vast uit de betekenis van wandelen, zijnde leven, waarover boven n. 97; uit de betekenis van in witte, zijnde in de ware dingen, want het witte en het blanke in het Woord wordt gezegd van de ware dingen, waarover aanstonds; derhalve wordt met wandelen met Mij in witte, het geestelijk leven aangeduid, want het geestelijk leven is het leven van het ware, dat is, het leven volgens de ware dingen, of volgens de geboden des Heren in het Woord; en uit de betekenis van omdat zij het waardig zijn, zijnde omdat zij het geestelijk leven hebben uit den Heer. Voor zoveel als iemand uit den Heer ontvangt, voor zoveel is hij waardig; doch voor zoveel als hij ontvangt uit zich, dat is, vanuit het zijne of het eigene, voor zoveel is hij niet waardig; niets anders bij den mens maakt het geestelijk leven dan de erkenningen van het ware en het goede vanuit het Woord, toegepast op het leven; en zij worden dan toegepast op het leven, wanneer de mens ze voor de wetten van zijn leven houdt; zo immers schouwt hij den Heer in de afzonderlijke dingen, en is de Heer aanwezig bij hen en geeft inzicht en wijsheid, en de aandoening en het verkwikkelijke ervan; want de Heer is in Zijn ware dingen bij den mens; elk ware immers gaat voort uit den Heer, en hetgeen uit den Heer voortgaat, is van Hem, dermate dat het Hijzelf is; en daarom zegt de Heer: *“Ik ben de Waarheid en het Leven”*, Joh. XIV: 6; *“Wie de Waarheid doet, komt tot het Licht, opdat zijn werken worden geopenbaard, omdat zij in God gedaan zijn”*, Joh. III: 21. *“Het Woord was bij God, en God was het Woord; en in Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen; Hetzelve was het ware Licht, hetwelk elk mens verlicht; en het Woord is vlees geworden”*, Joh. I: 1, 2, 4, 9, 14. De Heer wordt het Woord geheten, omdat het Woord het Goddelijk Ware betekent; en eveneens wordt Hij het Licht geheten, omdat het Goddelijk Ware het Licht in de Hemelen is; en eveneens wordt Hij het Leven geheten, omdat alles wat leeft, vanuit dat Licht leeft; vandaar ook is het, dat de Engelen het inzicht en de wijsheid hebben, waarin hun leven bestaat; hij die het leven ergens anders vandaan afleidt dan vanuit het Goddelijke dat voortgaat uit den Heer, hetwelk in den Hemel het Goddelijk Ware wordt genoemd en daar als het Licht verschijnt,

dwaalt zeer; daaruit kan vaststaan, hoe het moet worden verstaan dat God het Woord was, en dat in Hetzelve het leven was, en het leven het Licht der mensen was. Dat het witte in het Woord wordt gezegd van de ware dingen, is omdat het Goddelijk Ware het Licht des Hemels is, zoals nu is gezegd, en vanuit het Licht des Hemels is het witte en het blanke; vandaar is het, dat toen de Heer van gedaante was veranderd voor Petrus, Jakobus, en Johannes, *Zijn aangezicht verscheen zoals de Zon, en Zijn Bekleedsel als het Licht*, Matth. xvii: 2; en *als wit flitsende*, Lukas ix: 29; en *blinkende als sneeuw, hoedanig geen voller op aarde kan wit maken*, Markus ix: 3. *Dat de Engelen aan het graf des Heren een bekleedsel hadden wit zoals de sneeuw*, Matth. xxviii: 3; en *blinkende*, Lukas xxiv: 4. *Dat aan Johannes verschenen zeven Engelen vanuit den Tempel, bekleed met rein en blinkend linnen*, Apoc. xv: 6. *Dat zij die staande waren vóór den Troon des Lams, bekleed waren met witte lange klederen*, Apoc. vi: 11; Hfdst. vii: 9, 13, 14; Hfdst. xix: 8. *Dat de legers van Hem Die op het witte paard zat, Hem volgden op witte paarden, bekleed waren met wit en rein fijn lijnwaad*, Apoc. xix: 14. Vandaar is het, *dat Aharon klederen van linnen had, en dat hij die zou aantrekken wanneer hij binnen den voorhang tot het verzoendeksel zou gaan*, Levit. xvi: 1 tot 5, 32; het linnen betekent ook vanwege de witheid het ware, n. 7601, 9959. Aangezien het witte het ware betekent, en het de ware dingen zijn welke de valse en de boze dingen bij den mens opendekken en zo hem zuiveren, wordt er derhalve bij David gezegd: *“Zie, de waarheid verlangt Gij in de nieren, en in het verborgene maakt Gij mij de wijsheid bekend: Gij zult mij zuiveren met hysop, opdat ik rein worde, en Gij zult mij wassen, en ik zal witter worden dan de sneeuw”*, Psalm li: 8, 9. Omdat de Nazireërs den Heer uitbeeldden ten aanzien van het Goddelijk Ware in laatsten, hetwelk op aarde het Woord in den zin der letter is, en dit bij de Joden was vervalst en verdraaid, wordt er derhalve van hen gezegd in de Klaagliederen: *“De Nazireërs waren witter dan de sneeuw, zij waren blanker dan de melk; de beenderen waren roder dan de paarlen, saffier was hun polijsting: maar hun vorm is verduisterd, zodat zij niet worden gekend op de straten”*, iv: 7, 8. Dat de Nazireërs den Heer hebben uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie men in n. 6437: dat de kruin van den Nazireër het Goddelijk Ware in laatsten is, of het Woord in de letter, n. 6437, 9407. Dat het hoofdhaar, hetwelk het Nazireerschap was, en de kruin van den Nazireër werd geheten, het Goddelijk Ware in laatsten is, n. 3301, 5247, 10044. Dat het het Goddelijk Ware in laatsten is hetwelk sterkte en macht heeft, n. 9836: dat vandaar de sterkte van Simson in de hoofdharen lag, n. 3301. Daaruit blijkt, wat daarmede wordt aangeduid dat de Nazireërs witter waren dan de sneeuw,

en blanker dan de melk, en dat de polijsting hunner beenderen saffier was; maar dat hun vorm is verduisterd, zodat zij niet worden gekend op de straten; de witheid immers en de blankheid betekenen het Goddelijk Ware in zijn licht, zoals boven is gezegd; en de beenderen stemmen, omdat zij de laatste dingen bij den mens zijn, zij zijn immers de stutten van diens ganse lichaam, overeen met de laatste dingen in den Hemel; want alle dingen van den mens stemmen overeen; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 87 tot 102; derhalve betekenen de beenderen de laatsten in de geestelijke wereld, welke ook de laatsten van het Goddelijk Ware of van het Woord zijn, n. 5560 tot 5564, 8005; dat de saffier het doorschijnende vanuit de ware dingen is, n. 9407: niet gekend worden op de straten, betekent dat het Goddelijk Ware niet langer verschijnt; de straten immers betekenen waar de ware dingen der leer zijn, n. 2336.

197. Die overwint; dat dit betekent die volhardt tot aan den dood, staat vast uit de betekenis van overwinnen, zijnde volharden in de geestelijke aandoening van het ware tot aan het einde des levens, waarover boven n. 128.

198. Die zal bekleed worden met witte bekleedselen; dat dit betekent het inzicht en de wijsheid volgens de ware dingen en de opneming ervan, staat vast uit hetgeen van boven in n. 195 en 196 is gezegd, waar het is getoond dat de witte bekleedselen *de Goddelijke ware dingen* zijn; dat met dezelve bekleed worden betekent het inzicht en de wijsheid volgens de ware dingen en de opneming ervan, is omdat alle inzicht en wijsheid is vanuit de Goddelijke ware dingen, volgens de doorvatting ervan en de opneming in het leven; de ware dingen zien en zien hoedanig zij zijn, is der doorvatting, en leven volgens die is der opneming; volgens gene en deze is het inzicht en de wijsheid. Het inzicht en de wijsheid die niet vanuit de Goddelijke ware dingen is, maar alleen vanuit de wereldlijke dingen, is niet inzicht en wijsheid, maar is slechts wetenschap en daaruit het vermogen van redeneren; want het inzicht is zien van binnen in zich of iets waar of niet waar is; doch zij die alleen vanuit de wereldlijke dingen wijs zijn, zien niet van binnen in zich de ware dingen, maar vanuit anderen, en zien vanuit anderen is slechts weten; ook treden zij niet dieper in de ziening des gemoeds binnen dan opdat zij bevestigd worden; in zulk een staat zijn de meesten heden ten dage binnen de Kerk, die het geloof-alleen, gescheiden van het leven, zaligmakend maken; vandaar is het, dat de ware dingen niet binnentreden in hun geest, maar slechts in het geheugen van den natuurlijken mens; en toch treedt het licht des Hemels, zijnde het Goddelijk Ware, niet langs een anderen weg binnen bij den mens dan langs den weg van zijn geest, welke ook de weg van zijn ziel is; en de geest

des mensen is zodanig als zijn leven is, niet echter zodanig als zijn geheugen is zonder het leven; en het licht des Hemels treedt dan in den geest der mensen binnen, wanneer de mens is in het goede der liefde en der naastenliefde uit den Heer, en wanneer hij in dat goede is, dan is hij ook in het geloof. Dat de mens geen geloof heeft waar niet de liefde of de naastenliefde is, zie men in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 40. Bovendien zie men daaromtrent wat het ware Inzicht is, wat het onechte, en wat het valse, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 346 tot 356.

199. En Ik zal zijn naam niet uitdelgen uit het boek des levens; dat dit betekent dat zij in den Hemel zullen zijn, omdat zij daarvoor zijn geschikt, staat vast uit de betekenis van den naam, zijnde het hoedanige van den staat van des mensen leven, waarover boven n. 148; en uit de betekenis van het boek des levens, zijnde de Hemel, waarover aanstonds; vandaar betekent zijn naam niet uitdelgen uit het boek des levens, dat zij in den Hemel zullen zijn, omdat hun staat ten aanzien van de liefde en het geloof zodanig is, aldus omdat zij voor den Hemel geschikt zijn. Dat met het boek des levens de Hemel wordt aangeduid, is omdat de mens die in de liefde tot en het geloof in den Heer is, in kleinste afbeelding de Hemel is, en deze Hemel van hem overeenstemt met den Hemel in de grootste afbeelding, weswege hij die den Hemel in zich heeft, ook in den Hemel komt; hij is immers daarvoor geschikt. Dat er zulk een overeenstemming is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 51 tot 58, 73 tot 77, 87 tot 102; en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 230 tot 236: vandaar is het, dat het boek des levens datgene bij den mens is wat overeenstemt met den Hemel bij hem; omdat deze bij hem blijft tot in het eeuwige, indien hij geestelijk is geworden door de erkentnissen van het ware en het goede toegepast op het leven in de wereld, wordt er derhalve gezegd Ik zal zijn naam niet uitdelgen uit het boek des levens; in de wereld kan dezelve weliswaar worden uitgedelgd, indien de mens niet geestelijk blijft tot aan het einde des levens; maar indien hij het blijft, kan dezelve niet worden uitgedelgd, omdat hij met de Heer is verbonden door de liefde en het geloof; en de verbinding zodanig als die in de wereld geweest is met den Heer, blijft den mens bij na den dood: uit deze dingen kan vaststaan, dat onder het Boek des levens datgene wordt verstaan wat vanuit den Heer is ingeschreven aan des mensen geest, dat is, aan zijn hart en ziel, of, wat hetzelfde is, aan zijn liefde en geloof; en wat door den Heer aan den mens wordt ingeschreven, is de Hemel. Uit deze dingen nu blijkt wat onder het Boek des levens wordt verstaan in deze volgende plaatsen: bij Daniël: *“De Oude der dagen zat neder, en de Boeken werden geopend”*, VII: 9, 10: bij denzelfde: *“Het volk zal worden*

uitgeroeid, een elk die zal worden geschreven in het Boek”, XII: 1. Bij David: *“Laten zij uitgedelgd worden uit het Boek der levens, en met de gerechten niet geschreven worden”*, Psalm LXIX: 29; bij Mozes: *“Mozes zeide: Delg mij, ik bid U, uit het Boek dat Gij geschreven hebt; En Jehovah zeide: Hij die tegen Mij heeft gezondigd, hem zal Ik uitdelgen uit het Boek”*, Exod. XXXII: 32, 33. In de Apocalyps: *“Zij zullen het beest aanbidden, allen wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens des Lams”*, XIII: 8; Hfdst. XVII: 8; elders: *“Ik zag dat de Boeken werden geopend; en een ander Boek werd geopend, hetwelk dat des levens is; en de doden werden gericht naar de dingen die geschreven zijn in de Boeken volgens hun werken; en indien iemand niet gevonden werd geschreven in het Boek des levens, zo werd hij uitgeworpen in den poel des vuurs”*, XX: 12, 13, 15. Elders: *“Niet zullen binnenschrijden in Nova Hierosolyma dan alleen zij die geschreven zijn in het Boek des levens des Lams”*, Apoc. XXI: 27. Bij David: *“Mijn been was voor U niet verholen, toen ik ben gemaakt in het verborgene; op Uw Boek zijn alle dagen geschreven waarin zij geformeerd zijn, en niet één ervan ontbreekt”*, Psalm CXXXIX: 15, 16; daaronder dat alle dagen zijn ingeschreven, wordt verstaan, dat alle staten des levens het zijn; dat alle en de afzonderlijke dingen die de mens heeft gedacht, gewild, gesproken, verricht, ja zelfs die hij heeft gezien en gehoord, bij den mens in diens geest als het ware zijn ingegrift, dermate dat in het geheel niets ontbreekt, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 462, 463; en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2469 tot 2494, 7398: en dat dit het Boek des levens des mensen is, n. 2474, 9386, 9841, 10505; en bovendien n. 5212, 8067, 9334, 9723, 9841.

200. En Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader, en voor Zijn Engelen; dat dit betekent dat zij in het Goddelijk Goede en daaruit in het Goddelijk Ware zullen zijn, staat vast uit de betekenis van den naam belijden, zijnde opdat zij zijn volgens het hoedanige van den staat huns levens; onder belijden immers wordt, wanneer het door den Heer geschiedt, verstaan: geven opdat zij zijn, want wat de Heer zegt of belijdt aangaande den mens of den Engel, die in het goede der liefde en des geloofs is, dat geeft Hij en daarin voorziet Hij, aangezien al het goede der liefde en des geloofs uit Hem is; vandaar is het, dat zeggen in het Woord, waar het den Heer betreft, betekent onderrichten, verlichten, en daarin voorzien; men zie n. 5361, 6946, 6951, 7019, 8095, 10234, 10290; dat onder den naam het hoedanige van den staat des levens wordt verstaan, zie men boven in n. 148; uit de betekenis van den Vader, wanneer dit door den Heer wordt gezegd, zijnde het Goddelijk Goede, hetwelk in Hem en uit Hem is, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de Engelen, zijnde het Goddelijk Ware, hetwelk ook uit den Heer is, waarover

boven n. 130; daaruit blijkt dat met Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor Zijn Engelen, wordt aangeduid dat zij in het Goddelijk Goede en in het Goddelijk Ware zullen zijn. Dat onder den Vader, wanneer het door den Heer wordt gezegd, het Goddelijk Goede wordt verstaan hetwelk is in den Heer en uit den Heer, is omdat de Heer Zijn Vader heeft genoemd het Goddelijk dat in Hem uit de ontvangenis is geweest, hetwelk het Zijn des levens van Hem was, met welk Goddelijke Hij Zijn Menselijke heeft verenigd toen Hij in de wereld was: Dat de Heer het Goddelijke dat in Hem vanuit de ontvangenis is geweest, den Vader heeft genoemd, staat klaarblijkend hieruit vast, dat Hij heeft geleerd dat Hij één is met den Vader; zoals bij Johannes: *“Ik en de Vader zijn één”*, x: 30. Bij denzelfde: *“Gelooft dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader”*, x: 38. Bij denzelfde: *“Die Mij ziet, ziet Hem die Mij gezonden heeft”*, xii: 45. Bij denzelfde: *“Indien gij Mij hebt gekend, hebt gij ook Mijn Vader gekend, en van nu aan hebt gij Hem gekend, en hebt gij Hem gezien. Filippus zeide: Heer, toon ons den Vader. Jezus zegt: Zo langen tijd ben Ik met ulieden, en gij kent Mij niet, Filippus. Die Mij ziet, ziet den Vader; hoe zegt gij dan: Toon ons den Vader? Gelooft gij niet dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is; de Vader Die in Mij blijft, doet de werken; gelooft Mij, dat Ik in den Vader ben en de Vader in Mij is”*, xiv: 6 tot 17. Bij denzelfde: *“Indien gij Mij kendet, zo zoudt gij ook Mijn Vader kennen”*, viii: 19. Bij denzelfde: *“Ik ben niet alleen, omdat de Vader met Mij is”*, xvi: 32. Aangezien de Heer één is met den Vader, zegt Hij derhalve ook *dat alle dingen des Vaders de Zijne zijn, en Zijn dingen die des Vaders*, Joh. xvii: 10; *dat alle dingen welke dan ook, die de Vader heeft, de Zijne zijn*, Joh. xvi: 15; *dat de Vader alle dingen heeft gegeven in de hand des Zoons*, Joh. iii: 35; Hfdst. xviii: 3; *dat alle dingen aan Hem zijn overgegeven door den Vader; dat niemand den Zoon kent dan de Vader, noch den Vader dan de Zoon*, Matth. xi: 27; Lukas x: 22; en *dat niemand den Vader heeft gezien, dan de Zoon, Die in den schoot des Vaders is*, Joh. i: 18; Hfdst. vi: 46. *Dat het Woord was bij God, en God was het Woord: en het Woord is Vlees geworden*, Joh. i: 1, 2, 14; uit dit blijkt ook, dat zij één zijn, want er wordt gezegd: Het Woord was bij God, en God was het Woord; voorts dat het Menselijke des Heren ook God is, want er wordt gezegd En het Woord is Vlees geworden. Aangezien alle dingen des Vaders ook des Heren zijn, en aangezien zij één zijn, zeide derhalve de Heer tot de discipelen toen Hij opklom tot den Hemel: *“Mij is gegeven alle mogendheid in den Hemel en op de Aarde”*, Matth. xxviii: 18; waarmede Hij leerde, dat zij tot Hem Alleen zouden gaan, omdat Hij Alleen alle dingen kan, zoals Hij eveneens eerder tot hen heeft gezegd: *“Zonder Mij kunt gij niet wat ook doen”*, Joh. xv: 5; daaruit

staat vast hoe dit wordt verstaan: *“Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven; niemand komt tot den Vader dan door Mij”*, Joh. XIV: 6, namelijk dat men tot den Vader gaat wanneer men tot den Heer gaat. Dat de Heer zo vaak den Vader heeft genoemd alsof Hij een ander was, had onder verscheidene oorzaken ook deze, dat onder den Vader in den inwendigen of geestelijken zin wordt verstaan het Goddelijk Goede, en onder den Zoon het Goddelijk Ware, het ene en het andere in den Heer en uit den Heer; het Woord immers is geschreven door overeenstemmingen, aldus zowel voor de mensen als voor de Engelen; derhalve wordt er de Vader gezegd opdat het Goddelijk Goede des Heren wordt doorvat door de Engelen, die in den geestelijken zin des Woords zijn; en derhalve wordt er de Zoon Gods en de Zoon des mensen gezegd, opdat het Goddelijk Ware wordt doorvat; zoals kan vaststaan uit deze dingen die in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond, namelijk, dat de Vader in het Woord het goede betekent, n. 3703, 5902, 6050, 7833, 7834; dat de Vader de Kerk betekent ten aanzien van het goede, aldus het goede der Kerk, en de Moeder de Kerk ten aanzien van het ware, aldus het ware der Kerk, n. 2691, 2717, 3703, 5581, 8897. Dat de Heer het Goddelijk Goede dat in Hem was uit de ontvangenis, en dat het Zijn des levens was uit hetwelk Zijn Menselijke was, Vader heeft genoemd, n. 2803, 3704, 7499, 8328, 8897. Dat de Heer als de Vader wordt erkend in den Hemel, omdat zij één zijn, n. 15, 1729, 3690. Dat ook de Heer Vader wordt geheten in het Woord, n. 2005. Dat ook de Heer de Vader is voor hen die worden wederverwekt, aangezien zij het nieuwe leven uit Hem en Zijn leven aannemen, n. 2293, 3690, 6492. Dat de Zoon Gods en de Zoon des Mensen de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en ten aanzien van het voortgaande Goddelijk Ware, zie men boven in n. 63, 151, 166. Omdat nu allen die in den Hemel zullen komen, in het ene het andere, zowel in het goede als in het ware moeten zijn, niemand immers kan in het ene zijn tenzij hij tegelijk in het andere is, want het goede is het Zijn van het ware, en het ware is het Bestaan van het goede, en omdat de Vader het Goddelijk Goede betekent, en de Engelen het Goddelijk Ware betekenen, het ene en het andere uit den Heer, wordt er derhalve gezegd: Ik zal zijn naam belijden voor den Vader en voor Zijn Engelen. Eender bij de Evangelisten: *“Een elk die Mij zal belijden vóór de mensen, dien zal Ik belijden vóór Mijn Vader, Die in de Hemelen is”*, Matth. x: 32. *“Een elk die Mij zal beleden hebben vóór de mensen, dien zal ook de Zoon des mensen belijden vóór de Engelen Gods”*, Lukas XII: 8. Omdat de Vader het Goddelijk Goede betekent, en de Engelen het Goddelijk Ware, zegt derhalve de Heer ook: *“Wanneer de Zoon des mensen zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid, en des*

Vaders, en der heilige Engelen”, Lukas IX: 26; Matth. XVI: 27; hier noemt de Heer Zijn heerlijkheid de heerlijkheid des Vaders en der Engelen, want Hij zegt: In Zijn heerlijkheid, des Vaders, en der heilige Engelen: elders echter: In de heerlijkheid des Vaders met de Engelen; en elders: In Zijn heerlijkheid met de Engelen; zoals bij Markus: “*Wanneer Hij zal gekomen zijn in de heerlijkheid Zijns Vaders met de heilige Engelen*”, VIII: 38; en bij Mattheus: “*Wanneer Hij zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid, en alle heilige Engelen met Hem*”, XXV: 31. Bij wijze van aanhangsel moet hieraan worden toegevoegd dat, indien het als leer wordt aangenomen en erkend dat de Heer één is met den Vader, en dat Zijn Menselijke Goddelijk is vanuit het Goddelijke in Hem, licht zal worden gezien in de afzonderlijke dingen des Woords; want dat wat als leer wordt aangenomen en vanuit de leer wordt erkend, is in het licht wanneer het Woord wordt gelezen; ook zal de Heer, uit Wien alle licht is en Die alle macht heeft, hen verlichten; doch omgekeerd zal, indien als leer wordt aangenomen en erkend, dat het Goddelijke des Vaders iets anders is als het Goddelijke des Heren, niets in het licht in het Woord worden gezien, aangezien de mens die in die leer is, zich van het ene Goddelijke afkeert tot het andere, en van het Goddelijke des Heren, hetwelk hij kan zien, hetgeen geschiedt met de denking en het geloof, tot het Goddelijke dat hij niet kan zien. Want de Heer zegt: “*Gij hebt noch de stem des Vaders ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien*”, Joh. V: 37, en eveneens Hfdst. I: 18; en geloven in het Goddelijke en het Goddelijke liefhebben waarover niet onder enige gedaante kan worden gedacht, is onmogelijk.

201. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt: dat dit betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijke Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn, staat vast uit hetgeen boven in n. 108 is gezegd, waar eendere dingen staan.

202. Vers 7 tot 13. *En aan den Engel der Kerk in Filadelfia schrijf: Deze dingen zegt de Heilige, de Ware, hebbende den sleutel Davids, openende en niemand sluit, en Die sluit en niemand opent. Ik ken uw werken; zie, Ik heb vóór u een geopende deur gegeven, en niemand kan die sluiten, omdat gij enige macht hebt, en Mijn woord hebt in acht genomen, en Mijn Naam niet hebt verloochend. Zie, Ik zal er geven vanuit de synagoge des satans, die zeggen van zichzelf dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, Ik zal maken dat die zullen komen en aanbidden vóór uw voeten, en weten dat Ik u heb bemind. Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid hebt in acht genomen, zo zal ook Ik u bewaren uit de ure der verzoeking die over het algehele wereldrond zal komen, om te onderzoeken hen die op de aarde wonen. Zie, Ik kom snel; behoud hetgeen gij hebt, opdat*

niemand uw kroon neme. Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den Tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer naar buiten uitgaan; en Ik zal op hem schrijven den Naam Mijns Gods, en den Naam der stad Mijns Gods, van Nova Hierosolyma, welke nederdaalt vanuit den Hemel uit Mijn God, en Mijn nieuwen Naam. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt. En aan den Engel der Kerk in Filadelfia schrijf, betekent degenen van de Kerk die in het geloof der naastenliefde zijn: deze dingen zegt de Heilige, de Ware, betekent uit Wien dat geloof is: hebbende den sleutel Davids, betekent Die de macht heeft door het Goddelijk Ware: openende en niemand sluit, en Die sluit en niemand opent, betekent van binnen te laten in den Hemel allen die in het geloof der naastenliefde zijn, en van te verwijderen uit den Hemel allen die het niet zijn: Ik ken uw werken, betekent het leven der naastenliefde: zie, Ik heb vóór u een geopende deur gegeven, en niemand kan die sluiten, betekent dat zij zullen worden binnengelaten in den Hemel, en dat het aan niemand die zodanig is, zal worden geweigerd: omdat gij enige macht hebt, en Mijn woord hebt in acht genomen, en Mijn Naam niet hebt verloochend, betekent dat zij zoveel macht uit den Heer hebben tegen de boze en de valse dingen als zij de ware dingen vanuit het Woord des levens maken, en het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen: zie, Ik zal er geven vanuit de synagoge des satans, betekent hen die in de leer aangaande het geloof-alleen en in geen naastenliefde zijn: die zeggen van zichzelf dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen, betekent, die geloven dat zij in de ware dingen zijn, terwijl zij toch in de valse dingen zijn: zie, Ik zal maken dat die zullen komen en aanbidden aan uw voeten, betekent den staat van hen na den dood, dat zij buiten den Hemel zullen zijn, en niet toegelaten moeten worden: en weten dat Ik u heb bemind, betekent de erkenenis, daarvandaan dat de Heer in de naastenliefde tegenwoordig is, en niet in het geloof zonder dezelve: omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid hebt bewaard, betekent dat zij hebben geleefd volgens de geboden des Heren: zo zal ook Ik u bewaren in de ure der verzoeking die over het algehele wereldrond zal komen, om te onderzoeken hen die op de aarde wonen, betekent den tijd van het Laatste Gericht, wanneer degenen moeten worden bezocht die in den vorigen Hemel zijn, dat die dan moeten worden gezaligd: zie, Ik kom snel, betekent dat dit zeker is: behoud hetgeen bij hebt, betekent de volharding in den staat des geloofs vanuit de naastenliefde tot aan het einde toe; opdat niemand uw kroon neme, betekent, opdat niet het inzicht verga: die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den Tempel Mijns Gods, betekent dat zij die volharden, in het Goddelijk Ware in den Hemel zullen zijn: en hij zal niet meer naar buiten uitgaan, betekent, dat

zij tot in het eeuwige in hetzelfde zullen zijn: en Ik zal op hen schrijven den Naam Mijns Gods, betekent het hoedanige van hen volgens het aan het leven ingeplante Goddelijk Ware: en den Naam der stad Mijns Gods, van Nova Hierosolyma, welke nederdaalt vanuit den Hemel uit Mijn God, betekent de leer der nieuwe Kerk, welke in de Hemelen is: en Mijn nieuwen Naam, betekent dat zij ook het Goddelijk Menselijke des Heren zullen erkennen: die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het uit den Heer voortgaande Goddelijk Ware leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn.

203. En aan den Engel der Kerk in Filadelfia schrijf; dat dit betekent degenen van de Kerk die in het geloof der naastenliefde zijn, staat vast uit de dingen, in den inwendigen zin verstaan zijnde, die aan den Engel dezer Kerk zijn geschreven; want, zoals boven in n. 20 is gezegd, onder de zeven Kerken worden niet zeven Kerken verstaan, maar allen, wie dan ook, die van de Kerk zijn, of alle dingen, welke dan ook, die bij den mens de Kerk maken; onder zeven immers worden in het Woord allen en alle dingen verstaan, want in het Woord wordt met ieder willekeurig getal iets van een zaak of een staat aangeduid; hetgeen uitermate duidelijk kan vaststaan in dit Profetische Boek, waarin zo vaak getallen worden vermeld; en eveneens bij Ezechiël, Hfdst. XL tot XLVIII, waar de Nieuwe Tempel en de Nieuwe Aarde worden beschreven, hetgeen geschiedt door maten in getallen; onder den Nieuwen Tempel en onder de Nieuwe Aarde wordt daar de Nieuwe Kerk verstaan, en met iedere maat of ieder getal wordt iets van de Kerk aangeduid: dat alle getallen in het Woord zaken en staten betekenen, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 263.

204. Deze dingen zegt de Heilige, de Ware; ⁹⁾ dat dit betekent uit Wien dat geloof is, staat vast uit de betekenis van den Heilige, den Ware, wanneer het den Heer betreft, zijnde uit Wien de naastenliefde en het geloof is; Hij wordt de Heilige geheten omdat uit Hem de naastenliefde is, en de Ware omdat uit Hem het geloof is; dat de Heer de Heilige wordt geheten omdat uit Hem de naastenliefde is, en dat vandaar in het Woord van heilig wordt gesproken met betrekking tot de naastenliefde en tot het geloof daaruit, zal men aanstonds zien; dat echter de Heer de Ware wordt geheten omdat uit Hem het geloof is, en dat vandaar in het Woord van Waar wordt gesproken met betrekking tot

---

9 In het handschrift zijn *Sanctus* en *Verus* door een komma gescheiden, conform den Grieksen Tekst: “*de Heilige, de Ware*”. In de APOCALYPS ONTHULD staat daar geen komma.

het geloof, is omdat al het ware is des geloofs; datgene immers wordt het ware geheten wat men gelooft; de overige dingen zijn niet des geloofs, omdat zij niet worden geloofd: maar omdat hier wordt gehandeld over het geloof der naastenliefde, zal eerst iets worden gezegd over het geloof en het hoedanige ervan; er is het geestelijk Geloof, en er is het louter natuurlijk Geloof; het geestelijk Geloof is geheel vanuit de naastenliefde, en het is in zijn wezen de naastenliefde; de naastenliefde of de liefde jegens den naaste, is het ware, het oprechte en het gerechte liefhebben, en vanuit willen die doen; de naaste immers in den geestelijken zin is niet ieder mens, maar hij is dat wat bij den mens is; indien dit het ware, het oprechte en het gerechte is, en de mens vanuit die wordt geliefd, dan wordt de naaste geliefd; dat dit onder de naastenliefde in den geestelijken zin wordt verstaan, kan een ieder weten indien hij slechts daarover nadenkt; een ieder heeft een ander lief niet om den persoon, maar om dat wat bij hem is; daarvandaan is alle vriendschap, alle gunst, en alle eer; hieruit volgt, dat de mensen liefhebben vanuit het ware, het oprechte en het gerechte, welke bij hen zijn, de geestelijke liefde is; want het ware, het oprechte en het gerechte, zijn geestelijk, zij zijn immers vanuit den Hemel uit den Heer; niemand immers denkt, wil en doet enig goede dat in zich goed is, maar alles uit den Heer; en het ware, het oprechte en het gerechte zijn goede dingen die in zich goed zijn, wanneer zij uit den Heer zijn: deze dingen nu zijn de naaste in den geestelijken zin; daaruit blijkt, wat er in dien zin wordt verstaan onder den naaste liefhebben of onder de naastenliefde: het geestelijk Geloof is daaruit, want al wat wordt geliefd, wordt het ware geheten wanneer het wordt gedacht; dat het zo is, kan ook een ieder weten, indien hij daarover nadenkt; een ieder immers bevestigt dat wat hij liefheeft door verscheidene dingen in de denking, en alle dingen waardoor hij het bevestigt, noemt hij ware dingen; nergens anders vandaan heeft iemand het ware; daaruit volgt, dat hoedanige liefde bij den mens is, zodanige ware dingen hij heeft; bijgevolg dat indien de liefde geestelijk is bij hem, ook de ware dingen geestelijk zijn; deze immers maken één uit met zijn liefde: alle ware dingen in één samenvatting worden, omdat zij worden geloofd, het Geloof genoemd; daaruit blijkt, dat het geestelijk geloof in zijn wezen de naastenliefde is. Deze dingen aangaande het geestelijk Geloof. Het louter natuurlijk Geloof echter is niet het Geloof der Kerk, hoewel het het geloof wordt genoemd, maar het is slechts wetenschap; de oorzaak dat het niet het geloof der Kerk is, is deze dat het niet voortgaat vanuit de liefde jegens den naaste of de naastenliefde, welke het geestelijke zelf is vanuit hetwelk het geloof is, maar vanuit een zekere natuurlijke liefde, die betrekking heeft op de liefde van zich, of op de

liefde van de wereld; en al wat vanuit deze liefden voortgaat, is natuurlijk. De liefde formeert den geest des mensen, want de mens ten aanzien van den geest is geheel en al zoals zijn liefde; daaruit denkt hij, daaruit wil hij, en daaruit handelt hij; weswege hij niet een ander ware tot zijn geloof maakt, dan dat wat van zijn liefde is; en het ware dat van de liefde van zich of van de wereld is, is louter natuurlijk, omdat het komt vanuit den mens en vanuit de wereld, en niet vanuit den Heer en vanuit den Hemel; hij heeft immers het ware lief niet vanuit de liefde van het ware, maar vanuit de liefde van de eer, van het gewin en van den roem, waaraan het dient; en omdat het ware zodanig is, is ook het geloof zodanig; vandaar is het, dat dit geloof niet het geloof van het ware der Kerk is, of het geloof in den geestelijken zin, maar in den natuurlijken, hetwelk wetenschap is: weswege het ook, omdat niets ervan in den geest des mensen is, maar slechts in zijn geheugen tezamen met de andere dingen der wereld, derhalve ook na den dood wordt verstrooid; datgene immers alleen blijft bij den mens na den dood wat van zijn liefde is, want, zoals is gezegd, de liefde formeert den geest des mensen, en de mens ten aanzien van den geest is geheel en al zodanig als zijn liefde; de overige dingen aangaande de naastenliefde en het geloof daaruit zie men in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA*, waar gehandeld wordt over de naastenliefde en het geloof, n. 84 tot 106, en 108 tot 122; en in het Werkje *OVER HET LAATSTE GERICHT*, n. 33 tot 39, waar getoond wordt dat er geen geloof is waar niet de naastenliefde is. Dat van het Heilige in het Woord wordt gesproken met betrekking tot het Goddelijk Ware, en vandaar met betrekking tot de naastenliefde en haar geloof, staat vast uit de plaatsen daar waar het wordt genoemd; het zijn twee dingen die voortgaan uit den Heer en worden opgenomen door de Engelen, het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware; deze twee gaan verenigd uit den Heer voort, maar zij worden door de Engelen verschillend opgenomen; sommigen nemen het Goddelijk Goede meer op dan het Goddelijk Ware, en sommigen nemen het Goddelijk Ware meer op dan het Goddelijk Goede; zij die meer het Goddelijk Goede dan het Goddelijk Ware opnemen, maken het hemels Rijk des Heren uit, en zij worden hemelse Engelen geheten, en in het Woord worden zij Gerechten genoemd; doch zij die meer het Goddelijk Ware dan het Goddelijk Goede opnemen, maken het geestelijk Rijk des Heren uit, en zij worden geestelijke Engelen geheten, en in het Woord worden zij Heiligen genoemd; over die beide Rijken en over de Engelen ervan zie men in het Werk *OVER DEN HEMEL EN DE HEL*, n. 20 tot 28; vandaar is het, dat onder het Gerechte en de Gerechtigheid in het Woord wordt verstaan het Goddelijk Goede en dat wat daaruit voortgaat; en dat onder het Heilige en de

Heiligheid wordt verstaan het Goddelijk Ware en dat wat daaruit voortgaat. Uit deze dingen kan vaststaan, wat in het Woord wordt verstaan onder gerechtvaardigd worden en wat onder geheiligd worden, zoals in de Apocalyps: “*Die Gerecht is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; die Heilig is dat hij nog geheiligd worde*”, xxii: 11; en bij Lukas: “*Om Hem te dienen in Heiligheid en Gerechtigheid*”, i: 74, 75. Omdat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer wordt verstaan onder het Heilige, wordt derhalve de Heer in het Woord genoemd de Heilige, de Heilige Gods, de Heilige Israëls, de Heilige Jakobs, en eveneens is het vandaar dat de Engelen heilig worden geheten, en eveneens de Profeten en de Apostelen; en vandaar is het, dat Hierosolyma heilig wordt geheten: dat de Heer de Heilige, de Heilige Gods, de Heilige Israëls, en de Heilige Jakobs wordt geheten, zie men in Jesaja xxix: 23; Hfdst. xxxi: 1; Hfdst. xl: 25; Hfdst. xli: 14, 16; Hfdst. xliii: 3; Hfdst. xlix: 7; Dan. iv: 10; Hfdst. ix: 24; Markus i: 24; Lukas iv: 34; en eveneens de Koning der Heiligen, in de Apocalyps: “*Gerecht en waar zijn Uw wegen, Koning der Heiligen*”, xv: 3. Dat de Heer Heilige, de Heilige Gods, de Heilige Israëls, en de Heilige Jakobs wordt geheten, is omdat Alleen Hij Heilig is, en niemand anders; hetgeen ook wordt gezegd in de Apocalyps: “*Wie zal U niet vrezen, Heer, en Uw Naam verheerlijken, omdat Gij Alleen heilig zijt*”, xv: 4. Dat de Engelen, de Profeten, en de Apostelen Heilig worden geheten, is omdat onder hen in den geestelijken zin het Goddelijk Ware wordt verstaan; en dat Hierosolyma de Heilige Stad [*Civitas*] wordt geheten, is omdat daaronder in den geestelijken zin de Kerk wordt verstaan ten aanzien van de leer van het ware: dat de Engelen in het Woord Heilig worden geheten, zie men in Matth. xxv: 31; Markus viii: 38; Lukas ix: 26; dat de Profeten het worden, in Markus vi: 20; Lukas i: 70; Apoc. xviii: 20; dat de Apostelen het worden, in Apoc. xviii: 20; en dat Hierosolyma de Heilige Stad wordt geheten, in Jes. xlviii: 2; Hfdst. lxvi: 20, 22; Dan. ix: 24; Matth. xxvii: 53; Apoc. xxi: 2, 10. Dat onder de Engelen in het Woord het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer wordt verstaan, zie men boven in n. 130, 200; dat het eender wordt verstaan onder de Profeten, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2534, 7269; voorts onder de Apostelen, boven n. 100; dat onder Hierosolyma in het Woord de Kerk wordt verstaan ten aanzien van de Leer van het Ware, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 6. Uit deze dingen kan vaststaan, vanwaar het is, dat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, de Geest der waarheid en de Heilige Geest wordt geheten; men zie boven n. 183; voorts dat de Hemel wordt geheten het Habitakel der heiligheid, Jes. lxiii: 15; Deut. xxvi: 15; en dat de Kerk het Heiligdom wordt

geheten, Jerem. xvii: 12; Klaagl. ii: 7; Psalm lxxviii: 36. Dat van het Heilige wordt gesproken met betrekking tot het Goddelijk Ware, blijkt uit deze volgende plaatsen; bij Johannes: *“Jezus, biddende, zeide: Vader, heilig hen in Uw Waarheid, Uw Woord is de Waarheid, en voor hen heilig Ik Mijzelf, opdat ook zij geheiligd zijn in de Waarheid”*, xvii: 17, 19; hier wordt geheiligd worden klaarblijkend gezegd aangaande de Waarheid, en de geheiligden aangaande hen die het Goddelijk Ware uit den Heer opnemen. Bij Mozes: *“Jehovah is van Sinai gekomen, vanuit de myriaden der heiligheid; aan Zijn rechterhand het vuur der Wet voor hen; ook Hij Die de volken lief heeft; in Uw hand zijn alle heiligen van Hem; en zij worden nedergestrekt aan Uw voet; Hij zal ontvangen van Uw woorden”*, Deut. xxxiii: 2, 3; Sinai betekent den Hemel waar de Heer is, vanuit Wien het Goddelijk Ware is, of vanuit Wien de Wet is in den strikten en den brede zin; de myriaden der heiligheid betekenen de Goddelijk Ware dingen; de Wet betekent in den strikten zin de tien geboden van den Dekaloog en in den brede zin het ganse Woord, hetwelk het Goddelijk Ware is; de volken worden in het Woord degenen geheten die in de ware dingen zijn, en zij die vanuit hen in de ware dingen zijn, worden Heiligen geheten; nedergestrekt worden aan Uw voet en ontvangen van Uw woorden, is heilig het Goddelijk Ware in laatste opnemen, zijnde het Woord in den zin der letter, en daaruit onderricht worden; uit deze dingen kan men weten, wat de afzonderlijke dingen in dit Profetische in den geestelijken zin betekenen. Dat Sinai in het Woord den Hemel betekent waar de Heer is, vanuit Wien het Goddelijk Ware is, of vanuit Wien de Wet in den strikten en den brede zin is, zie men in n. 8399, 8753, 8793, 8805, 9420. Dat de Wet in den strikten zin de tien geboden van den Dekaloog is, en in den brede zin het ganse Woord, n. 2606, 3382, 6752, 7463. Dat de volken degenen worden geheten die in de ware dingen zijn, en de natiën zij die in de goede dingen zijn, n. 1259, 1260, 2928, 3295, 3581, 6451, 6465, 7207, 10288. Dat de voet, de plaats der voeten, en de voetbank, wanneer het den Heer betreft, het Goddelijk Ware in laatste betekenen, aldus het Woord in de letter, n. 9406; daaruit blijkt, dat de myriaden der heiligheid de Goddelijk Ware dingen zijn, en dat de Heiligen daar degenen worden geheten, die in de Goddelijk Ware dingen zijn. Bij Mozes: *“Spreekt tot de algehele gemeente der zonen Israëls, en zeg tot hen: Gij zult heilig zijn, omdat heilig Ik Jehovah [God] van Israël”*, Levit. xix: 2; er wordt in dat Hoofdstuk gehandeld over de inzettingen, de gerichten, en de geboden, die onderhouden zouden worden; en omdat met die de Goddelijk Ware dingen worden aangeduid, wordt derhalve gezegd dat zij heilig zullen zijn; ook wordt met Israël de geestelijke Kerk aangeduid, zijnde die welke in

de Goddelijke Ware dingen is; vandaar wordt gezegd Heilig Ik Jehovah [God] van Israël. Bij denzelfde: *“Gij zult u heiligen, en gij zult heilig zijn; en gij zult Mijn inzettingen onderhouden, opdat gij die doet”*, Levit. xx: 7, 8; ook daar wordt gehandeld over de inzettingen, de gerichten, en de geboden, die onderhouden moeten worden. Bij denzelfde: *“Indien zij de inzettingen en de gerichten zullen hebben gedaan, het zal een heilig volk voor Jehovah zijn”*, Deut. xxvi: 15, 16, 19. Bij David: *“Wij zullen verzadigd worden met het goede van Uw Huis, met het Heilige van Uw Tempel”*, Psalm lxxv: 5. Gezegd wordt verzadigd worden met het goede van het Huis van Jehovah, en met het Heilige van Zijn tempel, omdat het Huis Gods in den hoogsten zin den Heer betekent ten aanzien van het Goddelijk Goede, en de Tempel Hem ten aanzien van het Goddelijk Ware; men zie n. 3720. Bij Zacharia: *“Te dien dage zal op de bellen der paarden zijn: Heiligheid voor Jehovah”*, xiv: 20; daar wordt gehandeld over de instauratie van de nieuwe Kerk, en met de bellen worden de wetenschappelijke ware dingen vanuit het verstandelijke aangeduid; dat de bellen die ware dingen betekenen, zie men in n. 9921, 9926; en dat het paard het verstandelijke betekent, in het Werkje over HET WITTE PAARD, n. 1, 2, 3, 4. Uit deze dingen kan vaststaan, wat het uitbeelde en betekende *dat op den tulband die op het hoofd van Aharon was, een plaat was aangebracht, waarin was gegraveerd: Heiligheid voor Jehovah*, Exod. xxviii: 36, 37, 38; Hfdst. xxxix: 30, 31; de tulband immers betekende de wijsheid, welke is van het Goddelijk Ware; men zie n. 9827, 9949. Voorts eveneens wat het uitbeelde en betekende dat Aharon, de zonen, hun klederen, het altaar, de tabernakel, met de afzonderlijke dingen daar, met olie werden gezalfd, en zo *geheilgd*, Exod. xxix: 1 tot 36; Hfdst. xxx: 22 tot 30; Levit. viii: 1 tot het einde; de olie immers betekende het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, en de heiliging het Goddelijke, voortgaande; want het Goddelijk Goede is het dat heiligt, en het Goddelijk Ware is het dat daarvandaan heilig is. Dat heilig wordt gezegd met betrekking tot de Naastenliefde, kan vaststaan uit de dingen die boven over de Engelen des Hemels zijn gezegd, namelijk dat er zijn die het Goddelijk Goede meer opnemen dan het Goddelijk Ware, en dat er zijn die het Goddelijk Ware meer opnemen dan het Goddelijk Goede; zij die het Goddelijk Goede meer opnemen dan het Goddelijk Ware, maken het hemels Rijk des Heren uit, zijnde zij die in de liefde tot den Heer zijn; en omdat zij in de liefde tot den Heer zijn, worden zij Gerechten genoemd; doch zij die het Goddelijk Ware meer opnemen dan het Goddelijk Goede, maken het geestelijk Rijk des Heren uit, zijnde zij die in de naastenliefde jegens den naaste zijn; omdat dezen in de naastenliefde jegens den naaste zijn, worden zij Heiligen geheten:

dat er twee liefden zijn die den Hemel maken, namelijk de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste, en dat vandaar de Hemelen zijn onderscheiden in twee Rijken, namelijk in het hemels Rijk en in het geestelijk Rijk, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13 tot 19, en n. 20 tot 28.

205. Hebbende den sleutel Davids; dat dit betekent Die de macht heeft door het Goddelijk Ware, staat vast uit de betekenis van den sleutel, zijnde de macht om te openen en te sluiten, hier den Hemel en de Hel; want er volgt Openende en niemand sluit, en sluitende en niemand opent; vandaar wordt onder den sleutel hier de macht verstaan van te zaligen, zoals boven n. 86, aangezien den Hemel openen en de hel sluiten is zaligen; en uit de uitbeelding van David, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware: dat in het Woord onder David de Heer wordt verstaan, is omdat door de Koningen in het Woord de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware is uitgebeeld, en door de Priesters daar de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, en door den Koning David vooral, omdat deze veel zorg heeft besteed aan de dingen der Kerk, en eveneens de Psalmen heeft geschreven: dat met de Koningen in het Woord het Goddelijk Ware wordt aangeduid, en met de Priesters het Goddelijk Goede, zie men boven in n. 31; en bovendien worden met alle namen van personen en plaatsen in het Woord geestelijke dingen aangeduid, zijnde de dingen der Kerk en des Hemels, n. 19, 50, 102. Dat er wordt gezegd Hebbende den sleutel Davids, is omdat door David, zoals nu is gezegd, de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware is uitgebeeld, en de Heer heeft alle macht in de Hemelen en op aarde vanuit het Goddelijk Goede door het Goddelijk Ware; in het algemeen immers heeft het goede zonder het ware niet enige macht, noch het ware zonder het goede, want het goede handelt door het ware; vandaar is het, dat het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware verenigd voortgaan uit den Heer, en voor zoveel die verbonden worden opgenomen door de Engelen, voor zoveel zijn zij machten: vandaar nu is het, dat er wordt gezegd de sleutel Davids; dat de ware dingen vanuit het goede alle macht hebben, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 228 tot 233, waar gehandeld wordt over de macht der Engelen des Hemels, en eveneens in n. 539 aldaar. Dat onder David in het Woord de Heer wordt verstaan, staat klaarblijkend vast uit zekere plaatsen waar hij wordt genoemd bij de Profeten, zoals bij Ezechiël: *“Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, en Mijn dienstknecht David Koning over hen, opdat zij allen één Herder hebben: zij zullen wonen op het land, zij en hun zonen en de zonen hunner zonen tot in het eeuwige; en David Mijn dienstknecht zal hun een vorst zijn tot in het eeuwige”*, xxxvii: 23, 24, 25; bij Hoschea: *“De zonen Israëls*

zullen wederkeren, en zij zullen zoeken Jehovah hun God, en David hun Koning, en met vrees zullen zij komen tot Jehovah en tot Zijn goede in het uiterste der dagen”, III: 5; gezegd wordt Zij zullen zoeken Jehovah hun God, en David hun koning, omdat onder Jehovah in het Woord de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede, zijnde het Goddelijk Zijn, en onder David den Koning de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, zijnde het Goddelijk Bestaan; dat onder Jehovah in het Woord de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 732, 2586, 2807, 2822, 3921, 4253, 4402, 7010, 9167, 9315. Bij Zacharia: *“Jehovah zal eerst de tenten van Jehudah behouden, opdat zich niet verheffe de heerlijkheid van het huis Davids en de heerlijkheid van den bewoner van Hierosolyma over Jehudah: te dien dage zal Jehovah den bewoner van Hierosolyma beschermen; en het huis Davids zal zijn zoals God, en zoals de Engel van Jehovah vóór hen; en Ik zal uitstorten over het huis Davids en over den bewoner van Hierosolyma den geest der genade: te dien dage zal er een bron geopend zijn voor het huis Davids, en voor de bewoners van Hierosolyma”*, XII: 7, 8, 10, en Hfdst. XIII: 1; hier wordt gehandeld over de Komst des Heren, en dan over de zaliging van hen die van zijn geestelijk Rijk zijn; onder de tent van Jehudah wordt het hemels Rijk verstaan, en onder het huis Davids en den bewoner van Hierosolyma het geestelijk Rijk; het geestelijk Rijk is samengesteld uit degenen in den Hemel en op de Aarde die in het Goddelijk Ware zijn, en het hemels Rijk uit hen die in het Goddelijk Goede zijn; men zie vlak boven n. 204; uit deze dingen kan vaststaan, wat onder die woorden wordt verstaan, namelijk dat die twee Rijken als één zullen optreden, en dat het ene zich niet boven het andere zal verheffen; over die beide Rijken zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 20 tot 28. Dat met Jehudah wordt aangeduid de Heer ten aanzien van de hemelse liefde, en het hemels Rijk des Heren, zie men boven in n. 119; en dat met Hierosolyma het geestelijk Rijk des Heren wordt aangeduid, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 402, 3654, 9166; hetzelfde dus met het huis Davids; weswege daar wordt gezegd Het huis Davids zoals God en zoals de Engel van Jehovah; onder God wordt ook de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4287, 4402, 7010, 9167; eender onder den Engel van Jehovah; men zie boven n. 130, 200. Iets eenders wordt met David en diens huis ook aangeduid in deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Neigt uw oor, en gaat tot Mij, hoort, en uw ziel leve, en Ik zal met u een eeuwig verbond maken, de hechte barmhartigheden Davids; ziet, tot een Getuige des volks heb Ik Hem gegeven, een Vorst en Wetgever voor de natiën”*, LV: 3, 4; deze dingen aangaande den Heer,

Die daar David is. Bij David: *“In de Hemelen zult Gij Uw waarheid bevestigen; Ik heb een verbond gesloten met Mijn Uitverkorene, Ik heb gezworen aan David Mijn dienstknecht: Tot in het eeuwige zal Ik uw zaad bevestigen, en Ik zal uw Troon bouwen tot in geslacht en geslacht; en de Hemelen zullen Uw wonder belijden, o Jehovah, en Uw waarheid in de vergadering der heiligen”*, Psalm LXXXIX: 3, 4, 5, 6; deze dingen zijn ook gezegd aangaande den Heer, en niet aangaande David, want er wordt gezegd: *“Ik heb gezworen aan David Mijn dienstknecht: Tot in het eeuwige zal Ik uw zaad bevestigen, en Ik zal uw Troon bouwen tot in geslacht en geslacht”*, zij stroken immers niet met David, wiens zaad noch troon tot in het eeuwige bevestigd zijn; en toch heeft Jehovah gezworen, en de eed uit Jehovah is een onherroepelijke bevestiging uit het Goddelijke; men zie n. 2842. Onder het zaad van David worden in den geestelijken zin degenen verstaan die in de ware dingen vanuit het goede zijn uit den Heer, en in den abstracten zin de ware dingen zelf die vanuit het goede zijn; men zie n. 3373, 3380, 10249, 10445; en onder den Troon wordt des Heren geestelijk Rijk verstaan, n. 5313, 5922, 6397, 8625; dat David Mijn dienstknecht wordt geheten, zoals eveneens bij Ezechiël, boven, Hfdst. xxxvii: 23, 24, 25, is omdat Dienstknecht in het Woord wordt geheten een elk die en al wat van dienst is en bedient, n. 3441, 7143, 8241, en het Goddelijk Ware, voortgaande, is van dienst en bedient het Goddelijk Goede uit hetwelk het voortgaat; dat het de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, of dat het is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, dat onder David wordt verstaan, is duidelijk, want er wordt gezegd: *“In de Hemelen zult Gij Uw waarheid bevestigen”*, en: *“De Hemelen zullen belijden Uw waarheid in de vergadering der heiligen”*; dat degenen ook heiligen worden genoemd die in de Goddelijk Ware dingen zijn, zie men vlak boven in n. 204. Bij denzelfde: *“Ik zal Mijn verbond niet ontwijden, en het uitgesprokene Mijner lippen zal Ik niet veranderen; Ik heb eens gezworen bij Mijn heiligheid: zo Ik aan David liege; Zijn zaad zal tot in het eeuwige zijn, en Zijn Troon zoals de zon vóór Mij; zoals de maan, vast tot in het eeuwige, een trouwe Getuige in de wolken”*, Psalm LXXXIX: 35, 36, 37, 38; dat deze dingen zijn gezegd aangaande den Heer, blijkt in dien gansen Psalm; daar wordt immers gehandeld over Zijn Komst, en daarna over de verwerping van Hem door de Joodse natie; dat daar over den Heer wordt gehandeld, en Hijzelf onder David daar wordt verstaan, staat vast uit deze woorden in denzelfden Psalm: *“Ik heb David Mijn dienstknecht gevonden; met de olie Mijner heiligheid heb Ik hem gezalfd; Ik zal in de zee zijn hand stellen, en in de rivieren zijn rechter; Die zal Mij noemen mijn Vader, Gij, mijn God en de Rots mijns heils: Ik, ten Eerstverwekte zal Ik*

hem geven, hoog boven de koningen der aarde; Ik zal zijn Troon stellen zoals de dagen der Hemelen”, Vers 21, 26, 27, 28, 30. Onder David, onder den Gezalfde, en onder den Koning wordt ook elders in de Psalmen de Heer verstaan, hetgeen degenen helder kunnen zien die geestelijk het Woord verstaan, maar duister zij die het slechts natuurlijk verstaan; zoals in deze dingen bij denzelfde: “Uw priesters zullen bekleed worden met heiligheid, en Uw heiligen zullen jubelen; terwille van David Uw dienstknecht keer de aangezichten van Uw gezalfde niet af; daar zal Ik den hoorn van David doen spruiten; Ik zal voor Mijn Gezalfde een lamp toerichten; op Hem zal Zijn kroon bloeien”, Psalm CXXXII: 9, 10, 17, 18; ook daar wordt de Heer verstaan onder David, en onder den Gezalfde, want over Hem wordt er gehandeld in dien Psalm, zoals duidelijk blijkt uit de voorafgaande dingen daar, waar wordt gezegd: “Hij heeft Jehovah gezworen: Zo ik mijn ogen slaap zal gegeven hebben, totdat ik de plaats voor Jehovah zal hebben gevonden, de habitakels voor den Sterke Jakobs: zie, wij hebben van Hem gehoord in Efrathah (Bethlehem); wij zullen binnengaan in Zijn Habitakels, wij zullen ons inkrommen voor de voetbank Zijner voeten”, Vers 2, 4, 5, 6, 7. Opdat David den Heer zou uitbeelden ten aanzien van het Goddelijk Ware, heeft derhalve de Heer willen geboren worden vanuit het huis Davids, en eveneens geheten worden Davids Zoon, Spruit en Afstammeling, voorts de wortel van Jischaji; maar toen de Heer het menselijke vanuit de moeder had afgelegd, en het Menselijke vanuit den Vader had aangetrokken, zijnde het Goddelijk Menselijke, was Hij niet langer diens zoon. Dit wordt verstaan onder des Heren woorden tot de Farizeën: “Jezus zeide tot de Farizeën: Wat dunkt u van den Christus: Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tot Hem: Van David. Hij zeide tot hen: Hoe noemt Hem dan David, door den geest, Heer ? zeggende: De Heer heeft tot mijn Heer gezegd: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden [inimicos] zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. Indien Hem dan David Heer noemt, hoe is Hij zijn zoon?”, Matth. XXII: 42 tot 45; Lukas XX: 41 tot 44; dat de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat is, het menselijke vanuit de moeder heeft afgelegd, en het Menselijke vanuit den Vader heeft aangetrokken, zijnde het Goddelijk Menselijke, zie men in de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 293, 294, 295, 298 tot 310; vandaar is het, dat Hij niet de zoon van David was, zoals Hij ook niet de zoon van Maria was, die Hij derhalve niet Zijn moeder heeft genoemd, maar vrouw, Matth. XII: 46, 47, 48, 49; Markus III: 31 tot het einde; Lukas VIII: 19, 20, 21; Joh. II: 4; Hfdst. XIX: 25, 26. Dat iets eenders wordt verstaan onder den sleutel van Petrus als onder den sleutel van David, namelijk dat de

Heer alle mogendheid heeft, en dat Hij de mogendheid heeft door Zijn Goddelijk Ware, zal men in het nu volgende Artikel zien.

206. Openende en niemand sluit, en Die sluit en niemand opent; dat dit betekent van binnen te laten in den Hemel allen die in het geloof der naastenliefde zijn, en van te verwijderen uit den Hemel allen die het niet zijn, staat vast uit de betekenis van openen en niemand sluit, wanneer het den Heer betreft, zijnde binnenlaten in den Hemel, waarover aanstonds; en uit de betekenis van sluiten en niemand opent, zijnde verwijderen uit den Hemel; dat het eerstgenoemde is in den Hemel binnenlaten, en het laatstgenoemde is uit den Hemel verwijderen, is omdat de Allene Heer den Hemel opent voor hen die worden binnengelaten; de mens, de geest, en de Engel vanuit zich kunnen dit niet doen: hoe het hiermede is gesteld, zal in het kort worden gezegd: wanneer de mens na den dood in dien staat is, dat hij in den Hemel kan worden binnengelaten, dan vertoont zich aan hem de weg die tot het hemelse gezelschap leidt in hetwelk hij zal zijn; voordat hij in dien staat is, vertoont zich aan hem de weg daarheen niet; deze weg wordt voor hem geopend door den Allenen Heer; zodanig is de binnenleiding en de binnenlating van een ieder in den Hemel: eender geschiedt met den bozen mens na den dood; wanneer deze in dien staat is, dat hij naar de hel zal gaan, zo vertoont zich aan hem de weg die leidt tot het helse gezelschap in hetwelk hij zal zijn; voordat hij in dien staat is, vertoont zich aan hem de weg daarheen niet; de oorzaak hiervan is deze dat de wegen in de geestelijke wereld aan een ieder verschijnen volgens de bedoeling zijner denking, aldus volgens de aandoening die van zijn liefde is; deswege vertonen zich, wanneer de geest is teruggebracht tot zijn regerende liefde, een ieder immers wordt tot die teruggebracht, dan de wegen tot het gezelschap waar zijn liefde regeert; daaruit staat vast, dat de liefde zelf opent; en omdat alle liefde van het goede en het ware uit den Heer is, volgt dat de Allene Heer de wegen opent voor hen die in den Hemel worden binnengelaten; omgekeerd echter volgt, omdat alle liefde van het boze en het valse uit den allenen mens of geest is, dat de geest zelf voor zich den weg tot de hel opent; maar dit kan beter vaststaan uit het Artikel in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 545 tot 550, waar getoond is, dat de Heer niemand in de hel werpt, maar dat de geest zelf het zichzelf doet; dat er wegen in de geestelijke wereld zijn voor een ieder volgens de bedoeling van zijn denking, aldus volgens de aandoening welke der liefde van hem is, zie men in het zelfde Werk, n. 479, 590. Wat de Hellen betreft, die zijn alle gesloten, en zij kunnen niet geopend worden zonder de toelating des Heren; zij zijn gesloten vanwege de boze en de valse dingen die daaruit aanhoudend trachten los te breken,

en schade te berokkenen aan hen die in de goede en de ware dingen zijn uit den Heer, over welke zaak men ook zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 584 tot 592. Uit deze dingen nu staat vast hoe het geschiedt, en vandaar hoe het moet worden verstaan, dat Hij Die den sleutel Davids heeft, opent en niemand sluit, en Die sluit en niemand opent. Dat de Hemel wordt geopend voor hen die in het geloof der naastenliefde zijn, en wordt gesloten voor hen die het niet zijn, is omdat over die hier wordt gehandeld, men zie boven n. 203; en omdat zij die in het geloof der naastenliefde zijn, in het Goddelijk Ware uit den Heer zijn, en het Goddelijk Ware uit den Heer alle macht heeft, zoals in de Artikels die vlak vooraf gaan, is getoond. Iets eenders als hier met den sleutel Davids wordt aangeduid, wordt ook met den sleutel van Petrus aangeduid, waarover aldus bij Mattheus: *“Ik zeg u: Gij zijt Petrus, en op deze Rots zal Ik Mijn Kerk bouwen, en de poorten der Hel zullen haar niet overmogen; en Ik zal u geven de sleutels van het Koninkrijk der Hemelen, en al wat gij zult gebonden hebben op de aarde, zal gebonden zijn in de Hemelen, en al wat gij zult ontbonden hebben op de aarde, zal ontbonden zijn in de Hemelen”*, XVI: 18, 19; met Petrus wordt daar eender als met David in den hoogsten zin het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren aangeduid, en in den inwendigen zin al het ware uit het goede dat uit den Heer is; iets eenders wordt ook met de Rots in het Woord aangeduid, welke wordt vermeld wanneer Petrus wordt vermeld, en waarnaar Petrus daar wordt genoemd: de twaalf Discipelen des Heren beeldden alle ware en goede dingen der Kerk in de samenvatting uit, Petrus het ware of het geloof, Jacobus de naastenliefde, en Johannes de werken der naastenliefde; daar echter beeldde Petrus uit het geloof uit de naastenliefde, of het ware vanuit het goede dat uit den Heer is, omdat hij toen van harte den Heer erkende, zeggende: *“Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods; Jezus, antwoordende, zeide: Gezegend zijt gij, Simon Bar-Jonah, omdat vlees en bloed u deze dingen niet heeft ontdekt, maar Mijn Vader, Die in de Hemelen is; Ik zeg u: Gij zijt Petrus”*, enz., Vers 16, 17, 18, e.v.: maar deze zaak zie men toegelicht in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 57. Iets eenders wordt ook verstaan onder des Heren woorden tot de overige Discipelen, bij Mattheus: *“Jezus zeide tot de Discipelen: Al wat gij zult gebonden hebben op de aarde, zal gebonden zijn in den Hemel, en al wat gij zult ontbonden hebben op de aarde, zal ontbonden zijn in den Hemel”*, XVIII: 18; deze dingen zijn gezegd tot de Discipelen, omdat die alle ware en goede dingen die uit den Heer zijn, in de samenvatting uitbeeldden; dat de twaalf Discipelen die dingen hebben uitgebeeld, zoals ook de twaalf Stammen Israëls, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2129, 3354,

3488, 3858, 6397. Eender wordt het verstaan onder hen waar wordt gezegd *dat zij zullen zitten op twaalf tronen, en zullen oordelen de twaalf stammen Israëls*, Matth. XIX: 28, Lukas XXII: 30; men zie n. 2129, 6397. Iets eenders wordt ook verstaan onder Eliakim, die Schebna zou gaan opvolgen, die over het huis des Konings zou zijn, bij Jesaja: “*Ik zal de heerschappij geven in zijn handen, opdat hij tot vader zij den bewoner van Hierosolyma en den huize van Jehudab; en Ik zal den sleutel van het huis Davids op zijn schouder geven, opdat hij opent en niemand sluitende, en sluit en niemand openende*”, XXII: 21, 22; met het huis des Konings over hetwelk hij zou zijn, wordt aangeduid de Kerk die in het ware vanuit het goede uit den Heer is; onder openen en sluiten, en onder binden en ontbinden wordt in het algemeen zaligen verstaan, zoals boven n. 86.

207. Ik ken uw werken; dat dit het leven der naastenliefde betekent, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die van des mensen liefde zijn, aldus die van diens leven zijn, waarover boven, n. 98, 116, 185; hier dus die welke der naastenliefde zijn, omdat over die in de tot deze Kerk geschreven dingen wordt gehandeld.

208. Zie, Ik heb vóór u een geopende deur gegeven, en niemand kan die sluiten; dat dit betekent dat zij zullen worden binnengelaten in den Hemel, en dat het aan niemand die zodanig is, zal worden geweigerd, staat vast uit de betekenis van een geopende deur geven, zijnde binnenlaten in den Hemel, waarover aanstonds; en uit de betekenis van niemand kan sluiten, zijnde dat het niet zal worden geweigerd; want wanneer de deur wordt gesloten, zo wordt de toegang geweigerd, en wanneer zij niet wordt gesloten, zo wordt die niet geweigerd; dat het dengenen geldt die in de naastenliefde zijn, is omdat over diegenen in de tot deze Kerk geschreven dingen wordt gehandeld; men zie boven n. 203; daaruit blijkt dat met Ik heb vóór u een geopende deur gegeven, en niemand kan die sluiten, wordt aangeduid dat alle zodanigen zullen worden binnengelaten in den Hemel, en dat het niemand hunner zal worden geweigerd. Dat een geopende deur geven betekent binnengelaten in den Hemel, staat weliswaar vast uit het gewone spraakgebruik, maar nochtans is het vanuit de overeenstemming, want het huis en alle dingen van het huis stemmen overeen met de innerlijke dingen des mensen die van zijn gemoed zijn, en vanwege die overeenstemming betekenen ze ook zulke dingen in het Woord; dat het aldus is, kan vaststaan uit de Uitbeeldende dingen en de Schijnbaarheden in den Hemel; daar zijn paleizen, huizen, kamers, slaapkamers, vestibules, voorhoven, en van binnen daarin verschillende dingen tot nutten; deze dingen hebben de Engelen vanuit de overeenstemming; vandaar is het, dat de wijzere Engelen prachtiger paleizen hebben dan de

minder wijze Engelen; maar aangaande deze dingen zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 183 tot 190, waar gehandeld is over de Woningen der Engelen des Hemels: en omdat de paleizen, huizen en alle dingen ervan overeenstemmen, is het duidelijk dat ook de (buiten-)deuren [*janua*], de (binnen-)deuren [*ostia*] en de poorten het doen, en dat deze overeenstemmen met den toegang en de binnenlating; ook is het een aanwijzing wanneer een geopende deur zich voordoet, dat er gelegenheid is om binnen te schrijden, en wanneer zij gesloten is, dat er geen gelegenheid is. Bovendien wordt aan de nieuwelingsgeesten wanneer zij in een hemels gezelschap worden binnengeleid, uit den Heer de weg geopend die tot hetzelfde leidt; en wanneer zij komen, verschijnt er een poort met een ingang aan de zijde, waar wachtters zijn die hem binnenlaten, en anderen daarna die ontvangen en binnenleiden: uit deze dingen nu kan vaststaan, wat in het Woord betekenen de deuren, de ingangen, en de poorten, namelijk, de binnenlating in den Hemel; en omdat de Kerk is de Hemel des Heren op aarde, betekenen zij ook de binnenlating in de Kerk; en omdat de Hemel of de Kerk is in den mens, betekenen derhalve ook de deuren, de ingangen, de poorten den toegang en den ingang bij den mens, waarover straks iets zal worden gezegd; en omdat alle dingen die den Hemel en de Kerk betekenen, ook de dingen betekenen die des Hemels en der Kerk zijn, hier de dingen die binnenleiden, zijnde de ware dingen vanuit het goede die uit den Heer zijn, en omdat die uit den Heer zijn, en vandaar van Hemzelf zijn, ja zelfs Hijzelf in die, wordt derhalve onder de deur, de ingang, en de poort tot den Hemel en tot de Kerk, in den hoogsten zin de Heer verstaan; daaruit blijkt wat het betekent dat de Heer zegt bij Johannes: *“Jezus zeide: Voorwaar zeg Ik ulieden: Wie niet inschrijdt door de deur [janua] in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en een rover; wie echter inschrijdt door de deur, die is de herder der schapen; dezen doet de deurwachter open. Ik ben de deur [ostium] der schapen; indien iemand door Mij zal zijn binnengegaan, die zal gezaligd worden; en hij zal inschrijden en uitschrijden, en hij zal weide vinden”*, x: 1, 2, 3, 7, 9; dat inschrijden door de deur hier is inschrijden door den Heer, is duidelijk, want er wordt gezegd Ik ben de deur der schapen; inschrijden door den Heer is tot Hem gaan, Hem erkennen, in Hem geloven, en Hem liefhebben, zoals Hijzelf in tal van plaatsen leert; zo wordt de mens in den Hemel binnengelaten, en niet anders; en daarom zegt Hij: Indien iemand door Mij zal zijn binnengegaan, die zal gezaligd worden; en: Wie van elders inklimt, die is een dief en een rover. Wie dus tot den Heer gaat, Hem erkent, en in Hem gelooft, van hem wordt gezegd dat hij voor den Heer de deur opent, opdat Hij inschrijde, in de

Apocalyps: “*Zie, Ik sta aan de deur [ostium], en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal gehoord hebben en de deur zal geopend hebben, Ik zal tot hem inschrijden, met hem avondmalen, en hij met Mij*”, III: 20; hoe het met deze dingen is gesteld, zal worden gezegd in hetgeen volgt, waar over die dingen in dit Hoofdstuk wordt gehandeld: hier zal slechts iets worden gezegd over de deuren of de poorten bij den mens, omdat er wordt gezegd Ik sta aan de deur en Ik klop. Tot het redelijke van den mens leiden twee wegen, de ene vanuit den Hemel, en de andere vanuit de wereld; door den weg vanuit den Hemel wordt het goede binnengeleid, door den weg vanuit de wereld het ware; voorzoveel als de weg vanuit den Hemel geopend is bij den mens, wordt de mens door het ware aangedaan en wordt hij redelijk, dat is, voor zoveel ziet hij het ware uit het licht van het ware; indien echter de weg vanuit den Hemel gesloten is, wordt de mens niet redelijk, want hij ziet het ware niet, en toch maakt het ware vanuit het licht van het ware het redelijke; hij kan weliswaar over het ware redeneren, en vanuit de redenering of vanuit het geheugen daarover spreken, maar zien of het waar is, kan hij niet: goed denken over den Heer en over den naaste, opent den weg vanuit den Hemel, doch niet goed denken over den Heer en boos over den naaste, sluit dien: omdat er twee wegen tot den mens leiden, zijn er ook twee deuren of poorten door welke er binnenlating geschiedt; door de poort of de deur die openstaat vanuit den Hemel, treedt de geestelijke aandoening van het ware uit den Heer binnen, omdat door die het goede binnentreedt, zoals boven is gezegd, en elke geestelijke aandoening van het ware is uit het goede; door de poort echter of de deur die openstaat vanuit de wereld, treedt elke erkentenis vanuit het Woord en vanuit de prediking daaruit binnen, omdat door die het ware binnentreedt, zoals ook boven is gezegd; want de erkentissen vanuit het Woord en vanuit de prediking daaruit, zijn ware dingen; de geestelijke aandoening van het ware toegevoegd aan die erkentissen, maakt het redelijke van den mens, en verlicht het volgens het hoedanige van het met het goede verbonden ware, en volgens het hoedanige der verbinding. Laten deze weinige dingen welke zijn gezegd over de beide deuren of poorten tot den mens, genoeg zijn. Aangezien de deuren, de ingangen en de poorten de binnenlating in den Hemel en in de Kerk betekenen, betekenen zij derhalve ook de ware dingen vanuit het goede die uit den Heer zijn, omdat door die de binnenlating geschiedt, zoals in deze volgende plaatsen; bij Jesaja: “*Opent de poorten opdat inschrijde de gerechte natie bewarende de getrouwigheden*”, xxvi: 2; volgens den zin der letter is het dat in de steden degenen zullen worden toegelaten die gerecht en getrouw zijn; doch volgens den inwendigen

zin is het, opdat zij in de Kerk zullen worden toegelaten; de poorten immers betekenen de toelating; de gerechte natie betekent hen die in het goede zijn; bewarende de getrouwigheden, betekent die daaruit in de ware dingen zijn. Bij denzelfde: *“Uw poorten zullen steeds openstaan; zij zullen des daags en des nachts niet gesloten worden, om tot U toe te leiden het heir der natiën, en haar koningen zullen worden heengeleid; en de natie of het Koninkrijk die U niet zullen dienen, zullen vergaan: gij zult uw muren heil noemen, en uw poorten Lof”*, LX: 11, 12, 18; daar wordt gehandeld over den Heer en over de door Hem te instaureren Kerk; en met die dingen wordt beschreven de voortdurende toelating van hen die in het goede en in de ware dingen daaruit zijn; daarmede dat de poorten steeds zullen worden geopend en niet gesloten des daags en des nachts, wordt de voortdurende toelating aangeduid; met het heir der natiën worden degenen aangeduid die in het goede zijn, en met de koningen zij die in de ware dingen zijn; en dat allen den Heer zullen dienen, wordt daaronder verstaan, dat de natie en het koninkrijk die U niet zullen dienen, zullen vergaan; dat de natie of de natiën degenen betekenen die in het goede zijn, zie men boven in n. 175; en de koningen hen die in de ware dingen zijn, n. 31. Bij denzelfde: *“Zo zeide Jehovah tot Zijn Gezalfde, Koresch, Wiens rechterhand Ik heb gegrepen, om vóór Hem de natiën te onderwerpen, opdat Ik de lenden der koningen ontbinde; om vóór Hem de deuren te openen, opdat de poorten niet worden gesloten; en Ik zal geven de voorraden der schuilplaatsen en de verborgen schatten der schuilplaatsen”*, XLV: 1, 3; eender wordt hier gehandeld over den Heer en over de Kerk die door Hem moet worden geïnstaurerd; met de deuren openen opdat de poorten niet worden gesloten, wordt de voortdurende toelating aangeduid; met de natiën en de koningen worden degenen aangeduid die in de goede en in de ware dingen zijn, en abstract genomen de goede en de ware dingen, zoals boven; met de voorraden der duisternis [schuilplaatsen] en de verborgen schatten der schuilplaatsen wordt het innerlijk inzicht en de innerlijke wijsheid vanuit den Hemel aangeduid, want de dingen die binnengaan door de poort die openstaat vanuit den Hemel, waarover boven, komen in het verborgene, en doen alle dingen aan die bij den mens zijn, waarvandaan de geestelijke aandoening van het ware is, door welke de tevoren onbekende dingen worden onthuld. Bij Jeremia: *“Indien gij geen last door de poorten dezer stad op den sabbathdag inbrengt, en opdat gij den sabbathdag heiligt, dan zullen door de Poorten dezer stad ingaan Koningen en Vorsten, zittende op den troon van David, rijdende op den wagen en op paarden; en de stad zal bewoond worden tot in het eeuwige”*, XVII: 24, 25; wat in den zin der letter onder die dingen wordt verstaan, ziet een ieder;

evenwel kan men weten dat er iets heiligers in is, omdat het het Woord is, en alles wat in het Woord is, bevat zulke dingen die des Hemels en der Kerk zijn, en deze dingen alleen zijn heilig; het heilige dat wordt verstaan, wordt vanuit den inwendigen zin gekend; onder den sabbathdag wordt in dien zin verstaan de verbinding van het Goddelijk Menselijke des Heren met den Hemel en de Kerk; onder de stad [*urbs*] welke daar Hierosolyma is, wordt de Kerk verstaan; onder geen last inbrengen door de poorten dier stad, wordt verstaan niet datgene toelaten wat vanuit het eigene des mensen is, maar dat wat uit den Heer is; onder de koningen en de vorsten die dan zullen ingaan door de poorten der stad, worden de Goddelijk Ware dingen verstaan die zij dan zullen hebben; onder de zittenden op den troon van David worden die dingen vanuit den Heer verstaan; onder de rijdenden op den wagen en op paarden, wordt verstaan dat zij daarvandaan in de leer van het ware en in het inzicht zullen zijn; onder bewoond worden tot in het eeuwige, wordt het eeuwige leven en heil verstaan. Dat met den Sabbath wordt aangeduid de verbinding van het Goddelijk Menselijke des Heren met den Hemel en de Kerk, zie men in n. 8494, 8495, 8510, 10356, 10360, 10367, 10370, 10374, 10668, 10730. Dat met Hierosolyma de Kerk wordt aangeduid, n. 402, 3654, 9166. Dat met den last of het werk op den sabbathdag wordt aangeduid niet geleid worden door den Heer maar door het eigene, n. 7893, 8495, 10360, 10362, 10365. Dat met de koningen en de vorsten degenen worden aangeduid die in de Goddelijke Ware dingen zijn, en abstract genomen de Goddelijke Ware dingen, boven n. 29, 31. Dat met den wagen de leer van het ware wordt aangeduid, en met de paarden het verstandelijke, in het Werkje over HET WITTE PAARD, n. 1 tot 5. In de Apocalyps: “*Nova Hierosolyma hebbende een groten en hogen muur, twaalf poorten, en op de poorten twaalf Engelen, de namen geschreven, zijnde die der twaalf Stammen [der zonen] Israëls; de twaalf Poorten twaalf paalen; de Poorten zullen niet gesloten worden*”, XXI: 12, 21, 25; dat de poorten betekenen de Goddelijk Ware dingen binnenleidende in de Nieuwe Kerk, aldus hen die in de ware dingen uit het goede zijn vanuit den Heer, kan vaststaan uit de ontvouwing van deze dingen in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA, n. 1, e.v.: hetgeen ook hieruit blijkt, dat er wordt gezegd dat het twaalf poorten waren, dat er twaalf Engelen op de poorten waren, en de namen der twaalf Stammen daar geschreven; en dat de twaalf poorten twaalf paalen waren; met twaalf immers worden alle dingen aangeduid, en daarvan wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen vanuit het goede, n. 577, 2089, 2129, 2130, 3272, 3858, 3913; eender met de Engelen; men zie boven n. 130, 200: eender met de twaalf Stammen Israëls, n. 3858, 3926, 4060, 6335; en eender

met de paarden. Bij Jeremia: *“Van het noorden zal het boze worden geopend, opdat zij komen en zetten hun troon tot de deur der poorten van Jeruzalem, en tot alle muren ervan rondom, omdat zij Mij hebben verlaten”*, I: 14, 15, 16; daar wordt gehandeld over de vernietiging van de Kerk; het noorden betekent het valse, hier het valse vanuit hetwelk het boze is; komen en tronen zetten tot de deur der poorten van Jeruzalem, is de ware dingen die in de Kerk binnenleiden vernietigen door valse dingen; en tot alle muren ervan, is eveneens alle beschermende ware dingen. Bij Jesaja: *“Huil, gij poort, schreeuw, gij stad, gij zijt gesmolten, gij gans Filistea, omdat uit het noorden een rook komt”*, XIV: 31. Bij denzelfde: *“Het uitgezochte uwer dalen, zij zijn vervuld van den wagen, en de ruiters hebben zich al zettende gezet tot aan de poort; hij heeft het deksel van Jehudah ontbloot”*, XXII: 7, 8; in deze plaatsen wordt ook gehandeld over de vernietiging van de Kerk, en met de poorten worden daar de binnenlatende ware dingen aangeduid, welke vernietigd zijn; die ware dingen worden het deksel van Jehudah genoemd, omdat met Jehudah de hemelse liefde wordt aangeduid; men zie boven n. 119; en die ware dingen dekken en beschermen haar. Bij denzelfde: *“Het overgeblevene in de stad is woestheid, en tot aan de verwoesting toe werd de poort verbrijzeld”*, XXIV: 12. Bij Jeremia: *“Jehudah heeft gerouwd, en de Poorten van hem zijn verslapt geworden”*, XIV: 2. In het Boek der Richteren: *“De dorpen hebben opgehouden in Israël; hij heeft nieuwe goden verkozen, voorts de poorten te bestormen”*, V: 7, 8. Bij Ezechiël: *“Tyrus heeft gezegd over Jeruzalem: Heah, zij is gebroken, de deuren der volken, zij is overgeleverd aan mij”*, XXVI: 2; in deze dingen wordt ook gehandeld over de vernietiging van de Kerk; met Tyrus worden aangeduid de erkentnissen van het ware en het goede, zijnde de binnenleidende ware dingen; en met Jeruzalem de Kerk ten aanzien van de leer van het ware; vandaar is het duidelijk, waarom Jeruzalem hier wordt geheten de deuren der volken, en wat het betekent dat Tyrus zegt: Heah, Jeruzalem is gebroken, de deuren der volken, zij is overgeleverd aan mij, ik zal vervuld worden. Aangezien, zoals boven is gezegd, met de deuren en de poorten de binnenlating wordt aangeduid, en in het bijzonder de binnenlatende ware dingen worden aangeduid, zijnde de ware dingen vanuit het goede uit den Heer, is het vandaar duidelijk, wat er met de deuren en de poorten in deze volgende plaatsen wordt aangeduid; bij David: *“Heft, Poorten, uw hoofden op, en heft op, gij deuren der wereld, opdat inschrijde de Koning der heerlijkheid”*, Psalm XXIV: 7, 9; bij denzelfde: *“Telt op de lofprijzingen van Jehovah in de poorten der dochter van Zion”*, Psalm IX: 15; bij denzelfde: *“Jehovah heeft lief de poorten van Zion boven alle habitakels van Jakob”*, Psalm LXXXVII: 2; onder Zion en onder

de dochter van Zion wordt de hemelse Kerk verstaan. Bij Jesaja: “*Uw Verlosser, de Heilige Israëls, de God der ganse aarde wordt Hij genoemd; uw vensters zal Ik tot pyroop stellen, en uw poorten tot karbonkelstenen*”, LIV: 5, 12. Bij Mattheus: “*De vijf voorzichtige maagden gingen in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten; en de vijf dwaze maagden kwamen, en zij klopten, maar haar werd niet opengedaan*”, XXV: 10, 11, 12. Bij Lukas: “*Jezus zeide: Strijdt om in te gaan door de enge poort, omdat velen zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen; nadat de heer des huizes zal zijn opgestaan en de deur zal hebben gesloten, dan zult gij aanvangen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeggende: Heer, Heer, doe ons open. Maar antwoordende zal Hij zeggen: Ik ken u niet van waar gij zijt*”, XIII: 24, 25; in deze beide plaatsen wordt gehandeld over den staat van den mens na den dood, namelijk dat dan zij die in het geloof zijn en niet in de liefde, niet in den Hemel kunnen worden binnengelaten, hoewel zij het willen omdat zij het aldus hebben geloofd; dit wordt daarmede aangeduid dat de deur gesloten was, en dat zij aanklopten, doch verworpen werden. Omdat de poorten de binnenlatende ware dingen betekenen, *heeft het derhalve tot de inzettingen behoord dat de ouderen zouden zitten aan de poorten en oordelen*, Deut. XXI: 19; Hfdst. XXII: 15, 21; Amos v: 12, 15; Zach. VIII: 16. En het was derhalve bevolen dat *de geboden zouden worden geschreven op de posten en de poorten*, Deut. VI: 8, 9; en was het derhalve onder de inzettingen *dat het oor van den knecht die niet vrij wilde uitgaan in het zevende jaar, zou worden doorboord aan de deur*, Exod. XXI: 6; Deut. XV: 17. Met de knechten onder de zonen Israëls werden degenen aangeduid die in de ware dingen en niet in het goede waren, en met de vrijen zij die in het goede en daaruit in de ware dingen waren; dat het oor zou worden doorboord aan de deur, betekende de voortdurende gehoorzaamheid en dienstbaarheid, aangezien hij niet door de ware dingen wilde binnengelaten worden in het goede; want zij die in de ware dingen zijn en niet uit het goede, zijn voortdurend in een slaafszen staat; zij zijn immers niet in de geestelijke aandoening van het ware, en toch maakt de aandoening die der liefde is, den mens vrij; men zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 141 tot 149. Bovendien worden de binnenleidende ware dingen ten aanzien van hun hoedanige beschreven met het deksel van den ingang der Tent, en met het deksel van den ingang van den Tabernakel, Exod. XXVI: 14, 36, 37; Hfdst. XXXVIII: 18, 19; en met de maten in getallen der ingangen en poorten van het Huis Gods en den Tempel bij Ezechiël, Hfdst. XL: 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 24, 27, 28, 32, 35, 37; Hfdst. XLI: 1, 2, 3, 11, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25; Hfdst. XLII: 2, 12, 15; Hfdst. XLIII: 1, 2, 3, 4; Hfdst. XLIV: 1, 2, 3, 17; Hfdst. XLVI: 1, 2, 3, 8, 12, 19; Hfdst. XLVII: 1, 2; Hfdst. XLVIII:

31, 32, 33, 34; wie weet wat de afzonderlijke getallen daar betekenen, kan verscheidene verborgenheden aangaande die ware dingen weten. Er worden ook vermeld de Poorten van het Huis van Jehovah naar het noorden en naar het oosten bij denzelfden Profeet, Hfdst. VIII: 3, 4; Hfdst. x: 19.

209. Omdat gij enige macht hebt, en Mijn woord hebt in acht genomen, en Mijn Naam niet hebt verloochend; dat dit betekent dat zij zoveel macht uit den Heer hebben tegen de boze en de valse dingen als zij de ware dingen vanuit het Woord des levens maken, en het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen, staat vast uit de betekenis van macht hebben, zijnde de macht uit den Heer tegen de boze en de valse dingen; en omdat er wordt gehandeld over hen die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, wordt er gezegd dat zij enige macht hebben, waarover aanstonds; uit de betekenis van Mijn woord in acht nemen, zijnde de ware dingen vanuit het Woord des levens maken; de ware dingen of de geboden in acht nemen betekent immers niet slechts dezelve weten en opmerken, maar ze ook willen en doen, of houden; en zij die willen en doen, maken de ware dingen die zij vanuit het Woord weten en opmerken, van hun leven; men zie ook n. 15; en uit de betekenis van Mijn Naam niet verloochenen, zijnde het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen, waarover boven n. 135. Men moet weten, dat er twee principale dingen der Kerk zijn, namelijk, het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkennen, en de ware dingen vanuit het Woord van zijn leven maken; niemand ook kan in het ene zijn tenzij tegelijk in het andere; want alle ware dingen die des levens worden, zijn uit den Heer, en dit bij hen die het Goddelijke in Zijn Menselijke erkennen; de Heer immers vloeit in bij allen, zowel in de Hemelen als op aarde, vanuit Zijn Goddelijk Menselijke, en niet vanuit het Goddelijke afgescheiden, noch vanuit het Menselijke afgescheiden; weswege zij die in hun denking het Goddelijke des Heren scheiden van Zijn Menselijke, en het Goddelijke des Vaders beschouwen niet in dat maar naast dat of boven dat, aldus afgescheiden, niet enigen invloed uit den Heer opnemen, aldus ook niet vanuit den Hemel; want allen die in de Hemelen zijn, erkennen het Goddelijk Menselijke des Heren, over welke zaak men ook zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 2 tot 6, 7 tot 12, 59 tot 67, 68 tot 72, 78 tot 86, e.v., 212; uit deze dingen blijkt, dat alle ware dingen die des levens worden, uit den Heer zijn bij hen die het Goddelijke in Zijn Menselijke erkennen, dat is, het Goddelijk Menselijke: de ware dingen worden des levens, wanneer de mens die liefheeft, aldus wanneer hij ze wil en ze doet, want wie liefheeft, die wil en doet; in één woord, zij worden des levens wanneer de mens vanuit de aandoening leeft volgens dezelve; dat die ware dingen uit den Heer zijn,

is omdat de Heer invloeit in de liefde bij den mens, en door die in de ware dingen, en zo deze des levens maakt. Nu zal iets worden gezegd over de macht die zij hebben uit den Heer tegen de boze en de valse dingen; alle macht die de Engelen hebben, en eveneens de mensen hebben, is uit den Heer; en voor zoveel als zij den Heer opnemen, hebben zij macht; wie gelooft dat er vanuit het eigene van den mens macht is tegen dezelve, dwaalt schromelijk; het zijn immers de boze geesten, welke met de hellen verbonden zijn, die bij de mensen de boze dingen en daaruit de valse dingen binnenbrengen; en die geesten zijn er verscheidene, en een ieder verbonden met verscheidene hellen, in elk waarvan er ook velen zijn; die afkeren van den mens kan niet dan de Heer Alleen; de Allene Heer immers heeft de mogendheid [*potestas*] over de hellen, en in het geheel geen de mens vanuit zich of vanuit zijn eigene; voor zoveel dus als de mens verbonden is met den Heer door de liefde, heeft hij macht [*potentia*]. Het zijn twee liefden die regeren in de Hemelen, en die de Hemelen maken, namelijk de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste; de liefde tot den Heer wordt de hemelse liefde genoemd, en de liefde jegens den naaste wordt de geestelijke liefde genoemd; zij die in de hemelse liefde zijn, hebben veel macht, doch zij die in de geestelijke liefde zijn, hebben enige macht; en omdat in de dingen die geschreven zijn aan den Engel van deze Kerk, wordt gehandeld over hen die in de liefde jegens den naaste zijn, of in de naastenliefde en het geloof daaruit, welke liefde de geestelijke liefde is, wordt er derhalve gezegd: *Gij hebt enige macht*. Doch men moet weten, dat alle macht die de Engelen en de mensen hebben uit den Heer, is vanuit het goede der liefde; en omdat het goede der liefde niet vanuit zich handelt, maar door de ware dingen, heeft derhalve het goede der liefde alle macht door de ware dingen' en bij de geestelijken vanuit het goede der naastenliefde door de ware dingen des geloofs; het goede immers bekleedt zich met een hoedanige door de ware dingen; want het goede zonder de ware dingen heeft geen hoedanige; en waar geen hoedanige is, daar is geen kracht of macht; daaruit blijkt dat het goede alle macht heeft door de ware dingen, of de naastenliefde door het geloof, en geen macht de naastenliefde zonder het geloof, noch enige het geloof zonder de naastenliefde: dit wordt eveneens verstaan onder de aan Petrus gegeven sleutels; onder Petrus immers wordt daar in den geestelijken zin verstaan het ware vanuit het goede dat vanuit den Heer is, aldus het Geloof vanuit de Naastenliefde; en onder de aan hem gegeven sleutels de macht over de boze en de valse dingen; deze dingen werden gezegd tot Petrus, toen hij het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke erkende, waaronder ook wordt verstaan dat diegenen macht hebben die het Goddelijke des Heren in

Zijn Menselijke erkennen, en uit Hem in het goede der naastenliefde en de ware dingen des geloofs daaruit zijn; dat die dingen toen tot Petrus werden gezegd, blijkt uit deze dingen bij Mattheus: *“Jezus zeide tot de discipelen: Gij, wie zegt gij dat Ik ben? Antwoordende zeide Simon Petrus: Gij zijt Christus, de Zoon des levenden Gods. Toen antwoordende zeide Jezus tot hem: Gezegend zijt gij, Simon Bar Jona, omdat vlees en bloed u dit niet heeft onthuld, maar Mijn Vader, Die in de Hemelen is: maar ook Ik zeg u: Gij zijt Petrus, en op deze Petra zal Ik Mijn Kerk bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overmogen; en Ik zal u geven de sleutels van het Koninkrijk der Hemelen”*, XVI: 15, 16, 17, 18, 19; maar over Petrus en diens sleutels zie men de dingen die zijn gezegd boven, n. 9, en getoond in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 57; en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 122: en dat het ware vanuit het goede dat uit den Heer is, alle macht heeft, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 228 tot 233, 539; en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 309I, 3387, 3563, 4592, 4933, 6344, 6423, 7518, 7673, 828I, 8304, 9133, 9327, 9410, 10019, 10182.

210. Zie, Ik zal er geven vanuit de synagoge des satans; dat dit betekent hen die in de leer aangaande het geloof-alleen, en in geen naastenliefde zijn, staat vast uit de betekenis van “vanuit de synagoge des satans”, zijnde zij die in de leer van alle valse dingen zijn, waarover boven n. 120; hier dus wordt onder vanuit de synagoge des satans verstaan zij die in de leer aangaande het geloof-alleen, en in geen naastenliefde zijn, aangezien in de dingen die geschreven zijn aan den Engel van deze Kerk wordt gehandeld over hen die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn. Dat van hen wordt gezegd dat zij vanuit de synagoge des satans zijn, is omdat zij in geen geloof zijn, hoewel zij menen dat zij het zijn; en omdat zij de naastenliefde verwerpen als zijnde geen middel tot het heil, en evenwel de Heer door de naastenliefde invloeit in het geloof, en niet in het afgescheiden geloof, want het afgescheiden geloof is slechts een wetenschap waarin niet het leven uit het Goddelijke is; vandaar is het, dat zij die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn en niet in de naastenliefde, in geen verlichting zijn; en daarom ook zijn zij in de leer van verscheidene valse dingen, welke in het bijzonder wordt aangeduid met de synagoge des satans. Dat er geen geloof is waar niet de naastenliefde is, zie men in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39: en wat het geloof is en wat de naastenliefde, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 84 tot 107, en n. 108 tot 122. Dat zij in de leer van verscheidene valse dingen zijn, zal men zien in het nu volgende Artikel.

211. Die zeggen van zichzelf dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; dat dit betekent die geloven dat zij in de ware dingen zijn, terwijl zij toch in

de valse dingen zijn, staat vast uit de betekenis van Jehudah, zijnde in den hoogsten zin de Heer ten aanzien van de hemelse liefde, in den inwendigen zin het hemels Rijk des Heren en het Woord, en in den uitwendigen leer vanuit het Woord die van de hemelse Kerk is, waarover boven n. 119; vandaar is het, dat met van zich zeggen Joden te zijn, wordt aangeduid van zich geloven in de echte leer te zijn, aldus in de ware dingen zelf; en uit de betekenis van liegen, zijnde in de valse dingen zijn; met de leugen immers in het Woord wordt het valse der leer aangeduid, waarover n. 8908, 9248. Zij die in het geloof-alleen zijn en in geen naastenliefde, weten niet dat zij in de valse dingen zijn, omdat zij geloven dat zij in de ware dingen zijn, terwijl toch vanuit het valse beginsel, zijnde dat het geloof-alleen zaligt, valse dingen in een ononderbroken reeks vloeien; het beginsel immers haalt alle dingen naar zijn zijde over, omdat zij daarmede in samenhang moeten zijn; vandaar hebben zij zulk een grote onwetendheid in de dingen des Hemels en der Kerk; dat zij in onwetendheid zijn, kan hieruit vaststaan, dat zij niet weten wat de hemelse liefde is, zijnde de liefde tot den Heer, wat de geestelijke liefde, zijnde de naastenliefde jegens den naaste, wat de naaste, wat het goede, wat de verbinding van het goede en het ware, wat het geestelijk leven, en wat de geestelijke aandoening, wat het geweten, wat de vrije keuze, wat de wederverwekking, wat de geestelijke verzoeking, wat en waarom de doop, en wat en waarom het Heilig Avondmaal, wat de geestelijke zin des Woords, wat de Hemel en de hel, dat gene en deze zijn vanuit het menselijk geslacht, en wat verscheidene andere dingen; vanuit hun onwetendheid vloeien valse dingen wanneer over die dingen wordt gedacht, aangezien zij vanuit geen verlichting, zoals boven is gezegd, kunnen denken, noch enig inwendig gezicht kunnen hebben aangaande enig geestelijk ding: bovendien zie men de dingen die over deze zaak in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond; namelijk dat het van de naastenliefde gescheiden geloof geen geloof is, n. 654, 724, 1162, 1176, 2049, 2116, 2343, 2349, 3849, 3868, 6348, 7039, 7822, 9780. Dat zulk een geloof in het andere leven vergaat, n. 2228, 5820; dat wanneer als beginsel het geloof-alleen wordt gesteld, de ware dingen worden besmet door het valse beginsel, n. 2435. Dat zij zich ook niet laten overreden, omdat het tegen het beginsel is, n. 2385. Dat de leerstellige dingen over het geloof-alleen de naastenliefde vernietigen, n. 6353, 8094. Dat zij die het geloof scheiden van de naastenliefde, van binnen in de valse dingen van hun boze zijn, hoewel zij dit niet weten, n. 7790, 7950. Dat derhalve niet met hen het goede kan worden verbonden, n. 8981, 8993. Dat het van de liefde en de naastenliefde gescheiden geloof is zoals het winterlicht, waarin alle dingen van den aardbol verstarren, en niets

van oogst, vrucht en bloem wordt voortgebracht; doch dat het geloof vanuit de liefde of de naastenliefde is zoals het licht van lente en zomer, waarin alle dingen bloeien en worden voortgebracht, n. 2231, 3146, 3412, 3413. Dat het winterlicht, zijnde dat van het geloof gescheiden van de naastenliefde, wordt verkeerd in dichte duisternis, wanneer het licht vanuit den Hemel invloeit; en dat dan zij die in dat geloof zijn, in blindheid en stompzinnigheid komen, n. 3412, 3413. Dat zij die het geloof van de naastenliefde scheiden met leer en leven, in duisternis zijn, aldus in onwetendheid van het ware, en in valse dingen, n. 9186; dat zij zich werpen in de valse dingen en de boze dingen daaruit, n. 3325, 8094. De dwalingen en de valse dingen waarin zij zich werpen, n. 4271, 4730, 4776, 4783, 4925, 7779, 8313, 8765, 9224. Dat het Woord voor hen gesloten is, n. 3773, 4783, 8780. Dat zij niet zien en letten op al de dingen die de Heer zo vaak heeft gesproken over de liefde en de naastenliefde, en over de vruchten of de goede dingen met de daad, waarover n. 1017, 3416; dat zij ook niet weten wat het goede is, aldus evenmin wat de hemelse liefde en wat de naastenliefde, n. 2417, 3603, 4126, 9995. Dat de eenvoudigen van hart, en nochtans wijs, weten wat het goede des levens is, aldus wat de naastenliefde, en niet wat het afgescheiden geloof, n. 4741, 4754.

212. Zie, Ik zal maken dat die zullen komen en aanbidden aan uw voeten; dat dit betekent den staat van hen na den dood, dat zij buiten den Hemel zullen zijn, en niet toegelaten moeten worden, blijkt uit de reeks der voorafgaande en volgende dingen; er wordt in dit Vers gehandeld over hen die van zich zeggen dat zij in de ware dingen zijn, terwijl zij toch in de valse dingen zijn omdat zij in geen naastenliefde zijn; over dezen wordt in het Woord gezegd, dat zij aan de deur zullen komen en zullen kloppen, maar dat zij niet zullen worden toegelaten; aan de deur komen en kloppen, is aanbidden aan de voeten: dat gezegd wordt aan uw voeten, is omdat de Hemel in de ganse samenvatting één mens weergeeft; de hoogste of de derde Hemel geeft het Hoofd weer, de middelste of tweede geeft het Lichaam weer, en de laatste of eerste geeft de Voeten weer; en daarom is aan de voeten staan en aanbidden, buiten den Hemel zijn en toegelaten willen worden, maar niet kunnen: dat de Hemelen in één samenhang één Mens weergeven, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 59 tot 67 e.v. Dat er drie Hemelen zijn, n. 29 tot 40 daar; en dat de hoogste Hemel het Hoofd vormt, de middelste het Lichaam, de laatste de Voeten, n. 65 daar; uit deze dingen blijkt, waarom gezegd wordt aan de voeten staan, wanneer het is buiten den Hemel. Dat zij niet kunnen worden toegelaten, is omdat de algehele Hemel is geformeerd volgens de aandoeningen van het goede en het ware, en is onderscheiden in

Gezelschappen volgens alle verschillen van die aandoeningen; degenen dus die niet in de naastenliefde zijn, zijn niet in enige aandoening waarin de Hemel is; want de naastenliefde of de liefde jegens den naaste is de aandoening; weswege zij niet in den Hemel een plaats hebben, maar buiten denzelfde; en diegenen van hen die in de boze dingen en in de valse dingen zijn geweest, worden volgens hun liefden of aandoeningen verbonden met hen die in de hellen zijn, en daarheen afgeworpen. Dat een zodanig lot dengenen wacht die in het geloof-alleen en in geen naastenliefde zijn, is door den Heer voorzeggd in verscheidene plaatsen, zoals bij Mattheus: *“Elke boom die geen goede vrucht maakt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen, want aan hun vruchten zult gij dezelve kennen: niet een elk die tot Mij zegt: Heer, Heer, zal ingaan in het Koninkrijk der Hemelen, maar die doet den wil Mijns Vaders, Die in de Hemelen is: velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heer, Heer, hebben wij niet door Uw Naam geprofeteerd, en door Uw Naam demonische dingen [daemonia] uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun belijden dat Ik u nooit heb gekend; gaat weg van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid. Een elk die Mijn woorden hoort en dezelve doet, zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man die zijn huis heeft gebouwd op een rots; doch een elk die Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, zal Ik vergelijken bij een dwaas man die zijn huis heeft gebouwd op het zand”*, VII: 19 tot 27; hier worden degenen beschreven die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, en zij die in het geloof en in geen naastenliefde zijn; zij die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, met den boom die goede vruchten maakt, en met het huis dat wordt gebouwd op een rots; ook betekenen de vruchten in het Woord de werken der naastenliefde, en de rots het geloof vanuit de naastenliefde; doch zij die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, worden verstaan onder den boom die niet goede vruchten maakt, en onder hen die een huis op het zand bouwen; ook betekenen de boze vruchten in het Woord de boze werken, en het zand het van de naastenliefde gescheiden geloof; van dezen wordt gezegd dat zij zullen zeggen: Heer, Heer, doe ons open; maar dat zij ten antwoord zullen krijgen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid. Eender bij Lukas: *“Strijdt om in te gaan door de enge poort, omdat velen zullen zoeken in te gaan, maar niet zullen kunnen: nadat de Heer des huizes zal zijn opgestaan en de deur zal hebben gesloten, en gij zult hebben begonnen buiten te staan en aan de deur te kloppen, zeggende: Heer, Heer, doe ons open; maar antwoordende zal Hij zeggen: Ik ken u niet van waar gij zijt. Dan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben gegeten vóór U, en gedronken, en in onze straten hebt Gij geleerd. Maar Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik ken u*

niet van waar gij zijt; gaat weg van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid”, XIII: 24, 25, 26, 27; ook hier wordt gehandeld over hen die in het geloof zijn en niet in de naastenliefde, aangaande wie er wordt gezegd dat zij buiten zullen staan, kloppende aan de deur, maar dat zij niet zullen worden toegelaten. Eten en drinken vóór den Heer en in de straten geleerd worden, betekent het Woord en de predikingen vanuit het Woord horen en de dingen weten die des geloofs zullen zijn; maar omdat zij in geen naastenliefde zijn, wordt er tot hen gezegd: Ik ken u niet van waar gij zijt; gaat weg; want door den Heer worden allen gekend vanuit de liefde, en niet vanuit het afgescheiden geloof. Iets eenders wordt verstaan onder *de vijf dwaze maagden die geen olie hadden in de lampen, aangaande wie er ook wordt gezegd dat zij kwamen, zeggende: Heer, Heer, doe ons open. Doch Hijzelf antwoordde: Voorwaar, Ik zeg u, Ik ken u niet*, Matth. xxv: 1 tot 12. Met de maagden in het Woord worden degenen aangeduid die van de Kerk zijn; met de lampen de dingen die des geloofs zijn; en met de olie wordt het goede der liefde aangeduid. Vandaar worden met de vijf dwaze maagden die geen olie hadden in de lampen, degenen aangeduid die in het geloof zijn en niet in de liefde. Iets eenders wordt ook aangeduid met *de bokken die ter linkerzijde stonden, tot wie werd gezegd dat Hij heeft gehongerd en gedorst en dat zij Hem niet te eten en te drinken hebben gegeven; dat Hij vreemdeling is geweest en zij Hem niet hebben opgenomen; dat Hij naakt is geweest en zij Hem niet hebben bekleed; dat Hij ziek en in den kerker is geweest en zij Hem niet hebben bezocht*, Matth. xxv: 41, 42, 43. Met de schapen daar, die ter rechterzijde staan, worden degenen aangeduid die in de naastenliefde zijn, met de bokken zij die in het geloof en in geen naastenliefde zijn; dat dezen met de bokken worden aangeduid, zie men in n. 4769; en genen met de schapen, n. 4169, 4809.

213. En weten dat Ik u heb bemind; dat dit betekent de erkenenis daarvandaan, dat de Heer in de naastenliefde tegenwoordig is, en niet in het geloof zonder dezelve, staat vast uit de betekenis van weten, zijnde de erkenenis; en uit de betekenis van beminnen [*diligere*], wanneer met betrekking tot den Heer, zijnde dat Hij tegenwoordig is; dat Hij tegenwoordig is in de naastenliefde, en niet in het geloof zonde dezelve, is omdat er wordt gehandeld over hen die in het geloof der naastenliefde zijn; men zie boven n. 203; en de Heer is tegenwoordig in de aandoening of de liefde van den mens, aldus in het leven van diens geest, want de liefde of de aandoening maakt het leven van zijn geest; bijgevolg is de Heer tegenwoordig in de naastenliefde, want de naastenliefde is de aandoening zelf of de geestelijke liefde van den mens; en omdat de Heer tegenwoordig is in de naastenliefde bij den mens, is het

duidelijk dat Hij niet tegenwoordig is in het geloof zonder de naastenliefde; het geloof zonder de naastenliefde is ook niet geestelijk, en daarom is het ook niet van binnen in den mens en maakt het zijn leven, maar is buiten hem in het geheugen, en vandaar in de een of andere natuurlijke denking. Dat bemind worden, wanneer het door den Heer geschiedt, betekent dat Hij tegenwoordig is, is omdat de beminning of de liefde [*dilectio seu amor*] de verbinding en vandaar de tegenwoordigheid maakt, en de Heer tot Hem dien Hij bemint, binnengaat, en leert en leidt, en eveneens het hem geeft dat hij Hem bemint, dat is, dat hij Zijn bevelen en geboden doet, want dit is den Heer beminnen: dat de Heer tegenwoordig is bij hem dien Hij bemint, en dat degene Hem bemint die Zijn bevelen en geboden doet, leert Hijzelf bij Johannes: *“Wie Mijn geboden houdt en dezelve doet, die is het die Mij bemint, en wie Mij bemint, die zal worden bemind door Mijn Vader, en Ik zal hem beminnen; en tot hem zullen Wij komen, en bij hem zullen Wij woning maken”*, XIV: 21, 23.

214. Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid hebt bewaard; dat dit betekent dat zij hebben geleefd volgens de geboden des Heren, staat vast uit de betekenis van het woord des Heren bewaren, zijnde leven volgens Zijn geboden; het woord immers is het gebod, en dat bewaren is leven: volgens het woord der lijdzaamheid wordt gezegd vanwege de volharding in hetzelfde zonder vermoeid te worden; in de Apocalyps wordt ettelijke malen lijdzaamheid gezegd, en wanneer het wordt gezegd, betekent het dat wat op het leven wordt toegepast, zoals eveneens boven n. 98.

215. Zo zal ook Ik u bewaren in de ure der verzoeking die over het algehele wereldrond zal komen, om te onderzoeken hen die op de aarde wonen; dat dit betekent den tijd van het Laatste Gericht, wanneer degenen moeten worden bezocht die in den vorigen Hemel zijn, dat die dan moeten worden gezaligd, staat vast uit de betekenis van het uur der verzoeking die over het algehele wereldrond zal komen, zijnde de tijd van het Laatste Gericht; en uit de betekenis van onderzoeken hen die op de aarde wonen, zijnde de bezoeking over hen die in den vorigen Hemel zijn; dat dan zij die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, over wie hier wordt gehandeld, zullen worden gezaligd, wordt verstaan onder Ik zal u bewaren: dat deze dingen over het Laatste Gericht zijn gezegd, is duidelijk, want er wordt gezegd: Het uur der verzoeking zal komen over het algehele wereldrond, wanneer degenen zullen worden onderzocht die op de aarde wonen: maar omdat er is gehandeld over het Laatste Gericht, en over den vorigen Hemel en de verdelging ervan, en over den Nieuwen Hemel en de formering ervan, in de Werkjes over HET

LAATSTE GERICHT en over NOVA HIROSOLYMA, en over deze zelfde dingen moet worden gehandeld in hetgeen volgt, zal het hier worden voorbijgegaan die woorden nog verder te ontvouwen.

216. Zie, Ik kom snel; dat dit betekent dat dit zeker is, staat vast uit de betekenis van snel, zijnde het zekere en het volle, waarover boven n. 7: dat snel betekent het zekere en het volle, is omdat de tijd en alle dingen die van den tijd zijn in het Woord, staten betekenen, en vandaar snel en haastelijk dan tegenwoordigen staat der aandoening en der denking daaruit; vandaar het zekere en het volle: dat de tijd en alle dingen van den tijd overeenstemmen met staten en vandaar die betekenen, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 162 tot 169; en dat snel betekent de aansporing uit de aandoening, aldus het tegenwoordige en het zekere, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 7695, 7866.

217. Behoudt hetgeen gij hebt; dat dit betekent de volharding in den staat des geloofs vanuit de naastenliefde tot aan het einde toe, staat vast uit de dingen die boven, n. 173, zijn gezegd, waar eendere dingen staan.

218. Opdat niemand uw kroon neme; dat dit betekent opdat niet het inzicht verga, staat vast uit de betekenis van de kroon, zijnde de wijsheid, waarover boven n. 126; hier het inzicht, aangezien zij die in de geestelijke liefde zijn, of in de naastenliefde en daaruit in het geloof, in het inzicht zijn; degenen echter die in de hemelse liefde of in de liefde tot den Heer zijn en daaruit in de doorvatting van het ware, zijn in de wijsheid: dat met opdat niemand uw kroon neme, wordt aangeduid opdat niet het inzicht verga, is omdat de boze dingen en daaruit de valse dingen het inzicht aan den mens ontnemen; het inzicht immers is van het ware; dit wordt aan den mens ontnomen door de boze geesten, wanneer de mens in de boze dingen is, aangezien hij zich dan bij hen aansluit; en dat wat zo wordt weggenomen, vergaat.

219. Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den Tempel Mijns Gods; dat dit betekent dat zij die volharden, in het Goddelijk Ware in den Hemel zullen zijn, staat vast uit de betekenis van overwinnen, zijnde volharden in de echte aandoening van het ware, waarover boven n. 128; hier in het geloof vanuit de naastenliefde, omdat daarover wordt gehandeld in de dingen die geschreven zijn aan den Engel van deze Kerk; men zie boven n. 203; uit de betekenis van den pilaar [*columna*], zijnde het Goddelijk Ware dat ondersteunt; en uit de betekenis van den Tempel Gods zijnde in den hoogsten zin het Goddelijk Menselijke des Heren, en in den betrekkelijken zin het geestelijk Rijk des Heren, aldus de Hemel die dat Rijk samenstelt, waarover aanstonds. Dat de Pilaar in de Tempel is het Goddelijk Ware dat ondersteunt,

is omdat de Tempel den Hemel betekent, en de Hemel is de Hemel vanuit het Goddelijk Ware dat voortgaat uit den Heer; onder den Hemel immers worden alle Engelen verstaan, want de Engelen maken den Hemel en door de Engelen wordt hij de Hemel geheten; en die zijn voor zoveel Engelen als zij opnemen het Goddelijk Ware dat uit den Heer voortgaat; weswege ook de Engelen in het Woord betekenen de Goddelijk Ware dingen; men zie boven n. 130, 200: omdat nu de Hemel het Goddelijk Ware is, en de Tempel den Hemel betekent, zo volgt dat alle dingen van den Tempel zulke dingen betekenen die van het Goddelijk Ware zijn, en dat de pilaren daar betekenen de Goddelijk ware dingen die ondersteunen. De Goddelijk ware dingen die ondersteunen zijn in het algemeen de lagere ware dingen, omdat die de hogere ondersteunen; er zijn immers lagere Goddelijk Ware dingen en hogere, zoals er lagere en hogere Hemelen zijn; er zijn graden van dezelve, waarover men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 38, 208, 209, 211; de Hemelen die in den lageren graad zijn, ondersteunen de Hemelen die in den hogeren zijn; hier dus wordt daarmede dat de Heer hen zal maken tot een pilaar in den Tempel, aangeduid dat zij in den lageren Hemel zullen zijn; zij die zijn in het geloof der naastenliefde, zijn ook in den lageren Hemel, welke Hemel de geestelijke Hemel wordt genoemd; doch zij die in de liefde tot den Heer zijn, zijn in den hogeren Hemel, welke Hemel de hemelse Hemel wordt genoemd, en deze wordt ondersteund door den lageren of geestelijken Hemel: maar over deze dingen kan men een klaarder idee hebben uit hetgeen in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL in drie Artikelen is getoond, namelijk in het Artikel waar is getoond dat het Goddelijke des Heren in den Hemel is de Liefde tot Hem en de Naastenliefde jegens den naaste, n. 13 tot 19; in het tweede waar is getoond dat de Hemel is onderscheiden in twee Rijken, het Hemelse en het Geestelijke, n. 20 tot 28: en in het derde, waar is getoond dat er drie Hemelen zijn, n. 29 tot 40. In het Woord worden hier en daar pilaren (of kolommen) vermeld, en met die worden de lagere ware dingen aangeduid, ter oorzaak hiervan dat zij de hogere ondersteunen; dat die met pilaren in het Woord worden aangeduid, kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Jeremia: *“Zie, Ik heb u heden gegeven tot een versterkte stad, en tot een pilaar van ijzer, en tot muren van brons, tegen het algehele land, tegen de Koningen van Jehudah, tegen de vorsten, en tegen de priesters ervan, en tegen het volk van het land, zodat zij zullen strijden tegen u, en niet zullen overmogen”*, 1: 18, 19; deze dingen zijn gezegd tot den Profeet, omdat met alle Profeten de leren van het Goddelijk Ware worden aangeduid, en omdat daar wordt gehandeld over de Kerk waarin de Goddelijk Ware dingen zijn vervalst; derhalve wordt

er gezegd Ik heb u heden gegeven tot een versterkte stad, tot een pilaar van ijzer, en tot muren van brons, tegen het algehele land; met de versterkte stad wordt de leer van het ware aangeduid, met den pilaar van ijzer het ware dat haar ondersteunt, met de muren van brons het beschermende goede, en met het land de Kerk; gezegd wordt ook tegen de koningen van Jehudah, tegen de vorsten, tegen de priesters ervan, en tegen het volk van het land; en met de koningen van Jehudah en met de vorsten worden de vervalste ware dingen aangeduid, met de priesters de verechtreukte goede dingen, en met het volk van het land de valse dingen in het algemeen; van deze dingen wordt gezegd dat zij zullen strijden tegen de ware dingen zelf, maar niet zullen overmogen. Bij denzelfde: *“Richt u tekenen op, stel u pilaren, zet uw hart tot het pad, den weg dien gij moogt gaan, keer weder, o maagd Israël, keer weder tot uw steden”*, xxxi: 21; daar wordt gehandeld over de herstelling van de Kerk; de maagd Israël betekent de Kerk; tekenen oprichten en pilaren stellen, betekent het onderricht in zulke dingen die de fundamentele dingen der Kerk zijn, welke, omdat zij ondersteunen, pilaren worden genoemd; zet uw hart tot het pad, den weg dien gij moogt gaan, betekent de aandoening van het ware leidende tot het leven. Bij David: *“Ik, ik zal met rechtheden richten; de versmeltende landen en al de bewoners ervan; ik zal zijn pilaren vastmaken”*, Psalm LXXV: 3, 4; de versmeltende landen betekenen hen die van de Kerk zijn, die niet in de ware dingen zijn maar ze nochtans verlangen; de pilaren ervan vastmaken betekent schragen met de ware dingen waarop de Kerk wordt gegrondvest. Bij Job: *“Die de aarde doet schudden uit haar plaats, aldus dat de pilaren ervan trillen”*, ix: 6; met de aarde daar wordt de Kerk aangeduid, en met de pilaren worden de haar ondersteunende ware dingen aangeduid. Dat met de pilaren van den Voorhof der Tent, waarover in Exod. xxvii: 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, ook de laatste ware dingen worden aangeduid die de hogere ondersteunen, zie men in de HEMELSE VERBORGENHEDEN, in de ontvouwing van dat Hoofdstuk en van die Verzen. Eendere ware dingen worden aangeduid met *de pilaren van het Huis van het woud van den Libanon, gebouwd door Salomo*, waarover i Kon. vii: 2, 6. Eendere ook met de twee pilaren die Salomo oprichtte in het Voorhuis van den Tempel, waarover in het Eerste Boek der Koningen: *“Hij formeerde twee pilaren van brons, achttien ellen de hoogte van iederen pilaar, en een draad van twaalf ellen omgaf den tweeden pilaar; twee kronen maakte hij om te stellen op de hoofden der pilaren, gietsel van brons; zeven voor de ene kroon en zeven voor de andere kroon; hij richtte de pilaren op in het Voorhuis des Tempels, en hij richtte den rechter pilaar op, en hij noemde zijn naam Jachin; en hij richtte den linker pilaar op, en hij noemde zijn naam Boas”*, vii: 15 tot 22;

omdat de Tempel den Hemel betekende, hetgeen straks zal worden getoond, betekenden derhalve alle dingen van den Tempel zulke dingen die van den Hemel zijn, aldus die van het Goddelijk Ware daar zijn; want, zoals boven is gezegd, de Hemel is de Hemel vanuit het Goddelijk Ware dat voortgaat uit den Heer; het voorhuis daar betekende dus de dingen die van den laatsten Hemel zijn; en omdat deze Hemel de twee hogere ondersteunt, waren derhalve daar die twee pilaren gesteld.

220. Wat echter de Tempel in het Woord betekent, zal ook worden gezegd: de Tempel betekent in den hoogsten zin het Goddelijk Menselijke des Heren, en in den betrekkelijken zin den Hemel; en omdat hij den Hemel betekent, betekent hij ook de Kerk, want de Kerk is de Hemel des Heren op aarde; en omdat de Tempel den Hemel en de Kerk betekent, betekent hij ook het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; de oorzaak hiervan is deze, dat dit den Hemel en de Kerk maakt, want zij die dat opnemen met de ziel en het hart, dat is, met het geloof en de liefde, maken den Hemel en de Kerk uit. Omdat de Tempel die dingen betekent, wordt er derhalve gezegd de Tempel Mijns Gods; onder Mijn God, wanneer het door den Heer wordt gezegd, wordt verstaan de Hemel en het Goddelijk Ware daar, hetgeen ook is de Heer in den Hemel; de Heer is boven de Hemelen, en Hij verschijnt aan hen die in den Hemel zijn als Zon; vanuit den Heer als Zon daar gaat het Licht en de Warmte voort; het Licht daar in zijn wezen is het Goddelijk Ware, en de Warmte daar in haar wezen is het Goddelijk Goede; deze twee maken den Hemel in het gemeen en in het deel; het Goddelijk Ware is dat wat wordt verstaan onder Mijn God; vandaar is het, dat in het Woord van het Oude Testament wordt gezegd Jehovah en God, Jehovah waar wordt gehandeld over het Goddelijk Goede, en God waar wordt gehandeld over het Goddelijk Ware; vandaar eveneens is het dat de Engelen goden worden geheten, en dat God in de Hebreeuwse Taal wordt geheten Elohim in het meervoud; daaruit blijkt, waarom gezegd wordt Tempel Mijns God: dat Jehovah wordt gezegd waar wordt gehandeld over het Goddelijk Goede, God echter waar wordt gehandeld over het Goddelijk Ware, zie men in n. 709, 732, 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4283, 4402, 7010, 9167. Dat Hij Jehovah wordt geheten naar Zijn, aldus naar het Wezen, God echter naar Bestaan, aldus naar het Bestaan, n. 300, 3910, 6905. Dat ook Goddelijk Zijn is het Goddelijk Goede, en dat Goddelijk Bestaan is het Goddelijk Ware, n. 3061, 6280, 6880, 6905, 10579. En in het algemeen dat het Goede is Zijn, en het Ware is Bestaan daaruit, n. 5002. Dat de Engelen goden worden geheten vanwege de opneming van het Goddelijk Ware uit den Heer, n. 4295, 4402, 7268, 7873, 8301, 8192. Dat

het Goddelijke des Heren in de Hemelen is het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13, 133, 139, 140. Dat het Licht in de Hemelen in zijn wezen het Goddelijk Ware is, en de Warmte daar het Goddelijk Goede, het ene en het andere uit den Heer, in hetzelfde Werk, n. 126 tot 140, 275. Dat de Tempel in het Woord het Goddelijk Menselijke des Heren betekent, en in den betrekkelijken zin den Hemel en de Kerk, deswege ook het Goddelijk Ware, kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Johannes: *“Aan de Joden, vragende: Wat teken toont Gij ons dat Gij dit doet? antwoordde Jezus, en Hij zeide tot hen: Ontbindt dezen Tempel, in drie dagen evenwel zal Ik denzelve opwekken. En de Joden zeiden: In zes en veertig jaren is de Tempel gebouwd, en Gij, zult Gij dien dan in drie dagen opwekken? Maar Hij sprak van den Tempel Zijns Lichaams”*, II: 18 tot 23; dat de Tempel het Goddelijk Menselijke des Heren betekent, wordt hier openlijk gezegd; onder de ontbinding van den Tempel en de opwekking ervan na drie dagen, wordt immers verstaan Zijn Dood, Begrafenis, en Opstanding. Bij Malachia: *“Zie, Ik zend Mijn Engel, Die den weg zal bereiden vóór Mij, en plotseling zal tot Zijn Tempel komen de Heer, en de Engel des verbonds Dien gij zoekt”*, III: 1: hier ook wordt onder den Tempel het Goddelijk Menselijke des Heren verstaan; daar wordt immers gehandeld over de Komst des Heren, en daarom wordt met komen tot Zijn Tempel aangeduid tot Zijn Goddelijk Menselijke. In de Apocalyps: *“Ik zag geen Tempel in Nova Hierosolyma, want de Heer God Almachtig is haar Tempel, en het Lam”*, XXI: 22; daar wordt gehandeld over den Nieuwen Hemel en de Nieuwe Aarde, wanneer zij in de inwendige dingen zullen zijn en niet in de uitwendige dingen; vandaar wordt er gezegd: Geen Tempel zal er zijn, maar de Heer God Almachtig en het Lam; de Heer God Almachtig is het Goddelijke Zelf des Heren, en het Lam is Zijn Goddelijk Menselijke; waarvandaan eveneens blijkt, dat Zijn Goddelijke in de Hemelen wordt verstaan onder den Tempel. Bij Jesaja: *“Ik zag den Heer zittende op een hoge en verheven Troon, en de franjes [fimbria] ervan vervullende den Tempel”*, VI: 1. Met de hoge en verheven Troon waarop de Heer gezeten werd gezien, wordt de Heer aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware in de Hogere Hemelen; met de franjes ervan echter wordt Zijn Goddelijk Ware in de Kerk aangeduid; dat de franjes, wanneer het den Heer betreft, Zijn Goddelijk Ware in laatste betekenen, zie men in n. 9917. *Dat de Voorhang van den Tempel in twee delen werd gescheurd van boven tot onder, nadat de Heer had geleden*, Matth. XXVII: 51; Markus XV: 34, 38; Lukas XXIII: 45, heeft betekend het één-zijn van het Goddelijk Menselijke des Heren met Zijn Goddelijke Zelf, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 9670. Met den Tempel

wordt het Goddelijk Menselijke des Heren aangeduid, en tegelijk den Hemel en de Kerk, in de volgende plaatsen; bij David: *“Ik zal mij inkrommen naar den Tempel Uwer heiligheid, en Ik zal Uw Naam belijden”*, Psalm CXXXVIII: 2. Bij Jona: *“Ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen, maar toch zal ik voortgaan te schouwen tot den Tempel Uwer heiligheid. En mijn gebed kwam tot u tot den Tempel Uwer heiligheid”*, II: 4, 7; bij Habakuk: *“Jehovah in den Tempel zijner heiligheid”*, II: 20. Bij Mattheus: *“Wee u, gij blinde leiders, die zegt: Al wie zal gezworen hebben bij den Tempel, het is niets; al wie echter zal gezworen hebben bij het goud des Tempels, die is schuldig; gij dwazen en blinden, want wat is meerder, het goud of de Tempel die het goud heiligt?”*, XXIII: 16, 17. Bij Johannes: *“Jezus zeide tot hen die verkochten in den Tempel: Neemt die dingen van hier weg; maakt ook niet het Huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel. Weswege de discipelen indachtig werden dat er geschreven is: De ijver van Uw Huis heeft Mij verteerd”*, II: 16, 17. Bovendien wordt in vele plaatsen elders in het Woord de Tempel genoemd; opdat men wete dat daaronder de Hemel en de Kerk wordt verstaan, voorts het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, zou ik die plaatsen hier willen aanvoeren, opdat het gemoed niet hieraan vastkleve, dat alleen de Tempel wordt verstaan, en niet iets heiligers; want de Tempel die in Jeruzalem was, was heilig uit hoofde hiervan, dat hij het heilige uitbeeldde en vandaar betekende: dat de Tempel den Hemel betekende, blijkt uit deze plaatsen: bij David: *“Ik heb Jehovah aangeroepen, en tot Mijn God heb ik geroepen; Hij heeft uit Zijn Tempel mijn stem gehoord”*, Psalm XVIII: 7; bij denzelfde: *“Een dag in Uw voorhoven is beter dan duizenden; Ik heb verkozen aan de deur te staan in het Huis mijns Gods, liever dan te wonen in de tenten der goddeloosheid”*, Psalm LXXXIV: II. Bij denzelfde: *“De gerechte zal zoals een palmboom bloeien, zoals een ceder in Libanon zal hij groeien; zij die geplant zijn in het Huis van Jehovah, in de Voorhoven Gods zullen zij uitspruiten”*, Psalm CXII: 13, 14; bij denzelfde: *“Een ding heb ik gevraagd van Jehovah: dat ik moge blijven in het Huis van Jehovah, en om te bezoeken des morgens Zijn Tempel”*, Psalm XXVII: 4. Bij denzelfde: *“Rustig zal ik zijn in het Huis van Jehovah tot in lengte van dagen”*, Psalm XXIII: 6; bij Johannes: *“Jezus zeide: In het Huis Mijns Vaders zijn vele woningen”*, XIV: 2. Dat in die plaatsen onder het Huis van Jehovah en het Huis des Vaders de Hemel wordt verstaan, is duidelijk: dat ook de Kerk het wordt, blijkt in deze dingen; bij Jesaja: *“Het huis onzer heiligheid en ons sieraad, waar U onze vaders hebben geloofd, is tot een brand geworden”*, LXIV: II; bij Jeremia: *“Ik heb Mijn Huis verlaten, Ik heb Mijn erfenis achtergelaten”*, XII: 7. Bij Haggai: *“Ik zal alle natiën doen beven, opdat zij komen, de keur aller natiën; en Ik zal dit*

Huis met heerlijkheid vervullen; Mijn is het zilver, en Mijn het goud; groter zal zijn de heerlijkheid van dit latere Huis dan dat van het vorige, II: 7, 8, 9; bij Jesaja: “*Hij zal zeggen tot Hierosolyma: Bouw; en tot den Tempel: Grondvest*”, XLIV: 28. Daar wordt gehandeld over de Komst des Heren, en over de Nieuwe Kerk dan. Bij Zacharia: “*Het Huis van Jehovah is gegrondvest opdat de Tempel zou worden gebouwd*”, VIII: 9; eender. Bij Daniël: “*Belshazzar beval de vaten van goud en zilver voor te brengen die Nebuchadnezar, zijn vader, had uitgebracht, die uit den Tempel van Hierosolyma, opdat zij zouden drinken uit dezelve; en zij dronken wijn, en zij prezen de goden van goud en van zilver, brons, ijzer, hout en steen; en toen werd geschreven op den wand*”, V: 2, 3, 4, e.v.; met de vaten van goud en van zilver, die uit den Tempel van Hierosolyma waren, worden de goede en de ware dingen der Kerk aangeduid; daarmede dat zij daaruit wijn dronken en de goden van goud, zilver, brons, ijzer, hout en steen prezen, wordt de ontwijding ervan aangeduid; derhalve werd geschreven op den wand, en werd de Koning veranderd van een mens in een wild dier. Bij Mattheus: “*De discipelen traden toe om Jezus den bouw van den Tempel te tonen. Jezus zeide tot hen: Ziet gij al deze dingen? Niet zal hier een steen op den anderen worden gelaten die niet zal worden afgebroken*”, XXIV: 1, 2; Markus XIII: 1 tot 5; Lukas XXI: 5, 6, 7; dat van den Tempel niet een steen op den anderen zal worden gelaten die niet zal worden afgebroken, betekent de totale vernietiging en verwoesting van de Kerk; de steen betekent ook het ware der Kerk: en omdat dit werd aangeduid, wordt derhalve in die Hoofdstukken bij de Evangelisten gehandeld over de opeenvolgende verwoesting van de Kerk. In de Apocalyps: “*De Engel stond daar, zeggende: Sta op en meet den Tempel Gods en het Altaar, en hen die daarin aanbidden*”, XI: 1; ook daar wordt met den Tempel de Kerk aangeduid, en met meten het hoedanige ervan uitvorsen. Iets eenders wordt aangeduid met *den Nieuwen Tempel en de maten ervan*, bij Ezechiël van Hfdst. XL tot XLVIII. Dat met den Tempel het Goddelijk Ware wordt aangeduid dat uit den Heer is, staat vast uit deze plaatsen; bij Ezechiël: “*De heerlijkheid van Jehovah verhief zich van boven den cherub op den drempel van het Huis, en het Huis werd vervuld met de wolk; de voorhof echter was vol van den glans der heerlijkheid van Jehovah*”, X: 4. Onder het Huis daar wordt de Hemel en de Kerk verstaan, en onder de wolk en onder de heerlijkheid het Goddelijk Ware; dat de wolk het Goddelijk Ware is, zie men boven n. 36; en dat eender de heerlijkheid het is, n. 33. Bij Micha: “*Vele natiën zullen gaan, en zij zullen zeggen: Gaat en laat ons opklimmen tot den berg van Jehovah, en tot het Huis onzes Gods, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij mogen gaan in Zijn paden; want uit Zion zal de leer uitgaan*,

en het Woord vanuit Hierosolyma”, iv: 2; de berg van Jehovah en het Huis Gods betekent de Kerk; eender Zion en Hierosolyma; geleerd worden van Zijn wegen en gaan in Zijn paden, is onderricht worden in de Goddelijke ware dingen; en daarom wordt ook gezegd: Vanuit Zion zal de leer uitgaan, en vanuit Hierosolyma het Woord. Bij Jesaja: “*De stem van tumult van Jehovah uit de stad, de stem van Jehovah vanuit den Tempel*”, lxvi: 6; onder de stad wordt de leer van het ware verstaan, onder den Tempel de Kerk; en onder de stem van Jehovah vanuit den Tempel het Goddelijk Ware. In de Apocalyps: “*Een grote stem ging voort vanuit den Tempel des Hemels; uit den Troon, zeggende*”, xvi: 17; de stem daar eender voor het Goddelijk Ware; elders, “*Geopend werd de Tempel Gods in den Hemel, en er werd gezien de ark Zijns Verbonds in den Tempel, en er geschiedden bliksemen, stemmen, donderslagen*”, xi: 19; bliksemen, stemmen, donderslagen in het Woord, betekenen de Goddelijk ware dingen vanuit den Hemel; men zie n. 7573, 8914. Elders: “*Geopend werd de Tempel des Tabernakels der Getuigenis in den Hemel, en er gingen voort vanuit den Tempel zeven Engelen, hebbende de zeven plagen; en vervuld werd de Tempel met rook vanuit de heerlijkheid Gods en Zijn kracht*”, xv: 5, 6, 8; van de zeven Engelen wordt gezegd dat zij voortgingen vanuit den Tempel die in den Hemel is, omdat met de Engelen de Goddelijk ware dingen worden aangeduid; men zie boven n. 130, 200. Wat met den rook vanuit de heerlijkheid Gods wordt aangeduid, zal in de ontvouwing van die dingen in hetgeen volgt worden gezien. Bovendien moet men weten dat met den door Salomo gebouwden Tempel, en eveneens met het Huis des wouds van Libanon, en met de afzonderlijke dingen ervan, waarover i Kon. vi en vii, zijn aangeduid de geestelijke en de hemelse dingen die der Kerk en des Hemels zijn.

221. En hij zal niet meer naar buiten uitgaan; dat dit betekent dat zij tot in het eeuwige in hetzelfde zullen zijn, staat vast uit de betekenis van niet meer naar buiten uitgaan, wanneer het wordt gezegd van den Hemel en van het Goddelijk Ware daar, welke worden aangeduid met den Tempel Gods, zijnde dat zij tot in het eeuwige in dezelve zullen blijven.

222. En Ik zal op hen schrijven den Naam Mijns Gods; dat dit betekent het hoedanige van hen volgens het aan het leven ingeplante Goddelijk Ware, staat vast uit de betekenis van schrijven op iemand, wanneer het uit den Heer geschiedt, zijnde aan het leven inplanten, waarover aanstonds; uit de betekenis van den naam, zijnde het hoedanige van den staat, waarover boven n. 148; en uit de betekenis van God, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer in den Hemel, aldus de Heer daar, waarover ook boven, n. 220: want de Heer is boven de Hemelen; Hij verschijnt immers aan hen die in den Hemel

zijn, als Zon; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 125; het daaruit voortgaande Goddelijke, hetwelk het Goddelijk Ware wordt genoemd, en hetwelk den Hemel maakt in het gemeen en in het deel, is dat wat in het Woord wordt verstaan onder God; vandaar is het, dat de Engelen goden worden geheten, en dat God in de Hebreeuwse Taal wordt geheten Elohim in het meervoud. Uit deze dingen blijkt waarom de Heer hier zegt de Naam MIJNS GODS, en boven: Ik zal hem maken tot een pilaar in den Tempel MIJNS GODS, n. 219; en beneden: Ik zal op hem schrijven den naam der stad MIJNS GODS, Nova Hierosolyma, welke nederdaalt vanuit den Hemel uit MIJN GOD, n. 223. Dat schrijven op iemand is aan het leven inplanten, is omdat schrijven is vanuit het geheugen, de denking, en het gemoed, neerzetten op papier dat wat blijvend heeft te zijn; en daarom betekent het in den geestelijken zin dat wat blijvend heeft te zijn in het leven van den mens, daaraan ingeschreven en ingeplant; zo wordt de natuurlijke zin van dat woord verkeerdt in den geestelijken zin; want natuurlijk is het om te schrijven op papier en in een boek, maar geestelijk is het om in te schrijven aan het leven, hetgeen geschiedt wanneer het wordt ingeplant aan het geloof en de liefde; want de liefde en het geloof maken het geestelijk leven van den mens: omdat schrijven betekent aan het leven inplanten, wordt er derhalve ook gezegd van Jehovah of den Heer, dat Hij schrijft en heeft geschreven in het Boek, waaronder wordt verstaan dat wat door den Heer is ingeschreven aan den geest van den mens, dat is, aan diens hart en ziel, of, wat hetzelfde is, aan diens liefde en geloof; zoals bij David: *“Mijn been was niet verholen voor U toen ik ben gemaakt in het verborgene; op Uw Boek zijn geschreven alle dagen als zij geformeerd werden, en niet één van die ontbreekt”*, Psalm CXXXIX: 15, 16. Bij denzelfde: *“Laat hen uitgedelgd worden uit het Boek der levens, en met de gerechten niet geschreven worden”*, Psalm LXIX: 29. Bij Daniël: *“Het volk zal ontruikt worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het Boek”*, XII: 1. Bij Mozes: *“Delg mij, ik bid U, uit het Boek dat Gij geschreven hebt: en Jehovah zeide: Hij die tegen Mij heeft gezondigd, dien zal Ik delgen uit Mijn Boek”*, Exod. XXXII: 32, 33. In de Apocalyps: *“Een Boek, geschreven van binnen en aan den rug, verzegeld met zeven zegelen, hetwelk niemand kon openen dan het Lam alleen”*, v: 1 e.v. Elders: *“Zij zullen het beest aanbidden, allen wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens des Lams”*, XIII: 8; Hfdst. XVII: 8. Elders: *“Ik zag dat de Boeken werden geopend; en een ander Boek werd geopend, zijnde dat des levens, en gericht werden de doden naar de dingen die geschreven waren in het Boek volgens hun werken; en indien iemand niet gevonden werd geschreven in het Boek des levens, zo werd hij uitgeworpen in den pool des vuurs.,*

Apoc. xx: 12, 13, 15. En elders: *“Niet zal inschrijven in Nova Hierosolyma dan hij die geschreven is in het Boek des levens des Lams”*, xxi: 27; in deze plaatsen wordt niet verstaan dat zij geschreven zijn in het Boek, maar dat alle dingen des geloofs en der liefde zijn ingeschreven aan den geest des mensen, zoals kan vaststaan uit de dingen die in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 461 tot 469 zijn getoond. Dat schrijven in het Woord de dingen betekent die aan het leven worden ingeschreven en ingeplant, blijkt ook uit andere plaatsen waar schrijven wordt gezegd; zoals bij Jeremia: *“Ik zal Mijn Wet geven in het midden van hen, en op hun hart zal Ik die schrijven”*, xxxi: 33; de wet in het midden van hen geven, is de Goddelijk ware dingen in hen; in het midden betekent van binnen bij den mens; men zie n. 1074, 2940, 2973; en die op het hart schrijven, is aan de liefde ingeven; het hart immers betekent de liefde, n. 7542, 9050, 10336. Bij Ezechiël: *“De Profheet zag de rol eens Boeks, beschreven voor en achter, en hetgeen daarop geschreven was, waren beklagingen, zuchten, en klachten”*, ii: 9, 10; Hfdst. iii: 1, 2, 3; met de rol eens Boeks beschreven voor en achter, wordt aangeduid de staat der Kerk toenmaals, aldus hoedanig het leven was van hen die van de Kerk waren; en daarom wordt iets eenders met de rol des Boeks hier aangeduid als met het Boek des levens boven; en omdat het leven van hen zonder de goede dingen der liefde en de ware dingen des geloofs was geweest, wordt er gezegd dat daarop geschreven waren beklagingen, zuchten, en klachten. *Dat de Wet was geschreven op stenen Tafelen, en geschreven met den vinger Gods*, Exod. xxxi: 18; Deut. iv: 13; Hfdst. ix: 10, betekende, dat zij aan het leven moest worden ingeprent, n. 9416; onder de Wet immers worden in den strikten zin de tien geboden van den Dekaloog verstaan, doch in den breiden zin het ganse Woord, n. 6752, 7463; en met den Steen wordt het ware aangeduid, daar het Goddelijk Ware, n. 643, 1298, 3720, 6426, 8609, 10376. Iets eenders wordt daarmede aangeduid *dat op de twaalf Stenen genomen uit den Jordaan, werden geschreven de woorden der wet*, Deut. xxvii: 2, 3, 4, 8; Jos. iv: 3 e.v. Bij Ezechiël: *“Zoon des mensen, neem u één hout, en schrijf daarop: Voor Jehudah en voor de zonen Israëls en de metgezellen; en neem een ander hout, en schrijf daarop: Voor Jozef, het hout van Efraim, en van het gehele huis Israëls, en de metgezellen ervan: daarna verbind ze het ene en het andere u tot één hout, opdat zij één zijn beide in Mijn hand”*, xxxvii: 16, 17; wat deze dingen betekenen, kan niemand weten, tenzij hij weet wat is uitgebeeld door Jehudah, en wat door Jozef; door Jehudah is uitgebeeld het hemels Rijk des Heren, en door Jozef Zijn geestelijk Rijk; en met die schrijven op een tweetal houten, wordt aangeduid de staat der liefde en des levens daaruit van het ene en het andere; de verbinding ervan

tot één Hemel, wordt daarmee aangeduid dat hij het ene met het andere zou verbinden tot één hout, opdat zij één zijn beide in Mijn hand; iets eenders als met die dingen wordt aangeduid met des Heren woorden: *“Ik heb ook andere schapen, welke niet van dezen stal zijn; die moet Ik eveneens toebrengen; en het zal worden één kudde en één Herder”*, Joh. x: 16: dat er werd geschreven op Hout, was omdat hout het goede betekent, en het is het goede hetwelk verbindt; maar deze dingen zullen beter blijken uit de dingen die in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond, namelijk dat het geestelijk Rijk vóór de Komst des Heren niet is geweest zoals na Zijn Komst, n. 6372, 8054; dat die voornamelijk werden gezaligd door de Komst des Heren in de wereld, en dat zij toen werden verbonden met hen die vanuit het hemels Rijk des Heren waren, tot één Hemel, n. 2661, 2716, 2833, 2834, 3969, 6854, 6914, 7035, 7091, 7828, 7932, 8018, 8159, 8321, 9684. Dat er twee Rijken zijn, het hemelse en het geestelijke; en dat er drie Hemelen zijn, en dat die verbonden zijn tot één Hemel, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 20 tot 28, en 29 tot 40. Dat met Jehudah in den uitbeeldenden zin wordt aangeduid het hemels Rijk des Heren, n. 3654, 3881, 5583, 5603, 5782, 6363; dat met Jozef het geestelijk Rijk des Heren wordt aangeduid, n. 3969, 3971, 4669, 6417; met Efraïm het verstandelijke der geestelijke Kerk, n. 3969, 5354, 6222, 6234, 6238, 6267, 6269. Dat met het Hout het goede der liefde wordt aangeduid, n. 643, 3720, 8354. Bij Jesaja: *“Deze zal zeggen: Van Jehovah ben Ik, en Die zal Zich noemen met den naam van Jakob; en Die zal schrijven met Zijn hand: Van Jehovah; en met den naam van Israël zal Hij Zich toenoemen”*, XLIV: 5; deze dingen worden gezegd aangaande den Heer en aangaande Zijn Goddelijk Menselijke; met Jakob en met Israël, waar het den Heer betreft, wordt Zijn Menselijke aangeduid; dat ook dit Jehovah is, wordt daaronder verstaan dat Hij zal zeggen: Van Jehovah ben Ik; en dat Hij zal schrijven met Zijn hand: Van Jehovah; dat in den hoogsten zin Israël en Jakob de Heer is, zie men in n. 4286, 4570, 6424. Bij Jeremia: *“Hoop Israëls, o Jehovah; al de Mij verlatenden zullen beschaamd worden, en de van Mij afwijkenden zullen in de aarde worden geschreven, omdat zij hebben verlaten de bron der levende wateren, Jehovah; genees mij, Jehovah, opdat ik genezen worde”*, XVII: 13, 14; in de aarde geschreven worden, is verdoemd worden vanwege den staat des levens, aangezien met de aarde het verdoemde wordt aangeduid; men zie n. 2327, 7418, 8306. Daaruit blijkt, wat daarmee wordt aangeduid dat de Heer met den vinger in de aarde heeft geschreven, bij Johannes: *“De Schriftgeleerden en de Farizeën brachten tot Jezus in den Tempel een vrouw, in echtbreuk gegrepen. Zij zeiden: Deze vrouw is in de daad zelf gegrepen. Zij vroegen of zij volgens de wet van Mozes zou worden*

gestenigd. Jezus, Zich nederbukkende, schreef met den vinger op de aarde; en Zich oprichtende, zeide Hij: Wie uwer van zonde vrij is, werpe den eersten steen op haar. En wederom Zich nederbukkende, schreef Hij in de aarde: deze dingen gehoord hebbende ging de een na den ander uit; en Jezus werd alleen gelaten, en de vrouw, tot wie Hij zeide: Waar zijn uw beschuldigers? Heeft niemand u veroordeeld? En Hij zeide: Ga, en zondig voortaan niet", VIII: 2 tot II; daarmede dat de Heer heeft geschreven in de aarde, wordt iets eenders aangeduid als boven bij Jeremia: "*De van Mij afwijkenden zullen in de aarde worden geschreven*", namelijk dat zij evenzeer verdoemd waren vanwege de echtbreuken; en daarom zeide Hij: Wie uwer van zonde vrij is, werpe den eersten steen op haar; dat de Heer tweemaal heeft geschreven in de aarde in den Tempel, betekende de verdoemenis van hen om de echtbreuken in den geestelijken zin; want de Schriftgeleerden en de Farizeën waren zij die schonden de goede dingen en vervalsten de ware dingen des Woords, aldus der Kerk; en de echtbreuken in den geestelijken zin zijn de echtbrekingen van het goede en de vervalsingen van het ware; men zie boven n. 141, 161; en daarom ook wordt die natie door den Heer genoemd een overspelige en zondige natie, Markus VIII: 38.

223. En den naam der stad Mijns Gods, Nova Hierosolyma, welke nederdaalt vanuit den Hemel uit Mijn God; dat dit betekent de Leer der nieuwe Kerk, welke in de Hemelen is, staat vast uit de betekenis van de stad [*civitas*] Mijns Gods, zijnde de leer van het Goddelijk Ware, waarover aanstonds; uit de betekenis van Nova Hierosolyma, zijnde de Kerk ten aanzien van de leer, waarover in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA, n. 6; en uit de betekenis van welke nederdaalt vanuit den Hemel uit Mijn God, zijnde welke is vanuit den Hemel uit het Goddelijk Ware daar; dat onder God in het Woord het Goddelijk Ware wordt verstaan, zie men boven, n. 220, 222; en omdat het Goddelijk Ware dat in den Hemel is en dat daaruit nederdaalt, is uit den Allenen Heer, noemt derhalve de Heer hetzelfde Zijn God. Dat met de stad Mijns Gods de leer van het Goddelijk Ware wordt aangeduid, lijkt op het eerste gezicht vérgesocht, omdat het gemoed bezwaarlijk de leer kan denken, wanneer de stad wordt vermeld, zoals ook de Kerk denken, wanneer het land (de aarde) wordt vermeld; doch nochtans wordt niet iets anders onder gemeenten, burgerijen of steden [*civitates aut urbes*] in het Woord in deszelfs geestelijken zin verstaan; de oorzaak hiervan is deze, dat de idee van een gemeente, burgerij of stad louter natuurlijk is, doch de idee van een leer in een gemeente of burgerij geestelijk is; de Engelen kunnen, omdat zij geestelijk zijn, geen andere idee van een gemeente hebben dan die van de natie ten

aanzien van de leer daarin, zoals ook geen andere idee van een land (of aarde) dan die van de natie ten aanzien van de Kerk of ten aanzien van het godsdienstige daar; de oorzaak ook hiervan is, dat de Gezelschappen waarin de Hemelen zijn onderscheiden, voor het merendeel gemeenten of burgerijen zijn, en alle onderling verschillen ten aanzien van de opneming van het Goddelijk Ware in het goede; vandaar ook is het, dat de Engelen de idee van de leer van het ware hebben wanneer van een gemeente of burgerij of stad melding wordt gemaakt; dat de Hemelen zijn onderscheiden in gezelschappen volgens de verschillen van het goede der liefde en des geloofs, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 41 tot 50; en dat hun habitakels zijn geschikt in de vormen van gemeenten, burgerijen of steden, n. 184 aldaar. Dat met de gemeenten, burgerijen of de steden in het Woord leren worden aangeduid, kan vaststaan uit verscheidene plaatsen waarvan ik alleen de volgende in het midden zou willen brengen; bij Jeremia: “*Zie, Ik heb u gegeven tot een versterkte stad tegen het algehele land*”, I: 18; deze dingen zijn gezegd tot den Profeet, omdat met den profeet in het Woord degene wordt aangeduid die het ware leert, en in den abstracten zin de leer van het ware; omdat deze met den profeet wordt aangeduid, wordt er derhalve tot dezen gezegd: Ik heb u gegeven tot een versterkte stad; waarmede derhalve de leer van het ware wordt aangeduid die tegen de valse dingen beschermt: dat met den profeet in het Woord degene wordt aangeduid die het ware leert, en in den abstracten zin de leer van het ware, zie men in n. 2534, 7269. Bij denzelfde: “*Nedergedaald is de kroon uws sieraads; de steden van het zuiden zijn gesloten*”, XIII: 18, 19; daar wordt gehandeld over de vervalsing van het ware, en daaronder dat de kroon des sieraads nederdaalt, wordt verstaan dat het inzicht het is; en daaronder dat de steden van het zuiden gesloten zijn, wordt verstaan dat alle ware dingen der leer het zijn, die anders in het licht zouden zijn; dat de kroon het inzicht en de wijsheid is, zie men boven ,n. 126, 128; en dat het zuiden de staat des lichts is, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 148, 149, 151. Bij Jesaja: “*Gij hebt raadslagen van verre, waarheid, getrouwigheid gedaan; en gij hebt van de stad tot een steenhoop gesteld, de versterkte stad tot een ruïne, het paleis der vreemdelingen dat van de stad was, dat het voor altijd niet worde gebouwd: deswege zullen U eren een machtig volk; de stad der sterke natiën, zij zullen U vrezen*”, XXV: 1, 2, 3; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de vorige Kerk en over de instauratie van de nieuwe; de verwoesting van de Kerk ten aanzien van de leer, wordt verstaan onder: Gij hebt van de stad gesteld tot een steenhoop, de versterkte stad tot een ruïne, het paleis der vreemdelingen dat van de stad was; en de instauratie van de nieuwe Kerk ten

aanzien van de leer wordt verstaan onder: Zij zullen U eren, een machtig volk, en de stad der sterke natiën, zij zullen U vrezen. Bij denzelfde: *“Te dien dage zal een lied gezongen worden in het land van Jehudah: Wij hebben een sterke stad; Hij zal heil stellen tot muren en voorschans; opent de poorten opdat inschrijde de gerechte natie, bewarende de getrouwigheden”*, xxvi: 1, 2; de sterke stad hier betekent de leer van het echte ware, welke de valse dingen niet kunnen vernietigen; de muren en de voorschans betekenen de beschermende ware dingen; de poorten betekenen de toelating, zoals boven n. 208; de gerechte natie bewarende de getrouwigheden, zijn zij die in het goede en daaruit in de ware dingen zijn. Bij denzelfde: *“Hoe zijt gij gevallen van den Hemel, Lucifer; gij zijt nedergebouwen ter aarde; die het wereldrond stelde tot een woestijn, deszelfs steden vernietigde; bereidt voor zijn zonen de slachting opdat zij niet wederopstaan, en het land bezitten, en de aangezichten der aarde worden vervuld met steden”*, xiv: 12, 17, 21; onder Lucifer wordt daar Babel verstaan, waar elk ware van de leer der Kerk òf vervalst òf teniet gedaan is; dat hij het wereldrond stelde tot een woestijn en deszelfs steden vernietigde, betekent dat hij het de Kerk en de leerstellige dingen ervan deed; Bereidt voor zijn zonen de slachting, opdat zij niet wederopstaan, betekent dat de valse dingen ervan moeten worden vernietigd; en het land bezitten, en de aangezichten der aarde worden vervuld met steden, betekent opdat de Kerk zij en de leer daar. In de Apocalyps: *“Geworden is de grote stad tot drie delen, en de steden der natiën stortten ineen”*, xvi: 18, 19; ook daar aangaande Babel; het is de leer van deszelfs valse dingen welke wordt verstaan onder de stad geworden tot drie delen, en vandaar de leer der boze dingen onder de steden der natiën die ineenstortten. Bij David: *“De verlost van Jehovah hebben gedwaald in de woestijn, in de wildernis van den weg, de stad ter woning hebben zij niet gevonden; de hongerigen en de dorstigen, Hij heeft hen geleid in een rechten weg, om te gaan tot de stad ter woning”*, Psalm cvii: 2, 4, 5, 7; dwalen in de woestijn en in de wildernis van den weg, is in het gebrek aan erkentenissen van het ware en het goede; niet vinden de stad ter woning, is niet de leer van het ware volgens dewelke zij mogen leven; de hongerigen en de dorstigen zijn zij die in het verlangen zijn van het goede en het ware te weten; hen leiden in den rechten weg om te gaan in de stad ter woning, is in het echte ware en in de leer des levens. Bij Jesaja: *“Ik zeide: Hoe lang, Heer? En hij zeide: Totdat de steden zullen worden verwoest, zodat zij zonder bewoner zijn, en de huizen, zodat in dezelve de mens niet zij, en het land tot eenzaamheid worde gebracht”*, vi: 11; daar wordt gehandeld over de totale verwoesting van de Kerk; de steden zijn de ware dingen der leer; de huizen zijn de goede dingen ervan; het land is de Kerk. Bij denzelfde: *“Het*

land zal worden uitgeleedigd, het land zal verstoord worden, het land zal ontwijd worden onder zijn bewoners; de ijle stad zal gebroken worden, elk huis zal gesloten worden; geschreeuw over den wijn in de straten; het overblijfsel in de stad woestheid, en tot aan de verwoesting zal de poort verbrijzeld worden”, xxiv: 3, 4, 5, 10, 11, 12; ook hier wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk; het land dat zal worden uitgeleedigd, verstoord, en ontwijd, is de Kerk; de stad is het ware der leer; het huis is het goede ervan; de wijn waarover geschreeuw in de straten is, is het vervalste ware der leer, waarover geschil en verontwaardiging is. Bij Zefanja: “Ik zal de natiën uitroeien; Ik zal haar straten verlaten maken, en haar steden zullen worden verwoest”, iii: 6; de natiën zijn zij die in de boze dingen zijn; de straten verlaten maken, is de ware dingen; de steden verwoesten, is de leren. Bij Jeremia: “De leeuw is opgeklimmen uit het struikgewas, om uw land tot woestheid te stellen; uw steden zullen vernietigd worden; Ik zag Carmel een woestijn, en alle steden ervan verlaten; hierom zal het land treuren; van de stem des ruiters en der boogschutters is de ganse stad vluchtende; de ganse stad is verlaten, en geen man wonende in dezelve”, iv: 7, 26, 27, 28, 29; de leeuw vanuit het struikgewas, is het valse vanuit het boze; het land is de Kerk; de steden zijn de ware dingen der leer; Carmel is de geestelijke Kerk; de stem des ruiters en der boogschutters weswege de stad zal vluchten, is de redenering en de strijd vanuit de valse dingen. Bij denzelfde: “De verwoester zal komen over elke stad, zodat de stad niet ontsnapt, en het dal vergaat, en de vlakke verdorven wordt”, xlviii: 8; door deze dingen wordt ook de totale verwoesting van de Kerk beschreven, totdat er niets van het ware der leer over is. Bij denzelfde: “Zie, wateren opklimmende vanuit het noorden, welke zullen worden tot een overstromenden stroom, en zij zullen het land overstromen, de stad en de daarin wonenden”, xlvii: 2; met den overstromenden stroom wordt ook de verwoesting aangeduid. Bij denzelfde: “Indien gij den dag des Sabbaths zult hebben geheiligd, zo zullen binnengaan door de poorten dezer stad koningen en vorsten, rijdende in den wagen en op paarden, en deze stad zal worden bewoond tot in de eeuw”, xvii: 24, 25; met de heiliging van den Sabbath wordt in den geestelijken zin aangeduid de heilige erkenning van het Goddelijk Menselijke des Heren en van Zijn verbinding met den Hemel en de Kerk; met de koningen en de vorsten die zullen binnengaan door de poorten der stad, worden de ware dingen der Kerk aangeduid; dat zij zullen rijden in den wagen en op paarden, betekent dat zij in de ware dingen der leer en in het inzicht zullen zijn; de stad, welke hier Hierosolyma is, is de Kerk ten aanzien van de leer. Zodanig is de geestelijke zin dezer woorden, aldus zodanig in den Hemel. Bij Zacharia: “Zo zeide Jehovah: Ik zal wederkeren tot

Zion, en Ik zal wonen in het midden van Hierosolyma; weswege Hierosolyma zal worden genoemd de stad der waarheid; en de straten der stad zullen worden vervuld met knapen en meisjes, spelende in de straten", VIII: 3, 4, 5; hier wordt onder Zion niet Zion verstaan, noch onder Hierosolyma Hierosolyma, maar onder Zion de hemelse Kerk, en onder Hierosolyma de Kerk ten aanzien van de leer van het ware; vandaar is het, dat zij de stad der waarheid wordt geheten; met de straten der stad worden de ware dingen der leer aangeduid; met de knapen en meisjes, spelende in de straten, worden de aandoeningen van het ware en het goede aangeduid; dat met Zion de hemelse Kerk wordt aangeduid, zie men in n. 2362, 9055; dat met Hierosolyma de Kerk ten aanzien van de leer wordt aangeduid, n. 402, 3654, 9166, en in het Werkje over NOVA HIEROSOLYMA, n. 6: dat met de straten de ware dingen der leer worden aangeduid, n. 2336; dat met de knapen en de meisjes worden aangeduid de aandoeningen van het ware en het goede waarin onschuld is, n. 3067, 3110, 3179, 5236, 6742: dat spelen is hetgeen der innerlijke feestelijkheid is, zijnde der aandoening van het ware en het goede, n. 10416. Omdat Zion de hemelse Kerk betekent, en Hierosolyma de Kerk ten aanzien van de leer van het ware, wordt derhalve Zion genoemd de stad van Jehovah, en Hierosolyma de heilige stad, de stad Gods, en de stad des groten Konings; zoals bij Jesaja: "*Zij zullen u noemen de stad van Jehovah, Zion van den Heilige Israëls*", LX: 14. Bij Ezechiël: "*De Profeet zag op een hogen berg het gebouw van een stad aan het zuiden, en een Engel mat den muur, de poorten, de slaapkamers, het voorhuis der poort; en de naam der stad was Jehovah daar*", XL: 1 en vervolg; Hfdst. XLVIII: 35. Bij Jesaja: "*Zie, Jehovah heeft doen horen tot aan het uiteinde der aarde; zegt tot de dochter van Zion: Zie uw heil komt; gij, gij zult genoemd worden de gezochte stad*", LXII: 11, 12. Bij David: "*Gelik wij hadden gehoord, aldus hebben wij gezien in de stad van Jehovah Zebaoth, in de stad onzes Gods; God zal haar bevestigen tot in het eeuwig*", Psalm XLVIII: 9; wat de hemelse Kerk is, en de geestelijke Kerk, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 20 tot 28. Dat die beide steden worden geheten heilige steden, bij Jesaja: "*Uw heilige steden zijn geworden tot een woestijn; Zion is een woestijn geworden, Hierosolyma een woestheid*", LXIV: 9. Dat Hierosolyma in het bijzonder de heilige stad wordt geheten, in de Apocalyps: "*De natiën zullen de heilige stad vertreden*", XI: 2. Elders: "*Ik zag de heilige stad nederdalende uit God vanuit den Hemel*", XXI: 2. Bij Mattheus: "*De duivel nam Jezus in de heilige stad*", IV: 5. En bij denzelfde: "*Uitgegaan zijnde uit de graven, zijn zij ingegaan in de heilige stad*", IV: 5. En bij denzelfde: "*Uitgegaan zijnde uit de graven, zijn zij ingegaan in de heilige stad*", XXVII: 53; Hierosolyma is de heilige stad geheten, omdat zij de Kerk

betekende ten aanzien van de leer van het ware, en het is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer hetwelk het Heilige wordt geheten; men zie n. 6788, 8302, 9229, 9820, 10361: dat die stad (Jeruzalem) zonder die uitbeelding en de betekenis daarvandaan geenszins heilig is geweest, maar veeleer profaan, kan hieruit vaststaan, dat zij den Heer hebben verworpen en daar hebben gekruisigd; en daarom wordt zij ook Sodom en Egypte genoemd, Apoc. xi: 8; maar omdat zij de Kerk betekende ten aanzien van de leer van het ware, werd zij niet slechts geheten de heilige stad [*civitas*], maar ook de stad Gods, en de stad des groten Konings; bij David: *“De rivier welker beken hebben verblijd de stad [urbs] Gods, het heilige der woning des Allerhoogsten; God is in het midden van haar”*, Psalm XLVI: 5, 6. Bij denzelfde: *“Jehovah is groot in de stad onzes Gods, schoon van gelegenheid, de stad des groten Konings”*, Psalm XLVIII: 2, 3; en bij Mattheus: *“Gij zult niet zweren bij de aarde, omdat zij de voetbank is der voeten Gods; noch bij Jeruzalem, omdat zij de stad is des groten Konings”*, v: 35. Dat Jeruzalem de stad Gods is geheten, was omdat onder God in het Woord van het Oude Testament wordt verstaan het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; men zie boven n. 220, 222: dat Jeruzalem de stad des groten Konings is geheten, was omdat met den Koning, wanneer het den Heer betreft, eender wordt aangeduid het Goddelijk Ware uit Hem voortgaande; men zie ook boven n. 31; vandaar nu is het, dat Jeruzalem wordt geheten de stad der waarheid, Zachar. VIII: 3. Bij Jesaja: *“Zo zeide Jehovah uw Verlosser en Formeerder van de baarmoeder af: Ik verijdeld de tekenen der leugenaars, terugwerpende de wijzen achterwaarts, en de wetenschap van hen dwaas makende, zeggende tot Hierosolyma: Gij zult bewoond worden; en tot de steden van Jehudah: Gij zult gebouwd worden; en haar woestheden zal Ik oprichten”*, XLIV: 24, 25, 26; daar wordt gehandeld over de verwerping van de Kerk, wier leer is vanuit het eigen inzicht, en over de instauratie van de nieuwe, wier leer is uit den Heer; de leer vanuit het eigen inzicht wordt verstaan onder: Ik verijdeld de tekenen der leugenaars, terugwerpende de wijzen achterwaarts, en de wetenschap van hen dwaas makende; en de leer die vanuit den Heer is, onder: Zeggende tot Hierosolyma: Gij zult bewoond worden; en tot de steden van Jehudah: Gij zult gebouwd worden. Bij Jeremia: *“Ziet gij niet wat zij doen in de steden van Jehudah, en in de straten van Jeruzalem? Ik zal doen ophouden van de steden van Jehudah en van de straten van Jeruzalem de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, omdat het land op een woestheid uitloopt”*, VII: 17, 34; de steden van Jehudah en de straten van Jeruzalem betekenen ook hier de ware dingen der leer; de stem der vreugde en de stem der blijdschap is het verkwikkelijke vanuit de aandoening

van het goede en het ware; de stem des bruidegoms en de stem der bruid zijn die aandoeningen zelf, en dat deze zullen ophouden, wordt daaronder verstaan dat het land op een woestheid zal uitlopen; het land is de Kerk. Bij Jesaja: *“Ik zal Egypte met Egypte vermengen, zodat zij zullen strijden de man tegen zijn broeder, en de man tegen zijn genoot, stad tegen stad, Koninkrijk tegen Koninkrijk. Te dien dage zullen er zijn vijf steden in het land van Egypte, sprekende met de lip van Kanaän, en zwerende Jehovah Zebaoth; te dien dage zal er zijn een altaar voor Jehovah in het midden van Egypte”*, XIX: 2, 18, 19; onder Egypte wordt verstaan de natuurlijke mens en diens wetenschappelijke; daaronder dat zij zullen strijden de man tegen den broeder en de genoot tegen den genoot, wordt verstaan dat het zal zijn tegen het goede en het ware; stad tegen stad en koninkrijk tegen koninkrijk, betekent dat het zal zijn leer tegen leer, en Kerk tegen Kerk; te dien dage, betekent de Komst des Heren en dan den staat van hen die natuurlijk zijn en in de ware wetenschappelijke dingen; vijf steden in het land van Egypte, sprekende met de lip van Kanaän, betekenen de ware dingen der leer in overvloed, welke de echte der Kerk zijn; vijf is verscheidene of in overvloed; de steden zijn de ware dingen der leer; de lip van Kanaän betekent de echte ware dingen der Kerk; het altaar van Jehovah daar, betekent den eredienst vanuit het goede der liefde. Bij denzelfde: *“De paden zijn verwoest, hij die door den weg gaat, heeft opgehouden; hij heeft de steden versmaad, hij acht den mens niet; het land rouwt, verkwijnt, de Libanon verwelkt”*, XXXIII: 8, 9; de paden die verwoest zijn, en de weg die niet wordt doorgegaan, zijn de ware dingen die tot den Hemel leiden, zijnde de ware dingen der Kerk; de steden versmaden is de ware dingen der leer versmaden; den mens niet achten, is het ware en het goede niet achten; het land dat rouwt en verkwijnt, is de Kerk ten aanzien van het goede; de Libanon die verwelkt, is de Kerk ten aanzien van het ware. Bij denzelfde: *“Zing, gij onvruchtbare, die niet had gebaard, omdat velen zijn de zonen der verlatene, meer dan de zonen der getrouwde; verruim de plaats uwer tent; uw zaad zal de natiën erven, en de verlaten steden zullen zij doen bewonen”*, LIV: 1, 2, 3; de onvruchtbare die niet had gebaard, betekent de natiën bij wie nog niet de ware dingen vanuit het Woord zijn; de zonen der verlatene zijn de ware dingen die zij zullen ontvangen; de zonen der getrouwde zijn de ware dingen bij hen die in de Kerk zijn; verruimen de plaats der tent, is dat zij den eredienst vanuit het goede zullen hebben; het zaad is het ware daaruit; de natiën die het zal erven, zijn de goede dingen; de steden die zullen worden bewoond, zijn de leren daaruit. Bij Jeremia: *“Ik zal over hen al het goede brengen; velden zullen zij met zilver kopen, en dit door in een boekje te schrijven, in de steden van*

Jehudah en in de steden van den berg, en in de steden der vlakke, en in de steden van het zuiden”, xxxii: 42, 44; Hfdst. xxxiii: 13; deze dingen worden gezegd van degenen in de Kerk die in het goede en daaruit in de ware dingen zijn; velden met zilver kopen, is zich het goede der Kerk door de ware dingen verwerven; schrijven in een boekje, is inplanten aan het leven; de steden van Jehudah en de steden van den berg, zijn de ware dingen der leer welke degenen hebben die vanuit het hemels Rijk des Heren zijn; de steden der vlakke en de steden van het zuiden, zijn de ware dingen der leer welke degenen hebben die in het geestelijk Rijk des Heren zijn. Bij Mattheus: *“Gij zijt het licht der wereld; niet kan een stad die op een berg is gesteld, verborgen zijn; noch steekt men een kaars aan en zet die onder een koornmaat”*, v: 14, 15; deze dingen zijn gezegd tot de discipelen, met wie alle ware en goede dingen in samenvatting worden aangeduid; weswege er wordt gezegd: Gij, gij zijt het licht der wereld; met het licht immers wordt het Goddelijk Ware en daaruit het inzicht aangeduid; derhalve wordt gezegd: Niet kan een stad op een berg gesteld, verborgen zijn, noch een kaars worden aangestoken en gezet onder een koornmaat; met de stad immers op een berg gesteld, wordt aangeduid het ware der leer vanuit het goede der liefde; en met de kaars in het algemeen het ware vanuit het goede en daaruit het inzicht. Bij denzelfde: *“Elk koninkrijk dat tegen zich verdeeld is, wordt verlaten, en elke stad en elk huis dat tegen zich verdeeld is, heeft geen bestand”*, xii: 25; met het koninkrijk wordt in den geestelijken zin de Kerk aangeduid, met de stad en het huis het ware en het goede van haar leer, welke geen bestand hebben maar verglijden, indien zij niet eensgezind samenstemmen Bij denzelfde: *“Jezus zond de twaalf discipelen, tot hen zeggende: Gaat niet heen in den weg der natiën, en gaat niet binnen in de stad der Samaritanen; gaat veeleer heen tot de verloren schapen van het huis Israëls”*, x: 5, 6; de weg der natiën waarin zij niet zouden heengaan, betekent het valse vanuit het boze; de stad der Samaritanen, die zij niet zouden binnengaan, betekent de valse leer van hen die den Heer verwerpen; de verloren schapen van het huis Israëls, betekenen hen die in het goede der naastenliefde zijn en in het geloof daaruit; Israël zijn al diegenen, waar ze ook zijn; dat de stad der Samaritanen betekent de valse leer van hen die den Heer verwerpen, is omdat de Samaritanen Hem niet hebben toegelaten; men zie Lukas ix: 52 tot 56. Bij denzelfde: *“Jezus zeide: Wanneer zij u vervolgen in de ene stad, vlucht in de andere”*, x: 23; onder de stad wordt hier eveneens de leer van het valse vanuit het boze verstaan; dat waar die is, en de leer van het ware niet zou worden toegelaten, wordt daaronder verstaan dat indien zij zouden worden vervolgd in de ene stad, zij in de andere zouden vluchten. Bij

Lukas: “*De heer des huizes, verontwaardigd zijnde, zeide tot den dienstknecht: Ga dadelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen, de verminkten, de kreupelen, en de blinden hier in*”, XIV: 21; dat zij zouden uitgaan in de straten en wijken der stad, betekent dat zij zouden zoeken waar degenen zijn die de ware dingen der leer opnemen; de straten immers en de wijken zijn de ware dingen der leer, zoals boven; en de stad is de leer; de armen, de verminkten, de kreupelen en de blinden, betekenen hen die niet in de ware en de goede dingen zijn, maar nochtans dezelve verlangen; wie er in het bijzonder worden aangeduid met de armen, wie met de verminkten, de kreupelen en de blinden, zie men vanuit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 107. Bij denzelfde: “*Een Edelman, heengaande om voor zich een Koninkrijk te ontvangen, gaf aan zijn dienstknechten tien mina’s om handel te drijven. Toen hij terugkwam, beval hij de dienstknechten te roepen; de eerste naderde, zeggende: Uw mina heeft tien mina’s gewonnen. En tot deze zeide hij: Gij goede dienstknecht, omdat gij over het minste getrouw zijt geweest, zo heb mogendheid over tien steden: terstond kwam de tweede, zeggende: Heer, uw mina heeft vijf mina’s gemaakt. En tot deze zeide hij: Gij eveneens, wees over vijf steden*”, XIX: 12 tot 19 e.v.; met deze dingen worden in den geestelijken zin meer dingen aangeduid dan dat het in het kort kan worden uiteengezet; alleen dit, dat onder de steden daar niet steden worden verstaan, maar leerstellige dingen van het ware en het goede; en onder mogendheid over dezelve hebben, wordt verstaan het inzicht en de wijsheid, onder tien veel, en onder vijf enige; dat tien in het Woord veel betekent, zie men in n. 1988, 3107, 4638, 9757; en dat vijf iets betekent, n. 4638, 9604. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat met den Naam der stad Mijns Gods, van Nova Hierosolyma, welke nederdaalt vanuit den Hemel uit Mijn God, de leer der Nieuwe Kerk welke in de Hemelen is, wordt aangeduid; welke leer ook gegeven is in het speciale Werkje met het opschrift: OVER NOVA HIEROSOLYMA EN HAAR HEMELSE LEER.

224. En Mijn nieuwen Naam; dat dit betekent dat zij ook het Goddelijk Menselijke des Heren zullen erkennen, staat vast uit de betekenis van op hem Mijn nieuwen Naam schrijven, zijnde dat zij het Goddelijk Menselijke des Heren zullen erkennen; schrijven op hem, is aan het leven inplanten; men zie boven n. 222; hier inplanten aan het geloof vanuit de naastenliefde, omdat over dat geloof wordt gehandeld in de aan den Engel dezer Kerk geschreven dingen; men zie boven n. 203; en inplanten aan dat geloof is met het hart erkennen. Dat des Heren nieuwe Naam is Zijn Goddelijk Menselijke, is omdat in dit Profetische Boek, hetwelk de Apocalyps wordt genoemd, wordt

gehandeld over hen die in Nova Hierosolyma zullen zijn, en over hen die het niet zullen zijn, en niet over de opeenvolgende staten der Kerk, zoals men gelooft; men zie boven n. 5; en zij die in Nova Hierosolyma zullen zijn, zullen allen het Goddelijk Menselijke des Heren erkennen; en daarom ook wordt in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA aan het slot gezegd: “*Dat het Drieuldige in den Heer is, namelijk het Goddelijke Zelf, het Goddelijk Menselijke, en het Goddelijke voortgaande, is een verborgenheid vanuit den Hemel, en voor hen die in de heilige Hierosolyma zullen zijn*”, n. 297 daar. Dat dit des Heren nieuwe Naam is, kan hieruit vaststaan, dat het niet eerder in de Kerk erkend is geweest. Wat er verder onder den Naam van Jehovah, van den Heer, en van Jezus Christus in het Woord wordt verstaan, zie men boven, n. 26, 102, 135, 148: en dat wordt verstaan het Goddelijk Menselijke des Heren, n. 26 en 102; dat Dit onder den Naam van Jehovah wordt verstaan, is ter oorzaak hiervan, dat de naam in het Woord het hoedanige van een staat of ding betekent; men zie boven n. 148; en het Goddelijk hoedanige waardoor alle dingen zijn geschapen en geschieden in de Hemelen en op aarde, is het Goddelijk Menselijke des Heren, zoals het ook wordt gezegd bij Johannes: “*In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; en alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is: en de wereld is door Hetzelve gemaakt. En het Woord is Vles geworden, en het heeft onder ons gewoond; en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, de heerlijkheid als van den Enigverwekte uit den Vader, vol van genade en waarheid*”, I: 1, 2, 3, 10, 14: uit deze dingen kan het vaststaan, vanwaar het is dat onder den Naam van Jehovah het Goddelijk Menselijke des Heren wordt verstaan. Dat Dit is verstaan in het Woord onder den Naam van Jehovah, openbaart de Heer Zelf bij Johannes: “*Jezus zeide: Vader, verheerlijk Uw Naam; en er kwam een stem vanuit den Hemel, zeggende: En Ik heb verheerlijkt, en Ik zal wederom verheerlijken*”, XII: 28; verheerlijken is Goddelijk maken: en bij denzelfde: “*Jezus zeide: Ik heb Uw Naam den mensen geopenbaard; en Ik heb hun Uw Naam bekend gemaakt, en Ik zal bekend maken*”, XVII: 6, 26.

225. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt; dat dit betekent dat hij die verstaat, daarnaar luistere wat het uit den Heer voortgaand Goddelijk Ware leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn, staat vast uit de dingen die boven, n. 108, zijn gezegd, waar eendere dingen staan.

226. Vers 14 tot 22. *En aan den Engel der Kerk der Laodicensen schrijf: Deze dingen zegt de Amen, de trouwe en ware Getuige, de Aanvang van het werkstuk Gods. Ik ken uw werken, dat gij noch koud zijt, noch warm; och, of gij koud waart, of warm. Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch warm, zal*

het geschieden dat Ik u zal uitbraken vanuit Mijn mond. Dat gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt geworden, en ik heb geens dings gebrek; en gij weet niet dat gij zijt rampspoedig, en ellendig, en arm en blind en naakt. Ik raad u, van Mij te kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, opdat gij verrijkt moogt worden, en witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden, opdat niet de schaamte uwer naaktheid verschijne, en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij moogt zien. Zovelen als Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; handel dan met ijver, en kom tot inkeer. Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal gehoord hebben, en de deur zal geopend hebben, Ik zal tot hem inkomen, en avondmalen met hem, en hij met Mij. Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, zoals ook Ik heb overwonnen, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn Troon. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt. En aan den Engel der Kerk der Laodicensen schrijf, betekent hen die in het geloof-alleen zijn, aldus die zijn in het geloof afgescheiden van de naastenliefde: deze dingen zegt de Amen, de trouwe en ware Getuige, betekent Hem uit Wien elk ware en het al des geloofs is: de Aanvang van het werkstuk Gods, betekent het geloof uit Hem, hetwelk het eerste der Kerk is naar den schijn: Ik ken uw werken, betekent het leven van het geloof-alleen: dat gij noch koud zijt, noch warm, betekent dat het, omdat het zonder de naastenliefde is, tussen den Hemel en de hel is: och, of gij koud waart, of warm, betekent dat het beter is dat er geen geloof is, of dat er naastenliefde-alleen is: zo dan, omdat gij lauw zijt, betekent hen die leven vanuit de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking: en noch koud noch warm, betekent omdat zij, zonder naastenliefde, tussen den Hemel en de hel zijn: zal het geschieden dat ik u zal uitbraken vanuit Mijn mond, betekent de scheiding van de erkentnissen vanuit het Woord: dat gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt geworden, en ik heb geens dings gebrek, betekent hun geloof dat zij geloven in de ware dingen te zijn meer dan de anderen: en gij weet niet dat gij zijt rampspoedig, betekent dat zij niet weten dat hun valse dingen met de ware dingen geen samenhang hebben: en ellendig en arm, betekent dat zij ook niet weten dat zij geen erkentnissen van het ware, noch erkentnissen van het goede hebben: en blind en naakt, betekent dat zij zijn zonder het verstand van het ware, en zonder het verstand en den wil van het goede: Ik raad u, betekent het middel der hervorming van hen die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn: van Mij te kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, opdat gij verrijkt moogt worden, betekent, opdat zij uit den Heer zich het echte goede verwerven om de ware dingen des geloofs te kunnen opnemen: en witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden, betekent en echte ware dingen en daaruit het inzicht:

opdat niet de schaamte uwer naaktheid verschijne, betekent, opdat niet de vuile liefden verschijnen: en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij moogt zien, betekent opdat enigermate het verstand worde geopend: zo velen Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik, betekent de verzoeken alsdan: handel dan met ijver, en kom tot inkeer, betekent opdat zij naastenliefde mogen hebben: zie, Ik sta aan de deur en Ik klop, betekent de voortdurende tegenwoordigheid des Heren: indien iemand Mijn stem zal gehoord hebben, betekent wie let op de geboden des Heren: en de deur zal geopend hebben, betekent de opneming met het hart of het leven: Ik zal tot hem inkomen, betekent de verbinding: en avondmalen met hem, en hij met Mij, betekent de vergemeenschapping met hen van de gelukzaligheden des Hemels: die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, betekent dat hij die dan volhardt tot het einde des levens, verbonden zal zijn met den Hemel, waar de Heer is: zoals ook Ik heb overwonnen, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn Troon, betekent vergelijkenderwijs zoals het Goddelijk Goede is verenigd met het Goddelijk Ware in den Hemel: die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent dat wie verstaat, daarnaar luistere wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn.

227. En aan den Engel der Laodicensen schrijf; dat dit betekent hen die in het geloof-alleen zijn, aldus die zijn in het geloof afgescheiden van de naastenliefde, staat vast uit den inwendigen of den geestelijken zin van alle dingen die aan den Engel van deze Kerk geschreven zijn, want welk wezenlijke der Kerk wordt verstaan in hetgeen geschreven is aan iedere Kerk, blijkt nergens anders vandaan dan vanuit dien zin; het zijn immers Profetische dingen, en alle Profetische dingen, zoals alle dingen des Woords in het algemeen, zijn geschreven door overeenstemmingen, ter oorzake hiervan, dat er door dezelve verbinding zij van den Hemel met de Kerk; door de overeenstemmingen geschiedt de verbinding; de Hemel immers, of de Engelen daar, verstaan alle dingen geestelijk die de mens natuurlijk verstaat, en tussen de natuurlijke en de geestelijke dingen is een voortdurende overeenstemming, en door de overeenstemmingen is er zulk een verbinding als die van de ziel en het lichaam; vandaar is het, dat het Woord in zulk een stijl is geschreven; anders zou daarin niet de ziel zijn, bijgevolg ook niet de Hemel; en indien daarin niet de Hemel was, zou het ook niet Goddelijk zijn: vandaar nu is het, dat gezegd is dat vanuit den inwendigen of den geestelijken zin van alle dingen die gelegen zijn in hetgeen is geschreven aan iedere Kerk, blijkt wat van de Kerk er wordt verstaan; aldus dat in deze dingen die aan den Engel van deze Kerk geschreven zijn, wordt gehandeld over hen die in het geloof-alleen zijn,

of in het geloof afgescheiden van de naastenliefde. Het geloof afgescheiden van de naastenliefde wordt er gezegd, en daaronder wordt verstaan het geloof afgescheiden van het leven, want de naastenliefde is des levens; en daarom is het geloof, wanneer het daarvan is afgescheiden, niet in den mens, maar is het buiten hem; dat immers wat alleen in het geheugen zetelt, en daaruit wordt opgenomen in de denking, en den wil des mensen niet binnengaat en daaruit in de daad, is niet binnen hem maar buiten hem; het geheugen immers en de denking daaruit is slechts zoals een voorhof, door welke in het huis wordt binnentreden; het huis is de wil: zodanig is het geloof-alleen, of het geloof afgescheiden van de naastenliefde. Bovendien zie men daaromtrent hoedanig dat geloof is, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 108 tot 122: voorts in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39: en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 270, 271, 364, 482, 526: alsmede boven in de Ontvouwing over de Apocalyps, n. 204, 211, 212, 213. Verder, wat de Naastenliefde is en wat de Naaste, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 84 tot 107: in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13 tot 19, 528 tot 535: en boven in de Ontvouwing, n. 182, 198, 213.

228. Deze dingen zegt de Amen, de trouwe en ware Getuige; dat dit betekent Hem uit Wien elk ware, en het al des geloofs is, staat vast uit de betekenis van den Amen, zijnde de Waarheid of het Ware, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den trouwen en waren Getuige, wanneer het den Heer betreft, zijnde het al des geloofs uit Hem: de Getuige immers, wanneer het den Heer betreft, betekent het Goddelijk Ware hetwelk uit Hem is, en vandaar het al des geloofs; want het geloof is van het ware, en het ware is van het geloof. Het Goddelijk ware voortgaande uit den Heer wordt de Getuige geheten, omdat het is Zijn Goddelijke in den Hemel en in de Kerk, in Hetwelk Hijzelf is en Hetwelk Hijzelf daar is; Dit immers gaat voort vanuit Zijn Goddelijk Menselijke, en vervult den gansen Hemel, en het formeert en maakt dien; vandaar is het, dat de Hemel in de ganse samenvatting één Mens weergeeft: omdat het Goddelijk Ware daaruit is, en zodanig is, wordt het derhalve de Getuige geheten; het getuigt immers aangaande het Goddelijk Menselijke des Heren, en het openbaart Dat bij allen die het Goddelijk Ware uit Hem opnemen. Vanuit dit is het, dat de Engelen der hogere Hemelen niet een ander Goddelijke doorvatten en kunnen doorvatten dan het Goddelijk Menselijke des Heren, zulks vanuit den invloed van den gansen Hemel in hun gemoederen: daaruit kan vaststaan, vanwaar het is dat de Getuige, wanneer het den Heer betreft, Hemzelf betekent ten aanzien van het Goddelijk Ware in den Hemel en in de Kerk; en dat Getuigen, wanneer het degenen betreft

die het Goddelijk Ware uit den Heer opnemen, betekent het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke met het hart erkennen; men zie boven n. 27: dat de Hemel in het ganse en in gedeelte één Mens weergeeft, en dat dit is vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 59 tot 86 e.v., en n. 101: en dat het Goddelijk voortgaande uit den Heer, hetwelk den Hemel formeert, en de Engelen tot het beeld des Hemels, het Goddelijk Ware is, n. 13, 133, 138, 139, 140. Dit Goddelijk Ware wordt door den Heer genoemd de Parakleet, de Geest der waarheid, waarvan wordt gezegd dat Hij van Hem getuigt, en dat Hij is uit Hem; dat Hij van Hem getuigt, bij Johannes: *“Wanneer zal gekomen zijn de Parakleet, de Geest der waarheid, Die zal van Mij getuigen”*, xv: 26; en dat Hij uit Hem is, bij denzelfde: *“De Parakleet, de Geest der waarheid, zal u leiden in alle waarheid; niet immers zal Hij spreken uit zichzelf, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, dat zal Hij spreken; Hij zal Mij verheerlijken, omdat Hij vanuit het Mijne zal ontvangen, en het u verkondigen; alle dingen, welke dan ook, die de Vader heeft, zijn Mijne; deswege heb Ik gezegd dat Hij uit het Mijne zal ontvangen en het u verkondigen”*, xvi: 13, 14, 15; dat Hij het Goddelijk Ware vanuit den Heer is, wordt daaronder verstaan dat Hij niet zal spreken vanuit Zichzelf, maar dat Hij vanuit het Mijne zal ontvangen en het u verkondigen; dat Hij is vanuit het Goddelijk Menselijke des Heren, onder deze dingen: Alle dingen, welke dan ook, die de Vader heeft, zijn Mijne; deswege heb Ik gezegd dat Hij vanuit het Mijne zal ontvangen en het u verkondigen; en dat Dit Goddelijke het Goddelijk Menselijke des Heren openbaart, onder deze dingen: Hij zal Mij verheerlijken; verheerlijken is het Goddelijk Menselijke des Heren bekend maken; dat dit is verheerlijken, wanneer het den Heer betreft, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 294. Iets eenders wordt aangeduid met deze woorden des Heren: *“Ik, de waarheid zeg Ik u: het is u nut dat Ik heenga; indien Ik zal zijn heengegaan, zo zal Ik zenden den Parakleet, den Geest der waarheid, tot ulieden”*, Joh. xvi: 7, 8; daaruit blijkt, dat Hij is vanuit Zijn Goddelijk Menselijke. Dat de Heer Zich heet de Amen, is omdat amen de waarheid betekent, aldus de Heer Zelf, omdat Hij, toen Hij in de Wereld was, de Goddelijke Waarheid zelf was, of het Goddelijk Ware zelf; hetgeen ook de oorzaak was, dat de Heer zo vaak heeft gezegd Amen en Amen Amen, zoals Matth. v: 18, 26; Hfdst. vi: 16; Hfdst. x: 23, 42; Hfdst. xvii: 20; Hfdst. xviii: 3, 13, 18; Hfdst. xxiv: 2; Hfdst. xxviii: 20; Joh. i: 52; Hfdst. iii: 11; Hfdst. v: 19, 24, 25; Hfdst. iv: 26, 32, 47, 53; Hfdst. viii: 34, 51, 58; Hfdst. x: 1, 7, 24; Hfdst. xiii: 16, 20, 21; Hfdst. xxi: 18, 25. Dat de Heer het Goddelijk Ware Zelf is geweest toen Hij

in de wereld was, leert Hijzelf bij Johannes: “*Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven*”, XIV: 6; en bij denzelfde “*Voor hen heilig Ik Mijzelf; opdat ook zij geheiligd zijn in de Waarheid*”, XVII: 19; dat het Heilige in het Woord wordt gezegd met betrekking tot het Goddelijk Ware, en geheiligd worden met betrekking tot hen die hetzelfde opnemen, zie men boven in n. 204; vandaar is Zichzelf heiligen Zijn Menselijke Goddelijk maken; maar hierover zie men meer dingen die in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN zijn getoond, in de plaatsen daaruit aangehaald in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 303, 304, 305, 306; Bovendien, dat amen de Goddelijke bevestiging betekent, zie men boven, n. 34; zoals eveneens in het Oude Testament, Deut. XXVII 15 tot 26; I Kon. I: 36; Jes. LXV: 16; Jerem. XI: 5; Hfdst. XXVIII: 6; Psalm XLI: 14; Psalm LXXII: 19; Psalm LXXXIX: 53; Psalm CVI: 48.

229. De Aanvang van het werkstuk Gods; dat dit betekent het geloof uit Hem, hetwelk het eerste der Kerk is naar den schijn, staat vast uit de betekenis van den aanvang, zijnde het eerste; en uit de betekenis van het werkstuk Gods, zijnde de Kerk, waarover aanstonds; dat het is het geloof hetwelk wordt verstaan onder den aanvang van het werkstuk Gods, is omdat over hetzelfde wordt gehandeld in de dingen die geschreven zijn aan den Engel van deze Kerk; dat echter het geloof de aanvang van het werkstuk Gods is, dat is, het eerste der Kerk naar den schijn, zal nu worden gezegd: onder het geloof wordt hier verstaan het geloof uit den Heer, want een geloof niet uit den Heer, is niet het geloof der Kerk; en het geloof uit den Heer is het geloof der naastenliefde; dit geloof is het eerste der Kerk naar den schijn, omdat hetzelfde het eerst verschijnt aan den mens der Kerk, doch de naastenliefde zelf is daadwerkelijk het eerste der Kerk, omdat deze de Kerk bij den mens maakt: het zijn twee dingen die de Kerk maken, de Naastenliefde en het Geloof; de naastenliefde is der aandoening, en het geloof is der denking daaruit; het wezen zelf der denking is de aandoening, want zonder aandoening kan niemand denken; het al des levens dat aan de denking inis, is vanuit de aandoening; daaruit blijkt, dat het eerste der Kerk de aandoening is, welke is der naastenliefde of der liefde, doch dat het geloof het eerste der Kerk wordt geheten, is omdat zij het eerst verschijnt; dat immers wat de mens gelooft, dit denkt hij en met de denking ziet hij; doch datgene waardoor de mens geestelijk wordt aangedaan, dat denkt hij niet, en daarom ziet hij het ook niet met de denking; hij doorvat het echter met een zekeren zin die niet betrekking heeft op het gezicht, maar op een ander sensitieve, hetwelk het sensitieve van het verkwikkelijke wordt genoemd; omdat dit verkwikkelijke geestelijk is, en boven den zin van het natuurlijk verkwikkelijke, doorvat de mens het niet dan alleen als hij geestelijk

is geworden, dat is, wanneer hij is wederverwekt uit den Heer; vandaar is het, dat van de dingen die des geloofs zijn, aldus die van het gezicht zijn, wordt geloofd dat zij de eerste dingen der Kerk zijn, hoewel zij niet de eerste zijn dan alleen naar den schijn: dit derhalve wordt de aanvang van het werkstuk [*officium*] Gods genoemd, omdat het Woord in de letter is volgens den schijn; het is immers voor de eenvoudigen; doch de geestelijke mensen worden, zoals de Engelen, verheven boven de schijnen, en zij doorvatten het Woord zodanig als het is in zijn inwendigen zin, bijgevolg dat de naastenliefde is het eerste der Kerk, en het geloof daaruit; want, zoals boven is gezegd, een geloof dat niet is vanuit de naastenliefde, en dat niet is der naastenliefde, is niet het geloof; over welke zaak men ook zie in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39. Van de oude tijden nochtans aan is er een redetwist geweest daarover wat het eerste der Kerk is, of dit het Geloof was dan wel de Naastenliefde; en zij die niet wisten wat de Naastenliefde is, zeiden dat het Geloof het was, doch zij die wisten wat de Naastenliefde is, zeiden dat het de Naastenliefde was, en dat het geloof de naastenliefde was naar de verschijning, aangezien de aandoening der naastenliefde, verschijnende aan het gezicht in de denking, het geloof is; wanneer immers het verkwikkelijke der aandoening overgaat van den wil en de denking, zo formeert zij zich, en vertoont zich zichtbaar in verschillende vormen: dit wisten de eenvoudigen niet, en daarom hebben zij voor het eerste der Kerk datgene aangegrepen wat voor het gezicht van hun denking verscheen; en omdat het Woord in de letter is volgens de schijnen, wordt derhalve dit daar genoemd het eerste, de aanvang, en het eerstverwekte. Om deze oorzaak werd Petrus, door wien het Geloof der Kerk is uitgebeeld, de Eerste der Apostelen geheten, terwijl toch Johannes de eerste was, aangezien door Johannes het goede der naastenliefde is uitgebeeld; dat niet Petrus maar Johannes de eerste der Apostelen was, blijkt hieruit, dat Johannes lag aan de borst des Heren, en dat hij den Heer volgde, en niet Petrus, Joh. XXI: 20, 21, 22: dat door de twaalf Discipelen des Heren alle Ware en Goede dingen der Kerk zijn uitgebeeld geweest, zie men in n. 2129, 3354, 3488, 3858, 6397: dat door Petrus het Geloof is uitgebeeld, n. 4738, 6000, 6073, 6344, 10087, 10580: en dat door Johannes het Goede der Naastenliefde is uitgebeeld, n. 3934, 6073, 10087. Om dezelfde oorzaak ook is door Ruben, omdat hij de eerstverwekte der zonen van Jacob was, het Geloof uitgebeeld, en werd geloofd dat de naar hem genoemde Stam de eerste was; maar nochtans was niet die Stam de eerste, maar de Stam van Levi, aangezien door Levi het goede der Naastenliefde is uitgebeeld; en daarom ook is deze Stam het Priesterschap geworden, en het priesterschap is het eerste der Kerk:

dat door de twaalf zonen van Jacob of door de twaalf naar hen genoemde Stammen alle Ware en Goede dingen der Kerk werden uitgebeeld, zie men in n. 3858, 3926, 4060, 6335, 7836, 7891, 7996: dat door Ruben het Geloof is uitgebeeld, n. 3861, 3866, 4605, 4731, 4734, 4761, 6342 tot 6345; en dat door Levi het goede der naastenliefde is uitgebeeld, n. 3875, 4497, 4502, 4503. Om dezelfde oorzaak ook is het, dat in het Eerste Hoofdstuk van Genesis, waar in den zin der letter wordt gehandeld over de schepping van den Hemel en de Aarde, maar in den inwendigen zin over de nieuwe schepping of de wederverwekking van den mens der Kerk toen, wordt gezegd dat eerst het Licht is gemaakt, en daarna de Zon en de Maan; men zie daar Vers 3 tot 5, en 14 tot 19; terwijl toch de Zon het eerste is, en het Licht daaruit is; dat het Licht het eerste der schepping werd geheten, was, omdat met het Licht het ware des geloofs wordt aangeduid, en met de Zon en de Maan het goede der liefde en der naastenliefde: dat onder de Schepping van Hemel en Aarde in het Eerste Hoofdstuk van Genesis in den geestelijken zin wordt verstaan en beschreven de nieuwe schepping van den mens der hemelse Kerk, of de wederverwekking van hem, zie men in de Ontvouwing van dat Hoofdstuk in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, voorts n. 8891, 9942, 10545: dat het Licht het ware vanuit het goede betekent, aldus eveneens het ware des geloofs, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140: en dat de Zon het goede der liefde betekent, en de Maan het goede der naastenliefde, het ene en het andere uit den Heer, in hetzelfde Werk, n. 116 tot 125, 146. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat betekent de aanvang van het werkstuk Gods, namelijk het geloof uit den Heer, hetwelk het eerste der Kerk is naar den schijn.

230. Ik ken uw werken; dat dit het leven van het geloof-alleen betekent, staat vast uit de betekenis van de werken, zijnde de dingen die van het innerlijk leven des mensen zijn, omdat de werken uit dezelve voortgaan, en de uitwerkingen ervan zijn, waarover boven n. 157, 185; hier dus betekenen zij het leven van het geloof-alleen, omdat in de aan deze Kerk geschreven dingen daarover wordt gehandeld. Aan de afzonderlijke Kerken wordt voorafgezonden: *Ik ken uw werken*; en overal betekenen zij die dingen der Kerk waarover daar wordt gehandeld; men zie boven n. 98: hoedanig dus het leven van het geloof-alleen is, of van het geloof afgescheiden van de naastenliefde, wordt beschreven in de nu volgende dingen.

231. Dat gij noch koud zijt, noch warm; dat dit betekent dat het, omdat het zonder de naastenliefde is, tussen den Hemel en de Hel is, staat vast uit de betekenis van koud, zijnde hij die niet in de geestelijke liefde, maar in de helse liefde is, waarover aanstonds; en uit de betekenis van warm, zijnde hij

die in de geestelijke liefde is, waarover ook aanstonds; daaruit blijkt dat met Dat gij noch koud zijt, noch heet, wordt aangeduid, dat hij noch is in de helse liefde, noch in de geestelijke liefde, maar tussen de ene en de andere; en hij die tussen de ene en de andere is, is tussen de Hel en den Hemel. Dat zodanig diegenen zijn die in het geloof-alleen, of in het geloof afgescheiden van de naastenliefde zijn, is nog niet geweten; maar dat die het zijn, blijkt uit de afzonderlijke dingen die tot den Engel van deze Kerk geschreven zijn, en bovendien hieruit, dat zij die in het geloof afgescheiden van de naastenliefde zijn, voor zichzelf, voor de wereld, en naar hun eigen believen leven, en zij die aldus leven, zijn in de helse liefde; en dat zij nochtans door het lezen van het Woord, door het aanhoren van de predikingen daaruit, door het veelvuldig gebruik van het Heilig Avondmaal, en door meer dingen die zij slechts met het geheugen vasthouden vanuit het Woord, schouwen tot den Hemel; en wanneer zij dit doen, zijn zij in enige geestelijke warmte; maar omdat het nochtans niet de geestelijke warmte of de geestelijke liefde is, omdat zij niet leven volgens het Woord, zijn zij derhalve niet warm, noch koud: zo verdelen zij ook het gemoed in twee delen, namelijk, door de dingen die des Woords zijn, keren zij zich tot den Hemel, en door de dingen die des levens zijn, keren zij zich tot de Hel; aldus blijven zij steken tussen het ene en het andere: als zij die zodanig zijn, in het andere leven komen, hebben zij een begeerte naar den Hemel, zeggende dat zij geloof hebben gehad, het Woord hebben gelezen, de predikingen hebben aangehoord, het Gewijde Avondmaal geregeld hebben bezocht, en door die dingen moeten worden gezaligd; maar wanneer hun leven wordt onderzocht, zo verschijnt dit geheel en al hels, namelijk dat zij voor niets hebben geacht vijandschappen, voor niets haat, voor niets wraken, voor niets geslepenheden, voor niets arglistige aanslagen; het rechte, het oprechte, het gerechte dat zij hebben gedaan, hebben zij alleen in den uitwendigen vorm gedaan, ter oorzaak hiervan dat zij voor de wereld als zodanig zouden verschijnen, doch innerlijk in zich of in hun geest hebben zij andere dingen gedacht, en velen tegengestelde dingen, gelovende dat de denkingen en de bedoelingen niets doen, als zij slechts niet voor de wereld in het licht komen; vandaar is het, dat hun geest, wanneer die is geslaakt van den band met het aardse lichaam, zodanig is; want het is des mensen geest die denkt en bedoelt. Dezen zijn het die worden verstaan onder des Heren woorden: *“Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heer, Heer, hebben wij niet door Uw Naam geprofeteerd, en door Uw Naam demonische dingen [daemonia] uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? Doch dan zal Ik hun belijden: Ik heb u nooit gekend; wijkt van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid”*, Matth. VII: 19

tot 27; voorts eveneens onder deze dingen: *“Wanneer gij zult aangevangen hebben buiten te staan en aan de deur te kloppen, zeggende: Heer, Heer, doe ons open; maar antwoordende zal Hij zeggen: Ik ken u niet van waar gij zijt. Dan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben gegeten vóór U, en gedronken, en in onze straten hebt Gij geleerd. Maar Hij zal zeggen: Ik zeg ulieden, Ik ken u niet van waar gij zijt; wijk van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid”*, Lukas XIII: 25 tot 27. Dat de koude de helse liefde betekent, is omdat de warmte de hemelse liefde betekent; dat de warmte de hemelse liefde betekent, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140, 567, 568; en dat de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste of de naastenliefde hemelse liefden zijn en den Hemel maken, in hetzelfde Werk, n. 13 tot 19; en dat de liefde van zich en de liefde van de wereld helse liefden zijn en de Hel maken, aldaar n. 551 tot 565. Dat in de Hellen ook warmte is, maar een onreine, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1773, 2757, 3340: maar dat die warmte wordt verkeerd in koude wanneer de hemelse warmte invloeit, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 572.

232. Och, of gij koud waart, of warm; dat dit betekent dat het beter is dat er geen geloof is, of dat er naastenliefde-alleen is, staat vast uit de betekenis van: Och, of gij koud waart, zijnde dat het beter is dat er geen geloof is, waarover aanstonds; en uit de betekenis van of warm, zijnde dat het beter is dat er naastenliefde-alleen is; wat de naastenliefde-alleen is, zal worden gezegd in hetgeen volgt; hier eerst wat geen geloof is. Zij die in de leer van het geloof-alleen zijn, hebben weliswaar geloof, maar het is geen geestelijk geloof, of geen geloof der Kerk; doch het is een natuurlijk geloof, hetwelk ook het overredende geloof is te heten. Zij geloven immers, dat het Woord Goddelijk is, zij geloven het eeuwige leven, en zij geloven de vergeving der zonden, en andere dingen meer; maar dat geloof is bij hen die zonder de naastenliefde zijn, een overredend geloof, hetwelk in zich beschouwd niet verschilt van een geloof in onbekende zaken die worden gehoord van anderen in de wereld en die worden geloofd, hoewel zij niet zijn gezien of niet verstaan, maar omdat zij gezegd zijn door een zeker iemand dien zij voor geloofwaardig houden; aldus is het eens anders geloof in hen, en niet het hunne; en het geloof van een ander in zich en niet zijn eigen geloof geworden door het gezicht en het verstand, is niet ongelijk aan het geloof van een blind geborene betreffende de kleuren en de zichtbare dingen der wereld, en die ook een doffen tastzin heeft; aangaande deze dingen heeft hij een buitenissige voorstelling welke niemand kent dan hijzelf; het is dat geloof hetwelk het historisch geloof wordt genoemd, en geenszins het geestelijk geloof zodanig als het geloof der Kerk zal zijn: het

geestelijk geloof of het het geloof der Kerk is geheel vanuit de naastenliefde, zó dat het in zijn wezen de naastenliefde is; ook verschijnen de geestelijke dingen die geloofd worden, in het licht aan hen die in de naastenliefde zijn. Ik zeg dit uit ondervinding. Een ieder immers die in de wereld in naastenliefde heeft geleefd, ziet in het andere leven zijn ware dingen die hij heeft geloofd; doch zij die in het geloof-alleen zijn geweest, zien volstrekt niets. Maar nochtans heeft het alleen historische geloof door de denking over God, over den Hemel, en over het eeuwige leven, enige verbinding met den Hemel, echter alleen door een duistere denking, niet echter door de aandoening welke der naastenliefde is; deze immers is er gene; weswege zij door de aandoening die zij hebben, welke de aandoening der liefde van zich en van de wereld is, verbonden zijn met de Hel; daaruit kan vaststaan, dat zij zijn tussen den Hemel en de Hel; zij schouwen namelijk met de ogen tot den Hemel, en met het hart tot de hel; en zij die aldus doen, ontwijden; en het lot der ontwijders in het andere leven is het allerergste; ontwijden is God, het Woord, het eeuwige leven, en meer dingen geloven die in den zin der letter des Woords worden gezegd, en nochtans leven tegen dezelve in. Vandaar nu is het, dat er wordt gezegd: Och, of gij koud waart, of warm; want wie koud is, dat is, zonder geloof, die ontwijdt niet; noch wie warm is, dat is, wie naastenliefde-alleen heeft: wat Ontwijding is, en hoedanig zij is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 169, 172; en wat en hoedanig het overredende geloof, n. 116 tot 119; voorts dat er geen geestelijk geloof is, waar niet de naastenliefde is, in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39. In het kort zal nu worden gezegd, wat Naastenliefde-alleen is: de naastenliefde in zich beschouwd is een geestelijke aandoening; doch de naastenliefde-alleen is een natuurlijke en niet een geestelijke aandoening; de naastenliefde zelf immers, welke een geestelijke aandoening is, wordt geformeerd door de ware dingen vanuit het Woord, en voor zoveel als zij door die wordt geformeerd, is zij geestelijk; doch de naastenliefde-alleen, welke een natuurlijke aandoening is, wordt niet geformeerd door enige ware dingen vanuit het Woord, maar zij ontstaat bij den mens vanuit de aanhoring van de predikingen zonder te letten op de ware dingen en die te leren; deswege is de naastenliefde-alleen ook zonder geloof, want het geloof is van het ware, en het ware is van het geloof.

233. Zo dan, omdat gij lauw zijt; dat dit degenen betekent die leven vanuit de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde, staat vast uit de betekenis van lauw, zijnde zij die tussen den Hemel en de hel zijn, en daardoor twee heren dienen; dat zij die denken, geloven, en leven volgens de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde,

zodanig zijn, is nog niet bekend, weswege het zal worden geopenbaard: er zijn twee staten des geloofs en daaruit des levens, of des levens en daaruit des geloofs, van de mensen die in de Kerk zijn; de ene is vanuit de leer, en de andere is vanuit het Woord of vanuit de Prediking vanuit het Woord; dat er deze twee staten zijn, kent nauwelijks iemand; dat zij er evenwel zijn, en dat zij bij sommigen één handelen, en bij verscheidenen niet één handelen, is door levende ondervinding bij pas uit de wereld aangekomen geesten te zien en te kennen gegeven, aangezien die alle staten van hun leven met zich mededragee; dit kan echter bij de mensen zolang zij in de wereld leven, niet gezien en gekend worden, aangezien dat wat des mensen geest bij zichzelf denkt, gelooft, en liefheeft in de geestelijke dingen, niet aan iemand kan worden bekend gemaakt dan door de spraak en de uitwendige daden; en deze gaan ten aanzien van de dingen die des geloofs zijn, voort òf vanuit de in de Kerk aanvaarde leer, òf vanuit de geboden des Heren vanuit het Woord zonder een denking vanuit de leer; het eerstgenoemde bij de ontwikkelden, het laatstgenoemde bij de eenvoudigen. Hoedanig dus de staat der denking, des geloofs en des levens vanuit de leer is, zal eerst worden gezegd; de leer der Kerken in de Christelijke Wereld heden ten dage dicteert, dat het geloof-alleen zaligt, en dat het leven der liefde niets doet; voorts dat de mens wanneer hij het geloof opneemt, gerecht is, en dat hem wanneer hij aldus gerechtvaardigd is, daarna niet iets van het boze wordt toegerekend; bijgevolg dat elk mens, ook de boze, wordt gezaligd, indien hij slechts het geloof heeft of het geloof opneemt, ook al zou het zijn in het laatste levensuur; zij dus die vanuit de leer denken en leven, laten de goede dingen na, omdat zij geloven dat dezelve den mens niets aandoen of dat zij niets uitwerken tot het heil; en eveneens bekommeren die zich niet om de boze dingen van hun denking en wil, hetzij deze zijn de verachting van anderen bij zichzelf vergeleken, hetzij deze zijn vijandschappen, haatgevoelens, wraken, geslepenheden, arglisten, en andere eendere dingen, omdat zij geloven dat zulke dingen niet worden toegerekend aan hen die gerechtvaardigd zijn door het geloof, in hun hart zeggende dat zij niet onder het juk der wet zijn, omdat de Heer voor hen de wet heeft vervuld, noch in de verdoemenis, omdat de Heer die heeft weggenomen; vandaar nu is het, dat zij die vanuit de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking denken, leven, en geloven, in het geheel niet in hun leven schouwen tot God, maar alleen tot zichzelf en tot de wereld; en zij die alleen tot zichzelf en tot de wereld schouwen in den loop van hun leven, voegen zich aan de hellen toe; want allen die in de hellen zijn, achten het goede voor niets, en het boze voor niets: in één woord, leven vanuit die leer

is zich bevestigen in het leven dat het onverschillig is indien zij het goede denken, willen en doen, omdat het heil niet daarvandaan is; en eveneens dat het onverschillig is indien zij het boze denken, willen, en voor zover zij de wetten niet vrezen, doen, omdat de verdoemenis niet daarvandaan is, mits zij het vertrouwen of het betrouwen hebben, hetwelk het zaligende geloof wordt genoemd, waarover in *DE LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA*, n. 115. Dat die lauw zijn, blijkt hieruit, dat zij, wanneer zij vanuit die leer denken, spreken of prediken, over God, over den Heer, over het Woord, over het eeuwige leven, denken, spreken en prediken, doch volstrekt niets als zij buiten de leer zijn; door die denking schouwen zij tot den Hemel, maar door het leven verbinden zij zich met de hel; weswege zij tussen den Hemel en de Hel zijn; en zij die tussen het ene en het andere zijn, zijn lauw. Deze dingen zijn gezegd over den staat des geloofs en daaruit des levens der mensen binnen de Kerk vanuit de leer; nu zal gesproken worden over den staat des geloofs en daaruit des levens van de mensen der Kerk vanuit het Woord: zij die geboren zijn binnen de Kerken waar de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde is aanvaard, weten voor het merendeel niet wat het geloof-alleen is, noch wat er wordt verstaan onder de rechtvaardigmaking; en daarom wanneer zij die dingen horen vanuit de prediking, denken zij dat er wordt verstaan het leven volgens de geboden Gods in het Woord; zij geloven immers dat dit het geloof is en eveneens de rechtvaardigmaking; dieper treden zij niet binnen in de verborgenheden der leer; dezen geloven eveneens, wanneer zij worden onderricht aangaande het geloof-alleen en aangaande de rechtvaardigmaking, niet anders dan dat het geloof-alleen is denken over God en over het heil, en hoe men moet leven; en dat de rechtvaardigmaking is leven vóór God; in dezen staat van denking en van geloof worden door den Heer allen binnen de Kerk gehouden die gezaligd worden, en eveneens worden zij na het heengaan uit de wereld verlicht in de ware dingen, want zij kunnen de verlichting opnemen; degenen echter die geleefd hebben vanuit de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde, over wie boven, worden verblind, ter oorzake hiervan dat het geloof-alleen geen geloof is, en vandaar de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen een ding van niets is; dat het geloof-alleen geen geloof is, zie men in het Werkje over *HET LAATSTE GERICHT*, n. 33 tot 39. Uit deze dingen kan vaststaan, wie worden verstaan onder de lauwen, namelijk zij die in hun hart zeggen: Wat doet het ertoe of ik het goede denk, wil en doe, omdat er daardoor geen heil is; het is voldoende dat ik geloof heb; en eveneens: Wat doet het ertoe of ik het boze denk en wil, omdat er daardoor geen verdoemenis is. Zo

laten zij alle teugels vieren aan hun denkingen en bedoelingen, aldus aan hun geest, want het is de geest die denkt en bedoelt, en geheel en al dienvolgens wordt. Doch men moet weten, dat het er zeer weinigen zijn die vanuit de leer aldus leven, hoewel het door de predikers wordt geloofd dat het allen zijn die hun predikingen aanhoren; het is immers vanuit des Heren Goddelijke Voorzienigheid dat het er zeer weinigen zijn, ter oorzaak hiervan dat het lot der lauwen niet ongelijk is aan het lot der ontwijders; en het lot der ontwijders is dit, dat hun na het leven in de wereld alle dingen worden afgenomen die zij geweten hebben vanuit het Woord, en daarna worden zij overgelaten aan de denking en de liefde van hun geest; en wanneer de denking die zij vanuit het Woord hebben gehad, is weggenomen, worden zij de stompzinnigsten van allen; zij verschijnen ook in het licht des Hemels zoals verbrande geraamten, omdekt met enige huid: over de Ontwijding en over het lot van hen die ontwijden, zie men in *DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA*, n. 172.

234. En noch koud, noch warm; dat dit betekent omdat zij, zonder naastenliefde, tussen den Hemel en de Hel zijn, staat vast uit de dingen die boven, n. 231, zijn gezegd en getoond.

235. Zal het geschieden dat Ik u zal uitbraken vanuit Mijn mond; dat dit betekent de scheiding van de erkennenissen vanuit het Woord, staat vast vanuit de betekenis van uitbraken, wanneer het door den Heer wordt gezegd, zijnde de afscheiding; niet dat de Heer hen van Zich scheidt, maar zij scheiden zich van den Heer: uitbraken wordt er gezegd, omdat over het lauwe wordt gehandeld, en het lauwe in de wereld veroorzaakt uitbraking; het is ook vanwege de overeenstemming, want de spijs die de mens neemt, stemt overeen met de erkennenissen, en vandaar betekent ze in het Woord dezelve; en daarom betekent de scheiding van dezelve de niet-toelating; doch omdat zij iets vanuit het Woord toelaten, betekent zij de uitwerping of de uitbraking: dat de spijs vanwege de overeenstemming de erkennenissen en daaruit het inzicht betekent, zie men in n. 3114, 4459, 4792, 5147, 5293, 5340, 5342, 5410, 5426, 5576, 5582, 5588, 5655, 8562, ter oorzaak hiervan, dat de erkennenissen den inwendigen mens of den geest voeden, zoals de spijzen den uitwendigen mens of het lichaam voeden, n. 4459, 5293, 5576, 6277, 8418; en uit de betekenis van vanuit den mond, wanneer het den Heer betreft, zijnde vanuit het Woord; dat vanuit den mond, wanneer het den Heer betreft, het Woord betekent, is omdat het Woord het Goddelijk Ware is, en dit voortgaat uit den Heer; en van dat wat voortgaat en invloet bij den mens, wordt gezegd dat het voortgaat vanuit den mond, hoewel het niet vanuit den mond voortgaat, maar zoals het licht vanuit de Zon; want de Heer verschijnt boven de Hemelen, waar de

Engelen zijn, als Zon, en het Licht daaruit is het Goddelijk Ware, uit hetwelk de Engelen en de mensen alle inzicht en wijsheid hebben; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 125, en 126 tot 140; daaruit kan vaststaan, dat uitbraken vanuit Mijn mond, betekent scheiden van het Goddelijk Ware, of, wat hetzelfde is, van de erkenningen vanuit het Woord. Dat zij die lauw zijn, dat is, niet koud noch warm, zijnde zij die leven vanuit de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde, over welke zaak vlak boven, gescheiden zijn van de erkenningen vanuit het Woord, weten zijzelf niet; zij geloven immers dat zij meer dan de anderen in de erkenningen zijn, maar nochtans zijn zij het niet, ja zelfs nauwelijks in enige; dat zij het niet zijn, is ter oorzaak hiervan dat de beginselen van hun leer en godsdienst vals zijn, en vanuit valse beginselen volgen niets anders dan valse dingen; weswege zij, wanneer zij het Woord lezen, het gemoed vasthouden in hun valse dingen, waarvandaan zij òf de ware dingen niet zien, en indien zij ze zien, òf dezelve voorbijgaan, òf ze vervalsen: de valse beginselen zijn deze, dat er zaliging is door het geloof-alleen, en dat door hetzelfde de mens wordt gerechtvaardigd; dat zij gescheiden zijn van de erkenningen vanuit het Woord, en dat zij niet daar de ware dingen zien, kunnen zijzelf zien indien zij het willen; wat immers wordt er herhaaldelijker door den Heer gezegd, dan dat zij Zijn woorden, Zijn bevelen [*mandata*], Zijn wil moeten doen, en dat een ieder zal worden vergolden volgens zijn daden; voorts, dat het ganse Woord is gegrondvest op twee bevelen, zijnde den Heer liefhebben en den naaste liefhebben, en dat God liefhebben is Zijn geboden [*praecepta*] doen, Joh. XIV: 21, 23, 24; wat zij moeten doen om gezaligd te worden, dit is in het ene en het andere Testament duizendmalen gezegd; voorts dat horen en weten niets zijn, indien zij niet doen; maar zij die bij zich het geloof-alleen en de rechtvaardigmaking door hetzelfde hebben bevestigd, zien zij die dingen? en indien zij ze zien, vervalsen zij ze niet? Vandaar is het, dat zij geen leer des levens hebben, maar de leer van het geloof-alleen, terwijl toch het leven den mens der Kerk maakt, en die dingen worden het geloof van hem welke van zijn leven zijn. Dat zij gescheiden zijn van de erkenningen vanuit het Woord, kan ook hieruit vaststaan, dat zij niet weten dat zij na den dood van het lichaam leven zoals mensen; dat zij een geest hebben die leeft; dat de Hemel is vanuit het menselijk geslacht, en eveneens de Hel; dat zij volstrekt niets weten over den Hemel en de hemelse vreugde; niets over de Hel en over het helse vuur; aldus niets over de Geestelijke Wereld; niets over den inwendiger of geestelijken zin des Woords; niets over de Verheerlijking van het Menselijke des Heren; niets over de Wederverwekking; over de Verzoeking; over den

Doop, wat deze behelst; over het Heilig Avondmaal, wat daar het Vlees en het Bloed, of het Brood en de Wijn betekent; niets over de Vrije Keuze; niets over den Inwendigen mens; niets over de Naastenliefde, over den Naaste, over het Goede, over de Liefde; ook weten zij niet, wat de vergeving der zonden is; behalve andere dingen meer: ik heb ook de Engelen horen zeggen, dat wanneer het hun wordt gegeven in de Kerk te schouwen, en degenen te zien die geloven dat zij inzichtsvol zijn vanuit de leer, zij louter donkerheid zien, en dezulken als het ware diep onder de golven. Zij worden van de erkentissen vanuit het Woord gescheiden vanwege twee oorzaken; de eerste is, dat zij niet door den Heer kunnen worden verlicht; de Heer immers vloeit in het goede van den mens in, en vanuit dat verlicht Hij hem in de ware dingen, dat is, Hij vloeit in de liefde van den mens in en daaruit in het geloof: de tweede oorzaak is deze, dat zij de ware dingen ontwijden door vervalsingen, en zij die aldus doen, worden gescheiden van de ware dingen zelf, terwijl zij in de wereld leven, zodat zij die niet weten; in het andere leven echter werpen zij alle dingen van zich die zij in de wereld hebben geweten vanuit het Woord; deze en die afscheiding wordt verstaan onder vanuit den mond uitgebraakt worden: eendere dingen worden verstaan onder uitbraken en onder braaksel elders in het Woord, zoals in deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Jehovah heeft in het midden van Egypte een geest van verkeerdheden gemengd, weswege zij Egypte hebben afgezonderd in al zijn werk, gelijk een dronkaard wordt afgezonderd in zijn braaksel”*, XIX: 14; met Egypte wordt de wetenschap aangeduid zowel van de geestelijke als van de natuurlijke dingen; met een geest der verkeerdheden mengen in zijn midden, wordt aangeduid dezelve verdraaien en vervalsen; met den dronkaard worden degenen aangeduid die waanzinnig zijn in de geestelijke dingen; en omdat de met valse dingen vermengde ware dingen worden uitgeworpen, wordt er derhalve gezegd: Gelijk een dronkaard wordt afgezonderd in zijn braaksel: dat Egypte de wetenschap betekent, zie men in n. 1164, 1165, 1186, 1462, 5700, 5702, 6015, 6651, 6679, 6683, 6692, 7296; en eveneens de wetenschappelijke dingen der Kerk, n. 7296, 9340, 9391: dat de dronkaards degenen betekenen die in de geestelijke dingen waanzinnig zijn, n. 1072. Bij Jeremia: *“Drink, en wordt dronken, en braakt uit, en valt, staat ook niet weder op vanwege het zwaard”*, XXV: 27; drinken en dronken worden, is valse dingen putten en die vermengen met ware dingen, en vandaar waanzinnig zijn; uitbraken en vallen, is de vervalste dingen geheel en al uitwerpen; het zwaard ter oorzaak waarvan zij niet zullen wederopstaan, betekent het valse vernietigende en verwoestende het ware; men zie n. 2799, 4499, 7102; daaruit blijkt wat uitbraken en vallen is. Bij denzelfde: *“Maakt*

Moab dronken, omdat hij zich tegen Jehovah heeft verheven, opdat hij klappe in zijn braaksel", XLVIII: 26: Moab betekent hen die de goede dingen der Kerk schenden, en daarom wordt met betrekking tot hen gesproken van braaksel. Bij Habakuk: "Wee hem die den genoot doet drinken, ook door dronken te maken, opdat gij hun naaktheden aanschouwt; gij zult verzadigd worden met schande voor heerlijkheid; drinkt ook gij, opdat uw voorhuid worde onthuld; rondgaan tot u zal de beker van Jehovah, opdat er schandelijk braaksel zij over de heerlijkheid", II: 15, 16; drinken door ook dronken te worden, betekent de ware dingen putten en die vermengen met valse dingen; de naaktheden die zij aanschouwen, betekenen de beroving van het ware en vandaar van het inzicht, n. 1073, 5433, 9960; de voorhuid die zal worden onthuld, betekent de bezoedeling van het goede, n. 2056, 3412, 3413, 4462, 7225, 7245; de heerlijkheid betekent het Goddelijk Ware, aldus het Woord, n. 4809, 5922, 8267, 8427, 9429; daaruit blijkt wat is het schandelijk braaksel over de heerlijkheid. Bij Jesaja: "Dezen, door den wijn dwalen zij, door den sterken drank dwalen zij af, de priester en de profeet dwalen door den sterken drank, zij worden verzwolgen door den wijn; zij dwalen onder de zienden, zij waggelen in het gericht; ja zelfs alle tafels zijn vol van braaksel der ontlasting, er is geen plaats; wien zal Hij wetenschap leren", XXVIII: 7, 8, 9; de wijn en de sterke drank door welke zij dwalen, betekenen de ware dingen gemengd met valse dingen; de priester en de profeet betekenen hen die de goede en de ware dingen leren, en in den abstracten zin de goede en de ware dingen der Kerk; de zienden onder wie zij dwalen, betekenen hen die de ware dingen zouden gaan zien; waggelen in het gericht, betekent de verdwazing; de tafels betekenen alle dingen die het geestelijk leven moesten voeden; onder de tafels worden immers de spijzen verstaan die daarop zijn, en de spijzen betekenen alle ware en goede dingen, omdat zij het zijn die het geestelijk leven voeden; hier dus worden met de tafels vol van braaksel der ontlasting, dezelfde dingen verstaan, vervalst en geschonden. Bij Mozes: "Bevlekt ulieden niet met al deze dingen, omdat met al deze dingen de natiën zijn bevlekt die Ik uitwerp vóór u; waarvandaan het land bevlekt is, en het land heeft zijn bewoners uitgebraakt; derwijze zal het land u niet uitbraken, gelijk als het heeft uitgebraakt de natiën die vóór u waren", Levit. XVIII: 24, 25, 28; daar wordt gehandeld over echtbreuken van elk geslacht, waaronder in den geestelijken zin worden verstaan alle geslachten van echtbrekingen van het goede en van vervalsingen van het ware, of de ontwijdingen; en omdat de boze en de valse dingen, voorts de valse dingen van het boze en de ware dingen van het goede, niet tezamen kunnen zijn, of zij worden uitgeworpen, wordt er derhalve gezegd dat het land, dat is, de

Kerk, hen heeft uitgebraakt. Uit deze dingen nu kan vaststaan wat uitbraken betekent.

236. Dat gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt geworden, en ik heb geens dings gebrek; dat dit betekent hun geloof, dat zij geloven in de ware dingen te zijn meer dan de anderen, staat vast uit de betekenis van zeggen, namelijk dat het datgene insluit wat door hen wordt geloofd; en omdat hier wordt gehandeld over hen die in het geloof-alleen zijn, betekent derhalve zeggen hun geloof; bovendien betekent zeggen in den geestelijken zin denken, omdat dat wat gezegd wordt, van de denking uitgaat; en de denking is geestelijk, omdat zij van des mensen geest is, en het zeggen en het gesprek daaruit is natuurlijk, omdat dit van het lichaam is; daarvandaan is het, dat zeggen in het Woord verscheidene dingen betekent; en uit de betekenis van rijk zijn, zijnde de erkentissen van het ware en goede bezitten, en vandaar inzichtsvol en wijs zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van verrijkt geworden zijn en geens dings gebrek hebben, zijnde alle dingen weten, zodat niets ontbreekt. Dat zij die in de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde zijn, zodanig zijn of aldus geloven, weten degenen niet die het niet zijn, hoewel zij onder genen zijn; doch dat zij nochtans zodanig zijn, is door veel ondervinding te weten gegeven; ik heb met verscheidenen gesproken, die in de wereld hadden geloofd dat zij meer dan de anderen inzichtsvol en wijs waren, uit hoofde hiervan dat zij tal van dingen wisten over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde, en wel zulke dingen die de eenvoudigen niet wisten, welke zij ook de innerlijke dingen en de verborgenheden der leer noemden; en zij hadden geloofd dat zij alle dingen wisten en verstonden, zodat niet iets ontbrak; onder hen waren er verscheidenen die over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde hadden geschreven; maar het werd hun getoond, dat zij niets van het ware weten; en dat zij die het leven des geloofs, zijnde de naastenliefde, hebben geleefd en de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen niet hebben verstaan, meer inzichtsvol en wijs zijn dan zij; en eveneens werd het getoond, dat de dingen die zij hadden geweten, niet ware dingen zijn maar valse, en dat de valse dingen weten en denken niet is inzichtsvol en wijs zijn, aangezien het inzicht is van het ware, en de wijsheid is van het leven daaruit: de oorzaak werd ook opgedekt, namelijk dat zij in geen geestelijke aandoening van het ware waren geweest, maar alleen in de natuurlijke aandoening van die dingen te weten welke de voorgangers hebben gezegd, sommigen terwille van de functies, sommigen terwille van de faam der geleerdheid; en zij die in deze aandoening zijn en niet in gene, geloven dat zij alle dingen weten wanneer zij

dezelve weten, en meer nog zij die dezelve hebben bevestigd door den zin der letter des Woords, en zich hebben ingespannen om dezelve door begoochelingen der rede met de overige valse dingen samen te vlechten. Uit ondervinding zal ik ook iets over dezen zeggen; geesten die toen zij als mensen in de wereld hadden geleefd, en toen door anderen voor geleerden waren gehouden, daarnaar werden onderzocht of zij weten wat het geestelijk geloof is, zeiden zij het te kennen; en daarom werden zij gezonden tot hen die in dat geloof waren geweest, en toen er met hen vergemeenschapting werd gegeven, doorvatten zij dat zij geen geloof hadden gehad, en dat zij niet hadden geweten wat het geloof is; en daarom werd er tot hen gezegd, wat zij nu geloven over het geloof-alleen waarop de ganse leer van hun Kerk wordt gegrondvest; maar zij bewaarden beschaamd het stilzwijgen. Er waren ook verscheidenen van de geleerden der Kerk die werden ondervraagd aangaande de Wederverwekking, of zij weten wat deze is; zij antwoordden, dat zij weten dat het de Doop is, aangezien de Heer zegt dat indien iemand niet wordt verwekt door water en geest, hij in het Koninkrijk Gods niet kan binnengaan; doch toen het hun werd getoond dat de Doop niet de Wederverwekking is, maar dat onder water en geest de ware dingen en het leven volgens die worden verstaan, en dat niemand in den Hemel kan binnentreden tenzij hij is wederverwekt door dezelve, toen trokken zij zich terug, hun onwetendheid bekennde. Bovendien, toen zij door de Engelen werden ondervraagd over den Hemel, over de Hel, over het leven van den mens na den dood, en over verscheidene andere dingen, wisten zij niet iets, en alle dingen waren zoals donkerheid in hun gemoederen; en daarom bekenden zij, dat zij weliswaar hadden geloofd alle dingen te weten, maar dat zij nu weten dat zij nauwelijks iets weten; onder iets weten wordt in de geestelijke wereld verstaan iets van het ware weten, doch valse dingen weten is niet weten, omdat het niet is verstaan en wijs zijn; daarna werd het hun gezegd, dat dit wordt verstaan onder des Heren woorden: *“Dat gijl zegt: Ik ben rijk en verrijkt geworden; en gij weet niet dat gij zijt rampspoedig en ellendig en arm en blind en naakt”*. Dat de rijke in het Woord degenen betekent die in de ware dingen zijn, is omdat de geestelijke rijkdommen geen andere zijn; vandaar ook worden in het Woord met de rijkdommen de erkentissen van het ware en het goede aangeduid, en door de rijken zij die in het inzicht door dezelve zijn; zoals kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Ezechiël: *“In uw wijsheid en in uw inzicht hebt gij u schatten gemaakt, goud en zilver in uw schatkamers; door de veelheid uwer wijsheid hebt gij u schatten vermenigvuldigd”*, xxviii: 4, 5; deze dingen zijn gezegd tot den vorst van Tyrus, onder wien in den geestelijken zin degenen

worden verstaan die in de erkenenissen van het ware zijn; onder de schatten die erkenenissen zelf in het algemeen; onder goud in de schatkamers de erkenenissen van het goede, en onder zilver in de schatkamers de erkenenissen van het ware; dat met dezelve de erkenenissen worden aangeduid, blijkt duidelijk, want er wordt gezegd in uw wijsheid en in uw inzicht hebt gij u schatten gemaakt, en door de veelheid uwer wijsheid hebt gij u schatten vermenigvuldigd; dat onder den vorst van Tyrus degenen worden verstaan die in de erkenenissen van het ware zijn, is omdat de Vorst de primaire ware dingen betekent, n. 1482, 2089, 5044; en Tyrus de erkenenissen van het ware, n. 1201; dat met de schatkamers de bezittingen der erkenenissen worden aangeduid, zie men in n. 1694, 4508, 10227; en dat met goud het goede wordt aangeduid, en met zilver het ware, n. 1551, 1552, 2954, 5658. Bij Zacharia: *“Tyrus heeft zilver verzameld als stof, en goud als slijk der aarde: zie, de Heer zal haar verarmen, en de schatten in de zee uitstorten”*, IX: 3, 4; ook daar Tyrus voor hen die zich erkenenissen verwerven, zijnde zilver, goud, en schatten. Bij David: *“De dochter van Tyrus zal u een gave aanbrenge, des Konings dochter; de rijken van het volk zullen uw aangezichten aansmeken”*, Psalm XLV: 13, 14; daar wordt de Kerk beschreven ten aanzien van de aandoening van het ware, welke wordt verstaan onder des Konings dochter, want de dochter is de Kerk ten aanzien van de aandoening, n. 3262, 3963, 6729, 9059; en de Koning is het ware, n. 1672, 2015, 2069, 3670, 4575, 4581, 4966, 6148; weswege er wordt gezegd dat de dochter van Tyrus een gave zal aanbrenge, en dat de rijken van het volk de aangezichten zullen aansmeden; de rijken van het volk zijn zij die overvloed van ware dingen hebben. Bij Hoschea: *“Efraïm zeide: Voorzeker ben ik rijk geworden; ik heb mij schatten gevonden; al mijne arbeiden [labores] zullen mij geen ongerechtigheid vinden die zonde is; maar nog zal Ik spreken tot de profeten, en Ik zal het gezicht vermenigvuldigen”*, XII: 9, 11; onder ik ben rijk geworden en ik heb mij schatten gevonden, wordt niet verstaan dat hij is verrijkt met wereldlijke rijkdommen en schatten, maar met hemelse, zijnde de erkenenissen van het ware en het goede; want onder Efraïm wordt verstaan het verstandelijke van hen die van de Kerk zijn, hetwelk wordt verlicht als het Woord wordt gelezen, n. 5354, 6222, 6238, 6267; vandaar is het, dat er wordt gezegd nog zal Ik spreken tot de profeten, en Ik zal het gezicht vermenigvuldigen; met de profeten worden de ware dingen der leer aangeduid; eender met het gezicht. Bij Jeremia: *“Ik Jehovah, gevende een ieder volgens zijn wegen, naar de vruchten van zijn werken; zoals het veldhoen verzamelt, maar niet baart, maakt hij rijkdommen, maar niet met oordeel; in het midden zijner dagen zal hij die verlaten, in het uiteinde der dagen zal hij dwaas worden”*, XVII:

10, 11; daar wordt gehandeld over hen die zich erkennenissen verwerven zonder ander nut ten doel dan dat zij weten, terwijl het toch het leven is waaraan zij ten dienste hebben te zijn; dit wordt verstaan onder verzamelen zoals een veldhoen en niet baren, en onder rijkdommen maken, maar niet met oordeel, en daaronder dat hij in het uiteinde der dagen dwaas zal worden; en omdat de erkennenissen van het ware en het goede aan het leven van dienst hebben te zijn, dit immers zal door dezelve worden vervolmaakt, wordt er derhalve gezegd dat Jehovah een ieder geeft volgens zijn wegen en naar de vruchten van zijne werken. Bij Lukas: *“Een ieder van u die niet al zijn vermogens verloochent, kan Mijn discipel niet zijn”*, XIV: 33; wie niet weet dat de vermogens in het Woord de geestelijke rijkdommen en schatten zijn, zijnde de erkennenissen vanuit het Woord, kan niet anders weten, dan dat men zich moet beroven van alle schatten om gezaligd te kunnen worden, terwijl toch niet dat de zin dier woorden is; maar onder de vermogens worden daar alle dingen verstaan die vanuit het eigen inzicht zijn; niemand immers kan wijs zijn vanuit zich, maar vanuit den Heer; weswege alle vermogens verloochenen, is niets van inzicht en wijsheid aan zich toeschrijven; en wie dit niet doet, kan niet door den Heer worden onderricht, dat is, Zijn discipel zijn. Zij die niet weten, dat onder de rijken degenen worden verstaan die de erkennenissen van het ware en het goede bezitten, aldus die het Woord hebben, en dat onder de armen degenen worden verstaan die dezelve niet bezitten, maar nochtans dezelve verlangen, kunnen niet anders weten, dan dat onder den rijke die was bekleed met purper en fijn lijnwaad, en onder den arme die neergestrekt lag aan het voorhuis van den rijke, Lukas XVI, een rijkaard en een arme in den gewonen zin wordt verstaan, terwijl toch onder den rijke daar wordt verstaan de Joodse natie, welke het Woord had, in hetwelk alle erkennenissen van het ware en het goede zijn; onder het purper waarmede hij bekleed was, wordt het echte goede verstaan, n. 9467, en onder het fijn lijnwaad het echte ware, n. 5319, 9469, 9596, 9744; en onder den arme nedergestrekt aan diens voorhuis, worden de natiën verstaan die buiten de Kerk waren en het Woord niet hadden, en toch de ware en de goede dingen des Hemels en der Kerk verlangden; daaruit blijkt ook, dat onder de rijken degenen worden verstaan die het Woord hebben, bijgevolg de erkennenissen van het ware en het goede, aangezien zij daar zijn; zoals ook in de Profetische uitspraak door Elizabeth, bij Lukas: *“God heeft de hongerigen met goede dingen vervuld, en de rijken heeft Hij ledig weggezonden”*, I: 53; de hongerigen zijn zij die de erkennenissen verlangen, zodanig als de natiën waren die den Heer en de leer uit Hem ontvingen; de rijken echter zijn zij die de erkennenissen hebben omdat zij het

Woord hebben, zodanig als de Joden waren, maar die nochtans niet de ware dingen daaruit wilden weten, en daarom ook niet den Heer en de leer uit Hem ontvingen; dezen zijn de rijken die ledig werden weggezonden, genen echter de hongerigen die met goede dingen werden vervuld.

237. En gij weet niet dat gij zijt rampspoedig; dat dit betekent dat zij niet weten dat hun valse dingen met de ware dingen geen samenhang hebben, staat vast uit de betekenis van rampspoedig, zijnde de verzwakking van de ware dingen door de valse dingen, en eveneens geen samenhang; daaruit blijkt wat er wordt verstaan onder rampspoedig. Dat zij zodanig zijn, is omdat hun leer wordt gegrondvest op twee valse beginselen, zijnde het geloof-alleen en de rechtvaardigmaking door hetzelfde; en daarom vloeien de valse dingen daaruit voort in een ononderbroken reeks; en de ware dingen die zij vanuit den zin der letter des Woords aanvoeren om dezelve te bevestigen, worden verzwakt en vervalst; en vervalste ware dingen zijn in zich valse dingen. Dit wordt in vele plaatsen in het Woord beschreven, en verstaan onder de ijdelheden die de profeten zien, en onder de leugens die zij spreken; voorts wordt het beschreven met de breuken van muren en van huizen, tot daaraantoe dat zij vallen; desgelijks met de afgoden en de gesneden beelden, die de werkmeester maakt en samenhecht door ketens opdat zij samenhangen; met de afgoden immers en de gesneden beelden worden de valse dingen van leer aangeduid; eender met de breuken van muren en huizen; desgelijks met de profeten die ijdelheden zien en leugens spreken; onder de profeten immers worden de leren verstaan, onder de ijdelheden zulke dingen die van geen belang zijn, en onder de leugens de valse dingen. Maar omdat deze dingen in zeer veel plaatsen in het Woord worden vermeld, kunnen zij vanwege de massa niet worden aangevoerd; en daarom wordt het nagelaten, en zullen alleen enige worden aangevoerd, waar gesproken wordt van rampspoeden en lemen wanden, opdat men wete dat daarmede de verzwakkingen van het ware door de valse dingen worden aangeduid, en zo geen samenhang; bij Jesaja: *“Uw wijsheid en uw wetenschap heeft u verleid als gij hebt gezegd in uw hart: Ik en geen zoals ik buitendien; derhalve zal rampspoed over u vallen, en over u zal de verwoesting komen”*, XLVII: 10, 11; ook hier worden degenen beschreven die geloven dat zij alle dingen weten en inzichtsvol zijn boven alle anderen, terwijl zij toch niets van het ware weten en verstaan, en dat derhalve het verstand van het ware wordt afgenomen; het geloof van hen dat zij inzichtsvoller zijn dan alle anderen, wordt daaronder verstaan dat uw wijsheid en uw wetenschap u heeft verleid als gij in uw hart hebt gezegd: Ik en geen zoals ik buitendien; en het verlies van elk verstand van het ware wordt

daaronder verstaan dat rampspoed over u zal vallen, en de verwoesting over u zal komen. Bij Ezechiël: *“Rampspoed zal op rampspoed komen; derhalve zullen zij het gezicht van de zijde van de profeten zoeken; maar de wet is vergaan van de zijde van den priester, en de raad van de zijde van de ouderen; de koning zal rouwen, en de vorst zal met verbijstering worden bekleed”*, VII: 26, 27; hier wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk, welke er is wanneer er geen ware is tenzij vervalst; het valse vanuit het valse wordt verstaan onder rampspoed op rampspoed; het gezicht van de zijde van den profeet, is de leer, hier de leer van het valse; de wet is vergaan van de zijde van den priester, is dat het Woord niet wordt verstaan; de wet immers betekent het Woord, en de priester hem die leert; de raad van de zijde van de ouderen is vergaan, is dat het rechte is vergaan van de zijde van de inzichtsvollen; de raad betekent het rechte, en de ouderen betekenen de inzichtsvollen; de koning zal rouwen, en de vorst zal met verbijstering worden bekleed, is dat er niet langer enig ware is; de Koning betekent het ware, en de vorst de primair van dienst zijnde ware dingen. Bij David: *“Het rechte is niet in hun mond, in het midden van hen is rampspoed”*, Psalm v: 10; eender hier rampspoed voor de valse dingen die niet met enig ware samenhangen. Eender bij Jeremia: *“Drijft misbaar, zwerft tussen de lemen wanden, omdat hun Koning in ballingschap is heengegaan, zijn priesters en vorsten tezamen”*, XLIX: 3; zwerven tussen de lemen wanden, is tussen de door de valse dingen vernietigde ware dingen; de koning die in ballingschap is heengegaan, betekent het ware; zijn priesters en vorsten tezamen, betekenen de goede en de ware dingen des levens en der leer, zoals boven. Bij Ezechiël: *“Wanneer zij hier een lemen wand bouwen, zie, die pleisteren met loze kalk; zeg tot degenen die met loze kalk pleisteren dat de wand zal vallen; wordt tot u niet gezegd: Waar is de pleistering waarmede gij hebt gepleisterd?”*, XIII: 10, 11, 12; de lemen wand dien zij pleisteren met loze kalk, betekent het valse dat als beginsel is gesteld, hetwelk zij door het aangeploide Woord vanuit den zin der letter ervan laten verschijnen alsof het waar was; de pleistering is de aanplooiing en daarvandaan de schijnbare bevestiging; de loze kalk is het vervalste; en omdat het ware des Woords zo wordt vernietigd, en de bevestigende dingen vervalste ware dingen worden, welke in zich valse dingen zijn, en deze met het valse beginsel ineenstorten, wordt er derhalve gezegd: Zie, de wand zal vallen; wordt tot u niet gezegd: Waar is de pleistering waarmede gij hebt gepleisterd? Bij Hoschea: *“Zie, Ik ben versperrende uw weg met doornen, en met lemen wand zal Ik den lemen wand omgeven, zodat zij haar paden niet zal vinden”*, II: 6; den weg met doornen versperren, is alle denkingen versperren door de valse dingen van het boze, zodat zij de ware

dingen niet zien; de valse dingen van het boze zijn de doornen; met lemen wand den lemen wand omgeven, is valse dingen op valse dingen hopen; zodat zij haar paden niet zal vinden, is zodat niets van het ware kan worden gezien; dit geschiedt omdat de ware dingen niet samen kunnen zijn met de valse dingen van het boze, zoals niet de Hemel met de hel; want de ware dingen zijn vanuit den Hemel, en de valse dingen van het boze zijn vanuit de hel; en daarom wordt, wanneer de valse dingen vanuit het boze regeren, de vergemeenschapping met den Hemel weggenomen, en wanneer deze is weggenomen, zo kunnen de ware dingen niet worden gezien, en zij worden, indien zij door anderen worden gezegd, verworpen; vandaar is het, dat het aan hen die in valse beginselen zijn, zoals aan hen die in de beginselen zijn aangaande het geloof-alleen en aangaande de rechtvaardigmaking door hetzelfde, niet gegeven is in enige ware dingen te zijn; men zie boven n. 235, 236. Maar laten voorbeelden die zaak toelichten: wanneer zij die als beginsel vangodsdiensthebben aangenomen het geloof-alleen en de rechtvaardigmaking door hetzelfde, het Woord lezen, en zien dat de Heer zegt dat den mens naar de daden en de werken zal worden vergolden, en dat hij die de goede dingen heeft gedaan, in den Hemel zal komen, doch hij die de boze dingen heeft gedaan, in de hel zal komen, zo noemen zij de goede dingen die zij doen, de vruchten des geloofs, niet wetende of niet willende weten, dat de goede dingen, welke vruchten worden genoemd, alle zijn vanuit de naastenliefde, en geen vanuit het afgescheiden geloof, hetwelk het geloof-alleen wordt genoemd; elk goede ook is der naastenliefde, en het ware is des geloofs daaruit; waaruit blijkt, dat zij het Woord verdraaien; maar dit doen zij, omdat zij het ware anders niet kunnen aanplooiën aan hun beginsel, nochtans gelovende dat zij zo samenhangen; maar daardoor vergaat het ware en wordt het valse, en het wordt niet slechts het valse, maar ook het boze. Dat daaruit valse dingen in een doorlopende reeks volgen, is ook duidelijk; want zij leren dat de goede dingen die de mens doet, op de verdienste zijn gericht, niet willende weten dat zoals het geloof met zijn ware dingen uit den Heer is, en zo niet op verdienste gericht, aldus ook de naastenliefde met haar goede dingen; voorts leren zij dat de mens zodra hij het geloof opneemt, verzoend is met God den Vader door den Zoon, en dat de boze dingen die hij daarna doet, niet worden toegerekend, en eveneens ook niet de boze dingen die hij tevoren had gedaan; want zij zeggen dat allen worden gezaligd, onverschillig hoedanig zij hebben geleefd, als zij slechts het geloof opnemen, ook indien het zou zijn in het uur vóór den dood; maar deze en andere dingen meer, welke afleidingen vanuit het valse beginsel zijn, hangen niet samen met de ware dingen des Woords,

maar zij vernietigen dezelve; en vernietigde ware dingen zijn valse dingen, en zulke valse dingen die kwalijk rieken; de kwalijkriekendheid vanuit die dingen wordt in het andere leven waargenomen, en deze is zodanig, dat zij niet kan worden verdragen door enig goeden geest; zij is zoals de stank van verettering vanuit de long. Meer voorbeelden kunnen worden aangevoerd; er zijn er bij de vleet; want al wat wordt geconcludeerd vanuit een vals beginsel, trekt daaruit het valse, aangezien daarin het beginsel wordt beschouwd waaraan het vastkleeft, omdat het daaruit vloeit en daaraan wordt aangeplooid. Hoedanig de godsdienst is aangaande het geloof-alleen en aangaande de rechtvaardigmaking door hetzelve, kan men vanuit dit alleen al concluderen, dat allen die hetzelve bij zich hebben bevestigd in leer en leven, een sfeer van schandelijke echtbreuk in het andere leven van zich uitstorten, zijnde die van een moeder of een schoonmoeder met een zoon; deze schandelijke echtbreuk stemt overeen met hen, en zij wordt eveneens doorvat uit hen waar zij ook heengaan; aan die sfeer heb ik duizendmaal hun tegenwoordigheid gekend: de oorzaak dat van hen zulk een sfeer uitvloeit, is deze dat zij de goede dingen der naastenliefde en des Woords schenden, en de echtbreuken stemmen overeen met de echtbrekingen van het goede, en de hoererijen met de vervalsingen van het ware; men zie n. 2466, 2729, 3399, 4865, 6348, 8904, 10648. Iets eenders wordt daaronder verstaan dat Ruben had gelegen met Bilhah, uit wie zijn vader Dan en Naftali verwekte, Gen. xxxv: 22, weswege hij ook werd verdoemd, Gen. xlix: 4; en omdat hij de sponde zijns vaders had bezoedeld, werd hem het eerstgeboorterecht afgenomen, en hetzelve aan Jozef gegeven, 1 Kron. v: 1; onder Ruben immers wordt in het Woord het geloof verstaan, en daar het geloof-alleen, n. 3325, 3861, 3866, 3870, 4601, 4605, 4731, 4734, 4761, 6342, 6350; en onder Jozef het goede des geloofs, n. 3969, 3971, 4669, 6417. Dat aan het einde van de Kerk zulke dingen gaan ontstaan, wordt voorzgd bij Daniël, waar gehandeld wordt over het beeld, door Nebuchadnezar in den droom gezien, met deze woorden: *“Dat gijl hebt gezien ijzer vermengd met leem van slijk: zijd zullen zich vermengen door het zaad des mensen; maar zij zullen niet samenhangen, het ene met het andere, gelijk als ijzer niet wordt vermengd met leem”*, II: 43; onder het ijzer wordt verstaan het ware zonder het goede; onder leem van slijk het valse dat vanuit het eigen inzicht is; onder het zaad des mensen het Woord des Heren, Matth. xiii: 24, 27; en dat er tussen deze geen samenhang is, wordt verstaan onder zij zullen niet samenhangen, gelijk als ijzer niet wordt vermengd met leem.

238. En ellendig en arm; dat dit betekent dat zij ook niet weten dat zij geen erkentissen van het ware, noch erkentissen van het goede hebben, staat vast uit de betekenis van ellendig of erbarmelijk, zijnde zij die in geen erkentissen van het ware zijn; en uit de betekenis van arm, zijnde zij die in geen erkentissen van het goede zijn: dat ellendig en arm die dingen betekenen, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord; en bovendien hieruit, dat de geestelijke ellende en armoede niet iets anders is dan het gebrek aan erkentissen van het ware en het goede, want dan is de geest ellendig en arm; wanneer hij daarentegen dezelve bezit, is hij rijk en welgesteld; en daarom ook worden met de rijkdommen en de schatten in het Woord de geestelijke rijkdommen en schatten aangeduid, zijnde de erkentissen van het ware en het goede, zoals vlak boven, n. 236, is getoond. In vele plaatsen in het Woord wordt gezegd ellendig en arm; wie den geestelijken zin des Woords niet weet, gelooft dat geen anderen onder hen worden verstaan dan zij die in de wereld ellendig en arm zijn, terwijl toch niet die worden verstaan, maar zij die niet in de ware en de goede dingen zijn, en in de erkentissen ervan; en wel onder de ellendigen zij die niet in de ware dingen zijn, omdat zij niet in de erkentissen ervan zijn, en onder de armen zij die niet in de goede dingen zijn, omdat zij niet in de erkentissen ervan zijn; omdat die twee, namelijk de ware en de goede dingen, worden verstaan onder die twee namen, wordt derhalve in vele plaatsen het ene en het andere gezegd, zoals in de volgende; bij David: *“Ik ben Ellendig en Arm, Heer, gedenk mijner”*, Psalm XL: 18, Psalm LXX: 6; bij denzelfde: *“Neig, Jehovah, Uw oor, en antwoord, omdat ik Ellendig en Arm ben”*, Psalm LXXXVI: 1; dat onder den ellendige en den arme niet worden verstaan de ellendige en de arme ten aanzien van de wereldlijke rijkdommen, maar ten aanzien van de geestelijke rijkdommen, is duidelijk, aangezien David dit aangaande zichzelf spreekt; en daarom ook zeide hij Jehovah, neig het oor en antwoord. Bij denzelfde: *“De goddelozen ontbloten het zwaard, en zij spannen hun boog, om neder te werpen den Ellendige en den Arme”*, Psalm XXXVII: 14; dat onder den ellendige en den arme ook hier degenen worden verstaan die geestelijk zodanig zijn, maar nochtans de erkentissen van het ware en het goede verlangen, is duidelijk, want er wordt gezegd dat de goddelozen het zwaard ontbloten en den boog spannen; met het zwaard immers wordt aangeduid het valse dat tegen het ware strijdt en het poogt te vernietigen; en met den boog de leer van het valse tegen de leer van het ware; vandaar is het, dat er wordt gezegd dat zij dit doen om den ellendige en den arme neder te werpen: dat met het zwaard wordt aangeduid het ware dat strijdt tegen het valse, en in den tegengestelden

zin het valse dat tegen het ware strijdt, zie men boven, n. 131; en dat met den boog de leer wordt aangeduid in den enen en den anderen zin, in De HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2686, 2709. Eender elders bij denzelfde: *“De goddeloze heeft den Ellendige en den Arme vervolgd, en den verslagene van hart, om af te slachten”*, Psalm CIX: 16. Bij Jesaja: *“De dwaas spreekt dwaasheid, en zijn hart doet ongerechtigheid om huichelarij te plegen, en om tegen Jehovah dwaling te spreken, om de hongerige ziel uit te ledigen, en den dorstige doet hij drank ontbreken; hijzelf beraamt misdaden om de Ellendigen te verderven door woorden der leugen, ook wanneer de Arme het gericht spreekt”*, xxxii: 6, 7; hier worden onder de ellendigen en de armen eender degenen verstaan die verstoken zijn van erkentnissen van het ware en het goede; en daarom wordt gezegd dat de onrechtschapene misdaden beraamt om de ellendigen te verderven door woorden der leugen, ook den arme die het gericht spreekt; door woorden der leugen, is door valse dingen, en het gericht spreken, is het rechte; omdat er over dezen wordt gehandeld, wordt er ook gezegd dat hij huichelarij pleegt, en tegen Jehovah dwaling spreekt, om uit te ledigen de hongerige ziel, en den dorstige doet hij drank ontbreken; huichelarij plegen en dwaling spreken, is het boze doen vanuit het valse, en het valse spreken vanuit het boze; de hongerige ziel uitledigen, is diegenen beroven van de erkentnissen van het goede die dezelve verlangen; en den dorstige drank doen ontbreken, is diegenen beroven van de erkentnissen van het ware die dezelve verlangen. Bij denzelfde: *“De Ellendigen zullen in Jehovah vreugde hebben, en de Armen der mensen zullen in den Heilige Israëls opspringen”*, xxix: 19; met de Ellendigen en de Armen worden ook hier degenen aangeduid die in gebrek aan het ware en het goede zijn, en toch in het verlangen daarnaar; van dezen wordt gezegd dat zij vreugde in Jehovah zullen hebben, en zullen opspringen in den Heilige Israëls, en niet van de ellendigen en de armen ten aanzien van de wereldlijke schatten. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de ellendigen en de armen in andere plaatsen in het Woord, zoals in de volgende; bij David: *“Niet voor altijd zal de Arme aan de vergetelheid worden prijsgegeven, en de hoop der Ellendigen zal niet tot in het eeuwige vergaan”*, Psalm ix: 19; bij denzelfde: *“God zal de Ellendigen des volks richten, Hij zal de zonen van den Arme redden, Hij zal den Arme bevrijden die roept, en den Ellendige; Hij zal sparen den Zwakke en den Arme; en Hij zal de zielen der Armen zaligen”*, Psalm lxxii: 4, 12, 13; bij denzelfde: *“De Ellendigen zullen zien, zij die Jehovah zoeken zullen verblijd worden; omdat Jehovah de armen verhoort”*, Psalm lxix: 33, 34; bij denzelfde: *“Jehovah ontruikt den Ellendige aan hem die sterker is dan hij, en den Arme aan hen die hem*

beroven”, Psalm xxxv: 10: bij denzelfde: “*De Ellendige en de Arme prijzen Uw Naam*”, Psalm lxxiv: 21; Psalm cix: 22: bij denzelfde: “*Ik weet dat Jehovah de twistzaak van den Ellendige zal uitvoeren, en het gericht der Armen*”, Psalm cxl: 13, en eveneens elders, zoals Jes. x: 2; Jerem. xxii: 16; Ezechiël xvi: 49; Hfdst. xviii: 12; Hfdst. xxii: 29; Amos viii: 4; Deut. xv: 11; Hfdst. xxiv: 14. Dat de een en de ander, namelijk de Ellendige en de Arme in de aangevoerde plaatsen wordt genoemd, is omdat het volgens den stijl des Woords is, dat waar gesproken wordt over het Ware, ook wordt gesproken over het Goede, en in den tegengestelden zin waar over het Valse, ook over het Boze, omdat zij één maken en als het ware een huwelijk; en daarom worden de Ellendigen en tegelijk de Armen genoemd; onder de Ellendigen immers worden degenen verstaan die in het gesprek aan erkentnissen van het ware zijn, en onder de Armen zij die in het gebrek aan erkentnissen van het goede zijn; dat er een zodanig huwelijk is in de Profetische dingen des Woords bijna overal, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 683, 793, 801, 2516, 2712, 3004, 3005, 3009, 4138, 5138, 5194, 5502, 6343, 7022, 7945, 8339, 9263, 9314; vandaar ook is het dat er volgt: *En Blind, en Naakt*; onder blind immers wordt degene verstaan die in geen verstand van het ware is, en onder naakt hij die in geen verstand en wil van het goede is: voorts in het volgende Vers: “*Ik raad u van Mij te kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, en witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden*”; onder goud immers, met vuur beproefd, wordt het goede der liefde verstaan, en onder witte bekleedselen de ware dingen des geloofs; en verder: “*Opdat niet de schaamte uwer naaktheid verschijne; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij moogt zien*”, waaronder wordt verstaan, opdat niet de boze en de valse dingen worden gezien: aldus ook elders. Maar dat er een zodanig huwelijk is in de afzonderlijke dingen des Woords, kunnen geen anderen zien dan zij die den inwendigen zin ervan weten.

239. En blind, en naakt; dat dit betekent dat zij zijn zonder het verstand van het ware, en zonder het verstand en den wil van het goede, staat vast uit de betekenis van blind, zijnde zij die zonder het verstand van het ware zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van naakt, zijnde zij die zonder den wil van het goede zijn, aldus eveneens zonder het verstand ervan, waarover ook aanstonds. Dat zij die in de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde zijn, zonder het verstand van het ware zijn, kan hieruit vaststaan, dat het geloof-alleen of het geloof zonder de naastenliefde nergens anders zetelt dan in het geheugen, en niet iets ervan in het verstand; weswege zij ook het verstand verwijderden van de zaken des geloofs, zeggende dat zij moeten worden geloofd, en dat het verstand niets heeft te doen met de

zaken des geloofs; aldus kunnen zij zeggen al wat zij willen, ook al was het het grootste valse, als zij slechts iets ter bevestiging weten aan te voeren vanuit den zin der letter des Woords, waarvan zij den geestelijken zin niet kennen; en in dit schuilt iets dat eender is aan de inzetting der Pauselijken, hetwelk hierin bestaat dat allen zullen afhangen van hun mond, zo overredende dat zij het weten en zien, terwijl zij toch niets zien; zij dus die niet zien, dat is, niet verstaan de dingen die zij geloven, zijn de blinden; vandaar eveneens is het, dat zij niet door de dingen die des geloofs zullen zijn, het leven kunnen vervolmaken; want de weg tot des mensen leven is het verstand; langs geen anderen weg wordt de mens geestelijk: allen die in den Hemel zijn, zien de ware dingen met het verstand, en zo nemen zij die op; de dingen echter die zij niet met het verstand zien, nemen zij niet op; en indien dan iemand tot hen zegt, dat men het geloof moet hebben hoewel men niet ziet of verstaat, zo keren zij zich af, zeggende: Wat is dit? Wat ik zie of versta, dat geloof ik; wat ik echter niet zie of versta, dat kan ik niet geloven; misschien zijn het valse dingen welke het geestelijk leven vernietigen. Dat zij die in de leer over het geloof-alleen en over de rechtvaardigmaking door hetzelfde zijn, zonder het verstand van het goede zijn, omdat zij zonder den wil van het goede zijn, kan hieruit vaststaan dat zij volstrekt niets over de naastenliefde jegens den naaste weten, bijgevolg niets over het goede; elk geestelijk goede immers is vanuit de naastenliefde, en niets zonder haar; weswege zij die het geloof scheiden van de naastenliefde, zeggende dat de naastenliefde niets tot het heil doet, maar het geloof-alleen, in het geheel niet weten wat het goede is, omdat zij niet weten wat de naastenliefde is; terwijl toch het geestelijk goede en de aandoening ervan, welke de naastenliefde wordt genoemd, het geestelijk leven zelf des mensen is, en het geloof er geen zonder dezelve; daaruit blijkt, dat zij zijn zonder het verstand van het goede; dat dit daarvandaan is dat zij zonder den wil van het goede zijn, is omdat zij van zich zeggen dat zij gerecht of rechtvaardiggemaakt zijn wanneer zij geloof hebben; en onder rechtvaardiggemaakt verstaan zij niet verdoemeniswaardig vanwege enige zaak die zij denken of willen, omdat zij verzoend zijn met God; weswege zij geloven, omdat het volgt vanuit het verband met het beginsel, dat de bozen evenzeer als de goeden worden gezaligd als zij slechts het geloof opnemen, ook al zou het zijn in de laatste oogenblikken van het leven: de verborgenheden van deze leer bestaan hierin, dat zij spreken van de voortschrijdende graden der rechtvaardigmaking, niet vanuit enig leven des mensen, of vanuit de aandoening der naastenliefde ervan, maar vanuit het geloof-alleen aangaande de verzoening van God den Vader door den Zoon, welk geloof zij noemen het

vertrouwen of het betrouwen, en het zaligende geloof zelf; niet wetende dat daaraan niets van geestelijk leven in is, indien er niets van naastenliefde in is; dat wat innerlijk wordt doorvat of verschijnt in het vertrouwen bij hen, ontleent nochtans niets aan de geestelijke aandoening, maar aan de natuurlijke denking over de vreugde of over de niet-verdoemenis. Bovendien hebben geen wil van het goede degenen die niet iets weten over het goede der naastenliefde; en zij die niet iets weten over dit goede, weten niet iets over het boze, want het goede dekt het boze open; weswege zij zich ook niet kunnen onderzoeken, hun boze dingen zien, en zo die schuwen en verafschuwen; vandaar is het, dat zij alle teugels laten vieren aan hun denking en hun wil, en er zich slechts voor hoeden de boze dingen te doen vanwege de wetten, het verlies van faam, eer, gewin, en leven; vandaar is het, dat deze zelfden, wanneer zij geesten worden, en hun die vrezen worden afgenomen, zich bij de duivels aansluiten; zij denken immers en willen zoals die, aangezien zij aldus hebben gedacht in de wereld; het is immers de geest in den mens die denkt: anders echter zij die een leven der naastenliefde hebben geleid. Verder, zij die geloven rechtvaardiggemaakt te zijn door het geloof-alleen, menen dat zij door God worden geleid, en vandaar het goede te doen, zeggende dat al het goede uit God is, en niets uit den mens, en dat het goede anders op de verdienste gericht zou zijn, niet wetende dat van de zijde van den mens er de opneming moet zijn; en dat de opneming niet bestaanbaar is indien men niet let op zijn denkingen en bedoelingen en de daden daaruit, en men dan aflaait van de boze dingen en het goede doet, hetgeen geschiedt wanneer men tot de ware dingen schouwt die men kent vanuit het Woord, en volgens die leeft. Indien dit niet geschiedt, is er niet enig wederkerige, vandaar ook niet enige hervorming; en tot wat anders zijnde geboden des Heren in het Woord van dienst? Dat de mens dit kan doen, is ook uit den Heer; want dat vermogen heeft ieder mens vanuit Zijn Goddelijke tegenwoordigheid en wil om opgenomen te worden. Kortom, indien de mens niet opneemt met het verstand en den wil, of met de denking en de aandoening, of, wat hetzelfde is, met het geloof en de liefde, zo is er van zijn zijde geen opneming, bijgevolg geen verbinding met den Heer: een ieder weet, dat de Heer bij voortduur aanwezig is met het goede, en wil dat Hij wordt opgenomen, maar dat Hij waar aan de denkingen alle teugels worden gevierd, niet kan invloeien, doch daar alleen waar de denkingen en de bedoelingen die der begeerte zijn, worden beteugeld door de ware dingen vanuit het Woord. Dat de Heer bij voortduur aanwezig is met het goede, en opgenomen wil worden, leert Hijzelf in de volgende dingen van dit Hoofdstuk, waar Hij zegt: “*Zie, Ik sta aan de*

deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal gehoord hebben, en de deur zal geopend hebben, Ik zal tot hem inkomen, en avondmalen met hem, en hij met Mij”, Vers 20; de deur openen, is de opneming van de zijde van den mens, zoals juist is gezegd. Hetzelfde leert de Heer ook elders in het Woord, zoals bij Johannes: “Wie Mij liefheeft, die bewaart Mijn woorden, en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en Wij zullen woning bij hem maken: wie Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn woorden niet”, XIV: 23, 24. Bij Mattheus: “Wie in de goede aarde is gezaaid, deze is het die het woord hoort en verstaat, die vrucht draagt en maakt”, XIII: 23. Bij Markus: “Dezen zijn het die in de goede aarde zijn gezaaid, die het woord horen en OPNEMEN, en vrucht dragen”, IV: 20: omdat de opneming door den mens het is welke hem met den Heer verbindt, en zo hem geestelijk maakt, riep derhalve de Heer, wanneer Hij die dingen zeide, uit, zeggende: “Wie oren heeft om te horen, die hore”, Matth. XIII: 9; Markus IV: 9; Lukas VIII: 8. Dat de blinden degenen betekenen die in geen verstand van het goede zijn omdat zij in geen wil ervan zijn, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, welke ik in het midden wil brengen, ook ter oorzake hiervan dat men wete dat het Woord in zijn schoot geestelijk is, doch in de letter natuurlijk, bijgevolg dat de zin der letter des Woords, welke natuurlijk is, in zich den geestelijken zin verbergt. Dat de blinden degenen betekenen die in geen verstand van het ware zijn, blijkt uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: “Dan zullen te dien dage de doven de woorden des boeks horen, en vanuit de donkerheid en vanuit de duisternis zullen de ogen der blinden zien”, XXIX: 18; daar wordt gehandeld over de restauratie van de Kerk, en onder de doven die de woorden des boeks zullen horen, worden degenen verstaan die de ware dingen willen gehoorzamen en vandaar het leven van het goede leiden, maar het niet kunnen omdat zij het Woord niet hebben; en onder de blinden wier ogen in de donkerheid en in de duisternis zullen zien, worden degenen verstaan die niet zijn in het verstand van het ware omdat zij in de onwetendheid zijn, dat zij dan zullen verstaan; dat niet de doven en de blinden worden verstaan, is duidelijk. Bij denzelfde: “Zie, uw God zal ter wrake komen, ter vergelding van God zal Hij komen, en Hij zal u zaligen; dan zullen worden geopend de ogen der blinden, en de oren der doven zullen worden geopend; in de woestijn zullen wateren uitbreken, en rivieren in de vlakke der woestijn”, XXXV: 4, 5, 6; deze dingen worden gezegd over de Komst des Heren; dat dan degenen moeten worden gezaligd die in Hem zullen geloven; dat zij die niet in het verstand van het ware zijn, dan zullen verstaan, wordt aangeduid met de ogen der blinden zullen worden geopend; dat zij die niet in de doorvatting en den wil van het goede zijn, dan zullen

gehoorzamen en in het goede zullen leven, wordt daarmee aangeduid dat de oren der doven zullen worden geopend; derhalve wordt er gezegd in de woestijn zullen wateren uitbreken, en rivieren in de vlakte der woestijn; de woestijn betekent waar niet het goede is omdat er niet het ware is; en de wateren betekenen de ware dingen, en de rivieren het inzicht, hetwelk vanuit de ware dingen is. Bij denzelfde: *“Ik zal U geven tot een verbond den volke, tot een licht der natiën, om te openen de blinde ogen, en om uit te leiden uit den kerker den gebundene: Ik Jehovah, dit is Mijn Naam, en Mijn heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven”*, XLII: 6, 7, 8; deze dingen eveneens aangaande den Heer, en aangaande de instauratie van de Kerk uit Hem bij de natiën: dat dan zij die tevoren in onwetendheid waren, de ware dingen zullen verstaan, wordt aangeduid met de blinde ogen welke Hij zal openen; en dat zij uit de onwetendheid en uit de valse dingen moeten worden uitgeleid, wordt daarmee aangeduid dat Hij den gebundene uit den kerker zal uitleiden; dat het Goddelijke Zelf het Menselijke op Zich zal nemen, wordt verstaan onder: Ik Jehovah, dit is Mijn Naam, en Mijn heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven. Bij denzelfde: *“Ik zal de blinden leiden in een weg dien zij niet hebben gekend, in paden die zij niet hebben gekend, zal Ik hen leiden; Ik zal hun duisternis tot licht stellen”*, XLII: 16; de blinden ook hier voor hen die niet in enig verstand van het ware zijn; de ware dingen en de goede dingen van het ware welke zij zullen opnemen, worden daarmee aangeduid dat zij zullen worden geleid in paden die zij niet hebben gekend; de vertrooïing van het valse der onwetendheid en de verlichting wordt aangeduid met Ik zal hun duisternis tot licht stellen. Bij denzelfde: *“Uit het oosten zal Ik uw zaad aanbrengen, en uit het noorden zal Ik u verzamelen; Ik zal zeggen tot het noorden: Geef; en tot het zuiden: Houd niet terug; breng aan Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het uiteinde der aarde; een elk die naar Mijn Naam genoemd is, Ik heb hem geschapen, geformeerd, ook heb Ik hem gemaakt; leid uit het blinde volk dat ogen heeft, en de doven die oren hebben”*, XLIII: 5, 6, 7, 8; ook deze dingen aangaande de instauratie van de Kerk bij de natiën uit den Heer; zaad aanbrengen uit het oosten, het westen, het noorden en het zuiden, is allen, uit welken godsdienst zij ook zijn; want het oosten en het westen betekenen waar het goede der liefde helder en duister is, en het noorden en het zuiden, waar het ware des geloofs in het duister en het heldere is; hier worden degenen verstaan die in het duister vanwege de onwetendheid zijn, want er wordt gezegd: Leid uit Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het uiteinde der aarde; zonen worden degenen geheten, die de ware dingen opnemen, en dochters zij die de goede dingen opnemen; van verre en van het uiteinde der

aarde, betekent hen die verwijderd zijn van de ware en de goede dingen der Kerk; dat allen door den Heer zullen worden opgenomen en hervormd die Hem erkennen, wordt aangeduid met: Geschapen, geformeerd en gemaakt heb Ik een elk die naar Mijn Naam genoemd is; die nu zijn het die worden verstaan onder de Blinden die ogen hebben, en onder de Doven die oren hebben. Bij denzelfde: *“Wij verwachten het licht, maar zie, duisternis; in donkerheden wandelen wij; wij tasten zoals de blinden naar den wand, en zoals zij die geen ogen hebben, tasten wij; wij stoten ons op den middag zoals in de schemering, onder de levenden zoals de doden”*, LIX: 9, 10; eender hier de blinden voor hen die niet in het verstand van het ware zijn; de duisternis en de donkerheden zijn de valse dingen; zich stoten op den middag zoals in de schemering, is dwalen in de valse dingen, hoewel zij in het licht kunnen zijn vanuit het Woord. Bij denzelfde: *“Zijn wachters zijn allen blind; dezelfde zijn herders die niet weten te verstaan”*, LVI: 10, 11; ook hier staan de blinden voor hen die de ware dingen niet verstaan hoewel zij het Woord hebben; dat de blinden die betekenen, is duidelijk, want er wordt gezegd: zij weten niet, en zij weten niet te verstaan. Bij Jeremia: *“Ik ben hen aanbrengende uit het land van het noorden, onder hen den blinde en den lamme; met weningen zullen zij komen, en met gebeden zal Ik hen aanbrengen; Ik zal hen leiden tot de bronnen der wateren in den weg van het rechte”*, XXXI: 8, 9; het land van het noorden is waar het valse der onwetendheid is; en omdat zij daarin zijn, worden zij blinden geheten; dat zij moeten worden geleid tot de ware dingen, wordt daarmee aangeduid dat Ik hen zal leiden tot de bronnen der wateren in den weg van het rechte. In de Klaagliederen: *“Jehovah heeft een vuur aangestoken in Zion, hetwelk haar fundamenten heeft verteerd, vanwege de zonden harer profeten, de ongerechtigheden der priesteren; zij hebben blind gedwaald in de straten, zij waren bevekt met bloed; de dingen die zij niet kunnen, raken zij aan met hun bekleedselen”*, IV: 11, 13, 14; Zion is de Kerk; het vuur dat haar fundamenten zal verteren, is de liefde van zich, welke alle erkentnissen van het ware zal verstrooien; de zonden der profeten en de ongerechtigheden der priesteren zijn de verdraaidheden van hen die de ware en de goede dingen leren; dat zij vandaar niets van het ware zullen verstaan, wordt aangeduid met blind dwalen in de straten; het bloed waarmee zij bevekt zijn, is de vervalsing van het ware en de echtbreking van het goede in het Woord; de ontwijding van het goede en het ware vandaar door de boze en de valse dingen, wordt verstaan onder de dingen die zij niet kunnen, raken zij met hun bekleedselen aan. Bij Zacharia: *“Te dien dage zal Ik elk paard met verbijstering slaan, en den ruiter met zinloosheid; elk paard der volken zal Ik met blindheid slaan”*, XII: 4;

het paard betekent het verstandelijke, en de ruiter den inzichtsvolle; daaruit blijkt, wat er wordt verstaan met elk paard met verbijstering slaan en het paard der volken met blindheid, en den ruiter met zinloosheid; dat het paard het verstandelijke betekent, zie men in het Werkje over HET WITTE PAARD, n. 1 tot 6. Bij David: “*Jehovah maakt de gebondenen los, Jehovah opent de blinden*”, Psalm CXLVI: 7, 8; gebondenen worden degenen geheten die in de valse dingen zijn en verlangen daarvan geslaakt te worden; de blinden zijn zij die vandaar niet in het verstand van het ware zijn; hen openen is maken dat zij verstaan. Bij Johannes: “*Jesaja heeft gezegd: Hij heeft hun ogen verblind, en hun hart dichtgestopt, opdat zij met de ogen niet zien en verstaan met het hart*”, XII: 40; dat de ogen verblinden opdat zij met de ogen niet zien, betekent de ware dingen niet verstaan, is duidelijk. Bij denzelfde: “*Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen die niet zien, zien mogen, die echter zien blind worden. Zij zeiden: Wij dan, zijn wij blind? Jezus zeide: Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; doch nu gij zegt: Wij zien, zo blijft derhalve uw zonde*”, IX: 39, 40, 41; onder hen die niet zien, worden degenen verstaan die buiten de Kerk zijn en de ware dingen niet weten omdat zij het Woord niet hebben, aldus de natiën; onder hen echter die zien worden degenen verstaan die binnen de Kerk zijn en het Woord hebben, aldus de Joden; van dezen wordt gezegd dat zij blind zullen worden, van genen echter dat zij zullen zien; dat er wordt gezegd dat hun zonde blijft, omdat zij zeggen dat zij niet blind zijn, maar dat zij zien, is omdat zij in de Kerk zijn waar het Woord is, en toch de ware dingen niet willen zien en erkennen, aldus ook niet den Heer: vandaar komt het, dat de Schriftgeleerden en de Farizeën bij de Joden door den Heer werden geheten *blinde leidlieden der blinden*, Matth. XV: 14; Lukas VI: 39; en *blinde leidlieden, dwazen en onverstandigen*, Matth. XXIII: 16, 17, 19, 24. Bij Johannes: “*Jezus zag een mens, blind van de geboorte af. Hij zeide tot de discipelen: Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het Licht der wereld. Deze dingen gezegd hebbende, spooog Hij uit op den aardbodem, en Hij maakte slijk uit het speeksel, en Hij zalfde het slijk op de ogen van den blinde; en Hij zeide tot hem: Ga heen, en was u in den vijver Siloam; en hij ging heen en wies zich, en kwam ziende*”, IX: 1, 5, 6, 7; waarom aldus geschiedde door den Heer, verstaat niemand dan alleen hij die den inwendigen of geestelijken zin des Woords weet; in dezen zin worden onder den blinde van de geboorte af degenen verstaan die buiten de Kerk zijn geboren, en vandaar niet iets hebben kunnen weten aangaande den Heer en onderricht worden vanuit het Woord; met het slijk dat Hij vanuit het speeksel in den aardbodem maakte, wordt de hervorming aangeduid door de ware dingen vanuit den zin der letter des

Woords; de aardbodem [*humus*] is de Kerk, waar het Woord is; het slijk is het laatste Goddelijke, formerende; dat zalven op de ogen van den blinde, is door hetzelfde het verstand van het ware geven; de vijver Siloam betekent ook het Woord in de letter; daar gewassen worden, is gezuiverd worden van de valse en boze dingen: dat deze dingen onder gene worden verstaan, is tot nu toe verborgen geweest. Dat de Aardbodem de Kerk betekent, zie men in n. 566, 10570: dat het slijk betekent het goede vanuit hetwelk het ware is, aldus het formerende goede, n. 1300, 6669: dat de vijver Siloam het Woord in den zin der letter betekent, blijkt bij Jesaja, Hfdst. VIII: 6, en in het algemeen de vijvers die in Jeruzalem waren, Jes. XXII: 9, II. Bij Markus: *“Jezus komt te Bethsaida, waar zij tot Hem brengen een blinde, en zij vragen dat Hij hem zou aanraken; de hand van den blinde dan genomen hebbende, leidde Hij hem uit buiten het vlek, en uitgespogen hebbende in zijn ogen, vroeg Hij hem of hij iets zag; en deze, opziende, zeide: Ik zie bomen dat zij zoals mensen wandelende zijn. Daarna legde Hij wederom de handen op diens ogen, en deed hem opzien; toen werd hij hersteld, en zag allen klaar”*, VIII: 22 tot 27; wat deze dingen behelzen, wordt ook niet verstaan tenzij vanuit den inwendigen of geestelijken zin des Woords; wie dezen niet verstaat, ziet niets anders dan dat het aldus is geschied, en misschien denkt hij volslagen zinlijk daarover; maar alle dingen die de Heer heeft gesproken en die Hij heeft gedaan in de wereld, bevatten geestelijke dingen in volgorde van hoogsten tot laatsten, aldus ten volle, ook alle Wonderen en de beschrijvingen ervan; de blinden die de Heer genas, betekenden de geestelijk blinden, zijnde zij die de ware dingen niet weten en verstaan; dat deze blinde hier werd geleid buiten het vlek Bethsaida, was omdat Bethsaida de verdoemenis betekende vanwege de niet-opneming van den Heer; dat Hij uitspoog in diens ogen, betekent iets eenders als boven dat Hij slijk maakte vanuit het speeksel; dat Hij daarna diens ogen aanraakte, betekent dat Hij vanuit het Goddelijke verlichtte; vandaar is het, dat de blinde eerst zag mensen zoals bomen wandelende, waarmede wordt aangeduid de gemene en duistere doorvatting van het ware vanuit den zin der letter; met de bomen worden ook de erkennenissen aangeduid, en met wandelen wordt leven aangeduid; dat hij daarna, toen hij door den Heer was aangeraakt, allen klaar zag, betekent dat hij na het onderricht en de verlichting uit den Heer de ware dingen verstond: deze zin is aan die dingen in, en deze zin wordt doorvat door de Engelen. Dat het vlek Bethsaida de verdoemenis betekent vanwege de niet-opneming van den Heer, blijkt bij Mattheus, Hfdst. XI: 21, en bij Lukas, Hfdst. X: 13; dat de aanraking betekent de vergemeenschapping en de overdracht, hier echter de verlichting, omdat de ogen werden aangeraakt, zie

men boven in n. 79: dat de bomen de erkentissen betekenen, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2722, 2972, 7692: dat wandelen betekent leven, n. 519, 1794, 8417, 8420, en boven n. 97. Bovendien zijn onder alle blinden die de Heer heeft genezen, degenen verstaan die in onwetendheid zijn en Hem opnemen, en door het Woord uit Hem worden verlicht; en in het algemeen worden met alle Wonderen des Heren zulke dingen aangeduid die des Hemels en der Kerk zijn, aldus de geestelijke dingen; deswege zijn Zijn Wonderen Goddelijk geweest, want Goddelijk is vanuit eersten handelen en dezelve doen optreden in laatsten: uit deze dingen blijkt, wat er is aangeduid met de blinden die de Heer heeft genezen, over wie Matth. ix: 27 tot 31; Hfdst. xii: 22; Hfdst. xx: 29 tot het einde; Hfdst. xxi: 14; Markus x: 46 tot het einde; Lukas vii: 21, 22, 23; Hfdst. xviii: 35 tot het einde. Aangezien met de blinden degenen worden aangeduid die niet in de erkentissen van het ware zijn, en vandaar niet in enig verstand van het ware, is het derhalve geweest onder de wetten en de inzettingen die aan de zonen Israëls waren gegeven, *dat de blinde vanuit de zonen van Abaron en vanuit de Levieten niet zou toetreden om het brood van zijn God te offeren*, dat is, om het slachtoffer te verrichten, Levit. xxi: 18; voorts *dat het blinde niet zou worden geofferd*, Levit. xxii: 22; Deut. xv: 21: desgelijks *dat zij vóór den blinde geen aanstoot zouden geven*, Levit. xix: 14: *dat vervloekt zou zijn die een blinde zou doen dwalen*, Deut. xxvii: 18: dat deze wetten gegeven zijn geweest, was omdat de bij hen ingestelde Kerk een Uitbeeldende Kerk was, waarin alle dingen geestelijke dingen uitbeelden omdat zij daarmede overeenstemden. Deswege ook wordt de volgende vervloeking uitgesproken over hen die de bevelen niet houden, bij Mozes: *“Indien gij niet zult gehoorzaamd hebben aan de stem Gods door waar te nemen om te doen al Zijn geboden, zo zal Jehovah u slaan met woede en blindheid en verbijstering des harten, zodat gij zit tastende op den middag, zoals de blinde tast in de duisternis”*, Deut. xxviii: 15, 28, 29; waaronder ook wordt verstaan, dat degenen met geestelijke blindheid en verbijstering zullen worden geslagen die niet gehoorzamen aan de stem des Heren door de dingen te doen die Hij in het Woord heeft geboden; de geestelijke blindheid der ogen en de geestelijke verbijstering des harten, is geen verstand van het ware en geen wil van het goede; tasten op den middag, is zodanig zijn in de Kerk waar het licht van het ware wordt gegeven door het Woord; dat de middag betekent waar het ware in het licht is, zie men in n. 9642; en in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 148, 149, 151.

240. Dat echter naakt degenen betekent die zonder het verstand van het ware zijn omdat zij zonder den wil van het goede zijn, staat ook vast uit de plaatsen

in het Woord waar de naakte en de naaktheid wordt vermeld, welke hieronder zullen worden aangevoerd; dat de naakte en de naaktheid die dingen beteken, is omdat de bekleedselen beteken de ware dingen die des verstands zijn; en hij die zonder ware dingen is, is eveneens zonder het goede, want elk geestelijk goede wordt verworven door ware dingen; het geestelijk goede wordt niet gegeven zonder dezelve of tenzij door dezelve; het geestelijk goede is de naastenliefde. De naakte en de naaktheid beteken hem die beroofd is of de beroving van het inzicht en van de liefde, aldus van het verstand van het goede en van den wil ervan, ook ter oorzaak hiervan dat de klederen het lichaam en het vlees bedekken; en met het lichaam en het vlees wordt het goede aangeduid; vandaar worden met de klederen de dingen aangeduid die het goede bedekken. Er is het verstand van het ware, en er is het verstand van het goede; het verstand van het ware is het verstand van zulke dingen die des geloofs zijn, en het verstand van het goede is het verstand van zulke dingen die der liefde en der naastenliefde zijn: er is eveneens de wil van het ware en de wil van het goede; de wil van het ware is bij hen die vanuit het geestelijk Rijk des Heren zijn, de wil van het goede echter is bij hen die vanuit het hemels Rijk des Heren zijn; dezen hebben, omdat zij in de liefde tot den Heer en daaruit in de wederzijdse liefde zijn, welke voor hen de naastenliefde jegens den naaste is, de ware dingen aan hun harten ingegrift, en vandaar doen zij die; en dat wat voortgaat vanuit het hart, is vanuit den wil van het goede; het hart is de wil van het goede; doch zij die in de liefde jegens den naaste zijn, welke liefde de naastenliefde is, hebben niet de ware dingen ingegrift aan de harten, maar aan het geheugen en daaruit aan het verstandelijk gemoed; en dat wat daaruit voortgaat vanuit de aandoening, is de wil van het ware; aldus worden de geestelijke Engelen onderscheiden van de hemelse; dezen verschijnen naakt in den Hemel, genen echter bekleed: de oorzaak dat de hemelse Engelen naakt verschijnen, is deze dat zij het geheugen niet nodig hebben om de ware dingen te onthouden, noch het verstand daaruit om de dingen te begrijpen, omdat zij ze aan het hart ingegrift hebben, dat is, aan de liefde en den wil, en daaruit ze zien; doch dat de geestelijke Engelen bekleed verschijnen, is omdat zij de ware dingen ingegrift hebben aan het geheugen en daaruit aan het verstand; en de ware dingen van het geheugen en daaruit van het verstand, zijn die welke overeenstemmen met de klederen; en daarom verschijnen allen vanuit die bekleed volgens het inzicht; dat de Engelen aldus worden bekleed, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 177 tot 182. Uit deze dingen kan vaststaan, wat de Naakte betekent in den enen en den anderen zin, namelijk dat hij in den enen degenen betekent die in het

hemels goede zijn, in den anderen echter hen die niet in het goede zijn, omdat zij niet in de ware dingen zijn. Maar deze dingen kunnen beter gezien worden uit de plaatsen in het Woord waar de naakte en de naaktheid worden genoemd, welke plaatsen de volgende zijn; bij Jesaja: *“Jehovah zeide tot den profeet: Trek uit den zak van over uw lenden, en trek uit den schoen van over uw voet. En hij deed aldus. Toen zeide Jehovah: Zoals gegaan is Min knecht Jeschajah, naakt en ontschoeid, zo zal de Koning van Asschur leiden de gevangenschap van Egypte, en de heen te voeren bende van Kusch, de knapen en de grijsaards, den naakte en den ontschoeide, en de ontblote van billen, de Naaktheid van Egypte”*, xx: 2, 3, 4; wat van de Kerk en van den Hemel in deze dingen verborgen ligt, kan niemand zien indien men niet den geestelijken zin ervan weet; in het Woord immers is aan de afzonderlijke dingen iets van de Kerk en van den Hemel in, omdat het Woord geestelijk is; en daarom zal het worden ontvouwd; onder den profeet hier wordt de leer der Kerk verstaan; onder den zak van over de lenden uittrekken, of de lenden naakt vertonen, wordt verstaan de vuile liefden onthullen: onder den gebruikelijken zak van den profeet wordt hier de broek verstaan, welke bedekt; en met de lenden worden die liefden aangeduid; met den schoen van over den voet uittrekken of de voetzolen ontschoeien, wordt aangeduid de schandelijke dingen der natuur onthullen; daaronder dat de Koning van Asschur de gevangenschap van Egypte zal leiden, en de heen te voeren bende van Kusch, wordt verstaan dat het verdraaide redelijke de boze en de valse dingen zal bevestigen door wetenschappelijke dingen en door begoochelingen; onder de knapen en de grijsaards wordt verstaan door alle dingen, zowel de gemene als de bijzondere; onder den naakte en den ontschoeide worden verstaan de van elk ware en van elk goede beroofden; onder de ontbloten van billen worden verstaan de boze dingen der liefde van zich; onder de naaktheid van Egypte worden verstaan de valse dingen daaruit: daaruit blijkt over welke zaak der Kerk en des Hemels hier wordt gehandeld, namelijk hierover dat het verdraaide redelijke, zijnde het redelijke dat God ontkent en aan de natuur alle dingen toekent, zich bevestigt door wetenschappelijke dingen en door begoochelingen, totdat het is zonder elk verstand van het ware en wil van het goede: dat onder den Profeet in het Woord de leer wordt verstaan, zie men in n. 2534, 7269: onder de Lenden de liefden in den enen en den anderen zin, n. 3021, 4280, 5059; onder de Voeten de natuurlijke dingen bij den mens, en onder de voetzolen de dingen die in laatsten zijn, n. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938 tot 4952: onder de Schoenen die zelfde dingen ten aanzien van de bedekking ervan, n. 1748, 2162, 6844: onder den Koning van Asschur het redelijke in den enen

en den anderen zin, n. 119, 1186: onder Egypte het wetenschappelijke, dat van den natuurlijken mens is, ook in den enen en den anderen zin, den goeden en den slechten, n. 1164, 1165, 1186, 1462, 5700, 5702, 6015, 6651, 6679, 6683, 6692, 7296, 9340, 9391; onder Kusch de begoochelingen der zinnen, n. 1163, 1164, 1166. Bij Ezechiël: *“Toen Ik aan u voorbijging, en u zag, dekte Ik uw naaktheid; en Ik waste u, en Ik kleeedde u: maar toen gij vertrouwd hebt op uw schoonheid, en hebt gehoereerd, hebt gij niet gedacht aan de dingen uwer jeugd, toen gij waart naakt en ontbloot; gij hebt gehoereerd met de zonen van Egypte, en met de zonen van Asschur, en gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd tot aan Chaldea toe; deswege is uw naaktheid onthuld door uw hoereren; derhalve zullen zij u stenigen met steen, en u in stukken snijden met zwaarden, en uw huizen aansteken met vuur”*, xvi: 6 e.v.: daar wordt gehandeld over Jeruzalem, waaronder de Kerk ten aanzien van de leer wordt verstaan; en met die woorden en met meer dingen in hetzelfde Hoofdstuk wordt het beschreven hoedanig zij was geweest in den aanvang, en hoedanig zij is geworden toen zij afboog van het goede en het ware; hoedanig zij was geïnstauréerd door den Heer, aldus hoedanig in den aanvang, wordt met deze dingen beschreven: Toen Ik aan u voorbijging, en u zag, dekte Ik uw naaktheid; Ik waste u, en Ik kleeedde u; de naaktheid dekken, betekent de boze dingen des wils en de valse dingen des verstands verwijderen; wassen betekent zuiveren van de boze dingen, en kleden betekent met de ware dingen onderrichten; hoedanig zij echter is geworden toen zij afboog van het goede en het ware, wordt beschreven met de volgende dingen; dat zij heeft vertrouwd op haar schoonheid, betekent het inzicht vanuit het eigene, namelijk dat zij erdoor verlustigd is geweest; dat zij heeft gehoereerd, betekent dat zij zich zo doordrenkte met valsheden; met hoereren met de zonen van Egypte en met de zonen van Asschur, worden aangeduid de vervalsingen bevestigd door wetenschappelijke dingen en door de redelijke dingen daaruit; met de hoererij vermenigvuldigen tot aan Chaldea toe, wordt aangeduid tot aan de ontwijding van het ware toe; daaruit blijkt wat betekent deswege is uw naaktheid onthuld door uw hoereren, namelijk dat de Kerk door de valse dingen en door de vervalsingen is beroofd van elk verstand van het ware; met zij zullen u stenigen met steen, wordt aangeduid dat zij zal sterven door de valse dingen; met zij zullen u in stukken snijden met zwaarden, wordt aangeduid dat zij geheel en al zal sterven door de vervalsingen van het ware; en met zij zullen uw huizen aansteken met vuur, wordt aangeduid dat zij gans zal vergaan door de helse liefden; de huizen zijn alle dingen die bij den mens zijn, en het vuur is de helse liefde: uit deze dingen blijkt, wat van den Hemel en van de Kerk is bevat in die woorden,

en dat dit alleen verschijnt vanuit den geestelijken zin. Dat wassen betekent zuiveren van de boze en de valse dingen, zie men in n. 3147, 10237, 10240, 10243; dat kleden betekent onderrichten met de ware dingen, n. 1073, 2576, 5248, 5319, 5954, 9212, 9216, 9952, 10536; dat de schoonheid het inzicht betekent, n. 3080, 4985, 5199; hier het inzicht vanuit het eigene: dat hoereren betekent zich doordrenken met valse dingen, boven n. 141; dat Egypte het wetenschappelijke, en Asschur het redelijke betekent, zie men vlak boven; dat Chaldea de ontwijding van het ware betekent, n. 1182, 1283, 1295, 1304, 1306, 1307, 1308, 1321, 1322, 1326; dat stenigen met steen, betekent sterven door de valse dingen, n. 5156, 7456, 8575, 8799; dat het zwaard betekent het valse strijdende tegen het ware en hetzelfde vernietigende, n. 2799, 4499, 7102; vandaar is in stukken snijden met zwaarden, geheel en al sterven door de vervalsingen van het ware: dat het vuur de helse liefde betekent, n. 1861, 5071, 6314, 6832, 7575, 10747: en dat het huis betekent den gansen mens en de dingen die bij hem zijn, aldus de dingen die van zijn verstand en wil zijn, n. 710, 2231, 2233, 2559, 3128, 3538, 4973, 5023, 6690, 7353, 7848, 7910, 7929, 9150; daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met zij zullen uw huizen aansteken met vuur. Bij Hoschea: *“Twist met ulieder moeder, opdat zij haar hoererijen en haar echtbreuken verwijdere, opdat Ik haar niet misschien naakt uitstrobe, en haar stelle zoals een woestijn, zoals een land der droogte, en haar dode door dorst, en Mij harer zonen niet erbarme, omdat het zonen der hoererijen zijn, zij”*, II: 2, 3, 4; ook hier wordt gehandeld over de Kerk gevallen in de valse en de boze dingen; de moeder met wie zij zullen twisten, betekent de Kerk; de hoererijen en de echtbreuken betekenen de valse dingen en daaruit de boze dingen; haar stellen zoals een woestijn, zoals een land der droogte, betekent zonder het goede en het ware; haar doden door dorst, betekent het totale gebrek aan het ware; haar zonen over wie Ik Mij niet zal erbarmen, betekenen al haar valse dingen in het algemeen; en daarom worden zij zonen der hoererijen genoemd: dat de Moeder de Kerk betekent, zie men in n. 289, 2691, 2717, 3703, 4257, 5581, 8897: dat de woestijn betekent het niet-goede vanwege het niet-ware, n. 2708, 4736, 7055; dat het land der droogte betekent waar niet is het ware, is omdat het water het ware des geloofs betekent, n. 2702, 3058, 5668, 8568, 10238: dat gedood worden door dorst, betekent vergaan vanwege het gebrek aan het ware, n. 8568 einde; dat de zonen betekenen de aandoeningen van het ware en de ware dingen in het algemeen, n. 2362, 3963, 6729, 6775, 6779, 9055; aldus in den tegengestelden zin de aandoeningen van het valse en de valse dingen in het algemeen: daaruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met haar naakt uitstropen, namelijk opdat zij zonder het goede en het ware

zij. In de Klaagliederen: *“Jeruzalem heeft een zonde gezondigd; derhalve achten allen die haar eerden, haar onwaard, omdat zij haar naaktheid hebben gezien”*, 1: 8; bij Ezechiël: *“Ohola, zijnde Samaria, hoereerde met de Egyptenaren, en met de zonen van Asschur; die onthulden haar naaktheid; haar zonen en haar dochteren namen zij; en haar doodden zij ten slotte met het zwaard; derhalve zal Ik u geven in de hand dergenen die gij haat, opdat zij met u handelen vanuit haat, en al uw arbeid nemen; en u achterlaten naakt en ontbloot; opdat de naaktheid uwer hoererijen worde onthuld”*, xxiii: 4, 8, 9, 10, 18, 28, 29; in dat Hoofdstuk wordt gehandeld over Samaria, welke Ohola wordt genoemd, en over Jeruzalem, welke Oholiba wordt genoemd, en met de ene en de andere wordt de Kerk aangeduid; met Samaria, waar de zonen Israëls waren, wordt de Kerk aangeduid waarin niet de ware dingen, maar de valse dingen zijn; en met Jeruzalem de Kerk waarin niet de goede, maar de boze dingen zijn: wat er wordt aangeduid met hoereren met de Egyptenaren en met de zonen van Asschur, en wat met haar dochteren en zonen doden met het zwaard, is boven ontvouwd; daaruit blijkt dat met haar naakt en ontbloot achterlaten, wordt aangeduid zonder het ware en het goede. Bij Jesaja: *“De Heer zal kaal maken de kruin der dochteren van Zion, en Jehovah zal haar aars ontbloten”*, iii: 17; de dochteren van Zion betekenen de hemelse Kerk en de dingen die van de Kerk zijn, hier echter dezelve verdraaid; haar kruin die zal worden kaal gemaakt, betekent het inzicht waarvan zij zal worden beroofd; en de aars die zal worden ontbloot, betekent de liefde van het boze en het valse. Bij Nahum: *“Wee der stad van de bloeden, gans van leugen en roof vol, vanwege de veelheid harer hoererijen; Ik zal ontdekken de franjes over uw aangezichten, en Ik zal den natiën uw naaktheid tonen, en den koningen de schande”*, iii: 1, 4, 5; de stad van de bloeden betekent de leer van het valse, welke het goede der naastenliefde geweld aandoet. Bij Habakuk: *“Wee dien die den genoot doet drinken, en ook door dronken te maken; opdat gij hun naaktheden aanschouwt; drink, ook gij, opdat de voorhuid wordt onthuld”*, ii: 15, 16; den genoot doen drinken door dronken te maken, betekent doordrenken met valse dingen, zodat hij het ware niet ziet; de naaktheden aanschouwen, is opdat verschijnen de valse dingen, welke des verstands zijn, en de boze dingen, welke des wils zijn; opdat de voorhuid wordt onthuld, is opdat de vuile liefden het worden: dat drinken is onderricht worden in de ware dingen, zie men in n. 3069, 3772, 4017, 4018, 8562, 9412; vandaar is het in den tegengestelden zin de valse dingen indrinken; dat dronken worden is waanzinnig zijn vanuit de valse dingen, aldus niet de ware dingen zien, n. 1072: dat de voorhuid de lichamelijke en de aardse liefden betekent, n. 4462, 7045. Daaruit kan vaststaan, wat daarmede wordt

aangeduid dat Noach wijn dronk en dronken werd, aldus dat hij naakt ternederlag in het midden van zijn tent: en dat Cham lachte om de naaktheid zijns vaders; dat Schem echter en Jafeth diens naaktheid dekten, en dat zij hun aangezichten afkeerden om huns vaders naaktheid niet te zien, Gen. ix: 21, 22, 23; maar deze dingen zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN ontvouwd, waar over die dingen wordt gehandeld. In de Klaagliederen: “Ook tot u, dochter van Edom, zal de beker overgaan; gij zult dronken worden, en ontbloed worden”, iv: 21; hier wordt iets eenders met dronken worden en ontbloed worden aangeduid als boven; maar wie degenen zijn die onder Edom worden verstaan, zie men in n. 3322, 8314. Bij Jesaja: “Dochter van Babel en Chaldea, zit op de aarde, neem den molensteen, en maal meel; onthul uw lokken, onthul de dij, ga door de stromen; uw naaktheid worde onthuld, en ook uw schande zal gezien worden”, xlvii: 1, 2, 3; onder de dochter van Babel en Chaldea worden degenen verstaan die de goede en de ware dingen der Kerk ontwijden; onder meel malen wordt verstaan de ware dingen vervalsen; onder de lokken en de dij onthullen, wordt verstaan beroofd worden van het inzicht van het ware en van den wil van het goede; iets eenders onder gaan door de stromen en de naaktheid onthullen. Omdat de naaktheid betekende de beroving van het verstand van het ware en van den wil van het goede, was het derhalve ingesteld dat Aharon en zijn zonen niet met trappen op het altaar zouden klimmen, opdat niet hun naaktheid zou onthuld worden op hetzelfde, Exod. xx: 26; voorts dat zij hun zouden maken onderbroeken van linnen om het vlees der naaktheid te bedekken, en dat zij op hen zouden zijn wanneer zij de tent der samenkomst zouden binnengaan, en wanneer zij zouden toetreden tot het altaar, en dat zij anders de ongerechtigheid zouden dragen en zouden sterven, Exod. xxviii: 42, 43. Uit deze dingen blijkt wat er wordt aangeduid met de woorden in het volgende Vers in dit Hoofdstuk: “Ik raad u van Mij te kopen witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden, opdat niet de schaamte uwer naaktheid verschijne”, voorts in de volgende dingen van dit Boek der Apocalyps: “Gezegend hij die waakt en zijn bekleedselen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en zijn schaamdelen worden gezien”, xvi: 15. Bovendien worden onder den naakte in het Woord ook degenen verstaan die niet in de ware dingen zijn en vandaar niet in het goede, aangezien zij die niet kennen, en toch dezelve verlangen, zoals zij zijn die binnen de Kerk zijn waar degenen die leren in de valse dingen zijn, voorts zij die buiten de Kerk zijn en niet het Woord hebben, en vandaar niet de ware dingen weten, en niets aangaande den Heer: dezen zijn het, die worden verstaan in deze plaatsen; bij Jesaja: “Dit is het vasten dat Ik verkies: den hongerige het brood breken, en wanneer gij den Naakte zult gezien

hebben, hem dekken”, LVIII: 6, 7; bij Ezechiël: “Hij geve den hongerige zijn brood, en hij dekke den Naakte met een kleed”, XVIII: 7: en bij Mattheus: “Naakt ben Ik geweest, en gij hebt Mij niet bekleed”, XXV: 36, 38, 43, 44; met een kleed dekken, en bekleden, betekent onderrichten in de ware dingen; dat de klederen de ware dingen zijn, zie men boven, n. 195. Dat naakt ook het goede der onschuld betekent, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 165, 8375, 9960; en in het Werk OVER DE HEMEL EN DE HEL, n. 179, 180, 280.

241. Ik raad u; dat dit betekent het middel der hervorming van hen die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn, staat vast uit de dingen die nu volgen, want er wordt nu gehandeld over de hervorming van hen die in die leer zijn; vandaar behelst Ik raad u de geboden hoe zij zullen leven om hervormd en zo gezaligd te worden.

242. Van Mij te kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, opdat gij verrijkt moogt worden; dat dit betekent opdat zij uit den Heer zich het echte goede verwerven om de ware dingen des geloofs te kunnen opnemen, staat vast uit de betekenis van kopen, zijnde verwerven en zich toeëigenen, waarover n. 4397, 5374, 5397, 5406, 5410, 5426; uit de betekenis van het goud met vuur beproefd, zijnde het echte goede, aldus het goede uit den Heer, waarover aanstonds; en uit de betekenis van opdat gij verrijkt moogt worden, zijnde dat hij de ware dingen des geloofs kan opnemen; dat verrijkt worden dit betekent, is omdat de rijkdommen en de schatten de erkentissen van het ware en het goede betekenen, en de rijken zij die in het inzicht door dezelve zijn, hier zij die in het geloof door dezelve zijn, omdat hier wordt gehandeld over hen die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn; daaruit blijkt, dat met van Mij kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, opdat gij verrijkt moogt worden, wordt aangeduid opdat zij zich verwerven het echte goede uit den Heer, om de ware dingen des geloofs te kunnen opnemen. Hoe deze dingen moeten worden verstaan, zal eerst gezegd worden; dat er geen ware is dat het ware in zich is, tenzij vanuit het goede, aldus ook geen geloof dat het geloof is, tenzij vanuit de naastenliefde, is meermalen eerder gezegd; het ware immers dat in zich het ware is, bestaat niet tenzij het geestelijk leven daaraan in is; en het geestelijk leven is dan daaraan in, als het wordt geformeerd vanuit het goede der naastenliefde; want het ware is de vorm van het goede, en het goede is het zijn van het ware, aldus is het eveneens het leven ervan; en het goede is nergens anders vandaan dan uit den Heer; en wanneer het goede uit den Heer is, dan beschouwt het ware dat vanuit het goede is, den Heer in de eerste plaats, en eveneens den naaste en diens goede; want de Heer vloeit in met het goede, en vanuit hetzelfde formeert Hij het ware, zijnde het ware des geloofs, en Hij

maakt dat het geestelijk gezicht des mensen tot Hem en tot den naaste schouwt; dat het aldus is, zie men getoond in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 145, 251, namelijk dat de Heer de Engelen en de mensen aanziet in het voorhoofd, en dezen den Heer door de ogen, ter oorzaak hiervan dat het voorhoofd overeenstemt met het goede der liefde, en de ogen met het verstand daaruit verlicht, bijgevolg met de ware dingen die des geloofs zijn; en eveneens is in hetzelfde Werk n. 17, 123, 124, 142, 143, 144, 510 getoond, dat in de geestelijke Wereld allen worden gekeerd tot hun liefden, en zij die den Heer hebben erkend en in Hem hebben geloofd, worden gekeerd tot Hem, en dat zij vandaar het goede hebben, en door het goede verlichting ten aanzien van de ware dingen: uit deze dingen kan vaststaan, wat het echte goede is dat wordt aangeduid met goud hetwelk met vuur beproefd is, namelijk, dat het uit den Allenen Heer is. Aangezien in de dingen die geschreven zijn tot den Engel dezer Kerk wordt gehandeld over hen die leven volgens de leer aangaande het geloof-alleen, en omdat zij die zich in hetzelfde hebben bevestigd, die in de wereld deswege geleerden werden genoemd, valse dingen hebben kunnen samenvlechten met ware dingen, en den schijn hebben kunnen aanbrengen alsof de leer waar was, is het derhalve gegeven met sommigen van hen in het andere leven te spreken; en omdat de dingen die toen van weerskanten werden gezegd, ter toelichting van dienst kunnen zijn, zou ik ze willen aanvoeren. Die geleerden waren vanwege de mening in de wereld, in de veronderstelling dat het geloof bestaanbaar was zonder de naastenliefde, en dat de mens wordt gerechtvaardigd door dit alleen; hun spreken was uitermate vernuftig, al zeggende dat het geloof zonder de naastenliefde bestaanbaar is ter oorzaak hiervan dat het eerder is, en door hetzelfde de mens in het goede is. Wie, zeiden zij, kan niet geloven dat God is, dat het Woord Goddelijk is, en eendere dingen, welke, indien zij niet werden geloofd, niet door den mens zouden kunnen worden opgenomen en gedacht? Zij concludeerden daaruit, dat het geloof bestaanbaar is zonder de naastenliefde, omdat het voorafgaat of eerder is; en dat het, indien het bestaanbaar is, zaligend is, omdat de mens niet het goede kan doen uit zich; en daarom, indien het niet zaligde, zouden allen vergaan; zonder het geloof zou er ook geen tegenwoordigheid Gods bij hem zijn; en indien de tegenwoordigheid Gods er niet was, zou het boze regeren, en niet iemand zou het goede hebben; deze dingen, zeiden zij, zijn het die worden verstaan onder de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen. Maar het werd hun getoond, dat het niet het geloof was tenzij er tegelijk de naastenliefde was; en dat dat wat zij zeiden het geloof te zijn, alleen erkennenissen waren, welke de eerste

zijn voor ieder mens, zoals dat God is en dat het Woord Goddelijk is, en eendere dingen; en dat die erkentenissen niet zijn in den mens, maar in den ingang tot hem, zijnde diens geheugen, voordat zij in zijn wil zijn; en voor zoveel als zij in diens wil zijn, zijn zij in den mens zelf, want de wil is de mens zelf; en voor zoveel als zij in den wil zijn, zijn zij in diens gezicht, hetwelk het geloof is; de erkentenissen zelf, welke voorafgaan en in het natuurlijk gezicht, verschijnen alsof zij geloofd worden, worden niet eerder des geloofs; vandaar is het, dat het gezicht van de erkentenissen, van welke men meent dat zij des geloofs zijn, geleidelijk van den mens terugtreedt naarmate hij aanvangt boos te denken vanuit boos willen, en eveneens van hem terugtreedt na den dood, wanneer de mens een geest wordt, indien de erkentenissen niet zijn ingeworteld aan zijn leven, dat is, aan zijn wil of liefde. Dit zij toegelicht door een vergelijking met de magen die bij de vogels en bij de dieren der aarde zijn, welke herkauwersmagen worden genoemd; in deze verzamelen zij eerst hun voedsel, en daarna halen zij het er bij graden uit en eten het, en zo voeden zij het bloed; zo wordt het van hun leven: met die magen stemt het geheugen bij den mens overeen; in het bezit hiervan verheugt zich de mens in plaats van die magen, omdat de mens geestelijk is; in dit geheugen verzamelt hij eerst de geestelijke spijzen, zijnde de erkentenissen, en daarna haalt hij ze eruit door ze als het ware te herkauwen, dat is, door ze te denken en te willen, en hij eigent ze zich toe, en zo maakt hij ze van zijn leven: uit deze vergelijking, ofschoon terloops, kan vaststaan, dat de erkentenissen, indien zij niet worden ingeplant aan het leven door ze te denken en te willen en ze vandaar te doen, eender zijn aan de onverteerde spijzen in de herkauwersmagen, waar ze òf verrotten, òf uitgebraakt worden. Bovendien is des mensen levenskringloop Weten, Verstaan, Willen, en Doen; het geestelijk leven van den mens zet immers in met Weten; daarop wordt het voorgezet in Verstaan, daarna in Willen, en ten slotte in Doen; waarvandaan eveneens blijkt dat de erkentenissen slechts zijn in den ingang tot het leven wanneer zij in het geheugen zijn, en dat zij niet ten volle in den mens zijn dan wanneer zij in de daden zijn, en des te voller in de daden naarmate zij voller in het verstand en den wil zijn. Verder werd getoond, dat het geloof der erkentenissen voordat dit het geloof des levens wordt, een historisch geloof is; en hoedanig dit is, is bekend, namelijk dat er wordt geloofd dat het aldus is omdat een ander het gezegd heeft; voordat dit wordt van den mens zelf, is het iets vreemds of van een ander mens bij hem; en eveneens is zulk een historisch geloof zodanig als een geloof van onbekende dingen; want er wordt gezegd dat de dingen moeten worden geloofd hoewel zij niet worden verstaan, ja zelfs dat zij niet moeten worden doorvorst met het

verstand, terwijl toch het geestelijk geloof zodanig is, dat in hetzelfde de ware dingen zelf worden gezien en zo geloofd; in den Hemel gelooft niemand enig ware tenzij hij dat ziet of gezien heeft; zij zeggen immers: Wie kan geloven dat het zo is, indien hij het niet ziet; misschien kan het het valse zijn, en het valse geloven kunnen geen anderen dan de bozen; want de bozen zien vanuit het boze de valse dingen, doch de goeden zien vanuit het goede de ware dingen; en omdat het goede is uit den Heer, is het gezicht van het ware vanuit het goede ook uit den Heer: dat de Engelen de ware dingen zien, is omdat het licht des Hemels, in hetwelk zij zijn, is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; vandaar hebben allen, bij wie dat licht is, ook in de wereld, het gezicht van het ware. Over het Licht des Hemels, en dat het zodanig is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140. Daarop werd het getoond, dat de Naastenliefde en het Geloof één handelen, en tegelijk bij den mens binnentreden, aldus dat de mens voor zoveel als hij in de naastenliefde is, in het geloof is, aangezien het geloof ten aanzien van het wezen de naastenliefde is, geheel zoals het ware ten aanzien van het wezen het goede is; het goede immers is als het ontstaat, in gedaante of in vorm, het ware; aldus is de naastenliefde het geloof, want het goede is der naastenliefde, en het ware is des geloofs; het ene ook heeft het andere lief, en verbindt zich met het andere; en daarom wordt het ene niet gegeven indien niet tegelijk het andere. Dit werd toegelicht door des mensen denking, welke van zijn verstand is, en door de aandoening, welke van zijn wil is; denken zonder aandoening is onmogelijk; het wezen immers der denking is de aandoening of de liefde; de mens kan weliswaar al de dingen denken die hij weet vanuit de leer der Kerk, maar vanuit een natuurlijke aandoening, zijnde de aandoening of de liefde van den roem, de faam, de eer, het gewin; maar deze aandoening maakt niet dat de denking geestelijk is; er zal echter de naastenliefde zijn, welke de geestelijke aandoening zelf is; wanneer deze zich met de erkentissen verbindt, komt het geloof in wording, en voor zoveel als de mens daarna in die aandoening is, ziet hij met de denking de dingen die van zijn geloof zijn, welke de ware dingen worden genoemd, en erkent hij ze, omdat zij vanuit zijn geest zelf zijn, aldus vanuit zijn geestelijk leven zelf; dit eveneens is het wat de verlichting wordt genoemd; vandaar is het, dat niemand kan worden verlicht vanuit het Woord, tenzij hij in de geestelijke aandoening van het ware is. Er bestaat weliswaar iets dat eender is aan de verlichting bij hen die zich hebben bevestigd in zulke dingen die der leer aangaande het geloof-alleen en aangaande de rechtvaardigmaking door hetzelfde zijn, maar die verlichting is een dwaallicht-verlichting [*illustratio fatua*], aangezien valse dingen evenzeer

als ware dingen kunnen worden bevestigd, zoals alle ketterijen, zowel die welke regeren bij de Joden als die bij de Pauselijken; ook bestaat er een eender licht na de bevestigingen bij hen die natuurvereerders worden genoemd, en God en het Goddelijke des Woords loochenen, en bovendien alle dingen der Kerk; eender bij hen die bij zich het geloof-alleen en de rechtvaardigmaking door hetzelfde hebben bevestigd; dat het licht der bevestiging een natuurlijk licht, niet een geestelijk licht is, bestaanbaar ook bij de bozen, zie men in n. 8780. Maar laten wij terugkeren tot het geloof dat ten aanzien van het wezen is de naastenliefde; dat geloof wordt bij voortduur vervolmaakt door zulke dingen die bevestigen, want steeds worden vanuit het geestelijk licht meer ware dingen gezien, en deze verbinden zich alle met het goede der naastenliefde en vervolmaken dit; daarvandaan heeft de mens het inzicht en de wijsheid, deze tenslotte engellijk. Bovendien geloven zij die alleen in de erkenningen des geloofs zijn, en niet in het leven volgens die, dat de mens gemakkelijk het geloof kan opnemen, zo niet in de wereld, dan toch in het andere leven, bij zichzelf zeggende: Wanneer ik hoor en zie dat het zo is, kan ik het dan niet geloven? Maar zij dwalen ten eerste, want zij die niet het geestelijk geloof hebben opgenomen in de wereld, kunnen het daarna nooit opnemen, ook al zouden zij het duizendmaal horen en zien; de oorzaak hiervan is deze dat dit geloof niet is in den mens maar buiten hem; dat het zo is, kan klaarblijkend hieruit vaststaan, dat allen die uit de wereld komen, eerst worden opgenomen door de Engelen en door de goede geesten, en op elke wijze worden onderricht, ja zelfs worden hun verscheidene dingen tot het leven en tot het gezicht toe getoond, maar nochtans nemen zij niet op; en daarom vervreemden zij zich van hen, en treden zij toe op degenen die in geen geloof zijn; ook werd het hun gezegd, dat indien het geloof werd opgenomen door alleen weten en denken, het door allen, evenzeer door de bozen als de goeden, zou worden opgenomen, en zo zou niemand worden verdoemd. Dat de naastenliefde, welke een geestelijke aandoening is, nooit bestaanbaar is bij iemand tenzij hij de ware dingen weet, zich onderzoekt volgens die, ze opneemt, en een nieuw daarmee overeenkomend leven leidt, zie men boven, n. 239; daaruit volgt dat het leven des geloofs de naastenliefde is, en dat niets van leven aan het geloof in is tenzij voor zoveel als er van naastenliefde in is, en eveneens dat men voor zoveel als er van naastenliefde aan het geloof in is, door den Heer wordt geleid; doch dat men voor zoveel als er niet van naastenliefde in is, door zichzelf wordt geleid; en wie door zichzelf wordt geleid en niet door den Heer, kan niet het goede denken, te minder het goede willen en doen dat het goede in zich is, want vanuit het eigene van den mens

gaat niet dan het boze voort; wanneer men immers het goede denkt en het goede wil en doet vanuit het eigene, zo is het slechts terwille van zich en terwille van de wereld, welke de doeleinden van zijn werken zijn, en de einddoelen zijn de liefden die hem leiden; en de mens kan van zijn eigene niet worden afgeleid of daaruit opgeheven, tenzij hij ten aanzien van de dingen die des levens zijn, tot den Heer schouwt; door dit gezicht wordt hij met den Hemel verbonden, en vandaar wordt hem uit den Heer de geestelijke aandoening gegeven. Toen deze en gene dingen waren gezegd, werd het hun met wie ik over deze zaak had gesproken, gegeven om in het geestelijk licht te zijn, welk licht zodanig is, dat daarin de ware dingen zo helder kunnen worden gezien als de objecten in de wereld worden gezien in het licht van haar; en toen konden zij die in de leer aangaande het geloof-alleen en aangaande de rechtvaardigmaking door hetzelfde waren, wel niet anders dan beamen dat het zo is; maar zodra hun dat licht werd afgenomen, en zij werden teruggelaten in hun eigen licht, hetwelk natuurlijk was, konden zij niet anders zien dan dat het gezicht der erkennissen het zaligende geloof was, en vandaar dat de valse dingen die zij van hun geloof hadden gemaakt, ware dingen waren. De valse dingen worden des geloofs wanneer de boze dingen zijn des levens. Maar laten wij terugkeren tot de ontvouwing van de woorden dezer plaats, zijnde: *Ik raad u van Mij te kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, opdat gij verrijkt moogt worden*, waarmede wordt aangeduid dat zij zich uit den Heer het echte goede zouden verwerven om de ware dingen te kunnen opnemen; en nu moet getoond worden dat het goud in het Woord het goede der liefde betekent; dit kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Malachia: *“Zie, Ik ben zendende Mijn Engel, Die dan weg vóór Mij zal bereiden, en plotseling zal tot Zijn Tempel komen de Heer Dien gijlieden zoekt, en de Engel des verbonds Dien gij verlangt; Hij zal zitten samensmeltende en louterende het zilver, en Hij zal de zonen van Levi zuiveren, en Hij zal hen ontdroesemen zoals Goud en Zilver, opdat zij zijn toebrengeende Jehovah spijsoffer in gerechtigheid”*, III: 1, 2, 3; deze dingen zijn gezegd aangaande de Komst des Heren; gezegd wordt dat Jehovah zal zenden den Engel die den weg vóór Hem zal bereiden, en onder den Engel wordt Johannes de Doper verstaan, zoals bekend is; onder vóór Mij, of vóór Jehovah, wordt verstaan het Goddelijke Zelf des Heren; onder den Tempel tot welken Hij zal komen, wordt verstaan Zijn Goddelijk Menselijke; dat Dit ook de Engel des Verbonds wordt geheten, is omdat door Hetzelfde de verbinding is van de mensen en de Engelen met het Goddelijke Zelf; het verbond immers is de verbinding; onder het zilver hetwelk Hij zal zitten samensmeltende en louterende, wordt het ware vanuit het goede

verstaan; onder de zonen van Levi worden al degenen verstaan die in het goede der naastenliefde zijn, en daaruit in de ware dingen des geloofs; weswege er wordt gezegd, dat Hij hen zal ontdroesemen zoals goud en zoals zilver; dit wordt gezegd omdat goud het goede betekent, en zilver het ware daaruit; onder Jehovah spijsoffer in gerechtigheid toebrengen, wordt verstaan de eredienst des Heren vanuit het goede der naastenliefde: dat de Tempel het Goddelijk Menselijke des Heren betekent, zie men boven, n. 220: dat het verbond de verbinding betekent, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 665, 666, 1023, 1038, 1864, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778, 9396, 10632; dat zilver het ware vanuit het goede betekent, n. 1551, 1552, 2954, 5658: dat het spijsoffer het goede der liefde en der naastenliefde betekent, n. 4581, 9992, 9993, 9994, 10079, 10137; dat de gerechtigheid wordt gezegd met betrekking tot het goede, n. 2235, 9857; vandaar betekent spijsoffer in gerechtigheid toebrengen den eredienst vanuit het goede der liefde. Bij Zacharia: *“Twee delen in het algehele land zullen worden uitgehouwen, zij zullen den geest geven, het derde echter zal overgelaten worden daarin; Ik zal het derde evenwel leiden door het vuur, en Ik zal hen samensmelten naar het samensmelten van zilver, en Ik zal hen beproeven naar het beproeven van goud”*, XIII: 8, 9; onder het algehele land wordt niet verstaan het algehele land, maar de algehele Kerk; onder het derde deel wordt ook niet verstaan het derde deel, maar enigen daar; hetzelfde leiden door het vuur, en samensmelten naar het samensmelten van zilver, en beproeven naar het beproeven van goud, betekent hen zuiveren van de valse en de boze dingen, opdat het goede en het ware worde ingeplant: dat het land in het Woord de Kerk is, zie men in n. 662, 1066, 1068, 1262, 1413, 1607, 2928, 3355, 4447, 4535, 5577, 6516, 9325, 9643; dat het derde deel enigen betekent, n. 2788: in de aangevoerde plaatsen zijn vergelijkingen van zilver en goud met het ware en het goede, maar in het Woord stemmen alle dingen die aan de vergelijkingen van dienst zijn, ook overeen, en duiden vandaar aan; men zie n. 3579, 8989. Omdat goud met vuur beproefd betekent het goede der liefde gezuiverd van de boze dingen, werd het derhalve bevolen *dat het van de Midianieten genomen goud en zilver zou worden doorgelaten door het vuur en zo gezuiverd*, Num. XXXI: 22, 23. Dat goud het goede der liefde en der naastenliefde betekent, staat verder vast uit de volgende dingen; bij Hoschea: *“Israël heeft het goede verlaten, de vijand vervolgt hem; van hun zilver en hun goud hebben zij voor zich afgoden gemaakt”*, VIII: 3, 4. Dat zij hebben van hun zilver en hun goud voor zich afgoden gemaakt, betekent dat zij het ware en het goede hebben verkeerd in valse en boze dingen, blijkt hieruit omdat er wordt gezegd Israël heeft het goede verlaten, en de vijand vervolgt hem; de

vijand is het valse vanuit het boze, en het boze vanuit het valse. Bij Joël: *“Wat hebt gij met Mij te doen, Tyrus en Zidon; Mijn zilver en Mijn goud hebt gij genomen, en de verlangenswaardige dingen der goede dingen hebt gij ingedragen in uw Tempels, en de zonen van Jehudah en de zonen van Hierosolyma hebt gij verkocht aan de zonen der Grieken, opdat gij hen ver van hun grenzen mocht verwijderen”*, III: 4, 5, 6; onder Tyrus en Zidon worden degenen binnen de Kerk verstaan die in de erkentnissen van het ware en het goede zijn, hier zij die dezelve hebben verdraaid en ze hebben aangeplooid aan de valse dingen en aan de boze dingen van het valse; dit wordt daarmede aangeduid dat gij Mijn zilver en Mijn goud hebt genomen, en de verlangenswaardige dingen der goede dingen hebt ingedragen in uw tempels; het zilver betekent het ware, het goud het goede, en de verlangenswaardige dingen der goede dingen betekenen de afgeleide ware en goede dingen, zijnde de erkentnissen vanuit den zin der letter des Woords; indragen in hun tempels, betekent verkeren in profanen eredienst; daaronder dat zij de zonen van Jehudah en de zonen van Hierosolyma hebben verkocht aan de zonen der Grieken, wordt verstaan dat zij alle ware dingen van het goede hebben omgezet in valse dingen van het boze; onder hen verwijderen ver van hun grenzen, wordt verstaan ver van de ware dingen zelf: dat onder Tyrus en Zidon degenen binnen de Kerk worden verstaan die in de erkentnissen van het ware en het goede zijn, zie men in n. 1201; dat onder de zonen van Jehudah en de zonen van Hierosolyma alle ware dingen van het goede worden verstaan, is omdat met de zonen de ware dingen worden aangeduid, n. 1729, 1733, 2159, 2623, 2803, 2813, 3373, 3704, 7499, 8897, 9807; onder Jehudah de hemelse Kerk, n. 3654, 6364; onder Hierosolyma de Kerk waar de echte leer is, n. 3654, 9166; dat onder de zonen der Grieken de valse dingen worden verstaan, is omdat de Grieken de natiën betekenen die in de valse dingen zijn; men zie boven n. 50. Bij Ezechiël: *“De kooplieden van Scheba en Raamah, door het primaire van alle specerij, en door allen kostbaren steen en goud, gaven zij uw koophandels”*, XXVII: 22; en bij denzelfde: *“In uw wijsheid en inzicht hebt gij u schatten gemaakt, en gij hebt gemaakt goud en zilver in uw schatkamers; in Eden, den tuin Gods, zijt gij geweest, alle kostbare steen was uw deksel, en goud”*, XXVIII: 4, 13; in die beide plaatsen wordt ook gehandeld over Tyrus, waaronder, zoals boven is gezegd, degenen binnen de Kerk worden verstaan die in de erkentnissen van het ware en het goede zijn; onder haar koophandels worden die erkentnissen zelf verstaan; onder Schebah en Raamah worden eveneens degenen verstaan die in die erkentnissen zijn, n. 1171, 3240; met de specerijen worden aangeduid de ware dingen die aangenaam zijn omdat zij vanuit het goede zijn, n. 4748,

5621, 9474, 9475, 10199, 10254; met de kostbare stenen worden aangeduid de ware dingen die schoon zijn omdat zij vanuit het goede zijn, n. 9863, 9865, 9868, 9873, 9905; dat met den tuin van Eden het inzicht en de wijsheid daaruit wordt aangeduid, n. 100, 108, 1588, 2702, 3220; omdat nu met die dingen de erkenenissen van het ware en het goede worden aangeduid, en met het goud en het zilver de goede en de ware dingen zelf, en omdat door die alle inzicht en wijsheid wordt verworven, wordt er derhalve gezegd in uw inzicht en wijsheid hebt gij gemaakt goud en zilver in uw schatkamers. In de Klaagliederen: *“Hoe verduisterd is het goud, het beste keurgoud veranderd; de stenen der heiligheid zijn uitgestort aan het hoofd van alle straten: de zonen van Zion, gelijk geschat aan zuiver goud, hoe zijn zij gerekend als aarden flessen, het werk van de handen eens pottenbakkers”*, IV: 1, 2; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk; het goud dat verduisterd is en het beste keurgoud dat veranderd is, betekenen de goede dingen der Kerk; de stenen der heiligheid die zijn uitgestort aan het hoofd van alle straten, betekenen de ware dingen daaruit, namelijk dat zij vervalst zijn; de zonen van Zion, die geacht zijn als zuiver goud, betekenen de ware dingen der vorige Kerk; de aarden flessen, het werk van de handen eens pottenbakkers, betekenen de boze dingen des levens vanuit de valse dingen der leer die vanuit het eigen inzicht is. Bij Ezechiël: *“Ik versierde u met sieraad, en Ik deed armringen over uw handen, en een keten over uw keel; zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw klederen waren fijn linnen en zijde en borduursel; gij hebt genomen de vaten uws sieraads van Mijn goud en van Mijn zilver dat Ik u gegeven had, en gij hebt u beelden gemaakt met welke gij mocht hoereren”*, XVI: 11, 13, 17, 18; daar wordt gehandeld over Hierosolyma, waarmede de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de leer, zoals boven; het sieraad waarmede zij versierd was, betekent in het algemeen alle ware dingen vanuit het goede en daaruit het inzicht, n. 10536, 10540; de armringen over de handen betekenen in het bijzonder de ware dingen vanuit het goede, n. 3103, 3105; de keten op de keel betekent de verbinding van de innerlijke ware en goede dingen met de uiterlijke, of van de geestelijke met de natuurlijke, n. 5320; fijn linnen betekent het echte ware, en zijde hetzelfde, glanzend vanuit het innerlijk goede, n. 5319, 9469; het borduursel betekent het wetenschappelijke, hetwelk van den natuurlijke mens is, n. 9688; de beelden met welke werd gehoereerd, zijn de begoochelingen der zinnen, welke aan hen die in de valse dingen zijn, als ware dingen verschijnen; hoereren met die is door dezelve valse dingen besluiten; dat hoereren betekent zich van valse dingen doordrenken, zie men boven, n. 141: uit deze dingen blijkt, dat met die dingen in dat Hoofdstuk de Kerk wordt beschreven zodanig als zij

was geweest toen zij voor het eerst werd geïnstauréerd uit den Heer, en hoedanig zij daarna geworden is. Bij Jesaja: *“Zie, Ik ben opwekkende tegen hen de Meden, die het zilver niet zullen achten, en door het goud niet verlustigd zullen worden, wier bogen de jongelingen zullen verpletteren, hun oog zal de zonen niet sparen”*, XIII: 17, 18; onder de Meden worden degenen verstaan die tegen de ware en de goede dingen der Kerk zijn; en daarom wordt er van hen gezegd die het zilver niet zullen achten, noch door het goud verlustigd zullen worden; het zilver is het ware der Kerk, en het goud is het goede ervan; hun bogen betekenen de leerstellige dingen van het valse, strijdende tegen de ware en de goede dingen, n. 2686, 2709; de jongelingen die zij zullen verpletteren, betekenen de inzichtsvollen vanuit de ware dingen, n. 7668; de zonen die zij niet zullen sparen, betekenen de ware dingen zelf. Bij denzelfde: *“Een hoop kemelen, zij zullen u bedekken, zij allen uit Scheba zullen komen; goud en wierook zullen zij dragen, en de lofprijzingen van Jehovah zullen zij aankondigen; Mij zullen de eilanden vertrouwen, en de schepen van Tharschisch, om aan te voeren uw zonen van verre; hun zilver en hun goud met hen”*, LX: 6, 9; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren, en onder de hoop kemelen worden allen verstaan die in de erkennenissen van het ware en het goede zijn, n. 3048, 3071, 3143, 3145; onder Scheba, waaruit zij zullen komen, wordt verstaan waar die erkennenissen zelf zijn, n. 1171, 3240; onder het goud en den wierook, die zij zullen dragen, worden verstaan de goede dingen en de ware dingen vanuit het goede, welke vandaar aangenaam zijn; onder het goud de goede dingen, en onder den wierook die ware dingen, n. 9993, 10177, 10296; onder de eilanden die zullen vertrouwen, worden de natiën verstaan die in den Goddelijken eredienst zijn, maar meer verwijderd van de ware dingen der Kerk, n. 1158; onder de schepen van Tharschisch worden verstaan de gemene erkennenissen van het ware en het goede die verscheidenen in het bijzonder inhebben, n. 1977, 6385; onder de zonen die zij van verre zullen aanvoeren, worden verstaan de verder verwijderde ware dingen; de zonen zijn de ware dingen, zoals boven; en van verre zijn die welke verder verwijderd zijn, n. 1613, 9487; met hun zilver en hun goud met hen, worden de erkennenissen van het ware en het goede bij hen aangeduid. Iets eenders wordt daarmede aangeduid *dat de wijzen die kwamen uit het oosten tot de plaats waar Christus was geboren, gaven aanboden, goud, wierook, en myrrhe*, Matth. II: 11; zij boden die dingen aan, omdat deze de innerlijke en de uiterlijke goede en ware dingen betekenden, en deze zijn geschenken Gode welgevallig. Bij David: *“Zij zullen zich inkrommen voor Hem, alle Koningen, en alle natiën zullen Hem dienen: de zielen der armen zal Hij redden, en zij zullen leven, en Hij zal hun geven van*

het goud van Scheba”, Psalm LXII: II, 13, 15; ook daar wordt gehandeld over de Komst des Heren; onder de koningen die zich zullen inkrommen voor Hem, en onder de natiën die Hem zullen dienen, worden allen verstaan die in de Ware dingen zijn vanuit het Goede; dat onder de koningen degenen worden verstaan die in de ware dingen zijn, zie men boven, n. 31; en dat onder de natiën degenen worden verstaan die in de goede dingen zijn, ook boven, n. 175; onder de armen die Hij zal redden, worden degenen verstaan die niet in de erkenissen van het ware en het goede zijn, maar nochtans dezelve verlangen, ook boven, n. 238; onder het goud van Scheba waarvan Hij hun zal geven, wordt verstaan het goede der liefde waarin de Heer hen zal leiden door de erkenissen; wat Scheba is, zie men vlak boven. Bij Haggai: “*Ik zal alle natiën opwekken, opdat zij komen, de keur van alle natiën, en Ik zal dit Huis vervullen met heerlijkheid: Mijne is het zilver en het goud; groter zal zijn de heerlijkheid van dit latere Huis dan die van het vorige*”, II: 7, 8, 9; ook deze dingen over de Komst des Heren; onder de natiën worden degenen verstaan die in het goede zijn en daaruit in de ware dingen; onder het Huis wordt de Kerk verstaan, n. 3720; onder de heerlijkheid waarmede het zal worden vervuld, wordt het Goddelijk Ware verstaan, n. 4809, 5922, 8267, 8427, 9429; onder het zilver en het goud dat Mijne is, wordt verstaan het ware en het goede, hetwelk uit den Allenen Heer is. Bij Zacharia: “*De schatten van alle natiën rondom zullen worden verzameld, goud, zilver, en klederen in groten overvloed*”, XIV: 14; onder de schatten van alle natiën worden de erkenissen verstaan waar ze ook zijn, ook bij de bozen; onder goud, zilver en klederen in groten overvloed, worden de geestelijke en de natuurlijke goede en ware dingen verstaan: iets eenders werd aangeduid met *het goud, het zilver en de klederen*, welke de zonen Israëls leenden van de Egyptenaren toen zij van hen terugtraden, Exod. III: 22; Hfdst. XI: 2, 3; Hfdst. XII: 35, 36; waarom aldus is geschied en wat het behelst, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 6914, 6917, namelijk opdat het zou worden uitgebeeld dat van de bozen de dingen worden weggenomen die zij hebben, en dezelve worden gegeven aan de goeden, volgens des Heren woorden bij Mattheus, Hfdst. XXV: 28, 29; en bij Lukas, Hfdst. XIX: 24, 26; en dat zij zich vrienden zouden maken van den ongerechten Mammon, volgens des Heren woorden bij Lukas, Hfdst. XVI: 9; onder den ongerechten Mammon worden verstaan de erkenissen van het ware en het goede bij hen die dezelve niet op gerechte wijze bezitten, zijnde zij die dezelve niet op het leven toepassen. Bij David: “*Dochters van Koningen zijn onder Uw kostbaarheden; de Koningin staat aan Uw rechterhand in het beste goud van Ofir; gans heerlijk is de dochter des Konings van binnen; van*

vlechtsels van goud is haar kleed”, Psalm XLV: 10, 14; daar wordt gehandeld over den Heer; en onder de dochter des Konings wordt verstaan de Kerk die in de aandoening van het ware is, welke daarmede wordt beschreven dat dochters van koningen zijn onder Zijn kostbaarheden; onder welke de aandoeningen zelf van het ware worden verstaan; daaronder dat de Koningin staat aan Zijn rechterhand in het beste goud van Ofir, wordt het hemels Rijk des Heren verstaan, hetwelk in het goede der liefde is; daaronder dat haar kleed is van vlechtsels van goud, wordt verstaan dat de ware dingen zijn vanuit het goede. Bij Mattheus: *“Jezus zeide tot de discipelen die Hij uitzond om te evangeliseren, dat zij niet zouden bezitten goud, noch zilver, noch brons in hun gordels”*, x: 9; met dit werd uitgebeeld dat zij niets van het goede en het ware vanuit zich zouden hebben, maar vanuit den Allenen Heer, en dat om niet alle dingen zouden worden gegeven. Omdat het Goud het goede der liefde betekende, was derhalve *de tafel waarop de broden der aangezichten werden gelegd, overtrokken met goud*, Exod. xxv: 23, 24: eender *het reukaltaar*, hetwelk vandaar het gouden altaar werd genoemd, Exod. xxx: 3: en derhalve was *de kandelaar gemaakt van zuiver goud*, Exod. xxv: 31, 38; ook *de Cherubim*, Exod. xxv: 18; en derhalve *was de ark overtrokken van binnen en van buiten met goud*, Exod. xxv: 11: eender verscheidene dingen in de Tempel van Hierosolyma: de Tent immers waar de Ark was, de Cherubim, de Tafel met daarop de broden der aangezichten, het reukaltaar, en de kandelaar, beeldde den Hemel uit; desgelijks de Tempel; en vandaar betekende het goud daar het goede der liefde, en het zilver het ware vanuit het goede. Omdat het heiligste des Hemels werd uitgebeeld door het goud in den Tempel, *verscheen derhalve toen Belschazar wijn dronk uit de vaten van goud die uit dien Tempel gehaald waren, en tegelijk loofde de goden van goud, zilver, brons, ijzer, hout en steen, op den wand geschreven: Geteld, Gewogen, Verdeeld, en werd hij in dien nacht gedood*, Dan. v: 2 e.v.: daarmede immers werd de ontwijding van het goede aangeduid. Bovendien wordt met het goud in den tegengestelden zin in het Woord het boze der liefde van zich aangeduid, en met het zilver het valse daaruit; zoals bij Mozes: *“Het zilver en het goud der natiën zullen zij niet begeren, omdat het gruwelen zijn, noch zullen zij ze binnen brengen in hun huis, maar zij zullen verwenst worden, omdat zij verafschuwd en verfoeid moeten worden”*, Deut. vii: 25, 26. Maar over deze betekenis van het goud en het zilver zal hieronder worden gesproken.

243. En witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden; dat dit betekent en echte ware dingen en daaruit het inzicht, staat vast uit de betekenis van de witte bekleedselen, zijnde de echte ware dingen; de bekleedselen immers

betekenen de ware dingen, men zie boven, n. 196; en het witte betekent het echte, en daarvan wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen, ook boven, n. 196; en uit de betekenis van bekleeden, zijnde daaruit het inzicht zich verwerven; want door de echte ware dingen wordt alle inzicht verworven; het menselijk verstand immers is geformeerd om de ware dingen op te nemen; derhalve wordt het zodanig als de ware dingen zijn vanuit welke het wordt geformeerd. Men gelooft dat het verstand ook is vanuit de denking kunnen redeneren en spreken vanuit de valse dingen, en dezelve met veel dingen bevestigen; maar nochtans is dit het verstand niet; het is slechts een vermogen dat aan den mens is gegeven met het geheugen, waaraan het verbonden is, en waarvan het het actieve is; doch door hetzelfde wordt het verstand geboren en geformeerd voor zoveel als de mens vanuit de aandoening de ware dingen opneemt; doch de echte ware dingen opnemen vanuit de aandoening wordt aan niet enig mens gegeven dan door den Allenen Heer, aangezien zij uit Hem zijn; bijgevolg wordt het verstand opnemen of inzichtsvol worden, aan niet enig mens gegeven dan door den Allenen Heer, en het wordt gegeven aan een ieder die zich aan-plooit om op te nemen, volgens de dingen die boven, n. 239, zijn gezegd: dit dus is het wat wordt aangeduid met Ik raad u van Mij te kopen witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden.

244. Opdat niet de schaamte uwer naaktheid verschijne; dat dit betekent opdat niet de vuile liefden verschijnen, staat vast uit de betekenis van de naaktheid, zijnde de beroving van het verstand van het ware en het goede, omdat het de beroving is van den wil ervan, of de beroving van het ware dat des geloofs is, omdat er niet het goede is dat der liefde is, waarover boven n. 240; en omdat met de naaktheid die beroving wordt aangeduid, worden derhalve met de schaamte der naaktheid de vuile liefden aangeduid; deze immers verschijnen wanneer zij niet zijn verwijderd door de liefde van het goede en vandaar door het geloof van het ware: de mens immers wordt geboren in een tweetal liefden, zijnde de liefde van zich en de liefde van de wereld; en daarom ontleent hij het aan het erfelijke dat hij zich en de wereld boven alle dingen liefheeft; deze liefden zijn vuile liefden, omdat vanuit dezelve alle boze dingen vloeien, zijnde de verachting van de anderen bij zichzelf vergeleken, de vijandschap tegen hen die hem niet begunstigen, de haten, de wraken, de geslepenheden, de arglisten van elk geslacht; die liefden met haar boze dingen kunnen niet worden verwijderd dan door het tweetal liefden welke zijn de liefde tot den Heer en de liefde jegens den naaste; vanuit deze trekt de mens het dat hij den Heer boven alle dingen liefheeft en den naaste zoals zichzelf; deze twee liefden zijn zuivere liefden, aangezien zij vanuit den

Hemel uit den Heer zijn; vanuit deze ook vloeien alle goede dingen: voor zoveel dus de mens in deze is, voor zoveel worden die vuile liefden verwijderd waarin hij geboren is, totdat zij niet verschijnen, en zij worden verwijderd door de ware dingen uit den Heer. Uit deze dingen kan vaststaan dat met Ik raad u van Mij te kopen witte bekleedselen, opdat gij moogt bekleed worden, opdat niet de schaamte uwer naaktheid verschijne, wordt aangeduid opdat zij zich mogen verwerven de echte ware dingen en daaruit het inzicht uit den Heer, opdat de vuile liefden niet verschijnen.

245. En zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij moogt zien; dat dit betekent opdat enigermate het verstand worde geopend, staat vast uit de betekenis van de ogen, zijnde het verstand, waarover boven, n. 152; vandaar wordt met de ogen zalven opdat gij moogt zien, aangeduid opdat het verstand worde geopend: gezegd wordt zalven met ogenzalf, omdat met de ogenzalf wordt aangeduid een zalf bereid uit meel met olie, en meel betekent het ware des geloofs, en olie het goede der liefde; dat meel het ware des geloofs betekent, zie men in n. 2177, 9995; en olie het goede der liefde, n. 3728, 4582, 4638: dat wordt aldus gezegd, omdat het verstand niets van het ware ziet tenzij de wil is in het goede; het ware immers in het verstand is niet iets anders dan de vorm van het goede dat in den wil is.

246. Zovelen als Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; dat dit betekent de verzoekingens alsdan, staat vast uit de betekenis van bestraffen en kastijden, wanneer het degenen betreft die zich het goede verwerven en door hetzelfde de ware dingen opnemen, over wie in het vlak voorafgaande Vers is gehandeld, zijnde in de verzoekingens toelaten: gezegd wordt zo velen als Ik liefheb, en daaronder worden al degenen in de leer aangaande het geloof-alleen verstaan die in het goede zijn of in de naastenliefde, en daaruit in de ware dingen of in het geloof: dat die door den Heer worden geliefd, is omdat de Heer in het goede of in de naastenliefde aanwezig is, en door het goede of de naastenliefde in de ware dingen of in het geloof, en niet andersom. Dat nu wordt gezegd van hen die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn, dat de Heer hen bestrafte en kastijdt, is omdat er boven is gezegd: *Ik raad u van Mij te kopen goud hetwelk met vuur beproefd is, en witte klederen opdat gij moogt bekleed worden, opdat de schaamte uwer naaktheid niet verschijne; en zalf de ogen met ogenzalf, opdat gij moogt zien*, waaronder wordt verstaan, dat zij die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn, zich het echte goede en de echte ware dingen en daaruit het inzicht mogen verwerven, opdat de vuile liefden niet verschijnen, en opdat het verstand enigermate worde geopend; en als dit geschiedt bij hen die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn geweest, zo kunnen zij niet anders dan

in verzoeken worden gelaten; want de beginselen van het valse aangaande het geloof-alleen en aangaande de rechtvaardigmaking door hetzelfde, bij hen kunnen niet worden afgeschaft dan door verzoeken; en zij moeten te enen male worden afgeschaft, omdat zij niet kunnen verbonden worden met het goede der naastenliefde; met dit alleen worden de ware dingen verbonden, weswege deze moeten worden verworven, zoals gezegd is: de ware dingen worden weliswaar verbonden daardoor dat zij zeggen, dat de mens nadat hij het geloof heeft aangenomen, door God wordt geleid en zo in het goede der naastenliefde; maar nochtans achten zij dit van geen waarde, omdat het niets tot het heil bijdraagt, door te zeggen dat niets den mens verdoemt, niet het boze der denking en des wils, noch het boze des levens, voorts dat men niet onder het juk der wet is, omdat de Heer de wet heeft vervuld voor hem; en dat niet dan het geloof wordt beschouwd; door deze dingen ontbinden zij; dat zij verbinden is ter oorzaak hiervan dat anders de leer niet zou samenhangen met het Woord, waar zo vaak wordt gesproken van de naastenliefde en van de daden; maar deze verbinding is de verbinding niet bij hen die in het leven volgens de leer zijn, maar bij hen die in het leven volgens het Woord zijn. Gezegd wordt zovelen als Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; maar er wordt verstaan dat niet de Heer bestraf en kastijdt, maar de helse geesten die in de beginselen van een eender valse zijn; dezen zijn het die kastijden, dat is, de mensen verzoeken; dat God niemand verzoekt, is bekend; en daarom moet het aldus worden verstaan, hoewel in de letter wordt gezegd aangaande God dat Hij in verzoeken leidt, dat Hij het boze doet, dat Hij in de hel werpt, en eendere dingen meer; daaruit blijkt dat het Goddelijk Ware in het Woord slechts weinig wordt verstaan, indien het niet geschiedt door den geestelijken zin ervan, of door de leer vanuit hen die in verlichting zijn geweest. Wat de Verzoeken aangaat: in die komt de mens wanneer hij in zijn eigene wordt gelaten; dan immers voegen zich aan hem toe de geesten uit de hel die in de valse dingen van zijn beginsel zijn, en in de boze dingen van zijn liefde, en zij houden zijn denkingen in dezelve; doch de Heer houdt zijn denkingen in de ware dingen die des geloofs zijn, en in de goede dingen die der naastenliefde zijn; en omdat hij dan eveneens bij voortduur over het heil en over den Hemel denkt, ontstaat daarvandaan zijn innerlijke angst des gemoeds en vandaar strijd, welke de verzoeking wordt genoemd: daarentegen kunnen zij, die niet in de ware en de goede dingen zijn, aldus niet in enig geloof vanuit de naastenliefde, niet in verzoeken worden gelaten; er is immers bij hen niets wat strijdt met de valse en de boze dingen; vandaar is het dat het er heden weinigen zijn die verzocht worden, en vandaar dat men slechts weinig weet

wat geestelijke Verzoeking is. Maar deze dingen zijn vollediger uiteengezet in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, en men zie de daaruit verzamelde dingen in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 196 tot 201.

247. Handel dan met ijver, en kom tot inkeer; dat dit betekent, opdat zij de naastenliefde mogen hebben, staat vast uit de betekenis van met ijver handelen, zijnde vanuit de geestelijke aandoening handelen; deze immers is de ijver in den geestelijken zin; en omdat de naastenliefde die aandoening zelf is, wordt derhalve gezegd Handel met ijver, en kom tot inkeer, en daarmee wordt aangeduid, opdat zij de naastenliefde mogen hebben: bovendien kan niemand in de geestelijke verzoeking worden gelaten tenzij hij in de geestelijke aandoening is die de naastenliefde wordt genoemd; indien hij niet in dezelve is, ontstaat er niet enige strijd met de valse en de boze dingen, omdat er niet enige Ijver is voor de ware en voor de goede dingen; omdat door de verzoeking niet alleen de boze dingen worden getemd en de valse dingen worden verwijderd, maar ook in de plaats ervan de ware dingen worden ingeplant en deze worden verbonden met het goede der naastenliefde totdat zij één zijn, wordt derhalve met Handel met ijver, en kom tot inkeer, aangeduid opdat zij de naastenliefde mogen hebben.

248. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; dat dit de voortdurende tegenwoordigheid des Heren betekent, staat vast uit de betekenis van de binnendeur of de deur [*ostium seu janua*], zijnde in den hoogsten zin de Heer ten aanzien van de binnenlating in den Hemel of in de Kerk, en in den inwendigen zin het ware vanuit het goede dat uit Hem is, omdat de mens door hetzelfde wordt binnengelaten; waarover boven n. 208; hier wordt, omdat door den Heer wordt gezegd: Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop, Zijn voortdurende tegenwoordigheid aangeduid, en tegelijk Zijn voortdurende wil, namelijk dat Hij wil binnenlaten; en eveneens laat Hij allen binnen en verbindt Hij Zich met allen die Hem opnemen, hetgeen geschiedt door de ware dingen vanuit het goede, of door het geloof vanuit de naastenliefde; en daarom volgt er: “Indien iemand Mijn stem zal gehoord hebben en de deur zal geopend hebben, Ik zal tot hem inkomen en avondmalen met hem, en hij met Mij”: omdat er deur wordt gezegd, wordt er ook kloppen gezegd, en daarmee wordt aangeduid de voortdurende wil om Zich te verbinden met den mens en met hem de gelukzaligheden des Hemels te vergemeenschapen: dat het zo is, kan hieruit vaststaan, dat in den Heer de Goddelijke Liefde is, en de Goddelijke Liefde is al het Zijne aan de anderen willen geven, en willen dat zij Hem opnemen; en omdat dit niet anders kan geschieden dan door de opneming van het goede en het ware, of van de liefde en het geloof door

den mens, aangezien deze de Goddelijke dingen zijn die uit Hem voortgaan en worden opgenomen, en omdat zij Goddelijk zijn, is Hijzelf in dezelve: derhalve is er verbinding van den Heer met de Engelen en de mensen door de ware dingen vanuit het goede of door het geloof vanuit de liefde; deze dingen willen geven en aan den mens inplanten, wordt in het bijzonder aangeduid met: “Ik sta aan de deur en Ik klop”. Er zijn twee dingen die in het Vrije van den mens zijn vanwege de voortdurende tegenwoordigheid des Heren, en vanuit Zijn voortdurenden wil om Zich met hem te verbinden; HET EERSTE dat daaruit is in het vrije van den mens, is dat hij de gelegenheid en het vermogen heeft om goed te denken over Hem en over den naaste; een ieder immers kan over den Heer en over den naaste goed of boos denken; indien hij goed denkt, zo wordt de deur geopend; indien hij boos denkt, zo wordt zij gesloten; goed denken over den Heer en over den naaste is niet uit den mens en diens eigene, maar uit den Heer, Die voortdurend tegenwoordig is en door de voortdurende tegenwoordigheid hem die gelegenheid en dat vermogen geeft; doch boos denken over den Heer en over den naaste, is uit den mens zelf en uit diens eigene. HET TWEEDE dat in het vrije van den mens is vanuit de voortdurende tegenwoordigheid des Heren bij hem, en vanuit Zijn voortdurenden wil om Zich met hem te verbinden, is dat hij zich kan onthouden van de boze dingen; en voor zoveel als hij zich onthoudt, opent de Heer de deur en treedt Hij binnen; niet immers kan de Heer openen en binnentreden zolang de boze dingen in de denking en den wil van den mens zijn, want deze staan in den weg en sluiten. Ook is het uit den Heer gegeven de boze dingen der denking en des wils te weten, voorts de ware dingen door welke zij moeten worden uiteengeslagen, want het Woord is gegeven, waar die dingen zijn opengedekt; uit deze dingen kan vaststaan, dat er niets ontbreekt dat de mens niet kan hervormd worden, indien hij het wil; alle middelen immers der hervorming zijn overgelaten aan den mens in diens vrije: maar men moet terdege weten, dat dit vrije is uit den Heer, zoals boven is gezegd, en vandaar dat de Heer die dingen werkt indien de mens vanuit het vrije, hetwelk een ieder gegeven is, opneemt; er zal in elk geval opneming zijn van de zijde van den mens, hetgeen wordt verstaan onder: “Indien iemand Mijn stem zal gehoord hebben, en de deur zal geopend hebben”; het maakt niets uit dat de mens in den aanvang niet weet dat het uit den Heer is, aangezien hij den invloed niet doorvat, als hij slechts vanuit het Woord daarna gelooft dat al het goede der liefde en al het ware des geloofs is uit den Heer; de Heer immers werkt die dingen, hoewel de mens het niet weet, en dit vanuit Zijn voortdurende tegenwoordigheid, welke wordt aangeduid met Ik sta aan de

deur en Ik klop; kortom de Heer wil dat de mens zich vanuit zich onthoudt van de boze dingen en de goede dingen verricht, als hij slechts geloofd dat het vermogen om aldus te doen niet is uit den mens, maar uit den Heer; de Heer immers wil, dat er opneming zij bij den mens, en opneming is er niet anders dan dat de mens als vanuit zich handele, hoewel het is vanuit den Heer; zo immers is er bij den mens het wederkerige, hetwelk zijn nieuwe wil is: uit deze dingen kan vaststaan, hoezeer zich diegenen vergissen die zeggen dat de mens gerechtvaardigd en gezaligd wordt door het geloof-alleen, omdat hij niet het goede kan doen uit zich; wat zou dit anders zijn dan de handen laten zakken en een onmiddellijken invloed afwachten? Hij die dit doet, neemt in het geheel niets op. Zij dwalen ook die geloven dat zij zich geschikt kunnen maken voor den invloed door gebeden, aanbiddingen, en de uitwendige dingen van den eredienst; deze dingen doen niets, indien de mens zich niet daarvan onthoudt de boze dingen te denken en te doen, en indien hij zich niet door de ware dingen vanuit het Woord als uit zich leidt tot de goede dingen ten aanzien van het leven; indien de mens deze dingen doet, dan maakt hij zich geschikt; en dan vermogen de gebeden, de aanbiddingen, en de uitwendige dingen van den eredienst voor den Heer. Over deze dingen zie men meer in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 521 tot 527.

249. Indien iemand Mijn stem zal gehoord hebben; dat dit betekent wie let op de geboden des Heren, staat vast uit de betekenis van horen, zijnde letten op, dat is, met oplettendheid zien en luisteren of gehoorzamen; want de dingen die door het gehoor binnengaan, worden niet slechts gezien met het verstand, maar ook gehoorzaamd indien zij samenstemmen met de aandoening van den mens; de innerlijke aandoening immers voegt zich aan de gehoorde dingen toe, niet echter aldus aan de geziene dingen; vandaar is het, dat er twee betekenissen zijn van horen en luisteren in het gewone spraakgebruik, namelijk iemand horen en toeluisteren, en naar iemand horen en luisteren; het laatstgenoemde immers is gehoorzamen, het eerstgenoemde echter opmerken; en vandaar is het, dat “hoor toch” is “wees gehoorzaam”, doch “zie toch” is “wees verstandig”; dat zulke dingen in het gewone spraakgebruik zijn, is vanuit de geestelijke wereld, waarin de mens ten aanzien van zijn geest is; men zie boven n. 14 en 108; en uit de betekenis van Mijn stem of van de stem des Heren, zijnde de ware dingen die zijn des Woords, der leer, en des geloofs daaruit, aldus de geboden, waarover n. 219, 220, 3563, 6971, 8813, 9926. Gezegd wordt wie let op de geboden des Heren, en verstaan wordt wie de ware dingen wil weten en ze opsporen vanuit het Woord; dat kan niemand die in de boze dingen des levens is, en die zich heeft bevestigd in de valse dingen

der leer: zij die zich hebben bevestigd in de valse dingen der leer, letten niet op andere dingen in het Woord dan op die welke de beginselen van hun valse begunstigen; de overige gaan ze of voorbij als niet gezien, of zij verdraaien en vervalsen ze; zij die echter in de boze dingen des levens zijn, bekommeren zich niet om de ware dingen, en indien zij ze horen, horen zij ze nochtans niet; aldus nemen zij op met het ene vermogen van het gehoor, hetwelk is ze zien en opmerken, maar niet met het andere vermogen van het gehoor, hetwelk is daarnaar luisteren of ze gehoorzamen; doch zij die de ware dingen willen weten en ze opsporen vanuit het Woord, zijn degenen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, zijnde zij die het ware liefhebben omdat het het ware is, en diegenen zijn in deze aandoening die willen leven volgens de ware dingen vanuit het Woord, aldus volgens de geboden des Heren: dezen zijn het die worden verstaan onder wie Mijn stem zal gehoord hebben, en de deur zal geopend hebben, Ik zal tot hem inkomen, en avondmalen met hem, en hij met Mij.

250. En de deur zal geopend hebben; dat dit betekent de opneming met het hart of het leven, staat vast uit de betekenis van de deur openen, zijnde binnenlaten; met de deur immers wordt de binnenlating aangeduid; men zie boven, n. 208; hier echter wordt met de (binnen)deur [*ostium*] openen aangeduid de opneming met het hart of het leven, want er volgt En Ik zal tot hem inkomen. Gezegd wordt indien hij de deur zal hebben geopend, alsof de mens opende, terwijl het toch de Heer zelf is Die opent, volgens de dingen die vlak boven, n. 248, zijn gezegd en getoond; maar het wordt zo gezegd, aangezien het den mens aldus toeschijnt vanuit het vrije dat hem uit den Heer is gegeven; en bovendien zijn in den zin der letter des Woords verscheidene dingen volgens de schijnbaarheden gezegd, maar die schijnbaarheden worden afgelegd in den Hemel, waar de inwendige of geestelijke zin des Woords is: de zin der letter des Woords is in vele plaatsen volgens de schijnbaarheden ter oorzaak hiervan dat hij den geestelijken zin tot basis diene; anders zou deze geen basis of fundament hebben: dat verscheidene dingen in het Woord volgens de schijnbaarheden zijn gezegd, kan alleen hieruit al vaststaan, dat er in het Woord wordt gezegd dat het boze is uit God, dat God grimmigheid, toorn, en wraak heeft, en andere dingen, terwijl toch God aan niemand het boze doet, en Hij ook niet enige toorn en wraak heeft; Hij is immers het Goede zelf en de Liefde zelf; maar omdat het zo verschijnt wanneer de mens het boze doet en gestraft wordt, wordt het derhalve in den zin der letter zo gezegd, maar nochtans wordt dit anders in den geestelijken zin des Woords verstaan; iets eenders is het geval met dit *Indien de mens de deur zal geopend*

hebben. Verder zal het worden gezegd wat er wordt verstaan onder de deur openen, wanneer er wordt gezegd dat het door den mens geschiedt, zoals hier; namelijk, de Heer is altijd aanwezig met het goede en het ware bij den mens, en Hij streeft daarnaar diens geestelijk gemoed te openen, en dit is de deur [*ostium*] die de Heer wil openen, en hem begiftigen met de hemelse liefde en het geloof; Hij zegt immers *Ik sta aan de deur en klop*; maar dit streven of deze voortdurende wil des Heren wordt door den mens niet bemerkt; de mens immers meent dat hij het goede doet uit zich, en dat dit streven of deze wil is in hem; het is dan genoeg dat hij erkent vanuit de leer der Kerk dat al het goede is uit God, en niets uit den mens. Dat het niet wordt bemerkt door den mens, is ook ter oorzaak hiervan, dat er uit den mens opneming zij, en door de opneming toeëigening; anders immers kan de mens niet hervormd worden: het is dus duidelijk, hoezeer zij die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn, dwalen hierin dat zij zeggen en geloven dat het geloof zaligt, en niet het goede des levens, of dat de mens wordt gerechtvaardigd door het geloof-alleen, door zo de aanplooiing om op te nemen buiten te sluiten; zij weten dat de mens zichzelf zal onderzoeken, zijn boze dingen zal zien en zal erkennen, niet slechts die van zijn werken, maar ook de boze dingen der denkingen en bedoelingen, en dat hij daarna zich van dezelve zal onthouden, en ze zal schuwen, en een nieuw leven zal leiden hetwelk het leven van het goede zal zijn, en dat er tenzij hij dit doet, voor hem geen vergeving is, maar verdoemenis. Dit prediken de Geleerden en de Voorgangers wanneer zij vanuit het Woord prediken, en dit leren zij een ieder die tot het Heilig Avondmaal nadert; dit leren zij dan als vanuit het geloof; maar zodra zij terugkeren en schouwen tot hun leer aangaande de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, geloven zij dan die dingen niet langer, zeggende dat allen van het boze tot het goede worden geleid door God nadat zij het geloof hebben opgenomen; en sommigen zeggen, om de beginselen van het valse met ware dingen samen te knopen, dat zij nadat zij door het geloof zijn gerechtvaardigd, ook door God daartoe worden geleid om zich te onderzoeken, om hun zonden voor God te belijden, om zich daarvan te onthouden, en zo voort; echter geschiedt dit bij niemand die de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen gelooft, maar het geschiedt bij hen die een leven van naastenliefde leiden. Door dit leven wordt een ieder met den Hemel verbonden, doch door dat geloof geen een. Wie met den Hemel wordt verbonden door een leven van naastenliefde, die wordt door den Heer daartoe geleid om zijn boze dingen te zien, zowel de boze dingen der denking als die des wils; de mens ziet uit het goede de boze dingen, omdat de boze dingen aan het goede zijn tegenovergesteld; doch hij die de zaliging door

het geloof-alleen gelooft, zegt in zijn hart: Ik heb geloof omdat ik de dingen geloof die gezegd worden; niets verdoemt mij; ik ben gerechtvaardigd. En wie zo gelooft, kan geenszins door den Heer daartoe worden geleid om zich te onderzoeken, en om van zijn boze dingen tot inkeer te komen; aldus leren zij de ware dingen vóór het volk, hetwelk vandaar gelooft dat goed leven en goed geloven wordt verstaan onder gerechtvaardigd worden door het geloof, en het blik ook niet dieper binnen in de verborgenheden van hun leer; dezen zijn het die gezaligd worden, genen echter zijn het die verdoemd worden: dat zij verdoemd worden, kunnen zijzelf zien, indien zij het willen; zij geloven immers vanuit de leer, dat de goede dingen des levens, zijnde de werken, niets tot het heil toedoen, maar het geloof-alleen, terwijl toch de werken zijn zich van de boze dingen onthouden en een nieuw leven leiden; en indien dit niet geschiedt, dat er verdoemenis is. Dat de Predikingen, welke niet zijn vanuit de verborgenheden van hun leer, deze dingen leren, en eveneens de in de Kerk aanvaarde gebeden, kan vaststaan uit de dingen die vóór het gehele volk dat tot het altaar nadert om het Sacrament des Avondmaals te nuttigen, worden gelezen, welke hier zullen aangevoerd worden in de landstaal waarin zij geschreven zijn:

The way and means to be received as worthy partakers of that Holy Table, is, first to examine your lives and conversations by the rule of God's commandments; and wherein soever ye shall perceive yourselves to have offended, either by will, word, or deed, there to bewail your own sinfulness, and to confess yourselves to Almighty God, with full purpose of amendment of life. And if ye shall perceive your offences to be such as are not only against God, but also against your neighbors, then you shall reconcile yourselves unto them, being ready to make restitution and satisfaction according to the uttermost of your power, for all injuries and wrongs done by you to any other; and being likewise ready to forgive others that have offended you, as ye would have forgiveness of your offences at God's hand: for otherwise the receiving of the Holy Communion doth nothing else but increase your damnation. Therefore if any of you be a blasphemer of God, a hinderer or slanderer of His Word, an adulterer, or be in malice or envy, or in any other grievous crime, repent you of your sins, or else come not to that Holy Table; lest after the taking of that Holy Sacrament the devil enter into you, as he entered into Judas, and fill you of iniquities, and bring you to destruction both of body and soul. — Judge therefore yourselves,

that ye be not judged of the Lord; repent ye truly for your sins past; have a lively and steadfast faith in Christ our Saviour; amend your lives, and be in perfect charity with all men. — Ye that do truly and earnestly repent you of your sins, and are in love and charity with your neighbours, and intend to live a new life following the commandments of God, and walking from henceforth in His holy ways; draw near with faith, and take this Holy Sacrament to your comfort, and make your humble confession to Almighty God.

Uit deze dingen nu kan men zien, dat de Geleerden en de Voorgangers der Kerk weten en niet weten, dat deze weg de weg tot den Hemel is, en niet de weg des geloofs zonder dien; zij weten het wanneer zij de dingen die zijn aangevoerd, vóór het volk bidden en prediken, maar zij weten het niet wanneer zij vanuit hun leer leren; genen weg noemen zij den praktischen Godsdienst, dezen echter den Christelijken Godsdienst; maar zij geloven dat deze is voor de wijzen, gene echter voor de eenvoudigen: echter kan ik verzekeren dat zij die leven volgens de leer aangaande het geloof-alleen en aangaande de rechtvaardigmaking door hetzelfde, volstrekt geen geestelijk geloof hebben, en dat zij na het leven in de wereld in de verdoemenis komen; doch dat zij die leven volgens de leer aangevoerd vanuit die gebeden, het geestelijk geloof hebben, en dat zij na het leven in de wereld in den Hemel komen; hetgeen ook geheel en al strookt met het in de algehele Christelijke wereld aanvaarde Geloof, hetwelk het Athanasiaanse Geloof wordt genoemd, waar deze dingen staan aangaande den Heer: “At Whose coming all men shall give account for their own works; and they that have done good shall go into life everlasting; and they that have done evil, into everlasting fire: this is the Catholic Faith”. — Dat deze dingen geheel en al stroken met het Woord, blijkt uit deze volgende plaatsen: “*De Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijn Engelen, en dan zal Hij een ieder vergelden volgens zijn werken*”, Matth. xvi: 27. “*Zij die de goede dingen hebben gedaan, zullen uitgaan tot de opstanding des levens; zij echter die de boze dingen hebben gedaan, tot de opstanding der veroordeling*”, Joh. v: 28, 29. “*Gezegend de doden die in den Heer sterven; ja, zegt de Geest, opdat zij rusten van hunne arbeiden; hun werken volgen hen*”, Apoc. xiv: 13. “*Ik zag de doden, kleinen en groten, staande vóór God, en de boeken werden geopend; en de doden werden gericht naar de dingen die geschreven waren in de boeken, volgens hun werken; de zee gaf hen die in dezelve gestorven waren, en de dood en de hel gaf hen die in dezelve [gestorven] waren, en zij werden gericht, een ieder volgens hun werken*”,

Apoc. xx: 12, 13. “Zie, Ik kom, en Mijn loon is met Mij, opdat Ik geve een ieder volgens zijn werken”, Apoc. xxii: 12. In de dingen die geschreven zijn aan de zeven Kerken, wordt tot elke Kerk gezegd: Ik ken uw werken; zoals *Aan den Engel der Efezische Kerk schrijf: Deze dingen zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt: Ik ken uw werken*, Apoc. ii: 1, 2; *Aan den Engel der Kerk van die van Smyrna schrijf: Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste: Ik ken uw werken*, Apoc. ii: 8, 9; *Aan den Engel der Kerk in Pergamo schrijf: Deze dingen zegt Hij Die het slagzwaard heeft: Ik ken uw werken*, Vers 12, 13; *Aan den Engel der Kerk in Thyatire schrijf: Deze dingen zegt de Zoon Gods: Ik ken uw werken en naastenliefde*, Vers 18, 19; *Aan den Engel der Kerk in Sardis schrijf: Deze dingen zegt Hij die de zeven geesten Gods heeft: Ik ken uw werken*, Hfdst. iii: 1; *Aan den Engel der Filadelfische Kerk schrijf: Deze dingen zegt de Heilige en de Ware: Ik ken uw werken*, Vers 7, 8; *Aan den Engel der Kerk der Laodicensen schrijf: Deze dingen zegt de Amen, de trouwe en ware Getuige: Ik ken uw werken*, Vers 14, 15. Bij Jeremia: “Vergeld hun naar hun werk, en naar de daad hunner handen”, xxv: 14. Bij denzelfde: “Jehovah, Wiens ogen geopend zijn over alle wegen der mensen om een ieder te geven volgens zijn wegen, en volgens de vrucht zijner werken”, xxxii: 19. Bij Hoschea: “Ik zal bezoeken over zijn wegen, en zijn werken zal Ik hem vergelden”, iv: 9. Bij Zacharia: “Jehovah doet met ons naar onze wegen, naar onze werken doet Hij met ons”, i: 6. Bovendien ook in de volgende dingen, bij Johannes: “Indien gij dit weet, gezegend zijt gij, indien gij die dingen zult GEDAAN hebben”, xiii: 17. Bij Lukas. “Wat noemt gij Mij Heer, en DOET niet de dingen die Ik zeg”, vi: 46. Bij Mattheus: “Wie DOET en leert, zal groot worden genoemd in het Koninkrijk der Hemelen”, v: 19. Bij denzelfde: “Elke boom die niet goede vrucht draagt, zal worden uitgebouwen en in het vuur geworpen: niet al wie tot Mij zegt: Heer, zal binnengaan in het Koninkrijk der Hemelen, maar hij die DOET den wil Mijns Vaders Die in de Hemelen is; wie Mijn woorden hoort en dezelve DOET, hem zal Ik vergelijken bij een voorzichtigen man; wie echter Mijn woorden hoort, en dezelve niet DOET, zal Ik vergelijken bij een dwazen man”, vii: 19 tot 27. Bij denzelfde: “Wie in de goede aarde gezaaid is, deze is het die het woord hoort en verstaat, die goede vrucht draagt en DOET”, xiii 23. Bij Markus: “Dezen zijn zij die in de goede aarde gezaaid zijn, die het woord horen en opnemen, en vrucht dragen”, iv: 20. Bij Lukas: “Het zaad dat in de goede aarde is gevallen, zijn zij die met een eenvoudig en goed hart het woord horen, onthouden, en VRUCHT MAKEN”, viii: 15. Toen de Heer die dingen zeide, riep Hij uit, zeggende: “Wie oren heeft om te horen, die hore”, Matth. xiii: 9; Markus iv: 9; Lukas viii: 8. Bij Mattheus: “Gij zult liefhebben den Heer uw God vanuit uw ganse hart, en

vanuit uw ganse ziel; dat is het eerste en het grootste bevel [mandatum]: het tweede aan dit gelijk, is: *Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf: aan deze twee bevelen hangen de Wet en de Profeten*”, xxii: 37 tot 40; de Wet en de Profeten zijn het Woord in de gehele samenvatting. Dat den Heer God liefhebben is Zijn woorden of geboden [*praecepta*] doen, leert Hijzelf bij Johannes: “*Wie Mij liefheeft, bewaart Mijn woorden, en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en Wij zullen woning bij hem maken; wie echter Mij niet liefheeft, bewaart Mijn woorden niet*”, xiv: 21, 23, 24. En eveneens bij Mattheus: “*De Heer zeide tot de bokken die ter linkerzijde waren, dat zij zouden heengaan tot het eeuwige vuur, en tot de schapen die ter rechterzijde waren, dat zij zouden heengaan tot het eeuwige leven*”, xxv: 31 tot 46; dat de bokken degenen zijn die niet de goede dingen der naastenliefde doen, en de schapen degenen zijn die dezelve doen, blijkt uit de woorden daar; beiden zeiden zij dat zij niet hadden geweten dat den naaste het goede doen is den Heer hetzelfde doen; maar zij worden onderricht, zo al niet eerder, dan toch op den dag des Gerichts, dat het goede doen is den Heer liefhebben. Onder de vijf dwaze maagden die geen olie in de lampen hadden, worden ook degenen verstaan die in het geloof zijn en niet in het goede der naastenliefde; en onder de vijf voorzichtige maagden die olie hadden in de lampen, worden degenen verstaan die ook in het goede der naastenliefde zijn; de lampen immers betekenen het geloof, en de olie het goede der naastenliefde; van dezen wordt gezegd dat zij werden binnengelaten, van genen echter, die zeiden: Heer, Heer, doe ons open, dat zij ten antwoord kregen: *Voorwaar, Ik zeg u, Ik ken u niet*, Matth. xxv: 1 tot 12. Dat er in den laatsten tijd der Kerk geen geloof in den Heer zou zijn, omdat er geen naastenliefde zou zijn, werd daarmede aangeduid *dat Petrus driemaal den Heer heeft verloochend eer de haan kraaide*, Matth. xxvi: 34, 69 tot 74. Iets eenders wordt daarmede aangeduid, dat de Heer zeide tot Petrus, toen Petrus Johannes den Heer zag volgen: *Wat gaat het u aan, Petrus; gij, Johannes, volg Mij*; Petrus immers zeide aangaande Johannes: Wat zal deze?, Joh. xxi: 21, 22; Petrus immers in den uitbeeldenden zin betekent het Geloof, en Johannes het Goede der naastenliefde: en omdat Johannes het Goede der naastenliefde betekende, *lag hij derhalve aan de borst des Heren*, Joh. xxi: 20. Dat dit Goede de Kerk maakt, wordt aangeduid met de woorden des Heren van het kruis af tot Johannes: “*Jezus zag Zijn moeder en den discipel dien Hij liefhad, die nabij stond; en Hij zeide tot Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon; en Hij zeide tot den discipel: Zie, uw moeder; en van dat uur aan nam die discipel haar tot zich*”, Joh. xix: 26, 27; onder moeder en onder vrouw daar wordt de Kerk verstaan, en onder Johannes het goede der naastenliefde, en zo wordt onder die woorden

verstaan dat de Kerk zal zijn waar het goede der naastenliefde is; maar deze dingen zie men meer ontvouwd in de aangehaalde plaatsen in DE LEER VAN NOVA HIERSOLYMA, n. 122: en bovendien dat er geen geloof is waar niet de naastenliefde is, in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39: en dat de mens na den dood zodanig is als zijn leven in de wereld is geweest, en niet zodanig als zijn geloof, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 470 tot 484; en wat de Naastenliefde en wat het Geloof in hun wezen is, in DE LEER VAN NOVA HIERSOLYMA, n. 84 tot 122. Overweeg vanuit de nu aangevoerde dingen, of geloof hebben iets anders is dan hetzelfde leven; en hetzelfde leven is niet alleen weten en denken, maar ook willen en doen; het geloof immers is niet in den mens als het alleen is in diens weten en denken, maar wanneer het ook is in zijn willen en doen; het geloof in den mens is het geloof des levens, het geloof echter dat nog niet in den mens is, is het geloof van het geheugen en daaruit van de denking; het geloof des levens wordt verstaan onder geloven in God; geloven echter de dingen die uit God zijn, en niet geloven in God, is een historisch geloof, hetwelk niet zaligend is; wie die een waar priester en een goed herder is, wil niet dat de mensen goed leven; en wie weet niet dat een geloof van erkennenissen omdat een ander het gezegd heeft, niet het geloof des levens, maar een historisch geloof is; het geloof des levens is het geloof der naastenliefde, want de naastenliefde is het leven. Maar hoewel het zo is, voorzie ik nochtans, dat zij die zich hebben bevestigd in de leer aangaande het geloof-alleen en aangaande rechtvaardigmaking door hetzelfde, niet daarvan terugtreden, ter oorzaak hiervan dat zij valse dingen samenknopen met ware dingen; zij leren immers de ware dingen wanneer zij vanuit het Woord leren, doch zij leren valse dingen wanneer zij vanuit de leer leren; en vandaar verwarren zij die daardoor, dat zij zeggen dat de vruchten des geloofs de goede dingen des levens zijn, en dat deze volgen vanuit het geloof, en toch dat de goede dingen des levens niets tot het heil toedoen, maar het geloof-alleen; aldus verbinden en scheiden zij; en wanneer zij verbinden, leren zij de ware dingen, maar voor het volk, hetwelk niet weet dat zij verdraaien, en dat zij deze dingen zeggen uit noodzaak opdat hun leer samenhangt met het Woord; doch wanneer zij scheiden, leren zij de valse dingen, want zij zeggen dat het geloof zaligt en niet de goede dingen der naastenliefde, zijnde de werken, dan niet wetende dat de naastenliefde en het geloof één handelen, en dat de naastenliefde is goed handelen, en het geloof goed geloven, en dat goed geloven zonder goed handelen onmogelijk is; aldus geen geloof zonder de naastenliefde; voorts dat de naastenliefde is het Zijn des geloofs en de ziel ervan; en daarom is het geloof-alleen een geloof zonder ziel,

aldus een dood geloof; en omdat dit geloof niet het geloof is, is vandaar de rechtvaardigmaking door hetzelfde een ding van niets.

251. Ik zal tot hem inkomen; dat dit de verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van inkomen, wanneer het den Heer betreft, zijnde met Hem verbonden werden, waarover n. 3914, 3918, 6782, 6783. Dat de Heer wordt verbonden met hen die Hem opnemen met het hart en het leven, is omdat de Heer binnentreedt of invloeit in het leven; Hij treedt binnen of vloeit in alleen bij hen die in het leven der geestelijke liefde zijn, of in het leven der naastenliefde, want de naastenliefde is de geestelijke liefde; wanneer deze liefde het leven des mensen maakt, dan treedt de Heer binnen of vloeit in door die liefde in de ware dingen des geloofs, en maakt Hij dat de mens dezelve ziet of bekent; daarvandaan heeft de mens de geestelijke aandoening van het ware. Het is een schromelijke dwaling, dat de Heer binnentreedt of invloeit in het geloof-allen, of in een geloof gescheiden van de naastenliefde bij den mens; aan dit geloof is geen leven in; het is immers zoals de longadem [*spiritus pulmonicus*] zonder den invloed van het hart, welke adem alleen een onbezielde beweging zou zijn; de longadem immers wordt bezielde door den invloed van het hart, zoals bekend is: daaruit blijkt, langs welchen weg het Goddelijke, voortgaande uit den Heer, wordt toegelaten, namelijk langs den weg van het hart, dat is, van de liefde: of gij zegt het hart, dan wel de liefde, het is hetzelfde als het leven van den adem [*spiritus*] daaruit; dat de liefde het leven des mensen maakt, kan een ieder weten en zien, indien hij slechts daaraan aandacht wil schenken; want wat is de mens zonder de liefde; is hij niet een stronk? Vandaar, hoedanige liefde, zodanig de mens; de liefde is willen en doen, want wat de mens liefheeft, dat wil en doet hij. Een idee aangaande het goede der naastenliefde en aangaande het ware des geloofs kan gevormd worden vanuit het licht en de warmte der zon; wanneer het licht dat voortgaat uit de zon, verbonden is met de warmte, hetgeen geschiedt in lente- en zomertijd, dan ontkiemen alle dingen van den aardbol en bloeien zij; doch wanneer in het licht niet de warmte is, zoals in wintertijd, dan verstarren alle dingen van den aardbol en sterven zij af; het geestelijk Licht ook is het ware des geloofs, en de geestelijke warmte is het goede der naastenliefde; uit deze dingen kan een idee worden gevormd aangaande den mens der Kerk, hoedanig die is wanneer bij hem het Geloof met de Naastenliefde verbonden is, namelijk dat hij is zoals een tuin en een paradijs, en hoedanig hij is wanneer bij hem het Geloof niet met de Naastenliefde verbonden is, namelijk dat hij is zoals een woestijn en een met sneeuw bedekt land.

252. En Ik zal avondmalen met hem, en hij met Mij; dat dit betekent de vergemeenschapping met hen van de gelukzaligheden des Hemels, staat vast uit de betekenis van avondmalen, zijnde de goede dingen des Hemels vergemeenschappen; dat avondmalen is die dingen vergemeenschappen, is omdat de samenetingen, de gastmalen, de middagmalen, en de avondmalen in het Woord de vergezelschappingen door de liefde betekenen, en vandaar de vergemeenschapping van de verkwikkelijke dingen, welke der liefde zijn; want alle verkwikkelijke dingen zijn der liefde: zij ontlene de betekenis aan het brood en den wijn, welke het goede der hemelse en der geestelijke liefde betekenen, en aan het sameneten, hetwelk de vergemeenschapping en de toeigening betekent; deze betekende oudtijds het Paasmaal, en deze betekent heden het Heilig Avondmaal; men zie boven n. 146, en in DE LEER VAN HIEROSOLYMA n. 210 tot 222. Dat avondmalen wordt gezegd, is omdat de bruiloften werden gehouden wanneer het avondmaal werd gehouden, en met de bruiloft wordt de verbinding van het goede en het ware aangeduid, en dan de vergemeenschapping van de verkwikkelijke dingen; vandaar wordt gezegd in de Apocalyps: *“Gezegend zij die tot het Avondmaal der bruiloft des Lams geroepen zijn”*, XIX: 9; en daarna: *“Komt en vergadert u tot het Avondmaal des Groten Gods”*, Vers 17. Omdat de avondmalen de vergezelschappingen door de liefde betekenen, en dan de vergemeenschapping van de verkwikkelijke dingen, heeft derhalve de Heer de Kerk en den Hemel vergeleken bij een Avondmaal, en eveneens bij een Bruiloft; bij een Avondmaal bij Lukas: *“Dat een heer des huizes een groot Avondmaal maakte, en velen riep; maar dat zich allen die geroepen waren, verontschuldigten; en daarom, verontwaardigd zijnde, beval hij dat zij zouden inbrengen de armen, de verminkten, de kreupelen, de blinden; aangaande de vorigen zeggende dat niemand van hen het Avondmaal zal smaken”*, XIV: 16 tot 24; bijna eender aangaande de bruiloft waartoe zij genodigd waren, Matth. XXII: 1 tot 15; onder het avondmaal daar wordt de Kerk en de Hemel verstaan; onder de genodigden die zich verontschuldigten, worden de Joden verstaan, bij wie de Kerk toen was; de Kerk immers in het bijzonder is waar het Woord is, en door het Woord de Heer bekend is; onder de armen, de verminkten, de kreupelen, de blinden, worden degenen verstaan die geestelijk zodanig zijn, en die toen buiten de Kerk waren; dat de Hemel en de Kerk daar wordt vergeleken bij een Avondmaal en een Bruiloft, is omdat de Hemel de verbinding is van de Engelen met den Heer door de liefde, en de vergezelschapping van hen onder elkander door de naastenliefde, en vandaar de vergemeenschapping van alle verkwikkelijke dingen en gelukzaligheden; eender de Kerk, omdat de Kerk de Hemel des Heren op aarde is; dat de

Hemel de verbinding is van de Engelen met den Heer door de liefde, en eveneens de onderlinge vergezelschapping van hen door de naastenliefde, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13 tot 19; en vandaar de vergemeenschapping van alle verkwikkelijke dingen en gelukzaligheden, n. 396 tot 400. In het Woord wordt hier en daar gezegd dat zij zullen sameneten in den Hemel, en daaronder wordt in den geestelijken zin verstaan dat zij de gezegendheid en de gelukzaligheid zullen genieten; aldus wordt iets eenders met eten daar aangeduid als met avondmalen; zoals bij Lukas: *“Zij zullen komen uit het oosten en het westen, en uit het noorden en het zuiden, en zij zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods”*, XIII: 29; en bij Mattheus: *“Velen zullen komen uit het oosten en het westen, en aanzitten met Abraham, Izak, en Jakob, in het Koninkrijk der Hemelen”*, VIII: 11; zij die zullen komen uit het oosten, westen, noorden en zuiden, zijn allen die in het goede der liefde en daaruit in de ware dingen des geloofs zijn; dat de vier windstreken in het Woord hen betekenen, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 141 tot 153; en dat onder Abram, Izak, en Jakob, de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijke Zelf en het Goddelijk Menselijke, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1893, 4615, 6098, 6185, 6276, 6804, 6847; vandaar is met hen aanzitten verbonden worden met den Heer, en vergezelschaft worden onder elkander door de liefde, en door die verbinding en door deze vergezelschapping de eeuwige gezegendheid en gelukzaligheid genieten, en die vanuit den Allenen Heer. Bij Lukas: *“Jezus zeide: Laat uw lenden omgord zijn, en de kaarsen lichtend, en zijt gij den mensen gelijk die op hun Heer wachten, wanneer Hij zal wederkeren van de bruiloft, opdat wanneer Hij gekomen zal zijn en geklopt zal hebben, zij Hem opendoen. Gezegend deze dienstknechten die de Heer, komende, zal wakende gevonden hebben; voorwaar, Ik zeg u, dat Hij Zich zal omgorden, en hen zal doen aanzitten, en Hijzelf, bijkomende, zal hen bedienen”*, XII: 35 e.v.: onder de lenden die omgord zullen zijn, wordt het goede der liefde verstaan, n. 3021, 4280, 9961; met de kaarsen die lichtende zullen zijn, worden de ware dingen des geloofs vanuit het goede der liefde aangeduid, n. 9548, 9551, 9783; met Zich omgorden, hen doen aanzitten, en hen bedienen, wordt aangeduid hen begiftigen met elk goede. Bij denzelfde: *“Gij zijt degenen die hebt volhard met Mij in Mijn verzoeken; Ik beschik voor u, zoals de Vader voor Mij heeft beschikt, een Koninkrijk, opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in het Koninkrijk Gods”*, XXII: 28, 29, 30; eten en drinken aan de tafel des Heren in het Koninkrijk Gods, is verbonden worden met den Heer door de liefde en het geloof, en de hemelse gezegendheid genieten. Bij Mattheus: *“Jezus zeide: Ik zeg u, dat Ik van nu aan niet zal drinken*

van deze vrucht des wijnstoks, tot op dien dag wanneer Ik dezelve met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk Mijns Vaders”, xxvi: 29; deze dingen werden door den Heer gezegd nadat Hij het Heilig Avondmaal had ingesteld; en met de vrucht [genimen, gewas] des wijnstoks wordt aangeduid het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede, en daaruit de gezegendheid en de gelukzaligheid. Iets eenders als wordt aangeduid met het avondmaal, wordt ook aangeduid met het gastmaal, bij Jesaja: *“Jehovah zal allen volken op dezen berg een gastmaal van vettigheden maken, een gastmaal van belegen wijnen”*, xxv: 6; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren, en met het gastmaal van vettigheden wordt aangeduid de toeëigening en de vergemeenschapping van de goede dingen, en met een gastmaal van belegen wijnen of van den besten wijn de toeëigening van de ware dingen; dat de vettigheden de goede dingen der liefde betekenen, zie men in n. 353, 5943, 10033; en eveneens de verkwikkelijke dingen der liefde, n. 6409; en dat de wijn het goede der naastenliefde betekent, zijnde in zijn wezen het ware, n. 1071, 1798, 6377. Iets eenders wordt aangeduid met de bruiloft, waartoe de tien maagden werden uitgenodigd, waarover aldus bij Mattheus: *“Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan tien maagden, die, haar lampen genomen hebbende, uitgingen den Bruidegom tegemoet: vijf van haar waren voorzichtig, en vijf dwaas: de dwazen, haar lampen genomen hebbende, namen geen olie met zich: de voorzichtigen echter namen olie in haar vaten, samen met haar lampen: als echter de Bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap: te middernacht echter ontstond een geroep: Zie, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet: toen stonden al die maagden op en bereidden haar lampen: en de dwazen zeiden tot de voorzichtigen: Geeft ons van uw olie, omdat onze lampen uitgaan: en de voorzichtigen antwoordden, zeggende: Opdat er misschien niet genoeg is voor ons en voor u; gaat liever tot hen die verkopen, en koopt voor u: toen zij dan beengingen om te kopen, kwam de Bruidegom; en zij die gereed waren, gingen met Hem in tot de bruiloft, en de deur [janua: (buiten)deur] werd gesloten: daarna kwamen de overige maagden, zeggende: Heer, Heer, doe ons open; Hij echter, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg Ik u: Ik ken u niet”*, xxv: 1 tot 12. Daar wordt gehandeld over de verbinding met den Heer door de liefde en het geloof; de bruiloft betekent haar ook; de olie betekent het goede der liefde, en de lampen het ware des geloofs: opdat het blijke dat er in de afzonderlijke dingen die de Heer gesproken heeft, een geestelijke zin is, zou ik de dingen die daar zijn ten aanzien van dien zin willen openen; het Koninkrijk der Hemelen waarbij de tien maagden worden vergeleken, betekent den Hemel en de Kerk; de tien maagden betekenen allen die van de Kerk zijn; tien allen, en de maagden hen

die zijn in de aandoening van het geestelijk ware en goede, welke de Kerk maakt; vandaar is het dat Zion en Hierosolyma, met welke de Kerk wordt aangeduid, in het Woord wordt geheten maagd, zoals maagd Zion en maagd Hierosolyma, en dat in de Apocalyps wordt gezegd, dat de maagden het Lam volgen; met de lampen die zij namen om uit te gaan den Bruidegom tegemoet, worden de ware dingen des geloofs aangeduid; onder den Bruidegom wordt de Heer verstaan ten aanzien van de verbinding met den Hemel en de Kerk door de liefde en het geloof; er wordt immers gehandeld over een bruiloft, waarmede die verbinding wordt aangeduid; met de vijf voorzichtige maagden en met de vijf dwaze worden degenen van de Kerk aangeduid, zij van de Kerk die in het geloof zijn vanuit de liefde, en zij die in het geloof zijn zonder de liefde, eender als met de voorzichtigen en de dwazen in Matth. vii: 24, 26; met middernacht waarop het geroep ontstond, wordt het Laatste Gericht aangeduid, en in het algemeen het laatste van des mensen leven, wanneer hij zal worden gericht, of tot den Hemel, of tot de Hel; daarmede dat de dwazen toen tot de voorzichtigen zeiden, dat zij haar zouden geven van haar olie, en dat de voorzichtigen antwoordden dat zij zouden gaan tot hen die olie verkopen, wordt de staat van allen na den dood aangeduid, namelijk dat zij die niet het goede der liefde in het geloof hebben, of het ware des geloofs vanuit het goede der liefde, alsdan hetzelfde voor zich willen verwerven, maar tevergeefs, omdat het leven des mensen zodanig blijft als het is geweest in de wereld: daaruit nu blijkt wat daarmede wordt aangeduid dat de voorzichtigen tot de bruiloft gingen, en dat de dwazen, zeggende: Heer, Heer, doe ons open, ten antwoord kregen: Voorwaar, zeg Ik u; Ik ken u niet; met Ik ken u niet, wordt aangeduid dat de Heer met hen niet verbonden is; de geestelijke liefde immers verbindt, en niet het geloof zonder de liefde; de Heer immers heeft woning [*mansio*: verblijf] bij hen die in de liefde en daaruit in het geloof zijn, en dezen kent Hij, omdat Hijzelf daar is.

253. Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn Troon; dat dit betekent dat hij die dan volhardt tot het einde des levens, verbonden zal zijn met den Hemel, waar de Heer is, staat vast uit de betekenis van overwinnen, zijnde volharden in de geestelijke aandoening van het ware tot aan het einde des levens, waarover boven, n. 128; hier echter in den staat des geloofs vanuit de naastenliefde, omdat daarover wordt gehandeld; dat overwinnen dit betekent, is omdat de mens zolang hij in de wereld leeft, in strijd is tegen de boze dingen en de valse daaruit welke bij hem zijn; en hij die in den strijd is en volhardt in het geloof der naastenliefde tot aan het einde des levens, deze overwint; en wie in de wereld overwint, die overwint tot in het eeuwige,

aangezien de mens na den dood zodanig is als hij was geweest ten aanzien van het leven in de wereld; en uit de betekenis van zitten met Mij in Mijn Troon, zijnde verbonden zijn met den Hemel waar de Heer is; met den Troon immers wordt de Hemel aangeduid, en met zitten met Mij wordt aangeduid samen zijn met den Heer, aldus verbonden met Hem. In het Woord wordt meermalen melding gemaakt van een Troon, en daarmee wordt, wanneer het den Heer betreft, in het algemeen de Hemel aangeduid, in het bijzonder de geestelijke Hemel, en abstract genomen het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, omdat dit den Hemel maakt; vandaar wordt ook van Troon gesproken met betrekking tot het Gericht, aangezien alle Gericht geschiedt vanuit de ware dingen; dat die dingen met den Troon in het Woord worden aangeduid, kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Jehovah heeft gezegd: De Hemelen Mijn Troon”*, LXVI: 1; bij David: *“Jehovah heeft in de Hemelen Zijn Troon gevestigd”*, Psalm CIII: 19; bij Mattheus: *“Wie zweert bij den Hemel, zweert bij den Troon Gods, en bij Hem Die daarop zit”*, XXIII: 22; dat met den Troon hier de Hemel wordt aangeduid, is duidelijk, want er wordt gezegd dat de Hemelen Zijn Troon zijn; dat Hij in de Hemelen Zijn Troon heeft gevestigd; en dat wie zweert bij den Hemel, zweert bij den Troon Gods; niet dat Jehovah of de Heer daar op den Troon zit, maar omdat Zijn Goddelijke in de Hemelen de Troon wordt geheten; en eveneens verschijnt somtijds iets als een Troon aan hen wien het gegeven is in den Hemel te schouwen. Dat de Heer aldus is gezien, staat vast bij Jesaja: *“Ik zag den Heer zitten op een hogen en verheven Troon, en Zijn franjes vervullende den Tempel”*, VI: 1; dat Zijn franjes [*frimbriae*] den Tempel vervulden, betekent dat het Goddelijk Ware, voortgaande, het laatste des Hemels en de Kerk vervulde; met de franjes des Heren immers wordt in het algemeen aangeduid het Goddelijk Ware, voortgaande, en in het bijzonder Hetzelve in de uitersten des Hemels en in de Kerk; men zie boven n. 220. Bij Ezechiël: *“Boven het uitspansel dat boven het hoofd der Cherubim was, als het ware het aanzien van een saffiersteen, de gelijkenis van een Troon, en op de gelijkenis des Troons was de gelijkenis als het aanzien eens Mensen, op denzelve van boven”*, I: 26; Hfdst. X: 1; dat de Troon verscheen in de gedaante van een saffiersteen, was omdat de saffier betekende het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, en vandaar het geestelijk ware doorschijnend vanuit het hemels goede; men zie n. 9407, 9873; aldus betekent de Troon daar den gansen Hemel, want de Hemel is de Hemel vanuit het Goddelijk Ware: wat de Cherubim betekenen, zie men in n. 9277 einde, 9509, 9673. In de Apocalyps: *“Zie, een Troon gesteld in den Hemel, en op den Troon Een zittende; een regenboog rondom den Troon gelijk in aanzien aan*

een smaragd: en van den Troon gingen uit bliksemen, donderslagen en stemmen; vóór den Troon een glazen zee, kristal gelijk; rondom den Troon vier dieren vol ogen van voren en van achteren”, IV: 2 tot 6, 9, 10; dat hier de Hemel wordt beschreven ten aanzien van het Goddelijk Ware, zal men zien in de ontvouwing van die woorden in het volgende Hoofdstuk; evenzo in de volgende dingen in de Apocalyps: “Een zuivere rivier en blinkend zoals kristal ging uit van den Troon Gods en des Lams”, XXII: 1; dat van de zuivere rivier en blinkend zoals kristal werd gezien dat zij uitging van den Troon, was omdat de Rivier het Goddelijk Ware betekent, en eveneens het kristal. Iets eenders wordt in het Woord aangeduid met den Troon Davids, aangezien onder David in het Profetische Woord niet wordt verstaan David, maar de Heer ten aanzien van het Koningschap, zijnde het Goddelijk Ware in den geestelijken Hemel, welke de tweede Hemel is; zoals bij Lukas: “De Engel zesde tot Maria: Deze zal Groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten worden genoemd; en de Heer zal Hem geven den Troon van David, Zijn vader”, I: 32; en bij Jesaja: “Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, op Wiens schouder het oppergezag, en Zijn Naam zal heten Wonderlijk, Raad, God, Held, Vader der eeuwigheid, Vorst des vredes; door te vermenigvuldigen het oppergezag en den vrede zal er geen einde zijn; op den Troon van David en op Zijn Koninkrijk om dat te vestigen in gericht en gerechtigheid, van nu aan en tot in eeuwigheid”, IX: 5, 6; dat hier niet wordt verstaan David en diens Troon waarop de Heer zal zitten, is duidelijk; want Zijn Rijk was niet op aarde maar in den Hemel; en daarom wordt onder den Troon van David verstaan de Hemel ten aanzien van het Goddelijk Ware; men zie boven n. 205. Iets eenders wordt verstaan in de Psalmen van David, waar hijzelf spreekt over zijn Troon en Koninkrijk, zoals in het ganse Psalm LXXXIX, waar ook wordt gezegd: “Ik heb Mijn knecht David gezworen: Tot in het eeuwige zal Ik Uw zaad bevestigen, en van geslacht tot geslacht uw Troon; gericht en gerechtigheid zijn de schraag uws Troons; Ik zal zijn Troon stellen zoals de dagen der Hemelen”, Vers 4, 5, 15, 30; dat de Heer daar wordt verstaan onder David, zie men boven, n. 205. Iets eenders ook wordt aangeduid met den Troon der heerlijkheid, waar het den Heer betreft; de heerlijkheid immers betekent het Goddelijk Ware; zoals bij Mattheus: “Wanneer de Zoon des mensen in Zijn heerlijkheid zal komen, en alle heilige Engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den Troon Zijner heerlijkheid”, XXV: 31; dat de heerlijkheid het Goddelijk Ware in den Hemel betekent, zie men n. 4809, 5922, 8267, 8427, 9429, en boven n. 33; daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met den Troon der heerlijkheid bij Jeremia: “Mismaak niet den Troon Uwer heerlijkheid”, XIV: 21 en Hfdst. XVII: 12; den Troon der heerlijkheid niet mismaken,

betekent dat het Goddelijk Ware niet worde mismaakt. Iets eenders wordt daarmede aangeduid dat Hierosolyma wordt geheten de Troon van Jehovah; met Hierosolyma immers wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van de leer; de leer is het Goddelijk Ware. Daaruit blijkt, hoe het moet worden verstaan dat gezegd wordt bij Jeremia: *“Te dien tijde zullen zij Hierosolyma noemen den Troon van Jehovah, en tot haar zullen vergaderd worden alle natiën”*, III: 17; bij David: *“Hierosolyma is gebouwd; daarheen klimmen de Stammen op; en daar bevinden zich de Tronen tot het gericht, de Tronen van het huis Davids”*, Psalm CXXII: 3, 4, 5; bij Ezechiël: *“De heerlijkheid van Jehovah trad binnen in het Huis langs den weg der poort welker aangezicht was naar het oosten; Hij zeide tot mij: zoon des mensen, zie de plaats Mijns Troons, en de plaats der zolen Mijner voeten, waar Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls tot in het eeuwige”*, XLIII: 4, 7; dat Hierosolyma de Kerk betekent ten aanzien van de leer, aldus het Goddelijk Ware in de Hemelen en op aarde, want dit maakt de Kerk, zie men in n. 3654, 9166, en boven n. 223. Aangezien elk gericht geschiedt vanuit de ware dingen, en het gericht in de Hemelen vanuit het Goddelijk Ware, wordt er derhalve eveneens Troon gezegd, waar gehandeld wordt over den Heer ten aanzien van het gericht, zoals boven bij Mattheus, Hfdst. xxv: 31; en bij David, Psalm CXXII: 3, 4, 5; en verder bij David: *“Jehovah, Gij hebt mijn gericht gedaan, Gij hebt gezeten op den Troon, Rechter der gerechtigheid; Gij hebt de natiën gescholden, den goddeloze verdaan; Jehovah zal tot in het eeuwige blijven, Hij zal tot het Gericht bereiden Zijn Troon”*, Psalm IX: 5, 6, 8. Hier en daar wordt in het Woord ook gezegd, dat niet alleen de Heer zal zitten op een Troon, maar ook anderen op tronen; doch onder de tronen van dezen worden niet tronen verstaan, maar de Goddelijke ware dingen; zoals in het Eerste Boek van Samuël: *“Hij richt op uit het stof den terneergedrukte, en uit den drek verheft Hij den behoeftige, om hen te doen zitten met de vorsten, en een Troon der heerlijkheid zal Hij hen doen beërven”*, II: 8; in de Apocalyps: *“De vier en twintig ouderen die vóór den Troon Gods waren, zittende op hun tronen”*, XI: 16; elders: *“Ik zag Tronen, en zij zetten zich op dezelve, en het gericht werd hun gegeven”*, XX: 4; en bij Mattheus: *“Gij die Mij gevolgd zijt in de wederverwekking, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den Troon Zijner heerlijkheid, zo zult ook gij zitten op tronen, richtende de twaalf Stammen Israëls”*, XIX: 28, en Lukas XXII: 30; onder de tronen daar worden de Goddelijk ware dingen verstaan, volgens welke en vanuit welke allen moeten worden gericht; met twaalf en met vier en twintig worden alle dingen aangeduid, en daarvan wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen; met de ouderen en met de discipelen worden ook de Goddelijk Ware dingen aangeduid, eender met

de Stammen; uit deze dingen kan, wanneer zij gekend zijn, vaststaan wat er wordt verstaan onder de tronen in de aangevoerde plaatsen; voorts onder dat waarover nu wordt gehandeld: *Die overwint, hem zal Ik geven te zitten met Mij in Mijn Troon*: dat twaalf alle dingen betekent, en dat daarvan wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen, zie men in n. 577, 2089, 2129, 2130, 3272, 3858, 3913; dat iets eenders vier en twintig betekent, omdat het getal het dubbele van het getal twaalf is en daaruit verrijst door vermenigvuldiging, n. 5291, 5335, 5708, 7973. Dat met de ouderen van Israël worden aangeduid allen in de Kerk die in de ware dingen vanuit het goede zijn, n. 6524, 6525, 6890, 7912, 8578, 8585, 9376, 9404: eender met de twaalf Discipelen des Heren, n. 2129, 3354, 3488, 3858, 6397: eender met de twaalf Stammen, n. 3858, 3926, 4060, 6335, 7836, 7891. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er werd uitgebeeld door den Troon, gebouwd door Salomo, waarover aldus in het Eerste Boek der Koningen: *“Salomo maakte een groten elpenbenen Troon, en hij overtoog dien met zuiver goud; zes treden had de Troon; het hoofd van den Troon was rond, en achter denzelve waren handen aan weerszijden nabij de zitplaats, en twee leeuwen staande nabij de handen; en twaalf leeuwen staande daar op de treden aan weerszijden; iets zodanigs is niet gemaakt geweest in enig koninkrijk”*, x: 18, 19, 20; Met het elpenbeen wordt het Goddelijk Ware in laatsten aangeduid; met het ronde het overeenstemmende goede; met het goud waarmede hij was overtoegen, wordt aangeduid het Goddelijk Goede vanuit hetwelk het Goddelijk Ware is; met de zes treden worden alle dingen van eersten tot laatsten aangeduid; met de twee handen wordt alle macht aangeduid; met de leeuwen worden aangeduid de ware dingen der Kerk in hun macht, met twaalf alle dingen. Aangezien de Troon waar het den Heer betreft, betekent den Hemel ten aanzien van al het Goddelijk Ware, betekent aldus in den tegengestelden zin de Troon de Hel ten aanzien van elk valse; in dezen tegengestelden zin wordt de Troon genoemd boven in Hfdst. II: 13; Jes. XIV: 9, 13; Hfdst. XLVII: 1; Hagg. II: 22; Dan. VII: 9; Lukas I: 52; en elders.

254. Zoals ook Ik heb overwonnen, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn Troon; dat dit betekent vergelijkenderwijs zoals het Goddelijk Goede is verenigd met het Goddelijk Ware in den Hemel, staat vast uit de betekenis van overwinnen wanneer het den Heer betreft, zijnde het Goddelijk Goede verenigen met het Goddelijk Ware; omdat dit is geschied door Verzoeking en Overwinningen, wordt er derhalve gezegd: Zoals Ik heb overwonnen; dat de Heer het Goddelijk Goede heeft verenigd met het Goddelijk Ware door de in Zijn Menselijke toegelaten Verzoeking en door aanhoudende Overwinningen alsdan, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA,

n. 201, 293, 302. Dat zitten met Mijn Vader in Zijn Troon, betekent het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware in den Hemel, is omdat onder den Vader door den Heer wordt verstaan het Goddelijk Goede dat in Hem uit ontvangenis was, en onder den Zoon het Goddelijk Ware, het ene en het andere in den Hemel, en onder den Troon de Hemel, zoals boven; dit Goddelijke des Heren in de Hemelen wordt het Goddelijk Ware genoemd, maar het is het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware; dat het zo is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 13, 133, 139, 140. Dat er een vergelijking geschiedt van de mensen der Kerk met den Heer zelf, door te zeggen: *“Wie overwint, hem zal Ik geven te zitten met Mij in Mijn Troon, zoals ook Ik heb overwonnen, en ben gezeten met den Vader in Zijn Troon”*, is omdat het leven des Heren in de wereld het voorbeeld is geweest volgens hetwelk de mensen der Kerk zullen leven, zoals eveneens Hijzelf zegt bij Johannes: *“Een voorbeeld heb Ik u gegeven opdat zoals Ik u heb gedaan, ook gij moogt doen: indien gij dit weet, gezegend zijt gij indien gij die dingen zult gedaan hebben”*, XIII: 15, 17; vandaar is het, dat de Heer een vergelijking met Zichzelf ook heeft gedaan in andere plaatsen, zoals in deze: bij Johannes: *“Jezus zeide: Gelijkerwijs Mij de Vader heeft bemind, aldus heb Ik u bemind; blijft in Mijn beminning [dilectio], zoals Ik de bevelen Mijns Vaders bewaard heb, en blijf in Zijn beminning”*, xv: 9, 10: bij denzelfde: *“Zij zijn niet van de wereld, zoals Ik van de wereld niet ben; zoals Gij Mij gezonden hebt in de wereld, heb Ik ook hen in de wereld gezonden”*, xvii: 16, 18: bij denzelfde: *“Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u,”* xx: 21: bij denzelfde: *“Ik heb hun de heerlijkheid gegeven die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn zoals Wij Eén zijn, Ik in hen, en Gij in Mij: Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die met Mij zijn, opdat zij mogen zien Mijn heerlijkheid die Gij Mij gegeven hebt. Ik heb hun Uw Naam bekend gemaakt, en Ik zal bekend maken, opdat de beminning waarmede Gij Mij hebt bemind, in hen zij, en Ik in hen”*, xvii: 22, 23, 24, 26: dat de Heer heeft gesproken over Zijn verbinding met de mensen zoals van Zijn verbinding met den Vader, dat is, van Zijn Menselijke met het Goddelijke dat in Hem was, is ter oorzake hiervan dat de Heer niet wordt verbonden met het eigene des mensen, maar met het Zijne bij hem; de Heer verwijderd het eigene des mensen, en geeft vanuit het Zijne, en in hetzelfde woont Hij: dat het zo is, is ook in de Kerk bekend, zoals blijkt uit het gebruikelijke gebed en de vermaning aan hen die naderen tot het Sacrament van het Avondmaal, waar deze woorden staan: *“If with a true penitent heart, and lively faith, we receive that holy Sacrament, for then we spiritually eat the flesh of Christ and drink His blood, then we dwell in Christ and Christ in us, and we are one*

with Christ and Christ with us”; en Joh. vi: 56; maar deze dingen kunnen beter begrepen worden uit de dingen die getoond zijn in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 11 en 12: vandaar nu zijn, omdat het Goddelijke des Heren opgenomen door de Engelen en door de mensen den Hemel en de Kerk bij hen maakt, dezelve één met den Heer zoals Hijzelf en de Vader één is. Om verder nog te weten, hoe het moet worden verstaan dat de Heer zegt dat Hij gezeten is met Zijn Vader in den Troon van Hem, moet men weten, dat de Troon Gods de Hemel is, zoals in het bovenstaande Artikel is getoond, en de Hemel is de Hemel vanuit het Goddelijke dat voortgaat uit den Heer; en dit Goddelijke wordt het Goddelijk Ware genoemd, maar het is het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware, zoals boven is gezegd; de Heer Zelf is niet in den Hemel, maar Hij is boven de Hemelen, en Hij verschijnt aan hen die in de Hemelen zijn als Zon; dat Hij als Zon verschijnt, is omdat Hij de Goddelijke Liefde is, en de Goddelijke Liefde verschijnt aan de Engelen als Zonnevuur, weswege eveneens het gewijde Vuur [*Ignis sacer*] in het Woord de Goddelijke Liefde betekent; vanuit Hem als Zon gaat voort het Licht en de Warmte; het Licht dat voortgaat, is, omdat het een geestelijk Licht is, het Goddelijk Ware; en de Warmte is, omdat zij een geestelijke Warmte is, het Goddelijk Goede; dit, namelijk het Goddelijk Goede, wordt verstaan onder den Vader in de Hemelen; dat de Heer de Zon des Hemels is, en dat het Licht en de Warmte daaruit het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede zijn, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 116 tot 125, en 126 tot 140; en dat de Hemel de Hemel is vanuit het Goddelijke dat uit den Heer voortgaat, n. 7 tot 12: daaruit kan vaststaan, wat in het Woord wordt verstaan onder den Vader in de Hemelen, en onder den Hemelsen Vader, zoals bij Mattheus: *“Doet wel den vijanden [inimicis: letterlijk onvrienden], opdat gij moogt zijn zonen uws Vaders, Die in de Hemelen is”*, v: 44, 45; bij denzelfde: *“Zijt volmaakt, zoals uw Vader in de Hemelen volmaakt is”*, v: 48. Bij denzelfde: *“Gij die boos zijt, weet uw kinderen goede dingen te geven; hoeveel te meer zal uw Vader, Die in de Hemelen is, goede dingen geven aan hen die van Hem vragen”*, vii: 11; bij denzelfde: *“Hij die den wil doet des Vaders Die in de Hemelen is, zal binnengaan in het Koninkrijk der Hemelen”*, vii: 21; bij denzelfde: *“Elke planting die de Hemelse Vader niet heeft geplant, zal worden uitgeroeid”*, xv: 13; en bovendien elders, zoals in Matth. v: 16; Hfdst. vi: 1, 6, 8; Hfdst. xii: 50; Hfdst. xvi: 17; Hfdst. xviii: 14, 19, 35; Markus xi: 25, 26; Lukas xi: 13. Dat het Goddelijk Goede wordt verstaan onder den Vader, kan ook vaststaan uit dit bij Mattheus: *“Veracht niet een van de kleinen, want hun Engelen zien steeds het aangezicht Mijns Vaders, Die in de Hemelen is”*, xviii: 10;

dat zij het aangezicht zien des Vaders, Die in de Hemelen is, betekent dat zij het Goddelijk Goede uit den Heer opnemen; dat zij niet Zijn aangezicht zien, staat vast uit des Heren woorden bij Johannes: “Niemand heeft ooit den Vader gezien”, 1: 18; Hfdst. v: 37; Hfdst. vi: 46: hetzelfde kan vaststaan uit dit bij Mattheus: “Noemt niet uw vader op aarde, want Eén is uw Vader, Die in de Hemelen is”, xxiii: 9; dat het aan niemand is ontzegd zijn vader op aarde te noemen, is duidelijk; dit wordt ook niet door den Heer hier ontzegd, maar dit is gezegd, omdat onder den Vader het Goddelijk Goede wordt verstaan, en “Geen is goed dan de ene God”, Matth. xix: 17; dat de Heer aldus heeft gesproken, is omdat onder den Vader in het Woord van het ene en het andere Testament in den geestelijken zin het Goede wordt verstaan; men zie n. 3703, 5902, 6050, 7833, 7834; en eveneens de Hemel en de Kerk ten aanzien van het goede, n. 2691, 2717, 3703, 5581, 8897: en onder den Vader, waar het door den Heer wordt gezegd, het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, n. 2803, 3704, 7499, 8328, 8897.

255. Die een oor heeft, die hore wat de Geest aan de Kerken zegt; dat dit betekent, dat wie verstaat, daarnaar luistere, wat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer leert en zegt aan hen die van Zijn Kerk zijn, staat vast uit de dingen die boven, n. 108, zijn gezegd en getoond.

256. Gezegd is boven dat onder de zeven Kerken tot welke er geschreven is, niet zeven Kerken worden verstaan, maar allen die van de Kerk zijn, en in den abstracten zin alle dingen der Kerk; dat het zo is, kan hieruit vaststaan, dat met zeven allen en alle dingen worden aangeduid, en dat onder de namen dingen worden verstaan: dat allen die van de Kerk zijn of alle dingen der Kerk worden verstaan onder de dingen die geschreven zijn aan die zeven, kan ook vaststaan uit de ontvouwing van alle dingen die aan dezelve zijn geschreven; alle dingen immers die der Kerk zijn, hebben betrekking op deze vier gemene dingen; namelijk op de Leer, op het Leven volgens dezelve, en op het Geloof volgens het leven; over deze dingen is gehandeld in de dingen die geschreven zijn aan zes Kerken; over DE LEER, aan de Kerken in Efeze en Smyrna; over HET LEVEN VOLGENS DE LEER, aan de Kerken in Thyatire en Sardis; en over HET GELOOF VOLGENS HET LEVEN, aan de Kerken in Filadelfia en Laodicea: en omdat de Leer niet kan worden ingeplant aan het leven en des geloofs worden tenzij de mens strijdt tegen de boze en de valse dingen, die bij hem zijn vanuit het overgeërfde, is derhalve ook over dien strijd gehandeld in hetgeen is geschreven aan de Kerk in Pergamo; daar immers wordt gehandeld over DE VERZOEKINGEN, en de Verzoeking en zijn worstelingen tegen de boze en de valse dingen: Dat daar gehandeld is over de Verzoeking, zie

men boven, n. 130: dat in de dingen geschreven aan de Kerken in Efeze en Smyrna is gehandeld over de Leer, zie men boven, n. 93, 95, 112; dat in de dingen geschreven aan de Kerken in Thyatire en Sardis is gehandeld over het Leven volgens de leer, n. 150 en 182: en dat in de dingen geschreven aan de Kerken in Filadelfia en Laodicea is gehandeld over het Geloof volgens het leven, n. 203 en 227. Aangezien in de dingen die geschreven zijn aan deze laatste Kerk, namelijk aan die van Laodicea, is gehandeld over hen die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn, en daar aan het einde eveneens over het geloof der naastenliefde, zo moet hier aan de bovengenoemde dingen worden toegevoegd, dat de liefde den Hemel maakt, en dat zij, omdat zij den Hemel maakt, ook de Kerk maakt; alle gezelschappen immers des Hemels, welke talloos zijn, zijn geordend volgens de aandoeningen, welke der liefde zijn, en eveneens allen binnen elk willekeurig gezelschap, zo dat het de aandoening of de liefde is, volgens welke alle dingen zijn geordend in de Hemelen, en niet iemand volgens het geloof: de geestelijke aandoening of de geestelijke liefde is de Naastenliefde; daaruit blijkt, dat nooit iemand den Hemel kan binnengaan, indien hij niet in de naastenliefde is.

257. Aangezien in dit Profetische Boek meermalen Getallen worden vermeld, en niemand den geestelijke zin der dingen daarin kan weten, tenzij het wordt geweten wat de afzonderlijke getallen betekenen, alle Getallen immers in het Woord, zoals alle Namen, betekenen geestelijke dingen, en omdat het getal zeven onder de overige vaak wordt vermeld, zou ik derhalve hier willen tonen, dat zeven betekent allen en alle dingen, voorts het volle en het ganse; al wat immers allen en alle dingen betekent, dat betekent ook het volle en het ganse, want van het volle en het ganse wordt gesproken met betrekking tot de Grootheid der zaak, en van allen en van alle dingen met betrekking tot de Veelheid. Dat zeven die dingen betekent, kan vaststaan uit de volgende plaatsen; bij Ezechiël: *“De bewoners der steden Israëls zullen in brand steken en verbranden de wapens, en het schild en de rondas, met den boog en met de pijlen, en met den handstok en met de spies; en zij zullen daarvan een vuur stoken zeven jaren: en zij zullen Gog begraven, en al zijn menigte; en zij zullen het land reinigen zeven maanden”*, xxxix: 9, 11, 12; daar wordt gehandeld over de verlating van alle dingen in de Kerk; de bewoners der steden Israëls, betekenen alle goede dingen van het ware; in brand steken betekent verteren door de boze dingen; de wapens, het schild, de rondas, de boog, de pijlen, de handstok, de spies, zijn alle dingen die der leer zijn; daarvan een vuur stoken zeven jaren, is alle dingen verteren, en ten volle, door de boze dingen; Gog betekent hen die in den uitwendigen eredienst zijn en in geen inwendigen; hen

begraven en het land reinigen, is die allen vernietigen, en de Kerk ten volle van hen zuiveren. Bij Jeremia: *“De weduwen zullen vermenigvuldigd worden meer dan het zand der zeeën; en Ik zal hun aanbrengen over de moeder der jongelingen den verwoester op den middag; verkwijnen zal zij die zeven had gebaard, zij zal haar ziel uitblazen”*, xv: 8, 9; met de Weduwen die vermenigvuldigd zullen worden, worden degenen aangeduid die in het goede zijn en de ware dingen verlangen, en in den tegengestelden zin, zoals hier, zij die in het boze zijn, en de valse dingen willen; met de moeder der jongelingen wordt de Kerk aangeduid; met den verwoester op den middag, wordt de verwoesting van die Kerk aangeduid, hoezeer zij ook in de ware dingen kan zijn vanuit het Woord; met verkwijnen en de ziel uitblazen zal zij die zeven had gebaard, wordt aangeduid dat de Kerk zal vergaan waaraan alle ware dingen waren gegeven, omdat zij het Woord had; want zij die zeven had gebaard, betekent haar aan wie alle ware dingen waren gegeven; dit is in het bijzonder gezegd aangaande de Joden. Eender in het Eerste Boek van Samuël: *“De verhongerden hebben opgehouden, totdat de onvruchtbare zeven heeft gebaard, zij die veel kinderen had, is in gebreke gebleven”*, II: 5; de verhongerden die hebben opgehouden, zijn zij die de ware dingen en de goede dingen der Kerk verlangen; de zeven barende onvruchtbare betekent hen die buiten de Kerk zijn, en de ware dingen niet weten, omdat zij niet het Woord hebben, aldus de natiën aan wie alle dingen zullen worden gegeven; zij die veel kinderen had, in gebreke blijvende, betekent hen die hebben, van wie de dingen zullen worden weggenomen. Bij David: *“Vergeld den naburen zevenvoudig in hun schoot”*, Psalm LXXIX; en bij Mozes: *“Dat de Joden zevenvoudig gestraft zouden worden vanwege hun zonden”*, Levit. XXVI: 18, 21, 24, 28; zevenvoudig betekent ten volle. Bij Lukas: *“Indien uw broeder zevenmaal daags tegen u gezondigd zal hebben, en zevenmaal daags tot u zal zijn wedergekeerd, zeggende: Ik kom tot inkeer; zo zult gij het hem vergeven”*, XVII: 4; zevenmaal vergeven indien hij zevenmaal zal zijn wedergekeerd, is even vaak vergeven als hij wederkeert, aldus telkenmale: opdat niet zevenmaal worde verstaan, ontvouwt de Heer het voor Petrus, die geloofde dat zevenmaal was bedoeld, bij Mattheus: *“Petrus zeide: Heer, hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen en ik hem vergeven; tot zevenmaal? Jezus zeide tot hem: Niet zeg Ik u tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zevenmaal”*, XVIII: 21, 22. Zeventigmaal zevenmaal is altijd, zonder te tellen. Bij David: *“Zevenmaal daags loaf Ik U over de gerichtten der gerechtigheid”*, Psalm CXIX: 164; Zevenmaal daags is altijd of te allen tijde. Bij denzelfde: *“De redenen van Jehovah zijn zuivere redenen, zilver gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal”*,

Psalm XII: 7; het zilver betekent het Ware uit het Goddelijke; gezuiverd zevenmaal, betekent gans en ten volle zuiver. Bij Jesaja: “*Het licht der Maan zal zijn zoals het Licht der Zon, en het Licht der Zon zal zevenvoudig zijn zoals het Licht van zeven dagen*”, xxx: 26; het Licht der Zon betekent het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede; dat dit licht zevenvoudig zal zijn zoals het licht van zeven dagen, betekent dat het Goddelijk Ware in den Hemel zal zijn zonder enig valse, aldus volstrekt en ten volle zuiver. Bij Mattheus: “*De onreine geest zal zeven andere geesten nemen bozer dan hij zelf, en hij zal daar wonen*”, xii: 45; Lukas xi: 26; daar wordt gehandeld over de ontwijding, en met de zeven onreine geesten waarmee hij zal wederkeren, worden alle valse dingen van het boze aangeduid, aldus de volslagen vernietiging van het goede en het ware. Iets eenders wordt aangeduid met de zeven tijden die zullen voorbijgaan over den koning van Babel, bij Daniël: “*Zijn hart zal van mens veranderd worden, en eens beesten hart zal hem gegeven worden, terwijl zeven tijden over hem zullen voorbijgaan*”, iv: 16, 25, 32. Met den koning van Babel worden degenen aangeduid die de goede en de ware dingen des Woords ontwijden; daaronder dat zijn hart van mens zal worden veranderd en eens beesten hart hem zal gegeven worden, wordt verstaan dat niets geestelijks, hetwelk het waarlijk menselijke is, zal aanblijven, maar in de plaats ervan het duivelse; met de zeven tijden die over hem zullen voorbijgaan, wordt de ontwijding aangeduid, zijnde de volslagen vernietiging van het ware en het goede. Omdat zeven en zevenmaal alle dingen en het volle betekenden, werden derhalve de volgende dingen bevolen: *Dat zeven dagen de handen zouden worden gevuld*, Exod. xxix: 35. *Dat zij zeven dagen zouden worden geheiligd*, Exod. xxix: 37. *Dat zeven dagen Aharon bekleed zou zijn met de klederen wanneer hij werd ingewijd*, Exod. xxix: 30. *Dat zij zeven dagen niet zouden wijken van de Tent wanneer zij werden ingewijd tot het priesterschap*, Levit. viii: 33, 34. *Dat zevenmaal verzoening voor het altaar zou worden gedaan op de hoornen*, Levit. xvi: 18, 19. *Dat zevenmaal door olie het altaar zou worden geheiligd*, Levit. viii: ii. *Dat zevenmaal het bloed zou worden gesprenkeld naar den voorhang*, Levit. iv: 16, 17. *Dat zevenmaal met den vinger het bloed zou worden gesprenkeld naar het oosten, wanneer Aharon zou gaan naar het verzoendeksel*, Levit. xvi: 12, 13, 14, 15. *Dat zevenmaal het water der afzondering gesprenkeld zou worden naar de Tent*, Num. xix: 4. *Dat zevenmaal het bloed gesprenkeld zou worden bij de reiniging van melaatsheid*, Levit. xiv: 7, 8, 27, 38, 51. *Dat de kandelaar zou zijn uit zeven lampen*, Exod. xxv: 32, 37; Hfdst. xxxvii: 18 tot 25. *Dat de feesten zeven dagen zouden worden gevierd*, Exod. xxxiv: 18; Levit. xxiii: 4 tot 9, 39 tot 44; Deut. xvi: 3, 4, 8. *Dat op de zeven*

dagen van het feest een brandoffer zou geschieden van zeven varren en zeven rammen dagelijks, Ezech. XLV: 23. *Dat Bileam zeven altaren bouwde, en zeven ossen en zeven rammen slachtofferde*, Num. XXIII: 1 tot 7, 15 tot 18, 29, 30. *Dat zij telden zeven jaarweken, zeven jaren zevenmaal, en dat zij in de zevende maand zouden bazuinen tot het jubileum*, Levit. XXV: 8, 9. Uit de betekenis van het getal zeven kan vaststaan wat er wordt aangeduid met *de zeven dagen der schepping*, Gen. Hfdst. I. Voorts daarmee *dat vier duizend mensen werden verzadigd van zeven broden, en dat zeven volle manden overbleven*, Matth. XV: 34 tot 38; Markus VIII: 5 tot 9. Vandaar nu blijkt wat wordt aangeduid in de Apocalyps met *de zeven Kerken*, I: 4, II: *met de zeven gouden kandelaren, in welker midden de Zoon des mensen was*, Hfdst. I: 13; *met de zeven sterren in Zijn rechterhand*, Hfdst. I: 16, 20; *met de zeven geesten Gods*, III: 1; *met de zeven vurige lampen voor den Troon*, Hfdst. IV: 5; *met het Boek verzegeld met zeven zegels*, V: 1; *met de zeven Engelen aan wie zeven bazuinen werden gegeven*, VIII: 2; daarmee *dat de zeven donderslagen stemmen spraken*, X: 3, 4; *met de zeven Engelen hebbende de zeven laatste plagen*, XV: 1, 6; en *met de zeven fiolen vol van de zeven laatste plagen*, XVI: 1; Hfdst. XXI: 9; en verder elders in het Woord, waar zeven wordt genoemd.

De Apocalyps

Vierde Hoofdstuk

1. Na deze dingen zag ik, en zie, een deur geopend in den Hemel; en de eerste stem, die ik gehoord had, evenals van een bazuin sprekende met mij, zeide: Klim hier op, en Ik zal u tonen de dingen die moeten geschieden na dezen.
2. En terstond werd ik in den geest; en zie, een Troon gesteld in den Hemel, en op den Troon Een zittende.
3. En Die zat, was in het aanzien den steen jaspis en sardius gelijk, en een regenboog rondom den Troon, in het aanzien den smaragd gelijk.
4. En om den Troon vierentwintig tronen, en op de tronen zag ik vierentwintig ouderen zittende, omkleed met witte klederen, en zij hadden op hun hoofden gouden kronen.
5. En vanuit den Troon gingen voort bliksemen en donderslagen en stemmen; en zeven lampen van vuur brandende vóór den Troon, welke zijn de zeven geesten Gods.
6. En in den aanblik van den Troon een glazen zee, kristal gelijk; en in het midden van den Troon en om den Troon vier Dieren, vol ogen van voren en van achteren.
7. En het eerste Dier was een Leeuw gelijk; en het tweede Dier een Kalf gelijk; en het derde Dier had het aangezicht zoals een Mens; en het vierde Dier was een vliegende Arend gelijk.
8. En de vier Dieren, elkeen voor zichzelf, hadden zes vleugelen rondom, en deze waren van binnen vol ogen, en zij hadden niet rust dag en nacht, zeggende: Heilig, Heilig, Heilig, de Heer God Almachtig, Die Was en Die is en Die komen zal.
9. En wanneer de Dieren gaven heerlijkheid en eer en dankzegging Hem Die op den Troon zat, Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen.
10. Zo vielen de vierentwintig Ouderen neder voor Hem Die op den Troon zat, en zij aanbaden Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, en zij wierpen hun kronen voor den Troon, zeggende:
11. Waardig zijt Gij, Heer, te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de mogendheid omdat Gij alle dingen hebt geschapen, en zij door Uw Wil zijn en geschapen zijn.

De Ontvouwing.

258. Boven, n. 5, is nagewezen, dat in dit Profetische Boek niet wordt gehandeld over de opeenvolgende staten der Christelijke Kerk van haar aanvang tot het einde, zoals het tot nu toe werd geloofd, maar dat er wordt gehandeld over den staat der Kerk en des Hemels in de laatste tijden, wanneer er een nieuwe Hemel en een nieuwe Aarde, dat is, wanneer er een nieuwe Kerk in de Hemelen en op Aarde, aldus wanneer er het Gericht zal zijn; een nieuwe Kerk in de Hemelen wordt gezegd, omdat de Kerk daar evenzeer is als op aarde; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 221 tot 227. Omdat over die dingen in dit Boek wordt gehandeld, is derhalve in het Eerste Hoofdstuk gehandeld over den Heer, Die de Rechter is; en in het Tweede en Derde Hoofdstuk over hen die van de Kerk en die niet van de Kerk zijn, aldus over hen die in den vorigen Hemel zijn, welke moet worden afgeschaft, en over hen die in den nieuwen zijn, welke moet worden geformeerd. Dat onder de zeven Kerken, waarover in die beide Hoofdstukken is gehandeld, allen die in de Kerk zijn en eveneens alle dingen der Kerk worden verstaan, zie men vlak boven, n. 256 en 257. In dit Vierde Hoofdstuk nu wordt gehandeld over de ordening van alle dingen, voornamelijk in de Hemelen, vóór het Gericht; deswege werd nu een Troon in den Hemel gezien, en om denzelve vierentwintig tronen, waarop vierentwintig Ouderen, voorts vier Dieren nabij den Troon, zijnde de Cherubim; dat met die dingen de ordening wordt beschreven van alle dingen vóór het Gericht en tot het Gericht, zal men zien in de Ontvouwing van dit Hoofdstuk. Men moet weten, dat voordat er enige verandering ontstaat, alle dingen moeten worden voorgeordend en voorbereid tot hetgeen gebeuren zal; want alle dingen worden door den Heer vooruitgezien, en volgens het Vooruitzien beschikt en er wordt daarin voorzien: onder den Troon dus, in het midden des Hemels, wordt het Gericht verstaan; en onder Hem Die daarop zat, de Heer; onder de vierentwintig tronen waarop de vierentwintig Ouderen zaten, worden alle ware dingen in de samenvatting verstaan, vanuit welke en volgens welke het Gericht geschiedt; en onder de vier Dieren, zijnde de Cherubim, wordt verstaan de Goddelijke Voorzienigheid des Heren, opdat niet de vorige Hemelen door de aanzienlijke toekomstige verandering schade zouden lijden, en opdat daarna alle dingen volgens de Orde zouden geschieden, namelijk opdat de innerlijk bozen zouden worden gescheiden van de innerlijk goeden, en dezen tot den Hemel zouden worden verheven, genen echter in de Hel geworpen.

259. Vers 1. *Na deze dingen zag ik, en zie, een deur geopend in den Hemel; en de eerste stem, die ik gehoord had, evenals van een bazuin sprekende met mij, zeide: Klim hier op, en Ik zal u tonen de dingen die moeten geschieden na dezen.* Na deze dingen zag ik, betekent het verstand verlicht: en zie, een deur geopend in den Hemel, betekent de verborgenheden des Hemels onthuld: en de eerste stem, die ik gehoord had, betekent de onthulling nu aangaande de toekomstige dingen: evenals van een bazuin sprekende met mij, betekent een heldere en klaarblijkende: zeide Klim hier op, betekent de verheffing van het gemoed en de aandacht: en Ik zal u tonen de dingen die moeten geschieden na dezen, betekent het onderricht aangaande de dingen die in den laatsten tijd der Kerk zullen gebeuren.

260. Na deze dingen zag ik; dat dit betekent het verstand verlicht, staat vast uit de betekenis van zien, zijnde verstaan; dat zien betekent verstaan, is doordat het gezicht van het oog overeenstemt met het gezicht van het gemoed, hetwelk des verstands is; die overeenstemming is daarvandaan, dat het verstand de geestelijke dingen ziet, en het gezicht van het oog de natuurlijke dingen; geestelijke dingen zijn de ware dingen vanuit het goede, en natuurlijke dingen zijn de objecten in verschillende vormen; de ware dingen vanuit het goede, zijnde de geestelijke dingen, worden in den Hemel even klaarblijkend gezien als de objecten voor het oog, maar nochtans met veel verschil; die ware dingen immers worden verstandelijk gezien, dat is, doorvat; welk gezicht of welke doorvatting zodanig als zij is, niet met menselijke woorden kan worden beschreven; het kan alleen door dit begrepen worden, dat daaraan mis een instemming en een bevestiging uit het binnenste dat het zo is; er zijn immers bevestigende redenen in ontzaglijken voorraad, welke zich zoals een éne vertonen in het verstandelijk gezicht; dit éne is als het ware het besluit vanuit vele dingen; die bevestigende redenen zijn aan het Licht des Hemels in, hetwelk het Goddelijk Ware is of de Goddelijke Wijsheid voortgaande uit den Heer, en welke werkt in iederen Engel volgens den staat van diens opneming; dit is het geestelijk gezicht of het verstand. Omdat dit gezicht werkt op het gezicht der ogen bij de Engelen, en de ware dingen des verstands vertoont in overeenstemmende vormen, welke in den Hemel niet ongelijk verschijnen aan de vormen in de natuurlijke Wereld, welke objecten worden genoemd, wordt derhalve met zien in den zin der letter des Woords aangeduid verstaan; hoedanig de schijnbaarheden in den Hemel zijn, en dat zij overeenstemmen met de objecten van het innerlijk gezicht der Engelen, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 170 tot 176. Dat in het Woord niet wordt gezegd verstaan, maar zien, is ter oorzake hiervan, dat het

Woord in zijn laatsten natuurlijk is, en het natuurlijke is de basis waarop de geestelijke dingen worden gefundeerd; weswege het Woord, indien het in de letter ook geestelijk was, geen basis zou hebben, aldus zou zijn zoals een huis zonder fundament; over deze zaak zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 303 tot 310. Dat in het Woord zien betekent verstaan, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: “*Die tot de zienden zeiden: Ziet niet; en tot hen die het gezicht hebben: Ziet voor ons niet rechte dingen; spreekt voor ons vleierijen, ziet inbeeldingen*”, xxx: 10. Bij denzelfde: “*De ogen der zienden zullen niet toelijken, en de oren der horenden zullen luisteren*”, xxxii: 3; bij denzelfde: “*Blinden, schouwt al ziende; al ziende grote dingen, bewaart gij niet*”, xlii: 18, 20; bij denzelfde: “*De Priester en de Profet dwalen onder de zienden, zij waggelen in het gericht*”, xxviii: 7; en elders: “*Ziende zien zij niet, en horende horen zij niet*”, Matth. xiii: 13, 14, 15; Markus iv: 11, 12; Hfdst. viii: 17, 18; Jes. vi: 9, 10; Ezech. xii: 2; behalve in zeer vele andere plaatsen, en het is niet nodig om deze aan te voeren, omdat het een ieder bekend is dat zien verstaan betekent, ook vanuit het aanvaarde spraakgebruik overal; men zegt immers: Ik zie dat dit zo is, of niet zo is; waarmede wordt bedoeld: Ik versta.

260[a]. En zie, een deur geopend in den Hemel; dat dit betekent de verborgenheden des Hemels onthuld, staat vast uit de betekenis van de deur [*ostium*], zijnde de binnenlating, waarover boven n. 208; hier de inblik, welke de binnenlating van het gezicht is; en het gezicht wordt in den Hemel binnengelaten, wanneer het gezicht van de ogen des lichaams wordt verzwakt, en dan het gezicht van de ogen des geestes wordt verlicht; door dit gezicht werden alle dingen gezien die door de Profeten zijn gezien: dat een deur geopend in den Hemel, hier betekent de verborgenheden des Hemels onthuld, is omdat dan de dingen verschijnen die in de Hemelen zijn, en voor de Profeten de dingen die de verborgenheden der Kerk zijn, hier de verborgenheden aangaande de dingen die zullen gebeuren omstreeks het Laatste Gericht, en al deze dingen zijn nog niet onthuld, en zij konden ook niet worden onthuld voordat het Gericht voltrokken is, en niet dan alleen door iemand in de Wereld aan wien het uit den Heer gegeven is om die dingen te zien, en aan wien tevens de geestelijke zin des Woords is onthuld: alle dingen immers die in dit Profetische Boek zijn geschreven, zijn aangaande het Laatste Gericht geschreven, maar door uitbeeldende dingen en overeenstemmingen; al wat immers door den Heer wordt gezegd en door de Engelen wordt doorvat, wordt in uitbeeldende dingen verkeerd als het nederdaalt, en zo vertoont het zich voor de ogen zowel van de Engelen in de laatste Hemelen, als voor de mensen-profeten, wanneer de ogen van hun geest

geopend zijn: uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder een deur geopend in den Hemel.

261. En de eerste stem die ik gehoord had; dat dit betekent de onthulling nu aangaande de toekomstige dingen, staat vast uit de betekenis van de stem, zijnde al wat voortgaat uit den Heer en wordt doorvat door de Engelen en door de mensen, hier vooral de onthulling aangaande de dingen die vóór het Laatste Gericht, die tijdens hetzelfde, en die na hetzelfde, zullen gebeuren, omdat over die dingen in hetgeen nu volgt wordt gehandeld; dat de stem van Jehovah in het Woord betekent het Goddelijke, voortgaande, zijnde het Goddelijk Ware, uit Hetwelk alle inzicht en wijsheid is, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 219, 220, 375, 3563, 6971, 8813, 9926; en eveneens staat het vast uit deze volgende plaatsen; bij David: *“De stem van Jehovah op de wateren, de stem van Jehovah in de kracht [virtus], de stem van Jehovah met eer, de stem van Jehovah breekt de cederen, de stem van Jehovah inhouwende als een vlam van vuur, de stem van Jehovah doet de woestijn beven, de stem van Jehovah doet de hinden baren; maar in Zijn Tempel zegt een ieder heerlijkheid”*, Psalm XXIX: 3 tot 9; gehandeld wordt in dat Psalm over het Goddelijke dat uit den Heer voortgaat, hetwelk met één woord het Goddelijk Ware wordt genoemd; de uitwerking ervan bij de goeden en bij de bozen wordt met zulke dingen daar beschreven; daaruit blijkt, wat de stem van Jehovah is. Bij Johannes: *“Die de Herder der schapen is, Dezen doet de deurwachter open, en de schapen horen Zijn stem; een vreemde volgen zij niet, omdat zij de stem der vreemden niet weten: en Ik heb andere schapen, welke niet zijn van dezen stal; ook die moet Ik toebrenge, en zij zullen Mijn stem horen: maar gijlieden, gij zijt niet van Mijn schapen, want Min schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij”*, x: 2, 3, 4, 5, 16, 26, 27; onder de schapen in het Woord worden degenen verstaan die in de ware dingen vanuit het goede zijn, aldus die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn; onder de stem daar wordt niet een stem verstaan, maar het Goddelijke, voortgaande, zijnde het Goddelijk Ware; dit vloeit in bij hen die in het goede der naastenliefde zijn, en het geeft hun het inzicht, en voor zoveel als zij in het goede zijn, geeft het wijsheid; het inzicht is van het ware, en de wijsheid is van het ware vanuit het goede. Bij Jeremia: *“De Maker der aarde, door Zijn inzicht spant Hij de Hemelen uit; op de stem die Hij geeft, is er een veelheid van wateren in de Hemelen”*, x: 12, 13; Hfdst. LI: 16; bij David: *“De stem van Jehovah is op de wateren, Jehovah op grote wateren”*, Psalm XXIX: 3. In de Apocalyps: *“De stem van den Zoon des mensen zoals het gedruis van vele wateren”*, XIV: 2; de stem van Jehovah en een stem vanuit den Hemel is het Goddelijke, voortgaande, of het Goddelijk Ware, vanuit hetwelk

alle inzicht en wijsheid is; dat gezegd wordt dat de stem werd gehoord zoals de stem van vele wateren, is omdat de wateren de Goddelijk ware dingen in laatsten betekenen; dat de wateren die betekenen, zie men boven, n. 71. Bij David: “*Gij koninkrijken der aarde, psalmzingt den Heer, rijdende op den Hemel des Hemels der oudheid; zie, Hij zal geven in Zijn stem een stem der sterkte*”, Psalm LXVIII: 33, 34. Bij Johannes: “*Ik zeg u dat de ure komt, wanneer de doden zullen horen de stem van den Zoon des mensen, en zij die zullen horen, zullen leven*”, v: 25. Bij Joël: “*Jehovah zal vanuit Hierosolyma Zijn stem geven, zodat de Hemelen en de aarde beven*”, III: 16: bij denzelfde: “*Jehovah heeft Zijn stem gegeven vóór Zijn leger, omdat het talloos is dat Zijn Woord doet*”, II: 11; dat het Goddelijk Ware hier is de stem van Jehovah, is duidelijk; behalve in zeer veel andere plaatsen.

262. Evenals van een bazuin sprekende met mij; dat dit betekent een heldere en klaarblijkende, staat vast uit de betekenis van de bazuin [*tuba*], zijnde het Goddelijk Ware vanuit den Hemel geopenbaard en onthuld, waarover boven n. 55: de stem die vanuit den Hemel wordt gehoord bij hen die in den geest zijn, wordt gewoonlijk gehoord zoals een menselijke stem; maar dat zij werd gehoord zoals een bazuin sprekende, was omdat het helder en klaarblijkend was doorvat door de Engelen; en dat wat helder en klaarblijkend door hen wordt doorvat, valt klinkend in het gehoor van den geest; en dit is geschied bij Johannes om zijn aandacht op te wekken, en vandaar het gezicht, omdat niet iets voor hem in het duister zou zijn; dit wordt onder de stem van een bazuin [*tuba*] ook in andere plaatsen verstaan, zoals in Matth. xxiv: 31; Zach. ix: 14 [*buccina*]; Psalm XLVII: 6 [*buccina*]; Apoc. VIII: 2, 7, 8, 13; Hfdst. IX: 1, 13, 14; Hfdst. x: 7; Hfdst. XVIII: 22; en elders.

263. Zeide: Klim hier op; dat dit de verheffing van het gemoed en de aandacht betekent, staat vast uit de betekenis van opklimmen, wanneer het een aanhoring vanuit het Goddelijke betreft, zijnde de verheffing van het gemoed, waarover n. 3084, 4539, 4969, 5406, 5817, 6007; dat het ook is de aandacht, is omdat wanneer het gemoed wordt verheven, de aandacht ontstaat; de mens immers heeft ten aanzien van de denking en den wil innerlijke en uiterlijke dingen; de innerlijke dingen zijn die welke van den Inwendigen mens zijn, de uiterlijke zijn die welke van den Uitwendigen zijn; de innerlijke, die van den Inwendigen mens zijn, zijn in de geestelijke Wereld; en daarom zijn de dingen die daar zijn, geestelijk; de uiterlijke echter, of die welke zijn van den Uitwendigen mens, zijn in de natuurlijke Wereld; en de dingen die daar zijn, zijn natuurlijk; omdat deze uiterlijk zijn en gene innerlijk, wordt derhalve met opklimmen aangeduid de verheffing naar de innerlijke dingen, of de

verheffing van het gemoed: maar over deze Verheffing zie men de dingen die zijn getoond in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 33, 34, 38, 92, 499, 501, en in de LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 36 tot 53.

264. En Ik zal u tonen de dingen die moeten geschieden na dezen; dat dit betekent liet onderricht aangaande de dingen die in den laatsten tijd der Kerk zullen gebeuren, staat vast uit de betekenis van tonen, zijnde onderrichten ten leven toe, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de dingen die moeten geschieden na dezen, zijnde de dingen die zullen gebeuren in den laatsten tijd der Kerk; dat die dingen worden aangeduid, is omdat er in hetgeen nu volgt, wordt gehandeld over den staat des Hemels en der Kerk vlak vóór het Laatste Gericht, en daarna over het Gericht zelf; en omdat dit moest plaats vinden, wanneer het einde der Kerk daar is, worden derhalve met die dingen de dingen aangeduid die zullen gebeuren in den laatsten tijd der Kerk: dat het Laatste Gericht plaats vindt wanneer het einde der Kerk daar is, en dat het plaats heeft gehad, zie men in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 33 tot 39, en 45 tot 52. Dat Ik zal u tonen, het onderricht ten leven toe betekent aangaande die dingen, is omdat alle dingen die getoond werden, dezelve bevatten; zij liggen immers verborgen in de uitbeeldende dingen die in de Apocalyps zijn beschreven, doch zij liggen open voor de Engelen, en eveneens voor de mensen die den geestelijken zin des Woords weten.

265. Vers 2 tot 6 in het midden. *En terstond werd ik in den geest; en zie, een Troon gesteld in den Hemel, en op den Troon Eén zittende. En Die zat, was in het aanzien den steen jaspis en sardius gelijk, en een regenboog rondom den Troon, in het aanzien den smaragd gelijk. En om den Troon vierentwintig tronen; en op de tronen zag ik vierentwintig ouderen zittende, omkleed met witte klederen, en zij hadden op hun hoofden gouden kronen. En vanuit den Troon gingen voort bliksemen en donderslagen en stemmen; en zeven lampen van vuur brandende vóór den Troon, welke zijn de zeven geesten Gods. En in den aanblik van den Troon een glazen zee, kristal gelijk.* En terstond werd ik in den geest, betekent den geestelijken staat, wanneer er onthulling is: en zie, een Troon gesteld in den Hemel, en op den Troon Eén zittende, betekent den Heer ten aanzien van het Laatste Gericht: en Die zat, was in het aanzien den steen jaspis en sardius gelijk, betekent den aanschijn van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, doorschijnend vanwege het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde: en een regenboog rondom den Troon, in het aanzien den smaragd gelijk, betekent den aanschijn van het Goddelijk Ware in de Hemelen rondom den Heer: en om den Troon vierentwintig tronen, en op de tronen [zag ik] vierentwintig ouderen zittende, betekent alle ware dingen vanuit het goede in de hogere

Hemelen, door den Heer geordend vóór het Gericht: omkleed met witte klederen, betekent alle ware dingen vanuit het goede in de lagere Hemelen: en zij hadden op hun hoofden gouden kronen, betekent alle ware dingen in de orde geschikt vanuit het Goddelijk Goede, aldus eveneens alle vorige Hemelen: en vanuit den Troon gingen voort bliksemen, en donderslagen en stemmen, betekent de verlichting, het verstand en de doorvatting van het Goddelijk Ware in de Hemelen: en zeven lampen van vuur brandende vóór den Troon, welke zijn de zeven geesten Gods, betekent het Goddelijk Ware zelf verenigd met het Goddelijk Goede, voortgaande vanuit de Goddelijke Liefde des Heren: en in den aanblik van den Troon een glazen zee, kristal gelijk, betekent den aanschijn van het Goddelijk Ware in laatsten, waar de gemene dingen ervan zijn, doorschijnend uit den invloed van het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijke Goede in eersten.

266. En terstond werd ik in den geest; dat dit betekent den geestelijken staat wanneer er onthulling is, staat vast uit de dingen die boven, n. 53, zijn gezegd en getoond, waar evenzo wordt gezegd dat hij in den geest werd.

267. En zie, een Troon gesteld in den Hemel, en op den Troon Eén zittende; dat dit betekent den Heer ten aanzien van het Laatste Gericht, staat vast uit de betekenis van den Troon, zijnde in het algemeen de Hemel, in het bijzonder de geestelijke Hemel, en abstract genomen het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; dat het ook het Gericht betekent, is omdat allen worden gericht vanuit het Goddelijk Ware, en eveneens allen in den Hemel, waarover boven n. 253: dat Hij Die op den Troon zat, de Heer is, is duidelijk. Dat aan den Heer Alleen het Gericht is, leert Hijzelf ook bij Mattheus: *“Wanneer de Zoon des mensen zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid, en alle heilige Engelen met Hem, zo zal Hij zitten op den Troon Zijner heerlijkheid; en vóór Hem zullen vergaderd worden alle natiën, en Hij zal hen van elkander scheiden, zoals de Herder de schapen van de bokken scheidt”*, xxv: 31, 32, e.v.: en bij Johannes: *“De Vader richt niemand, maar Hij heeft al het gericht den Zoon gegeven; Hij heeft de mogendheid gegeven gericht te houden, omdat Hij de Zoon des mensen is”*, v: 22, 27; aangezien niemand wordt gericht vanuit het Goddelijk Goede, maar vanuit het Goddelijk Ware, wordt er derhalve gezegd dat de Vader niet wien ook richt, maar de Zoon, omdat Hij de Zoon des mensen is; de Vader immers betekent het Goddelijk Goede, en de Zoon des mensen het Goddelijk Ware, voortgaande; dat de Vader het Goddelijk Goede betekent, zie men boven, n. 254; en dat de Zoon des mensen betekent het Goddelijk Ware, voortgaande, ook boven, n. 53 en 151; dat de Troon hier het gericht betekent, is

omdat er in dit Hoofdstuk wordt gehandeld over de ordening van alle dingen tot het Gericht; men zie boven n. 258.

268. En Die Zat, was in het aanzien den steen jaspis en sardius gelijk; dat dit betekent den aanschijn van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, doorschijnend uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van den Zittende op den Troon, zijnde de Heer ten aanzien van het Laatste Gericht, waarover vlak boven n. 267; uit de betekenis van in het aanzien gelijk, zijnde de aanschijn; uit de betekenis van den steen jaspis, zijnde de geestelijke liefde van het ware, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den steen sardius, zijnde de hemelse liefde van het goede; aldus wordt met den steen jaspis en sardius, waaraan de Heer in het aanzien gelijk verscheen, aangeduid het Goddelijk Ware, doorschijnend vanwege het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde. Dat de jaspis betekent de Goddelijke Liefde van het Ware, of het Goddelijk Ware, voortgaande, staat vast uit de plaats in het Woord waar deze wordt genoemd, zoals in Exod. xxviii: 20, en Ezech. xxviii: 13; voorts in de Apocalyps: *“De luchter van de Heilige Hierosolyma was den kostbaarsten steen gelijk, zoals den steen jaspis, gelijk als kristal blinkende”*, xxi: 11. Met den luchter [*luminare*] van de Heilige Hierosolyma wordt aangeduid het lichtende Goddelijk Ware der Kerk; met den luchter het lichtende ware zelf, en met Hierosolyma de Kerk ten aanzien van de leer; deze wordt vergeleken bij den steen jaspis, omdat de jaspis iets eenders betekent: en elders: *“De bouw van den muur van de Heilige Hierosolyma was jaspis, en de stad was zuiver goud, gelijk aan zuiver glas”*, xxi: 18; van den muur van de Heilige Hierosolyma wordt gezegd dat die is van jaspis, omdat met den muur het beschermende Goddelijk Ware wordt aangeduid: en omdat met den muur dat wordt aangeduid, wordt er derhalve van den eersten steen zijner fundamenten gezegd dat die van jaspis is, Vers 19; het fundament betekent het ware waarop de Kerk wordt gegrondvest. Gezegd wordt ook sardius, aangezien met dien steen het goede wordt aangeduid, hier het Goddelijk Goede, omdat het den Heer betreft; het is deze steen die een pyroop wordt genoemd, en omdat hij als van vuur licht geeft, wordt met den enen en den anderen steen de doorschijnendheid van het ware vanuit het goede aangeduid: dat alle kostbare Stenen de ware dingen des Hemels en der Kerk vanuit het goede betekenen, zie men in n. 114, 9863, 9865, 9868, 9873; vandaar is het, dat in den Borstlap van Aharon, welke de Urim en Thummim wordt genoemd, twaalf kostbare stenen waren gezet, en door die antwoorden werden gegeven, en dit door uitschittering en tegelijk dan door de doorvatting van de gevraagde zaak, of door een levende stem; men zie n. 9905.

269. En een regenboog rondom den Troon, in het aanzien den smaragd gelijk; dat dit betekent den aanschijn van het Goddelijk Ware in de Hemelen rondom den Heer, staat vast uit de betekenis van den regenboog in het aanzien den smaragd gelijk, zijnde de aanschijn van het Goddelijk Ware in zijn omtrek; de regenboog immers rondom den Troon betekent het Goddelijk Ware rondom; in het aanzien gelijk betekent den aanschijn; dat de aanschijn was gelijk als een smaragd, was omdat hij het Laatste Gericht aanduidde; de kleur immers van dezen steen is groen, en groen betekent het verduisterde ware; het Goddelijk Ware in zijn glans verschijnt òf van hemelse kleur, of van verschillende kleur in een schone orde zoals een Regenboog; doch wanneer het wordt verduisterd, verschijnt het van smaragdkleur; het was de Hemel die de vorige Hemel wordt genoemd, waarover het Gericht zou zijn, en die zou vergaan, waarover Apoc. XXI: 1, welke verduisterde; vandaar is het, dat er wordt gezegd een Regenboog en zijn omtrek den smaragd gelijk. Dat de Regenboog het Goddelijk Ware betekent in de Hemelen in zijn orde en vandaar in zijn schoonheid, is omdat er oneindige verscheidenheden van het ware vanuit het goede in de Hemelen zijn, en wanneer die worden uitgebeeld door kleuren, vertonen zij den aanblik van een allerschoonsten Regenboog; vandaar is het, dat de regenboog het teken des verbonds na den vloed is geworden, Genes. IX: 12 tot 17: dat er in de Hemelen oneindige verscheidenheden zijn, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 56, 405, 418, 486; en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 13; en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 684, 690, 3744, 5598, 7236, 7833, 7836, 9002: dat er kleuren in den Hemel verschijnen vanuit het licht daar, en dat zij de modificaties en de schakeringen ervan zijn, n. 1042, 1043, 1053, 1624, 3993, 4530, 4922, 4742; en dat de kleuren verschillend verschijnen volgens de verscheidenheden der staten van het ware vanuit het goede, en vandaar van het inzicht en de wijsheid, n. 4530, 4922, 4677, 9466: dat er regenbogen verschijnen in den Hemel, vanwaar en wat zij zijn, n. 1042, 1043, 1623, 1624, 1625.

270. En om den Troon vierentwintig tronen, en op de tronen zag ik vierentwintig ouderen zittende; dat dit betekent alle ware dingen vanuit het goede in de hogere Hemelen, door den Heer geordend vóór het Gericht, staat vast uit de betekenis van den Troon, waarop Een was zittende, zijnde de Heer ten aanzien van het Laatste Gericht, waarover vlak boven n. 267; en dat de Troon het Gericht betekent, n. 253; uit de betekenis van vierentwintig tronen rondom denzelfde, en van de vierentwintig ouderen op denzelfde, zijnde alle ware dingen des Hemels in de samenvatting, geordend vóór het Gericht; vierentwintig betekent alle dingen, en de tronen het Gericht, en de Ouderen

hen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en abstract genomen de ware dingen vanuit het goede; dat de hogere Hemelen hier worden verstaan, is omdat allen daar in de ware dingen vanuit het goede der liefde zijn, en omdat in de vlak daarop volgende dingen wordt gesproken over de lagere Hemelen: dat vierentwintig alle dingen betekent, is omdat dat getal iets eenders betekent als het getal twaalf, en twaalf betekent alle dingen en daarvan wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen; men zie n. 577, 2089, 2129, 2130, 3272, 3858, 3913; dat het getal vierentwintig iets eenders betekent als het getal twaalf, is omdat dit het dubbele ervan is, en het dubbele betekent iets eenders als dat waaruit het door vermenigvuldiging oprijst, n. 5291, 5335, 5708, 7793. Iets eenders als dit hier wordt aangeduid met de tronen waarop de twaalf Apostelen zullen zitten, waarover bij Mattheus: *“Gij die Mij gevolgd zijt in de wederverwekking, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den Troon Zijner heerlijkheid, zo zult ook gij zitten op tronen, richtende de twaalf Stammen Israëls”*, xix: 28; Lukas xxii: 30; met de twaalf Apostelen worden alle ware dingen in de samenvatting aangeduid: eender in de volgende dingen in de Apocalyps: *“Ik zag tronen, en zij zetten zich op dezelve, en het gericht werd hun gegeven”*, xx: 4; dat het gericht werd gegeven aan hen die op de tronen zaten, betekent dat het gericht staat aan den Allenen Heer, want met de ouderen in het Woord worden allen aangeduid die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en abstract genomen de ware dingen vanuit het goede, vanuit welke het Gericht is: wie gelooft dat in het Woord onder de Ouderen en de Apostelen, Ouderen en Apostelen worden verstaan, dwaalt schromelijk; in den geestelijken zin des Woords worden niet enige personen doordat, maar dingen los van personen, want het geestelijke heeft niet iets gemeen met personen; anders in den zin der letter des Woords, welke natuurlijk is; in dien zin worden niet slechts personen genoemd, maar is ook de idee van den persoon aan vele woorden in, ter oorzake hiervan dat het Woord in zijn laatsten natuurlijk zij, en zo de basis voor den geestelijken zin: met de betekenis van de Ouderen is het iets eenders als met de betekenis van de Kindertjes, de Knapen, de Jongemannen, de Ouden, de Maagden, de Vrouwen, en van verscheidene andere woorden van dat geslacht; dezen en genen worden in den natuurlijken zin niet anders begrepen in de idee dan als personen; maar in den geestelijken zin wordt onder de Kindertjes de Onschuld verstaan, onder de Knapen de naastenliefde, onder de Jongemannen het inzicht, onder de Ouden de wijsheid, onder de Maagden de aandoening van het ware en het goede, en onder de Vrouwen de goede dingen die der Kerk zijn; en zo in de overige gevallen: iets eenders is het met den natuurlijken en den geestelijken

zin van den Naaste; in den natuurlijken zin wordt onder den Naaste ieder mens verstaan, maar in den geestelijken het goede, het ware, het oprechte, het gerechte zelf, welke in den persoon zijn: iedereen die nadenkt kan weten dat dit in den geestelijken zin de Naaste is; wie immers heeft een persoon lief vanuit iets anders? Het goede immers en het ware maken den mens, en zij maken dat de mens worde geliefd, en niet het gelaat en het lichaam. Maar laten wij van deze dingen terugkeren tot de betekenis van de Ouderen: dat met hen worden aangeduid de ware dingen die vanuit het goede zijn, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd; zoals bij Jesaja: *“Dan zal de maan blozen, en de zon zal beschaamd zijn, en Jehovah Zebaoth zal regeren op den berg van Zion en in Hierosolyma: en vóór de Ouderen ervan de heerlijkheid”*, xxiv: 23; onder de maan en de zon wordt hun afgodische eredienst verstaan, voorts het valse des geloofs en het boze der liefde; onder den berg van Zion en onder Hierosolyma wordt de Hemel en de Kerk verstaan; onder de Ouderen worden de ware dingen vanuit het goede verstaan; en daarom ook wordt er gezegd dat vóór hen de heerlijkheid zal zijn; met de heerlijkheid immers wordt het Goddelijk Ware in den Hemel aangeduid; men zie boven n. 33. In de Klaagliederen: *“Mijn maagden en Mijn jongemannen zijn in gevangenschap gegaan; Ik heb geroepen tot Mijn liefhebbers, zij hebben Mij bedrogen; en Mijn ouderen in de stad hebben den geest gegeven”*, i: 18, 19; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk, waarover de weeklacht is; en deze verwoesting is er, wanneer er niet langer enige geestelijke aandoening van het ware is, en vandaar geen inzicht in zulke dingen die der Kerk zijn, en wanneer er zo niet enig ware is; onder de maagden die in gevangenschap zijn heengegaan, wordt de geestelijke aandoening van het ware verstaan, onder de jongemannen het inzicht; de gevangenschap is de verwijdering van dezelve; onder de ouderen die den geest hebben gegeven, wordende ware dingen der Kerk verstaan. Bij Ezechiël: *“Doodt tot verdervens toe den Oude en den Jongeman en de Maagd, en het Kindje, en de Vrouwen; begint vanuit Mijn heiligdom; zij begonnen derhalve van de mannen Ouderen die vóór het huis waren”*, ix: 6; ook hier wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk, en onder den oude en den jongeman wordt de wijsheid en het inzicht verstaan, onder de maagd de aandoening van het ware en het goede, onder het kleine kind de onschuld, onder de vrouwen de goede dingen der Kerk; doden tot verdervens toe betekent de verwoesting; het heiligdom vanuit hetwelk zij zouden beginnen, is de Kerk ten aanzien van het goede der liefde en het ware des geloofs, welke zijn de mannen ouderen die vóór het huis waren. In de Klaagliederen: *“De aangezichten der Ouden zijn niet geëerd; de*

*Ouderen hebben opgehouden van de poort, de Jongemannen van hun gezang*⁷, v: 12, 14; de Ouden betekenen de wijsheid, welke van het goede is; de Ouderen de ware dingen die vanuit het goede zijn; de Jongemannen het inzicht. *Dat de God Israëls met onder de voeten als het ware een werk van saffier, werd gezien door Mozes, Aharon, Nadab en Abihu, en de zeventig Ouderen, en niet door de overigen*, Exod. XXIV: 9, 10, 11, 12, betekende dat de Heer alleen door diegenen wordt gezien die in het goede zijn en die in de ware dingen vanuit het goede zijn; men zie de ontvouwing ervan in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 9403 tot 9411. Deze dingen zijn het, die de zeventig Ouderen van Israël uitbeeldden, en deze dingen zijn het die de vierentwintig Ouderen op even zovele tronen betekenen, en deze dingen zijn het eveneens die de twaalf Apostelen betekenen, van wie het wordt gezegd, dat zij zullen zitten op tronen, richtende de twaalf Stammen Israëls. Dat de twaalf Apostelen alle ware dingen vanuit het goede betekenen, zie men in n. 2129, 3354, 3488, 3858, 6397; dat eendere dingen betekenen de twaalf Stammen Israëls, n. 3858, 3926, 4060, 6335; en eendere dingen de Ouderen Israëls, n. 6524, 6525, 6890, 7912, 8578, 8585, 9376, 9404.

271. Omkleed met witte klederen; dat dit betekent alle ware dingen vanuit het goede in de lagere Hemelen, staat vast uit de betekenis van de witte klederen, zijnde de bekleedende ware dingen, welke in het bijzonder zijn de wetenschappelijke ware dingen en de erkentissen, waarover boven n. 195, 196, 198; en omdat in deze ware dingen de lagere Hemelen zijn, worden derhalve die aangeduid. Dat de witte Klederen de lagere Hemelen betekenen, kan als vreemd schijnen voor hen die niet iets weten aangaande de schijnbaarheden en de uitbeeldende dingen in den Hemel; allen in de Hemelen worden bekleed volgens de ware dingen, en de lagere ware dingen stemmen overeen met de klederen; en omdat de lagere Hemelen in deze ware dingen zijn, stemmen derhalve eveneens de klederen van de Engelen in de hogere Hemelen daarmede overeen: maar deze verborgenheid kan men helderder begrijpen uit de dingen die over de Klederen waarmede de Engelen zijn bekleed, in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 177 tot 182, zijn gezegd en getoond; voorts dat de dingen die werden uitgebeeld en aangeduid met de klederen van Aharon en van diens zonen, waarover in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 9814, 10068; alsmede wat met de Klederen des Heren toen Hij van gedaante was veranderd, n. 9212, 9216.

272. En zij hadden op hun hoofden gouden kronen; dat dit betekent alle ware dingen in de orde geschikt uit het Goddelijk Goede, aldus eveneens alle vorige Hemelen, staat vast uit de betekenis van de vierentwintig ouden

die waren op de vierentwintig tronen, bekleed met witte klederen, zijnde alle ware dingen der Hemelen, aldus alle Hemelen, zowel de hogere als de lagere, waarover vlak boven n. 270, 271; en uit de betekenis van de gouden kronen, zijnde het Goddelijk Goede, vanuit hetwelk de ware dingen zijn, waarover aanstonds: alle ware dingen des Hemels en der Kerk zijn vanuit het Goddelijk Goede; de ware dingen die niet daaruit zijn, zijn niet ware dingen; de ware dingen die niet vanuit het goede zijn, zijn zoals doppen zonder kern, en zoals een huis waarin niet een mens woont, maar een wild dier; zodanig ook zijn de ware dingen die des geloofs worden genoemd, zonder het goede der naastenliefde; het goede der naastenliefde is het goede uit den Heer, aldus het Goddelijk Goede: omdat nu de ouderen op de tronen de ware dingen der Hemelen betekenen, en de gouden kronen het goede vanuit hetwelk die zijn, werden derhalve de ouderen gezien met kronen: iets eenders wordt aangeduid met de kronen der Koningen; de Koningen immers betekenen in den uitbeeldenden zin de ware dingen, en de kronen op hun hoofden betekenen het goede vanuit hetwelk de ware dingen zijn: dat de koningen de ware dingen betekenen, zie men boven, n. 31; vandaar is het, dat de kronen uit goud zijn; het goud immers betekent desgelijks het goede, boven n. 242. Dat de kronen het goede betekenen en daaruit de wijsheid, en dat het de ware dingen zijn die worden gekroond, kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij David: *“Ik zal een hoorn aan David doen ontspruiten, Ik zal een lamp toerichten voor Mijn gezalfde; Ik zal zijn vijanden bekleden met schaamte, maar op hem zal zijn kroon bloeien”*, Psalm CXXXII: 17, 18; onder David daar, en onder den Gezalfde, wordt de Heer verstaan; men zie boven n. 205; onder den hoorn Zijn macht; de lamp is het Goddelijk Ware vanuit hetwelk het Goddelijk Inzicht is; onder de kroon het Goddelijk Goede vanuit hetwelk de Goddelijke Wijsheid is en vanuit hetwelk Zijn regering is; de boze en de valse dingen zijn de vijanden [*hostes*] die met schaamte zullen worden bekleed. Bij denzelfde: *“Gij oefent toorn tegen Uw Gezalfde, gij hebt tot aan de aarde toe verdoemd Zijn kroon”*, Psalm LXXXIX: 39, 40; ook daar de Gezalfde voor den Heer; de toorn voor den staat der verzoekingingen waarin Hij was toen Hij in de worstelingen met de hellen was; de weeklaging toen wordt beschreven met den toorn en de verdoeming, zoals de laatste des Heren aan het kruis, namelijk dat Hij werd verlaten; het kruis immers was de laatste der verzoekingingen of der worstelingen met de hellen; en na die laatste trok Hij het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde aan, en verenigde Hij zo het Goddelijk Menselijke met het Goddelijke Zelf dat in Hem was. Bij Jesaja: *“Te dien dage zal Jehovah Zebaoth zijn tot een kroon des sieraads, en tot een tulband*

der sierlijkheid voor de overigen Zijns volks”, xxviii: 5; de kroon des sieraads voor de wijsheid, welke is van het goede uit het Goddelijke; de tulband der sierlijkheid voor het inzicht, hetwelk is van het ware vanuit dat goede. Bij denzelfde: “*Om Zions wil zal ik niet zwijgen, en om Hierosolyma’s wil zal ik niet rusten, totdat haar gerechtigheid uitga als een glans, en haar heil als een lamp brandes en gij zult zijn een kroon der sierlijkheid in de hand van Jehovah, en een tulband des koninkrijks in de hand uws Gods*”, lxii: 1, 3; onder Zion en Hierosolyma wordt de Kerk verstaan, onder Zion de Kerk die in het goede is, en onder Hierosolyma de Kerk die in de ware dingen vanuit dat goede is; vandaar wordt gezegd de kroon der sierlijkheid in de hand van Jehovah, en de tulband des koninkrijks in de hand Gods; de kroon der sierlijkheid is de wijsheid, zijnde van het goede, en de tulband des koninkrijks is het inzicht, zijnde van het ware; en omdat met de kroon wordt aangeduid de wijsheid, zijnde van het goede, wordt derhalve gezegd in de hand van Jehovah; en omdat met den tulband wordt aangeduid het inzicht, zijnde van het ware, wordt derhalve gezegd in de hand Gods; want daar waar gehandeld wordt over het goede, wordt gezegd Jehovah, en daar waar gehandeld wordt over het ware, wordt gezegd God, men zie n. 2586, 2769, 6905. Bij Jeremia: “*Zeg tot den Koning en tot de Heerseres: Laat u neder, zet u neder, omdat het ornament uws hoofds is nedergedaald, de kroon uws sieraads*”, xiii: 18; de kroon des sieraads voor de wijsheid, zijnde van het goede; het sieraad is het Goddelijk Ware der Kerk, n. 9815. Bij denzelfde: “*De vreugde onzes harten heeft opgehouden, onze rei is verkeerd in rouw; de kroon onzes hoofds is afgefallen*”, Klaagl. v: 15, 16; de kroon des hoofds die is afgefallen, voor de wijsheid welke zij die van de Kerk zijn, hebben door het Goddelijk Ware, welke heeft opgehouden tezamen met de inwendige gezegendheid. Bij Ezechiël: “*Ik gaf een hanger op uw neus, en oorringen op uw oren, en een kroon van versiering op uw hoofd*”, xvi: 12; daar wordt gehandeld over Hierosolyma, zijnde de Kerk; daar over haar eerste instauratie; met den hanger op de neus wordt de doorvatting van het goede aangeduid; met de oorringen op de oren wordt de doorvatting van het ware en de gehoorzaamheid aangeduid; met de kroon op het hoofd wordt de wijsheid daaruit aangeduid. Bij Job: “*De heerlijkheid heeft Hij van mij afgetrokken, en Hij heeft verwijderd de kroon mijns hoofds*”, xix: 9; de heerlijkheid staat voor het inzicht vanuit het Goddelijk Ware; de kroon des hoofds voor de wijsheid daaruit. In de Apocalyps: “*Ik zag, en zie, een wit Paard, en Die daarop zat, had een boog, en Hem is een kroon gegeven; Deze ging uit overwinnende en opdat Hij overwonne*”, vi: 2; het witte Paard en Die daarop zat, is de Heer ten aanzien van het Woord; de boog is de leer van het ware door welke er

wordt gestreden; daaruit blijkt, dat de kroon, omdat het den Heer betreft, het Goddelijk Goede is, hetwelk Hij ook aantrok ten aanzien van het Menselijke, als de prijs der overwinning. En elders: *“Daarna zag ik, toen zie, een witte wolk, en op de wolk was Een gezeten, den Zoon des mensen gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon, en in Zijn hand een scherpe sikkel”*, xiv: 14; de witte wolk voor den letterlijken zin des Woords, n. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8281, 8781; de Zoon des mensen voor den Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware; de gouden kroon voor het Goddelijk Goede vanuit hetwelk het Goddelijk Ware is; de scherpe sikkel voor de verstrooiing van het boze en het valse. Dat de kroon het Goddelijk Goede is vanuit hetwelk het Goddelijk Ware is, werd uitgebeeld door de plaat van goud aan den voorkant van den tulband die op Aharon was, welke plaat ook werd genoemd een Kroon en een Bekroning, waarover aldus in Exodus: *“Gij zult een plaat van goud maken, en daarop graveren met het graveersel van een zegel: Heiligheid voor Jehovah; en gij zult dezelve stellen op een draad van hemelsblauw, en zij zal zijn op den tulband, recht tegenover het aangezicht”*, xxviii: 36, 37; dat die plaat wordt geheten de kroon der heiligheid en de bekroning, zie men in Exod. xxxix: 30; Levit. viii: 9; maar wat met die plaat in het bijzonder wordt aangeduid, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 9930 tot 9936, waar de afzonderlijke dingen zijn ontvouwd.

273. En vanuit den Troon gingen voort bliksemen en donderslagen en stemmen; dat dit betekent de verlichting, het verstand en de doorvatting van het Goddelijk Ware in de Hemelen, uit den Heer, staat vast uit de betekenis van de bliksemen, de donderslagen en de stemmen, namelijk dat daarvan wordt gesproken met betrekking tot het Goddelijk Ware, van de bliksemen met betrekking tot de verlichting ervan, van de donderslagen met betrekking tot het verstand ervan, en van de stemmen met betrekking tot de doorvatting ervan; dat deze dingen met gene worden aangeduid, zal vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd: maar eerst zal iets worden gezegd daaromtrent vanwaar die betekenissen zijn; alle dingen die in den zichtbaren hemelvoor de ogen der mensen verschijnen, zijn overeenstemmingen, zoals de zon, de maan, de sterren, de lucht, de aether, het licht, de warmte, de wolken, de nevels, de regenbuien, en meer dingen; het zijn overeenstemmingen, omdat alle dingen die in de natuurlijke wereld zijn, overeenstemmen met de dingen die in de geestelijke wereld zijn; die dingen zijn eveneens overeenstemmingen in den Hemel waar de Engelen zijn, aangezien aan hen eendere dingen verschijnen; echter zijn het daar niet natuurlijke dingen, maar zijn het geestelijke dingen, zoals kan vaststaan uit de dingen die in het Werk

OVER DEN HEMEL EN DE HEL zijn getoond, zoals over de Zon en de Maan in den Hemel, n. 116 tot 125; over het Licht en de Warmte in den Hemel, n. 126 tot 140: en in het algemeen over de overeenstemming van den Hemel met alle dingen van den Aardbol, n. 103 tot 115: en over de schijnbaarheden in den Hemel, n. 170 tot 176: vandaar ook zijn de bliksemen en de donderslagen o overeenstemmingen; en omdat zij overeenstemmingen zijn, betekenen zij derhalve eendere dingen als die waarmede zij overeenstemmen; in het algemeen betekenen zij het Goddelijk Ware door de hogere Engelen opgenomen en geuit, en wanneer dit nederdaalt tot de lagere Engelen, verschijnt het somtijds zoals een bliksem, en wordt het gehoord zoals een donderslag met stemmen; vandaar is het, dat de bliksem het Goddelijk Ware ten aanzien van de verlichting betekent, de donderslag het Goddelijk Ware ten aanzien van het verstand, en de stemmen het Goddelijk Ware ten aanzien van de doorvatting. Gezegd wordt ten aanzien van het verstand en ten aanzien van de doorvatting, aangezien dat wat binnentreedt door het gehoor in het gemoed, zowel wordt gezien als doorvat; het wordt gezien in het verstand, en het wordt doorvat door de vergemeenschatting met den wil; wat eigenlijk de doorvatting is zodanig als de Engelen in den Hemel haar hebben, zie men in de LEER VAN NOVA HIJEROSOLYMA, n. 140. Vandaar nu is het, dat de bliksemen en de donderslagen in het Woord betekenen het Goddelijk Ware ten aanzien van de verlichting en ten aanzien van het verstand, zoals kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij David: *“Gij hebt met den arm Uw volk verlost; de wolken drupten wateren, de aethers gaven een stem, ook gingen Uw pijlen; de stem Uws donders in het wereldrond; de bliksemen verlichtten het wereldrond”*, Psalm LXXVII: 16, 18, 19; daar wordt gehandeld over de instauratie van de Kerk; en met de wolken drupten wateren worden de ware dingen vanuit den zin der letter des Woords aangeduid; met de aethers, of de hogere wolken, gaven hun stem, worden de ware dingen vanuit den geestelijken zin des Woords aangeduid; onder de pijlen die gingen, worden de bliksemen verstaan, van welke de schijn uitgaat als van door een boog afgeschoten schichten, en die aanwezig zijn met donderslagen en bliksemen, en met die worden de Goddelijke Ware dingen aangeduid; met de stem des donders in het wereldrond, wordt het Goddelijk Ware ten aanzien van de doorvatting en het verstand in de Kerk aangeduid; en met de bliksemen verlichtten het wereldrond, wordt hetzelfde aangeduid ten aanzien van de verlichting daaruit; het wereldrond is de Kerk. Bij denzelfde: *“Een vuur zal gaan vóór Jehovah, en het zal rondom Zijn vijanden in vlammen zetten; Zijn bliksemen zullen het wereldrond verlichten”*, Psalm XCVII: 3, 4; uit deze dingen blijkt eveneens, dat

de bliksemen het Goddelijk Ware ten aanzien van de verlichting betekenen, want er wordt gezegd: De bliksemen zullen het wereldrond verlichten. Bij Jeremia: *“De Maker der aarde door Zijn kracht [virtus], Hij bereidt het wereldrond door Zijn wijsheid, en door Zijn inzicht breidt Hij de Hemelen uit; op de stem die Hij geeft, is er een veelheid van wateren in de Hemelen, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen voor den regen”*, x: 12, 13; Hfdst. LI: 16; Psalm CXXXV: 7, 8; ook hier wordt gehandeld over de instauratie der Kerk; dat met de stem des donders het Goddelijk Ware wordt aangeduid ten aanzien van de doorvatting en het verstand, en met de bliksemen hetzelfde ten aanzien van de verlichting, kan hieruit vaststaan, dat gezegd wordt dat de Maker der aarde het wereldrond bereidt door Zijn wijsheid, en de Hemelen uitbreidt door Zijn inzicht; en terstond daarop, dat er op de stem die Hij geeft, een veelheid van wateren in de Hemelen is, en dat Hij de bliksemen maakt voor den regen; de aarde en het wereldrond betekenen de Kerk, de wateren in de Hemelen betekenen de geestelijke ware dingen; de regen betekent die ware dingen wanneer zij nederdalen en natuurlijk worden; de verlichting ervan wordt aangeduid met de bliksemen. In het Tweede Boek van Samuël: *“Jehovah donderde van den Hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn stem, en Hij zond pijlen en verstrooide hen, den bliksem, en Hij verwarde hen”*, xxii: 14, 15; De donderslagen worden hier uitgedrukt met donderen vanuit den Hemel, en met een stem geven, de vliegende bliksemen met pijlen; en met deze en met gene dingen worden de Goddelijke Ware dingen aangeduid, en met den bliksem hun licht; en evenals deze de goeden levendmaken en verlichten, evenzo verschrikken en verblinden zij de bozen, hetgeen daaronder wordt verstaan, dat Hij de pijlen zond en hen verstrooide, en den bliksem en hen verwarde; de bozen immers houden de Goddelijke ware dingen niet uit, en in het geheel niet enig licht vanuit den Hemel; en daarom vluchten zij bij de aanwezigheid ervan weg. Eender bij David: *“Jehovah heeft gedonderd in de Hemelen, en de Allerhoogste gaf Zijn stem; en Hij zond Zijn pijlen en verstrooide hen, en vele bliksemen en Hij heeft hen verward”*, Psalm xviii: 14, 15; en elders: *“Al bliksemende bliksem en verstrooi hen, zend Uw pijlen en verbijster hen”*, Psalm cxliv: 6. Dat de Donderslagen en de Bliksemen het Goddelijk Ware ten aanzien van het verstand en ten aanzien van de verlichting betekenen, staat nog vast uit deze volgende plaatsen; bij David: *“In de benauwdheid riept gij, en Ik hielp u uit; Ik antwoordde u in het verborgene, met den donder”*, Psalm lxxxi: 8. In de Apocalyps: *“Ik hoorde één van de vier dieren, zeggende als met een stem des donders: Kom en aanschouw”*, vi: 1; elders: *“De Engel nam het wierookvat, en hij vulde dat vanuit het vuur des altaars, en hij wierp het op de*

aarde; en er geschiedden donderslagen, stemmen en bliksemen”, VIII: 5; elders: “De Engel riep met een grote stem, zoals een leeuw; en toen hij geroepen had, spraken de zeven Donderslagen hun stemmen”, x: 3, 4; elders: “De Tempel Gods in den Hemel is geopend geworden, en de Ark des verbonds in den Tempel is gezien, en er werden bliksemen en stemmen en donderslagen”, XI: 19; elders: “Ik hoorde een stem vanuit den Hemel, evenals een stem veler wateren, en evenals het geluid van een groten donderslag”, XIV: 2; en elders: “Ik hoorde het gedruis ener grote schare, en evenals het gedruis veler wateren, evenals het gedruis van hevige Donderslagen, zeggende: Hallelujah, omdat de Heer onze God Almachtig het Koninkrijk heeft genomen”, XIX: 6. Aangezien de Donderslagen en de Bliksemen de Goddelijke Ware dingen betekenen, waren er derhalve ook toen Jehovah nederdaalde op den berg Sinai om die te verkondigen, “stemmen, en bliksemen, en eveneens de stem ener bazuin”, Exod. XIX: 16; dat de stem der bazuin [*buccina*] het Goddelijk Ware betekent ten aanzien van de onthulling, zie men boven, n. 55, 262 [op beide plaatsen *tuba*]. De stem vanuit den Hemel tot den Heer werd gehoord als een donderslag, Joh. XII: 28, 29. Dat Jacobus en Johannes werden genoemd Boanerges, zonen des donders, Markus III: 14, 17.

274. En zeven lampen van vuur brandende vóór den Troon, welke zijn de zeven geesten Gods; dat dit betekent het Goddelijk Ware zelf, verenigd met het Goddelijk Goede, voortgaande vanuit de Goddelijke Liefde des Heren, staat vast uit de betekenis van zeven, zijnde alle dingen in samenvatting; uit de betekenis van de lampen van vuur brandende vóór den Troon, zijnde het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede, voortgaande uit de Goddelijke Liefde des Heren; de lampen immers betekenen de ware dingen, vandaar de zeven lampen al het ware in samenvatting, zijnde het Goddelijk Ware; en het vuur betekent het goede der liefde; en omdat de lampen werden gezien brandende vóór den Troon waarop de Heer zat, wordt er aangeduid dat hetzelfde is vanuit den Heer. Omdat met de zeven geesten Gods alle ware dingen des Hemels en der Kerk uit den Heer worden aangeduid, zoals men boven in n. 183 zie aangetoond, wordt er derhalve gezegd Zijnde de zeven geesten Gods. Dat zeven alle dingen betekent, zie men boven, n. 256; dat het vuur het goede der liefde betekent, n. 934, 4906, 5215, 6314, 6832, 10055. Dat de lampen de ware dingen betekenen die de ware dingen des geloofs worden geoemd, kan vaststaan uit deze plaatsen in het Woord; bij David: “Een lamp voor mijn voet Uw Woord, en een licht voor mijn pad”, Psalm CXIX: 105; het Woord wordt een lamp geheten, omdat Hetzelfde het Goddelijk Ware is. Bij denzelfde: “Gij doet mijn lamp schijnen, Jehovah God doet mijn duisternis blinken”, Psalm XVIII: 29; de lamp doen schijnen betekent het verstand

verlichten door het Goddelijk Ware; en de duisternis doen blinken, betekent met het licht van het ware de valse dingen der onwetendheid verstrooien. Bij Lukas: *“Laat uw lenden omgord zijn, en de lampen lichtende”*, xii: 35; met de lenden die omgord zullen zijn, wordt het goede der liefde aangeduid; men zie n. 302I, 4280, 4462, 5050, 505I, 5052, 996I; en met de lampen lichtende, worden de ware dingen des geloofs vanuit het goede der liefde aangeduid. Bij Mattheus: *“De luchter des lichaams is het oog; indien het oog goed is, zo is het ganse lichaam lichtend; indien het oog boos is, zo is het ganse lichaam verduisterd; indien dan het schijnsel duisternis is, hoe groot de duisternis”*, vi: 22, 23; het oog wordt hier een luchter [*lucerna*] of een lichtende lamp geheten, omdat het oog het verstand van het ware en vandaar eveneens het ware des geloofs betekent; en omdat het verstand zijn al ontleent aan den wil, want hoedanig deze is, zodanig is het verstand, zoals het ware des geloofs zijn al ontleent aan het goede der liefde; wanneer dus het verstand van het ware is uit het goede van den wil, dan is de ganse mens geestelijk; dit wordt aangeduid met Indien het oog goed is, zo is het ganse lichaam lichtend: het tegendeel echter is het geval, wanneer het verstand wordt gevormd vanuit het boze van den wil; dat dit dan in louter valse dingen is, wordt aangeduid met Indien uw oog boos is, zo is het ganse lichaam verduisterd; indien dan het schijnsel duisternis is, hoe groot de duisternis. Dat het oog het verstand betekent, zie men boven in n. 152: en dat de duisternis de valse dingen betekent, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1839, 1860, 3340, 4418, 453I, 7688, 77II, 7712. Wie niet weet dat het oog het verstand betekent, vat geenszins den zin dier woorden. Bij Jeremia: *“Ik zal aan hen onttrekken de stem der vreugde en de stem der blijdschap, en de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem der molenstenen en het licht der lamp”*, xxv: 10; de stem der vreugde en de stem der blijdschap onttrekken, betekent de innerlijke gelukzaligheid vanuit het goede der liefde en de ware dingen des geloofs; de stem des bruidegoms en de stem der bruid onttrekken, betekent alle verbinding van het goede en het ware, welke den Hemel en de Kerk bij den mens maakt; de stem der molenstenen en het licht der lamp onttrekken, betekent de leer der naastenliefde en des geloofs; wat de molensteen en malen is, zie men in n. 4335, 7780, 9995, 10303: eender in de Apocalyps: *“Het licht van den luchter zal niet meer lichten in Babylon, en de stem des bruidegoms en der bruid zal daar niet meer gehoord worden”*, xviii: 23. Bij Jesaja: *“Haar heil brande zoals een lamp”*, lxii: 1; dit betekent dat het ware des geloofs zij vanuit het goede der liefde. Bij Mattheus: *“Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan tien maagden, die, haar lampen nemende, uitgingen den Bruidegom tegemoet: de vijf dwaze namen lampen, maar geen olie; de vijf voorzichtige echter namen*

ook die; en daarom, toen de Bruidgom kwam, gingen de voorzichtige binnen tot de bruiloft: de dwaze echter werden niet toegelaten", xxv: 1 tot 12. Met de lampen hier worden de ware dingen des geloofs aangeduid, en met de olie het goede der liefde; wat de overige dingen van deze Gelijkenis betekenen, zie men boven in n. 252 einde, waar de afzonderlijke dingen zijn ontvouwd.

275. En in den aanblik van den Troon een glazen zee, kristal gelijk; dat dit den aanschijn betekent van het Goddelijk Ware in laatsten, waar de gemene dingen ervan zijn, en de doorschijnendheid uit den invloed van het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in eersten, staat vast uit de betekenis van in den aanblik van den Troon, zijnde de aanschijn; en uit de betekenis van de Zee, zijnde de gemene dingen van het ware, waarover aanstonds; uit de betekenis van glazen, zijnde de doorschijnendheid; gezegd wordt ook kristal gelijk, om de doorschijnendheid uit te drukken vanwege den invloed van het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in eersten, welke invloed wordt aangeduid met de zeven lampen van vuur brandende vóór den Troon, zoals vlak boven in n. 274 is getoond. In de voorafgaande dingen tot aan deze toe wordt beschreven de staat van den algehelen Hemel geordend tot het Gericht, en het laatste ervan met de glazen Zee, kristal gelijk: dat het is het ware van den laatsten Hemel hetwelk met de glazen Zee wordt aangeduid, is omdat de zee de gemene dingen van het ware betekent, zodanig als het ware is in den laatsten des Hemels, en bij den mens in den natuurlijke mens, welk ware het wetenschappelijk ware wordt genoemd; dat de Zee die dingen betekent, is omdat in de zee de vergadering der wateren is, en met de wateren worden de ware dingen aangeduid; men zie boven n. 71. Dat de Zee die dingen betekent, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, waarvan ik een zekere hoeveelheid wil aanvoeren; bij Jesaja: *"Ik zal de Egyptenaren besluiten in de hand van een harden heer, en een heftige koning zal over hen heersen; dan zullen de wateren aan de zee ontbreken, en de rivier zal verzippen en verdrogen"*, xix: 4, 5; met de Egyptenaren worden de wetenschappen aangeduid, welke van den natuurlijke mens zijn; met den harden heer in wiens hand zij zullen worden besloten, wordt het boze der liefde van zich aangeduid; met den heftigen koning het valse daaruit; dat de wateren aan de zee zullen ontbreken, betekent dat er bij allen voorraad van wetenschappen toch geen ware dingen zullen zijn; dat de rivier zal verzippen en verdrogen, betekent dat er geen leer van het ware zal zijn, en vandaar geen inzicht. Bij denzelfde: *"Jehovah zal met Zijn hard, groot en sterk zwaard bezoeking doen over Leviathan, de langwerpige slang, en over Leviathan, de gekronkelde slang, en Hij zal de walvissen doden die in de zee zijn"*, xxvii: 1; deze dingen eveneens

over Egypte, waarmede de wetenschappen worden aangeduid, welke van den natuurlijken mens zijn; met Leviathan, de langwerpige slang, worden degenen aangeduid die alle dingen verwerpen die zij niet met de ogen zien, aldus de louter zinlijken, die zonder geloof zijn omdat zij niet begrijpen; met Leviathan, de gekronkelde slang, worden degenen aangeduid die derhalve niet geloven, en nochtans zeggen dat zij geloven; met het harde, grote en sterke zwaard waarmede zij zullen worden bezocht, wordt de uitblussing van elk ware aangeduid; het zwaard immers is het valse dat het ware vernietigt; met de walvissen in de zee die zullen worden gedood, worden de wetenschappelijke dingen in het gemeen aangeduid; dat deze met de walvissen worden aangeduid, zie men in n. 7293. Bij denzelfde: *“Zij zwijgen, de bewoners des eilands; de koopman van Zidon, gaande over de zee, zij hebben u vervuld: bloos, Zidon, omdat de zee heeft gezegd, het bolwerk der zee, al zeggende: Ik heb geen barensnood gehad, en ik heb niet gebaard, en ik heb niet jongemannen opgevoed, maagden doen opgroeien; wanneer de mare komt tot Egypte, zullen zij van smart worden bevangen, zoals bij de mare van Tyrus”*, xxvii: 2 tot 5; met Zidon en Tyrus worden de erkentnissen van het goede en het ware aangeduid, en daarom wordt er gezegd de koopman van Zidon gaande over de zee; de koopman is hij die zich dezelve verwerft en ze vergemeenschap; dat zij zich niets van het goede en het ware door dezelve hebben verworven, wordt aangeduid met de zee zeide: Ik heb geen barensnood gehad, noch gebaard, niet jongemannen opgevoed en maagden doen opgroeien; barensnood hebben en baren is iets vanuit de erkentnissen voortbrengen; de jongemannen zijn de ware dingen, en de maagden zijn de goede dingen; dat vandaar het nut der erkentnissen en der wetenschappen zal vergaan, wordt aangeduid met wanneer de mare komt tot Egypte, zullen zij van smart worden bevangen, zoals bij de mare van Tyrus. Bij Ezechiël: *“Zij zullen nederdalen van op hun tronen, alle vorsten der zee, en afwerpen hun mantels, en hun klederen van borduursel uittrekken; met sidderingen zullen zij bekleed worden: zij zullen een weeklacht over u aanheffen, en zeggen: Hoe zijt gij vergaan, gij bewoonde door de zeeën, gij geloofde stad die kloek is geweest in de zee; en daarom zullen de eilanden beroerd worden vanwege uw uitgang”*, xxvi: 15 tot 18; deze dingen aangaande Tyrus, waarmede de erkentnissen van het ware worden aangeduid; de verwaarlozing en het verlies van deze wordt aldus beschreven; de vorsten der zee die zullen nederdalen van op hun tronen, betekenen de primaire erkentnissen; dat zij zullen worden achtergelaten tezamen met de wetenschappelijke dingen, wordt daarmede aangeduid dat zij hun mantels zullen afwerpen en hun klederen van borduursel uittrekken; het borduursel is

het wetenschappelijke; de stad bewoond door de zeeën, en kloek in de zee, betekent het erkennende [*cognitivum*] in allen overvloed; de zeeën betekenen de verzamelingen; de eilanden in de zee betekenen de meer van de ware dingen verwijderde natiën, die de erkenenissen verlangen; van deze wordt gezegd En daarom zullen de eilanden beroerd worden vanwege uw uitgang. Bij Jesaja: *“Niet zullen zij het boze doen, noch zich verderven op den gansen berg Mijner heiligheid, omdat de aarde vol zal zijn van de wetenschap van Jehovah, zoals de wateren de zee bedekken”*, xi: 9; daar wordt gehandeld over den nieuwen Hemel en over de nieuwe Kerk, en het zijn deze die worden verstaan onder den berg der heiligheid, op welken zij het boze niet zullen doen, noch zich verderven; hun inzicht van het ware uit den Heer wordt daarmede beschreven dat de aarde vol zal zijn van de wetenschap van Jehovah; en omdat de wateren de ware dingen betekenen, en de zee de volheid ervan, wordt er derhalve gezegd, zoals de wateren de zee bedekken. Bij denzelfde: *“Door Mijn scheiding droog Ik de zee uit; Ik stel de rivieren tot een woestijn; haar vis zal verrotten, omdat er geen water is, en hij zal sterven van dorst”*, i: 2; de zee uitdrogen, betekent het volledige gebrek aan de gemene erkenenissen van het ware; de rivieren stellen tot een woestijn, betekent de beroving van elk ware en van het inzicht daaruit; de vis zal verrotten, betekent dat de wetenschappelijke dingen, welke van den natuurlijken mens zijn, zonder elk geestelijk leven zullen zijn, hetgeen geschiedt wanneer zij worden toegepast om valse dingen tegen de ware dingen der Kerk te bevestigen; omdat er geen water is, betekent omdat er niet enig ware is; sterven van dorst, betekent de uitblussing van het ware. Dat de rivieren de dingen betekenen die van het inzicht zijn, zie men in n. 108, 2702, 3051: dat de woestijn betekent waar niet het goede is omdat er niet het ware is, n. 2708, 4736, 7055: dat de vis het wetenschappelijke betekent, hetwelk van den natuurlijken mens is, n. 40, 991: dat het water het ware is, n. 2702, 3424, 3058, 5668, 8568: en dat sterven van dorst betekent de beroving van het geestelijk leven vanwege het gebrek aan het ware, n. 8568 einde. Bij David: *“Jehovah, Gij heerst over de verheffing der zee, wanneer zij haar golven verheft”*, Psalm LXXXIX: 10: met de zee wordt hier de natuurlijke mens aangeduid, omdat daar de gemene dingen van het ware zijn; met de verheffing ervan, wordt aangeduid wanneer hij zich verheft tegen het Goddelijke, door de dingen te ontkennen die der Kerk zijn; met de golven die zij verheft, worden de valse dingen aangeduid. Bij denzelfde: *“Jehovah heeft op de zeeën het wereldrond gegrond, en op de stromen heeft Hij hetzelfde gevestigd”*, Psalm XXIV: 2; met het wereldrond wordt de Kerk aangeduid; met de zeeën de erkenenissen in het gemeen, welke de natuurlijke mens heeft;

met de stromen de ware dingen des geloofs; op deze en gene wordt de Kerk gegrond. Bij Amos: *“Jehovah Die in de Hemelen Zijn treden bouwt; en Hij roept de wateren der zee, en Hij giet dezelve uit over de aangezichten der aarde”*, ix: 6; met de treden die Jehovah bouwt in de Hemelen, worden de innerlijke ware dingen aangeduid, welke de geestelijke worden genoemd; met de wateren der zee worden de uiterlijke ware dingen aangeduid, welke de natuurlijke zijn omdat zij in den natuurlijken mens zijn; met dezelve uitgieten over de aangezichten der aarde, wordt aangeduid over de mensen der Kerk, want de aarde is de Kerk. Bij David: *“Door het woord van Jehovah zijn de Hemelen gemaakt, en door den geest Zijns monds al hun heir; Hij verzamelt zoals een hoop de wateren der zee, gevende in de schatkamers de afgronden”*, Psalm xxxiii: 6, 7; het woord van Jehovah waardoor de Hemelen zijn gemaakt, en de geest Zijns monds waardoor hun heir is gemaakt, betekent het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; het heir der Hemelen zijn alle dingen der liefde en des geloofs; de wateren der zee die Hij verzamelt tot een hoop, betekenen de erkentissen van het ware en de ware dingen in het gemeen, welke tezamen in den natuurlijken mens zijn; de afgronden die Hij geeft tot schatkamers, betekenen de zinlijke wetenschappelijke dingen, welke de gemeenste en de laatste dingen van den natuurlijken mens zijn, en in welke tegelijk de innerlijke of de hogere ware dingen zijn; vandaar worden gene de schatkamers genoemd. Bij denzelfde: *“Jehovah heeft de aarde gegrond op haar basissen, zodat zij niet wordt verschoven tot in het eeuwige en altijddurend; met den afgrond zoals met een kleed hebt Gij haar oversluiert”*, Psalm civ: 5, 6; met de aarde wordt de Kerk aangeduid; de basissen waarop Jehovah haar heeft gegrond tot in het eeuwige, zijnde erkentissen van het ware en het goede; de afgrond waarmede Hij haar zoals met een kleed heeft oversluiert, is het zinlijk wetenschappelijke, zijnde het laatste van den natuurlijken mens; en omdat dit het laatste is, wordt gezegd Hij heeft zoals met een kleed oversluiert. Bij denzelfde: *“Jehovah, in de zee Uw weg, en Uw pad in vele wateren; Uw voetstappen evenwel zijn niet bekend”*, Psalm lxxvii: 20; bij Jesaja: *“Zo zeide Jehovah, Ik Die in de zee een weg heb gegeven, en in de machtige wateren een pad”*, xliii: 16; Dat onder de zee hier niet de zee wordt verstaan, noch onder de wateren de wateren worden verstaan, is duidelijk, omdat er wordt gezegd dat daar van Jehovah de weg en het pad zijn; en daarom wordt onder de zee en onder de wateren zulke dingen verstaan in welke Jehovah of de Heer is, zijnde de erkentissen van het ware in het gemeen vanuit het Woord, en de ware dingen daar; de zee zijn die erkentissen, en de wateren zijn de ware dingen; de erkentissen en de ware dingen verschillen hierin, dat de

erkentenissen zijn van den natuurlijken mens, en de ware dingen van den geestelijken. Bij Jeremia: *“Zie, Ik twistende uw twist, en Ik zal uw wraak wreken, opdat Ik de zee van Babel uitdroge, en haar springader droog make: opklimmen zal over Babel de zee, met de veelheid harer golven zal zij overdekt worden”*, LI: 36, 42; onder Babel worden degenen verstaan die de goede dingen ontwijden; de zee van Babel zijn hun overleveringen, welke de echtbrekingen van het goede vanuit het Woord zijn; de golven zijn hun valse dingen; de vernietiging van hen wanneer het Laatste Gericht daar is, wordt met die woorden beschreven. Bij denzelfde: *“Een volk komende uit het noorden, en een grote natie, en vele koningen zullen worden opgewekt van de zijden der aarde; hun stem bruist zoals de zee, en zij rijden op paarden”*, L: 41, 42; een volk komende uit het noorden, zijn zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn; een grote natie zijn de boze dingen, en de vele koningen zijn de valse dingen; de zijden der aarde zijn de dingen die buiten de Kerk zijn, en die niet der Kerk zijn; de aarde immers is de Kerk; hun stem bruist zoals de zee, is het valse vanuit den natuurlijken mens, zich verheffende tegen het ware der Kerk; de paarden waarop zij rijden, zijn de redeneringen vanuit de begoochelingen der zinnen. Bij denzelfde: *“Jehovah gevende de zon ten lichte des daags, de inzettingen der maan en der sterren ten lichte des nachts, beroerende de zee zodat haar golven bruisen”*, xxxi: 35; met de zon, waaruit het licht des daags is, wordt aangeduid het goede der hemelse liefde, vanuit hetwelk de doorvatting van het ware is; met de inzettingen der maan en der sterren, waaruit het licht des nachts is, worden aangeduid de ware dingen vanuit het geestelijk goede, en vanuit de erkentenissen, uit welke het inzicht is; met de zee die wordt beroerd, en met de golven die bruisen, worden aangeduid de gemene dingen van het ware in den natuurlijken mens, en de wetenschappelijke dingen. Bij Jesaja: *“De goddelozen zijn zoals een voortgedreven zee, wanneer zij niet kan rusten, maar haar wateren werpen slijk en modder op”*, lvii: 20; met de voortgedreven zee waaraan de goddelozen gelijk zijn, worden de redevoeringen vanuit de valse dingen aangeduid; met de wateren die slijk en modder opwerpen, worden de valse dingen zelf aangeduid, vanuit welke de boze dingen des levens en de valse dingen der leer zijn. Bij Ezechiël: *“Ik zal Mijn hand uitstrekken over de Filistijnen, en Ik zal de Kerethieten uitroeien, en Ik zal de overblijfselen van het strand der zee verderven”*, xxv: 16; met de Filistijnen worden degenen aangeduid die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn; en met de overblijfselen van het strand der zee die zullen worden verdorven, worden alle dingen van het ware aangeduid. Bij Hoschea: *“Ik zal niet wederkeren om Efraïm te verderven; achter Jehovah zullen zij gaan, en met eer zullen de zonen*

uit de zee naderen, met eer zullen zij aankomen zoals de vogel vanuit Egypte, en zoals de duif vanuit het land van Assyrië”, XI: 9, 10, 11; met Efraïm wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van het verstand van het ware; met de zonen uit de zee, die zullen naderen, worden aangeduid de ware dingen vanuit de gemene bron, zijnde het Woord; met den vogel vanuit Egypte wordt het samenstemmende wetenschappelijke aangeduid; en met de duif vanuit het land van Assyrië, wordt het redelijke aangeduid. Bij Zacharia: *“Te dien dage zullen uitgaan levende wateren vanuit Hierosolyma, een deel ervan tot de oostelijke zee, en een deel ervan tot de achtergelegen zee”*, XIV: 8; met de levende wateren vanuit Hierosolyma worden aangeduid de ware dingen vanuit geestelijken oorsprong in de Kerk, welke ware dingen die zijn welke worden opgenomen door den mens, wanneer hij in de verlichting uit den Heer is wanneer hij het Woord leest; Hierosolyma is de Kerk ten aanzien van de leer; met de zee wordt aangeduid de natuurlijke mens, in wien de dingen nederdalen die in den geestelijken zijn; met de oostelijke zee wordt de natuurlijke mens aangeduid ten aanzien van het goede; en met de achtergelegen zee de natuurlijke mens ten aanzien van het ware; en aangezien de natuurlijke mens is in de gemene dingen van het ware, worden derhalve met de zee eveneens de gemene dingen van het ware aangeduid. Wie niet iets weet aangaande den geestelijken mens, en aangaande de ware en de goede dingen die daar zijn, kan van mening zijn dat de ware dingen die in den natuurlijke mens zijn, en de erkentissen en de wetenschappelijke dingen worden genoemd, niet de gemene dingen van het ware zijn, maar alle dingen van het ware welke bij den mens zijn; doch laat hij weten, dat de ware dingen in den geestelijken mens, vanuit welke die zijn welke in den natuurlijke zijn, met een ontzaglijk aantal gene te boven gaan; maar die welke in den geestelijken mens zijn, reiken niet tot de doorvatting van den natuurlijke mens, dan wanneer hij in de geestelijke wereld komt, hetgeen na den dood geschiedt; dan immers legt de mens het natuurlijke af en trekt hij het geestelijke aan; dat het zo is, kan alleen al hieruit vaststaan, dat de Engelen in een inzicht en een wijsheid zijn die onuitsprekelijk zijn vergeleken bij den mens, en toch zijn de Engelen vanuit het Menselijk Geslacht; dat de Engelen zijn vanuit het Menselijk Geslacht, zie men in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT, n. 14 tot 22, en 23 tot 27. Omdat de Zee de gemene dingen van het ware betekent, werd derhalve het grote Vat dat voor de gemene Wassing diende, de Bronzen Zee genoemd, 1 Kon. VII: 23 tot 26; de wassingen immers beeldden uit de zuiveringen van de valse en de boze dingen, en de wateren betekenen de ware dingen door welke de zuiveringen geschieden; en omdat alle ware dingen zijn

vanuit het goede, was derhalve de samenhouder ervan Brons, weswege het de Bronzen Zee werd genoemd; het brons [*aes*] immers betekent het goede. De geestelijke zuivering, zijnde de zuivering van de valse en de boze dingen, wordt daar ten volle beschreven met de maten van dat vat, en met de basissen ervan, verstaan in den geestelijken zin. Uit deze dingen die zijn aangevoerd, kan vaststaan dat met de zee worden aangeduid de gemene dingen van het ware, of de erkennenissen van het ware tezamen en collectief. Wat echter nog meer met de zee wordt aangeduid, zal blijken in de ontvouwing van de volgende dingen, want in de volgende dingen wordt de zee genoemd in verschillende zin, zoals in Apoc. v: 13; Hfdst. vii: 1, 2, 3; Hfdst. viii: 8, 9; Hfdst. x: 2, 8; Hfdst. xii: 12; Hfdst. xiii: 1; Hfdst. xiv: 7; Hfdst. xv: 2; Hfdst. xvi: 3; Hfdst. xviii: 17, 19, 21; Hfdst. xx: 13; alsmede in Hfdst. xxi: 1.

276. Vers 6, 7, 8. *En in het midden van den Troon en om den Troon vier Dieren, vol ogen van voren en van achteren. En het eerste Dier was een leeuw gelijk, en het tweede Dier een kalf gelijk, en het derde Dier had het aangezicht zoals een mens, en het vierde Dier was een vliegende arend gelijk. En de vier Dieren, elkeen voor zichzelf, hadden zes vleugelen rondom, en deze waren van binnen vol ogen, en zij hadden niet rust dag en nacht, zeggende: Heilig, Heilig, Heilig, de Heer God Almachtig, Die was en Die is en Die komen zal.* En in het midden van den Troon en om den Troon vier Dieren, vol ogen van voren en van achteren, betekent de Bewaking en de Voorzienigheid des Heren dat de innerlijke Hemelen niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde, opdat de lagere dingen welke daarvan afhangen, in de orde zijn: en het eerste Dier was een leeuw gelijk, betekent het aanschijn in laatsten ten aanzien van de macht en de uitwerking van het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer: en het tweede Dier een kalf gelijk, betekent het aanschijn in laatsten van het Goddelijk Goede ten aanzien van de bescherming: en het derde Dier had het aangezicht zoals een mens, betekent in laatsten het aanschijn der Goddelijke Bewaking en Voorzienigheid ten aanzien van de wijsheid: en het vierde Dier was een vliegende arend gelijk, betekent in laatsten het aanschijn van de Goddelijke Bewaking en Voorzienigheid ten aanzien van het inzicht en ten aanzien van het rondom-schouwen van alle kanten: en de vier Dieren, elkeen voor zichzelf, hadden zes vleugelen rondom, betekent het aanschijn van het Goddelijk Geestelijke van alle kanten rondom het Goddelijk Hemelse: en deze waren van binnen vol ogen, betekent de Goddelijke Voorzienigheid en Bewaking: en zij hadden niet rust dag en nacht, zeggende: Heilig, Heilig, Heilig, betekent het Heiligste dat voortgaat uit den Heer; de Heer God

Almachtig, Die was en Die is en Die Komen zal, betekent Die Oneindig en Eeuwig is.

277. En in het midden van den Troon en om den Troon vier Dieren, vol ogen van voren en van achteren; dat dit betekent de Bewaking en de Voorzienigheid des Heren dat de innerlijke Hemelen niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde, opdat de lagere dingen welke daarvan afhangen, in de orde zijn, staat vast uit de betekenis van vanuit het midden van den Troon, zijnde uit den Heer; de Zittende immers op den Troon was de Heer, men zie boven n. 268; en uit de betekenis van om den Troon, zijnde de innerlijke of de hogere Hemelen; die immers zijn het naast rondom den Heer; uit de betekenis van de vier Dieren, welke de Cherubim waren, zijnde de Goddelijke Bewaking en Voorzienigheid dat de innerlijke of de Hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de ogen waarvan zij vol waren van voren en van achteren, zijnde de Goddelijke Voorzienigheid des Heren; de ogen immers betekenen, wanneer het den mens betreft, het verstand, hetwelk zijn inwendig gezicht is; wanneer echter van ogen wordt gesproken met betrekking tot God, zo betekenen zij de Goddelijke Voorzienigheid; men zie boven n. 68 en 152: en omdat met de ogen daar de Goddelijke Voorzienigheid des Heren wordt aangeduid, dat de hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde, werden derhalve die Cherubim gezien vol ogen van voren en van achteren: dat van die Voorzienigheid des Heren de lagere dingen afhangen, zijnde de lagere Hemelen en eveneens de Kerk op aarde, opdat zij in de orde zijn, is omdat de Invloed des Heren is onmiddellijk uit Hemzelf en eveneens middellijk door de hogere Hemelen in de lagere Hemelen en in de Kerk; en daarom zouden, indien niet de hogere Hemelen in de orde waren, de lagere Hemelen ook niet in de orde kunnen zijn; over dien Invloed zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA n. 277, 278. Dat het de Cherubim zijn die hier worden verstaan onder de vier Dieren, staat vast bij Ezechiël, aan wien eendere dingen verschenen aan de rivier Kebar, welke door hem worden beschreven in Hoofdstuk I en Hoofdstuk x, en in dit laatste de Cherubim worden genoemd, Vers 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 14, 16, 18, 19, en van dezelve wordt gezegd: *“De Cherubim verhieven zich; deze zijn de Dieren die ik had gezien aan de rivier Kebar; deze zijn de Dieren die ik had gezien onder den God Israëls aan de rivier Kebar; ik verstond dat die de Cherubim waren”*, Hfdst. x: 15, 20. De vier Dieren, zijnde de Cherubim, worden aldus beschreven bij dien Profeet: *“Nabij de rivier Kebar verscheen de gelijkenis van vier Dieren, welke aanzien*

deze was: zij hadden de gelijkenis van een mens, en elkeen had vier aangezichten, en elkeen van hen had vier vleugels: de gelijkenis van hun aangezichten: de aangezichten eens mensen en de aangezichten eens leeuws aan de rechterzijde hadden die vier: de aangezichten eens ossen aan de linkerzijde die vier: en de aangezichten eens arends die vier: hun aanzien was zoals kolen van vuur brandende, naar het aanzien van lampen: datzelve zich verbreidende tussen de Dieren, aldus dat het vuur een glans had, en van het vuur was uitgaande een bliksem. Over de hoofden der Dieren was een Uitspansel, naar de gedaante van een wonderbaarlijk kristal: over het Uitspansel dat over hun hoofden was, als het ware het aanzien van een saffiersteen, de gelijkenis eens Troons; en op de gelijkenis eens Troons was de gelijkenis als het aanzien eens Mensen op denzelve: van het aanzien Zijner lenden en nederwaarts zag ik als het ware het aanzien van vuur, en dit had een glans rondom zoals het aanzien van den Regenboog die in de wolk is; zo was het aanzien van den glans van Jehovah rondom; dit aanzien was de gelijkenis van de heerlijkheid van Jehovah”, Ezech. I: 5, 6, 10, 13, 22, 26, 27, 28; met deze Uitbeeldende dingen wordt beschreven het Goddelijke des Heren in de hogere Hemelen, en Zijn Voorzienigheid dat zij niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde; en in die beschrijving zijn alle dingen bevat die in dit Hoofdstuk van de Apocalyps over de ordening van de Hemelen zijn gezegd, en aangeduid met den Troon waarop Een was zittende, in het aanzien den steen Jaspis en Sardius gelijk, met den Regenboog om den Troon, met de Lampen van vuur brandende vóór den Troon, en met de overige dingen; en ik acht mij derhalve ervan ontslagen om deze dingen afzonderlijk te ontvouwen: nu zal het alleen worden getoond, dat met de Cherubim in het Woord worden aangeduid de Bewaking en de Voorzienigheid des Heren dat de hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde, opdat de lagere dingen in de orde zijn. Dit blijkt duidelijk uit de Cherubim die gesteld waren vóór den Tuin van Eden, toen de mens daaruit verdreven was, waarover aldus bij Mozes: *“Toen Jehovah God den mens had uitgedreven, deed Hij wonen aan het oosten van Eden de Cherubim, en de vlam des zwaards zich heen en weder kerende, om te bewaken den weg van den boom des levens”,* Gen. III: 24; wat onder den mens en diens echtgenote in die Hoofdstukken wordt verstaan, zie men ontvouwd in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, namelijk dat onder den mens daar wordt verstaan de Oudste Kerk, welke een hemelse Kerk was; en de hemelse Kerk wordt van de geestelijke Kerk onderscheiden hierin dat gene is in het goede der liefde tot den Heer, deze echter in het goede der naastenliefde jegens den naaste; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 20 tot 28:

vanuit de mensen die deze beide Kerken op aarde maken, worden de beide hogere Hemelen geformeerd: toen dus de hemelse Kerk, welke de Oudste en de primaire op dezen aardbol was, ter kimme neigde en aanving terug te treden van het goede der liefde, wordt gezegd dat Hij de Cherubim deed wonen aan het oosten van Eden, en de vlam des zwaards zich heen en weder kerende, om te bewaken den weg tot den boom des levens; en met het oosten van Eden wordt aangeduid waar het goede der hemelse liefde binnentreedt; met de vlam des zwaards zich heen en weder kerende, wordt het beschermende ware vanuit dat goede aangeduid; en met den boom des levens wordt het Goddelijke aangeduid dat uit den Heer in de hogere Hemelen is, zijnde het goede der liefde en der naastenliefde, en daaruit de hemelse vreugde: daaruit blijkt dat met de Cherubim de Bewaking wordt aangeduid dat die Hemelen niet worden genaderd tenzij door het goede der liefde en der naastenliefde; en daarom ook wordt van dezelve gezegd: Om te bewaken den weg van den boom des levens. Dat het oosten het goede der liefde betekent, zie men in n. 1250, 3708; dat Eden de wijsheid daaruit betekent, n. 99, 100; dat het zwaard betekent het ware, strijdende tegen het valse en dat verstrooiende, aldus het beschermende ware, boven n. 73, 131; dat de vlam betekent het ware vanuit het hemels goede, n. 3222, 6832, 9570: dat de boom des levens het goede der liefde uit den Heer is, en daaruit de hemelse vreugde, boven n. 109, 110. Omdat dit wordt aangeduid met de Cherubim, werden derhalve twee Cherubim uit massief goud gesteld op het Verzoendeksel dat op de Ark was, waarover aldus bij Mozes: *“Maken zult gij Cherubim, van massief goud zult gij ze maken, aan de twee uiteinden des Verzoendeksels; vanuit het Verzoendeksel zult gij de Cherubim maken. En de Cherubim zullen de vleugelen omhoog uitbreiden, bedekkende met hun vleugelen het Verzoendeksel; naar het Verzoendeksel zullen de aangezichten der Cherubim gekeerd zijn; en gij zult het Verzoendeksel geven op de Ark; Ik zal met u samenkomen daar, en Ik zal met u spreken tussen de twee Cherubim”*, Exod. xxv: 18 tot 22; Hfdst. xxxvii: 7, 8, 9; door de Ark en de Tent werden de hogere Hemelen uitgebeeld; door de Ark, waarin de Getuigenis of de Wet lag, werd de Binnenste of de Derde Hemel uitgebeeld, door het Habitakel, hetwelk buiten den Voorhang was, de Middelste of de Tweede Hemel; door het Verzoendeksel het horen en de opneming van alle dingen van den eredienst die vanuit het goede der liefde en der naastenliefde zijn; door de Cherubim de bewakingen, en door het goud waaruit zij waren, het goede der liefde; daaruit blijkt ook, dat de beide Cherubim hebben uitgebeeld de bewakingen, dat de hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij door het goede der liefde en der naastenliefde. Dat

door den Tabernakel in het algemeen werd uitgebeeld de Hemel waar de Heer is, zie men in n. 9457, 9481, 10545: door de Ark de binnenste of derde Hemel, n. 3478, 9485: door de Getuigenis of de Wet in de Ark de Heer ten aanzien van het Woord, n. 3382, 6752, 7463; door het Habitakel, hetwelk buiten den Voorhang was, de middelste of de tweede Hemel, n. 3478, 9457, 9485, 9594, 9596, 9632: door het Verzoendeksel het horen en de opneming van alle dingen van den erediensdienst die vanuit het goede der liefde en der naastenliefde uit den Heer zijn, n. 9506: en door het goud het goede der liefde, n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9510, 9874, 9881. Omdat die bewakingen met de Cherubim werden aangeduid, waren er derhalve ook *Cherubim op de gordijnen van het Habitakel, en op den Voorhang*, Exod. xxvi: 1, 31: en daarom *maakte Salomo in de aanspraakplaats van den Tempel twee Cherubim uit olijfhout, en stelde hij ze in het midden van het innerlijke Huis, en overtoog hij ze met goud: en graveerde hij eveneens alle wanden van het Huis met uitgesneden graveringen van Cherubim, en eveneens op de deuren*, 1 Kon. vi: 23 tot 29, 32 tot 35; met den Tempel werd ook de Hemel en de Kerk aangeduid, en met de aanspraakplaats [*adytum*: ontoegankelijk allerheiligste] ervan het binnenste des Hemels en der Kerk; met het olijfhout, waaruit de Cherubim waren, wordt het goede der liefde aangeduid, eender met het goud waarmede zij waren overtoegen; met de wanden waarop de Cherubim waren uitgesneden, worden de laatsten des Hemels en der Kerk aangeduid, en met de Cherubim daar de Bewakingen: met de deuren [*fores*] waarop ook Cherubim waren, wordt de toegang tot den Hemel en de Kerk aangeduid; daaruit blijkt, dat de Cherubim de Bewakingen hebben aangeduid opdat de Hemel niet wordt genaderd tenzij door het goede der liefde en der naastenliefde; en omdat de Cherubim die Bewakingen hebben aangeduid, betekenen zij ook de Goddelijke Voorzienigheid des Heren, want die Bewakingen zijn uit den Heer, en zij zijn Zijn Goddelijke Voorzienigheid. Dat de Tempel en het Huis Gods den Hemel en de Kerk betekenen, zie men boven, n. 220; vandaar betekent de aanspraakplaats het binnenste ervan: dat het olijfhout het goede der liefde betekent, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN n. 886, 3728, 4582, 9780, 9954, 10261; eender het goud, boven n. 242: dat de deuren de toegang en de binnenlating betekenen, ook boven, n. 248. Eender wordt de met Cherubim versierde nieuwe Tempel beschreven, waarover bij Ezechiël: “*Er werden gemaakt Cherubim en palmbomen, zodat er een palmboom was tussen Cherub en Cherub: aldus was het gemaakt aan het gehele Huis rondom, van de aarde af tot boven de deur waren Cherubim en palmbomen gemaakt; en de wand van den Tempel*”, xli: 18, 19, 20; de palmboom betekent het geestelijk goede,

zijnde het goede der naastenliefde; men zie n. 8369. Aangezien het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede beschermt, wordt de Koning van Tyrus derhalve Cherub genoemd; met den Koning immers wordt het Goddelijk Ware aangeduid, en met Tyrus de erkentissen, en vandaar met den Koning van Tyrus het inzicht, over wien aldus bij Ezechiël: “*Koning van Tyrus, gij waart in Eden, Gods tuin; alle kostbare steen was uw deksel; gij Cherub, de uitspanning van een die beschermt, Ik heb u gesteld op den berg der heiligheid Gods; in het midden der stenen van vuur hadt gij gewandeld; volmaakt in uw wegen in den dag waarop gij geschapen waart*”, xxviii: 12, 13, 14, 15; dat met den Koning het Goddelijk Ware wordt aangeduid, zie men boven in n. 31; en met Tyrus de erkentissen, in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 1201: met de kostbare stenen de ware en goede dingen des Hemels en der Kerk, n. 9863, 9865, 9868, 9873, 9905; dewelke stenen van vuur worden genoemd, omdat het vuur het goede der liefde betekent, n. 934, 4906, 6314, 5215, 6832; omdat met den Koning van Tyrus het inzicht vanuit het Goddelijk Ware wordt aangeduid, en dit bewaakt of beschermt, wordt derhalve de Koning van Tyrus genoemd Cherub, de uitspanning van een die beschermt. Aangezien de hogere Hemelen niet kunnen worden genaderd tenzij door het goede der liefde en der naastenliefde, dat is, niet door een erediensdienst en door gebeden dan alleen die welke voortgaan vanuit dat goede, sprak derhalve de Heer met Mozes en Aharon, wanneer zij het Habitakel binnentraden, tussen de beide Cherubim die op de Ark waren, Exod. xxv: 22; zoals eveneens vaststaat bij Mozes: “*Toen Mozes binnenschreed in de Tent der samenkomst, hoorde hij een stem sprekende tot hem van boven het Verzoendeksel, hetwelk is op de Ark der Getuigenis van tussen de twee Cherubim*”, Num. vii: 89. Omdat het is het uit den Heer voortgaande Goddelijke dat voorziet en bewaakt, wordt derhalve van den Heer gezegd dat Hij zit op de Cherubim, Jes. xxxvii: 16; Psalm xviii: 10, 11; Psalm lxxx: 2; Psalm cxix: 1; 1 Sam. iv: 4; 11 Sam. vi: 2. Aangezien in dit Hoofdstuk wordt gehandeld over de ordening van alle dingen tot het Gericht, wordt derhalve ook hier gehandeld over de Cherubim, dat is, over de Bewaking en de Voorzienigheid des Heren dat de hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij door het goede der liefde en der naastenliefde; want indien dit niet was geschied vóór het Gericht, zo zouden de eigenlijke Hemelen zelf, waarin de ware Engelen zijn, in gevaar zijn geraakt, ter oorzaak hiervan dat die Hemelen welke zouden vergaan, waarover Apoc. Hfdst. xxi: 1, niet in het goede der liefde en der naastenliefde waren geweest, maar slechts in enige ware dingen; er waren immers daar vanuit de Christelijke wereld die in de leer aangaande het geloof alleen waren, welke enigen hadden

bevestigd uit tal van plaatsen vanuit het Woord, en daardoor hadden zij enige verbinding verkregen met den laatsten Hemel; maar die verbinding werd verbroken toen die Hemel, welke in Apoc. xxi: 1 de vorige Hemel wordt genoemd, werd verstrooid; en toen werd het uit den Heer verordineerd, dat nadien niet iemand met de Hemelen wordt verbonden dan alleen hij die in het goede der liefde tot den Heer en in de naastenliefde jegens den naaste is: dit in het bijzonder is het, wat wordt verstaan onder de dingen die nu volgen in dit Hoofdstuk. Wie dus gelooft, dat de Hemelen na dezen kunnen worden genaderd door den eredienst en de gebeden uit hen die in het geloof-alleen zijn en niet tevens in het goede der naastenliefde, dwaalt schromelijk; de eredienst van hen wordt niet langer opgenomen, noch de gebeden verhoord, maar er wordt slechts gelet op de liefde van hun leven; en daarom zijn zij, indien de liefde van zich en van de wereld regeert, hoedanig zij ook in den uitwendigen eredienst mogen zijn, met de hellen verbonden, en eveneens worden zij daarheen na den dood gevoerd, en niet eerst tot enigen Hemel die heeft te vergaan, zoals tot nu toe is geschied.

278. En het eerste Dier was een leeuw gelijk; dat dit betekent het aanschijn in laatsten ten aanzien van de macht en de uitwerking van het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, staat vast uit de betekenis van den leeuw, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer ten aanzien van de macht en de uitwerking, waarover aanstonds; dat het is het aanschijn in laatsten, is omdat de Cherubim werden gezien zoals Dieren, en dit eerste een leeuw gelijk; in laatsten wordt gezegd, omdat dit aanschijn er voor Johannes was toen hij in den geest was, en deze alle dingen zag in laatsten, waar de Goddelijk Hemelse en Geestelijke dingen worden uitgebeeld op verschillende wijze, nu eens door tuinen en paradijzen, dan weer door paleizen en tempels, dan weer door rivieren en wateren, dan weer door dieren van verschillend geslacht, zoals door leeuwen, kamelen, paarden, ossen, stieren, schapen, lammeren, duiven, arenden, en door meer dingen: eendere dingen werden gezien door de Profeten, door wie het Woord werd geschreven, ter oorzaak hiervan dat het Woord in zijn laatsten, zijnde de dingen die vervat zijn in den zin der letter ervan, zou bestaan uit zulke dingen die in de wereld zijn, welke uitbeeldingen en overeenstemmingen zouden zijn van de hemelse en de geestelijke dingen, en het zo zou dienen aan den geestelijken zin als basis en fundament: om die oorzaak ook werden de Cherubim, met welke de Bewaking en de Voorzienigheid des Heren wordt aangeduid opdat de hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde, door Johannes en eveneens door Ezechiël ten aanzien van de aangezichten als

Dieren gezien. Aangezien het de Heer is Die bewaakt en voorziet, en dit door het Goddelijk Ware en door het Goddelijk Goede, aldus door Zijn Goddelijke Wijsheid en Goddelijk Inzicht, werden derhalve vier Dieren gezien, welke eender waren aan een leeuw, een kalf, een mens, en een arend; zo immers werd door den leeuw uitgebeeld het Goddelijk Ware ten aanzien van de macht; door het kalf het Goddelijk Goede ten aanzien van de bescherming; door den mens de Goddelijke Wijsheid, en door den arend het Goddelijk Inzicht; des Heren Goddelijke Voorzienigheid ten aanzien van de bewaking van de hogere Hemelen, opdat die niet worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde, sluit die vier in. Dat de Leeuw betekent het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer ten aanzien van de macht, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar deze wordt genoemd, zoals uit de volgende; bij Mozes: *“Een Leeuwenwelp Jehudah; van de prooi zijt gij opgeklimmen, mijn zoon; hij heeft zich gekromd, hij heeft zich nedergelegd zoals een oude leeuw; wie zal hem opwekken”*, Gen. XLIX: 9; met Jehudah wordt hier het hemels Rijk des Heren aangeduid, waar allen zijn in de macht uit den Heer door het Goddelijk Ware; die macht wordt verstaan onder het leeuwenwelp en onder den ouden leeuw; met de prooi vanuit welke hij opklimt, wordt de verstrooiing van de valse en de boze dingen aangeduid; met zich krommen wordt aangeduid zich in de macht zetten; met zich nederleggen wordt aangeduid dat hij beveiligd is van elk valse en boze; en daarom wordt gezegd: Wie zal hem opwekken? Dat met Jehudah in het Woord het hemels Rijk des Heren wordt aangeduid, zie men in n. 3654, 3881, 5603, 5782, 6363; dat met de prooi waar het dat Rijk en den Heer betreft, de verstrooiing van de valse en de boze dingen wordt aangeduid, en de ontrukking aan en de bevrijding uit de hel, n. 6368, 6442; dat met zich krommen, wanneer het een leeuw betreft, wordt aangeduid zich in de macht zetten, n. 6369; dat met zich nederleggen wordt aangeduid de staat van veiligheid en kalmte, n. 3696. Bij denzelfde: *“Te dezer tijd zal tot Jakob en Israël gezegd worden: Wat heeft God gedaan; zie, het volk staat op zoals een oude leeuw, en zoals een jonge leeuw verheft het zich; het zal niet rusten totdat het den roof zal gegeten hebben”*, Num. XXIII: 23, 24; en bij denzelfde: *“Hij kromt zich in, legt zich neder zoals een oude leeuw; wie zal hem opwekken. Zo wie u zegent, die zij gezegend, zo wie u vervloekt, die zij vervloekt”*, Num. XXIV: 9; hier aangaande Jakob en Israël, met wie het geestelijk Rijk des Heren wordt aangeduid: hun macht wordt beschreven met den ouden en den jongen leeuw, die opstaat, zich verheft, en zich inkromt; de verstrooiing van de valse en de boze dingen wordt aangeduid met den roof eten; en de staat der veiligheid en

der kalmte met zich nederleggen, wie zal hem opwekken; dat onder Jakob en Israël in het Woord het geestelijk Rijk des Heren wordt verstaan, zie men in n. 4286, 4570, 5973, 6426, 8805, 9340. Wat het hemels Rijk des Heren is, en wat Zijn geestelijk Rijk, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, H. 20 tot 28. Dat zich inkrommen is zich in de macht zetten, dat de prooi en de roof de verstrooiing van de valse en de boze dingen is, en dat zich nederleggen de staat der veiligheid en der kalmte is, wanneer het van een leeuw wordt gezegd, zie men vlak boven. Bij Nahum: *“Waar is het habitakel der leeuwen, en de weide der jonge leeuwen; waar wandelde de leeuw, de oude leeuw, het leeuwenwelp, en niemand die verschrikte”*, II: 11; met de leeuwen worden ook hier degenen aangeduid die in de macht zijn door het Goddelijk Ware; met hun habitakel wordt aangeduid waar dezulken in de Kerk zijn; met hun weide worden de erkentnissen van het ware en het goede aangeduid; met hij wandelde en niemand die verschrikte, wordt hun staat van veiligheid tegenover de valse en de boze dingen aangeduid. Bij Micha: *“De overblijfselen van Jakob zullen zijn in het midden van vele volken, zoals een dauw van met Jehovah, zoals druppelen op het kruid, zoals een leeuw tussen de beesten des wouds, zoals een jonge leeuw tussen de kudden der schapen, en deze zal, indien hij zal zijn doorgestaan, vertreden en verstrooien, dat niemand uitredde; uw hand zal verhoogd worden over uw vijanden [hostes] en al uw onvrienden [inimici] zullen uitgeroeid worden”*, v: 6, 7, 8; met de overblijfselen van Jakob worden de ware en de goede dingen der Kerk aangeduid; met den dauw uit Jehovah wordt het geestelijk ware aangeduid; met den druppel op het kruid het natuurlijk ware; met den leeuw tussen de beesten des wouds en met den jongen leeuw tussen de kudden der schapen, en met vertreden en verstrooien, dat niemand uitredde, wordt de macht over de boze en de valse dingen aangeduid; omdat deze dingen worden aangeduid, wordt er derhalve gezegd: Uw hand zal verhoogd worden over uw vijanden, en al uw onvrienden zullen uitgeroeid worden; met de vijanden immers worden de boze dingen aangeduid, en met de onvrienden de valse dingen; men zie n. 2851, 8289, 9314, 10481. Bij Jesaja: *“De Heer zeide: Ga heen, zet een wachter, die schouwe en kondige aan; en hij zag een wagen, een paar ruiters, een ezelwagen, een kemelenwagen, en hij luisterde een luistering: hij riep uit, de leeuw op den wachttorens: Heer, ik ben staande geduriglijk bij dag, en op mijn hoede ben ik gezet alle nachten; zij is gevallen, zij is gevallen, Babel”*, XXI: 6, 7, 8, 9; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren, en over de nieuwe Kerk alsdan; met den leeuw op den wachttorens wordt de Bewaking en de Voorzienigheid des Heren aangeduid; en daarom wordt er gezegd: Ik ben staande geduriglijk

bij dag, en op mijn hoede ben ik gezet alle nachten; met den wagen, en met het paar ruiters, wordt de leer van het ware vanuit het Woord aangeduid; en met een luistering luisteren het leven volgens dezelve: dat de wagen de leer van het ware betekent, zie men in n. 276I, 2762, 532I, 8029, 82I5; dat de ruiter het Woord ten aanzien van het verstand betekent, n. 276I, 640I, 6534, 7024, 8I46, 8I48. Bij denzelfde: *“Gelijk als brult een Leeuw en een jonge Leeuw over zijn roof, wanneer tegen hem tosnelt de volheid der herderen, zo zal Jehovah nederdalen om oorlog te voeren op den berg Zions en op den heuvel ervan”*, xxxi: 4; hier wordt Jehovah vergeleken bij een brullenden Leeuw, omdat met den Leeuw wordt aangeduid de macht van uit te leiden uit de hel of uit de boze dingen, en met brullen de verdediging tegen de boze en de valse dingen; en daarom wordt gezegd zo zal Jehovah nederdalen om oorlog te voeren op den berg Zions en op den heuvel ervan; de berg Zions en de heuvel ervan is de hemelse Kerk en de geestelijke Kerk; de roof waarover de leeuw en de jonge leeuw brult, betekent de bevrijding uit de boze dingen die uit de hel zijn. Iets eenders wordt met brullen, wanneer het een Leeuw betreft, aangeduid bij Hoschea: *“Ik zal niet wederkeren om Efraïm te verderven; achter Jehovah zullen zij gaan, zoals een Leeuw brult Hij”*, xi: 9, 10. Bij Amos: *“De Leeuw heeft gebruld; wie vreest niet; de Heer Jehovah heeft gesproken, wie zal niet profeteren”*, iii: 8; in de Apocalyps: *“De Engel riep met een grote stem, en zoals een Leeuw brult”*, x: 3; en bij David: *“De Leeuwen zijn brullende om de prooi, en om te zoeken van God hun spijs; gaat de zon op, zo worden zij verzameld, en in hun habitakels leggen zij zich weder neder”*, Psalm CIV: 2I, 22; met deze dingen wordt bij David de staat van de Engelen des Hemels beschreven, wanneer zij niet in den staat der intense liefde en der wijsheid daaruit zijn, en wanneer zij in dien terugkomen: de eerstgenoemde staat wordt beschreven met de leeuwen zijn brullende om de prooi, en om te zoeken van God de spijs; de laatstgenoemde staat met Gaat de zon op, zo worden zij verzameld, en in hun habitakels leggen zij zich weder neder; onder de leeuwen worden de Engelen des Hemels verstaan; onder brullen het verlangen; onder de prooi en de spijs het goede hetwelk der liefde is, en het ware hetwelk der wijsheid is; onder de zon die opgaat de Heer ten aanzien van de liefde en van de wijsheid daaruit; onder verzameld worden terugkeren in den hemelsen staat; en onder weder zich nederleggen in hun habitakels, de staat der kalmte en des vredes: over die beide staten van de Engelen des Hemels zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 154 tot 161. Omdat Jehovah wordt vergeleken bij een Leeuw vanwege het Goddelijk Ware ten aanzien van de macht, wordt derhalve de Heer Leeuw genoemd in de Apocalyps: *“Zie, Hij heeft overwonnen, de*

Leeuw, Die is vanuit den Stam van Jehudah, de wortel Davids”, v: 5; en omdat alle macht is vanuit den Heer door het Goddelijk Ware, wordt derhalve dit eveneens aangeduid met den leeuw, zoals bij Mozes: “*Van Gad zeide hij: Gezegend hij die de breedte heeft gegeven aan Gad; zoals een Leeuw woont hij; hij rooft den arm, ook de kruin*”, Deut. xxxiii: 20; met Gad wordt in den hoogsten zin de Almacht aangeduid, en vandaar in den uitbeeldenden zin de macht die van het ware is; men zie n. 3934, 3935; vandaar wordt gezegd Gezegend hij die de breedte heeft gegeven aan Gad; met de breedte immers wordt het ware aangeduid, n. 1613, 3433, 3434, 4482, 9487, 10179; dat alle macht is vanuit het Goddelijk Ware, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, in het Artikel over de macht der Engelen des Hemels, n. 228 tot 233. Aangezien met de leeuw de macht wordt aangeduid, wordt derhalve in de weklacht van David over Saul en Jonathan gezegd: “*Saul en Jonathan liefelijk, meer dan de arenden waren zij snel, meer dan de leeuwen sterk*”, II Sam. I: 23; onder Saul daar als koning, en onder Jonathan als zoon des konings, wordt verstaan het ware beschermende de Kerk, want daar wordt gehandeld over de leer van het ware en het goede; hij betitelde immers die weklacht: Om den zonen van Jehudah den boog te leren, Vers 18 aldaar; met den boog wordt die leer aangeduid; men zie n. 2686, 2709, 6422. Aangezien met de Koningen van Jehudah en Israël de Heer werd uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, en met den Troon het Gericht, hetwelk geschiedt vanuit het Goddelijk Ware, en door de Leeuwen werd uitgebeeld de macht, de bewaking en de bescherming tegen de valse en de boze dingen, waren er derhalve naast de twee handen van den door Salomo gebouwden Troon twee leeuwen, en twaalf leeuwen op de zes treden aan weerszijden, I Kon. x: 18, 19, 20. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de Leeuwen, wanneer over den Heer, den Hemel en de Kerk wordt gehandeld in het Woord. Met de leeuwen wordt ook in het Woord de macht van het valse vanuit het boze aangeduid, waardoor de Kerk wordt vernietigd en verwoest; zoals bij Jeremia: “*Tegen hem brullen de jonge Leeuwen, zij geven hun stem uit, zij brengen het land in woestheid*”, II: 15. En bij Jesaja: “*Een natie welker pijlen scherp zijn, en al haar bogen gespannen; de hoeven van haar paarden worden zoals rotsstenen geacht; zij heeft een gebrul zoals van een leeuw, zij brult zoals een jonge leeuw, en zij huivert en grijpt de prooi aan*”, v: 28, 29; behalve in vele andere plaatsen, zoals in Jes. XI: 6; Hfdst. xxxv: 9; Jerem. IV: 7; Hfdst. v: 6; Hfdst. XII: 8; Hfdst. I: 17; Hfdst. LI: 38; Ezech. XIX: 3, 5, 6; Hoschea XIII: 7, 8; Joël I: 6, 7; Psalm XVII: 12; Psalm XXII: 14; Psalm LVII: 5; Psalm LVIII: 7; Psalm XCI: 13.

279. En het tweede Dier een kalf gelijk; dat dit betekent het aanschijn in laatsten van het Goddelijk Goede ten aanzien van de bescherming, staat vast uit de betekenis van het kalf of den var [*juvencus*: jonge stier], zijnde het goede van den natuurlijken mens, in het bijzonder het goede der onschuld en der naastenliefde van hem; en omdat het is het goede van den natuurlijken mens, is het ook het goede van den laatsten Hemel; deze Hemel immers is geestelijk-natuurlijk, men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 29, 30, 31; en omdat dit goede daar is, is het derhalve de bewaking of de bescherming dat de hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij door het goede der liefde en der naastenliefde; vandaar is het, dat de ene Cherub een kalf gelijk was: dat dit aanschijn er geweest is in laatsten, zie men vlak boven in n. 278. Dat het Kalf of de var het goede van den natuurlijken mens betekent, is omdat de dingen die van de kudde van grootvee waren, betekenden de aandoeningen van het goede en het ware in den uitwendigen of natuurlijken mens, en de dingen die van de kudde van kleinvee waren de aandoeningen van het goede en ware in den inwendigen of geestelijken mens; die welke waren van de kudde van kleinvee, waren lammeren, geiten, schapen, rammen, bokken; en die welke waren van de kudde van grootvee, waren ossen, varren, kalveren. Dat de varren en de kalveren het goede van den natuurlijken mens betekenen, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar zij genoemd worden; eerst uit de beschrijving van de Cherubim ten aanzien van de voeten, bij Ezechiël: *“Hun voet recht, en de zool hunner voeten gelijk als de voetplant van een kalf, en zij waren glinsterend zoals de gedaante van glad brons”*, 1: 7; dat aldus hun voet recht werd gezien, was ter oorzake hiervan dat de Cherubim des Heren Goddelijke Bewaking uitbeeldden, en de voeten en de voetplanten dezelve in laatsten of in den geestelijk-natuurlijken Hemel en in de natuurlijke wereld; met de voeten immers wordt in het algemeen aangeduid het natuurlijke, met den rechten voet het natuurlijke ten aanzien van het goede, met de zool der voeten het laatste daar, en met glad brons wordt eender het goede in het natuurlijke aangeduid; daaruit blijkt dat het goede in het natuurlijke wordt aangeduid met het kalf, en dat het daar het laatste goede is, hetwelk bewaakt en beschermt dat de Hemelen niet worden genaderd tenzij door het goede der liefde en der naastenliefde: dat de voeten het natuurlijke betekenen, zie men in n. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938 tot 4952, 5237, 5328: dat hetgeen aan de rechterzijde is, het goede betekent vanuit hetwelk het ware is, n. 9604, 9736, 10061; vandaar de rechte voet het natuurlijke ten aanzien van het goede: dat de palmen, de zolen en de hoeven de laatsten in het natuurlijke betekenen, n. 4938, 7729: dat glad brons het natuurlijk goede betekent, boven n. 70. Bij

Hoschea: *“Keert weder tot Jehovah, zegt tot Hem: Neem alle ongerechtigheid weg, en ontvang het goede, en wij zullen betalen de varren onzer lippen”*, xiv: 3; wat is betalen de varren der lippen, kan niemand weten indien hij niet weet wat de varren en wat de lippen betekenen; dat het de belijdenis en de dankzegging vanuit het goede hart is, is duidelijk; maar het wordt aldus gezegd, omdat de varren het uitwendig goede betekenen, en de lippen de leer betekenen; vandaar wordt met betalen de varren der lippen aangeduid belijden en dankzeggen vanuit de goede dingen der leer: dat de lippen de leer betekenen, zie men in n. 1286, 1288. Bij Amos: *“Gij trekt de woning des gewelds aan; zij liggen op bedden van ivoor, en zij eten lammeren van de kudde, en kalveren uit het midden van den meststal”*, vi: 3, 4; daar wordt gehandeld over hen die in een overvloed van erkentnissen van het goede en het ware zijn, en nochtans boos leven; lammeren eten van de kudde, betekent erkentnissen putten van het goede van den inwendigen of geestelijken mens; en kalveren eten uit het midden van den meststal, betekent erkentnissen putten van het goede van den uitwendigen of natuurlijken mens; en de woning des gewelds aantrekken, is een leven leven dat in strijd is met de naastenliefde. Bij Malachia: *“Opgaan zal ulieden die Mijn Naam vreest, de zon der gerechtigheid, en de gezondheid in de vleugels, opdat gij uitgaat en groeit zoals gemeste kalveren”*, iv: 2; de zon der gerechtigheid, welke zal opgaan voor hen die den Naam van Jehovah vrezen, betekent het goede der liefde; en de gezondheid in de vleugels betekent het ware des geloofs; vandaar betekent uitgaan en groeien zoals gemeste kalveren, de aanwassing van elk goede; het gemeste en het vet betekent ook het goede. Bij Lukas: *“De vader zeide aangaande den verkwistenden zoon die teruggekeerd zijnde de boete des harten deed: Brengt uit het voornaamste overkleed en doet het hem aan; en geeft een ring aan zijn hand, en schoenen aan de voeten, en brengt aan het gemeste kalf, slacht het, en laten wij etende verblijd zijn”*, xv: 22, 23; hij die slechts den zin der letter weet, gelooft dat hier niet diepere dingen schuilen dan die welke in dien zin uitkomen, terwijl toch de afzonderlijke dingen hemelse dingen behelzen, zoals dat zij hem het voornaamste overkleed zouden aantrekken, dat zij een ring aan zijn hand en schoenen aan de voeten zouden geven, en het gemeste kalf aanbrengen om al etende verblijd te zijn; onder den verkwistenden [*prodigus*] zoon worden degenen verstaan die de geestelijke rijkdommen, zijnde de erkentnissen van het ware en het goede, verspillen; met den terugkeer tot den vader en de belijdenis dat hij niet waardig was diens zoon genoemd te worden, wordt aangeduid de boetedoening des harten en de vernedering; met het voornaamste overkleed waarmede hij zou worden bekleed, worden de gemene en primaire

ware dingen aangeduid; met den ring aan de hand wordt aangeduid de verbinding van het ware en het goede in den inwendigen of geestelijken mens; met de schoenen aan de voeten dezelfde verbinding in den uitwendigen of natuurlijke mens; met dit ene en andere de wederverwekking; met het gemeste kalf het goede der liefde en der naastenliefde; en met eten en verblijd zijn, de vergezelschapping en de hemelse vreugde. Bij Jeremia: *“Ik zal de mannen overgeven die Mijn verbond hebben overtreden, die niet bevestigd hebben de woorden van het verbond dat zij voor Mij hebben gemaakt, van het Kalf dat zij in tweeën hebben gehouwen, om tussen de delen ervan door te gaan, de vorsten van Jehudah en de vorsten van Hierosolyma, de koninklijke Bedienaren en de Priesters, en al het volk des lands, doorgaande tussen de delen van het Kalf; en Ik zal hen geven in de hand hunner vijanden, opdat hun lijk zij tot spijs voor den vogel der hemelen”*, xxxiv: 18, 19, 20; wat het verbond van het kalf is, en wat is doorgaan tussen de delen ervan, kan niemand weten tenzij hij weet wat het verbond betekent, wat het kalf, wat het snijden ervan in twee delen, voorts wat de vorsten van Jehudah en Hierosolyma, de koninklijke bedienaren, de priesters, en het volk des lands; het is duidelijk dat het een hemelse verborgenheid is; deze kan men nochtans verstaan indien men weet dat het verbond de verbinding is, het kalf het goede, het in twee delen gesneden kalf het goede voortgaande uit den Heer enerzijds en het goede opgenomen door den mens anderzijds, waarvandaan de verbinding is; en dat de vorsten van Jehudah en Hierosolyma, de koninklijke bedienaren, de priesters en het volk des lands de goede en ware dingen zijn die der Kerk zijn; en dat doorgaan tussen de delen is verbinden: wanneer deze dingen geweten zijn, zo kan men vanuit dezelve weten dat de inwendige zin dezer woorden deze is, dat er geen verbinding door de goede en de ware dingen der Kerk bij die natie was, maar ontbinding. Iets eenders behelst het verbond van het kalf met Abram, waarover in Boek Genesis: *“Jehovah zeide tot Abram: Neem u een driejarig kalf, en een driejarige geit en een driejarige ram, en een tortelduif en een jonge duif; en hij nam voor zich die alle, en hij deelde ze middendoor, en hij legde elks deel tegen het andere over, en het gevogelte deelde hij niet. En het gevleugelde daalde neder op de lichamen, en Abram joeg die weg: en het geschiedde als de zon was aan het ondergaan, en een diepe slaap viel op Abram, en zie, een schrik van grote duisternis vallende op hem; en in dien dag sloot Jehovah een verbond met Abram”*, xv: 9, 10, 11, 12, 18; de schrik van grote duisternis vallende op Abram, betekende den staat der Joodse natie, namelijk dat zij in de grootste duisternis waren ten aanzien van de ware en de goede dingen der Kerk; het is deze staat van die natie welke met het verbond van het kalf dat zij in twee delen hadden

gehouden, tussen welke zij doorgingen, bij den Profeet is beschreven. Aangezien met het kalf wordt aangeduid het goede van den natuurlijken mens en het ware ervan, zijnde het wetenschappelijke, en eveneens de natuurlijke mens en diens wetenschappelijke wordt aangeduid met Egypte, wordt derhalve Egypte in het Woord geheten een vaars en een kalf; en daarom ook verkeerden zij nadat zij de wetenschappelijke dingen der Kerk hadden aangeplooid aan magische en afgodische dingen, het kalf in een afgod; daaraan ontleenden de zonen Israëls het dat zij in de woestijn voor zich een kalf maakten, en dat vereerden, en daarvandaan eveneens hadden zij een kalf in Samaria: dat Egypte een vaars en een kalf werd geheten, blijkt bij Jeremia: *“Een zeer schone vaars Egypte; de ondergang komt van het noorden; en haar huurlingen in haar midden zoals kalveren van den meststal”*, XLVI: 20, 21: over het kalf dat de zonen Israëls voor zich maakten in de woestijn, zie men Exod. XXXII: en over het kalf van Samaria: 1 Kon. XII: 28 tot 32; waarover aldus bij Hoschea: *“Een koning hebben zij gemaakt, en niet uit Mij; vorsten hebben zij gemaakt, en Ik heb het niet gekend; van hun zilver en goud hebben zij zich afgoden gemaakt, opdat het uitgeroeid worde; uw kalf heeft u verlaten, Samaria, want vanuit Israël die; een werkmeester heeft het gemaakt, niet God; in stukken zal worden het kalf van Samaria”*, VIII: 4, 5, 6; daar wordt gehandeld over de slechte ontvouwing van het Woord, welks zin der letter wordt omgetrokken ten gunste van hun liefden en van de daaruit opgevatte beginselen van godsdienst; een koning maken en niet uit Mij, en vorsten maken en Ik heb het niet gekend, betekent leerstellige dingen vanuit het eigen inzicht, welke in zich vals zijn, maar zij maken dat dezelve zoals ware dingen zijn; de koning immers is het ware, en in den tegengestelden zin het valse; en de vorsten zijn de primaire ware of valse dingen, welke de beginselen van den godsdienst worden genoemd; van hun zilver en goud afgoden maken, betekent de ware en de goede dingen der Kerk verdraaien, en ze nochtans als heilig vereren, hoewel dezelve, omdat zij vanuit het eigen inzicht zijn, zonder leven zijn; het zilver is het ware, en het goud is het goede, welke uit den Heer zijn: de afgoden betekenen den eredienst vanuit de leer die vanuit het eigen inzicht is; de werkmeester heeft het gemaakt, niet God, betekent vanuit het eigene en niet vanuit het Goddelijke; in stukken worden, betekent verstrooid worden; daaruit blijkt wat het kalf van Samaria betekent. Omdat de kalveren het goede van den natuurlijken mens betekenden, werden derhalve ook kalveren geslachtofferd, waarover Exod. XXIX: 11, 12, e.v.; Levit. IV: 3 e.v.; 13 e.v.; Hfdst. VIII: 15 e.v.; Hfdst. IX: 2; Hfdst. XVI: 3; Hfdst. XXIII: 18; Num. VIII: 8 e.v.; Hfdst. XV: 24; Hfdst. XXVIII: 19, 20; Richt. VI: 25 tot 29;

1 Sam. I: 25; Hfdst. XVI: 2; 1 Kon. XVIII: 23 tot 26, 33: alle dieren immers die geslachtofferd werden, betekenden verschillende geslachten van goede dingen der Kerk.

280. En het Derde Dier had het aangezicht zoals een mens; dat dit betekent in laatste het aanschijn der Goddelijke Bewaking en Voorzienigheid ten aanzien van de wijsheid, staat vast uit de betekenis van het aangezicht des mensen, zijnde de aandoening van het ware; met het aangezicht wordt de aandoening aangeduid, en met den mens dat wat het Goddelijk Ware opneemt; en omdat hij daaruit het redelijke heeft, wordt met den mens de wijsheid aangeduid; de mens immers is geschapen om redelijk en wijs te zijn; door dit wordt hij van de brute dieren onderscheiden; vandaar is het, dat met den mens in het Woord de wijsheid wordt aangeduid. Dat de mens de aandoening van het ware en tevens de wijsheid betekent, is omdat de aandoening van het ware en de wijsheid één handelen; wie immers in de geestelijke aandoening van het ware is, dat is, wie wordt aangedaan door het ware of het ware liefheeft omdat het waar is, die is verbonden met den Heer, omdat de Heer in Zijn ware dingen is, en Zijn Ware bij den mens is; daarvandaan heeft hij wijsheid, en vandaar is het, dat hij een mens is. Sommigen menen, dat de mens een mens is krachtens het aangezicht en krachtens het lichaam, en dat hij daardoor van de beesten wordt onderscheiden; maar zij zijn in een dwaling; de mens is een mens krachtens de wijsheid, en daarom is iemand voor zoveel als hij wijs is, een mens; vandaar is het, dat zij die wijs zijn, in den Hemel en in het licht ervan verschijnen als mensen, in een bevalligheid en schoonheid volgens de wijsheid; zij daarentegen die niet wijs zijn, zijnde zij die in geen geestelijke aandoening zijn, maar louter in een natuurlijke aandoening, in welke de mens is wanneer hij niet het ware liefheeft omdat het waar is, maar omdat hij daarvandaan roem, eer en gewin heeft, zij verschijnen in het licht des Hemels niet zoals mensen, maar zoals monsters in verschillende vormen; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 70, 72, 73 tot 77, 80: en wat de wijsheid en de niet-wijsheid is, n. 346 tot 356 daar. Dat met den Mens in het Woord de aandoening van het ware en daaruit de wijsheid wordt aangeduid, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *“Hoe lang Heer? Hij zeide: Totdat de steden zullen verwoest worden, zodat zij zijn zonder bewoner; en de huizen, zodat er in dezelve niet een mens zij, en het land gebracht werde tot verlatenheid: verwijderen zal Jehovah den mens, en vermenigvuldigd zullen worden de woestijnen in het midden des lands”*, VI: II, 12; deze dingen zijn niet gezegd aangaande de verwoesting van de aarde, namelijk dat daar niet langer steden en huizen zouden zijn, en in

dezelve geen bewoner en mens, maar aangaande de verwoesting van het goede en het ware in de Kerk; met de steden daar worden de ware dingen der leer aangeduid, met den bewoner het goede der leer; met de huizen worden aangeduid de innerlijke dingen des mensen, welke van het gemoed van hem zijn; en met den mens de geestelijke aandoening van het ware en de wijsheid; dit wordt daarmede aangeduid dat de huizen zullen verwoest worden zodat in dezelve geen mens zij; met het land dat tot verlatenheid zal gebracht worden, wordt de Kerk aangeduid; daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met den mens verwijderen, en met woestijnen vermenigvuldigen in het midden des lands; de woestijn betekent waar niet het goede is, omdat er niet het ware is. Bij denzelfde: *“Ik zal den man-mens zeldzamer maken dan zuiver goud, en den mens dan goud van Ofir”*, XIII: 12; met den man-mens wordt het inzicht aangeduid, en met den mens de wijsheid; en dat zij zullen ophouden wordt daarmede aangeduid dat zij zeldzaam zullen worden gemaakt: het inzicht wordt van de wijsheid hierin onderscheiden, dat het inzicht het verstand van het ware is zodanig als de geestelijke mens het heeft, en de wijsheid het verstand van het ware zodanig als de hemelse mens het heeft; het verstand van deze is vanuit den wil van het goede; daaruit blijkt, wat met den man-mens en wat met den mens daar wordt aangeduid. Bij denzelfde: *“De bewoners des lands zullen worden uitgebrand, en de mens zal zeldzaam gelaten worden”*, XXIV: 6; met de bewoners des lands worden de goede dingen der Kerk aangeduid: en van deze wordt gezegd dat zij worden uitgebrand, wanneer de liefden van zich en van de wereld aanvangen te regeren; dat dan de geestelijke aandoening van het ware en daaruit de wijsheid zullen ophouden, wordt aangeduid met de mens zal zeldzaam gelaten worden. Bij denzelfde: *“De paden zijn verwoest, die door den weg gaat, heeft opgehouden; hij heeft het verbond teniet gedaan, hij heeft de steden veracht, hij telt den mens niet”*, XXXIII: 8; ook daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk; de paden die verwoest zijn, en hij die door die weg gaat, die heeft opgehouden, betekent dat er niet langer zijn de goede en de ware dingen die tot den Hemel leiden; het verbond dat hij teniet heeft gedaan, betekent de verbinding alsdan gene met den Heer; hij heeft de steden veracht, betekent dat zij de leer versmaden; hij telt den mens niet, betekent dat zij de wijsheid voor niets achten. Bij Jeremia: *“Ik zag de aarde, en zie, het ledige en het ijle; en naar de hemelen, en hun licht was er niet; ik zag, en zie, geen mens, en alle vogelen des hemels waren weggevlogen”*, IV: 23, 25; dat hier niet wordt verstaan de aarde dat die ledig en ijl was, noch de hemelen dat daaruit geen licht was, noch dat op aarde geen mens was, en dat alle vogelen des hemels waren weggevlogen, is

duidelijk; wat echter wordt verstaan, kan niet ergens anders vandaan vaststaan dan uit den geestelijken zin des Woords; in dien zin wordt met de aarde de Kerk verstaan; dat het ledige en het ijle daar was, daarmede wordt aangeduid dat in de Kerk niet het goede en het ware is; met de hemelen waar niet het licht was, worden de innerlijke dingen van des mensen gemoed aangeduid, zijnde de receptakels van het licht des Hemels; het licht dat daar niet is, is het Goddelijk Ware en daaruit de wijsheid; en daarom wordt er gezegd ik zag, en zie, geen mens; met de vogelen des hemels die waren weggevlogen, wordt het redelijke en het verstandelijke aangeduid. Bij denzelfde: *“Zie, de dagen zullen komen waarop Ik het huis Israëls en het huis van Jehudah zal bezaaien met zaad des mensen en zaad des beestes”*, xxxi: 27; met het huis Israëls en met het huis van Jehudah wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van het ware en ten aanzien van het goede; met het zaad des mensen en met het zaad des beestes wordt aangeduid de geestelijke aandoening van het ware en de natuurlijke aandoening van het ware; waar immers in het Woord wordt gezegd de mens en het beest, wordt het geestelijke en het natuurlijke, of het inwendige en het uitwendige aangeduid; men zie n. 7424, 7523, 7872. Bij Zefanja: *“Ik zal den mens en het beest verteren, Ik zal den vogel der hemelen en de vissen der zee verteren; Ik zal den mens uitroeien van de oppervlakten der aarde”*, i: 3; den mens en het beest verteren, is de geestelijke aandoening van het ware en de natuurlijke aandoening van het ware verteren; den vogel der hemelen en de vissen der zee verteren, wil zeggen de geestelijke ware dingen en de natuurlijke ware dingen verteren; den mens uitroeien van de oppervlakten der aarde, is de aandoening van het ware en de wijsheid uitroeien. Bij Ezechiël: *“Gij Mijn kudde, de kudde Mijner weide, mens gijlieden, Ik uw God”*, xxxiv: 31; de kudde der weide betekent het geestelijk goede en ware; de weide is de opneming ervan uit den Heer; vandaar wordt gezegd mens gijlieden, Ik uw God; de mens voor de geestelijke aandoening van het ware en de wijsheid. Bij denzelfde: *“Zie, Ik bij u, en Ik zal tot u schouwen opdat gij bebouwd en bezaaid wordt; dan zal Ik vermenigvuldigen op u den mens, het gehele huis Israël gans; en bewoond zullen worden de steden, en de woestheden zullen gebouwd worden; wandelen zal Ik doen op u den mens, Mijn volk Israël. Zo zeide de Heer Jehovih: Aangezien gij zegt: Verterende den mens, gij, en van kinderen berovende uw volken zijt gij geweest; derhalve zult gij den mens niet langer verteren, en uw zwaard zal niet langer van kinderen beroven: de verwoeste steden zullen vol zijn van de kudde des mensen”*, xxxvi: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 38; daar wordt gehandeld over de restauratie van de Kerk; met Israël wordt de geestelijke Kerk aangeduid, zijnde de Kerk die in het geestelijk goede is, welk goede het goede der

naastenliefde is; deze Kerk wordt daar genoemd mens vanwege de geestelijke aandoening van het ware, welke de Kerk maakt; en daarom wordt gezegd Ik zal vermenigvuldigen op u den mens, het gehele huis Israëls, en wandelen zal Ik doen op u den mens, Mijn volk Israël; met de kudde des mensen, waarvan de verwoeste steden vol zullen zijn, worden de geestelijke ware dingen aangeduid, waarvan de leer der Kerk vol zal zijn; met het zwaard dat niet langer van kinderen zal beroven, wordt aangeduid dat het valse niet langer het ware zal vernietigen. Bij denzelfde: *“Uw moeder een leeuwin, tussen de leeuwen ligt zij neder; een van haar welpen stond op, hetwelk leerde roof te roven; mensen heeft het verslonden”*, XIX: 2, 3, 6; de moeder is de Kerk, hier de verdraaide Kerk; het valse van het boze hetwelk het ware vernietigt, wordt aangeduid met de leeuwin nederliggende tussen de leeuwen; met haar welp dat leerde roof te roven, en dat mensen heeft verslonden, wordt het primaire valse van hun leer aangeduid, hetwelk de ware dingen vernietigde en elke aandoening ervan verteerde: deze dingen zijn gezegd aangaande de vorsten van Israël, met wie de primaire ware dingen worden aangeduid, hier echter in den tegengestelden zin de primaire valse dingen. Bij Jeremia: *“Chazor zal worden tot een habitakel der draken, een verlating tot in de eeuw; niet zal daar wonen de man, noch daarin verblijven de zoon des mensen”*, XLIX: 33; daar wordt gehandeld over de Kerk die in de valse dingen is, en in geen ware dingen; Chazor betekent de erkentissen van het ware; de erkentissen van het valse worden aangeduid met het habitakel der draken; dat daar niet het ware en niet de leer van het ware is, wordt daarmee aangeduid dat daar niet zal wonen de man, noch daarin verblijven de zoon des mensen; de man is het ware, en de zoon des mensen is de leer van het ware. In de Apocalyps: *“Hij mat den muur van de Heilige Hierosolyma, honderd vier en veertig ellen, de maat eens mensen, zijnde eens Engels”*, XXI: 17; niemand zal verstaan wat het betekent dat de muur van de Heilige Hierosolyma was 144 ellen, en dat dit was de maat eens mensen, zijnde eens Engels, indien hij niet weet wat de heilige Hierosolyma betekent, wat haar muur, wat het getal 144, voorts wat de mens en wat de Engel; de Heilige Hierosolyma betekent de Kerk ten aanzien van de leer; de muur het beschermende ware; het getal 144 betekent alle ware dingen vanuit het goede in één samenvatting; de mens betekent de opneming ervan vanuit de aandoening; iets eenders de Engel; derhalve wordt er gezegd dat het is de maat eens mensen, zijnde eens Engels; de maat betekent het hoedanige; uit deze dingen blijkt, hoe die woorden geestelijk moeten worden verstaan; maar deze dingen zie men klaarder ontvouwd in de Leer van NOVA HIEROSOLYMA, n. I. Aangezien met den mens wordt aangeduid de geestelijke

aandoening van het ware en daaruit de wijsheid, wordt derhalve met hem ook de Kerk aangeduid, omdat de Kerk bij den mens de Kerk is vanuit de geestelijke aandoening van het ware en de wijsheid daaruit; waaruit blijkt, wat er in de Eerste Hoofdstukken van Genesis wordt verstaan onder den Mens, namelijk de Kerk die de eerste van dezen Aardbol en de Oudste is geweest; deze wordt verstaan onder Adam of den Mens; de Instauratie ervan wordt beschreven in het Eerste Hoofdstuk met de Schepping van den Hemel en de Aarde; haar inzicht en wijsheid met het Paradijs; en haar val met het eten van den boom der wetenschap. Onder den Mens echter in den hoogsten zin wordt de Heer Zelf verstaan, aangezien uit Hem de Hemel en de Kerk is, en bij een ieder vanuit wien de Hemel en de Kerk is, de geestelijke aandoening van het ware en de wijsheid; vandaar is het, dat de Allene Heer in den hoogsten zin Mens is, en dat voor zoveel de mensen het zijn in de ene en de andere wereld, de Geestelijke en de Natuurlijke, voor zoveel als zij uit Hem het Ware en het Goede opnemen, aldus voor zoveel als zij het ware liefhebben en leven volgens hetzelfde: vandaar eveneens is het, dat de algehele engellijke Hemel verschijnt zoals één Mens, en eveneens ieder Gezelschap daar: en vandaar eveneens is het, dat de Engelen verschijnen in een volmaakt menselijken vorm; maar over deze dingen zie men meer in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 59 tot 67, 68 tot 72, 73 tot 77, 87 tot 102. Om deze oorzaak is het, dat de vier Cherubim, met wie de Bewaking en de Voorzienigheid des Heren wordt aangeduid dat er niet wordt genaderd tenzij door het goede der liefde, werden gezien zoals mensen, hoewel zij ieder vier aangezichten hadden, en dat de Heer boven hen werd gezien als Mens; dat de vier Cherubim werden gezien als mensen, staat vast bij Ezechiël: *“Dit was het aanzien der vier Dieren: zij hadden de gelijkenis van een mens; maar iedereen had vier aangezichten”*, 1: 5, 6; eender waren de twee Cherubim op het Verzoendeksel van aangezicht zoals mensen. Dat de Heer werd gezien boven de vier Cherubim als Mens, wordt ook gezegd bij denzelfden Profeet: *“Boven het uitspansel, hetwelk was boven het hoofd der Cherubim, was als het ware het aanzien van een saffiersteen, de gelijkenis van een Troon, en op de gelijkenis des Troons de gelijkenis als het ware het aanzien van een Mens, daarboven op zijnde”*, 1: 26.

281. En het vierde Dier was een vliegende arend gelijk; dat dit betekent in laatsten het aanschijn van de Goddelijke Bewaking en Voorzienigheid ten aanzien van het inzicht en ten aanzien van het rondomschouwen van alle kanten, staat vast uit de betekenis van den arend, zijnde het inzicht, hier het Goddelijk Inzicht, zijnde der Bewaking en Voorzienigheid des Heren; dat de

arend is het inzicht, is omdat het inzicht is in het licht des Hemels, en de arend hoog vliegt om daar te zijn, en rondom te zien naar alle kanten; vandaar is het, dat dit aangezicht van den Cherub verscheen een vliëgenden arend gelijk; vliegen immers betekent de tegenwoordigheid en het doorzicht rondom, en wanneer dit het Goddelijke betreft, de Alomtegenwoordigheid: dat de arend het inzicht betekent, is omdat de vogelen des hemels, in den goeden zin, betekenen de verstandelijke en de redelijke dingen, en de arend meer dan de overige, omdat hij niet slechts hoog vliegt, maar ook van een scherp blik is: dat de vogelen des hemels de verstandelijke en de redelijke dingen in den enen en den anderen zin betekenen, zie men in n. 745, 776, 866, 988, 991, 3219, 5149, 7441. Dat de arend het Inzicht betekent, staat vast uit deze plaatsen in het Woord; bij Ezechiël: *“Een grote arend, groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen, die borduursel had, kwam op den Libanon, en hij nam een twijgje van een ceder; hij plukte het hoofd der stekjes af, en bracht het heen in een land van koophandel, in een stad van specerijenhandelaren zette hij het: hij nam van het zaad des lands, en hij stelde het in een zaadakker; hij nam het tot grote wateren, omzichtig stelde hij het; en het sproot uit, en het werd tot een welig uitlopenden wijnstok, van nederige gestalte; aldus dat zijn ranken naar hem opzagen, en zijn wortelen onder hem waren; zo werd hij tot een wijnstok die ranken maakte en takken uitzond. En er was een andere grote arend, groot van vleugelen en vol van vederen, aan wien, zie, deze wijnstok zijn wortelen aanplooiden, en hij zond zijn ranken tot hem, om hem te bevochtigen vanuit de bedden zijner planting; in een goed veld bij vele wateren was hij geplant, om tak te maken, en om vrucht te dragen, opdat hij zou zijn tot een wijnstok van grootsheid”*, xvii: 1 tot 8; daar wordt gehandeld over de instauratie van de geestelijke Kerk uit den Heer, en daar wordt beschreven in den inwendigen zin het proces van de instauratie ervan of van de wederverwekking van de mensen ervan, van den aanvang tot het einde; en met den eersten Arend wordt beschreven het proces der wederverwekking van den natuurlijken of uitwendigen mens door de wetenschappelijke dingen en door de erkentnissen vanuit het Woord; en met den anderen Arend wordt beschreven het proces der wederverwekking van den geestelijken of inwendigen mens door de ware dingen vanuit het goede; vandaar wordt met den eersten Arend het inzicht van den natuurlijken mens aangeduid, en met den tweeden het inzicht van den geestelijken mens: in het kort zal het ook worden gezegd, wat de afzonderlijke dingen betekenen: van den eersten Arend wordt gezegd dat hij was groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen, en daarmee wordt aangeduid de overvloed van wetenschappen en van erkentnissen van

het ware en het goede, waaruit het eerste inzicht is, zijnde het inzicht van den natuurlijken mens; derhalve wordt gezegd dat hij borduursel had; met het borduursel immers wordt het wetenschappelijke en het erkennende [*cognitivum*] aangeduid; men zie n. 9688; hij kwam op den Libanon en hij nam een twijgje van een ceder, betekent dat hij vanuit de leer der Kerk, welke vanuit het Woord is, enige erkenningen van het ware ontving; met den Libanon wordt die leer aangeduid, en met het twijgje van den ceder worden de erkenningen aangeduid; hij plukte het hoofd der stekjes ervan af, en bracht het heen in een land van koophandel, betekent de primaire erkenningen daaruit, aan welke hij de wetenschappen aanplooid; met het hoofd der stekjes worden de primaire erkenningen aangeduid, en met het land van koophandel wordt de natuurlijke mens aangeduid, tot wien de wetenschappen behoren; in een stad van specerijenhandelaren zette hij het, betekent tussen de ware dingen vanuit het goede daar; met de specerijen worden aangeduid de ware dingen die aangenaam zijn, omdat zij vanuit het goede zijn, n. 4748, 5621, 9474, 9475, 10199, 10254; hij nam van het zaad des lands, en hij stelde het in een zaadakker, hij nam het tot grote wateren, omzichtig stelde hij het, betekent de vermenigvuldiging; het zaad des lands is het ware der Kerk; de zaadakker is het goede vanuit hetwelk het groeit; de grote wateren zijn de erkenningen van het ware en het goede; omzichtig stellen, is afscheiden van de valse dingen; het sproot uit, en het werd tot een welig uitlopenden wijnstok, zodat zijn ranken naar hem opzagen, en zijn wortelen onder hem waren, betekent de Kerk geboren wordende vanuit de ordening van de erkenningen van het ware en vanuit de aanplooiing ervan aan het nut; zo werd hij tot een wijnstok die ranken maakte en takken uitzond, betekent het initiament van de geestelijke Kerk en den aanhoudenden groei van de ware dingen; dat de wijnstok de geestelijke Kerk is, zie men in n. 1069, 6375, 9277: tot zover is beschreven de inwijding van de Kerk bij den mens, welke plaats grijpt in den natuurlijken of uitwendigen mens; nu wordt de restauratie ervan, welke plaats grijpt in den geestelijken of inwendigen mens, beschreven met den tweeden arend; en omdat met dezen het geestelijk inzicht wordt aangeduid, wordt er gezegd dat de wijnstok aan hem, namelijk aan den arend, zijn wortelen aanplooid en tot hem zijn ranken uitzond; met de wortelen immers worden de wetenschappen aangeduid, en met de ranken de erkenningen van het ware en het goede, welke alle worden aangeplooid aan de ware dingen die in den geestelijken of inwendigen mens zijn; zonder de geestelijke aanplooiing ervan kan de mens geenszins wijs zijn; de vermenigvuldiging en de vruchtmaking van het ware vanuit het goede, aldus

de aanwassing van het inzicht, wordt daarmee beschreven dat hij geplant was in een goed veld, bij vele wateren, om tak te maken en om vrucht te dragen, opdat hij zou zijn tot een wijnstok der grootsheid; het goede veld is de Kerk ten aanzien van het goede der naastenliefde; de vele wateren zijn de erkenningen van het goede en het ware; tak maken is de ware dingen vermenigvuldigen; vrucht dragen is voortbrengen de goede dingen die des nuts zijn; een wijnstok der grootsheid is de geestelijke Kerk, zo de inwendige en de uitwendige: maar deze dingen kunnen, omdat zij verborgenheden zijn van de wederverwekking en van de instauratie der Kerk bij den mens, beter doorschouwd worden vanuit de dingen die zijn aangevoerd in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA vanuit DE HEMELSE VERBORGENHEDEN aangaande de Wetenschappen en de Erkenningen, n. 51, voorts aangaande de Wederverwekking, n. 183 daar. Dat de Arend het Inzicht betekent, kan ook vaststaan bij Jesaja: *“Zij die Jehovah verwachten, worden vernieuwd met sterkte, en zij klimmen op met vleugelen zoals de Arenden”*, xl: 31; opklimmen met vleugelen zoals de arenden, is in het licht des Hemels, aldus in het inzicht. Bij David: *“Jehovah, Die uw mond verzadigt, opdat gij wordt vernieuwd zoals een arend”*, Psalm ciii: 5; vernieuwd worden zoals een arend, is ten aanzien van het inzicht. Bij Mozes: *“Gij hebt gezien hoe Ik u heb gedragen zoals op vleugelen der arenden, en u tot Mij heb gebracht”*, Exod. xix: 4; dragen zoals op vleugelen der arenden en toebrengen, is eveneens in het inzicht, omdat het zulks is in den Hemel en het licht ervan. Bij denzelfde: *“Jehovah vond hem in een land der woestijn; Hij voerde hem rondom, Hij onderrichtte hem, Hij bewaarde hem zoals een oogappel; zoals een Arend zijn nest opwekt, over de jongen zich wiegelt, zijn vleugelen uitbreidt, hem neemt, hem draagt op zijn vleugelen, zo leidde Jehovah alleen hem”*, Deut. xxxii: 10, 11, 12; daar wordt gehandeld over de instauratie van de Oude Kerk, en over de eerste hervorming van hen die van die Kerk zijn; de eerste staat van hen wordt verstaan onder het land der woestijn waarin Hij hen vond; het land der woestijn is waar niet het goede is omdat er niet het ware is; het onderricht van hen in de ware dingen, de bewaring van de valse dingen, en de opening van de innerlijke dingen die van hun gemoed zijn, opdat zij in het licht des Hemels zouden komen en zo in het verstand van het ware en het goede, hetwelk het inzicht is, wordt beschreven met den Arend, zijn nest in de hoogte, zijn wiegelen [*motitatio*] over de jongen, en het dragen van hen op de vleugelen; de vergelijking geschiedt met een Arend, omdat de Arend het inzicht betekent. In Boek II van Samuël: *“Saul en Jonathan, vlugger dan de arenden, en sterker dan de leeuwen”*, I: 23; met Saul als koning en met Jonathan als zoon des konings wordt het ware der Kerk

aangeduid; en omdat daarvandaan het inzicht is en eveneens de macht, wordt er gezegd dat zij vlugger waren dan de arenden, en sterker dan de leeuwen; de vlugheid in het Woord betekent, wanneer zij het inzicht betreft, de aandoening van het ware; David immers betitelde zijn weeklacht over Saul en Jonathan: Om den zonen van Jehudah den boog te leren: en met de zonen van Jehudah worden de ware dingen der Kerk aangeduid, en met den boog de leer van het ware strijdende tegen de valse dingen. Bij Job: *“Vliegt door uw inzicht de sperwer, en breidt hij zijn vleugelen uit naar het zuiden? Verheft zich naar uw mond de arend, en stelt hij in de hoogte zijn nest? In de rots woont hij en vernacht; van daar speurt hij de spijs op, in de verte zien zijn ogen voor zich uit, en waar de doorboorden zijn, daar is hij”*, xxxix: 26 tot 30; daar wordt gehandeld over het inzicht, namelijk dat niemand hetzelfde vanuit zich of vanuit het eigene kan verwerven; en daarom wordt gezegd: Vliegt door uw inzicht de sperwer, en breidt hij zijn vleugelen uit naar het zuiden; waarmede wordt aangeduid zichzelf binnenleiden in het licht van het inzicht; dit betekent het zuiden [*austrum*]; hier echter dit niet kunnen; het inzicht zelf, hetwelk van den geestelijken mens is, wordt daarmede beschreven dat de Arend zichzelf verheft, in de hoogte het nest stelt, in de rots woont en vernacht, van daar de spijs zoekt, en met de ogen in de verte voor zich uit ziet; dat geen zulk een inzicht heeft vanuit zich, wordt aangeduid met Doet de Arend dit naar uw mond; doch dat vanuit het eigen inzicht niet dan alleen valse dingen voortgaan, wordt aangeduid met Waar de doorboorden zijn, daar is hij; de doorboorden in het Woord betekenen hen bij wie de ware dingen zijn uitgeblust door de valse dingen; men zie n. 4503. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met des Heren woorden toen zij Hem vroegen waar het Laatste Gericht zou zijn, bij Lukas: *“De Discipelen zeiden: Waar, Heer? Hij zeide tot hen: Waar het lichaam, daar zullen de arenden vergaderd worden”*, xvii: 37; met het lichaam daar wordt de geestelijke Wereld aangeduid, waar alle mensen tezamen zijn, zowel de goeden als de bozen; en met de arenden worden aangeduid zij die in de ware dingen en zij die in de valse dingen zijn, aldus zij die in het ware inzicht zijn, en zij die in het valse inzicht zijn; dit inzicht is vanuit het eigene van den mens, het ware inzicht echter is vanuit den Heer door het Woord. De valse dingen die vanuit het eigen inzicht zijn, worden ook met Arenden beschreven in het Woord, zoals in deze volgende plaatsen; bij Jeremia: *“Zie, zoals de wolk klimt hij op, en zoals een wervelwind zijn wagenen; sneller dan de arenden zijn zijn paarden; wee ons, omdat wij verwoest zijn”*, iv: 13; daar wordt gehandeld over de verlating van het ware in de Kerk, en met de wolk die opklimt, worden de valse dingen

aangeduid; met de wagen die zoals een wervelwind is, wordt de leer van het valse aangeduid; de gretigheid en de wellust van hen om te redekavelen tegen de ware dingen en om die te vernietigen, wordt daarmede aangeduid dat sneller dan de arenden hun paarden zijn; met snel en haastig wordt in het Woord aangeduid aangespoord door de aandoening en de begeerte; men zie n. 7695, 7866; en met de paarden het verstand van het ware, en in den tegengestelden zin het verstand van het valse of de redekaveling vanuit de valse dingen tegen de ware dingen, n. 2760, 2761, 2762, 3217, 5321, 6125, 6400, 6534, 7024, 8146, 8148, 8381; en omdat de paarden dit betekenen, en de arenden het inzicht, hier het eigen inzicht, zijnde de redekaveling vanuit de valse dingen, wordt derhalve gezegd: Sneller dan de arenden zijn hun paarden. In de Klaagliederen: *“Vlugger waren onze vervolgers dan de arenden der hemelen”*, iv: 19; en bij Habakuk: *“Wiens paarden lichter zijn dan de luipaarden, en scherper dan de avondwolven, zodat zijn ruiters zich verspreiden; weswege zijn ruiters van verre komen; zij vliegen toe zoals een arend zich haastende om te eten; gans en al komt het tot geweld”*, i: 8, 9; eender staat hier de arend voor de redekaveling vanuit de valse dingen tegen de ware dingen, zijnde vanuit het eigen inzicht.

282. Aangezien deze Cherub eender was aan een Arend, en deze verscheen zoals vliegende, zo zal het ook worden gezegd wat met vliegen in het Woord wordt aangeduid; met vliegen wordt aangeduid het rondomschouwen en de tegenwoordigheid, ter oorzake hiervan dat een vliegende vogel vanuit de hoogte naar alle kanten tuurt en zo door zijn gezicht overal en rondom tegenwoordig is; doch wanneer in het Woord vliegen wordt gezegd met betrekking tot Jehovah, zo betekent vliegen de Alomtegenwoordigheid, aangezien de Alomtegenwoordigheid het oneindige Rondomschouwen en de oneindige Tegenwoordigheid is; vandaar nu is het, dat deze Cherub verscheen een vliegenden arend gelijk; want met de Cherubim in het algemeen wordt de Voorzienigheid des Heren aangeduid dat de hogere Hemelen niet worden genaderd tenzij vanuit het goede der liefde en der naastenliefde, en met dezen Cherub het Goddelijk Inzicht, zoals vlak boven is getoond. Dat met vliegen in het Woord, waar het den Heer betreft, de Alomtegenwoordigheid wordt aangeduid, en wanneer het de mensen betreft, het rondomschouwen en de tegenwoordigheid, kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij Daniël: *“God reed op een Cherub, Hij vloog, en Hij werd gedragen op de vleugelen des winds”*, Psalm XVIII: 11; II Sam. XXII: 11; hij reed op een cherub, betekent de Goddelijke Voorzienigheid; Hij vloog, betekent de Alomtegenwoordigheid in de geestelijke wereld; en Hij werd gedragen op de vleugelen des winds, betekent

de Alomtegenwoordigheid in de natuurlijke wereld: wat die dingen bij David betekenen, zou niemand verstaan tenzij vanuit den inwendigen zin. Bij Jesaja: *“Zoals vogels vliegende, zo zal Jehovah Zebaoth Hierosolyma beschermen”*, xxxi: 5; van Jehovah wordt gezegd dat Hij Hierosolyma zal beschermen zoals vogels vliegende, want met beschermen wordt de Goddelijke Voorzienigheid aangeduid ten aanzien van de beveiliging; met Hierosolyma wordt de Kerk aangeduid; en met de vogels vliegende, waarmede de vergelijking wordt gemaakt, wordt het rondomschouwen en de tegenwoordigheid aangeduid; hier, omdat het den Heer betreft, de Alomtegenwoordigheid. In de Apocalyps: *“Ik zag, en ik hoorde een Engel vliegende door het midden des Hemels, zeggende met een grote stem: Wee, wee den inwoners der aarde”*, viii: 13; en elders: *“Ik zag een anderen Engel vliegende door het midden des Hemels, hebbende het eeuwig Evangelie, om te evangeliseren de inwoners der aarde”*, xiv: 6; met den eersten Engel wordt aangeduid de verdoemenis van allen die in de boze dingen zijn, en met den anderen Engel wordt de zaliging aangeduid van allen die in het goede zijn; met vliegen wordt aangeduid het rondomschouwen alle kanten uit waar zij zijn. Bij Jesaja: *“Alle kudden vee van Arabië zullen tot u vergaderd worden, de rammen van Nebajoth zullen u bedienen; wie zijn zij die vliegen zoals een wolk, en zoals duiven tot de vensters”*, lx: 7, 8; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren, en over de verlichting van de natiën alsdan; en met de kudden vee van Arabië, welke zullen worden vergaderd, worden de erkentissen van het ware en het goede aangeduid; met de rammen van Nebajoth, welke zullen bedienen, worden de ware dingen aangeduid die het leven vanuit de geestelijke aandoening leiden; met vliegen zoals een wolk, en zoals duiven tot de vensters, wordt aangeduid het onderzoek en de doorvorsing van het ware vanuit den zin der letter des Woords; vandaar ook wordt met vliegen het rondomschouwen aangeduid; met de wolk immers wordt de zin der letter des Woords aangeduid, met de duiven de geestelijke aandoening van het ware, en met de vensters het ware in het licht; dat een zodanige zin aan die woorden in is, kan vaststaan uit de betekenis van de kudden vee van Arabië, van de rammen van Nebajoth, van de wolk, van de duiven, en van de vensters. Bij David: *“Vrees en beving komt over mij; weswege ik zeide: Wie zal mij een vleugel geven zoals van een duif; ik zal heenvliegen waar ik wone; zie, ik zal het zwerven verlengen, ik zal vernachten in de woestijn”*, Psalm lv: 6, 7, 8; er wordt daar gehandeld over de Verzoeking en over de benauwdheid alsdan; de vrees en de beving betekenen die benauwdheid; het zoeken van het ware alsdan, en het rondomschouwen waarheen zich te wenden, wordt aangeduid met *Wie zal mij een vleugel geven zoals van een duif; ik zal heenvliegen waar*

ik wone; de vleugel der duif is de geestelijke aandoening van het ware; heenvliegen waar ik wone, is door dezelve het leven ontrukken aan de verdoemenis; nog niet de hoop op bevrijding, wordt aangeduid met Zie, ik zal het zwerven verlengen, ik zal vernachten in de woestijn. Bij Hoschea: *“Efraïm, zoals een vogel zal hun heerlijkheid heenvliegen; ja zelfs, indien zij zonen hebben opgevoed, toch zal Ik hen beroofd doen zijn van den mens”*, 1X: 11, 12; met Efraïm wordt het verlichte verstand aangeduid van hen die van de Kerk zijn; met de heerlijkheid wordt het Goddelijk Ware aangeduid; met heenvliegen zoals een vogel, wordt de beroving ervan aangeduid; de vergelijking geschiedt met een vogel, omdat de vogel het redelijke en het verstandelijke betekent, eender als Efraïm; met Indien zij zonen hebben opgevoed, toch zal Ik hen beroofd doen zijn van den mens, wordt aangeduid dat zij, ook al hebben zij ware dingen voortgebracht, nochtans door dezelve niet in het minst wijs zijn geworden; de zonen immers zijn de ware dingen; beroofd doen zijn van den mens, is beroven van de wijsheid. Bij Mozes: *“Niet zult gij u maken den vorm van enig dier op de aarde, noch den vorm van enigen gevleugelden vogel die naar den hemel vliegt”*, Deut. IV: 16, 17; met deze dingen wordt in den inwendigen zin aangeduid, dat men zich niet wijsheid en inzicht moet verwerven vanuit zichzelf of vanuit het eigene; met de dieren immers, welke op de aarde lopen, worden de aandoeningen van het goede aangeduid, vanuit welke de wijsheid is; en met de vogelen worden de aandoeningen van het ware aangeduid, vanuit welke het inzicht is; daarmede dat zij voor zich niet den vorm ervan zouden maken, wordt aangeduid, dat dezelve niet moeten worden verworven vanuit den mens of vanuit diens eigene; de gevleugelde vogel die naar den hemel vliegt, wordt gezegd, omdat met den gevleugelden vogel het geestelijk verstand van het ware wordt aangeduid, en met vliegen naar den hemel het rondomschouwen wordt aangeduid, zijnde des inzichts in de Goddelijke dingen. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat daarmede wordt aangeduid, dat deze Cherub verscheen een vliegende arend gelijk, zoals ook wat wordt aangeduid bij Jesaja *met de Serafim, van wie een ieder had zes vleugelen; met twee ervan bedekte hij het aangezicht, met twee bedekte hij de voeten, en met twee vloog hij*, VI: 2, namelijk dat met de vleugelen waarmede hij het aangezicht bedekte, de geestelijke aandoening van het ware wordt aangeduid; met de vleugelen waarmede hij de voeten bedekte, de natuurlijke aandoening van het ware daaruit; en met de vleugelen waarmede hij vloog, het rondomschouwen en de tegenwoordigheid, hier de Alomtegenwoordigheid, omdat met de Serafim iets eenders wordt aangeduid als met de Cherubim, namelijk de Goddelijke Voorzienigheid ten aanzien

van de Bewaking. Dat met Vliegen, wanneer het de mensen betreft, het rondomschouwen en tevens de tegenwoordigheid wordt aangeduid, is omdat het gezicht tegenwoordig is bij het object dat het ziet; dat het van verre of op een afstand verschijnt, is vanwege de tussenliggende dingen, welke tegelijk verschijnen, en gemeten kunnen worden ten aanzien van de ruimten; dit kan ten volle worden bevestigd vanuit de dingen die in de geestelijke wereld bestaan; in dezelve zijn de ruimten zelf schijnbaarheden, opkomende vanuit de uiteenlopendheid [*diversitas*] der aandoeningen en der denkingen daaruit; wanneer deswege enigen of enige dingen van verre verschijnen, en de Engel of de geest vanuit een intense aandoening wil samenkomen met hen die daar zijn, of de dingen die daar zijn nader wil monsteren, zo is hij daar terstond aanwezig; iets eenders geschiedt met de denking, welke des mensen inwendig of geestelijk gezicht is; zij ziet de dingen die zij eerder had gezien, in zich zonder ruimte, aldus geheel en al als tegenwoordig; vandaar is het, dat vliegen wordt gezegd van het verstand en van deszelfs inzicht, en dat daarmede wordt aangeduid het rondomschouwen en de tegenwoordigheid.

283. En de vier Dieren, elkeen voor zichzelf, hadden zes vleugelen rondom; dat dit betekent het aanschijn van het Goddelijk Geestelijke van alle kanten rondom het Goddelijk Hemelse, staat vast uit de betekenis van de vier Dieren, welke de Cherubim waren, zijnde de Goddelijke Bewaking en Voorzienigheid des Heren dat de hogere Hemelen niet zouden worden genaderd tenzij uit het goede der liefde en der naastenliefde; en omdat met de vier Dieren ten aanzien van de lichamen dit wordt aangeduid, zo wordt ook het Goddelijk Hemelse aangeduid, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de zes vleugelen rondom, zijnde het Goddelijk Geestelijke rondom Hetzelve, waarover ook aanstonds: dat de Cherubim ten aanzien van de lichamen het Goddelijk Hemelse hebben betekend, en ten aanzien van de vleugelen het Goddelijk Geestelijke, is ter oorzaak hiervan, dat alle dingen door welke de hemelse dingen worden uitgebeeld, ten aanzien van de lichamen zelf de essentiële dingen betekenen, en ten aanzien van de dingen die rondom zijn, de formele dingen betekenen; aldus eveneens betekent de mens ten aanzien van het lichaam het goede in wezen, en ten aanzien van de dingen die het omgeven, het goede in vorm: het hemels goede is het goede in wezen, en het geestelijk goede is het goede in vorm; en dit ter oorzaak hiervan, dat de wil, waar het goede zetelt, de mens zelf is, of de mens in wezen, en het verstand, waar het ware is, zijnde de vorm van het goede, de mens daarvandaan is, of de mens in vorm; dit goede is ook rondom dat goede. Maar het zal eerst worden gezegd, wat het Goddelijk Hemelse en wat het Goddelijk Geestelijke is: de Hemelen

zijn onderscheiden in twee Rijken, waarvan het ene wordt genoemd het Hemels Rijk, het andere het geestelijk Rijk; zij worden hierin onderscheiden, dat zij die in het Hemels Rijk zijn, in het goede der liefde tot den Heer zijn, en zij die in het geestelijk Rijk zijn, in het goede der naastenliefde jegens den naaste zijn; vandaar is het Goddelijk Hemelse het goede der liefde tot den Heer, en is het Goddelijk Geestelijke het goede der naastenliefde jegens den naaste: volgens deze goeden ook zijn de Hemelen geordend; de hoogste of de derde Hemel bestaat uit hen die in het hemels goede of in het goede der liefde tot den Heer zijn; en de Hemel die daarop volgt, en de middelste of de tweede Hemel wordt genoemd, bestaat uit hen die in het geestelijk goede of in het goede der naastenliefde jegens den naaste zijn; en omdat het hemels goede het goede in de hoogste plaats is, en het geestelijk goede het goede in de tweede plaats is, is derhalve dit rondom dat; dat immers wat boven is, is ook binnen, en dat wat beneden is, is ook buiten; en dat wat buiten is, is rondom; vandaar is het, dat in het Woord met de hogere dingen en die welke in het midden zijn, de innerlijke dingen worden aangeduid, en dat onder de lagere dingen en die welke in den omtrek zijn, de uiterlijke dingen worden verstaan. Omdat nu het ene en het andere goede, het hemelse en het geestelijke, bewaakt, en met de Dieren zelf of met de Cherubim ten aanzien van de lichamen het Goddelijk Hemelse wordt aangeduid, en met dezelve ten aanzien van de vleugelen het Goddelijk Geestelijke wordt aangeduid, zo blijkt, dat met de vier Dieren waarvan gezien werd dat zij elkeen voor zichzelf zes vleugelen rondom hadden, het aanschijn wordt aangeduid van het Goddelijk Geestelijke van alle kanten rondom het Goddelijk Hemelse: maar dienaangaande kan men een vollediger idee hebben vanuit de dingen die in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL zijn gezegd en getoond; eerst vanuit het Artikel, waar wordt getoond *dat het Goddelijke des Heren den Hemel maakt*, n. 7 tot 12: daarna vanuit het Artikel, *dat het Goddelijke des Heren in den Hemel is de Liefde tot Hem en de Naastenliefde jegens den naaste*, n. 13 tot 19: en ten slotte in het Artikel, *dat de Hemel is onderscheiden in twee Rijken, in het Hemels Rijk en in het Geestelijk Rijk*, n. 20 tot 28. Dat de Cherubim werden gezien als Dieren, is omdat de hemelse dingen op verschillende wijzen in laatsten worden uitgebeeld, zoals kan vaststaan uit vele plaatsen in het Woord, zoals dat de Heilige Geest verscheen zoals een Duif boven Jezus toen Hij werd gedoopt, Matth. III: 16, 17; en dat het Goddelijke des Heren verscheen zoals een Lam, Apoc. v: 6, 8, 13; weswege ook de Heer het Lam werd genoemd, Apoc. VI: 1, 16; Hfdst. VII: 9, 10, 14, 17; Hfdst. XII: 11; Hfdst. XIII: 8; Hfdst. XIV: 1, 4; Hfdst. XVII: 14; Hfdst. XIX: 7, 9; Hfdst. XXI: 22, 23, 27. Dat

de Cherubim er vier waren, en zij elkeen zes vleugelen hadden, is omdat met vier het hemels goede wordt aangeduid, en met zes het geestelijk goede; vier immers betekent de verbinding, en de binnenste verbinding met den Heer is door de liefde tot Hein; zes echter betekent de vergemeenschapping, en de vergemeenschapping met den Heer is door de naastenliefde jegens den naaste. Dat de vleugels het Goddelijk Geestelijke betekenen, hetwelk in zijn wezen het ware vanuit het goede is, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij David: *“Indien gij gelegen zult zijn tussen de rijen, zo zult gij hebben de vleugelen ener duif overdekt met zilver, en haar slagpennen met het geelachtige van goud; wanneer Gij, Schaddai, uitbreidt, zijn koningen daarin”*, Psalm LXVIII: 14, 15; wat het betekent dat zij die liggen tussen de rijen, zullen hebben vleugelen ener duif overdekt met zilver, en slagpennen met het geelachtige van goud, en dat koningen daarin zullen zijn, wanneer Schaddai uitbreidt, verstaat niemand tenzij vanuit den inwendigen zin; in dezen zin betekent liggen tussen de rijen, leven in de inzettingen; de vleugelen ener duif overdekt met zilver, betekenen de geestelijke ware dingen; de slagpennen met het geelachtige van goud, betekenen het geestelijk goede vanuit hetwelk die ware dingen zijn; Schaddai betekent den staat der verzoeking; de koningen daarin betekenen de ware dingen in dien staat en na denzelve: dat de duivevleugelen overdekt met zilver de geestelijke ware dingen betekenen, is omdat de vleugel het geestelijke betekent, de duif het ware vanuit het goede, en het zilver het ware zelf; dat de slagpennen overdekt met het geelachtige van goud het geestelijk goede betekenen vanuit hetwelk die ware dingen zijn, is omdat de slagpen het geestelijk goede betekent vanuit hetwelk de ware dingen zijn, en iets eenders het geelachtige van goud; dat wanneer Schaddai uitbreidt, den staat der verzoeking betekent, is omdat God Schaddai de verzoeking en de vertroosting na dezelve betekent; en omdat de ware dingen vanuit het goede aan den mens worden ingeplant na de verzoeking, wordt derhalve gezegd Koningen daarin; met de koningen immers worden de ware dingen vanuit het goede aangeduid; men zie boven n. 31. Bij denzelve: *“God reed op een Cherub, Hij vloog, Hij werd gedragen op de vleugelen des winds”*, Psalm XVIII: 11; God reed op een Cherub, betekent de Goddelijke Voorzienigheid des Heren; Hij vloog, betekent de Alomtegenwoordigheid in de geestelijke wereld; Hij werd gedragen op de vleugelen des winds, betekent de Alomtegenwoordigheid in de natuurlijke wereld; de vleugelen des winds zijn de geestelijke dingen vanuit welke de natuurlijke dingen zijn. Bij denzelve: *“Jehovah zal u bedekken onder Zijn vleugel, en onder den afgrond zult gij betrouwen; schild en beukelaar de waarheid”*, Psalm XCI: 4; onder den vleugel

bedekken, betekent bewaken door het Goddelijk Ware, zijnde het Goddelijk Geestelijke; onder den afgrond betrouwen, betekent het wetenschappelijk ware, zijnde het geestelijk-natuurlijk Goddelijke; omdat dit en dat het ware betekent, en bedekken de bewaking door hetzelfde betekent, wordt derhalve gezegd Schild en beukelaar de waarheid. Uit deze dingen blijkt ook, wat wordt aangeduid met *verborgen worden onder de schaduw der vleugelen Gods*, Psalm xvii: 8; met *betrouwen in de schaduw Zijner vleugelen*, Psalm xxxvi: 8; Psalm lvii: 2; voorts wat met *zingen onder de schaduw Zijner vleugelen*, Psalm lxiii: 8. Dat de vleugel, wanneer het den Heer betreft, het Goddelijk Geestelijke betekent, staat nog vast uit deze plaatsen; bij Ezechiël: “*Toen Ik bij u voorbijging en Ik u zag, dat, zie, uw tijd was, de tijd der liefden, zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte Ik uw naaktheid*”, xvi: 8; daar wordt gehandeld over Hierosolyma, waarmede de Kerk wordt aangeduid, daar over haar hervorming; de tijd der liefden betekent den staat toen zij kon hervormd worden; Ik breidde Mijn vleugel over u uit, betekent het geestelijk ware waardoor de hervorming is geschied; Ik dekte uw naaktheid, betekent door hetzelfde de verheling van het boze; het boze immers dat de mens heeft vanuit het overgeërfd, en daarna vanuit het eigene, wordt verheeld, dat is, verwijderd, opdat het niet verschijnt, door de geestelijke ware dingen, zijnde de ware dingen vanuit het goede. Bij David: “*Jehovah bedekt Zich met het licht zoals met een kleed, Hij rekt de Hemelen uit zoals een gordijn, Hij beschiet met wateren Zijn opperzalen, Hij stelt de wolken tot Zijn wagen, Hij wandelt op de vleugelen des winds*”, Psalm civ: 2, 3, 4; met het licht waarmede Jehovah Zich bedekt, wordt aangeduid het Goddelijk Ware in de Hemelen, hetwelk Zijn kleed wordt genoemd, omdat het uit Hem als de Zon voortgaat, en zo buiten en rondom Hem is; met dit wordt iets eenders aangeduid als met het licht en de klederen des Heren toen Hij van gedaante was veranderd, Matth. xvii: 2; Markus ix: 3; Lukas ix: 28 tot 37; Hij rekt de Hemelen uit zoals een gordijn, betekent den Hemel en hen die daar zijn, vullen met het Goddelijk Ware en daardoor met het inzicht; met wateren Zijn opperzalen beschieten, betekent hen daar die in den laatsten Hemel en die in de Kerk zijn, vullen met de erkenningen van het ware en het goede; de wolken stellen tot Zijn wagen, betekent de leer van het ware vanuit den letterlijken zin des Woords; de wolk is die zin, en de wagen is de leer; wandelen op de vleugelen des winds, betekent den geestelijken zin die in den letterlijken zin is. Bij Malachia: “*Voor ulieden die Mijn Naam vreest, zal opgaan de Zon der gerechtigheid, en de gezondheid in Zijn vleugelen*”, iv: 2; de Zon der gerechtigheid betekent het goede der liefde, zijnde het Goddelijk Hemelse; en de vleugelen van Jehovah waarin de

gezondheid is, betekent het ware vanuit dat goede, zijnde het Goddelijk Geestelijke; de gezondheid is de hervorming door hetzelfde. Bij Mozes: *“Zoals een arend zijn nest opwekt, over zijn jongen zich wiegelt, zijn vleugelen uitbreidt, draagt op zijn vleugelen, zo leidt Jehovah hem”*, Deut. xxxii: 11, 12; de vergelijking geschiedt met een arend, omdat de arend het inzicht betekent, en de vleugel het Goddelijk Geestelijke, zijnde het Goddelijk Ware, vanuit hetwelk dat inzicht is. Bij Jesaja: *“Zij die Jehovah verwachten, worden met sterkte vernieuwd, zij klimmen op met een vleugel zoals de arenden”*, xl: 31; opklimmen met een vleugel zoals de arenden, is tot het licht des Hemels, zijnde het Goddelijk Ware of het Goddelijk Geestelijke, vanuit hetwelk het inzicht is. Bij Ezechiël: *“In den berg der hoogte zal Ik hem planten, opdat hij een tak verheft en vrucht maakt, en uitloopt tot een prachtige ceder, zodat zij onder hem wonen, alle vogel van allerlei vleugel”*, xvii: 23; met den prachtige ceder wordt de geestelijke Kerk aangeduid; met allen vogel van allerlei vleugel worden de verstandelijke dingen aangeduid, die vanuit de geestelijke ware dingen zijn. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de vleugelen der Cherubim zowel hier als elders in het Woord, namelijk het Goddelijk Geestelijke, zijnde het Goddelijk Ware onderrichtende, wederverwekkende, en beschermende; zoals eveneens bij Ezechiël: *“Iedere Cherub had vier aangezichten, en een ieder vier vleugelen; hun vleugelen waren rechtop, de een aan den ander; een ieder had twee vleugelen bedekkende hun lichamen: ik hoorde het geluid der vleugelen evenals het geluid van grote wateren, zoals de stem van Schaddai; wanneer zij gingen, een stem van tumult evenals de stem van een legerkamp; wanneer zij stonden, lieten zij hun vleugelen neder: ik hoorde de stem hunner vleugelen, kussende elkander de een den ander, en de stem der raderen naast hen: de stem van de vleugelen der Cherubim werd gehoord tot den uiterlijken voorhof, zoals de stem van God Schaddai: de gelijkenis van handen was onder hun vleugelen”*, i: 4, 6, 23, 24; Hfdst. iii: 12, 13; Hfdst. x: 5, 21; dat de vleugelen hier het Goddelijk Geestelijke betekenen, zijnde het Goddelijk Ware des Heren in Zijn Hemels Rijk, staat vast uit de afzonderlijke dingen der beschrijvingen daar; dat de vleugelen er vier waren, betekent het Goddelijk Geestelijke in dat Rijk; dat de vleugelen rechtop waren, de een aan den ander, en dat zij elkander kusten, betekent de vergezelschapping en de verbinding van alle dingen daar uit den Heer; dat de vleugelen hun lichamen bedekten, betekent het Goddelijk Geestelijke omgevende het Goddelijk Hemelse daar; dat het geluid der vleugelen werd gehoord zoals het geluid van vele wateren, en dat het was zoals dat van raderen, en zoals de stem van Schaddai, en dat de stem der vleugelen werd gehoord zoals het geluid van vele

wateren, en zoals van raderen, en zoals de stem van Schaddai, en dat de stem der vleugelen werd gehoord tot den uiterlijken voorhof, betekent het hoedanige van het Goddelijk Geestelijke of van het Goddelijk Ware in den laatsten Hemel; van stem wordt immers gesproken met betrekking tot het ware; de wateren betekenen de ware dingen en de doorvatting ervan; de raderen de ware dingen der leerstellige dingen, uit hoofde hiervan dat de wagen de leer betekent; en God Schaddai is het ware dat berispt in de verzoeking en daarna vertroost; de uiterlijke voorhof is de laatste Hemel; de gelijkenis van handen onder de vleugelen betekent de macht van het Goddelijk Ware. Uit deze dingen kan eveneens vaststaan wat er werd aangeduid met de vleugelen der Cherubim die waren op het Verzoendeksel dat op de Ark was, waarover aldus bij Mozes: *“Maak een Cherub aan het uiteinde aan deze zijde, en den anderen Cherub aan het uiteinde aan de andere zijde; vanuit het Verzoendeksel zult gijlieden maken de Cherubim op de twee uiteinden ervan: en de Cherubim zullen zijn uitbreidende de vleugelen omhoog, overdekkende met hun vleugelen op het Verzoendeksel; en hun aangezichten van den man tot zijn broeder; tot het Verzoendeksel zullen de aangezichten der Cherubim zijn: en gij zult geven het Verzoendeksel op de Ark van boven, en tot de Ark zult gij geven de Getuigenis, die Ik geven zal tot u”*, Exod. xxv: 18, 19, 20, 21; met de Cherubim wordt daarender des Heren Voorzienigheid aangeduid ten aanzien van de bewaking dat niet de hoogste Hemel of het Hemels Rijk wordt genaderd tenzij door het goede der liefde uit den Heer tot den Heer; met de Getuigenis of de Wet in de Ark wordt de Heer Zelf aangeduid; met de Ark de binnenste of de hoogste Hemel; met het Verzoendeksel het horen en de opneming van alle dingen van den eredienst die zijn vanuit het goede der liefde, en dan de ontzondiging; met de vleugelen der Cherubim wordt het Goddelijk Geestelijke in dien Hemel of in dat Rijk aangeduid; daarmede dat de vleugelen uitgebreid waren omhoog, en daarmede dat zij het Verzoendeksel overdekten, en dat hun aangezichten waren tot het Verzoendeksel, wordt de opneming zelf en het horen aangeduid; maar deze dingen zie men vollediger ontvouwd in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, van n. 9506 tot 9546. En omdat met de vleugelen der Cherubim en hun bepalingen wordt aangeduid het Goddelijk Ware, gehoord en opgenomen door den Heer, volgt er derhalve bij Mozes: *“En Ik zal daar met u samenkomen, en Ik zal met u spreken van boven het Verzoendeksel van tussen de twee Cherubim die op de Ark der Getuigenis zijn, alle dingen die Ik u zal gebied en bij de zonen Israëls”*, Vers 22 aldaar; en Num. vii: 89. Omdat de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelden zin hebben, hebben de vleugels het aldus eveneens, waarin zij betekenen de

valse dingen en de redeneringen vanuit die; zoals in de Apocalyps: “*Vanuit den rook van den put des afgronds gingen uit sprinkhanen, en de stem hunner vleugelen was zoals de stem van vele paarden lopende tot den oorlog*”, ix: 2, 3, 9; de sprinkhanen betekenen de valse dingen in uitersten; en de paarden de redeneringen vanuit die, en de oorlog den strijd van het valse tegen het ware; vandaar wordt gezegd de stem van de vleugelen der sprinkhanen zoals de stem van vele paarden lopende tot den oorlog. Bij Hoschea: “*Vergezeld met de afgoden Efraïm; teruggetreden is hun wijn, al hoererende hebben zij doen hoereren; een wind heeft haar gebonden in zijn vleugelen, en zij zullen beschaamd worden van hun slachtoffers*”, iv: 17, 18, 19; met Efraïm wordt het verstandelijke aangeduid, zodanig als diegenen binnen de Kerk het hebben die worden verlicht wanneer zij het Woord lezen; met de afgoden worden de valse dingen der leer aangeduid; vandaar wordt met Vergezeld met de afgoden Efraïm, aangeduid het verdraaide verstandelijke dat valse dingen aangrijpt; met teruggetreden is hun wijn, wordt aangeduid dat het ware der Kerk is teruggetreden; de wijn is dat ware; met al hoererende hebben zij doen hoereren, wordt aangeduid dat zij de ware dingen hebben vervalst; de hoererij is de vervalsing van het ware; met een wind heeft gebonden in de vleugelen, wordt aangeduid de redenering vanuit de begoochelingen, waarvandaan de valse dingen zijn; wat de begoochelingen in de geestelijke dingen zijn, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 53. Iets eenders wordt met den wind in de vleugelen aangeduid bij Zacharia, Hfdst. v: 9.

284. En deze waren van binnen vol ogen; dat dit de Goddelijke Voorzienigheid en Bewaking betekent, staat vast uit de betekenis van de ogen, wanneer het den Heer betreft, zijnde Zijn Goddelijke Voorzienigheid, waarover boven n. 68 en 152; dat het ook is de Bewaking, is omdat met de Cherubim dezelve eveneens wordt aangeduid, n. 277.

285. En zij hadden niet rust dag en nacht, zeggende: Heilig, Heilig, Heilig; dat dit betekent het Heiligste dat voortgaat uit den Heer, staat vast uit de betekenis van niet rust hebben dag en nacht, wanneer het de Goddelijke Voorzienigheid en Bewaking des Heren betreft, welke wordt aangeduid met de vier Cherubim, die verschenen zoals vier Dieren, zijnde universeel en voortdurend, aangezien des Heren Goddelijke Voorzienigheid en Bewaking tot in het eeuwige niet rust en ophoudt; en uit de betekenis van Heilig, Heilig, Heilig, zijnde het Heiligste dat voortgaat uit den Heer, want met het Heilige driemaal genoemd wordt het Heiligste aangeduid, ter oorzake hiervan dat Drie in het Woord het volle, het volledige, en het continue betekent; men zie n. 2788, 4495, 7715. Iets eenders wordt aangeduid met deze dingen bij

Jesaja: *“Ik zag den Heer zittende op een hogen en verheven troon, en Zin franjes vervullende den Tempel; de Serafim waren staande van boven Hem; een ieder had zes vleugels; met twee bedekte hij zijn aangezichten, met twee bedekte hij zijn voeten, en met twee vloog hij; en hij riep, deze tot gene: Heilig, Heilig, Heilig, Jehovah Zebaoth, de volheid der aarde is Zijn heerlijkheid”*, VI: 1, 2, 3; met de Serafim worden hier eendere dingen aangeduid als met de Cherubim; en met den hogen en verheven Troon het Goddelijke, voortgaande, vanuit hetwelk de Hemel is; met de franjes [*fimbriae*] die den Tempel vervulden, wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer in de laatsten des Hemels en in de Kerk; met de vleugels waarmede hij de aangezichten en de voeten bedekte en waarmede hij vloog, wordt aangeduid het Goddelijk Geestelijke in eersten en in laatsten, en de uitbreiding ervan alle kanten uit, aldus de Alomtegenwoordigheid; met Heilig, Heilig, Heilig, wordt het Heiligste aangeduid; dat dit is het Goddelijk Ware dat alle dingen vervult, wordt daarmede aangeduid dat de volheid der aarde Zijn heerlijkheid is; dat de heerlijkheid het Goddelijk Ware is, zie men boven, n. 33; en dat de Heer Alleen Heilig is, en dat van het Heilige wordt gesproken met betrekking tot het Goddelijk Ware dat uit Hem voortgaat, ook boven, n. 204.

286. De Heer God Almachtig, Die was en Die is en Die komen zal; dat dit betekent Die Oneindig en Eeuwig is, staat vast uit de betekenis van Almachtig, zijnde dat Hij Oneindig is, waarover aanstonds; en uit de betekenis van Die was Die is en Die komen zal, zijnde dat Hij Eeuwig is, waarover boven n. 23. Het zijn twee dingen waarvan met betrekking tot Jehovah Alleen, dat is, tot den Heer Alleen, gesproken kan worden, namelijk het Oneindige en het Eeuwige; van het Oneindige met betrekking tot het Zijn van Hem, zijnde het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde; van het Eeuwige met betrekking tot het Bestaan van Hem vanuit dat Zijn, zijnde het Goddelijk Ware Zijner Goddelijke Wijsheid; deze twee zijn Goddelijk in zich: vanuit deze twee is het Heelal geschapen; weswege ook in het Heelal alle dingen betrekking hebben op het goede en op het ware, en het goede is overal het Zijn der zaak, en het ware is het Bestaan daaruit; maar deze twee zijn in alle dingen des Heelals eindig. Vandaar is het, dat er hier wordt gezegd de Heer God; de Heer immers betekent het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, en God het Goddelijk Ware der Goddelijke Wijsheid: dat Jehovah in het Woord Heer wordt geheten vanwege het Goddelijk Goede, zie men in n. 4973, 9167, 9194; en God vanwege het Goddelijk Ware, n. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4287, 4402, 7010, 9167. Uit deze dingen blijkt, dat Almachtig betekent het Oneindige, en dat Die was Die is en Die komen zal, betekent het Eeuwige.

287. Vers 9, 10, 11. *En wanneer de Dieren gaven heerlijkheid, en dankzegging Hem Die op den Troon zat, Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, zo vielen de vierentwintig Ouderen neder voor Hem Die op den Troon zat, en zij aanbaden Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, en zij wierpen hun kronen af voor den Troon, zeggende: Waardig zijt Gij, Heer, te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de mogendheid, omdat Gij alle dingen hebt geschapen, en zij door Uw Wil zijn en geschapen zijn.* En wanneer de Dieren gaven heerlijkheid en eer en dankzegging, betekent het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, en de verheerlijking: Hem Die op den Troon zat, en Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, betekent uit Wien alle dingen des Hemels en der Kerk zijn, en het eeuwige Leven: zo vielen de vierentwintig Ouderen neder voor Hem Die op den Troon zat, betekent de vernedering en dan de erkenning door hen die in het ware vanuit het goede zijn, dat uit den Heer alle dingen des Hemels en der Kerk zijn: en zij aanbaden Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, betekent de vernedering en dan de erkenning dat uit den Heer het eeuwige Leven is: en zij wierpen hun kronen af voor den Troon, betekent de vernedering en dan de erkenning met het hart dat niets van het goede is vanuit hen, maar dat het geheel uit den Heer is: zeggende: Waardig zijt Gij, Heer, te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de mogendheid, betekent de Verdienste en de Gerechtigheid, welke het Goddelijk Menselijke des Heren heeft, namelijk dat vanuit Hetzelve is al het Goddelijk Ware en Goddelijk Goede, en de zaliging: omdat Gij alle dingen hebt geschapen, betekent dat uit Hem alle ontstaan en leven is, en de Hemel voor hen die opnemen: en zij door Uw Wil zijn en geschapen zijn, betekent dat zij door het Goddelijk Goede zijn, en door het Goddelijk Ware bestaan.

288. En wanneer de Dieren gaven heerlijkheid en eer en dankzegging; dat dit betekent het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, en de verheerlijking, staat vast uit de betekenis van de heerlijkheid en de eer, wanneer het den Heer betreft, zijnde het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, de Heerlijkheid het Goddelijk Ware, en de Eer het Goddelijk Goede, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de dankzegging, zijnde de verheerlijking: wat er onder de verheerlijking hier wordt verstaan, zal eerst worden gezegd; de verheerlijking is, wanneer zij uit den Heer is, de voortdurende invloed van het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware bij de Engelen en bij de mensen; en bij dezen en genen is de verheerlijking van den Heer de opneming en de erkenning met het hart, dat al het goede en al het ware uit den Heer is, en vandaar alle inzicht, wijsheid en gelukzaligheid; dit wordt in den geestelijken zin aangeduid met de dankzegging. Ook is alle verheerlijking van den Heer,

welke geschiedt uit de Engelen des Hemels en uit de mensen der Kerk, niet uit henzelf, maar zij vloeit in uit den Heer; de verheerlijking die uit de mensen en niet uit den Heer is, is niet vanuit het hart, maar alleen vanuit het actieve van het geheugen en zo vanuit den mond; en dat wat alleen vanuit deze voortgaat, en niet door die vanuit het hart, wordt niet gehoord in den Hemel, aldus ook niet opgenomen door den Heer, maar glijdt weg zoals elk ander klinkend woord in de wereld; deze verheerlijking is niet de erkenning met het hart dat al het goede en al het ware is uit den Heer: de erkenning met het hart wordt gezegd, en daaronder wordt verstaan vanuit het leven der liefde; want het hart in het Woord betekent de liefde, en de liefde is het leven volgens de geboden des Heren; wanneer de mens in dit leven is, dan is er de verheerlijking van den Heer, zijnde de erkenning dat al het goede en ware is uit den Heer, vanuit het hart: dit eveneens wordt verstaan onder verheerlijkt worden, bij Johannes: *“Indien gij zult gebleven zijn in Mij, en Mijn woorden in U zullen gebleven zijn, zo wat gij zult gewild hebben, vraagt het, en het zal u geschieden: in dit is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt en gij Mijn discipelen zijt”*, xv: 7, 8. Dat de vier Dieren, welke de Cherubim waren, heerlijkheid en eer en dankzegging gaven, is omdat het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede en de verheerlijking, welke worden aangeduid met de heerlijkheid, de eer en de dankzegging, voortgaan en invloeden uit den Heer; die Cherubim immers betekenen den Heer ten aanzien van de Voorzienigheid en de Bewaking; men zie boven n. 277; en zij waren in het midden van den Troon en rondom den Troon, zoals blijkt uit Vers 6 van dit Hoofdstuk; en op den Troon was de Heer, Vers 2; daaruit staat vast, dat die dingen uit den Heer zijn: de opneming echter en de erkenning met het hart wordt verstaan onder de woorden van het volgende Vers, namelijk onder deze: *Nadat deze dingen waren gehoord, vielen de vierentwintig Ouderen neder voor Hem Die op den Troon zat, en zij aanbaden Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, en zij wierpen hun kronen voor den Troon.* In het Woord wordt meermalen gezegd Heerlijkheid en Eer, en overall betekent de Heerlijkheid het Ware, en de Eer het Goede; dat die twee tezamen worden genoemd, is omdat in de afzonderlijke dingen des Woords het hemels huwelijk is, zijnde de verbinding van het Ware en het Goede; de oorzaak dat er dit huwelijk is in de afzonderlijke dingen des Woords, is deze dat het Goddelijke hetwelk voortgaat uit den Heer, is het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede; en omdat dit met dat den Hemel maakt, en eveneens de Kerk maakt, is derhalve dat huwelijk in de afzonderlijke dingen des Woords; aldus is er eveneens in de afzonderlijke dingen des Woords het Goddelijke uit den Heer, en de Heer Zelf; door dit

ook is het Woord allerheiligst; dat er zulk een huwelijk is in de afzonderlijke dingen des Woords, zie men boven, n. 238; en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 2516, 2712, 3004, 3005, 3009, 4138, 5138, 5194, 5502, 6343, 7022, 7945, 8339, 9263, 9314. Dat de Heerlijkheid het Goddelijk Ware uit den Heer betekent, zie men boven, n. 33; dat de Eer het Goddelijk Goede betekent, volgt uit de dingen die gezegd zijn over het hemels huwelijk in de afzonderlijke dingen des Woords; zoals eveneens kan vaststaan uit deze volgende plaatsen; bij David: *“Jehovah heeft de Hemelen gemaakt, Heerlijkheid en Eer zijn vóór Hem, sterkte en sieraad in Zijn Heiligdom”*, Psalm xcvi: 5, 6; onder de Hemelen wordt het Goddelijke verstaan dat uit den Heer voortgaat, aangezien de Hemelen vanuit Zijn Goddelijke zijn; en omdat het Goddelijke dat voortgaat en de Hemelen maakt, het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede is, wordt derhalve gezegd Heerlijkheid en Eer vóór Hem; onder het Heiligdom wordt de Kerk verstaan; het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware worden daar verstaan onder de sterkte en het sieraad: dat het Goddelijke des Heren de Hemelen maakt, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 7 tot 12; en dat het Goddelijke des Heren in de Hemelen het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede is, n. 7, 13, 133, 137, 139, 140. Bij denzelfde: *“Jehovah God, zeer groot, Gij hebt Heerlijkheid en Eer aangetrokken”*, Psalm civ: 1; met Heerlijkheid en Eer aantrekken wordt, wanneer het Jehovah betreft, aangeduid Zich aangorden met het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede; deze immers gaan uit Hem voort, en gorden Hem vandaar, en zij maken de Hemelen; derhalve worden die in het Woord Zijn Kleed en Bekleedsel geheten; men zie boven n. 65 en 271. Bij denzelfde: *“Groot zijn de Werken van Jehovah, Heerlijkheid en Eer Zijn Werk”*, Psalm cxl: 2, 3; onder de Werken van Jehovah worden alle dingen verstaan die voortgaan en geschieden uit Hem; en omdat deze betrekking hebben op het Goddelijk Ware en op het Goddelijk Goede, wordt derhalve gezegd: Heerlijkheid en Eer Zijn Werk. Bij denzelfde: *“Geslacht aan geslacht zal Uw Werken prijzen, en zij zullen Uw deugden verkondigen; de Eer der grootsheid Uwer Heerlijkheid en de woorden Uwer wonderlijke dingen zal ik overdenken: en ik zal aan de zonen der mensen bekend maken Zijn deugden, en de Heerlijkheid der Eer van Zijn Koninkrijk”*, Psalm cxlv: 4, 5, 12; de Eer der grootsheid der Heerlijkheid voor het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware; en de Heerlijkheid der Eer voor het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede; dat het zo wordt gezegd, is omdat de vereniging wederkerig is; uit den Heer immers gaat voort het Goddelijk Goede verenigd met het Goddelijk Ware; in den Hemel echter door de Engelen en in de Kerk door de mensen wordt het Goddelijk Ware

opgenomen en wordt het verenigd met het Goddelijk Goede; derhalve wordt gezegd De Heerlijkheid der Eer van Zijn Koninkrijk; met Zijn Koninkrijk wordt de Hemel en de Kerk aangeduid. Bij denzelfde: *“Heerlijkheid en Eer zult gij stellen op Hem, aangezien Gij Hem stelt tot zegeningen tot in het eeuwige”*, Psalm XXI: 6, 7; deze dingen zijn gezegd aangaande den Heer; en onder de Heerlijkheid en de Eer op Hem, wordt verstaan al het Goddelijk Ware en Goddelijk Goede. Bij denzelfde: *“Gord aan Uw zwaard op Uw dij, o Machtige in Uw Heerlijkheid en Eer; in Uw Eer klim op, rijd op het Woord der waarheid”*, Psalm XLV: 4, 5; ook deze dingen aangaande den Heer; het zwaard aangorden op de dij, betekent het Goddelijk Ware strijdende vanuit het Goddelijk Goede; dat dit met het zwaard op de dij wordt aangeduid, zie men in n. 10488; en omdat Hij vanuit het Goddelijk Ware de Hellen heeft onderjukt, en de Hemelen in orde heeft gesteld, wordt derhalve gezegd: O, Machtige in Heerlijkheid en Eer; en eveneens: In Eer klim op; en rijden op het Woord der waarheid betekent handelen vanuit het Goddelijk Goede door het Goddelijk Ware. Bij denzelfde: *“Gij hebt Hem een klein weinig minder doen zijn dan de Engelen, maar met Heerlijkheid en Eer hebt Gij Hem gekroond”*, Psalm VIII: 6; ook aangaande den Heer; de staat van Zijn vernedering wordt beschreven met: Gij hebt Hem een klein weinig minder doen zijn dan de Engelen; en de staat der Verheerlijking met: Met Heerlijkheid en Eer hebt Gij Hem gekroond; onder verheerlijken wordt verstaan het Goddelijke Zelf verenigen met Zijn Menselijke, en Dit eveneens Goddelijk maken. Bij Jesaja: *“Verblijdt u, woestijn en dorre plaats, en dat opspringe de vlakke der woestijn, en bloeie zoals de roos; dat zij al bloeiende bloeie en opspringe; de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, de eer van Karmel en Scharon: die zullen zien de heerlijkheid van Jehovah en de eer onzes Gods”*, xxxv: 1, 2; daar wordt gehandeld over de beschijning [*illuminatio*] van de natiën; haar onwetendheid omtrent het ware en het goede wordt aangeduid met de woestijn en de dorre plaats; haar vreugde vanwege het onderricht in de ware dingen, en de beschijning met zich verblijden, opspringen en bloeien; de heerlijkheid van Libanon welke haar gegeven is, betekent het Goddelijk Ware, en de eer van Karmel en Scharon betekent het Goddelijk Goede, welke zij opnemen; vandaar is het dat ook wordt gezegd: Die zullen zien de heerlijkheid van Jehovah en de eer onzes Gods. In de Apocalyps: *“De natiën die bewaard [servatae sunt; elders salvantur] zijn, zullen wandelen tot haar licht, en de koningen der aarde zullen hun heerlijkheid en eer tot haar aanbrengen: en in haar zal worden aangebracht de heerlijkheid en de eer der natiën”*, XXI: 24, 26; deze dingen zijn gezegd aangaande Nova Hierosolyma, waarmede de Nieuwe Kerk in de Hemelen en

op Aarde wordt aangeduid; met de natiën daar worden allen aangeduid die in het goede zijn; en met de koningen der aarde allen die in de ware dingen vanuit het goede zijn; aangaande dezen en genen wordt gezegd dat zij de heerlijkheid en de eer in haar zullen aanbrengen, en daaronder wordt verstaan de eredienst vanuit het goede der liefde tot den Heer, en vanuit de ware dingen des geloofs die zijn vanuit het goede der naastenliefde jegens den naaste.

289. Hem Die op den Troon zat, en Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen; dat dit betekent uit Wien alle dingen des Hemels en der Kerk zijn, en het eeuwige Leven, staat vast uit de betekenis van den Troon, wanneer het den Heer betreft, zijnde in het algemeen de ganse Hemel, in het bijzonder de geestelijke Hemel, en abstract genomen het Goddelijk Ware, voortgaande; en omdat door dit de Hemelen bestaan, worden derhalve met den Troon hier alle dingen des Hemels en der Kerk aangeduid, waarover boven n. 253; dat Hij Die op den Troon zat, de Heer is, zie men ook boven, n. 267, 268; en uit de betekenis van Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, zijnde dat het eeuwige Leven uit Hem is, waarover boven n. 84; met Hem Die leeft wordt immers aangeduid dat Hij Alleen het Leven is, en vandaar dat het al des Levens dat bij de Engelen en bij de mensen is, uit Hem is; en met de eeuwen der eeuwen wordt het eeuwige aangeduid; dat de eeuwen der eeuwen het eeuwige beteken, is omdat die in de wereld de tijden beteken ten aanzien van hun gehelen duur; in den Hemel echter, waar de tijden zodanig als zij in de wereld zijn, niet bestaan, beteken zij het eeuwige; de zin immers van de letter des Woords is vanuit zulke dingen die in de wereld zijn; de geestelijke zin ervan echter is vanuit zulke dingen die in den Hemel zijn, en dit ter oorzaak hiervan, dat het Goddelijke stilhoude in de natuurlijke dingen welke der wereld zijn, als in zijn laatsten, en in dezelve ruste en op dezelve blijve bestaan; vandaar is het, dat eeuwen der eeuwen wordt gezegd, en niet het eeuwige.

290. Zo vielen de vierentwintig Ouderen neder voor Hem Die op den Troon zat; dat dit betekent de vernedering, en dan de erkenning door hen die in het ware vanuit het goede zijn, dat uit den Heer alle dingen des Hemels en der Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van nedervallen, zijnde de vernedering en dan de erkenning met het hart; uit de betekenis van de vierentwintig Ouderen, zijnde zij die in het ware vanuit het goede zijn, waarover boven n. 270; en uit de betekenis van Hem Die op den Troon zat, zijnde de Heer, uit Wien alle dingen des Hemels en der Kerk zijn, waarover vlak boven n. 289. In dit Vers en in de volgende van dit Hoofdstuk wordt gehandeld over de

opneming van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede door de Engelen des Hemels en door de mensen der Kerk; in het vlak voorafgaande Vers echter wordt gehandeld over den Heer, namelijk dat uit Hem het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede voortgaat; het laatstgenoemde wordt daarmede aangeduid, dat de Dieren heerlijkheid en eer en dankzegging gaven aan Hem Die op den Troon zat, en Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen; men zie boven n. 288; en het eerstgenoemde, namelijk de opneming en de erkenning, wordt daarmede aangeduid dat de Ouderen nedervielen voor Hem Die op den Troon zat, en aanbaden Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen; met nedervallen immers wordt aangeduid de vernedering, de opneming en de erkenning, en met de vierentwintig Ouderen worden al degenen aangeduid die in het ware vanuit het goede zijn zowel in de Hemelen als op Aarde. Men moet weten dat de opneming van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, en de erkenning met het hart dat uit den Heer alle dingen des Hemels en der Kerk zijn, en het eeuwige leven, alleen bestaat bij hen die in het ware vanuit het goede zijn; de oorzaak hiervan is deze, dat die alleen in de liefde en het geloof zijn, en zij die in deze zijn, zijn degenen die verbonden zijn met den Heer ten aanzien van de ziel en ten aanzien van het hart; in deze vloeit de Heer in, en niet in de dingen die slechts zijn vanuit het geheugen en de spraak daaruit; het geheugen immers is slechts de ingang tot den mens, en als het ware een voorhof door hetwelk men binnentreedt, en het is zoals de herkauwersmaag bij de vogels en de beesten, waarmede ook het geheugen bij den mens overeenstemt; in den mens zijn de dingen die in zijn wil en daaruit in zijn verstand zijn, of, wat hetzelfde is, dat wat in zijn liefde en daaruit in zijn geloof is: of men zegt van den mens dat hij in het goede en het ware is, dan wel in de liefde en het geloof, het is hetzelfde, aangezien al het goede is der liefde, en al het ware is des geloofs.

291. En zij aanbaden Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen; dat dit betekent de vernedering, en dan de erkenning dat uit den Heer het eeuwige leven is, staat vast uit de betekenis van nedervallen en aanbidden, zijnde de vernedering en dan de erkenning met het hart; en uit de betekenis van Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, zijnde dat uit den Heer het eeuwige leven is; waarover vlak boven n. 289. De vernedering en dan de erkenning met het hart wordt gezegd, namelijk dat uit den Heer al het goede en al het ware is, en vandaar alle inzicht, wijsheid en gelukzaligheid; zij bestaat niet bij iemand dan alleen als hij in de vernedering is; want wanneer hij in de vernedering is, dan is hij verwijderd van zijn eigene; en het eigene des mensen neemt niet wat ook op en erkent niet wat ook van het goede en ware

uit den Heer; het eigene des mensen immers is niets anders dan het boze, en het boze verwerpt al het goede en al het ware des Hemels en der Kerk: daaruit kan vaststaan, waarom de vernedering er is, en vanwaar het is dat met nedervallen en aanbidden de vernedering en dan de erkenning met het hart wordt aangeduid.

292. En zij wierpen hun kronen af vóór den Troon; dat dit betekent de vernedering en dan de erkenning met het hart dat niets van het goede is vanuit hen, maar dat het geheel uit den Heer is, staat vast uit de betekenis van de kroon, zijnde het goede en daaruit de wijsheid, waarover boven n. 272; en uit de betekenis van afwerpen voor den Troon, of daar afleggen, zijnde vanuit de vernedering erkennen dat dit niet is uit henzelf, maar uit den Allenen Heer, want afwerpen is voor zichzelf afstand doen, en afleggen vóór den Troon is erkennen dat dit uit den Allenen Heer is. Het goede dat hier met de kronen wordt aangeduid, is het goede der liefde en der naastenliefde; dit goede vloeit in uit den Allenen Heer, en het wordt opgenomen door de Engelen des Hemels en door de mensen der Kerk in de Ware dingen die vanuit het Woord zijn: de ware dingen die vanuit het Woord zijn bij den Engel en bij den mens, zijn in hun geheugen; van daaruit roept de Heer dezelve op en verbindt ze met het goede voor zoveel als de Engel of de mens in de geestelijke aandoening van het ware is, welke hij heeft wanneer hij leeft volgens de ware dingen vanuit het Woord; de verbinding geschiedt in den innerlijken of geestelijken mens, en daaruit geschiedt zij in den uiterlijken of natuurlijken mens: die verbinding maakt de Kerk bij den mens terwijl hij op aarde leeft, en daarna maakt zij den Hemel bij hem; daaruit blijkt dat zonder die verbinding niemand kan worden gezaligd, voorts dat er geen verbinding van het goede en het ware bestaat, tenzij de mens het leven der liefde leeft; het leven der liefde leven is de geboden des Heren doen, want liefhebben is doen; dat immers wat de mens liefheeft, dit wil hij en dit doet hij; dat echter wat hij niet liefheeft, dit wil hij niet en derhalve doet hij het niet.

293. Zeggende: Waardig zijt Gij, Heer, te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de mogendheid; dat dit betekent de Verdienste en de Gerechtigheid, welke het Goddelijk Menselijke des Heren heeft, namelijk dat vanuit Hetzelve is al het Goddelijk Ware en Goddelijk Goede, en de zaliging, staat vast uit de betekenis van Waardig zijt Gij, Heer, zijnde de Verdienste en de Gerechtigheid, welke het Goddelijk Menselijke des Heren heeft, waarover aanstonds; uit de betekenis van de heerlijkheid en de eer, wanneer het den Heer betreft, zijnde het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, welke uit Hem zijn, waarover boven n. 288; en uit de betekenis van de mogendheid,

zijnde de zaliging; dat de mogendheid hier de zaliging betekent, komt omdat alle Goddelijke mogendheid dezelve beoogt als het einddoel; de mens immers wordt vanuit de Goddelijke mogendheid hervormd, en daar binnengeleid in den Hemel, en daar afgehouden van het boze en het valse, en gehouden in het goede en het ware; dit kan niemand dan de Allene Heer: zij die voor zich die mogendheid opeisen, weten volstrekt niet wat de zaliging is, want zij weten niet wat de hervorming is, noch wat de Hemel bij den mens is; voor zichzelf de mogendheid des Heren opeisen, is een mogendheid opeisen over den Heer Zelf, welke mogendheid *de mogendheid der duisternis* wordt genoemd, Lukas xxii: 53. Dat de mogendheid, wanneer zij den Heer betreft, voornamelijk de zaliging beoogt, staat vast uit deze plaatsen; bij Johannes: *“Jezus zeide: Vader, Gij hebt den Zoon mogendheid gegeven over alle vlees, opdat Hij aan allen die Gij Hem gegeven hebt, het eeuwige leven geeft”*, xvii: 2: bij denzelfde: *“Zovelen [Hem] aangenomen hebben, dien heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zijn, hun die in Zijn Naam geloven”*, i: 12: bij denzelfde: *“Ik ben de Wijnstok, gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, deze draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen”*, xv: 5: bij Markus: *“Zij verbaasden zich over Zijn leer; Hij was immers lerende hen als mogendheid hebbende”*, i: 22: en bij Lukas: *“Met mogendheid en macht [potestas et potentia] gebiedt Hij den onreinen geesten, en zij gaan uit”*, iv: 36; behalve in andere plaatsen. De Heer heeft eveneens mogendheid over alle dingen, omdat Hij Alleen God is; maar de zaliging van het menselijk geslacht is het voornaamste der mogendheid, omdat terwille van dezelve de Hemelen en de Werelden zijn geschapen, en dezelve de opneming is van het Goddelijke, voortgaande. Dat met Waardig zijt Gij, Heer, de Verdienste en de Gerechtigheid wordt aangeduid, welke het Goddelijk Menselijke des Heren heeft, is omdat Waardig zijt Gij betekent dat Hij heeft verdiend; de verdienste des Heren is dat Hij, toen Hij in de Wereld is geweest, de Hellen heeft onderjukt, en alle dingen in de Hemelen in de orde heeft gebracht, en dat Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, en dit vanuit eigen macht; door dit heeft Hij vanuit het menselijk geslacht al degenen gezaligd die in Hem geloven, dat is, die het liefhebben Zijn geboden te doen, Joh. i: 12, 13. Deze verdienste wordt ook in het Woord de Gerechtigheid genoemd, en de Heer wordt ten aanzien van het Goddelijk Menselijke krachtens dezelve genoemd Jehovah de Gerechtigheid, Jerem. xxiii: 5, 6; Hfdst. xxxiii: 15, 16. Over deze Verdienste of over deze Gerechtigheid zie men meer in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 293, 294, en in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 300 tot 306.

294. Omdat Gij alle dingen hebt geschapen; dat dit betekent dat uit Hem alle ontstaan en leven is, en de Hemel voor hen die opnemen, staat vast uit de betekenis van scheppen, zijnde dat alle dingen niet alleen uit den Heer zijn ontstaan, maar ook dat uit Hem alle leven is; en omdat in den geestelijken zin des Woords niet dan alleen over den Hemel en de Kerk wordt gehandeld, wordt derhalve met scheppen hier vooreerst hervormen aangeduid, aldus den Hemel geven aan hen die opnemen; dit immers is hervormen; dat het ontstaan aller dingen uit den Heer is, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 7 tot 12, en 137; en dat alle leven het is, n. 9 aldaar en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 278: maar hier wordt met scheppen niet aangeduid het natuurlijk ontstaan en leven, maar het geestelijk ontstaan en leven; dit wordt met scheppen in het Woord overal aangeduid: de oorzaak hiervan is deze, dat het bestaan van Hemel en aarde niet het einddoel der schepping is, maar het middel tot het einddoel is; het einddoel der schepping is dat het Menselijk geslacht besta, opdat vanuit hetzelfde de Engellijke Hemel zij; en omdat dit het einddoel is, wordt derhalve met scheppen aangeduid hervormen, zijnde den Hemel geven aan hen die opnemen; de einddoelen zijn het die in den geestelijken zin des Woords worden verstaan, maar in den zin der letter wordt slechts gesproken van de middelen welke de einddoelen behelzen; op deze wijze schuilt het geestelijke verborgen in de letter des Woords. Dat scheppen betekent de mensen hervormen en wederverwekken, en zo de Kerk instaureren, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar het gezegd wordt, zoals in de volgende; bij Jesaja: *“Ik zal geven in de woestijn den ceder van Schittah, en den mirte en het oliehout, opdat zij zien en bekennen en opletten en verstaan tezamen, dat de hand van Jehovah dit heeft gedaan, en de Heilige Israëls dit heeft geschapen”*, xli: 19, 20. Daar wordt gehandeld over de instauratie van de Kerk bij de natiën; de woestijn betekent het niet-goede, omdat zij in de onwetendheid omtrent het ware zijn; elk goede immers waarin de mens wordt hervormd, wordt niet gegeven tenzij door de ware dingen; de ceder van Schittah betekent het echte ware; de mirte en het oliehout betekenen het geestelijk goede en het hemels goede; daaruit blijkt, wanneer het de natiën betreft die niet in het goede der Kerk of des Hemels zijn omdat zij in onwetendheid omtrent het ware zijn, wat betekent: Ik zal geven in de woestijn den ceder van Schittah en den mirte en het oliehout; opdat zij zien bekennen opletten en verstaan tezamen, betekent de erkentnissen, het verstand, de doorvatting en de aandoening, welke der liefde van het goede en het ware zijn; omdat deze dingen worden aangeduid, is het duidelijk dat de Heilige Israëls heeft dit geschapen de hervorming betekent, aldus dat scheppen is

hervormen. Bij denzelfde: *“Zo zeide Jehovah, uw Schepper, o Jakob, en uw Formeerder, o Israël, want Ik heb u verlost, Ik heb geroepen bij uw naam, gij zijt Mijne; voer aan Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het uiteinde der aarde; een elk, genoemd naar Mijn Naam, tot Mijn heerlijkheid heb Ik hem geschapen, geformeerd, en gemaakt; Ik Jehovah, uw Heilige, de Schepper van Israël, uw Koning”*, XLIII: 1, 6, 7, 15; daar wordt ook gehandeld over de instauratie van de Kerk bij de natiën; vanwege hun hervorming wordt Jehovah geheten Schepper en Formeerder; en daarom wordt gezegd: Ik heb u verlost, Ik heb bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne; voer aan Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het uiteinde der aarde, betekent de natiën die buiten de Kerk zijn, welke de ware en de goede dingen der Kerk uit den Heer opnemen; van verre en het uiteinde der aarde betekent hen die buiten de Kerk zijn; de aarde is de Kerk; de zonen zijn zij die de ware dingen opnemen, en de dochters zijn zij die de goede dingen opnemen; van dezen wordt gezegd dat zij zijn geschapen, geformeerd, en gemaakt tot de heerlijkheid; de heerlijkheid is het Goddelijk Ware dat zij opnemen. Bij David: *“Een rein hart schep mij, o God, en een vasten geest vernieuw in het midden van mij”*, Psalm LI: 12; een rein hart scheppen, betekent hervormen ten aanzien van het goede der liefde; een vasten geest vernieuwen in het midden van mij, betekent hervormen ten aanzien van het ware des geloofs; het hart immers betekent het goede der liefde, en de geest het leven volgens het Goddelijk Ware, zijnde het geloof van het ware. Bij denzelfde: *“Waarom hebt Gij tevergeefs de zonen des mensen geschapen; waar zijn Uw vorige Barmhartigheden”*, Psalm LXXXIX: 48, 50; de zonen des mensen scheppen, betekent hervormen door het Goddelijk Ware; de zonen des mensen zijn zij die in de Goddelijke ware dingen zijn, aldus abstract genomen de Goddelijke ware dingen. Bij denzelfde: *“Vrezen zullen de natiën den Naam van Jehovah, en alle Koningen der aarde Uw heerlijkheid, omdat Jehovah Zion zal gebouwd hebben: dit zal geschreven worden tot het geslacht, en het volk dat zal worden geschapen, zal Jah loven”*, Psalm CII: 16, 17, 19; daar wordt gehandeld over de hervorming; onder de natiën die den Naam van Jehovah zullen vrezen, worden zij verstaan die in het goede zijn; en onder de Koningen der aarde zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn; met Zion bouwen, wordt aangeduid de Kerk instaureren; Zion is de Kerk; met het volk dat zal worden geschapen en Jah zal loven, worden al degenen aangeduid, die hervormd worden. Bij denzelfde: *“Geeft Gij hun, zij verzamelen; opent Gij Uw hand, zij worden verzadigd met het goede; zendt Gij Uw Geest uit, zij worden geschapen, en Gij vernieuwt de aangezichten der aarde”*, Psalm CIV: 28, 30; dat hier scheppen hervormen is, is duidelijk, want met hun geven,

zij verzamelen, wordt aangeduid dat zij de ware dingen opnemen die door den Heer worden gegeven; met opent Gij de hand, zij worden verzadigd met het goede, wordt aangeduid dat zij het goede opnemen dat uit den Heer invloeit; met den geest uitzenden, zij worden geschapen, wordt aangeduid dat zij ten aanzien van het leven volgens het Goddelijk Ware worden hervormd; en met Gij vernieuwt de aangezichten der aarde, wordt de instauratie van de Kerk aangeduid. Bij Jesaja: *“Heft op in de hoogte de ogen, en ziet, Wie deze dingen heeft geschapen, Die uitleidt in getal hun heir, allen bij name roept: God uit het eeuwige, Jehovah scheppende de einden der aarde; Hij wordt niet moede”*, xl: 26, 28; ook hier wordt gehandeld over de hervorming, welke wordt aangeduid met scheppen; met het heir dat Hij uitleidt, worden alle ware en goede dingen aangeduid; met bij name roepen, wordt aangeduid de opneming volgens het hoedanige van een ieder; met scheppen de einden der aarde wordt aangeduid de Kerk instaureren, aldus hen die daar zijn, hervormen. Bij Ezechiël: *“In Eden, den tuin Gods, zijt gij geweest; alle kostbare steen was uw deksel; ten dage als gij geschapen werdt, waren zij bereid: volmaakt waart gij in uw wegen van den dag af dat gij geschapen zijt, totdat er verkeerdheid in u gevonden is”*, xxviii: 13, 15; deze dingen zijn gezegd aangaande den koning van Tyrus, met wien degenen worden aangeduid die in de ware dingen zijn en door die in het goede; van hen wordt gezegd dat zij in den tuin Gods zijn geweest, en dat alle kostbare steen hun deksel was; met den tuin Gods wordt het inzicht aangeduid, en met de kostbare stenen, welke daar ook worden genoemd, worden de erkentissen van het ware en het goede aangeduid; deze worden een deksel geheten, omdat zij in den natuurlijke mens zijn, en de natuurlijke mens dekt den geestelijken: van deze wordt gezegd dat zij bereid waren ten dage als zij geschapen werden, dat is, ten dage als zij hervormd werden: daaruit blijkt wat er wordt aangeduid met Volmaakt waart gij in uw wegen van den dag af dat gij geschapen zijt. Bij Jesaja: *“Scheppen zal Jehovah over alle habitakel van Zion, en over haar samenroepingen een wolk overdag, en den glans van een vuur der vlam des nachts; want over alle heerlijkheid een overdekking”*, iv: 5; met Zion wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van het Woord; de inwendige of de geestelijke zin des Woords ten aanzien van het goede wordt verstaan onder haar habitakel; de uitwendige of de letterlijke zin ten aanzien van de ware dingen wordt verstaan onder de wolk overdag, en ten aanzien van het goede onder den glans van een vuur der vlam des nachts; deze zin wordt, omdat hij den geestelijken dekt en verbergt, een deksel over alle heerlijkheid genoemd; de heerlijkheid is de geestelijke zin; deze dingen worden eveneens geschapen geheten, omdat zij de ware dingen des Hemels en

der Kerk zijn. Bij Malachia: *“Heeft niet één God ons geschapen? Waarom handelen wij trouweloos?”*, II: 10; omdat met Hij heeft ons geschapen, wordt aangeduid Hij heeft hervormd opdat zij de Kerk zouden zijn, wordt er derhalve gezegd: *Waarom handelen wij trouweloos?* Bij Jesaja: *“Zo zeide God Jehovah, scheppende de Hemelen en dezelve uitbreidende, uitspannende de aarde, gevende de ziel aan het volk op dezelve, en den geest aan hen die daarop wandelen”*, XLII: 5; met de Hemelen scheppen en die uitbreiden, en met de aarde uitspannen, wordt hervormen aangeduid; met de Hemelen worden zowel de Hemelen als de inwendige dingen der Kerk aangeduid; de inwendige dingen der Kerk zijn ook de Hemelen bij de mensen daar; en met de aarde wordt het uitwendige der Kerk aangeduid; en van deze wordt gezegd dat zij worden uitgebreid en uitgespannen, wanneer de ware dingen vanuit het goede worden vermenigvuldigd; dat de hervorming door die dingen wordt aangeduid, is duidelijk, want gezegd wordt: *Gevende de ziel aan het volk op dezelve, en den geest aan hen die daarop wandelen.* Bij denzelfde: *“Jehovah scheppende de Hemelen, formerende de aarde en die makende; niet een ledigheid heeft Hij haar geschapen, om te bewonen heeft Hij haar geformeerd”*, XLV: 12, 18; met de Hemelen, en met de aarde, en met scheppen worden hier eendere dingen aangeduid als die welke in de boven aangevoerde plaats staan; met niet een ledigheid heeft Hij haar geschapen, wordt aangeduid dat het niet is zonder het ware en het goede waarin de hervormden zijn; het ontbreken ervan is de ledigheid; met om te bewonen heeft Hij haar geformeerd, wordt aangeduid dat het is om te leven volgens die en vanuit die; wonen immers betekent leven. Bij denzelfde: *“Zie, Ik scheppende een nieuwen Hemel en een nieuwe Aarde; verblijdt u, en springt op tot in het eeuwige over de dingen die Ik scherpende ben: zie, Ik zal Hierosolyma scheppen een opspringing, en haar volk een blijdschap”*, LXV: 17, 18. Onder een nieuwen Hemel en een nieuwe Aarde scheppen, wordt niet verstaan een zichtbare Hemel en een bewoonbare aarde, maar een inwendige en uitwendige nieuwe Kerk; de Hemel is het inwendige der Kerk, en de Aarde haar uitwendige; wat het inwendige der Kerk is, en wat haar uitwendige, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 246; derhalve wordt er gezegd: *Zie, Ik zal Hierosolyma scheppen een opspringing, en haar volk een blijdschap; Hierosolyma is de Kerk; de opspringing is haar verkwikkelijke vanuit het goede, en de blijdschap is haar verkwikkelijke vanuit het ware.* Iets eenders wordt met den nieuwen Hemel en de nieuwe Aarde aangeduid bij denzelfden Profet, Hfdst. LXVI: 22: en iets eenders met den nieuwen Hemel en de nieuwe Aarde in de Apocalyps, Hfdst. XXI: 1; en iets eenders met dezelve in het Eerste Hoofdstuk van Genesis: *“In den aanvang*

*schiep Jehovah den Hemel en de Aarde; en de Aarde was woest en ledig, en duisternis over de aangezichten des afgronds; en de Geest Gods bewoog zich over de aangezichten der aarde [terra]: en God zeide: Er worde Licht en er werd Licht: en God schiep den mens tot Zijn beeld, tot het beeld Gods schiep Hij hem: manlijk en vrouwelijk schiep Hij hen”, 1: 1, 2, 3, 27; daar wordt gehandeld over de instauratie van de Eerste Kerk op dezen aardbol; de hervorming van de mensen dier Kerk ten aanzien van het Inwendige en ten aanzien van het Uitwendige van hen, wordt verstaan onder de schepping van den Hemel en de Aarde in dat Hoofdstuk; dat er eerst geen Kerk was, omdat de mensen zonder het goede en het ware waren, wordt daarmede aangeduid dat de aarde woest en ledig was; en dat zij eerst in volslagen onwetendheid en eveneens in valse dingen waren, wordt daarmede aangeduid dat duisternis over de aangezichten des afgronds was; de eerste beschijning [*illuminatio*] van hen wordt daarmede aangeduid dat de Geest Gods zich bewoog over de aangezichten der aarde, en dat God zeide: Er worde Licht, en er werd Licht; met den Geest Gods wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, en met zich bewegen over de aangezichten der aarde wordt de verlichting [*illustratio*] aangeduid; iets eenders wordt met het Licht aangeduid; en met er werd Licht wordt de opneming van het Goddelijk Ware aangeduid: dat God den mens schiep tot Zijn beeld, betekent opdat hij zou zijn in de liefde van het goede en het ware, en met den Hemel zou overeenstemmen als het evenbeeld ervan; de liefde immers van het goede en het ware is het beeld Gods, en vandaar eveneens is de engellijke Hemel het beeld Gods; en daarom ook is de engellijke Hemel in den aanblik des Heren zoals één Mens; men zie in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 59 tot 67, 68 tot 72, 73 tot 77, 78 tot 86, 87 tot 102; Dat Hij hen manlijk en vrouwelijk schiep, betekent dat Hij hen hervormde ten aanzien van het ware en het goede; manlijk is het ware, en vrouwelijk is het goede: uit deze dingen blijkt, dat niet de schepping van den Hemel en de Aarde, maar dat de nieuwe Schepping of de Hervorming van de mensen der Eerste Kerk in dat Hoofdstuk en het Volgende wordt beschreven; en dat eendere dingen daar worden verstaan als onder den nieuwen Hemel en de nieuwe Aarde, en onder de schepping ervan, welke in de vlak boven aangevoerde plaatsen worden vermeld. Dat de Schepping in het Woord de Hervorming en de Instauratie van de Kerk betekent, welke geschiedt door het Goddelijk Ware dat voortgaat uit den Heer, blijkt ook uit deze dingen bij Johannes: “In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord: alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is: in Hetzelve was het leven, en het*

leven was het Licht der mensen; en het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft niet begrepen: het was het ware Licht, hetwelk beschijnt [illuminat] elk mens komende in de wereld; en de wereld is door Hetzelve gemaakt, en de wereld heeft Hetzelve niet gekend: en het Woord is Vlees geworden en Het heeft in ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, 1: 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 14; onder het Woord wordt daar de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware; dat alle dingen door Hetzelve zijn geschapen, wordt daaronder verstaan dat alle dingen door Hetzelve zijn gemaakt, en zonder Hetzelve niets is gemaakt dat gemaakt is, en dat de wereld door Hetzelve is gemaakt; omdat onder het Woord de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware, wordt derhalve gezegd in Hetzelve was het leven, en het leven was het Licht der mensen; het was het ware Licht; het Licht betekent het Goddelijk Ware, en het leven alle inzicht en wijsheid vanuit het Goddelijk Ware, want deze maken het leven zelf des mensen; en eveneens is volgens die het eeuwige leven; de tegenwoordigheid des Heren bij een ieder met Zijn Goddelijk Ware, vanuit hetwelk het leven en het licht is, wordt verstaan onder: Het Licht schijnt in de duisternis, en het beschijnt elk mens komende in de wereld; maar dat zij die in de valse dingen van het boze zijn, hetzelve niet doorvatten, aldus ook niet opnemen, wordt daaronder verstaan dat de duisternis niet heeft begrepen, en dat de wereld Hetzelve niet heeft gekend; de duisternis betekent de valse dingen van het boze; dat het de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, Die hier onder het Woord wordt verstaan, blijkt helder, want gezegd wordt: *En het Woord is Vlees geworden en Het heeft in ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien*; de heerlijkheid betekent ook het Goddelijk Ware. Dat alle dingen zijn geschapen door het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, hetwelk hier wordt verstaan onder het Woord, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 137, 139; en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 263; daaruit blijkt eveneens, dat maken of scheppen hier eveneens betekent den mens nieuw maken of hervormen; want hier wordt eender als in het Boek Genesis terstond over het Licht gesproken, en dat dit betekent het Goddelijk Ware voortgaande, door hetwelk allen worden hervormd, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, n. 126 tot 140; en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, n. 49.

295. En zij door Uw Wil zijn en geschapen zijn; dat dit betekent dat zij door het Goddelijk Goede zijn, en door het Goddelijk Ware bestaan, staat vast uit de betekenis van den wil, wanneer het den Heer betreft, zijnde de Goddelijke Liefde; uit de betekenis van zij zijn, of zijn, zijnde het goede der liefde, hier het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde opgenomen, waarover aanstonds; en

uit de betekenis van zij zijn geschapen of van geschapen worden, zijnde het Goddelijk Ware ook opgenomen, aldus door hetzelfde hervormd; dat geschapen worden betekent tot bestaan komen, is omdat van degenen alleen die hervormd zijn, wordt gezegd dat zij bestaan; in hen immers is het leven, en zij hebben het inzicht en de wijsheid; doch in hen die niet hervormd zijn, is het leven niet, maar de geestelijke dood; ook hebben zij niet inzicht en wijsheid, maar waanzin en dwaasheid; vandaar wordt van hen ook niet gezegd dat zij bestaan: van elk ding dat verschijnt aan den enen of anderen zin, wordt weliswaar gezegd dat het bestaat, doch niet van den geestelijken mens, tenzij hij in het goede en het ware is; geschapen immers is de mens opdat hij levend, inzichtsvol, en wijs zij; en daarom, wanneer hij dood, waanzinnig en dwaas is, bestaat hij niet voorzover als mens: het zijn twee dingen die maken dat de mens een mens is, namelijk het goede en het ware, het ene en het andere uit den Heer; het goede is het Zijn van diens leven, het ware echter is het Bestaan des levens daaruit; want elk ware bestaat vanuit het goede; het is immers de vorm van het goede en vandaar het hoedanige van het goede; en omdat het goede het Zijn des levens is, en het ware het Bestaan des levens daaruit is, en met geschapen worden bestaan wordt aangeduid, is het daarvandaan, dat gezegd wordt dat door Uw Wil zij zijn en geschapen zijn: dit nu is het geestelijke in deze woorden. Dat de Wil, wanneer het den Heer betreft, is de Goddelijke Liefde, is omdat het Goddelijke Zelf, vanuit Hetwelk alle dingen zijn, de Goddelijke Liefde is; vandaar verschijnt de Heer voor de Engelen als Zon, vurig en vlammeende, en dit ter oorzaak hiervan, dat de Liefde in de geestelijke wereld verschijnt als een vuur; deswege is het, dat het Vuur in het Woord, wanneer het den Heer, den Hemel, en de Kerk betreft, de liefde betekent; vanuit die Zon in de Hemelen gaat de Warmte en het Licht voort, en de Warmte daar is het Goddelijk Goede, voortgaande, en het Licht is het Goddelijk Ware, voortgaande; maar deze dingen zie men vollediger getoond in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, aangaande de Zon des Hemels, n. 116 tot 125; en aangaande de Warmte en het Licht in den Hemel, n. 126 tot 140: en omdat het Goddelijke Zelf, uit Hetwelk alle dingen zijn, de Goddelijke Liefde is, is derhalve eveneens de wil, wanneer het Hetzelfde betreft, de Goddelijke Liefde; dat wat immers de Liefde Zelf wil, is het goede der Liefde; het ware dat des geloofs wordt genoemd, is slechts het middel opdat het goede besta, en daarna opdat het besta vanuit het goede: vanuit dezen oorsprong is bij den mens de Wil en het Verstand; de wil is het receptakel van het goede der liefde bij hem, en het verstand is het receptakel van het ware des geloofs bij hem; het verstand is het middel opdat de wil wordt hervormd, en daarna

opdat de wil verschijne in een vorm zodanig als hij is door het verstand; daaruit blijkt ook, dat de wil het Zijn van des mensen leven is, en het verstand het Bestaan des levens daaruit; maar ook deze dingen zie men vollediger getoond in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA waar gehandeld wordt over den Wil en het Verstand, n. 28 tot 35. Omdat des mensen wil de liefde van hem is, en de Wil Gods de Goddelijke Liefde is, kan het vaststaan, wat in den geestelijken zin wordt verstaan onder den Wil Gods en den Wil des Vaders doen, namelijk dat het is God liefhebben boven alle dingen en den naaste zoals zichzelf; en omdat liefhebben is willen, is het aldus eveneens doen; wat immers de mens liefheeft, dat wil hij; en wat hij wil, dat doet hij ook; vandaar wordt onder den Wil Gods of des Vaders doen verstaan de geboden doen, of leven volgens die vanuit de aandoening der liefde of der naastenliefde; deze dingen worden verstaan onder den Wil Gods of des Vaders in deze volgende plaatsen; bij Johannes: *“God hoort de zondaars niet, maar indien iemand God vereert en Zijn Wil doet, dien hoort Hij”*, ix: 31; bij Mattheus: *“Hij die doet den Wil des Vaders, Die in de Hemelen is, zal binnengaan in het Koninkrijk der Hemelen; niet een elk die tot Mij zegt: Heer, Heer, zal binnengaan in het Koninkrijk der Hemelen, maar hij die doet den Wil des Vaders, Die in de Hemelen is”*, vii: 21; bij denzelfde: *“Uw Koninkrijk kome, Uw Wil geschiede, zoals in den Hemel, aldus op de aarde”*, vi: 10; bij denzelfde: *“Het is niet de Wil vóór den Vader dat een van deze kleinen verloren ga”*, xviii: 14; dat Zijn Wil opdat niet een van deze kleinen verloren ga, de Liefde is, is duidelijk; gezegd wordt de Wil des Vaders, omdat onder den Vader het Goddelijk Goede wordt verstaan: bij Johannes: *“Indien gij in Mij zult gebleven zijn, en Mijn woorden in u zullen gebleven zijn, al wat gij zult gewild hebben, vraagt het, en het zal u geschieden”*, xv: 7; dat hun die in den Heer blijven en in wie Zijn woorden blijven, zal geschieden al wat zij willen en vragen, is omdat zij dan niet iets anders willen dan dat de Heer hun het willen geeft, en dit is het goede, en het goede is uit Hem. De Wil des Heren wordt Zijn Welbehagen genoemd in het Oude Testament, en het betekent desgelijks de Goddelijke Liefde; en hetzelfde of Zijn Wil doen, betekent God en den naaste liefhebben, aldus leven volgens de geboden des Heren, aangezien dit is God en den naaste liefhebben; en aangezien dit nederdaalt vanuit de Liefde des Heren; niemand immers kan den Heer en den naaste liefhebben tenzij vanuit den Heer; dit immers is het goede zelf voor den mens, en al het goede is uit den Heer: dat het Welbehagen die dingen betekent, blijkt uit deze plaatsen; bij Jesaja: *“In Mijn toorn heb Ik u geslagen, maar in Mijn Welbehagen heb Ik Mij over u ontfermd”*, lx: 10; in den toorn slaan, betekent de verzoeking; in het Welbehagen Zich ontfermen,

betekent de bevrijding, vanuit de liefde; zich ontfermen is vanuit de liefde de behoeftigen weldoen. Bij David: *“Mijn gebed is jegens U, o Jehovah, ten tijde des Welbehagens; o God, terwille van de grootheid der Barmhartigheid, antwoord mij in de waarheid Uws heils”*, Psalm LXIX: 14; de tijd des Welbehagens van Jehovah betekent de aanneming vanuit de liefde; de tijd betekent den bestaanden staat, wanneer het wordt gezegd aangaande de mensen, doch het voortdurend bestaande, wanneer het Jehovah betreft; aldus Zijn Goddelijke Liefde, omdat deze voortdurend is; de verhoring en de hulpverlening vanuit de Liefde door het Goddelijke, voortgaande, zijnde het Goddelijk Ware, wordt aangeduid met Terwille van de grootheid der Barmhartigheid, antwoord mij in de waarheid uws heils. Bij Jesaja: *“Jehovah zeide: In den tijd des Welbehagens heb Ik u geantwoord, en ten dage des heils heb Ik u geholpen”*, Hfdst. XLIX: 8; de tijd des Welbehagens of des Wils betekent ook hier de Goddelijke Liefde; antwoorden betekent hulp verlenen en weldoen. Bij denzelfde: *“Om uit te roepen het jaar van het Welbehagen van Jehovah, om te vertroosten alle treurenden”*, LXI: 2; deze dingen aangaande de Komst des Heren; en met het jaar van het Welbehagen wordt aangeduid den tijd en den staat van de mensen der Kerk, wanneer zij vanuit de Liefde moeten worden geholpen; en daarom wordt ook gezegd Om te vertroosten alle treurenden. Bij David: *“Gij zegent den gerechte, zoals met een schild zult Gij met Welbehagen hen omgeven”*, Psalm v: 13; hier staat het Welbehagen klaarblijkend voor de Goddelijke Liefde, vanuit welke de Heer allen beschermt; Zijn bescherming vanuit de Liefde wordt aangeduid met Zoals met een schild zult Gij hen omgeven. Bij denzelfde *“Jehovah openende de hand, en verzadigende al het levende met Welbehagen”*, Psalm CXLV: 16; met de hand openen wordt aangeduid begiftigen met het goede; en met al het levende verzadigen met Welbehagen, wordt aangeduid verrijken met het Goddelijk Ware vanuit de Liefde al degenen die het leven uit Hem opnemen. Bij Mozes: *“Van de kostbare dingen der aarde en van de volheid ervan, en het Welbehagen Desgenen Die woont in het braambos, dat die komen op het Hoofd van Jozef, en op de kruin van den Nazireër van zijn broederen. Nafthali wordt verzadigd met het Welbehagen en den zegen van Jehovah”*, Deut. xxxiii: 16, 23. Met Jozef wordt in den hoogsten zin de Heer aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Geestelijke, in den inwendigen zin het Geestelijk Rijk, en in den uitwendigen de Zaliging, de Vrucht-making van het goede en de Vermenigvuldiging van het ware; men zie n. 3969, 3971, 4669, 6417: daaruit kan vaststaan, wat daarmede wordt aangeduid dat Jozef zou geworden van de kostbare dingen der aarde en van de volheid ervan, en het Welbehagen Desgenen Die woont in het braambos;

de kostbare dingen der aarde zijn de geestelijke goede dingen en daaruit de ware dingen die der Kerk zijn; de aarde is de Kerk; het Welbehagen Desgenen Die woont in het braambos, is de Goddelijke Liefde van het Ware des Heren; het braambos waarin ook de Heer verscheen voor Mozes, betekent die Goddelijke Liefde; het hoofd van Jozef betekent de wijsheid die van den Inwendigen mens is; en de kruin van den Nazireër van zijn broederen betekent het inzicht en de wetenschap die van den Uitwendigen mens is: Nafthali, naar de worstelingen geheten, betekent de verzoeking, en de vertroosting en den zegen vanuit de Goddelijke Liefde na dezelve, welke worden verstaan onder: Verzadigd wordt hij met het Welbehagen en den zegen van Jehovah. Bij Jesaja: *“Zult gij dit een vasten noemen, en een dag van het Welbehagen van Jehovah; is het niet den hongerige uw brood breken, en wanneer gij een naakte ziet, dat gij hem dekt”*, LVIII: 5, 7; dat met het Welbehagen van Jehovah, wanneer het de mensen betreft, wordt aangeduid leven volgens Zijn geboden, zijnde God en den naaste liefhebben, zoals boven is gezegd, is duidelijk; want er wordt gezegd: Zijn Welbehagen is den hongerige het brood breken, en den naakte dekken; met den hongerige het brood breken, wordt aangeduid vanuit de liefde het goede doen aan den naaste die het goede verlangt; en met den naakte dekken, wordt aangeduid met ware dingen dengene onderrichten, die verlangt te worden onderricht. Bij David: *“Uw Welbehagen (of Uw Wil) te doen, o mijn God, heb ik verlangd, en Uw Wet is in mijn ingewanden”*, Psalm XL: 9; bij denzelfde: *“Leer mij Uw Welbehagen doen; Uw goede Geest leidt mij in het land der rechtheid”*, Psalm CXLIII: 10; bij denzelfde: *“Zegent gij Jehovah, al Zijn heirscharen, Zijn bedienaren doende Zijn Welbehagen”*, Psalm CIII: 21; het Welbehagen van Jehovah God doen, betekent leven volgens Zijn geboden; dit is Zijn Welbehagen of Wil, omdat Hij vanuit de Goddelijke Liefde wil dat allen worden gezaligd, en door dit worden zij gezaligd. Het woord voor Welbehagen in de Hebreeuwse Taal betekent ook Wil; want al wat volgens den wil geschiedt, geeft welbehagen; en de Goddelijke Liefde wil niet iets anders dan dat de Liefde vanuit Hem zij bij de Engelen en de mensen, en Zijn Liefde is dan bij hen, wanneer zij het liefhebben te leven volgens Zijn geboden; dat dit is den Heer liefhebben, leert Hijzelf bij Johannes, Hfdst. XIV: 15, 21, 23, 24; Hfdst. XV: 10, 14; Hfdst. XXI: 15, 16, 17. Dat de wil de liefde in den tegengestelden zin betekent, namelijk de liefde van het boze en de liefde van het valse, staat vast bij Johannes: *“Zo velen Jezus opgenomen hebben, heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zijn, hun die geloven in Zijn Naam, die niet vanuit de bloeden, noch vanuit den wil des vlezes, noch vanuit den wil des mans, maar vanuit God geboren zijn”*, I: 12, 13; geloven in den Naam des Heren,

betekent leven volgens de geboden van Zijn Leer; dat de Naam des Heren alle dingen betekent door welke Hij wordt vereerd, aldus alle dingen der liefde en des geloofs, zie men boven, n. 102, 135; die niet vanuit de bloeden, betekent die niet in een leven tegen het goede en het ware zijn; niet vanuit den wil des vlezes, betekent die niet zijn in de liefde van het boze; die niet vanuit den wil des mens, betekent die niet zijn in de liefde van het valse; dat het vlees, wanneer het den mens betreft, diens willijk eigene is, aldus het boze, zie men in n. 148, 149, 780, 999, 3813, 8409, 10283; en dat de man is des mensen verstandelijk eigene, zijnde het valse, n. 4823.